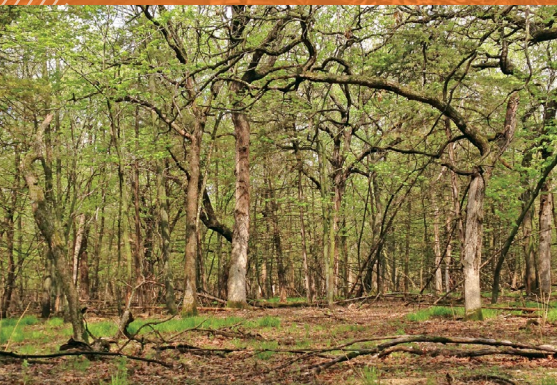

အခဲအံ့မေးနှိုသုလ၊ မိကိုက်, ကညီကိုက်,
ဆိန်မိလိပ်ကိုက် ဒီး စပုန်ကိုက် သုလ်နုန်လီ!

တၢ်စးထီၣ်စူးကါအီၤဖဲ လါယူလဲ
2023
၀၁၀၇၀၀၀၀ လါယူ 30, 2024

မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်
တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ်
ဒီးတၢ်ဒီးထု
တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢတဖၣ်

mn DEPARTMENT OF
NATURAL RESOURCES

> mndnr.gov/hunting

ဟ့ၣ်ဒိဟ့ၣ်နီၤလီၤ
တၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်
သးဂဲၤအံၤတက့ၢ်.
#huntmn

MINNESOTA
CONSERVATION
VOLUNTEER

ဟဲခိန်

မဲးကခံအံၤဆူ

လာနတၢ်ဟးခးတၢ်

လာခံတဘျီတက့ၢ်

တချးနလဲၤဟးထီၣ်ဆူ
တၢ်ခးတၢ်အလီၢ်အကျဲအပူၤအခါ,
ဆိကမိၣ်ဆဲးလီၤနမံၤလာ Minnesota
Conservation Volunteer အပူၤ
လာကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တလါဘၣ်တလါ
ပုၤမုၢ်ကနၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီး
တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ
လာလာပဲၤပဲၤဒီးပဲၤမဲၣ်ပဲၤန့ၢ် အဂီၢ်တက့ၢ်.

MCV အက့ၢ်ဂီၢ်လာအဆဲးဒီး

ပုၤသူအိၣ်ညီန့ၢ်
ဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါဝဲဒၣ်လာ
နကစိၣ်ဃုာ်အိၣ်ဒီးန့ၢ်
ဖဲနလဲၤဆူထံလီၢ်ကဝီၤအံၤအခါ
လာတန့ၢ်ညါတၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလတ်
အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

ဟ့ၣ်မၤဘျီတၢ် ဒီး ဆဲးလီၤမံၤ

လဲၤဆူ
mndnr.gov/mcvmagazine

မ့တမ့ၢ် ဆဲးကျိး 844-245-7115
ခိဖျိစူးကါ ဖြိၣ်မိၣ်နီၣ်ဂံၢ် T23HUNT.

MIKE DVORAK

FEDERAL PREMIUM

BLACKCLOUD

THE SKY IS THE LIMIT

Premium shot

FLITECONTROL FLEX wad

FEDERAL PREMIUM® တီအာနီသု®

The boundaries have been broken. FLITESTOPPER® pellets blended with Premium® Steel or Tungsten Super Shot and deployed with the rear-opening FLITECONTROL FLEX® wad. Longer range. Denser patterns. Lethal through any choke.

BUY NOW AT FEDERALPREMIUM.COM

တီအီး:ဘဉ်သုနီရုလီလါ တီဟုနီအပူပံ

တၢ်သ့ၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဟီၤအဖိးဘၣ်

ပှၤပှၤစူးကၢ်တၢ်ဖိကဘၣ်အိၣ်ဒီး-

တၢ်ကူတၢ်သီး, စုဖျိၣ်, စုဖျိၣ်တၢ်ဖိး
ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လဲၤအကတၢ်ဖၣ်

Century Leather Products

Owatonna, MN

507-451-0762 • www.clpuber.com

တၢ်တီးဘၣ်ရၤလီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်အပူၤမဲၤ

န့ၣ်တၢ်ခဲးတၢ်မဲၤလၢတၢ်လိာ်တၢ်ဘၣ်ခဲးလၢတၢ်အဂီၢ်

Dunham's

SPORTS®

15% OFF*

တၢ်ဖိတၢ်လဲၤတၢ်ခါ အပူၤညိၣ်န့ၣ်
လၢတၢ်ဆါအီၤအဂီၢ်ဟ့ၣ်ဒီးအလဲးမး (coupon)

*Nike & Under Armor ကျိတၢ်ခၢၣ်, ကျိတၢ်ခၢၣ်သ့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ယုၣ်တၢ်, တၢ်လၢ
အတၢ်ယုၣ် အကလၢတၢ်မၤအိၣ်အီၤအီၤတၢ်ဘၣ်တၢ်ဆါတၢ်ယုၣ်, ကျိ
www.dunhamssports.com/coupon - တၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘၣ်
လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကူတၢ်သီးတၢ်လီၤအိၣ်အီၤတၢ်ဟ့ၣ်, တၢ်ပှၤပှၤအိၣ်အီၤတၢ်ဟ့ၣ်
ပှၤတၢ်ဟ့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကုၤန့ၣ်အဆၢတၢ်အိၣ်အီၤ တၢ်ဘၣ်တၢ်တၢ်လိာ်အီၤတၢ်
တၢ်သ့ၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်အပူၤလၢအကတၢ်ဖၣ်, ကျိ, တၢ်လၢတၢ်ဆါအီၤ ခဲအံၤ,
ပှၤတၢ်ဟ့ၣ် သဲးတၢ်ဟ့ၣ်ညိၣ် တၢ်ဘၣ်, ကျိတၢ်တၢ်ဆါတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်
ပှၤတၢ်တၢ်ကၢၤအိၣ်အီၤ, တၢ်ပှၤပှၤအိၣ်အီၤတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်အီၤတၢ်
မ့ၢ်တၢ်တၢ်ဆါတၢ်ဆါအီၤ မၤအိၣ်အီၤ တၢ်ညိၣ်တၢ်ယုၣ်, Dunham
တၢ်လိာ်အိၣ်အီၤတၢ်ဟ့ၣ် ယံးတၢ်ယုၣ် တၢ်ညိၣ်တၢ်ယုၣ် ကၢၤမၤဟ့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်
တၢ်မၤရၤလီၤ တၢ်အပူၤ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ, တၢ်အိၣ်အီၤတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ညိၣ်အိၣ်အီၤ
န့ၣ်လီၤ.

Coupon Expires July 31, 2024

3912400000000

23-P-220

တၢ်တီးဘၣ်ရၤလီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်အပူၤမဲၤ

OUTDOOR WOOD &
WOOD PELLET FURNACES

CentralBoiler.com
218-782-2575

တၢ်တီးဘၣ်ရၤလီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်အပူၤမဲၤ

ALTOZ®

ALWAYS AHEAD®

Outdoor Power Equipment

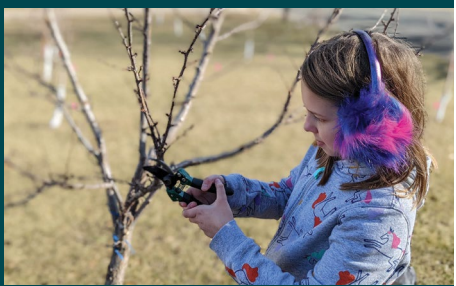

Altroz.com
218-782-5869

©2023 Central Boiler/Altroz | ad7898

ဆိပ်ထွဲမစော၊ ပှသ့ဉ်တဖၣ်လၢ အမစော၊ ပှသးစၢ်လၢ ကဟးထီဉ်လၢ တၢ်ချ့တဖၣ်တက့ၢ်.

နတၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျၣ်တၢ်ဆူ No Child Left Inside န့ၣ်
ဟ့ၣ်လီၤကျိၣ်စ့ တၢ်ဆိပ်ထွဲမစောတဖၣ်ဆူ တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်
လၢအမစောဖိသ့ဉ်တဖၣ် ကထံဉ်သ့ဉ်ညါကလၢဂံၢ်ဘၣ် ခိခိဉ်ပှၢ်လၢ်ကျါ
တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤတဖၣ်လီၤ.

မၤလိသ့ဉ်ညါအါထီဉ်သး ဒီး ဟ့ၣ်မၤဘျၣ်တၢ် တနံၤအံၤတက့ၢ်-

mndnr.gov/kidsoutdoors

တံလေကိးအဂူကတတၢ်လၢ
တၢ်လူၤဒဲးတၢ်မံလၢ်အဂီၢ်
2023 SILVERADO

FIND
NEW
ROADS™

CHEVROLET SILVERADO.
မွၢ်သိလွၢ်ဖိထၢၣ် (Truck) လၢမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်ပုၤလူၤဒဲးတၢ်ဟံ
တၢ်တဂုၤတဖီ (Minnesota Deer Hunters Association)
အဂီၢ်လီၤ.

လဲၤကွၢ် ChevyDealer.com လၢနကထံၣ်ဘၣ် ပုၤဆါသိလွၢ်အဘူးကတၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤတၢ်ဟ့ၣ်အပူၤဝဲၤ

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ

လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအလၢအပူၤတဖၣ်အဂီၢ်, ဃုသ့ၣ်ညါဒီးကွၢ်ကီၢ်စဲၣ် သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒီးတၢ်ဘျၢတဖၣ်တက့ၢ်. နကထံၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဃး ထီၣ်ဒုၣ်ထံ, တၢ်သ့, ဆီကဆီမံၤ, ဒီးတၢ်ဃးဖးဒိၣ်အဂ့ၢ်သ့ဖဲအထၢၣ်နဲးအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

- တၢ်လဲၤန့ၣ်လီၤဆူ ပုၤဟီၣ်ကဝီၤလၢ တအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲသဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ 10
- တၢ်လူၤခေးတၢ်မံၤလၢလဲၤစ့ၣ်တဖၣ် 13
- တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကျဲးတဖၣ် 22
- တၢ်လူၤခေးတၢ်မံၤလၢအဂ့ၢ်ထီၣ်ရီၤတဖၣ် 25
- တၢ်လူၤခေးတၢ်မံၤလၢပုၤနီၢ်ခိၣ်ကွၢ်ဂီၢ်တလၢပုၤတဖၣ် 27
- သိၣ်လ့ၣ်ဖိလၢပုၤစူးကါလၢပုၤအဂီၢ် 28
- ထွံၣ်တဖၣ် 29
- တၢ်ကဝီၤ, တၢ်ထံၣ်တၢ်သ့ဖဲမ့ၢ်န့ၣ် (night vision), နီၣ်ယူၤလၢအဒိတၢ်ဂီၢ်မူ (drones) မ့တမ့ၢ် လီၤပီးလၢတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါလၢတအိၣ်ဒီးအပျံၤတဖၣ်(wireless devices). 31
- တၢ်ကူတၢ်သီးလၢအလွၢ်ဘီၣ် ဒီး Ground Blind အတၢ်လိၣ်တဖၣ် 34
- သးစၢ်အတၢ်လူၤခေးတၢ်မံၤလၢ 35
- သးစၢ်ခေးတၢ်ဟီၣ်အကတီၢ် 37
- တၢ်မံၤလၢလၢအဆဲး (small game) 43
- တၢ်အကတီၢ်တဖၣ်, တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ထၢၣ်, တၢ်ခေးတၢ်အန့ၣ်ရံၣ် 47, 50
- တၢ်ဒီးထု 51
- တၢ်ခေးတၢ်မံၤလၢလၢအဒိၣ် (big game) 60
- တၢ်ဟီၣ် 61
- တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ထၢၣ် 68
- တၢ်ဟီၣ်တၢ်ဆါယံၣ်ထၢ 74
- တၢ်မၤကွၢ်တၢ်အဒိအလီၢ်အကျဲတဖၣ်လၢ CWD အဂီၢ် 79
- တၢ်ဒူးအိၣ်တၢ်ဟီၣ်အဆၣ်အတၢ်တြီၤဃၢ 86
- တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျၢလီၤတၢ်ဟီၣ်ညၢၣ်အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါ 87
- တၢ်ဟီၣ်—ပုၤသးစၢ်ခေးတၢ်ဟီၣ်အခူခါဆၢကတီၢ် 88
- တၢ်ဟီၣ်—ကျိတဖၣ်, တၢ်လီၤ (Muzzleloader), CWD တၢ်ခေးတၢ်ဟီၣ်လၢခဲ 89
- တၢ်ပၢးခေးတၢ်လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ် 92
- ကမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ် ဒီးဆဲးဖိကီၢ်ဖိတၢ်အိၣ်သဒၢတၢ်ပူၤဖျဲးလီၤတဖၣ် 105
- တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ 127
- မ့ၢ်ဟဲထီၣ်/မ့ၢ်လီၤန့ၣ်အဆၢကတီၢ် 129

တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကု —

တၢ်လူၤခေးတၢ်မံၤလၢ တၢ်ဂီၢ် လၢ Mo Vang. စးထီၣ်လၢ Vanna အကဲဝဲ ဖိသ့ၣ်ဆဲးဖိတကၢ်အဆၢကတီၢ်လံၤလဲၤ, အဝဲမၤန့ၣ်ဝဲ အပုၤအတၢ်လူၤခေးတၢ်မံၤလၢ ဒီး တၢ်တခွဲညၢၣ် တၢ်သးစဲတဖၣ်လီၤ. Vanna အစးထီၣ်လဲၤခေးတၢ် ဖဲအသးအိၣ် 5 န့ၣ် ဒီး တၢ်လၢအသးန့ၣ်ဝဲ အဆိကတၢ်န့ၣ်မ့ၢ် ဆီကဆီအဖါတဘျၢ—လၢတၢ်ဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢတၢ်ဂီၢ်အံၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ. အဝဲန့ၣ် အဝဲခေးန့ၣ်ဝဲ ထီၣ်ဘဲတ့ၣ်, ဒီး မ့ၢ်လၢလၢကခးန့ၣ်ဝဲဆူညါ အါအါဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ပဒဲဆိကမိၣ်လၢ တၢ်လူၤခေး ဆီကဆီန့ၣ် မ့ၢ်ကျဲလၢအဂ့ၢ်ဒိၣ်မးတဘျီ လၢကစးထီၣ်သိၣ်လီၤ ပဖိဆဲးဖိတဖၣ် လၢတၢ်လူၤခေးတၢ်မံၤလၢ ဒီး ပအိၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်ဘါပုၤအဂၢၢ်တဖၣ် လၢကဟ့ၣ်ဒိၣ်ဟ့ၣ်နီၤ အတၢ်လူၤခေးတၢ်မံၤလၢ တၢ်လဲၤ ခီဖျါတဖၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်အဖိဆဲးဖိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ခိၣ်ပုၤလၢကျဲတၢ်ဂီၢ် လၢ — Minnesota DNR.

ဆီကဆီ(Turkey) အဂီၢ်လၢ — Tom Koerner, U.S. Fish and Wildlife Service Digital Library.

တၢ်ဆါဝဲဒၣ် တၢ်ဘဲးဘၣ်ရၢလီၤအပူၤတဖၣ် ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်အပူၤလၢ ပုၤထွေးထီၣ်လံာ်တဘျၢအံၤအဂီၢ်တနီၤန့ၣ်လီၤ. မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်ကီၢ်စဲၣ်ဒီး မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်ယၢအဝဲကျိၤ (Minnesota Department of Natural Resources) တအၢၣ်လီၤ မၤဂါမၤကျါဝဲဒၣ် တၢ်ဖိတၢ်လဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖဲစၢၤမၤစၢၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အဂ့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်ဒီး တတုၤလီၤဝဲဒၣ် မ့ၢ်ဒါလၢ ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၢ်တၢ်အပူၤလၢ အကဲထီၣ်သးခီဖျါတၢ်စူးကါဝဲဒၣ်တၢ်ဖိတၢ်လဲၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖဲစၢၤမၤစၢၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခြိးစိတ်ချဉ်တဖၣ် (Crossbows)

- ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလၢ အပူၤ တၢ်ခးတၢ်ဟီၤလၢချဉ်အလဲးစ့ၣ်တဖၣ် အခးဝဲတၢ်ဟီၤလၢချဉ် လၢတၢ်ခးတၢ်ဟီၤလၢချဉ်အခးအခါ ဒီတကတီၢ်ညါအပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလၢလၢချဉ်တဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကသံကွၢ်အီၤ ဖဲတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအလီၢ် မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်မၤန့ၢ် အတၢ်ဟီၤ လၢခြိးစိတ်ချဉ်မံၤ မ့ၢ်တဖၣ် မိၢ်လုၢ်ပုၤလၢ်ချဉ် (vertical bow) မံၤ န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလၢ အပူၤ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ တၢ်ခးဆိကဆိမံၤလၢချဉ် လဲးစ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အလူၤခးဝဲ ဆိကဆိမံၤတဖၣ် လၢခြိးစိတ်ချဉ် လၢ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ တၢ်ခးဆိကဆိမံၤလၢချဉ် အခးအခါ ဒီတကတီၢ်ညါအပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ ဆိကဆိမံၤဒီးတၢ်သ့ အခးအခါတဖၣ် အဆၢကတီၢ် တၢ်ပျံၣ်ခွဲး ခြိးစိတ်ချဉ်တဖၣ်လီၤ.

တၢ်အလွၢ်ဘီၣ်ကိၤကပြီၤ တၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်

ပုၤတကၤလၢ အအိၣ်လၢ တၢ်ကံးညၢ ခဲဒီးခးတၢ် မ့ၢ်တဖၣ် ခဲဒီးခးတၢ်အတူၤ လၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤ ဖဲကမုၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤကဝီၤအပူၤန့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်အလွၢ်ဘီၣ်ကိၤကပြီၤ တၢ်ပူၤဖျးဘၣ်ဘၢ တၢ်ကျၢ်ကၢ လၢဒဲဒီးခးတၢ်အံၤအဖီခိၣ် လၢတၢ်ထံၣ်အီၤဖျါ တၢ်လီၢ်ကိးကပၤ မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ကံးညၢဆဲးကူးတက့ၤ လၢဘၣ်တၢ်တုၤအီၤလၢ တၢ်အလွၢ်ဘီၣ်ကိၤကပြီၤကပြီၤ လၢအအိၣ်ဝဲအစ့ၤကတၢ် 144 စတုၤယၢ စုမုၢ်ဒိၣ် (12x12 စုမုၢ်ဒိၣ်) ဖဲဒဲဒီးခးတၢ်ကိးကပၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျၢအံၤ တၢ်စူးကါဟံၤလီၤအီၤ လၢကမုၢ် ဟီၣ်ခိၣ်လီၤကဝီၤခဲလၢအပူၤ ဒီတန့ၣ်ကျၢၤလီၤ.

တၢ်ခးတၢ်ဟီၤ

- တၢ်ဆၢထၢၣ်ခးတၢ်အလီၢ် လၢတၢ်သ့းအီၤသ့တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဟံၤတုၤအီၤ ဖဲကလဲၤထံးမုၢ်န့ၣ် တၢ်မံၤလၢတၢ်ဟီၤတၢ်ဆၢ လီၢ်ကဝီၤ တနီၤနီၤအပူၤ ဒီတန့ၣ်ကျၢၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ် အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပၤ 109 အပူၤလီၤ.
- ဒိသဲစးမၤလိာ်အသိး ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလၢလၢအလဲးစ့ၣ်အိၣ်တကၤ မ့ၢ်ခးန့ၢ် တၢ်ဟီၤ မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ဟီၤ လၢပုၤဘျၢအီၤ လၢအထူၣ် ဖျးကွံာ်တၢ်န့ၣ် အဝဲအမူၤအခါတအိၣ်လၢ ဆၢဖဲကီၢ်ဖိအကစၢ်အဂီၢ်ဘၣ်, သန့ၣ်က့ ကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ DNR လၢ 24 န့ၣ်ရံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်မၤန့ၢ် တၢ်ဟီၤ မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ဟီၤတၢ်တုၤအီၤလၢ အိၣ်ဒီး လံာ်ကဘျးစဲလၢအန့ၢ် မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အဂၢၢ်န့ၣ်, ဆဲးကျိးဘၣ် တၢ်ကွၢ်ထွဲဒီသဒုန့ၣ် ပုၤဘၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ဒါတကၤဂၤ ဒီဖျါစူးကါ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဖဲလံာ်ကဘျးပၤ 127 တက့ၢ်.
- တၢ်ဟီၤအနုၤတအိၣ် မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ဟီၤအဖါဖိးသဲစး လၢပုၤအဂၢၢ်တကၤမၤန့ၢ်အီၤန့ၣ် နဘျးထီၣ်လံာ်ကဘျးစဲလၢအလီၤတသ့ ဘၣ်. သးစၢ်ပုၤခးတၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ခးန့ၢ် အနီၢ်ကစၢ် တၢ်ဟီၤ ဒီး ဘျးစဲလံာ်ကဘျးစဲလၢအလီၤန့ၣ်လီၤ.
- ကျိတၢ်လီၤ(muzzleloader)အခိပညီန့ၣ် အဆိတလဲကွံာ်ဝဲလဲန့ၣ်လီၤ. ကျိတၢ်လီၤတဖၣ်လၢ တၢ်ဆဲထီၣ်အီၤလၢကျိပျီခိၣ်ထိး, ဘၣ်ဆၢ တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤကျိချဲလၢ တၢ်ဒဲန့ၣ်ကျိချဲအပူၤန့ၣ် တၢ်စူးကါအီၤဖဲ တၢ်ခးတၢ်ဟီၤလၢတၢ်လီၤ အခးအခါကတီၢ်အပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အပူၤကွံာ်တၢ်အခိပညီန့ၣ် လိာ်ဘၣ်ဝဲ ကျိတၢ်လီၤတဖၣ် လၢတၢ်ကဆဲထီၣ်အီၤ ဒီး တၢ်ကဒဲန့ၣ်ကျိချဲ လၢကျိပျီခိၣ်ထိး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟီၤတၢ်ဆါယံာ်ထၢ (Chronic wasting disease)

- CWD တၢ်မၤကွၢ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလၢတဖၣ်အဂီၢ် လၢကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျးအပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကလဲၤမၤကွၢ် နတၢ်ဟီၤ လၢကျိဒဲလဲၣ်န့ၣ် ဃုသ့ၣ်ညါအီၤဖဲ လံာ်ကဘျးပၤ 77 ဒီး 78 အပူၤတက့ၢ်.
- CWD တၢ်မၤကွၢ်လၢ ပုၤဘၣ်မၤအီၤသပျီကတၢ်န့ၣ် ကစးထီၣ်မၤအသးလၢ ကျိ A အခးအခါ အန့ၣ်ကတၢ်န့ၣ်သဘျးအိးထီၣ် သးကတီၢ် လၢ CWD တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စူးတၢ်ဒီးတၢ်ဟီၤတၢ်ဆၢ ဟီၣ်ကဝီၤခဲလၢအပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဟံၤဃုာ်ဒီး CWD လီၢ်ကဝီၤ အသိတဘျးတီၤ ဖဲပုၤဟ့ၣ်တၢ်အဒိ လၢအသးဒၣ်ဝဲ လၢ 2022 န့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- လီၢ်ကဝီၤအသိတဖၣ် ဖဲပုၤဘၣ်ဟ့ၣ် CWD တၢ်အဒိ သပျီကတၢ် လၢတန့ၣ်ညါအံၤအပူၤန့ၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး DPAs 101, 201, 256, 257, 260, 262, 263, 265 ဒီး 268 လၢကလဲၤဖိးမုၢ်န့ၣ် မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤ, DPAs 259 ဒီး 287 (အံၣ်ထါစက့ၣ် ကီၢ်စဲၣ် န့ၣ်ဆၢၣ်ကရၢၢ်) လၢကလဲၤဖိးလီၢ်ခါသ့း မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤ, DPAs 233, 293, 341 ဒီး 342 လၢကထံၤထံးမုၢ်ထီၣ် မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပၤ 74-76 အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟီၤတၢ်ပျဲလီၢ်ကဝီၤတဖၣ် 343 ဒီး 344 န့ၣ် တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤတုၤလံာ်အိးဆူ ကလဲၤထံးမုၢ်ထီၣ် CWD တၢ်ဟီၤတၢ်ဟီၤကဝီၤ အပူၤ ဒီး တၢ်ဆိတလဲကွၢ်အနီၢ်ဂံၢ်ဆူ 643 ဒီး 644 န့ၣ်လီၤ.
- CWD တၢ်ဟီၤတၢ်ဟီၤကဝီၤ, တၢ်ဟီၤတၢ်ပျဲလီၢ်ကဝီၤ 684 (လၢညါမ့ၢ် DPA 184), တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤအီၤဖဲ Bemidji အကပၤ မ့ၢ် လၢ တၢ်ထံၣ်န့ၢ် တၢ်ဟီၤခဲဒုအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါ ဖဲ 2022 တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီကတီၢ်အခါ အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- မ့ၢ်လၢတၢ်တထံၣ်ဘၣ် တၢ်ဆါဆူညါလၢတၢ်ဟီၤတဖၣ်အပူၤလၢဘၣ်အပူၤ, ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မၤကွၢ်အဒိတဖၣ် သၢန့ၣ်ဝဲ အလီၢ်ခဲ, တၢ်ကပတၢ်ကွံာ် တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အဒိ လၢ DPAs 157, 159, 213, 225, ဒီး 273 အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဆဲးတီၢ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခဲတကဘျး

ကျိချုံ-တအိန်ဒီးအစုအပျို တာ်လိန်ဘဉ်တဖဉ်

ဖဲန့ဉ်လီၤဟံဉ်ဃုာ်လၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢ လၢမံၣ်န့ၣ်စိထံၣ် ကီၢ်စဲၣ် န့ဆၢၣ်ကရၢၢ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢစဲအံၣ်ဒီးန့ဆၢၣ်ဂ့ၢ်ဝီဝီညါ လီၢ်ကဝီၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢညီန့ၢ်တၢ်လူၤခး တၢ်မဲၤလၢ လၢစဲအံၣ်ဒီးန့ဆၢၣ်ဂ့ၢ်ဝီဝီညါလီၢ်ကဝီၤ ဖဲတၢ်ပျဲပျဲလူၤခးတၢ်မဲၤလၢအလီၢ်အပူၤအခါ, ပုၤဟးလူၤခးတၢ်မဲၤလၢတဖဉ် အပံးန့ၢ်ပၤဟး ဒီးစူးကါဝဲ ကျိချုံ-တအိန်ဒီးအစုအပျိုတဖဉ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ, (Page 118). ကျိချုံ, ကျိသဉ်, တၢ်လီၤအချုံတဖဉ် ဒီးကျိချုံအဂၤ လၢအိၣ်ထဲတဖျၢၣ်မိၤတဖဉ်န့ၣ် တၢ်ကဘဉ်တုၤန့ၢ်အိၣ်ထဲလၢ တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအစုအပျိုတအိၣ် လၢ U.S ညဉ်ဒီး တၢ်မဲၤလၢ ဝဲၤကျိၤ အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိချုံလၢတအိန်ဒီးအစုအပျိုန့ၣ် ဟံဉ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိးဒီး ကျိချုံပိးဃာ်သးလၢ တၢ်ဂီၤ, ကျိချုံပိးဃာ်သးလၢန့ၣ်ကၢၣ်လိာ်, ထးလဲကျိချုံပိးဃာ်သးလၢပုၤဝါ ဒီး ကျိသဉ်အဂၤလၢ တၢ်တုၤအိၣ်ထဲလၢပိးလိာ်တအိန်ဒီးအစုအပျို လၢ U.S ညဉ်ဒီးတၢ်မဲၤလၢဝဲၤကျိၤ အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကယံၢ်မ့ၢ်ကျိသဉ်လၢ အိၣ်ဒီး စၢၢ်ပုၤ, ဟံဉ်ဃုာ်ဒီး စၢၢ်ပုၤကျိချုံ ပိး ဃာ်သးလၢ ပိးလိာ်တအိန်ဒီးအစုအပျို, န့ၣ် တၢ်တြီၤဃာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါအဂီၢ် ကွၢ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပၤ 93.

ပုၤလူၤခးတၢ်တဖဉ် မ့ၢ်သးကွံာ် တၢ်ဟံဉ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်အံၤ အကွၢ်အဂီၢ်အကွၢ်အက့ၤခဲလၢာ်, ဟံဉ်ဃုာ်ဒီး ကွၢ်ဂီၤဒွဲတဖဉ်အပိၤ, ကျိချုံ-တအိန်ဒီးအစုအပျို တာ်လိန်ဘဉ်တဖဉ်န့ၣ် တၢ်တစူးကါဟံဉ်လီၤအိၣ်ဆူ ပုၤသးစၢ်တၢ်လူၤခးတၢ်လီၤဆီတဖဉ် လၢ ကျိတီးကၢ်-စူးကါ လီၢ်ကဝီၤအံၤအပူၤဘဉ်.

တၢ်မဲၤလၢလၢ အဆူၣ်ကပုၤလုာ်တဖဉ် (Furbearers)

- တၢ်ဒီးထု တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျုးတဖဉ် ဖဲ U.S. ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ် 53 မ့ၢ်ထီၣ် ဒီး ကလံၤစိး, ဒိအိၣ်ဖျါလၢ လံာ်ကဘျးပၤ 56 ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအပူၤ အသိးန့ၣ် တၢ်ဘျုးထီၣ်အိၣ်ဖဲ 2023 ဒိသိးကမၤစ့ၢ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ကမၤလီၤမၤကွံာ် တၢ်ခးကမၤဘဉ် ခဲန့ၣ်ထိးတၢ်ဖျၢၣ်မိၤ (Canada lynx) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖဉ်အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပၤ 56 ဒီး 57 အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မဲၤလၢအဆူၣ်ကပုၤလုာ် တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ အလီၢ်အကျဲၤ လၢ Hibbing အပူၤန့ၣ် ကမ့ၢ်ဝဲ DNR Drill Core Library ဖဲ 1521 1st Avenue လီၤ.
- တၢ်မဲၤလၢအဆူၣ်ကပုၤလုာ် တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ အန့ၣ်ရဲၣ်တဖဉ်လၢ Eveleth န့ၣ် ကမ့ၢ်ဖဲ ဟါ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ် ဖဲ လၢဒိၣ်စဲဘဉ် 19 သီ ဒီး လၢယန့ၢ်အါရဲၣ် 16 သီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လဲၤန့ၣ်လီၤဆူ ပုၤတၢ်လီၤလၢ တအိၣ်ဒီး

တၢ်ပျဲသဲစး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ

တၢ်လဲၤန့ၣ်လီၤဆူ ပုၤတၢ်လီၤလၢ တအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲသဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ် တၢ်စူးကါအိၣ်သ့လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ တၢ်မၤအိၣ် လၢတၢ်ချါ ခဲလၢအိၣ်ကီၢ်, လၢအပုၤန့ၣ်ယုၣ်ဒီး- တၢ်လူၤခးတၢ်မၤလၢ, တၢ်ဒီးလိၣ်ကွဲၣ်, တၢ်တၢ်ညးညး, တၢ်ဒီးထု, တၢ်ဟးလိၣ်ကွဲၣ်ထီၣ် ကစၢ်, ဒီးတၢ်ဟး ကသုၣ်ကသီဆီလီၤဒဲ (Camping) တဖၣ်လီၤ. ဝဲတၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ တၢ်ဟးလိၣ် ကွဲၣ်မၤန့ၣ်သးအဆၢကတီၢ်, နမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးအခွဲးဘၣ်အယံ နန့ၣ်လီၤတၢ်လီၤလၢတၢ်တြီၤတၢ်လူၤတၢ်မၤလၢဒီးတၢ်တၢ်ညးညး မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျး အလီၢ်တဖၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်, ပုၤဒီးလဲၤစူးကါဟီၣ်ခိၣ်, မဲန့ၣ်ကွၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်စိကမိၤတဖၣ် ကဘၣ်ကွဲးလီၤ တၢ်ဟ့ၣ် ပလီၢ် လၢအဝဲသ့ၣ် အဟီၣ်ခိၣ်လီၢ် တန့ၣ်ထဲတဘျီဒါလီၤ. တၢ်ကဘၣ်ဟံးလီၤတၢ်ပနီၣ်လၢအိၣ်ယံလီၤသးအဘျီစၢၤ 1,000 ခိၣ်ယီၤ (500 ခိၣ်ယီၤဖဲ တၢ်လီၤလၢအိၣ်ဒီးသ့ၣ်ပုၤ) မ့တမ့ၢ် တၢ်ပနီၣ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ဟံးလီၤအိၣ်ဖဲ တၢ်လီၤတတီၤ စ့ၣ်စ့ၣ် အသးန့ၣ်ဒီး ဝဲတၢ်န့ၣ်လီၤတၢ်လီၤတၢ်ကျဲအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပနီၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ကွဲးလီၤဝဲ “တၢ်တဘၣ်န့ၣ်လီၤ,” မ့တမ့ၢ် လံာ်ဖျါလၢအိၣ်ပညီလီၤကံးဒီးအိၣ်, လၢလံာ်ဖျါလၢ အထီအိၣ် 2-လဲးမးဒီး ကဘၣ်အိၣ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်, ပုၤဒီးလဲၤစူးကါ ဟီၣ်ခိၣ်, မဲန့ၣ်ကွၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်စိကမိၤတဖၣ် အတၢ်ဆဲးလီၤမံး မ့တမ့ၢ် အမံးဒီးလဲၤတဲာ် နီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၣ်လၢ ကွီၢ်ထီဒီးကွီၢ်မ့ၣ်ဂ့ၢ်ဝဲတကပၤလၢ တၢ်မၤကမၣ်တၢ်လဲၤန့ၣ်လီၤလၢ ပုၤတၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢ တအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲသဲစးဒီး တၢ်ကမ့ၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်ညီၣ်အိၣ်လိးတုၤလၢ \$3,000 ဒီးထူးကွဲၣ်လဲးစ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပၤကီၢ်လၢ ကွီၢ်ထီ ကတီၢ်ခိၣ်ယၢန့ၣ်ဆၢ အပုၤဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒါဒီး ပၤကီၢ်အပုၤဘၣ်မ့ၣ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ကွီၢ်ထီဒီးဟ့ၣ်တၢ်ကမၣ်ဘၣ်ယး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢ တၢ်န့ၣ်လီၤပုၤတၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်သးဒုဒီလၢ မ့ၢ်န့ၣ်လဲၤန့ၣ်ဘၣ်လၢ ပုၤကအတၢ်လီၤလၢ တၢ်တြီၤအိၣ်အိၣ်န့ၣ်, ယုၣ်ခွဲးလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်အအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟံးပနီၣ်ဖိၣ်ပံးတၢ်တဖၣ်

- ပုၤတကၢတဘၣ်န့ၣ်လီၤဆူတၢ်လီၤလၢတၢ်တြီၤအိၣ်လၢ ကလဲၤန့ၣ်ဟးလိၣ်ကွဲၣ်ကသုၣ်ကသီလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတကၢတဘၣ်န့ၣ်လီၤဆူ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးလီၢ်ကစၢ်လၢ ကလဲၤန့ၣ်ဟးလိၣ်ကွဲၣ်ကသုၣ်ကသီလၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးဘၣ်န့ၣ် လီၤ.
- ပုၤတကၢတဘၣ်အိၣ် မ့တမ့ၢ်လၢ တန့ၣ်အတီၢ်ပုၤ ဟဲက့ၢ်ကဒါက့ၢ်ဆူ ပုၤကအတၢ်လီၤလၢ ကလဲၤန့ၣ်လီၤ. ဟးလိၣ်ကွဲၣ်ဝဲအိၣ် ဖဲ တၢ်လီၤကစၢ်, ပုၤလၢအကွၢ်ထွဲတၢ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤဒီးလဲၤတၢ်တဘၣ်တုၤအိၣ်လၢကဘၣ်ဟးထီၣ်ဝဲဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.
- ဝဲပုၤတကၢအိၣ်ဖဲပုၤအကၢတကၢအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ မ့တမ့ၢ် လၢကမ့ၢ်ကျဲလၢ ကလဲၤခိၣ်ကတီၢ်သ့အလီၢ်တဖၣ်အခါ, တဘၣ်ခး ကျဲလၢ အယံ 500 ခိၣ်ယီၤ ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤကညီ မ့တမ့ၢ် ဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ် အခွဲးလၢတၢ် သ့ၣ်ထီၣ်အကစၢ်, ပုၤအိၣ်လၢဟံၣ်ပုၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤဒီးလဲၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤလၢတၢ်ခးတၢ်မၤလၢ အက စၢ်အဟီၣ်ခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတကၢလူၤဟးအိၣ်တၢ်လၢထံကျဲ, နီၢ်ကစၢ်တၢ်လီၤလၢကအိၣ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် လၢကမ့ၢ်တၢ်လီၤလၢအအိၣ်ယံ 500 ခိၣ်ယီၤ ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢအအိၣ်ဒီးပုၤကညီ မ့တမ့ၢ် ဆၢဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်သ့လီၤ.
- ပုၤတကၢခးကျဲလၢအအိၣ်တၢ်ယံန့ၣ် 500 ခိၣ်ယီၤလၢတၢ်ဘျီဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်တအုကၢ် မ့တမ့ၢ် စုၤန့ၣ် တအုကၢ် လၢအိၣ် ဒီးတၢ်ပညီၣ်လၢ ကဒုဟံးဆၢဖိကီၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ယုထၢတၢ်အလီၢ်လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတဘၣ်ထွဲ ဒီး ပုၤလၢအလူၤပုၤလၢ တၢ်ဟံးလီၤန့ၣ်အိၣ်တၢ်ဆၢကဆီၢ်လၢ ကလူၤပုၤလၢကီၢ်စဲၣ် မ့တမ့ၢ် ဟီၣ်ကဝီၤပဒိၣ်အတၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢ တမ့ၢ်ကျဲလၢအအိၣ်ဖဲပုၤအတၢ်လီၤလၢတၢ်လဲၤခိၣ်ကတီၢ်သ့တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်.
- ပုၤတကၢဟံးန့ၣ်တၢ်မၤလၢလၢအအိၣ်ဖဲ တၢ်လီၤတတီၤဂုၤတတီၤဂုၤဖဲတၢ်တြီၤဘၣ်အိၣ်လၢကန့ၣ်လီၤလၢတဖိဒီးသဲစး တၢ်ဘျီအံၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်တြီၤတဖၣ်အံၤ ပုၤန့ၣ်ဒီး ပုၤဟးခးထွဲၣ်မံးအဆဲးဖိတကလုာ် (coyote) တဖၣ် ပျဲအထွဲၣ် တဖၣ် ယုၣ်ဖဲတၢ်လီၤလၢ တၢ်ကျဲလဲၤဒီးတြီၤဘၣ်လၢတၢ်တဘၣ်န့ၣ်လီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအလီၢ်လၢတအိၣ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်, ပုၤအိၣ်ဖဲန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် ပုၤဒီးလဲၤအိၣ် တၢ်တဖၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတကၢမၤဆါ မ့တမ့ၢ် မၤသဲပုၤအကၢတကၢ အဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢအဘျီဟံးဝဲ, မၤဟးဂီၢ်ပုၤကအတၢ်လီၤတၢ်ကျဲအစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, မ့တမ့ၢ် လဲၤခိၣ်ဖဲတြီၤလၢ တၢ်ကးတံာ်ဃာ်အသး တၢ်တဟံးက့ၢ်အိၣ်လၢအလီၢ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်ကမၣ်ကွၢ်တဖၣ်

- ပုၤလၢဟးလၢအအိၣ်တကၢ, န့ၣ်လီၤဆူ တၢ်လီၤဖဲပုၤတကွဲးကျဲးလီၤလၢ တဘၣ်န့ၣ်လီၤတဖၣ်သ့လၢ ကလဲၤထၢက့ၢ် ဆၢဖိကီၢ်ဖိ အမံၤ လၢ အဘၣ်ဒီလၢအခးန့ၣ်ဝဲလၢအဖိးသဲစး, လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးဘၣ် ဘၣ်ဆၢ အိၣ်ဖဲန့ၣ်တသ့လၢ တၢ်မၤအဟးထီၣ် ကွဲၣ်ဝဲ အလီၢ်ခဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးတီၢ်ထွဲထီၣ် ကဘျီပုၤလၢခဲတကဘျီ

- ပုလဲအဟားလားအိတ်တဂ၊ နှင့်လီလဲပုလဲအဟားလားအိတ်တဂ၊ တံစုကဝဲလဲအကလဲကီးကူ၊ အထွတ်လူ၊ တံမဲလဲလဲ၊ လာတအိတ်ဒီးတံဟ့ဒ်အခွဲးသ့န့ဒ်လီ။ ဖဲအလဲကီးကူအထွတ်ဝဲန့ဒ်၊ ပုလဲတဂ၊ နှင့် တဘတ်ဟးထီဝဲကွဲဒ်လဲ၊ ကရူပုလဲတဘူဃီ န့ဒ်လီ။ တံကွဲကဟ်အဲတဟ့ဒ်အခွဲးလဲ၊ အကကူမိတ်ကွဲဒ် တံမဲလဲဘတ်န့ဒ်လီ။
- ပုလဲအဟားလားအိတ်တဂ၊ နှင့်လီတံလီလဲ၊ ပုလဲကွဲးဟ်လီတံပနီဒ်လဲ “တံန့ဒ်လီသ့” (“Walk-In Access”), လာတအိတ်ဒီးတံဟ့ဒ်အခွဲးသ့န့ဒ်လီ။

တံလိတ်ဘတ်အခွဲးလဲကန့ဒ်လီ၊ ဆူတံသ့ဒ်တံဖျးလီဖဲတံမုာ်တကူးလီ၊ တံပနီဒ်လဲ၊ တဘတ်လဲ၊ နှင့်ဒ်လဲဒ်လီ။

ပုလဲတံမဲလဲဒီး ပုဒီးထုဖဲတဖှ် ကဘတ်ဟ်ကဲ ဟီဝဲဒ်လီလဲအိတ်ဒီးအကစာ်တဖှ်န့ဒ်လီ။ တချူးလဲ၊ န့ဒ်လီဆူ ဟီဝဲဒ်လီလဲ၊ အတကူးကူးလီအသးလဲအအိတ်ထီဝဲလဲ၊ တံကလူတံမဲလဲဒီးတံဒီးထုအဂီၢ်န့ဒ် သံကွဲဆဲထီဝဲတကူ။

တံဘီးဘတ်သ့ဒ်ညါလဲ၊ တံကဘတ်အိတ်ယံဒီးဟီဝဲဒ်လီလဲအိတ်ဒီးအကစာ်၊ တံဟ့ဒ်ခွဲးလဲကထူးကွဲဒ် တံပနီဒ်လဲ၊ အဒိသဒါ၊ တံန့ဒ်လီဆူ တံလီလဲတံဟ့ဒ်အခွဲး၊ မ့တမုာ် တံဟ့ဒ်ခွဲးဖဲသဲစးလဲ၊ ကန့ဒ်လီဆူတံလီလဲအိတ်ဒီး အကစာ် မ့တမုာ် ကဟးန့ၢ် တံမဲလဲဒ်တဖှ်လဲအဘူးဒီး တံသ့ဒ်ထီဝဲလဲပုလဲအိတ် မ့တမုာ် အိတ်ဒီးဆုတ်ဖဲကီၢ်ဖဲကရူာ် တဖှ်န့ဒ်၊ ပုလဲကဟ့ဒ်တံခွဲး သ့ဒ်ထီဝဲ ဟီဝဲဒ်ကစာ်၊ ပုလဲအိတ်ဆိး၊ မ့တမုာ် ပုဒီးလဲတံတဖှ်န့ဒ်လီ။

တံသ့ဒ်တံဖျးအလီၢ်ဖဲတံန့ဒ်မုာ်မနုးလဲဒ်?

“တံသ့ဒ်တံဖျးအလီၢ်” စံးတံန့ဒ်မုာ်ဝဲ ဟီဝဲဒ်လီလဲ(၁)-၁) တံထံပဲ မ့တမုာ် ထံပဲလဲကူးလီအိတ်(၂)-၂) အိတ်ဒီးတံမုာ်တံဘိလဲအသ့ဒ် လီသး မ့တမုာ် တံမုာ်တံဘိအဘျုးအစဲတဖှ်(၃)-၃) အိတ်လဲကရူာ်လဲ၊ တံဟ်ဆုတ်ဖဲကီၢ်ဖဲလဲတံဘျုးအိတ် (လဲအပုတ်ဃုတ်ဒီး ကသ့ဒ်တဖှ်) - ၄) လဲတံသ့ဒ်လီ၊ နီဒ်စိမဲစိ၊ မ့တမုာ် ဘုလဲအအိတ်ဟ်စါ၊ မ့တမုာ် တံသ့ဒ်ဟ်အိတ်၊ တဖှ်- မ့တမုာ် ၅) တံသ့ဒ် လီဟ်စါသ့ဒ်တဖှ်လဲ၊ တံကူအိတ်လဲကတီၢ်ဖုတ်သ့ (သ့ဒ်တကလုတ်လဲတံကီးအိတ်လဲ၊ ဖိလဲ (hybrid poplar) ဒီးသ့ဒ်အဂါ လဲ၊ တံကူအိတ်လဲကမနုးအယဲလဲ၊ တံသ့ဒ်အိတ် ၁၅ နီဒ်စိအလီၢ်ခဲတဖှ်န့ဒ်လီ)။

တံတလိတ်ဟ်လီ၊ တံပနီဒ်ဖဲဟီဝဲဒ်လဲ၊ တံဟ်အိတ်ဒိအမုာ်တံသ့ဒ်တံဖျးအလီၢ်၊ လဲအပုတ်ဃုတ်ဒီး –

- တံလီလဲတံသ့ဒ်နီဒ်စိမဲစိလဲအသိ ဒီးလီၢ်ဘိတဖှ်။
- သ့ဒ်တကလုတ်လဲတံကီးအိတ်လဲ၊ ဖိလဲ (hybrid poplar) ဒီးသ့ဒ်အဂါလဲ၊ တံကူအိတ်လဲကမနုးအယဲလဲ၊ တံသ့ဒ်အိတ် ၁၅ နီဒ်စိအလီၢ်ခဲတဖှ်။
- တမာ်ဒိထံလဲတံလိတ်ဘတ်အိတ်ဒိသဲစးအသိး။
- ဟီဝဲဒ်လဲတံဆဲးလီမဲဖဲ Conservation Reserve Enhancement Program (CREP) မ့တမုာ် Reinvest in Minnesota (RIM)။

တံလီလဲအိတ်ဒီးတဂီၢ် မ့တမုာ် သ့ဒ်တဖှ်န့ဒ် တံကဘတ်ကူးလီ၊ တံပနီဒ်လဲအကြိတံဟ်န့ဒ်န့ဒ်လီ။ ဖဲတံသ့ဒ်တံဖျးအလီၢ် အတံအိတ်သးမုာ်တံလီမဲဘတ်န့ဒ်၊ တံကဘတ်တဲဒုးသ့ဒ်ညါ ပုလဲအဟားလဲလဲဟီဝဲဒ်လီတဖှ် တံဂုတံကျိ၊ တချူးတံဟ်ဂုဝိဒိသဲစးအသိးန့ဒ်လီ။

တံန့ဒ်လီ၊ ဖျးကါထံဒီးတံစူးကါလဲ၊ တံဟးလိာ်ကွဲကသ့ဒ်ကသိအဂီၢ်

တံန့ဒ်လီ၊ ဖျးကါတံလဲ၊ ဖဲသဲစးန့ဒ်မုာ်မနုးလဲဒ်?

တံန့ဒ်လီလဲထံဖဲကျိ မ့တမုာ် နီဒ်တဖှ်သ့ ဖဲမ့မုာ်တံလီလဲ၊ ကမုာ်န့ဒ်လီအိတ်သ့၊ မ့တမုာ် ကမုာ်ဟီဝဲဒ်လီ မ့တမုာ် ကမုာ် ကျဲလဲ၊ တံလဲဒိကံအိတ်သ့မုာ်အိတ်လဲ၊ ထံအဖဲခိတ်၊ မ့တမုာ် န့အိတ်ဒီးအခွဲးအယာ်လဲ၊ ကခိတ်တံလီတံကျဲလဲအိတ်ဒီး အကစာ် လဲကတုဃီဆူ ထံအိတ်တံအလီၢ်အယဲန့ဒ်လီ။

တံစူးကါအိတ်လဲ၊ တံဟးလိာ်ကွဲကသ့ဒ်ကသိအဂီၢ်စံးတံန့ဒ်မုာ်မနုးလဲဒ်?

တံစူးကါအိတ်လဲ၊ တံဟးလိာ်ကွဲကသ့ဒ်ကသိအဂီၢ်စံးတံန့ဒ် ပုတ်ဃုတ်ဒီး တံဟးဒီးလိာ်ကွဲချဲ၊ တံပျိထံ၊ တံတခွဲညုတ်၊ တံလူ၊ ခဲတံမဲလဲ၊ တံဒီးထု၊ ဒီးတံဟူးတံဂဲလဲအလီၢ်ကဲလိာ်သးတဖှ်န့ဒ်လီ။ တံအိတ်ပုတ်ဃုတ်ဒီး တံဟးလဲ၊ ထံကျိ လဲ၊ အဘူး စဲလိာ်ဃုတ်သးဒီး တံဟူးတံဂဲလဲတဖှ်အဲလဲ၊ တဘတ်ထွဲဒီး မတဲကဲတံလီလဲအအိတ်လဲ၊ ထံဖိလဲအကစာ် ဘတ်လဲဒ် န့ဒ်လီ။

မုာ်တံလီလဲအိတ်ဒီးထံမနုးတဖှ်န့ဒ် တံအိတ်ထီဝဲအိတ်လဲ၊ တံဟးလိာ်ကွဲကသ့ဒ်ကသိအဂီၢ်သ့န့ဒ်လဲဒ်?

တံကအိတ်ထီဝဲန့ဒ်ထံကျိဖဲ မ့တမုာ် နီဒ်လဲ၊ တံဟးလိာ်ကွဲကသ့ဒ်ကသိအဂီၢ်လဲ၊ အထံမံဒ်ဖဲခိတ်ခဲလဲအဂီၢ်ဖဲမုာ်ကြးလဲ၊ တံကစူးကါအိတ်လဲ၊ တံဟးလိာ်ကွဲအိတ်ကသ့ဒ်အဂီၢ်ဒီး ဖဲသဲစးလဲ၊ တံကန့ဒ်လီအယဲန့ဒ်လီ။ ထံလဲတံဒီးချဲခဲသ့တဖှ်န့ဒ် ကြးလဲ၊ တံကစူးကါအိတ်လဲ၊ တံဟးလိာ်ကွဲကသ့ဒ်ကသိအဂီၢ်၊ ဘတ်ဆုတ် ထံအဂါတဖှ်စုာ်ကီး မုာ်ကြးဝဲဘတ်ဝဲလဲ၊ တံကစူး ကါအိတ်န့ဒ် ဒီးသန့ထီဝဲသးလဲတံအိတ်သးအဖိခိတ်လီ။

ဟိတ်ခိန်ကစာအမူအခါ

ဟိတ်ခိန်ကစာလ၊ အကွဲးဟုန်ခွဲး မှတမုာ် အဟုန်ခွဲးလ၊အကိတ်ပူလ၊ တာ်ကစူးကါအဟိတ်ခိန်လီၤလ၊ တာ်ဟးလိာ်ကွဲး ကသုာ်ကသီအဂီၢ်လ၊ တအိတ်ဒီးအဘူးအလဲ၊ တမတော်သုာ်တဖၣ်လ၊ -

- ကမလီၤတော်တၢ်လ၊ ဟိတ်ခိန်လီၤအံၤပူဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလ၊ တာ်ကစူးကါအီၤလ၊တၢ်ပညိာ်တမံၤမံၤ၊
- ကမလီၤတော်ပုၤလ၊ဘၣ်တၢ်ကွဲးမုာ်အီၤလ၊ အဖိးသဲးစးလ၊ ကတဲပုၤအကါဘၣ် မှတမုာ်
- မူဒါလ၊ကကွၢ်ထွဲတၢ်ဘၣ် တၢ်ဟံးန့ၢ်မူဒါလ၊ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလ၊အိတ်ထီၣ်လ၊ ပုၤတဂ၊ မှတမုာ် တၢ်စုၤလီၢ်ခိန်ခိန်ခိဖျိ ပုၤတဂ၊ အတကနၢ်ယုာ်တၢ်အပိန့ၢ်လီၤ.

ကျဲးလ၊အိတ်လ၊ပုၤတၢ်လီၢ်ဖဲတၢ်လဲၤခိက်အီၤသ့

ကျဲးလ၊အိတ်လ၊ ပုၤတၢ်လီၢ်ဖဲတၢ်လဲၤခိက်အီၤသ့တနီၤန့ၢ် တဘၣ်တၢ်ပ၊အီၤလ၊ ပဒိာ်အတၢ်ကရ၊ကရိန့ၢ်ဘၣ်. လ၊တၢ်ဂုၢ်ဒိအံၤ တဖၣ်အံၤအပူၤ ဟိတ်ခိန်ကစာဟုန်လီၤလ၊ တာ်ကစူးကါအီၤလ၊ သိလုာ်ဒီးပုၤလ၊ အဟးလ၊အခိတ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ညိန့ၢ်ဟိတ် ခိန်ကစာ အိတ်ဒီး တၢ်စိတၢ်ကမီၤလ၊ ကဖိာ်ဃးတြိဃာ်တၢ်န့ၢ်လီၤခးအီၤဒီးဒီးထုတဖၣ်ဒီး ဘၣ်သုာ်သုာ် ကတြိဝဲ တၢ်န့ၢ်လီၤဆူ ဟိတ်ခိန်လီၢ်ပူၤ ခိဖျိဟံးလီၤတၢ်ပနီၣ်လ၊ တၢ်တြိတၢ်တဘၣ်ဟံးန့ၢ်လီၤ မှတမုာ် တံပုၤခးတဖၣ်ဒီး ပုၤဒီးထုတဖၣ်လ၊ ကဟးထီၣ်ကွဲး လ၊ တၢ်လီၤလ၊ တၢ်ဟုန်စူးကါအီၤတဖၣ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. ထီၣ်ဘိန့ၢ်ဂုၤလ၊ တၢ်ကဃုအခွဲးဖဲ မုာ်တလီၤတၢ် မတ၊ကဲဟိတ်ခိန်လီၢ်တဖၣ် အကစာအပိန့ၢ်လီၤ. ခိထံာ်ဒီးကီၢ်ဆၣ်အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် ကဆ၊တၢ်စ၊နုၤလ၊ မတ၊ကဲဟိတ်ခိန်လီၢ်တဖၣ်အကစာန့ၢ် လီၤ.

တၢ်အဒိလ၊ ကျဲးလ၊အိတ်လ၊ပုၤတၢ်လီၢ်ဖဲတၢ်လဲၤခိက်အီၤသ့အကစာဒီးကမုၢ်အတၢ်စူးကါအဂီၢ်ပုၤန့ၢ်ဒီး -

- တၢ်တဟုန်အခွဲးလ၊ တၢ်ကလူၤခးတၢ်မဲလဲၣ်လ၊ ကျဲးမုာ်ဖးဒိာ်လ၊ အမုာ်ကျဲးလ၊အအိတ်လ၊ ပုၤတၢ်လီၢ်လ၊တၢ်လဲၤခိက် အီၤသ့ န့ၢ်ဘၣ်.
- ကီၢ်စဲာ်အကျဲးမုာ်ဖးဒိာ်တဖၣ်န့ၢ် အါတက့ၢ်မုာ်ဝဲကီၢ်စဲာ်အဟိတ်ခိန်, ဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်သုာ်သုာ် ကအိတ်ဃ၊ယုာ်လိာ်သးဒီး တၢ်လီၢ် တနီၤ လ၊အမုာ် ပုၤအဟိတ်ခိန်လ၊တၢ်လဲၤခိက်အီၤသ့ဒီးတနီၤကမုာ်ဝဲကီၢ်စဲာ်အတၢ်န့ၢ်လီၤ.
- ခိထံာ် (county) အကျဲးတဖၣ်န့ၢ် ကမုာ်ဝဲခိထံာ် (county) လီၢ်ကဝီၤအတၢ်, မှတမုာ် ကမုာ်ပုၤအဟိတ်ခိန်လ၊တၢ်လဲၤခိက် အီၤသ့ တဖၣ်လီၤ. ကျဲးလ၊အမုာ်ပုၤအဟိတ်ခိန်လ၊တၢ်လဲၤခိက်အီၤသ့တဖၣ်န့ၢ် တၢ်ဒါအီၤလ၊လ၊ဂါဖိဉ္ဇု, ဒီးကျဲးလ၊ အမုာ် ခိထံာ် (county) ဟိတ်ခိန်တဖၣ်န့ၢ် တၢ်ဒါအီၤလ၊လ၊ဂါဒါန့ၢ်လီၤ. ကျဲးအဖဲးဘုၣ်ခိန်န့ၢ် မုာ်နီၣ်ထီၣ်လ၊ နထံာ်အီၤသ့လ၊ အကစာမုာ် မတ၊ဘၣ်ဆၣ် တမုာ်တၢ်အိတ်သး လီၤတၢ်လီၤဆဲးစ့ၢ်ကီးဘၣ်.
- ကီၢ်ဆၣ်အကျဲးတဖၣ်န့ၢ် ညိန့ၢ်မုာ်ဝဲ အဟိတ်ခိန်လ၊တၢ်လဲၤခိက်အီၤသ့ဒီးတမုာ်ကီၢ်ဆၣ်အတၢ်ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ် ကီၢ်ဆၣ်ကျဲး တနီၤန့ၢ်မုာ်ကီၢ်ဆၣ်အတၢ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဂုၢ်လ၊အမုာ်ခိထံာ် (county) ဟိတ်ကဝီၤအကျဲးတဖၣ်န့ၢ်, ကျဲးအဖဲးဘုၣ်ခိန်န့ၢ်မုာ်နီၣ်ထီၣ် လ၊ နထံာ်အီၤသ့ လ၊အကစာမုာ်မတ၊လဲၣ်န့ၢ်လီၤ.
- ဟိတ်ခိန်ကစာ မှတမုာ် ဟိတ်ခိန်လ၊တၢ်လဲၤခိက်အီၤသ့အပတီၢ်တဖၣ်န့ၢ် ကလီၤဆီလိာ်အသးလ၊ ကျဲးမုာ်တတီၢ်တတီၢ် စုာ်စုာ် အဖိခိာ်, ဒီးလီၤဆီလိာ်အသးလ၊ ကျဲးမုာ်တဘိဒီးတဘိအဖိခိာ်န့ၢ်လီၤ.

နမုာ်ဘၣ်ကွၢ်န့ၢ်, ကျဲးလ၊အအိတ်လ၊ပုၤတၢ်လီၢ်လ၊ တၢ်လဲၤခိက်အီၤသ့တဖၣ်န့ၢ် တၢ်မ၊ဂုၤထီၣ်အီၤဒီး ပ၊ဃာ်အီၤ, ဒီးနကဟံးသုာ်ဟံးသး တၢ်လီၤဆီလ၊တၢ်စုၤလီၢ်ခိန်ခိန်အဖိခိာ်- လ၊အပပုၤယုာ်ဒီး ထံဂျိ, ကရ၊ဂါတၢ်အကျိ, ဒီးအက၊တဖၣ်လီၤ. တၢ်လီၢ်အယံးနီၢ်ကီၢ် လ၊ ကျဲးအခါာ်သးလ၊ တၢ်မ၊ဂုၤထီၣ်ဒီးဘိဘၣ်ပ၊ဃာ်အီၤန့ၢ် လီၤဆီလိာ်အသးလ၊ဟိတ်ခိန်ကစာ မှတမုာ် အဟိတ်ခိန်လ၊တၢ်လဲၤ ခိက်အီၤသ့အဖိခိာ်ဒိမး, ဒီးတၢ်လီၤဆီလိာ်စ့ၢ်ကီးလ၊တၢ်လီၢ်တတီၢ်ဒီးတတီၢ်အဖိခိာ်လီၤ.

တၢ်လူၤပှၢ်လဲးစ့ၣ်တဖၣ်

လဲးစ့ၣ်လၢတၢ်ကလူၤတၢ်မံၤလၢတဖၣ် တၢ်ဆဲးစူးကၢအိၤသ့ၤလၢ လဲးစ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအအိၣ်တ့ၢ်ဖဲပုၤမၤန့ၢ်လဲးစ့ၣ်အသးန့ၣ်အါထီၣ်, တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်အတၢ်ဆိတလဲ, မ့တမ့ၢ် က့ၢ်ဖိတၢ်အိၣ်သးအပတီၢ်တဖၣ်ဆိတလဲအသးအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အပူၤတဖၣ် တပၣ်ဃုၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်အါထီၣ်တၢ်အဘူးအလဲတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်.

ပုၤသးစၢ်အလဲးစ့ၣ်လၢ ကခး ဆိကဆိမံၤ (wild turkey), တၢ်ဟီ (deer) (ကဒီးန့ၢ်ခိဖျါဒီးသန့ထီၣ်အသး လၢပုၤဒီးန့ၢ်ဘၣ် လဲးစ့ၣ်အသးန့ၣ်ဖဲတၢ်အိးထီၣ်ကီၢ်စီၣ်ဒီဘၣ်တၢ်ခးအိၣ်တၢ်မံၤလၢအဆၢကတီၢ်, တၢ်သ့ (bear) ဒီးတၢ်ဟီၤဖးဒိၣ် (elk) တဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အီၤ သ့ဒီးဖျါ ပုၤမၤန့ၢ်လဲးစ့ၣ်အသးန့ၣ် ဖဲတၢ်အိးထီၣ်တၢ်လူၤခးအိၣ်တၢ်မံၤလၢအဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစၢ် အလဲးစ့ၣ်လၢတၢ်မံၤလၢ အကလုာ်န့ၣ် တၢ်ပံးန့ၢ်အီၤသ့ၤလၢ တၢ်မံၤလၢအဆဲးဖိ (small game) လဲးစ့ၣ်လၢ တၢ်မၤန့ၢ်အီၤသ့ဒီးဖျါ ပုၤဒီးန့ၢ်လဲးစ့ၣ်အသးန့ၣ်ဖဲ လၢစဲးပတ့ၢ် 1 သီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ် DNR ပုၤဆါတၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကူးခၢၣ်စးအပူၤ \$1 လၢအဘၣ်ထွဲဒီး လဲးစ့ၣ်ကလီတဖၣ်, လၢအပၣ်ဃုၣ်ဒီး လဲးစ့ၣ်ကလီတဖၣ်. တၢ်လီၤက့ၢ်, တၢ်လီၤက့ၢ် ထူၣ်ပၣ်စပိး (super sport) ဒီး တၢ်ဟီလဲးစ့ၣ်တဖၣ် ပၣ်ဃုၣ်ဒီး \$1 လၢတၢ်က့ၢ်ထွဲ ရဲၣ်သဲကတီၢ် တၢ်ဟီ/ တၢ်သ့စရိ (deer/bear management account) အဂီၢ်, ဒီး 50 cents လၢပုၤဂီၢ်အူ လၢတၢ်ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ် အဆၣ်ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ - တၢ်ဟီ (deer), တၢ်ဟီၤဖးဒိၣ် (elk), တၢ်ဟီၤလၢအဖးဒိၣ်ကတၢ် (moose) အကလုာ်အဒူၣ်အထာတဖၣ် အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်လီၤ.

72-န့ၣ်ရံၣ် လဲးစ့ၣ်ပၣ်ဃုၣ်ဒီး \$3.75 ထီၣ်ဆိဖဲတၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကူးစရိ (pheasant stamp account), \$3.75 ထီၣ်ဒုၣ်ထံ တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကူး စရိ (waterfowl stamp account), ဒီး \$3.25 တၢ်မံၤလၢအဆဲး (small game) လၢတၢ်ခးန့ၢ်အီၤအပူၤကလဲလၢတၢ်ဃုၣ်အါထီၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်မတၢ်လဲၣ်?

လၢန့ၢ်စိကထီၣ်ဘးကဲဘၣ် ကီၢ်ဆၣ်ပုၤထံလီၢ်ကီၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်, ပုၤတဂၤကဘၣ် အိၣ်ဒီးအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲးဖိးသဲစးဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤ လၢအစုၤကတၢ်အသီ 60 တပယုၣ်ဃီ တချူးအပူၤလဲးစ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်အံၤလၢအသးအိၣ် 21 န့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤန့ၢ်အန့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်ပုၤနီၣ်သီလုၢ်အလဲးစ့ၣ်လၢကတီၢ်အံၤ မ့တမ့ၢ် မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်ကမုၢ်တၢ်ပူၤဖျါလဲၣ်အုၣ်သး (Minnesota public safety ID card) မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးလံာ်ဖီတံၢ်လၢအပတီၢ်ထီၣ် မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်တၢ်နီၣ်သီလုၢ်လဲးစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် ကမုၢ်တၢ်ပူၤဖျါ လဲၣ်အုၣ်သး (Minnesota public safety ID card) လၢအစုၤကတၢ်ယံာ်အသီ 60 လဲန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးလၢ တၢ်လီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ်လၢအသးအိၣ် 21 န့ၣ် လၢအိၣ်ဒီးအမိၢ်အပလၢ အမုၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်န့ၣ်တၢ်ဟံၣ်အီၤဒ်အမုၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤအသိးလီၤ.

ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်မတၢ်လဲၣ်?

ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲ တၢ်လီၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢလၢတၢ် တထီၣ်ဘးဒီးပုၤလၢ အအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်အံၤတဂၤ အခိပညီဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်တဖၣ်အံၤလိၣ်ဘၣ်လဲးစ့ၣ်မန့ၢ်လဲၣ်?

- ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်အံၤလၢ အသးအိၣ် 18 န့ၣ်ဆူ အဖိလံာ်တဖၣ် မၤန့ၢ် တၢ်မံၤလၢအဆဲးဖိ (small game) လဲးစ့ၣ် ဒီးကဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲဒ်ပုၤလၢအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်တဖၣ်အဘူးအလဲ ဖဲအအိၣ်ဒီးတၢ်ကျဲးတၢ်ပူၤဖျါအတၢ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်အံၤလၢ အသးန့ၣ်အိၣ် 16 န့ၣ်ဆူအဖိလံာ်တဖၣ်န့ၣ် တလိၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်မံၤလၢအဆဲးဖိ (small game) လဲးစ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်အံၤလၢ အသးန့ၣ်အိၣ် 14 န့ၣ်ဆူအဖိလံာ်တဖၣ်န့ၣ် အမိၢ်အပလၢ မ့တမ့ၢ် ပုၤက့ၢ်ထွဲတၢ်တဂၤကဘၣ်ပိာ်အံၤလၢ ကခးတၢ်မံၤလၢအဆဲး (small game) မ့တမ့ၢ် အဒိၣ် (big game) တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ဒီးထုပဲမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤသ့ဒ်ထံ အကစၢ်အတၢ်လီၢ်အပူၤ ဒီးကဘၣ်အိၣ် ဒီး ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်တဖၣ် ပုၤဒီးထုပဲလဲးစ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်တဖၣ် ခးထိးတၢ်ရဲၣ်ခူ (raccoon) မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်မံၤထိးတၢ်ဘီၤခဲး (bobcat) တသ့ဖဲ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တအိၣ်ဒီး တၢ်ခးတၢ်မံၤလၢလၢအိၣ်ဒီးအဆူၣ်ကပုၤလုာ်ဒ်အမုၢ် ထိးတၢ်ရဲၣ်ခူ (raccoon)/ သ့ၣ်မံၤထိးတၢ်ဘီၤခဲး (bobcat) (ပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲတၢ်လီၢ်အံၤ) လဲးစ့ၣ်ဒီးပုၤလၢတအိၣ်ဆိးဖဲ တၢ်လီၢ်တဖၣ်အံၤလဲးစ့ၣ်လဲးစ့ၣ်အခါဘၣ်လီၤ.

လဲးစ့ၣ်လၢပုၤက့ၢ်ဖိလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ်တအိၣ်ဖဲအံၤတဖၣ်အဂီၢ်

ယမ့ၢ်တမ့ၢ်ပုၤလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ်အိၣ်ဖဲကီၢ်စီၣ်အပူၤဘၣ်ဆၣ် ယမ့ၢ်ပုၤက့ၢ်ဖိလၢ အမၤလီၢ်တၢ်ပုၤဆၢပုၤကတီၢ်ဖဲ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် က့ၢ်, ဒီလုာ်က့ၢ်ဒီးဖျါဖိမိၤအပူၤတဒီလဲၣ်?

န့ၢ်ပုၤဖျါထီၣ် တၢ်ဘူးတၢ်လဲးဒီး တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၢ်လၢန့ၣ်အိၣ်လၢမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်ဖဲ တၢ်မၤလီၢ်ဒီတန့ၣ်အပူၤအသီ, န့ပုၤတၢ်မံၤလၢအဆဲးဖိ (small game), တၢ်ဟီ (deer) မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ (bear) အလဲးစ့ၣ်ထံသိးပုၤအိၣ်ဆိးဖဲအံၤတဖၣ် ဟ့ၣ်အပူၤသ့လီၤ.

ယမ့ၢ်ပုၤက့ၢ်ဖိလၢကီၢ်ချ့ လၢအပလံာ်လီၢ်ဒီး အိၣ်ဆိးဒီးပုၤလၢအိၣ်ဆိးဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤတဒီလဲၣ်?

ဒီဖျါလၢန့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၢ်အသီ, န့ပုၤ တၢ်ဟီ (deer) မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ (bear) အလဲးစ့ၣ်ထံသိးပုၤအိၣ်ဆိးဖဲအံၤတဖၣ် ဟ့ၣ်အပူၤသ့လီၤ.

လဲးစုန်လၢပုၤသးဖိဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အဂီၢ်

မုၢ်ပုၤသးဖိလီၤလံၤလၢ အနီၢ်ဒိက့ၢ်ဂီၢ်တဂ့ၢ်တဖၣ်ခး တၢဟီၤလၢအိၣ်ဒီးအနၢတဖၣ် (antlerless deer) လၢအိၣ်ဒီးလဲးတြိၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး (lottery permit) အိၣ် မုၢ်ဂ့ၢ်/တအိၣ်မုၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်

သ့ၣ်လီၤ, ဃုာ်ဒီးတၢဟီၤလဲးစုန်အကြးအဘၣ်, ပုၤသးဖိလီၤလံၤလၢအိၣ်ဒီး 100 မျးကယၢတၢ်မၤလၢအဘျးစဲလီၤသးဒီးတၢ်တဆိၣ်သးမး (disability) န့ၣ်, မ့တမ့ၢ်လၢ လီၤကပီၤလၢအဟံၣ်ပနီၣ်ဃာ်အသးလၢ ထဲအဖါဒါ တဖၣ်အပူၤဘၣ်ဒီး, ဟံးန့ၣ်ဝဲ တၢဟီၤအဖါအဖါခဲမိၣ်လၢ လၢ ကယၢလီၤကပီၤအပူၤ သ့န့ၣ်လီၤ.

ယမုၢ် ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲကီၢ်စိၣ်အပူၤ လၢအိၣ်ဆိးပုၤ လၢအလီၤဘၣ်မူဒါလၢကီၢ်စိၣ်အချၢတၢ်လီၤ

ဖဲနဟံးန့ၣ်ခွဲးအခါ နုၤတၢ်မဲၤလဲၣ်အဆိးဖိ (small game)တဖၣ်လၢ တလိၣ်လဲစ့ၣ်ဘၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. နတလိၣ်ဘၣ် မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကျး (Minnesota Waterfowl Stamp) မ့တမ့ၢ် ထီၣ်ဆိဖိတၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကျး (Pheasant Stamp) ဘၣ်ဆၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး ဖဲၣ်ဒုၣ်ထီၣ်ဒုၣ်တၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကျး (Federal Duck Stamp) လၢကလုၤခး ထီၣ်ဒုၣ်ထံ (waterfowl) အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နုၤခးတၢဟီၤ (deer), တၢသ့ (bear), ဒီးဆိကဆိမဲ (wild turkeys) လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဃုနုၤတၢ်အပူၤ ဖဲနမၤန့ၣ်လဲးစ့ၣ်လၢအဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါဒီး နဟံးဖျါထီၣ် နတၢ်ဟံးန့ၣ်ခွဲးအလံာ်တီၢ်မိဖိးသဲစးတဖၣ်ဆူ ပုၤခၢ်စးလၢ အထူးထီၣ် ဟ့ၣ်လဲးစ့ၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. နပူၤတၢဟီၤဘီနး (B) (Deer bonus) တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ်သ့လီၤ. နကဘၣ်စိၣ်ဃုာ် တၢ်အုၣ်ကီၢ်လၢ နအိၣ်နဆိး ဖဲကီၢ်စိၣ်အံၤဒီး တၢ်ဟံးန့ၣ်ခွဲးအလံာ်တီၢ်မိဖိးသဲစးဖဲနဟံးလုၤပုၤအခါလီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဆိးဖဲကီၢ်စိၣ်ဖဲအံၤတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်တၢ်နီၣ်သိလုၣ်လဲးစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ကမျၢၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလံာ်အုၣ်သး (ID) တဖၣ်လီၤ.

ယမုၢ်တမ့ၢ် ပုၤလၢအိၣ်ဆိးလၢကီၢ်စိၣ်အပူၤ, ဘၣ်ဆၣ် ယမၤယဝါမုၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဆိးလၢ မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်လၢအိၣ်ဆိးလၢ သးမုၢ်အမူအခါအပူၤတၢ်လီၤ

ဒီးဖျါတၢ်ဒုးန့ၣ်တၢ်အုၣ်သး, နပူၤတၢ်လုၤခးတၢ်မဲၤလဲၣ်အလဲးစ့ၣ် ထဲသိးပုၤအိၣ်ဆိးဖဲအံၤတဖၣ်ဟ့ၣ်အပူၤသ့လီၤ.

ယမုၢ် ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲကီၢ်စိၣ်ပုၤဒီးဟံးန့ၣ်ပဲက့ၢ်လၢဟံၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဘျးလၢတၢ်ကဲသး လၢကီၢ်အဂၢတဖၣ်ဖဲအပူၤ ကွံၣ် 24 လၢတၢ်လီၤ

နုၤတၢ်မဲၤလဲၣ်ဖိအဆိးဖိ (small game) တဖၣ်ဒီး တခွဲးညၣ်လၢတလိၣ်လဲစ့ၣ်သ့လီၤ. ပုၤအိၣ်ဆိးတၢ်ဖိလၢ အဟးထီၣ် ကွံၣ်လၢသးမုၢ်အပူၤ ကဘၣ်စိၣ်တၢ်အုၣ်သးလၢ အကဲပုၤလၢတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအိၣ်ဖဲကီၢ်စိၣ်ပုၤဒီး တၢ်ဟးထီၣ်သးအလံာ် အလံာ်ဖိးသဲစးတဖၣ်လီၤ. တၢ်မၤန့ၣ် လံာ်ခးက့အဂၢတဖၣ်သ့လၢ တလိၣ်တၢ်လၢာ်ဘျးလၢစုၤနီၣ်တၢ်မဲၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နမၤန့ၣ်တၢ်ခးတၢဟီၤ (deer) လဲးစ့ၣ်ကလီၤသ့, နခးတၢဟီၤ (deer) အမိၢ်ဂ့ၢ်အဖါဂ့ၢ်သ့, နခးသ့ဒုၣ်ထဲအဖါဖဲတၢ်လီၤလၢ တၢဟီၤဖါ (bucks-only) အလီၤကပီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ပုၤတဂၢလဲးစ့ၣ်လၢကခး တၢဟီၤ (deer) ထဲတဒုၣ်ခါလီၤ. ပုၤအိၣ်ဆိးတၢ်ဖိလၢ အဟးထီၣ်ကွံၣ်လၢသးမုၢ်အပူၤ ကဘၣ်ဟ့ၣ်မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်တၢ်နီၣ်သိလုၣ်လဲးစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ကမျၢၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢလံာ်အုၣ်သး (ID) တဖၣ်ဒီး တၢ်ဟးထီၣ်သးအလံာ်အလံာ်ဖိးသဲစးတဖၣ်လီၤ.

ယက့ၢ်ဂီၢ်မုၢ်တဂ့ၢ်တဘၣ်ဒီးဖျါလၢ အဘၣ်လွဲးဒီးတၢ်ကဲသး 100 မျးကယၢတၢ်လီၤ

ပုၤအိၣ်ဆိးလၢတၢ်လီၤအံၤအပူၤ မၤန့ၣ်တၢ်မဲၤလဲၣ်အဆိးဖိ (small game) လဲးစ့ၣ်ကလီၤဒီးဟံၣ်န့ၣ်ကျိ, ကျိတၢ်လီၤ (muzzle-loader) မ့တမ့ၢ် ချဲၣ် (archery), လၢအမုၢ်တၢဟီၤ (deer) လဲးစ့ၣ်ကလီၤတခါလၢ ELS လဲးစ့ၣ် အပုၤခၢ်စးအိၣ် (တလိၣ် ကီၢ်စိၣ်အတၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကျးဘၣ်) န့ၣ်လီၤ.

ယမုၢ်ပုၤလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤကျဲတအိၣ်လၢကီၢ်စိၣ်အပူၤဒီး ကဲထံကီၢ်သးလၢအမုၢ်ကၢသး (National Guard) လၢအိၣ်ဆိးလၢမူဒါပူၤတဂၢလဲၣ်

ပုၤလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤကျဲတအိၣ်လၢကီၢ်စိၣ်အပူၤဒီး ကဲမံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်အထံကီၢ်သးလၢအမုၢ်ကၢသး (National Guard)လၢ အိၣ်ဆိးလၢမူဒါပူၤတဂၢ ပုၤလဲးစ့ၣ်ဒိအမုၢ် ပုၤအိၣ်ဆိးလၢတၢ်လီၤအံၤအပူၤသ့ဝဲလၢအမုၢ်ပုၤတခွဲးညၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလုၤခး တၢ်မဲၤလဲၣ်သ့လီၤ. တၢ်အံၤတဖၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ယီၤဖိဒိၣ် (elk) ဘၣ်.

တၢ်ပူၤလဲးစ့ၣ်

ပူၤဆိအံၤ

ဟးဆိးတၢ်ဘၣ်စဲခဲဒီးဖျါ တၢ်ပူၤဆိတၢ် တၢ်လုၤခးတၢ်မဲၤလဲၣ်ဒီးတၢ်တခွဲးညၣ်အလဲးစ့ၣ် တချးလၢန့ၣ်သီလၢခဲကတၢ်ကတုၤယီၤန့ၣ်တဂ့ၢ်.

ကဘၣ်ပူၤဖဲလဲၣ်

DNR အတၢ်ထူးထီၣ်ဟ့ၣ်လဲးစ့ၣ်ဒီးဖျါ အိၣ်လဲးတြိၣ်န့ၣ်အကျိအကျိ (Electronic Licensing System (ELS)) ထူးထီၣ်ဟ့ၣ် လဲးစ့ၣ်တဖၣ် ဒီးဖျါပုၤခၢ်စးလၢအမၤန့ၣ်လဲးစ့ၣ် 1,500 ဂၢလၢ မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်အပူၤ, ဖဲ DNR ပုၤယံၤသးန့ၣ် mndnr.gov/buyalicense မ့တမ့ၢ် ဒီးဖျါ တၢ်ကိးလိတဲစဆူ 888-665-4236 န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပူၤခးက့ (tags) တဖၣ် ဒီးဖျါလၢအထၢာ်န့ၣ်ဖိဒိၣ် (Online)

တၢ်ပူၤလဲးစ့ၣ်လၢအဟဲဃုာ်ဒီး ခးက့ (tag) လၢအထၢာ်န့ၣ်ဖိဒိၣ်(online) သ့လီၤ. ဒိလဲၣ်ဂ့ၢ်, ပုၤပူၤလဲးစ့ၣ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်ဒီးန့ၣ်ခးက့ (tag)တဖၣ် ဒီးဖျါလဲၣ်ပရၢတချးလၢကန့ၣ်လီၤယံၤဃုာ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လဲးစ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး ခးက့ (tag) တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ပူၤအံၤဒီးဖျါလီၤတဲစ (mobile device) တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

သးသမူဒီစီလဲးစွန်

တၢ်ပတံထီၣ်သးသမူဒီစီတစါအလံၣ်ပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်သ့လၢ အ့ထၢၣ်န့ၣ်ဖိခိၣ် (online) မ့တမ့ၢ် ဒီဖျါ တၢ်ကိးလီၤတဲစိဆူ DNR Information Center ဖဲ 888-MINNDNR န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဖီၣ် တၢ်လိာ်ကွဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်မဲလၢအဆဲးဖိ (small game) လဲးစွန်တစါသးတဖၣ် ရဲၣ်ကျဲလၢကဒိးထုတဖၣ် လိာ်ဘၣ်ဝဲလၢ ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးလၢ ကဒိးထုဆဲးလီၤထုကလီၤတၢ်မၤသီထီၣ် တၢ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘူးတၢ်လဲတအိၣ်နီတမံၤလၢ တၢ်မၤသီထီၣ်သးသမူဒီစီလဲးစွန်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၣ်တဂၤသးသမူဒီစီတစါတၢ်လူၤခးတၢ်မဲလၢလဲစွန် လၢပုၤလၢအိၣ်ဆိးလၢမံၣ်န့ၣ်စိထုၣ်တၢ်လီၤကဝီၤ			
လဲးစွန်	နီၣ်ဂီၢ် (Code)	သးန့ၣ်	တၢ်တုးတၢ်လဲ
သးသမူဒီစီတၢ်လိာ်ကွဲ (Lifetime Sports-တၢ်တခွဲညးတခါဒီး တၢ်မဲလၢအဆဲးဖိ (small game) တခါ)	413	3 န့ၣ်ဆူ အဖီလၢ	\$522
		4 န့ၣ် တုၤလၢ 15 န့ၣ်	\$710
		16 န့ၣ် တုၤလၢ 50 န့ၣ်	\$927
		51 န့ၣ်ဒီးဆူ အဖီခိၣ်	\$603
သးသမူဒီစီတၢ်မဲလၢအဆဲးဖိ (small game)	412	3 န့ၣ်ဒီး အဖီလၢ	\$223
		4 န့ၣ် တုၤလၢ 15 န့ၣ်	\$301
		16 န့ၣ် တုၤလၢ 50 န့ၣ်	\$430
		51 န့ၣ်ဒီးဆူ အဖီခိၣ်	\$274
သးသမူဒီစီတၢ်လူၤခးတဖၣ် (deer)	414 ကျိ, 410 ချဲၣ်, 409 တံၤလီၤ (Muzzle)	3 န့ၣ်ဒီး အဖီလၢ	\$458
		4 န့ၣ် တုၤလၢ 15 န့ၣ်	\$607
		16 န့ၣ် တုၤလၢ 50 န့ၣ်	\$741
		51 န့ၣ်ဒီးဆူ အဖီခိၣ်	\$528

ပုၤတဂၤလၢလၢ ဆဲးလီၤအမံၤလၢ ကကဲထီၣ် ကျိၤဒွဲ, မဲာ်ချီ ဒီးထံးရှူပုၤဟ့ၣ်မၤဘျုးတၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

LifeSource
ORGAN, EYE AND TISSUE DONATION

DONATE LIFE

www.DonateLifeMN.org

အိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ထံၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်ဟံ- ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတဖၣ်အံၤ အဖီခိၣ်န့ၣ်ခါ. ပလီတဲစိကျိတဖၣ်အိးထီၣ် အသးလီၤ.

လီၤကဝီၤတၢ်မဲလၢအတၢ်ပတၢ်ဆုၤမုၢ်ခိၣ်တဖၣ် ထီတီတုၤလိာ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ခိဆၢ လၢအဟံလၢ ကမုၢ်အအိၣ် ဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ပတၢ်ဆုၤ တၢ်ဟံန့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်လီၤကွၢ် mndnr.gov/areas/wildlife လၢကမုၢ်ထံၣ်န့ၣ်လီၤကဝီၤတၢ်မဲလၢဝဲဒီး တၢ်ဆဲးကျိးအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိတက့ၢ်.

mn DEPARTMENT OF NATURAL RESOURCES

ကီရိခဲင်တံလီကီရိမိပုလူခေးတၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်

(တၢ်ဘျးတၢ်လဲတပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အလဲတၢ်)

ကဏ္ဍ	နီၣ်ဂံၢ် (Code)	ကဏ္ဍဒု	တၢ်ကွဲးဖျါအဂီၢ်အကျိၤ	တၢ်သွေးတၢ်လဲ
ပုၤမၤလိၤခးလိၤသီတၢ်တၢ်တူၢ်လိၤပံၤဂံၢ်ပံၤကျါ	199	အိၣ်ဖျါၣ်ဖဲ 12/31/79 အလီၤခံ, 12 နံၣ် ဒီးဆူအဖီခိၣ်	တၢ်တူၢ်လိၤပံၤဂံၢ်ပံၤကျါဟ့ၣ်နီၣ်တၢ်ဂၤလၢ ကလူၤခေးတၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်တဖၣ်, တၢ်သ့ (bear), ဒီးတၢ်ဟီ (deer) လၢတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ် တၢ်မၤလိၤတၢ်ဃးပုၤမၤတၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ပူၤဖျါ, ကဘၣ်ပုၤအါထီၣ်လဲးစ့ဒ်လၢအလိၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်ပံၤဂံၢ်ပံၤကျါလၢ သးသမ့ဒ်တဖၣ်အဂီၢ်.	\$3.50
တၢ်လိၤကွဲးတဖၣ်	216	နီၣ်တၢ်ဂၤတၢ်လိၤကွဲးတဖၣ်	ပုၤနီၣ်တၢ်ဂၤတၢ်တဲၣ်ညးဒီး တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ် (small game) လဲးစ့ဒ်	\$41
	142	နီၣ်တၢ်ဂၤ စ့ၣ်ပာ်စပီးတၢ်လိၤကွဲးတဖၣ် (Super Sports)	ပုၤနီၣ်တၢ်ဂၤတၢ်တဲၣ်ညးဒီး ညးၣ်တြီးအတၢ်ဂီၤခိၣ် (trout stamps), တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ် (small game)လဲးစ့ဒ် လၢအိၣ်ဒီး ထီၣ်ဆီဖါ (pheasant) ဒီးကီရိခဲင် ထီၣ်ဒုၣ်ထံ တၢ်ဂီၤခိၣ် (waterfowl stamp), တၢ်ဟီလဲးစ့ဒ် (deer license) တဘျီ	\$100
	217	ပုၤဖျါသးတၢ်ဟီဖျါ တၢ်ဂဲလိၤကွဲးတဖၣ် (Sports)	တၢ်တဲၣ်ညးဒ်ခါဒီး တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ် လဲးစ့ဒ်တခါ	\$57
	143	ပုၤဖျါသးတၢ်ဟီဖျါ တၢ်ဂဲလိၤကွဲးစ့ၣ်ပာ်စပီး တၢ်လိၤကွဲးတဖၣ် (Super Sports)	တၢ်တဲၣ်ညးဒ်ခါဒီး ညးၣ်တြီးအတၢ်ဂီၤခိၣ် (trout stamps) , တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်လဲးစ့ဒ်လၢအိၣ်ဒီး ထီၣ်ဆီဖါ (pheasant) ဒီးကီရိခဲင် ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤခိၣ် (waterfowl stamp), တၢ်ဟီလဲးစ့ဒ် (deer license) တဘျီ	\$126
တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်အဆဲးဖိ (small game)ဒီးတၢ်ဒီးထု	NA	သးစါ 16 နံၣ်အဖီလၢ တနံၣ်တဘျီ	တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ် (small game) လဲးစ့ဒ်	တလိၣ်တၢ်
	208	သးစါ 16-17 တနံၣ်တဘျီ	တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်လဲးစ့ဒ်	\$5
	211	နီၣ်ခိၣ် 18 နံၣ်ဆူအဖီခိၣ်ဒီး 65 နံၣ် ဆူ အဖီလၢ တနံၣ်တဘျီ	တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်လဲးစ့ဒ်	\$22
	100	သးပုၤ 65 နံၣ်ဆူအဖီခိၣ် တနံၣ်တဘျီ	တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်လဲးစ့ဒ်	\$13.50
	144	သးပုၤ 18 နံၣ်ဆူအဖီခိၣ် တပယုၤသီ 72-နံၣ်ရံၣ်	တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်လဲးစ့ဒ် (ပုၤဃုာ်ဒီး 72-နံၣ်ရံၣ် ကီရိခဲင် ထီၣ်ဒုၣ်ထံ (waterfowl) ဒီး ထီၣ်ဂ့ၢ် (pheasant) တၢ်ဂီၤခိၣ်)	\$19
	671	ဆၢဖိကီရိခဲင် တၢ်လီၤတၢ်တူၢ်လိၤ	ဝဲၤဖါဒီးဖါ (Fisher/Marten) (671) မုတမုာ်	အကလီ
	672	ပံၤကျါ လၢ အဆူၣ်တီၣ်ဆူပိၣ် တဖၣ် (Furbearer)	ထံကျိၤဆီ (River Otter) (672)	
	218	ဖိသၣ်တၢ်ဒီးထု တနံၣ်တဘျီ 13 နံၣ် တၢ်လၢ 17 နံၣ်	13 နံၣ်တၢ် 17 နံၣ် တၢ်ဒီးထုလဲးစ့ဒ်, တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်လဲးစ့ဒ် တၢ်လိၣ်တၢ်စ့ၢ်ကီၤလၢ 16-17 နံၣ်အဂီၢ်	\$5
214	ပုၤနီၣ်ခိၣ်တၢ်ဒီးထု တနံၣ်တဘျီ 18 နံၣ် မုတမုာ် အဖီခိၣ်ဒီး 65 နံၣ် အဖီလၢ	18 နံၣ်ဒီးအဖီခိၣ် တၢ်ဒီးထုလဲးစ့ဒ်, တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်လဲးစ့ဒ် စ့ၢ်ကီၤတၢ်လိၣ်တၢ်အီၤလီၤ. တၢ်ကလိၣ်တၢ်စ့ၢ်ကီၤ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါနီၣ်ပုၤဆူ ပုၤဒီးထုဆဲးထုဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.	\$23	
101	သးပုၤတၢ်ဒီးထု တနံၣ်တဘျီ 65 နံၣ် မုတမုာ်အဖီခိၣ်	65 နံၣ်ဆူအဖီခိၣ် တၢ်ဒီးထုလဲးစ့ဒ်, တၢ်မဲလၢလဲးစ့ဒ်လဲးစ့ဒ်စ့ၢ်ကီၤတၢ်လိၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.	\$11.50	
တၢ်ဂီၤခိၣ်ကွဲးတဖၣ် (STAMPS)	229	ထီၣ်ဆီဖါ (Pheasant)	18 နံၣ်တၢ် 64 နံၣ် ဖိးသဲးလၢ ကီရိခဲင်ထီၣ်ဆီဖါအဂီၢ် (state pheasant validation)	\$7.50
	226	ကီရိခဲင်ထီၣ်ဒုၣ်ထံ (State Waterfowl)	18 နံၣ်တၢ် 64 နံၣ် ဖိးသဲးလၢ ကီရိခဲင်ထီၣ်ဒုၣ်ထံအဂီၢ် (state waterfowl validation), တၢ်လိၣ်တၢ်စ့ၢ်ကီၤ တၢ်ပံၤဂံၢ်ပံၤကျါလၢ ဖဲၣ်ဒရၢၣ်အထီၣ်လၢအသုးလီၤ သုးကျဲးအဂီၢ်	\$7.50
ဆီကဆီ (TURKEY)	600	ပုၤနီၣ်ခိၣ်လီၤတြဲၣ် (lottery) လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်	ဆီကဆီ (Turkey)လီၤတြဲၣ် (lottery) တၢ်ပတံထီၣ်တၢ်အပူၤဖဲအလိၣ်အခါ	\$4

ဆေးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပုၤလၢခံတကဘျး

ပျားအိတ်ဆီးလီအတင်လူပျား အဆေး

ကရက်	နိုက်ကံ (Code)	ကရက်ဒု	တက်ကွဲဖျါအကွဲအကျိုး	တက်ကွဲတင်လဲ
ဆီကဆီ (TURKEY)	619	သးစံလၢ 13 နံနံဆူ အဖီလတ်	ဆီကဆီ (Turkey) တက်ကွဲထီညီသီ (Spring) တက်စုကဝဲတခါဂုတခါဂု (တက်ဟ့ဒ်ခွဲလီကဝီ၊ အုရယုဒ်ဒီး တ်ဆဲကတီတီဂုတတီဂု)	အကလီ
	641	သးစံလၢ 13 နံနံဆူ အဖီလတ်	ဆီကဆီ (Turkey) တက်ကွဲထီညီသီ (Fall) တက်စုကဝဲတခါဂုတခါဂု (တက်ဟ့ဒ်ခွဲလီကဝီ၊ အုရယုဒ်ဒီးတ်ဆဲကတီတီဂုတတီဂု)	အကလီ
	601	သးစံ 13 နံနံ တုလၢ 17 နံနံ	ဆီကဆီ (Turkey) တက်ကွဲထီညီသီ (Spring) တက်စုကဝဲတခါဂုတခါဂု (တက်ဟ့ဒ်ခွဲလီကဝီ၊ အုရယုဒ်ဒီးတ်ဆဲကတီတီဂုတတီဂု)	\$5
	655	သးစံ 13 နံနံ တုလၢ 17 နံနံ	ဆီကဆီ (Turkey) တက်ကွဲထီညီသီ (Fall) တက်စုကဝဲတခါဂုတခါဂု (တက်ဟ့ဒ်ခွဲလီကဝီ၊ အုရယုဒ်ဒီး တ်ဆဲကတီတီဂုတတီဂု)	\$5
	610	နိုဒ်ဒ် 18 နံနံဆူအဖီခိဒ်	ဆီကဆီ (Turkey) တက်ကွဲထီညီသီ (Spring) ချံဒ် မုတမုာ် ကျီ	\$26
	607	နိုဒ်ဒ် 18 နံနံဆူအဖီခိဒ်	ဆီကဆီ (Turkey) တက်ကွဲထီညီသီ (Spring) ချံဒ် (ကိးဆဲကတီဒ်ဒီး)	\$26
	650	နိုဒ်ဒ် 18 နံနံဆူအဖီခိဒ်	ဆီကဆီ (Turkey) တက်ကွဲထီညီသီ (Fall) တက်စုကဝဲတခါဂုတခါဂု	\$26
	တက်လဲနုဒ်လီ (WALK-IN)	190	သးနံနံကိးနံနံဒ်ဒီးမၢနုာ်သု	တက်လဲနုဒ်လီတဘျီယီ (Walk-In) သုလၢ တက်ပံကံပံကျါ ပျားလူပျားဖိအက်
NA		တက်ဟ့ဒ်တံမၢညုဒ်	တက်ဟ့ဒ်တံမၢညုဒ်လၢ တံသးဆူဒ်အဖီခိဒ်လၢ တံမံလတ်ဖိဒီး တၢဟီ (deer) လဲစုဒ်အက်	\$5 \$3 \$1
တၢဟီ (DEER)	246	သးစံ 10 နံနံ တုလၢ 12 နံနံ	ကဘဉ်မၢနုာ်လဲးစုဒ်ကလီလၢကမး တံမံလတ်လၢ အဒိဒ် (နိုဒ်ကံ 246 ချံဒ်, 247 ကျီ, 248 လၢကျီတံလီ (Muzzleloader))	အကလီ
	247	သးစံ 10 နံနံ တုလၢ 12 နံနံ	ကဘဉ်မၢနုာ်လဲးစုဒ်ကလီလၢကမး တံမံလတ်လၢ အဒိဒ် (နိုဒ်ကံ 246 ချံဒ်, 247 ကျီ, 248 လၢကျီတံလီ (Muzzleloader))	အကလီ
	248	သးစံ 10 နံနံ တုလၢ 12 နံနံ	ကဘဉ်မၢနုာ်လဲးစုဒ်ကလီလၢကမး တံမံလတ်လၢ အဒိဒ် (နိုဒ်ကံ 246 ချံဒ်, 247 ကျီ, 248 လၢကျီတံလီ (Muzzleloader))	အကလီ
	210	သးစံ 13 နံနံ တုလၢ 17 နံနံ	တၢဟီ (deer) လၢကျီတဖုဒ်	\$5
	209	သးစံ 13 နံနံ တုလၢ 17 နံနံ	တၢဟီ (deer) လၢချံဒ်	\$5
	204	သးစံ 13 နံနံ တုလၢ 17 နံနံ	တၢဟီ (deer) လၢကျီတံလီ (Muzzleloader)	\$5
	212	သးပုာ် 18 နံနံဆူအဖီခိဒ်	တၢဟီ (deer) လၢကျီတဖုဒ်	\$34
	213	သးပုာ် 18 နံနံဆူအဖီခိဒ်	တၢဟီ (deer) လၢချံဒ်	\$34
	203	သးပုာ် 18 နံနံဆူအဖီခိဒ်	တၢဟီ (deer) လၢကျီတံလီ (Muzzleloader)	\$34
	312	ဟီဒ်ကဝီဆီတလဲ	တၢဟီ (deer) ကျီတဖုဒ် ဟီဒ်ကဝီဆီတလဲ	\$5
	422	တၢဟီတၢဟီလၢတအိဒ်ဒီး အနၢလၢကတီဆီ	တၢဟီ (deer) လၢတအိဒ်ဒီးအနၢကတီဆီ	\$8.50
	430	ဘီနး(စ)	တက်ဟ့ဒ်ခွဲ ဘီနး(စ) (လၢအကျါ \$1 လဲးဆူ တက်ဟ့ဒ်မၢညုဒ်လီတၢဟီတၢဟီတံတီကျါ)	\$18
	201	တက်ကွဲထွဲတံဆူတံဆါ	တက်ကွဲထွဲတံဆူတံဆါ တံလၢတအိဒ်ဒီးအနၢ ခးကု (ထဲဒ် တၢဟီ (deer) 600-စံရံ တက်ဟ့ဒ်ခွဲအဂီၢ်ဖါ)	\$1.50
	တၢဟီဖးဒိဒ် (elk)	625	လံာ်ပတံထီဒ်တံ	တၢဟီဖးဒိဒ် (elk) လံာ်ပတံထီဒ်တံ

ပျားအိတ်ဆီးလီအတတ်လူပျား အဆေး

ကရုဏ်	နိုက်ကံ (Code)	ကရုဏ်ဒု	တၢ်ကွဲးဖျါအဖျါအကျါ	တၢ်ဘူးတၢ်လဲ
တၢ်သူ (Bear)	662	လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်	တၢ်သူ (Bear) လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်	\$4
	659	သးစံ 10 နံၣ် တုၤလၢ 12 နံၣ်	တၢ်သူ (Bear) လဲးစ့ၣ်. ကဘၣ်မၤန့ၢ်လဲးစ့ၣ်ကလီလၢကစး တၢ်မဲလံာ်လၢအဒိၣ်.	အကလီ
	674	သးစံ 10 နံၣ် တုၤလၢ 12 နံၣ်	တၢ်သူလၢ အိၣ်အါတလၢ (Bear) လဲးစ့ၣ်. ကဘၣ်မၤန့ၢ်လဲးစ့ၣ်ကလီလၢကစး တၢ်မဲလံာ်လၢအဒိၣ်.	အကလီ
	676	သးစံ 10 နံၣ် တုၤလၢ 12 နံၣ်	တၢ်သူ (Bear) လဲးစ့ၣ်လၢ တၢ်ဟံပနီၣ် နီၣ်ဂံၢ်ခိထံၣ် တအိၣ်. ကဘၣ်မၤန့ၢ်လဲးစ့ၣ်ကလီလၢကစး တၢ်မဲလံာ်လၢအဒိၣ်.	အကလီ
	643	သးစံ 13 နံၣ် တုၤလၢ 17 နံၣ်	တၢ်သူ (Bear) လဲးစ့ၣ်	\$5
	644	သးစံ 13 နံၣ် တုၤလၢ 17 နံၣ်	တၢ်သူလၢ အိၣ်အါတလၢ (Bear) လဲးစ့ၣ်	\$5
	642	သးစံ 13 နံၣ် တုၤလၢ 17 နံၣ်	တၢ်သူ (Bear) လဲးစ့ၣ်လၢ တၢ်ဟံပနီၣ် နီၣ်ဂံၢ်ခိထံၣ်တအိၣ်	\$5
	660	သးပုၤ 18 နံၣ်ဆူအဖီခိၣ်	တၢ်သူ (Bear) လဲးစ့ၣ်	\$44
	664	သးပုၤ 18 နံၣ်ဆူအဖီခိၣ်	တၢ်သူလၢ အိၣ်အါတလၢ (Bear) လဲးစ့ၣ်	\$44
	224	သးပုၤ 18 နံၣ်ဆူအဖီခိၣ်	တၢ်သူ (Bear) လဲးစ့ၣ်လၢ တၢ်ဟံပနီၣ် နီၣ်ဂံၢ်ခိထံၣ်တအိၣ်	\$44
	697	တၢ်သူအဆၢတၢ်ဒါကစီၤကျါ (Bear Bait Drum)	တၢ်ယုအါထီၣ်အပူၤ (တၢ်ဒါတဖျါၣ် \$5)	\$5
	တၢ်ဟးခိၣ်ဆီ (Prairie Chicken)	616	လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်	တၢ်ဟးခိၣ်ဆီ (Prairie Chicken) လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်
617		လဲးစ့ၣ်	တၢ်ဟးခိၣ်ဆီ (Prairie Chicken) လဲးစ့ၣ်	\$23
ထီၣ်ဒိၣ်ခိၣ်ထီ (Sandhill)	250	တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး	ထီၣ်ဒိၣ်ထီခိၣ် (Sandhill) တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး	\$3
ထီၣ်တၢ် (GOOSE)	520	လဲးစ့ၣ်	ထီၣ်တၢ် (Goose) ဖဲစးပတုၤဘၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ်လီၤဆီ အဆၢကတီၢ်	\$4
	521	တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး	တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ (Spring) ထီၣ်တၢ် (Light Goose) တၢ်ကတီၢ်လီၤဆီ တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး	\$2.50
ဘုမံ (WILD RICE)	331	တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ် ဖီခိၣ် (Season Permit)	တၢ်ကွဲးန့ၢ်ဘုမံ (Wild Rice) လၢတၢ်ကွဲးဘု အဆၢကတီၢ် 18 နံၣ်ဒီးပုၤန့ၢ်အန့ၣ်	\$25
	332	တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးတၢ်သီ	တၢ်ကွဲးန့ၢ်ဘုမံ (Wild Rice) တၢ်သီလၢ 18 နံၣ်ဒီးဆူ အဖီခိၣ်အဂီၢ်	\$15

ပျားတူအိန်ဆီးဖဲတလီဖဲအံတတပုဒ်အတီလူပျာ (တၢ်ဘူးတၢ်လဲတပုဒ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ထူးထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အလဲဘၣ်)

ကဏ္ဍ	နီၣ်ဂံၢ် (Code)	ကဏ္ဍ	တၢ်ဟံၣ်ပျီအဂ့ၢ်အကဏ္ဍ	တၢ်ဘူးတၢ်လဲ
ပျားလၢအဆးလီၤတၢ်ဟံၣ်ဂံၢ်ဟံၣ်ကျါ တၢ် (ပျားတူအိန်ဆီးဖဲတလီဖဲအံ)	199	လၢအိန်ပျီဖဲ 12/31/79 အလီၢ်ခံ သးန့ၣ် 12 မ့တမ့ါ ဆူအဖီခၣ်	တၢ်ဟံၣ်ဂံၢ်ဟံၣ်ကျါလၢ ကလုာ်ခးတၢ်မဲလဲတဖၣ်, တၢ်သ့ (bear), ဒီးတၢ်ဟံၣ် (deer) လၢတအိန်ဒီးတၢ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပျားလူပျာတၢ်မဲလဲ တၢ်ဒိၣ်တၢ်စုကတဲၤအိန်ဒီးတၢ်ပျားဖျး, ကဘၣ်ပျားအထီၣ် လဲးစ့ၣ်လၢအလီၣ် တဖၣ်လီၤ. တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ခံဘျီလၢသးသမ့ဒီတစါအဂီၢ်.	\$3.50
တၢ်လဲၤန့ၣ်လီၤ (WALK-IN) သ့ (ပျားတူအိန်ဆီးဖဲတလီဖဲအံ)	190	တၢ်ဟံၣ်ဂံၢ်ဟံၣ်ကျါ တၢ်မဲန့ၣ်တၢ်သ့ သးန့ၣ်ကိးန့ၣ်ဒဲးမဲန့ၣ်သ့	တၢ်လဲၤန့ၣ်လီၤတဘျီဃီ (Walk-In) သ့လၢ တၢ်ဟံၣ်ဂံၢ်ဟံၣ်ကျါ, ပျားလူပျာဖီအဂီၢ်	\$3
တၢ်မဲလဲအဆးဖီ (SMALL GAME) ဒီး တၢ်ဒီးထု (TRAPPING) (ပျားတူအိန်ဆီးဖဲတလီဖဲအံ)	146	သးစါ 16 န့ၣ်ဆူ အဖီလၢ တန့ၣ်တဘျီ	တၢ်မဲလဲအဆးဖီလဲးစ့ၣ်	တလီၣ်တဘျီ
	206	သးစါ 16 န့ၣ်ဆူအဖီခၣ် 18 န့ၣ် အဖီလၢ တန့ၣ်တဘျီ	တၢ်မဲလဲအဆးဖီလဲးစ့ၣ်	\$5
	221	သးပျာ 18 န့ၣ် မ့တမ့ါ အဖီခၣ် တန့ၣ်တဘျီ	တၢ်မဲလဲအဆးဖီလဲးစ့ၣ်	\$102
	145	သးပျာ 18 န့ၣ် မ့တမ့ါ အဖီခၣ် တပယုာ်ဃီ 72-န့ၣ်ရံၣ်	တၢ်မဲလဲအဆးဖီလဲးစ့ၣ် (ပုၣ်ဃုာ်ဒီး 72-န့ၣ်ရံၣ် ကီၢ်စဲၣ် ထီၣ်ဒုၣ်ထံ (waterfowl) ဒီး ထီၣ်ဂုၢ် (pheasant) တၢ်ကီၢ်ခိၣ်)	\$75
	207	တၢ်ဒီးထု	တၢ်ဒီးထု (ထဲဒုၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကစါတဖၣ်ဖီ)	\$84
ဆီကဆီ (TURKEY) (ပျားတူအိန်ဆီးဖဲတလီဖဲအံ)	600	ပျားနီၣ်ဒိၣ်လီၤတြိၣ် လၢဟံၣ်တၢ်ထီၣ်တၢ်	ဆီကဆီ (Turkey) လီၤတြိၣ် (lottery) တၢ်ဟံၣ်တၢ်ထီၣ် တၢ်အပူၤဖဲအလီၣ်အခါ	\$4
	594	သးစါလၢ 13 န့ၣ်ဆူ အဖီလၢ	ဆီကဆီ (Turkey) တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ (Spring) ချံၣ် မ့တမ့ါ ကျီ (တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးတၢ်လီၤကစါအရယုာ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်တီၤဂ့ၢ်တတီၤဂ့ၢ်)	အကလီ
	593	သးစါလၢ 13 န့ၣ်ဆူ အဖီလၢ	ဆီကဆီ (Turkey) တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ (Fall) ချံၣ် မ့တမ့ါ ကျီ (တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးတၢ်လီၤကစါအရယုာ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်တီၤဂ့ၢ်တတီၤဂ့ၢ်)	အကလီ
	602	သးစါ 13 န့ၣ် တုၤလၢ 17 န့ၣ်	ဆီကဆီ (Turkey) တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ (Spring) ချံၣ် မ့တမ့ါ ကျီ (တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးတၢ်လီၤကစါအရယုာ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်တီၤဂ့ၢ်တတီၤဂ့ၢ်)	\$5
	656	သးစါ 13 န့ၣ် တုၤလၢ 17 န့ၣ်	ဆီကဆီ (Turkey) တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ (Fall) ချံၣ် မ့တမ့ါ ကျီ (တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးတၢ်လီၤကစါအရယုာ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်တီၤဂ့ၢ်တတီၤဂ့ၢ်)	\$5
	611	နီၣ်ဒိၣ် 18 န့ၣ်ဆူအဖီခၣ်	ဆီကဆီ (Turkey) တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ (Spring) ချံၣ် မ့တမ့ါ ကျီ	\$96
	608	နီၣ်ဒိၣ် 18 န့ၣ်ဆူအဖီခၣ်	ဆီကဆီ (Turkey) တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ (Spring) ထဲချံၣ်ဖီ (တမ့ါလီၤတြိၣ်, တၢ်ဆၢကတီၢ် ကိးဘျီဒဲး)	\$96
	651	နီၣ်ဒိၣ် 18 န့ၣ်ဆူအဖီခၣ်	ဆီကဆီ (Turkey) တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ (Fall) (တမ့ါလီၤတြိၣ်)	\$96
တၢ်ဟီ (DEER) (ပျားတူအိန်ဆီးဖဲတလီဖဲအံ)	247	သးစါ 10 န့ၣ် တုၤလၢ 12 န့ၣ်	ကဘၣ်မဲန့ၣ်လဲးစ့ၣ်လၢကဆး တၢ်မဲလဲလၢအဒိၣ်	အကလီ
	231	သးစါ 13 န့ၣ် တုၤလၢ 17 န့ၣ်	တၢ်ဆးတၢ်ဟီလၢကျီတဖၣ်	\$5

ပုတအိန်ဆီးဖဲတၢ်လီၢ်အတၢ်လူၤပှၢ် အဆး

ကဏ္ဍ	နီၣ်ဂံၢ် (Code)	ကဏ္ဍဒု	တၢ်ဟံၣ်ဖျါအဂ့ၢ်အကျါ	တၢ်ဘျးတၢ်လဲ
တၢ်ဟီ (DEER) (ပုတအိန်ဆီးဖဲတၢ်လီၢ်) တၢ်ပိၣ်ထွဲထီၣ်	230	သးစၢ် 13 နံၣ် တုၤလၢ 17 နံၣ်	တၢ်ခးတၢ်ဟီ (deer) လၢချံၣ်	\$5
	236	သးစၢ် 13 နံၣ် တုၤလၢ 17 နံၣ်	တၢ်ခးတၢ်ဟီ (deer) လၢကျိတၢ်လီၤ (Muzzleloader)	\$5
	222	နီၣ်ဒိၣ် 18 နံၣ်ဆူအဖီဒိၣ်	တၢ်ခးတၢ်ဟီ (deer) လၢကျိတဖၣ်	\$185
	223	နီၣ်ဒိၣ် 18 နံၣ်ဆူအဖီဒိၣ်	တၢ်ခးတၢ်ဟီ (deer) လၢချံၣ်	\$185
	237	နီၣ်ဒိၣ် 18 နံၣ်ဆူအဖီဒိၣ်	တၢ်ခးတၢ်ဟီ (deer) လၢကျိတၢ်လီၤ (Muzzleloader)	\$185
	322	ဟီၣ်ကဝီၤဆီတလဲ	တၢ်ခးတၢ်ဟီ (deer) ကျိချံၣ်သ့ၣ် ဟီၣ်ကဝီၤဆီတလဲ	\$5
	423	တၢ်လၢအနၢၤတအိၣ် (Early Antlerless)	တၢ်ဟီ (deer) လၢတအိၣ်ဒီး အနၢၤအဆၢကတီၢ်ဆီ (တလီၣ်လၢတၢ်, ကဘျးပၤ 88)	\$45
	431	ဘီနး(စ)	တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး ဘီနး(စ) (လၢအကျါ \$1 လဲၤဆူ တၢ်ဟ့ၣ်မၤဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ဟီတၢ်ဟီတၢ်တၢ်ကျါ)	\$91
	202	တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ဆူတၢ်ဆါ	တၢ်ကွၢ်ထွဲတၢ်ဆူတၢ်ဆါ တၢ်လၢတအိၣ်ဒီးအနၢၤ ခးကု (ထဲဒၣ် တၢ်ဟီ (deer) 600-စံၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးအဂီၢ်ခါ)	\$1.50
	တၢ်သ့ (ပုတအိန်ဆီးဖဲတၢ်လီၢ် ဖဲအံၤ)	662	လံၣ်ပတံၢ်ထီၣ်တၢ်	တၢ်သ့ (Bear) လံၣ်ပတံၢ်ထီၣ်တၢ်
659		သးစၢ် 10 နံၣ် တုၤလၢ 12 နံၣ်	တၢ်သ့ (Bear) လဲးစ့ၣ်. ကဘျးမၤန့ၢ်လဲးစ့ၣ်ကလီၤလၢကခး တၢ်မဲလံၣ်လၢအဒိၣ်.	အကလီ
674		သးစၢ် 10 နံၣ် တုၤလၢ 12 နံၣ်	တၢ်သ့ (Bear) လၢ အိၣ်အါတလၢ လဲးစ့ၣ်. ကဘျးမၤန့ၢ်လဲးစ့ၣ်ကလီၤလၢကခး တၢ်မဲလံၣ်လၢအဒိၣ်.	အကလီ
676		သးစၢ် 10 နံၣ် တုၤလၢ 12 နံၣ်	တၢ်သ့ (Bear) လဲးစ့ၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ် နီၣ်ဂံၢ်ထီၣ်တအိၣ်. ကဘျးမၤန့ၢ်လဲးစ့ၣ်ကလီၤလၢကခး တၢ်မဲလံၣ်လၢအဒိၣ်.	အကလီ
646		သးစၢ် 13 နံၣ် တုၤလၢ 17 နံၣ်	တၢ်သ့ (Bear) လဲးစ့ၣ်	\$5
647		သးစၢ် 13 နံၣ် တုၤလၢ 17 နံၣ်	တၢ်သ့လၢ အိၣ်အါတလၢ (Bear) လဲးစ့ၣ်	\$5
645		သးစၢ် 13 နံၣ် တုၤလၢ 17 နံၣ်	တၢ်သ့ (Bear) လဲးစ့ၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ် နီၣ်ဂံၢ်ထီၣ်တအိၣ်	\$5
661		နီၣ်ဒိၣ် 18 နံၣ်ဆူအဖီဒိၣ်	တၢ်သ့ (Bear) လဲးစ့ၣ်	\$230
667		နီၣ်ဒိၣ် 18 နံၣ်ဆူအဖီဒိၣ်	တၢ်သ့ (Bear) လၢ အိၣ်အါတလၢ လဲးစ့ၣ်	\$230
225		နီၣ်ဒိၣ် 18 နံၣ်ဆူအဖီဒိၣ်	တၢ်သ့ (Bear) လဲးစ့ၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ် နီၣ်ဂံၢ်ထီၣ်တအိၣ်	\$230

ပုတအိန်ဆီးဖဲတၢ်လီၢ်အတၢ်လူၤပုၤ အဆး

ကရူၢ်	နီၣ်ဂံၢ် (Code)	ကရူၢ်ဒု	တၢ်ပံၤဖျါအဂ့ၢ်အကျါ	တၢ်ဘူးတၢ်လဲ
ထိးတၢ်ရဲၣ်ခူ (Raccoon) မုတမ့ၢ် ထိးတၢ်ဘီးခဲး (Bobcat) (ပုတအိန်ဆီးဖဲတၢ်လီၢ်ဖဲအံၤ)	228	လဲးစ့ၣ်	ထိးတၢ်ရဲၣ်ခူ (Raccoon) မုတမ့ၢ် ထိးတၢ်ဘီးခဲး (Bobcat). တၢ်မၤလၢအဆးဖိလဲးစ့ၣ် တၢ်လိၣ်တၢ်အီၤစ့ၢ်ကီးလီၤ.	\$183
ထိၣ်တၢ် (GOOSE) လီၤဆီ (ပုတအိန်ဆီးဖဲတၢ်လီၢ်ဖဲအံၤ)	520	လဲးစ့ၣ်	ထိၣ်တၢ် (Goose) ဖဲစဲးပတုဘၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လီၤဆီအဆၢကတီၢ်	\$4
	521	တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲး	တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ (Spring) ထိၣ်တၢ် (Light Goose) တၢ်ကတီၢ်ရဲၣ်သဲ တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး	\$2.50
ဘုမံၤ (WILD RICE) (ပုတအိန်ဆီးဖဲတၢ်လီၢ်ဖဲအံၤ)	333	တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးတသီ	တၢ်ကူးန့ၢ်ဘုမံၤ (Wild Rice) တသီလၢ သးန့ၣ်ကီးန့ၣ်ဒဲးအဂီၢ်.	\$30

ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်တၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်ဒိတဒၢကတီၢ်ကျၢတၢ်မံၤလၢအပူၤ

မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်အတၢ်ချၢဒီးတၢ်ပျီၤပူၤတၢ်န့ၢ်သၢ လၢအထူးတီၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်မုၢ်လၢသးခူအီၤလၢပုၤ ကိးဂၢၤဒဲးလီၤ. ဖဲန့ပူၤ ကျိရဲၣ်ဖဲၣ်တဆိ, ကျိသၣ်မျိၣ်သၣ်, ချဲၣ်အပိးလီၤ, ဒီးတၢ်လိၣ်ကွဲဝိးလီၤစု ကဝဲၢ်အဂၢၤတဖၣ်န့ၣ်, မ့ၢ်န့ဟ့ၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်တၢ်ခိတၢ်သွဲလၢတၢ်သူအိၤမၤအီၤတမံၤဒီးဆုၤန့ၣ်လီၤ မူဒါတၢ်ဖိးတၢ်မၤတဖၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ ၁၉၃၇ န့ၣ်န့ၣ်, ကျိၣ်စုတဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ထၢဖိၣ်အီၤ လၢကီၢ်စၢ်ဖိၣ်ပၤပြဲးဒီးတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤကဒါက့ၤအိၤဆူကီၢ်စၢ်ဖိၣ် အကျိၤကျဲလၢတၢ်သူအိၤတမံၤ လၢအသူၣ်လီၤအသးလၢ တၢ်ခဲးတၢ်မံၤလၢလဲးစ့ၣ်တၢ်ဆါတၢ်ပူၤတဖၣ်ဒီးကီၢ်စၢ်အလီၢ်ကဝီၤ န့ၣ်လီၤ. စုပံၤဖိၣ်တဖၣ်အံၤ ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်တိၣ်ကျဲတဖၣ်, တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲတၢ်မူတၢ်မဲအလီၢ်, တၢ်မံၤလၢအတၢ်ပၤ တၢ်ဆုၤလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်, စဲအံၤကူၣ်သ့တၢ်န့ၣ်ကျဲ, တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤတၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်ဆိးနီၢ်ဂံၢ်, တၢ်ကွဲးနီၣ်ဃိထံတၢ်မံၤလၢ တဖၣ်, တၢ်မၤန့ၢ်မၤအါထီၣ်တၢ်မံၤလၢအလီၢ်, ဒီးပုၤခဲးတၢ်မံၤလၢဖိ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဃုထၢပံၤလီၤတၢ် ဒီးတၢ် ကၢၤယၢၣ်ကတီၢ်ကျၢတၢ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤခိၣ်တဖၣ်

မုၢ်ပလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဂီၤခိၣ်ကျးတဖၣ်လၢကလူၤခးအိၣ်ထီၣ်ဒုၣ် (ducks) ဒီးထီၣ်ဆီဖါ (pheasants) တဖၣ်န့ၣ်ခါ.

မုၢ်န့ၣ်လိၣ်ဘၣ်, အါတက့ၢ်ပုၤပုၤလူၤခးတၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢတလိၣ်ဘၣ် ထီၣ်ဆီဖါ (pheasant) မုတမုၢ် ကီၢ်စဲၣ် ထီၣ်ဒုၣ်ထံ တၢ်ဂီၤခိၣ်ကျး (state waterfowl stamps) တဖၣ် ပုၣ်ဃုၣ်ဒီး –

- ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် ဃုၣ်ဒီးစ့ၣ်ပုၣ်စပီၤလဲစ့ၣ် (sports license) (ကီၢ်စဲၣ်အတၢ်ပံၤဂၢ်ဟံၣ်ကျါ ပုၣ်ဃုၣ် လၢလဲးစ့ၣ်အပူၤ).
- ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ်ဒီး ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ ဖဲအံၤတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်လူၤပုၤ 72-န့ၣ်ရံၣ် လဲးစ့ၣ် (တၢ်တလိၣ်ဘၣ်ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဂီၤခိၣ်ကျး).
- ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် ဃုၣ်ဒီးလၢသုးပူၤအဆၢကတီၢ်.
- ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် လၢအဘၣ်ဒီးတၢ်ထံးဖဲအမူၤဒါအမူၤ 100% ပုၤသုးဖိလီၤလဲၤ အတၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလဲၤ လဲးစ့ၣ်တဖၣ်.
- ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် ဒီးပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤလူၤပုၤမုၢ်ကျါပဲၤကွၢ်တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလဲၤ အလီၢ်တဖၣ်.
- ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် လူၤခးထီၣ်ဆီဖါ (pheasants) ဖဲတၢ်လီၤလၢအအိၣ်တဖၣ်.
- ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် ဒီးပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် လူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံလၢအကစၢ် အတၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ် အဖီခိၣ်.
- တၢ်တလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဂီၤခိၣ်ကျးလၢ ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် ဒီးပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် လၢအသးအိၣ် 15 န့ၣ်ဆူၤအဖီလီၤ.

ကီၢ်စဲၣ်ထီၣ်ဆီဖါတၢ်ဂီၤခိၣ်ကျး (State pheasant stamp) (တၢ်ပံၤဂၢ်ဟံၣ်ကျါလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤခိၣ်ဖျါသးန့ၣ်အဖီခိၣ်)

- 16–17 န့ၣ် – ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ် ဖဲအံၤတဖၣ်—တလိၣ်ဘၣ်, ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် —တလိၣ်ဘၣ်
- 18–64 န့ၣ် – ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ်—လိၣ်, ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ်—လိၣ်
- 65 န့ၣ်ဒီးပုၤန့ၣ်အန့ၣ်—ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ်—တလိၣ်ဘၣ်, ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ် ဖဲအံၤ တဖၣ်—လိၣ်

ကီၢ်စဲၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤခိၣ် (State waterfowl stamp) (တၢ်ပံၤဂၢ်ဟံၣ်ကျါလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤခိၣ်ဖျါသးန့ၣ်အဖီခိၣ်)

- 16–17 န့ၣ် – ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ—တလိၣ်ဘၣ်, ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ—လိၣ်
- 18–64 န့ၣ် – ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ—လိၣ်, ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ—လိၣ်
- 65 န့ၣ်ဒီးပုၤန့ၣ်အန့ၣ်—ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ—တလိၣ်ဘၣ်, ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ—လိၣ်

ကီၢ်စဲၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤခိၣ် (Federal Waterfowl Stamp) (တၢ်ပံၤဂၢ်ဟံၣ်ကျါလၢတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤခိၣ်ဖျါသးန့ၣ်အဖီခိၣ်)

- 16–17 န့ၣ် – ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ— လိၣ်, ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ— လိၣ်
- 18–64 န့ၣ် – ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ—လိၣ်, ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ—လိၣ်
- 65 န့ၣ်ဒီး ပုၤန့ၣ်အန့ၣ်—ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ—လိၣ်, ပုၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ—လိၣ်

တၢ်ပုၤဖဲဒုၣ်ဒုၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤခိၣ်ကျး (Federal Waterfowl Stamps) သုၣ်ဖဲလံာ်ပရုၤတး မုတမုၢ် ခၢၣ်စးလၢအဆၢလဲးစ့ၣ်အအိၣ် သုၣ်လီၤ. ဖဲဒုၣ်ဒုၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤခိၣ်ကျး (Federal Duck Stamps) တဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤန့ၣ်အီၤသုၣ်လၢ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် အပုၤထုးထီၣ်ဆီဖါ အံၣ်လဲးတြီန့း 1,500 အအိၣ်သု, စးထီၣ်ဖဲ လၢပုၤလဲ 1 သီလီၤ. ဖဲဒုၣ်ဒုၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤခိၣ်ကျးလၢ တၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်အီၤလၢ အံၣ်လဲးတြီန့း အကျဲ တဖၣ်န့ၣ် တၢ်စုၤကီၢ်အီၤသု 45 သီလီၤ. တၢ်ဂီၤခိၣ်ကျးလၢ, တၢ်မၤန့ၣ်အီၤခိၣ်ဖျါလံာ်ပရုၤတဖၣ်န့ၣ်, တၢ်ကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤဒီး ကဘၣ် ဟံအီၤ ဒီးပုၤလူၤပုၤလီၤ.

တၢ်လူၤခး ထီၣ်လၢအသုးလီၤသုးကျဲ (migratory bird) ဒီး ထီၣ်ဒုၣ်ထံ (waterfowl) လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ်ဒီး တအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်ဖဲအံၤတဖၣ် လိၣ်ဘၣ်ဝဲ လံာ်တၢ်အုၣ်ကီၢ် (Harvest Information Program (HIP)) န့ၣ်လီၤ.

2023 ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤခိၣ်ကျးတဘၣ်လၢ Jim Caturia of Cannon Falls.

2023 ထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်ဂီၤခိၣ်ကျးတဘၣ်လၢ Michael Sieve of Rushford.

တၢ်သံကွၢ်လၢတၢ်သံကွၢ်အီၤခဲအံၤခဲအံၤ ဘၣ်ဃးတၢ်လူၤပှၢ်လဲၣ်စ့ၣ်တဖၣ်

ယကလိၣ်ဘၣ်တၢ်ဟးပှၢ်အလဲၣ်စ့ၣ် အခါဖဲလဲၣ်?

- ပုၤတကၤဟံးန့ၢ်, ပှၢ်, ဆါ, စိာ်ဆှၢ်, မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီး ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအမံၤလၢတၢ်အိၣ်ဒီးလဲၣ်စ့ၣ်တသ့ဘၣ်, တၢ်လၢအတပၣ်လၢ တၢ်ကွဲးလီၤအီၤလၢလံာ်ပှၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- နကဘၣ်အိၣ်ဒီးနလဲၣ်စ့ၣ်လၢ နအိၣ်ဖဲနဟးလူၤပှၢ် မ့တမ့ၢ် လဲၣ်က့ၤတၢ်ဖဲနကလဲၣ်လူၤပှၢ်အလီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ်အိၣ်လီၤလၢ နတအိၣ်ဒီးလဲၣ်စ့ၣ်ဘၣ်အပယီ, နမ့ၢ်လဲၣ်ထူးထီၣ်ပှၢ် နလဲၣ်စ့ၣ်လၢခဲန့ၣ် နတလိၣ်ဟ့ၣ် စ့အိၣ်လီၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယပှၢ်ကမၣ်ဘၣ်တၢ်ဟီ (deer) လဲၣ်စ့ၣ်လီၤ, ယဆိတလဲၣ်အီၤသ့ခါ?

သ့လီၤ. ပုၤတကၤလၢအပှၢ် တၢ်ခးတၢ်ဟီ (deer)လဲၣ်စ့ၣ် ဒီးကျိ ဒ်အညီန့ၢ် မ့တမ့ၢ် တစိၤသးအလဲၣ်စ့ၣ်ဒီး မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးဆိတလဲၣ် ဆၢကတီၢ် တၢ်ဃုထၢ (A မ့တမ့ၢ် B) အပယီ ကဘၣ်ဆှၢ်ထီၣ် အနီၢ်ကစၢ်ဒီး လံာ်က့ၤဘျးစဲတချူးလၢ တၢ်အိၣ်ထီၣ်အခါအခါဘၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်လဲၣ် \$5 (ဃုာ်ဒီး တၢ်ထူးထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အဘျးအလဲၣ် \$1) လၢတၢ်ဆိတလဲၣ်တခါစ့ၣ်စ့ၣ် အဂီၢ်လီၤ. တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဆိတလဲၣ်

သးစၢ်လဲၣ်စ့ၣ်တဖၣ်သ့လၢ ပှၢ်ခါစးလၢအထူးထီၣ်ဟ့ၣ် ELS လဲၣ်စ့ၣ်တဖၣ်သ့လီၤ.

- သးစၢ်လၢလူၤပှၢ်တဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဆိတလဲၣ်ဂ့ၢ်အခါအခါဆူသးစၢ်တၢ်ဟီ (deer)အကတီၢ်,ဖဲအဲၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်ပှၢ်ကမၣ်ဘၣ် လဲၣ်စ့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- ချဲၣ်လဲၣ်စ့ၣ်တဖၣ် ပၣ်ဃုာ်ဒီးတစိၤသးအလဲၣ်စ့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ဆိတလဲၣ်အီၤသ့ဆူ ကျိ မ့တမ့ၢ် ကျိတံၤလီၤ (muzzle-loader) လဲၣ်စ့ၣ်တဖၣ် တချူးလၢတၢ်ခးချဲၣ်အဆၢကတီၢ်စးထီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ် တၢ်ဘျးတၢ်လဲၣ် \$5 (ဟံးဖိၣ်ဃုာ် ဒီးတၢ်ထူးထီၣ်ဟ့ၣ်အဘျးအလဲၣ် \$1).
- ကျိလဲၣ်စ့ၣ်ပတီၢ်မ့ၢ်လၢပှၢ်ညီန့ၢ်ပၣ်ဃုာ်ဒီး သးသမ့တစိၤသးလဲၣ်စ့ၣ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နဆိတလဲၣ်ဆူ ကျိတံၤလီၤ (muzzleloader) မ့တမ့ၢ် ချဲၣ်အလဲၣ်စ့ၣ်တချူးလၢ ကျိအဆၢကတီၢ် စးထီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်လဲၣ် \$5 (ဟံးဖိၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ထူးထီၣ်ဟ့ၣ်အဘျးအလဲၣ် \$1)

မ့ၢ်ယလိၣ်ဘၣ် ယပှၢ်တတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ (social security) နီၣ်ဂီၢ်ခါ?

မ့ၢ်. ပှၢ်ကးဂၤဒီး ကဘၣ်အိၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ် အပှၢ်တတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ (social security) နီၣ်ဂီၢ်ဒီး DNR န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စူးကါယလဲၣ်စ့ၣ်ကသ့ဆဲးယံာ်လဲၣ်?

တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢအလဲၣ်စ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်စူးကါအီၤသ့ဖဲ တၢ်အိၣ်ထီၣ်ပှၢ်ဖဲအဖိးသဲစးအတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖဲ လါမံာ်ရှး 1 သီ တုၤလၢ လါဖျါတြုၤအါရဲၤ အကတၢ်တသီလီၤ.

မ့ၢ်ယပှၢ်တၢ်ဟီ (deer) လဲၣ်စ့ၣ်ဖဲတၢ်လူၤတၢ်ဟီအဆၢကတီၢ်စးထီၣ်အသးအခါကသ့ခါ?

သ့, ဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နစူးကါအီၤကသ့တဘျီယီဘၣ်. ကွၢ်ကဘျးပၤ 63 လၢနကမၤန့ၢ်အီၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိအဂီၢ်တက့ၢ်.

မ့ၢ်ယစူးကါယလဲၣ်စ့ၣ်ကသ့ဖဲယမ့ၢ်လူၤတၢ်မံၤလၢဖဲနီၣ်လၢအအိၣ်လၢကီၢ်စဲၣ်အဆၢ မ့တမ့ၢ် ကီၢ်ရဲၣ်အကတဘျီ အကီၢ်ဆၢအခါန့ၣ်ခါ?

ပှၢ်လၢအပှၢ်တၢ်လၢ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးလီၤထုလဲၣ်စ့ၣ်အဖိလၢ ခးတၢ်မံၤလၢသ့ထဲဒုၣ်လၢ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အကီၢ်စဲၣ် တကပၤစီၤလီၤ.

ယလဲၣ်စ့ၣ်မ့ၢ်လီၤမံာ်တခါလဲၣ်?

နလဲၣ်ဆူ DNR ခါစးလၢအဆၢလီၤလဲၣ်စ့ၣ်သ့ထီၣ်ရီၤတကၤအအိၣ်ဒီး မၤအဲၣ်သ့ၣ်ထူးထီၣ်န့ၢ်န့ၢ် လဲၣ်စ့ၣ်ကွဲးဒီး (ခီဖဲး) တခါသ့လီၤ.

တၢ်ဘျးတၢ်လဲၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ \$5.75 လၢတၢ်မံၤလၢဖဲဒီးဒိၣ်လဲၣ်စ့ၣ် (Big Game License), \$2.50 လၢအဂၤခဲလၢအဂီၢ်သ့လီၤ.

ယမ့ၢ်တစူးကါယလဲၣ်စ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ် ယကမၤန့ၢ်က့ၤစ့ၣ်သ့ခါ?

ညီန့ၢ်, တၢ်ဆါလဲၣ်စ့ၣ်န့ၣ် တၢ်မၤအီၤလၢအဝဲၤအကတၢ်တဘျီလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤစ့ၣ်သ့ထဲ ဖဲပှၢ်လဲၣ်စ့ၣ်တဂၤခးအိၣ်တၢ် တသ့မ့ၢ်လၢ အဘၣ်လဲၣ်လၢ သးမ့ၢ်ဒိၣ်မ့ၢ်ဒါအပှၢ်, ပတုၣ်ကွဲၣ်အတၢ်ဟံးန့ၢ်ခွဲးလၢသးအပှၢ် မ့တမ့ၢ် စူးကွဲၣ်အသး တချူး တၢ်လူၤခး တၢ်မံၤလၢအဆၢကတီၢ်စးထီၣ်အသး အခါန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကဃုကဒါလၢ တၢ်ကဟ့ၣ်က့ၤစ့ၣ်ဖဲ-

- နပှၢ်လဲၣ်စ့ၣ်ခဲဘၣ်လၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢအဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ယီၤအဂီၢ်.
- နပှၢ်လဲၣ်စ့ၣ်လၢ အတလိၣ်ဘၣ်လၢ နကန့ၣ်လီၤပၣ်ဃုာ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤအပှၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဃုက့ၤစ့ၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢ တၢ်ပှၢ်လဲၣ်စ့ၣ် အသီ 90 အတီၢ်ပှၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်ဘၢန့ၢ်တၢ်ပူၤဖျးအလံာ်အုၣ်သး (firearms safety certificate)

မ့ၢ်ယလိာ်ဘၢန့ၢ်တၢ်ပူၤဖျးအလံာ်အုၣ်သးခါ?

- နမ့ၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်လၢ လၢဒိၣ်စဲဘၢန့ၢ် 31, 1979 အလီၤခဲအပီၤ, နကဘၢအိၣ်ဒီး ကျိတၢ်ပူၤဖျးအလံာ်အုၣ်သး (firearms safety certificate) လၢနကပူၤလဲးစ့ၣ်လၢ နကခးတၢ်မံၤလၢလၢကျိအဂီၢ်လီၤ.
- ကွၢ်ကဘျးပၤ 35-37 လၢသးစၢ်အတၢ်လိာ်ဘၢန့ၢ်ဒီး တၢ်ကွၢ်ကပံၣ်ကွၢ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- နမ့ၢ်အိၣ်လၢသးမ့ၢ်အပူၤဒီး နထီၣ်ဝံၤနဂီၢ်ဒိၣ်ထံးတၢ်မၤလီၤလၢ အမဲၤရကၤသးမ့ၢ်ဒိၣ်အပူၤ, ကဲသးပတီၢ်, မ့တမ့ၢ် ထံကီၢ်ဂၤသးသးမ့ၢ် (National Guard) အပီၤ နပူၤလဲးစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် မၤန့ၢ်တၢ်ပံၣ်ကီၢ်ပံၣ်ကျၢၤလၢ ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤ တၢ်လူၤခး တၢ်မံၤလၢလၢ တအိၣ်ဒီး တၢ်စူးကၢကျိလၢတၢ်ပူၤဖျးအလံာ်အုၣ်သးဘၢန့ၢ်သ့လီၤ. ဖဲနပးထီၣ်လၢ မ့ၢ်ဒါပူၤလဲၤအလီၤခဲ, နကဘၢမၤန့ၢ်ကျိတၢ်ပူၤဖျးအလံာ်အုၣ်သးန့ၢ်လီၤ.
- လၢတၢ်ကမၤန့ၢ် ကျိတၢ်ပူၤဖျးအလံာ်အုၣ်သးအသီ ဖဲနပူၤလီၤမၤ မ့တမ့ၢ် ဟးဂီၢ်အပီၤ တၢ်မၤန့ၢ်အီၤသ့ဖဲ ELS ပုၤဆါလဲးစ့ၣ် ပုၤခၢၣ်စးတကၤအအိၣ်လၢ အိၣ်ဒီးအဘူးအလဲ \$3.50 န့ၢ်လီၤ.
- တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးလၢ တၢ်ကစိာ်တၢ်စုကဝဲၤဒ်အမ့ၢ်ကျိဖျၢၣ်လၢ မဲၣ်န့ၢ်စိထုၣ် နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဒိသဒါ တၢ်သိၣ်တၢ်သီသဲးစး (Minnesota Personal Protection Act) တထီၣ်ဘးဒီး တၢ်လိာ်ဘၢန့ၢ်လၢ ကျိအတၢ်ပူၤဖျးအလံာ်အုၣ်သးတဖၣ်အဂီၢ်ဘၢန့ၢ်.
- တၢ်လိာ်ဘၢန့ၢ် ကျိတၢ်ပူၤဖျးအလံာ်အုၣ်သး (firearms safety certificate) လၢပုၤလူၤပုၤလၢအစူးကၢ ချဲၣ်လၢ အသးအိၣ်12-15 န့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ယအဲၣ်ဒီးဟးလူၤခးတၢ်လၢပုၤ, ဘၢန့ၢ်ခဲအံၤယတအိၣ်ဒီးကျိတၢ်ပူၤဖျးအလံာ်အုၣ်သး (firearms safety certificate) န့ၢ်ဘၢန့ၢ်. ယကဘၢမၤဒ်လဲၣ်?

- တၢ်ပံၣ်ကီၢ်ပံၣ်ကျၢၤလၢ ပုၤလၢအဲၣ်ဒီးဟးခးလိတၢ်တဖၣ်န့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ်ဖျၢၣ်ကိာ် ဒီးတၢ်ကွၢ်ကပံၣ်န့ၢ်အီၤလၢ တၢ်လိာ်ဘၢန့ၢ်လၢ ကမၤလဲၤ ကျိတၢ်ပူၤဖျးအလံာ်အုၣ်သး (firearms safety certificate) တၢ်မၤလီၤလၢ တၢ်ပူၤအီၤ သ့ဖဲတၢ်ဆါ တၢ်လူၤခး တၢ်မံၤလၢလဲၤအလဲးစ့ၣ်အလီၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်ပံၣ်ကီၢ်ပံၣ်ကျၢၤန့ၢ်တၢ်ပူၤအီၤသ့ခဲဘျီလၢသးသမ့ၢ်ဒိၣ်တစိၤအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤဟးခးလိတၢ်တဖၣ် ကဘၢန့ၢ်မၤန့ၢ်လဲးစ့ၣ်ဒီးတၢ်ဂီၢ်ခိၣ်ကျးလၢအဘၢန့ၢ်ထွဲခဲလၢန့ၢ်လီၤ.
- ပုၤလၢအစူးကၢ ပုၤလူၤခးလိတၢ်သီအလဲးစးတဖၣ်ကဘၢန့ၢ်အိၣ်လၢ ပုၤသးပုၤလၢအိၣ်ဒီးလဲစ့ၣ်နီၢ်ကီၢ် ဒ်သီးတၢ်ထံၣ်အီၤဒီးန့ၢ် ဟ့ၣ်အီၤသ့အလီၤလၢ ကခးတၢ်မံၤလၢတမံၤဃီအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤသးပုၤလၢ အပိာ်ပုၤခးလိသီ တၢ်ဖိအခဲတဖၣ် စူးကၢ ပုၤခးလိ တၢ်ဖိအလဲးစ့ၣ်တသ့ဘၢန့ၢ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်လူၤဟးခး ဆိကဆီ (turkey) မ့တမ့ၢ် ဆိဖဲရဲၣ် (prairie chicken) အခါ, ပုၤသးပုၤလၢ အပိာ်ပုၤခးလိတၢ်အခဲ တဖၣ်ကဘၢန့ၢ်အိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်လၢ ကလူၤတၢ်မံၤလၢအခဲအခါဒ်သီးန့ၢ်လီၤ. ဘၢန့ၢ်အိၣ်ဒီး လဲးစ့ၣ်လၢ တၢ်ဆၢကတီၢ်အဂၤသ့န့ၢ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၢန့ၢ်, ပုၤသးပုၤလၢအပိာ်ပုၤခးလိတၢ်ဖိအခဲတဖၣ်တဘၢန့ၢ်ခး မ့တမ့ၢ် စိာ်ဃုာ်ကျိ မ့တမ့ၢ် ချဲၣ်တဖၣ် တသ့ဘၢန့ၢ်လီၤ.

မ့ၢ်န့ၢ်သးန့ၢ်လီၤန့ၢ်ကျဲ ဆိတလဲန့ၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်န့ၢ်တၢ်နီၣ်သီလုၣ်လဲးစ့ၣ်အနီၣ်ဂီၢ်ဆိတလဲအသးခါ?

န့ၢ်သးန့ၢ်လီၤန့ၢ်ကျဲဖဲတယၢ်ဒီးဘၢန့ၢ်, ဆိတလဲဘၢန့ၢ်န့ၢ်လဲၤခဲကတၢ်တဖျၢၣ်န့ၢ်, ဝံသးစူး မၤပုၤဆါလဲးစ့ၣ်ကျး လၢကမၤသီထီၣ်န့ၢ်န့ၢ်ကျဲန့ၢ် ဖဲနပူၤလဲးစ့ၣ်အခါတက့ၢ်. နပုၤနီၣ်သီလုၣ်အနီၣ်ဂီၢ် မ့ၢ်ဆိတလဲအပီၤ, ဝံသးစူးဆဲးကျဲ DNR License Center ဖဲ 877-348-0498 မ့တမ့ၢ် 651-297-1230 တက့ၢ်.

တၢ်ဟးခးတၢ်ထီၣ်ရီၤအဂ့ၢ်အကျိၤ

တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢအံၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟးခးတၢ်ထီၣ်ရီၤအဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢတၢ်မံၤလၢအကလုာ်လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်အဂီၢ် ဒ်လၢအံၤအသးန့ၣ်လီၤ.

ကျိၤ, ချံၣ်အဘိၤ ဒီးချံၣ်

ယဟးစီၣ်ဝဲဒၣ်ယကျိၤဒီးသီးကဖိးသဲးခဲလဲၣ်?

ပုၤတကလၢလၢစီၣ်ဝဲဒၣ်ကျိၤ, ပာ်ဃုာ်ဒီးကျိၤဖုၣ်ဖိ, ဖဲသီလုၣ်ပုၤ မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ ကါအကတဖၣ်အပူၤတသ့ဘၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ဘၣ်လၢကျိၤန့ၣ်—

- ထူးထီၣ်ကွၢ်ကျိၤချံၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဃာ်လၢ ကျိၤအဒါပူၤဒီးသီးကျိၤအမိၢ်ပုၤသုတအိၣ်ဖျါထီၣ်အဂီၢ် (တၢ်ဖဲကျိၤဒတမ့ၢ်တၢ်လၢ အဖိးသဲးဘၣ်)—
- ထူးထီၣ်ကွၢ်ကျိၤချံၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဃာ်ဖဲသီလုၣ်ပဒးတၢ်အလီၤလၢတၢ်ဖဲဒီးတၢ်န့ၣ်ဃာ်အီၤအပူၤ, မ့ၢ်တမ့ၢ်
- တၢ်ဟ့ၣ်စီၣ်ဟ့ၣ်ကမိၤဝဲဒၣ် ကျိၤတရံး မ့ၢ်တမ့ၢ် ကျိၤဖုၣ်ဖိ မံၣ်န့ၣ်စီၣ်ထီၣ် တၢ်ဒီးသဒါလီၤနီၢ်ကစၢ်သးအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ (Minnesota Personal Protection Act) အဖိလၢန့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်အိၣ်သးလၢလၢတဖၣ်အံၤအသး, ပုၤတကလၢလၢစီၣ်ဝဲဒၣ်အကျိၤတၢ်တထူးထီၣ်ကွၢ်အကျိၤ, တၢ်တဟံၣ်ဃာ်အီၤလၢအဒါပူၤသ့ဝဲ (လၢ တပာ်ဃုာ် ဒီးကျိၤတရံး) ဖဲသီလုၣ်အပူၤ, ပာ်ဃုာ်ဒီး ATVs —

- ဖဲအိၣ်လၢတၢ်ခးကျိၤအလီၤဃုာ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်အီၤအခွဲး.
- ဖဲလၢဟးခးတၢ်ဖိးဒီးသဲးခဲပုၤနီၢ်ကစၢ်အတၢ်လီၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် ကမ့ၢ်တၢ်လီၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် ဖဲလဲၤတၢ်ကျိၤတဖၣ်ပုၤတကလၢ အိၣ်ဒီးအတၢ်ဟံၣ်လီၤ သးလၢအကဟးခးတၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ကဒီးထုအဂီၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟးခးတၢ်လၢအဖိးသဲးခဲန့ၣ်လီၤ.

ကျိၤတၢ်ဟးစီၣ်ဝဲတဖၣ်တၢ်ကဘၣ်ထူးထီၣ်ကွၢ်အချံၣ် ဖၢန့ၣ်လီၤလၢကျိၤဒး —

- အနီၣ်ကဉ် (Anoka), ဟဲန့ၣ် (Hennepin), မ့ၢ်တမ့ၢ် ရဲ(မ)စု (Ramsey) လီၤကတီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်အပူၤ.
- ဖဲတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၤတၢ်အဆၢဖဲသီလၢအိၣ်ဒီးအကစၢ်, ပုၤလၢအိၣ်ဒီးအကျဲသန့, မ့ၢ်တမ့ၢ် ဝုၤဒိၣ်ဝုၤလူၤ လၢပုၤအနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ 2,500 ဂၢ မ့ၢ်တမ့ၢ် ဆူအဖိဒိၣ်.
- ဖဲကွၢ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်အပူၤ.
- ဒ်တၢ်ဖိၣ်ဃးသဲးခဲတၢ်ဘျုးအကတဖၣ်အပူၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်မံၤလၢအတၢ်အိၣ်ကဒုအလီၤ, တၢ်ကတီၢ် (shining), တၢ်ကီၢ်သဟံၣ် အဂီၢ် (thermal imaging) မ့ၢ်တမ့ၢ် night vision (တၢ်ထီၣ်တၢ်သုလၢမုၢ်န့ၣ်) အသဲးတၢ်ဘျုးတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထူးထီၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်ပညိၣ်မုၢ်မန့ၣ်လဲၣ်?

တၢ်ထူးထီၣ်ကွၢ်တၢ်အိၣ်ပညိၣ်မုၢ်မန့ၣ်လဲၣ်ကျိၤအတၢ်အိၣ်ဒီးအချံၣ်အသ့ဖဲအပီၤ (ကျိၤပျီ) ပုၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် ကျိၤအမဲးကစၢ်အပူၤ, ဖဲလၢကျိၤပူၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးအမဲးကစၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထူးထီၣ်ကွၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဆိၣ်ကလဲၣ်လၢမုၢ် (flintlock ignition) ဖဲလၢအမ့ၢ်တအိၣ်ဒီး တၢ်ကမ့ၢ် (priming powder) ဖဲပုၤလၢ လီၤဘျုးအုၣ်လၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကျိၤတၢ်လီၤလၢ အအိၣ်ဒီးဘျုးအုၣ် (ignition muzzleloader) လၢဘၣ်တၢ်ထူးထီၣ်ကွၢ်ဝဲန့ၣ် ဖဲလၢအမ့ၢ် တအိၣ်ဒီး တၢ်ဖိၣ်သိၣ်တၢ်အိၣ်ပံၣ် (percussion cap) ဖဲအိၣ်ထီးန့ၣ်လီၤ.

ယဟးစီၣ်ဝဲဒၣ်ယချံၣ်ဒီးသီးကဖိးသဲးခဲလဲၣ်?

တၢ်ဟးစီၣ်ဝဲဒၣ်ချံၣ်အဘိၤ (archery bows) ဒီးချံၣ်တဖၣ်လၢတပာ်ဃုာ်ဒီးအဒါဖဲသီလုၣ်အပူၤသ့ဝဲ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ထီၣ်ပာ် အနီၣ်ခဲဘိၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် အပျါဘိၤတသ့ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယခးစီၣ်ယကျိၤဖဲယသီလုၣ်ပူၤသ့ခါ?

ပုၤခးန့ၣ်တၢ်မံၤလၢလၢကျိၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် ချံၣ်ဖဲအသီလုၣ်ပူၤတသ့နီၣ်တကဘၣ်, မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပုၤလူၤတၢ်မံၤလၢဖိလၢအအိၣ်ဒီးကျိၤဂီၢ် တဂ့ၢ်တဘၣ် အလံာ်ဃုာ်ခွဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ကဘျုးပၤ 27 ဒီး 28.

ယခးတၢ်ဒီးကျိၤဖုၣ်ဖိသ့ခါ?

- ပုၤလၢအသးန့ၣ်အိၣ် 18 န့ၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ်ဆူအဖိဒိၣ်ဟးစီၣ်ဝဲဒၣ်ကျိၤဖုၣ်ဖိလၢကဟးခးအိၣ်တၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် တၢ်ခးတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အလီၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤသးန့ၣ် 18 န့ၣ် ဆူဖိလၢလၢ အအိၣ်ဒီးကျိၤအတၢ်ပူၤဖျဲးလံာ်အုၣ်သး (ကွၢ်ကဘျုးပၤ 36) ဟးစီၣ်ဝဲဒၣ်ကျိၤဖုၣ်ဖိလၢ တၢ်ကဟးခးအိၣ် တၢ်အဂီၢ် သ့ဝဲလၢ အအိၣ်ဖဲအမိၢ်ပုၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိအတၢ်ကျိၤထွဲအီၤအဖိလၢန့ၣ်လီၤ.
- မ့ၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ အနီၢ်ဖိန့ၣ်ကမိၤဝဲလၢတၢ်ဟးစီၣ်ကျိၤတရံး မ့ၢ်တမ့ၢ် ကျိၤဖုၣ်ဖိလၢအအိၣ်ဖဲ မံၣ်န့ၣ်စီၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးသဒါလီၤ နီၢ်ကစၢ်သး (Minnesota Personal Protection Act) တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဖိလၢတၢ်ဘၣ်န့ၣ်, ပုၤတကလၢလၢ တဘၣ်ဟးစီၣ်ကျိၤဖဲဒီးတၢ်ဟးခးတၢ်ဟံၣ်လီၤ ချံၣ်အဆၢကတီၢ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတကလၢမ့ၢ်ခးဝဲဒၣ် တၢ်သု (bear) ဒီးတၢ်ဃီးဖးဒိၣ် (elk) လၢချံၣ်န့ၣ် ဟးစီၣ်ဝဲဒၣ်ကျိၤအခါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအနီၢ်ဖိန့ၣ်ကမိၤဝဲလၢတၢ်ဟးစီၣ်ကျိၤဖုၣ်ဖိ မ့ၢ်တမ့ၢ် ကျိၤတရံးလၢနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဒီးသဒါလီၤ (Minnesota Personal Protection Act) တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဖိလၢစီၣ်ဝဲဒၣ်သ့ဖဲ ကျိၤဖုၣ်ဖိအိၣ်လၢအဒါပူၤဘၣ် ဒီးကျိၤချံၣ်အိၣ်လၢကျိၤပူၤဖဲ အလဲၤ တၢ်ကွၢ်တၢ်ဒီးအသီလုၣ်ဖဲတၢ်ဟးခးအိၣ်တၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ.

ယခင်းတၢ်ဒီးချံင်သ့ခါ?

- *အသီ—ပုၤတၢ်လၢလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ခးချံင်အလဲးစ့ၣ်န့ၣ် ခးဝဲဒၣ် တၢ်ဟီ (deer) မ့တမ့ၢ် ဆီကဆီ (turkey) ဒီးအချံင် (crossbow) သ့ဝဲဖဲလၢတၢ်ခး ချံင်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤခးတၢ်ဖိလၢအအိၣ်ဝဲဒီးကျိအလဲးစ့ၣ်န့ၣ် ခးဝဲဒၣ် တၢ်ဟီ (deer), တၢ်သ့ (bear) မ့တမ့ၢ် ဆီကဆီ (turkey) ဒီးချံင် (crossbow) သ့ဝဲဖဲလၢကျိအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတၢ်လၢလၢဟးခး ဆီကဆီမံ (wild turkey) ဖဲတၢ်ဂီၢ်ထီၣ်သီကတီၢ် ဒီးချံင် (crossbow) သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအနီၣ်ခိကျိဂီၢ်တၢ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးလၢဖိးသဲးဒီးချံင်အလဲးစ့ၣ်န့ၣ် ခးတၢ်ဒီးချံင် (crossbow) မ့တမ့ၢ် စူးကါချံင်ဘိ (bow) ဘၣ်တၢ်သ့ဖဲစိကဟ့ၣ်အပိးလီၤလၢအဆဲထီၣ်တၢ်, ပျဲၤကွံာ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် ဖိၣ်ဃာ်ချံင်လၢလၢပုၤပုၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ကဘျဲးပၤ 60.

ယမ့ၢ်တၢ်ဟးခး တၢ်ဟီ (deer) ဘၣ်န့ၣ်, ယစိာ်ဝဲဒၣ်ကျိဖဲ တၢ်ဟီ (deer) အဆၢကတီၢ်သ့ခါ?

ပုၤဟးစိာ်ဝဲဒၣ်ကျိ မ့တမ့ၢ် ကျိချဲဖဲ တၢ်ချဲဖဲယံၤသီအတီၢ်ပုၤတၢ်သ့ဘၣ် ဖဲတၢ်ချးဒီးလၢတၢ်အိးထီၣ်တၢ်ခးတၢ်ဟီလၢ ကျိဒီး ဖဲခံသီ အကတီၢ်တၢ်န့ၣ်ဖဲတၢ်ပံာ်ဝဲဒၣ် တၢ်ခးတၢ်ဟီအကတီၢ်ဝဲဒၣ်အလီၤခဲဖဲတၢ်ခးဝဲဒၣ်တၢ်ဟီလၢကျိ, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ—

- ပုၤလၢအဟးခးတၢ်မံလၢဖးဒိၣ်လၢအအိၣ်ဒီးကျိ တၢ်မံလၢဖးဒိၣ် (big game) လံာ်အုၣ်သးဖိးသဲးဖဲဟးစိာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟးစိာ်တၢ်မ့ၢ်စ့ၣ်ကီးလၢအဖိးသဲးလၢအအိၣ်ဝဲဖဲတၢ်ကျဲးသ့တဖၣ်အံၤအဖီလၢာ်—
 - › ကျိလၢတၢ်ထုးထီၣ်အချဲလၢအအိၣ်လၢအဒၤပူၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်ပံာ်တၢ်ဃာ်သီလုၣ်လီၤခဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.
 - › ကျိဘီးကါ (shotgun) ဒီးကျိချဲ (shells) ပၣ်ဃုာ်ဝဲဒီးကျိချဲဖဲဒိၣ် (buckshot) နီၣ်ဂီၢ် 4 မ့တမ့ၢ် အနီၣ်ဂီၢ်ဆဲးလီၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - › ကျိဖျဲဖိ (handgun) မ့တမ့ၢ် ကျိရဲၣ်ဖျဲ (rifle) ဃုာ်ဒီး 22 ကျိသ့ၣ်အဖျဲ, အထီ, မ့တမ့ၢ် ကျိရဲၣ်ဖျဲအထီ ကျိမၣ်ကနၤ (magnum) မ့တမ့ၢ် 17 ကျိ (rimfire cartridges) န့ၣ်လီၤ.
 - › ပုၤစိာ်ကျိဖျဲဖိ (Handguns) လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲလၢအစိာ်ဝဲဒၣ် ကျိဖျဲလၢနီၣ်တၢ်ဂၤတၢ်ဒီးသဒၤ (Minnesota National Protection Act) တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဖီလၢန့ၣ်လီၤ.
 - › အိၣ်ဖဲတၢ်ခးလိကျိအပူၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢ အခးလိကျိလၢ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအခွဲးခိဖျဲပုၤကွၢ်ထွဲ ကတီၢ် န့ဆၢၣ် အပူၤဘၣ်မ့တမ့ၢ်ဒါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤတဘၣ်ထွဲဒီး ကျိတၢ်လီၤ(muzzleloader) အခုအခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိတၢ်လီၤလၢအဖိးသဲးလၢတၢ်ခးဝဲဒၣ် တၢ်ဟီ(deer) အဂီၢ်န့ၣ် ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးကျိတၢ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ကျိ(firearms) လၢတၢ်ခးတၢ်ဟီလံာ်အုၣ်သးဖဲဟးစိာ်ဝဲဒၣ်အခုအခါန့ၣ် ဟးစိာ်ကျိတၢ်လီၤသ့န့ၣ်လီၤ.

ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဘၣ်တၢ်ဒီးသဒၤအီၤဒီးတဘၣ်တၢ်ဒီးသဒၤအီၤတဖၣ်

ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဘၣ်တၢ်ဒီးသဒၤအီၤတဖၣ်

ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဘၣ်တၢ်ဒီးသဒၤအီၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ထီၣ်ဖိလံာ်ဖိဒီးဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒုးအိၣ်န့ၣ်တၢ်ခးန့ၣ်အီၤသ့ဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤ ခိဖျဲတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခးတၢ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

စိးဝဲဃး (Crows)

- စိးဝဲဃး (Crows) န့ၣ် တၢ်ခးန့ၣ်အီၤသ့ဝဲဖဲလၢန့ၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးလံာ်အုၣ်သးဖဲ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အခုအခါအကတီၢ် မ့တမ့ၢ် တဘျီလၢလံာ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ် မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၢ်တၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကိး မ့တမ့ၢ် တၢ်ကလုၤလၢအိၣ်လဲးတြီန့ၣ်တၢ်ကစူးကါဝဲလၢတၢ်ခး စိးဝဲဃး (crow) အဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခးန့ၣ်ဝဲဒၣ်စိးဝဲဃး (Crows) ဒီးကျိလၢအဖိးသဲးစး (ကျိဘိကီၢ်လၢအတဒိၣ်န့ၣ်ဒီး 10 နီၣ်ထီၣ်, ကျိရဲၣ်ဖျဲ, မ့တမ့ၢ် ကျိဖျဲဖိ), ချံင်ဒီးပျဲ, မ့တမ့ၢ် ခိဖျဲထီၣ်လၢတၢ်သိၣ်လိအီၤလၢကလုၤထီၣ်ဖိလံာ်ဖိဒီးတၢ်မံလၢသ့န့ၣ်လီၤ.

ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒုးအိၣ်န့ၣ်ဖိတဖၣ် (Mammals)

- ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒုးအိၣ်န့ၣ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ဖဲတၢ်ခးတၢ်အကတီၢ်ဖဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအပူၤ မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒုးအိၣ်န့ၣ်ဖိတဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ဒီးသဒၤအီၤ, ဘၣ်ဆၢၣ်တၢ်ခးအီၤသ့လၢတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤအဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တအိၣ်ဒီးတၢ်အိးထီၣ်တၢ်အကတီၢ်ဖဲ ခဲရဲၣ်ကူၤ (caribou), တၢ်ဖး (antelope), ထိးတၢ်ဖျဲမံာ်တကလုၣ် (lynx), ဝူးဘါရူ (wolverine), အမဲရဲၣ်ကူၤတကလုၣ် (cougar), ထွံၣ်မံာ်လၢအဒိၣ်တကလုၣ် (wolf), တၢ်ဃီၤလၢအဖိးဒိၣ်ကတၢ်တကလုၣ် (moose) မ့တမ့ၢ် တၢ်စိာ်ပိၣ်(spotted skunk) (“civet cat”).
- ပုၤတၢ်ဂၤတဘၣ်ဆၢၤဟးထီၣ် မ့တမ့ၢ် ဆၢၣ်လီၤဝဲဒၣ်ထွဲမံာ်ဆဲးတကလုၣ် (coyote) အမ့ဖဲကီၢ်စဲၣ်အပူၤ တသ့ဘၣ် မ့ၢ်တန့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤလီၤဝဲခိဖျဲ DNR ပၤဆၢၤတၢ်အိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထိပ်အကလုတ်တဖျဉ်လၢပုၤဒေတသု (Nongame bird species)

အါတက့ၢ်ထိပ်အကလုတ်တဖျဉ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်, bobwhite quail, ထိပ်တၢမဲ (swans), လံာ်ဃး (hawks), ဒိကအိ (owls), လံာ်ကြိကြိ (eagles), ထိပ်လဲၤဝါ (herons), ထိပ်လဲၤဃးတကလုတ် (bitterns), ထိပ်လဲၤသူ (cormorants), မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်ထိပ်ဒုၣ်ထံလူ (loons) ဒီးထိပ်ဒုၣ်ထံကြး(ဘ)စ (grebes) တၢ်ခးအိတသုဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ထဲဒၣ်ထိပ်လၢတၢ်ပံာ်ပနီၣ်အိလၢပုၤဒေတသု ဖဲတၢ်အိးထိပ်တၢ်ခးတၢ်အဆၢကတီၢ် ဒီးထိပ်လၢအတဘၣ်တၢ်ဒိသဒါဝဲတဖျဉ်တၢ်ခးအိလၢပုၤဒေတသုန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၣ်တၢ်မံလၢအကလုတ်လၢ တၢ်ဒိသဒါအိအစၢအသ့ၣ်တဖျဉ်

တၢ်မံလၢအစၢအသ့ၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ဒိသဒါအိတဖျဉ် တၢ်ကဘၣ်မၤသံအိ တချုးဒီးဖဲတၢ်ထုးကွံၣ်အိဖဲတၢ်ပံးန့ၣ်အိအလီၤန့ၣ်လီၤ.

ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအတဘၣ်တၢ်ဒိသဒါအိတဖျဉ်

- ထိပ်လၢအတဘၣ်တၢ်ဒိသဒါအိတဖျဉ်မ့ၢ်ဝဲ, ထိပ်ဖဲဖိ (house sparrows), ထိပ်ဆဲးကိၣ်ဖိတကလုတ် (starlings), ထိပ်ကးကွၢ် (common pigeons), ထိပ်လွံၤတကလုတ် (Eurasian collared dove), ထိပ်ဘျၢၣ် (chukar partridge), ထိပ်ပံာ် (quail), ထိပ်ဘျၢၣ်တကလုတ် (northern bobwhite), ဒီးထိပ်ကံၣ်တကလုတ် (monk parakeets) န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပံးန့ၣ်ဝဲဒၣ်ထိပ်တဖျဉ်အံၤတဘျီလၢလံာ်သ့န့ၣ်လီၤ.
- ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒုးအိန့ၣ်ဖိလၢအတဘၣ်တၢ်ဒိသဒါအိတဖျဉ်ပုၤဃုာ်ဝဲဒီး— ထွံၣ်မံလၢအဆဲးတကလုတ် (coyotes), ဝံာ် (plains pocket gophers), သူၣ် (porcupines), လံာ်ပအိ (red/pine squirrels) (*Tamiasciurus hudsonicus*), အကီ (striped skunks), ဒီး ဝီစါတကလုတ် (woodchucks) န့ၣ်လီၤ. ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒုးအိန့ၣ်ဖိလၢအတအိၣ်ဒီး တၢ်ပံာ်ဝဲဒၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒိသဒါလၢအဂၤတဖျဉ်မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ တဘၣ်တၢ်ဒိ သဒါအိဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပံးန့ၣ်ဝဲဒၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖျဉ်အံၤ တဘျီလၢလံာ်သ့ၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ထိပ်ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ အဒုးအိန့ၣ်ဖိလၢအတဘၣ်တၢ်ဒိသဒါအိတဖျဉ် ဘၣ်တၢ်ပံးန့ၣ်အိလၢတၢ်အက့ၢ်အဂီၤတမံၤ လၢလံာ်သ့ဝဲ, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်သူတၢ်ကဝီၤဒ်အမ့ၢ်ဒုၣ်မံအတၢ်မၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် စူးကၢသီလုၣ်လၢတၢ်နီၣ်အိ, တၢ်လူၤအိ, နီးတးလၢကါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤသံဝဲဒၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတသုဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပံာ်လီၤဆီဝဲဒၣ်တၢ်လူၤခး ထွံၣ်မံလၢ အဆဲးတကလုတ် (coyote) ဖဲကဘျးပၤ 31 ဒီး 32 အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်စူးကၢဝဲဒၣ်တၢ်အစုၣ်သ့ၣ်ထဲလၢ ပုၤကူပုၤကညိဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ အတၢ်ပူၤဖျးဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် သုတအိၣ်ဒ်ကီၢ်ခဲၣ် ဒီးကီၢ်စၢဖိၣ်အတၢ်ဖိၣ်ဃးဃာ်ပံာ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ယလိၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣ်လဲးစ့ၣ်လၢတၢ်ပးခးဝဲဒၣ်တၢ်မံလၢအစၢအသ့ၣ်လၢအတဘၣ်တၢ်ဒိသဒါအိအဂီၢ်ခါ?

တလိၣ်ဘၣ်, ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲအံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တအိၣ်ဆိးဖဲအံၤမ့ၢ်ဂ့ၤ တလိၣ်အိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်လၢအကဟးခးဝဲဒၣ်တၢ်မံလၢအစၢအသ့ၣ်လၢအတဘၣ် တၢ်ဒိသဒါအိအဂီၢ်ဃုာ်ဒီး ထွံၣ်မံလၢအဆဲးတကလုတ် (coyote) အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအတအိၣ် ဆိး ဖဲတၢ်လီၤဖဲအံၤဒီးလီၤထုသ့ၣ်ထဲလၢအနီၣ်ကစၢ်အတၢ်လီၤ ဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်အပူၤ ဃုာ်ဒီးပုၤတအိၣ်ဆိး ဖဲအံၤအတၢ်ဒီးလီၤထုဒီးတၢ်မံလၢအဆဲး (small game) လဲးစ့ၣ်တဖျဉ်န့ၣ်လီၤ.

“တၢ်မၤန့ၣ်” ဒီး “တၢ်ပံးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်” အခီပညိလၢတၢ်လူၤခးတၢ်ဖိအဂီၢ်မ့ၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်?

“တၢ်မၤန့ၣ်” အခီပညိမ့ၢ်ဝဲတၢ်လူၤတၢ်, ခးတၢ်, မၤသံတၢ်, ဖီၣ်တၢ်, တၢ်ဒီးထု, ဒီးပျံၤ, တခွဲ, ဆဲးတၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီး တၢ်မံလၢဒီးစုၤ,— မ့တမ့ၢ် တၢ်ပံာ်လီၤ, တၢ်ဆဲးဃာ်, ဆဲးထီၣ်ချံၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်စူးကါပုၤ, ထု, ဒီးတၢ်ပံးတၢ်လီၤအဂၤတဖျဉ်လၢ ကမၤန့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မံလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤန့ၣ်တၢ်ပံာ်ဃုာ်စ့ၣ်ကိးဒီးတၢ်ပံာ်သ့ၣ်ပံာ်သးလၢ ကဖိၣ်န့ၣ်တၢ်မံလၢ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤစၢၤ ပုၤအဂၤလၢ ကမၤန့ၣ်ဝဲဒၣ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

“တၢ်ပံးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်” အခီပညိမ့ၢ်ဝဲတၢ်မံလၢအိၣ်ဝဲဖဲပုၤတဂၤအတၢ်ပၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် ပံးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲဖဲပုၤအစုၣ်လီၤ, တၢ်ပံာ်ခုၣ်တၢ်ဒါအလီၤ, တၢ်စိၣ်ဆု, မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤအဂၤတဖျဉ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပးခးအိၣ်တၢ်လၢပုၤနီၣ်ဒိက့ၢ်ဂီၤတလၢပုၤတဖျဉ်အဂီၢ်

ယအိၣ်ဒီးနီၣ်ဒိက့ၢ်ဂီၤတလၢပုၤ. ယမၤန့ၣ်တၢ်ပျဲလံာ်ဟ့ၣ်ခွဲးလၢကခးစိတၢ်ဖဲယသီလုၣ်ပုၤသ့ၣ်ခါ?

မ့ၢ်. ပုၤနီၣ်ဒိက့ၢ်ဂီၤတလၢပုၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲအခွဲးလၢအကးဝဲဘၣ်ဝဲန့ၣ် ခးန့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်မံလၢလၢ ကျီ မ့တမ့ၢ် ချံၣ် ဖဲအသီလုၣ်ပုၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

လံာ်တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး ဟ့ၣ်ယတၢ်ပျဲသ့ၣ်လဲၣ်?

ထဲဒၣ်လၢတၢ်ပျဲတဖျဉ်အလီၤကဝီၤန့ၣ်ပံးသ့ၣ်ထဲတၢ်ပျဲဖါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပျဲလီၤကဝီၤအဂၤတဖျဉ်, ပုၤလၢအိၣ်ဒီးနီၣ်ဒိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤ လၢအအိၣ်ဒီး လံာ်တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးလၢကအိၣ်ဒီးတၢ်လၢ သီလုၣ်အိၣ်ဂၢၢ်အပူၤန့ၣ် ကခးတၢ်ပျဲအိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အဖါမ့ၢ်ဂ့ၤ သ့ဖဲတအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲအနၢၤတအိၣ်အလံာ်ပျဲသ့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအလဲၤခးဃုာ်ပုၤဒီးအိၣ်အဂၤတဖျဉ် ခးတၢ်ပျဲလၢအနၢၤတအိၣ်လၢပုၤက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤအဂီၢ်တသုဘၣ်လီၤ.

ယကမၤန့ၢ်လံာ်ပျဲၣ်လဲၣ်?

လံာ်ပျဲၣ်ဟ့ၣ်ခွဲးလၢကခးတၢ်လၢသိလ့ၣ်ပတၣ်ဂၢၢ်ဂၢၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤ ခီဖျါလၢ DNR ပၤကတီၢ်လၢကဟ့ၣ်လီၤဝဲ ဆူပုၤလၢအအိၣ်ဒီး နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤအိၣ်ဂၢၢ်အိၣ်ကျါလၢ ကဘၣ်န့ၣ်ဒဲးဝဲဖဲန့ၣ်တၢ်တၢ်တမ့ၢ်တလၢဖဲန့ၣ်ဟးအခါန့ၣ်လီၤ.

မတၤကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢကမၤန့ၢ်တၢ်လံာ်ပျဲၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်လဲၣ်?

ပုၤလၢအမၤန့ၢ်လံာ်ပျဲၣ်တဖၣ်-ထွဲထီၣ်ခိၣ်တသ့လၢသိလ့ၣ်အပူၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤလၢအမ့ၢ်လီၤဆူၣ်နီၤတရံၤ, စုတယၣ် (နီၣ်ထိးတြၢ်), နီၣ်ပၤဂီၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီးစးဖိကဟ့ၣ်အကတဖၣ် မ့တမ့ၢ် နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤ အထူးပီၤလီၤ, မ့တမ့ၢ် ဟးတသ့လၢ တၢ်ဒုၣ်စၢၤယံၤ မ့ၢ်လၢ အိၣ်ဒီးပသိၣ်, သးဖျါ, မ့တမ့ၢ် က့ၢ်ဂီၤဒွဲပူၤတၢ်ဆါလၢ အလိၣ်ဘၣ် ပုၤတၢၢ်အံၤလၢ ကစူၤကတီၢ် အိးစံၣ်က့ၢ်ပတြၢ်လၢကတီၢ်စၢၤမၤစၢၤအီၤလၢတၢ်သါထီၣ်သါလီၤန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ယလိၣ်ဘၣ်ယနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတၢ်အုၣ်သးလၢ ယကမၤန့ၢ်လံာ်တၢ်ပျဲၣ်ခွဲးခါ?

မ့ၢ်လီၤ. နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတၢ်စၢၤမၤစၢၤန့ၣ် ကဘၣ်တၢ်ကွဲးအုၣ်သးဟ့ၣ်ခွဲးအီၤလၢ ကသံၣ်သရၣ်လၢအိၣ်ဒီးလဲၣ်စ့ၣ်, သရၣ်/မ့ၢ် က့ၢ်ဂီၤပုၤဆါ စံၣ်နီၤလၢအိၣ်ဒီးလဲၣ်စ့ၣ်အုၣ်သး မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်သရၣ်အပူၤတီၤစၢၤမၤစၢၤတၢ်လၢအိၣ်ဒီးလဲၣ်အုၣ်သးလၢ အမၤတၢ်လၢကသံၣ်သရၣ်လၢ အိၣ်ဒီးလဲၣ်စ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကစၢၤယါကျါတၢ်စံၣ်နီၤအတၢ်နဲၣ်က့ၢ်အဖီလၢန့ၣ်လီၤ. လၢပုၤပတၣ်ထီၣ်တၢ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤ တၢ်အိၣ်ပတၣ်သိလ့ၣ်လီၤတၢ်အုၣ်သးလၢ အဖိးသဲးစး (ဟဲဒီးခဲး ပုၤဒုၣ်ကတီၢ်အလံာ်ဟ့ၣ်ခွဲး) မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်တၢ်အုၣ်သးနီၣ်ဂံၢ်တဘျီလၢ ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢ ကမ့ၢ်တၢ်ပူၤဖျဲးဝဲကျါန့ၣ်လီၤ.

ယကပတၣ်ထီၣ်ဒိလဲၣ်?

လံာ်ပျဲၣ်လံာ်ပတၣ်ထီၣ်တၢ်တဖၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အီၤသ့လၢအထၢၣ်နဲးအဖိခိၣ် ဖဲ mndnr.gov/licenses/special မ့တမ့ၢ် လၢ DNR ဟီၣ်ကတီၢ်ဝဲဒီးန့ၣ်လီၤ. က့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ ကဘျိးပၤ 127 အဖိခိၣ်န့ၣ်တကျါ.

လံာ်ပျဲၣ်အက မ့တမ့ၢ် တၢ်က့ၢ်ကဟံၣ်ကွဲးတဖၣ်လၢ ပုၤလူၤပုၤလၢအက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတၢ်အုၣ်အဂီၢ်အိၣ်ခါ?

မ့ၢ်, နမၤန့ၢ်အီၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ. ဖဲကဘျိးပၤဟီၣ်ထွဲထီၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ်သ့ဝဲ —

- တၢ်သုးထီၣ်သုးလီၤသးသုးလီၤလၢ အိၣ်ဒီးလီၤဂံၢ်သဟီၣ်အကတဖၣ် -ဟ့ၣ်လီၤအခွဲးဒီးပျဲပုၤလူၤခးပုၤလၢ အစူးကတီၢ်ပီၤလီၤလၢ အသုးထီၣ်သုးလီၤအသးလၢ DNR- အဟီၣ်ခိၣ်လီၤအဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကမၤန့ၢ်အီၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါအဂီၢ်, ကိး DNR တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဖဲထၢၣ် ဖဲ 888-MINNDNR (646-6367) တကျါ.

- ချဲၣ်ခြိးဘိ (Crossbows), ကဘျိးပၤ 27 ဒီး 60.
 - တၢ်အကတီၢ်လီၤဆီ, ကဘျိးပၤ 66.
 - တၢ်နဲ (Blinds) ဖဲတၢ်ပုၤဆုၢ်တၢ်မံၤလံာ်အရူၤဒိၣ်အလီၢ်ကတီၢ်တဖၣ် (major wildlife management-WMAs), ကဘျိးပၤ 110.
 - ပုၤခးတၢ်ပီၤလီၤဆူၣ်နီၤ ဖဲ အကၢ်စံၣ် (Agassiz), ရှိၣ်ဒဲး(လ) (Rydell), မံၣ်နဲၣ်စီထီၣ်တၢ်လူၢ် (Minnesota Valley), ဒီးဘဲးစတီထံကီၢ်တၢ်မံၤလံာ်အတၢ်အိၣ်ကဒုလီၢ် (Big Stone National Wildlife Refuge).
- ပုၤလၢအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတလၢတပုၤတၢ်စၢၤမၤစၢၤ မၤန့ၢ် ကျိတၢ်လူၤပုၤလဲၣ်စ့ၣ်ဒီး တၢ်ဖိၣ်ကျိတၢ်ပူၤဖျဲးလံာ်အုၣ်သးအတၢ်သိၣ်တၢ်သိန့ၣ်လီၤ. ဖဲလူၤပုၤအခါ, အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်လဲၣ်ဃုာ်ဒီးပုၤကျိထွဲတၢ်ဒိအမ့ၢ် မိာ်ပုၤ, ပုၤကျိထွဲတၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၣ်ခိၣ်အကတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အီ(လ)ထံၣ်ရ (All-terrain) သိလ့ၣ်လၢတၢ်လူၤပုၤအဂီၢ် (ATV)

အီ(လ)ထံၣ်ရ (all-terrain) ATV သိလ့ၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၢ်လဲၣ်?

လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိတၢ်ဘျီတဖၣ်အံၤအဂီၢ်, သိလ့ၣ်ခဲလၢၣ်လၢ မံၣ်နဲၣ်စီထီၣ်ကမ့ၢ် တၢ်ပူၤဖျဲးဝဲကျါ (Minnesota Department of Public Safety) အတၢ်ပျဲတဖၣ်န့ၣ်, ပုၤဃုာ်ဒီး လ့ၣ်ယီၢ်ခိၣ်လၢအိၣ်ဝဲဒီးစး ကျဲအိၣ်လၢပုၤပူၤအဂီၢ် (trail bikes), သိလ့ၣ်ဖိလၢအခိၣ်ရဲးအိၣ် 3 ပုၤ, သိလ့ၣ်ဖိလၢအခိၣ်ရဲးအိၣ် 4 ပုၤ, သိလ့ၣ်ဖိလၢအခိၣ်ရဲးအိၣ် 6 ပုၤ, သိလ့ၣ်လၢအခိၣ်ရဲးအိၣ်ဒီးထးတရဲး (tracked vehicles), ဒီးသိလ့ၣ်လၢလီၤကလိာ်သးအကတဖၣ် မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်လၢ တၢ်တီၤအီၤလၢဟံၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပုၤတၢၢ်ဂၤလၢလံာ်တဘျီပညိၣ်လၢကမၤ—

- လၢတၢ်ပုၤဆုၢ်တၢ်မံၤလံာ်အလီၢ်ကတီၢ်အါတကျါ (WMA), ကီၢ်စံၣ်တၢ်လီၤကတီၢ်ကရၢၢ်, စဲအုၣ်ဒီးန့ၣ်ဆၢၣ်တၢ်လီၤကတီၢ်(SNA), သူသ့ထဲလၢ တၢ်ဟ့ၣ်စီ ဟ့ၣ်ကမီၤအီၤလၢလံာ်ရၢလီၤတဘျီအံၤအပူၤ,
- ကမ့ၢ်ထံလီၢ်ကတီၢ်ထံလီၤသကတဖၣ် (နိၣ်, ထံကျိ, ထံကျိဖိ ဒီးတၢ်လီၤစုၣ်စီၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်), မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤစုၣ်စီၣ် တၢ်ပျီလီၢ်ကတီၢ်တဖၣ်-
- လၢကျဲအကျိဖိအဖိခိၣ် ကမ့ၢ်တၢ်လီၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကျဲးရီၤလံာ်သ့ တၢ်စူးကါအမ့ၢ်သ့ထဲလၢ တၢ်ဖိတၢ်လီၤ လၢတအိၣ်ဒီးအစးစါ—
- လီၢ်ကတီၢ်လၢ အအိၣ်လၢကမ့ၢ်တၢ်လီၤအပူၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤဖဲတၢ်ဟံၣ်လီၤကရၢၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်ထံၣ်အီၤသ့ ဖျါဖျါဖျါဖျါလၢ ကဒိသဒိသိလ့ၣ်လၢ တအိၣ်ဒီးအခွဲး ကဟံၣ်နီၣ်န့ၣ်လီၤအဂီၢ်ဘၣ်, မ့တမ့ၢ် လၢကခးစီဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိတၢ်မၤလံာ်လၢ အီ(လ)ထံၣ်ရ (ATV) သိလ့ၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးတီၢ်ထွဲထီၣ် ကဘျိးပၤလၢခံတကဘျိး

တၢ်ဖိၣ်ပံးဟံးလီၤဆီၣ်တဖၣ်အိၣ်ဖဲတၢ်ခးတၢ်ဟံးအကတီၢ်ခါ?

လာကမၤစုၤလီၤတၢ်နိးတၢ်ဘျးဖဲတၢ်လူၤခးတၢ်ဟံး (prime deer) အကတီၢ်, တၢ်ကြိတၢ်နီၣ်အိ(လ)ထံၣ်ရူ (ATV) သိလှၢ်ဒီးမူခိၣ်ဖိသိလှၢ် (snowmobile) ခဲလၢ် ဖဲတၢ်ခးတၢ်ဟံးလာကျိအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလူၤခးတၢ်ဟံးလၢအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တဖၣ်

ပုၤလူၤခးတၢ်ဟံးလၢ အိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တဖၣ် တဘျီစူးကါအိ(လ)ထံၣ်ရူ (ATV) သိလှၢ် မ့တမ့ၢ် မူခိၣ်ဖိသိလှၢ်တဖၣ် (snowmobile) လၢကမ့ၢ်တၢ်လီၤတၢ်ကျိ မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၣ်တဂၤအဟီၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤကဝီၤလၢ အသ့ၣ်အလဲးစ့ၣ် ဖိသဲးစးတသ့ဘၣ်. သ့ၣ်ထဲလၢ—

- တချုးဒ်လၢ တၢ်လူၤခးတၢ်အန့ၣ်ရံၣ်အိးထီၣ် (တခီန့ၣ်ရံၣ်တချုးလၢမ့ၢ်ဟံးထီၣ်).
- စးထီၣ်လၢဂီၤခီ 11 န့ၣ်ရံၣ် တုၤလၢဟါခီ 2 န့ၣ်ရံၣ်.
- ဖဲတၢ်လူၤခးပုၤန့ၣ်ရံၣ်ဝံးအလီၢ်ခဲ (တခီန့ၣ်ရံၣ်ဖဲမ့ၢ်လီၤန့ၣ်ဝံးအလီၢ်ခဲ).
- တၢ်စုၤလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပာဲ.
- ဖဲနီၣ်တဂၤအဟီၣ်ခိၣ် ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်
- လံာ်ပျဲလၢဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤလၢ အပၢ်ကီၢ်အကျိထွဲခိၣ်ဃၢန့ၣ်ခါ ဒီးဖျါလၢဂုၢ်ကီၢ်အု မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်သးလၢ တညီန့ၣ်အဂၤတဖၣ်.
- တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ကွၢ်ကဟံးကွၢ်တဖၣ်လၢ မ့ၢ်န့ၣ်ကလဲးစိးအပူၤန့ၣ်, ကွၢ် 109.

သိလှၢ်လၢ အိၣ်ဒီးစဲးလၢ အအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်နီၣ်လၢကမ့ၢ်ကျိမ့ၢ်ဖိဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, မ့တမ့ၢ် သိလှၢ်လၢ တၢ်သ့အီၤလၢ ပုၤထူစိာ်တဖၣ်လၢ ကစူးကါအီၤလၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တဖၣ်, ဘၣ်တၢ်ပျဲပူၤအီၤလၢတၢ်ဖိၣ်ပံးဟံးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟးဒီးလိာ်ကွဲးတၢ်တဖၣ်

ဖဲတၢ်ဟးဒီးတၢ်ဟံး (A) လၢ ကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျီအဆၢကတီၢ်, ကျဲဖိဒီးကျဲအကျိတဖၣ်လၢ ကီၢ်စဲၣ်ပုၤဟံးကဝီၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ် တၢ်ကးတံာ်ဃာ်တၢ်ဟးဒီးလိာ်ကွဲးဒိသိလှၢ် (အိ(လ)ထံၣ်ရူသိလှၢ် (ATV) တဖၣ် ဒီးမူခိၣ်ဖိသိလှၢ် (Snowmobile) တဖၣ် ဖဲတၢ်လီၤလၢပုၤဟးဒီးတၢ်ဟံးလာကျိရဲးဖျၢ် (ကွၢ် 2023 တၢ်ခးတၢ်ဟံးအဆၢကတီၢ်လီၤကဝီၤဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ) န့ၣ်လီၤ.

ပုၤအကျဲတဖၣ်အိးထီၣ်အသးလၢ အိ(လ)ထံၣ်ရူသိလှၢ် (ATV) ကမ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်နီၣ်လိာ်ကွဲးလၢကရၢ်ဖျၢ် (Park), တၢ်အိၣ်ကဒုလီၤဖျၢ်, ဒီးတၢ်ဟးတၢ်လီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤ

တၢ်တပျဲအိ(လ)ထံၣ်ရူသိလှၢ် (ATV) တဖၣ်ဒီးမူခိၣ်ဖိသိလှၢ်လီၤ (Snowmobile) တဖၣ်လၢကီၢ်စဲၣ်တၢ်လီၤကဝီၤကရၢ်(Park), ထံကီၢ်တၢ်မံးလၢတၢ်အိၣ်ကဒုလီၤ (ကွၢ် ကဘျးပၤ 124), စဲအုၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်လီၤကဝီၤ, တၢ်ဟးတၢ်မံးလၢအလီၢ်ကဝီၤ အါတက့ၢ် (WMA) (ကွၢ် ကဘျးပၤ 105 ဒီး 118). တၢ်သ့အိ(လ)ထံၣ်ရူ သိလှၢ် (ATV) အံး ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ပံးအီၤလၢကီၢ်စဲၣ်ဒီး ထံကီၢ်သ့ၣ်ပုၤတဖၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. (ကွၢ်တၢ်ဘျီတဖၣ်လၢ တၢ်စူးကါအီၤလၢကမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ် ကဝံာ်လီၤတဖၣ်, ကဘျးပၤ 117 ဒီး 123 အဖိခိၣ်တက့ၢ်.)

တၢ်သိၣ်တၢ်သိတၢ်ဘျီအဂၤတဖၣ်လၢ အိၣ်လၢတၢ်စူးကါသိလှၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်တၢ်ဃုထံၣ်န့ၣ်အီၤသ့လၢကဘျးပၤပိာ်ထွဲလၢ လၢ်တဖၣ်သ့—

- တၢ်ဟးတၢ်မံးလၢအလီၢ်ကဝီၤ, ကဘျးပၤ 105-111.
- ကီၢ်စဲၣ်သ့ၣ်ပုၤတဖၣ်, ကဘျးပၤ 117-118.
- ဖဲၣ်ဒရၢ်ကီၢ်စဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကဝံာ်, ကဘျးပၤ 123-125.

ထွဲၣ်

ယကသိၣ်လိထွဲၣ်တဖၣ်လၢကမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကဝံာ်တဖၣ်အခါဖဲလဲၣ်?

တၢ်တသိၣ်လိထွဲၣ်တဖၣ် လၢ DNR တၢ်ဟးတၢ်ကျိထွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကဝံာ်အလီၢ် စးထီၣ်လၢ လါအုၣ်ဖြၢ် 16 သီတုၤ လါယုၤလဲ 14 သီ န့ၣ်လီၤ. Regulations for dogs on wildlife management areas can be found on page 105. တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ပုၤကသိၣ်လိထွဲၣ်လၢတၢ်လီၤပျီအလီၢ် ဒီးစိာ်ဃုာ်ဒီးကျိတဖၣ်န့ၣ် ကျိအချဲဒီးဘိၣ်ကါၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးန့ၣ် တသ့ဘၣ်. ဖဲတၢ်တအိးထီၣ်တၢ်ခးထီၣ်တမံးလၢလၢန့ၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်လံာ်ပျဲန့ၣ်လီၤ.

ထွဲၣ်လူၤတၢ်မံးလၢဖိဒိၣ်

ပုၤနီၣ်တဂၤတဘျီပျဲ အဝဲသ့ၣ်အထွဲၣ်လၢကလူၤ မ့တမ့ၢ် မၤသဲတၢ်မံးလၢဖိဒိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢယန့ၣ်အါရဲ 1 သီ ဒီး လါယုၤလဲ 14 အဘျီစၢၤ, တၢ်မ့ၢ်ထံၣ်ထွဲၣ်လၢအကမၤဘၣ်ဒိတၢ်, မၤသဲတၢ်, မ့တမ့ၢ် လူၤဃီၢ် တၢ်လၢ မ့ၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်မံးလၢဖိဒိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, ပုၤတဂၤလၢလၢမၤသဲကွဲၣ်အီၤသ့န့ၣ်လီၤ. ပၤကီၢ် ဒီးပၤကီၢ်ပုၤဘၣ် မ့တမ့ၢ်ဒါလၢ ကွၢ်ထွဲပုၤတဖၣ် မၤသဲကွဲၣ် ထွဲၣ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ တၢ်မံးလၢဖိဒိၣ် တဘျီလၢလၢလၢ ဒိတန့ၣ် အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ပၤကီၢ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤတဂၤလၢ အမူအဒါတအိၣ်လၢ ကကွၢ်ထွဲတၢ်ဟးဂုၢ်ပာ်ဂီၤလၢအအိၣ်ထီၣ်လၢ တၢ်မၤသဲ ထွဲၣ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခံတကဘျး

ပလ္လီသးဒီးပုလူတၢ်မံလၢ်အကတၢ်

တၢ်လူပုၤအကတၢ်အကတၢ် အိးထီၣ်အသးတၢ်လူခးတၢ်ဟီၣ်အကတၢ်, ဒီးဖဲတၢ်လူခးတၢ်ဟီၣ်အကတၢ်, ဒီးဖဲဟးခးတၢ်ဟီၣ်ဝဲ အလီၤခဲန့ၣ်လီၤ. ပုလူတၢ်မံလၢ်အါဂၤ စူးကါဝဲဒၣ်ထွဲၣ်လၢ ကခးထီၣ်ဖိလဲၣ်ဖိလၢမူခိၣ်, ထီၣ်ဒၣ်ထဲတဖၣ်, ပဒဲတဖၣ်, ထိးတၢ်တဖၣ်, ထွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အဆဲးတကလုာ် (fox) တဖၣ်, ထွဲၣ်မံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တခးထွဲၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်မုၢ်ထံၣ်လၢ အလူပုၤတၢ်မံလၢ်ဒီးဒၣ် ဖဲသ့ၣ်လၢလီၤဆူတၢ်လူခးပုၤအကတၢ်တဖၣ်တသ့ဘၣ်, သ့ဒၣ်ထဲလၢ ပၤကီၢ် ပုၤဘၣ်မူတၢ်ဒါလၢ အရံၣ်သဲကွၢ်ထွဲၣ်ပုၤတၢ်မံလၢ်ဒီးပၤကီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထွဲၣ်လူပုၤတၢ်မံလၢ် ဖဲတၢ်ဖးတံၣ်ဃာ်တၢ်လူပုၤအကတၢ်

- တၢ်ကလူခးပဒဲ, ပဒဲဖးဒိၣ်ဒီးထွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ် (foxes) ဒီးဖျိတၢ်ကစူးကါထွဲၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်ဖးတံၣ်ဃာ်တၢ်လူပုၤအကတၢ်, လၢတၢ်တဟ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဝဲဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ထဲဒၣ်လၢလၢအုၤဖြၣ် 16 သီ - လၢယူၤလဲ 14 သီန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကလူခးထိးတၢ်အဆူၣ်ကပုၤလုာ် ဒီးဖျိတၢ်ကစူးကါထွဲၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်ဖးတံၣ်ဃာ်တၢ်လူပုၤအကတၢ်, လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်က့ၤစိာ်အိၣ် ဆူဟံၣ်, ဒီးတအိၣ်ဒီး လဲးစ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ထွဲၣ်လဲၤတွံၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဟီၣ်ဒီးတၢ်လူခးအဘၣ်ဒိ

ပုလူပုၤကစူးကါထွဲၣ်လၢ ကလဲၤဃုထံၣ်ဒီးလဲၤမၤန့ၢ်တၢ် တၢ်ဟီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လူခးအဘၣ်ဒိ ဒိလၢလၢ်အသိး—

- ပုလူခးအကျဲးစးလဲၤဃုထံၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ ကဘၣ်အိၣ်ဒီးလဲၤစ့ၣ်ဖိးသဲစးလၢအစုပူၤလၢ ကက့ၤစိာ်တၢ်ဟီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လူခးန့ၣ်လီၤ.
- ပုလူခးအမိထွဲၣ်လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်လူခးပုၤလဲၤစ့ၣ်ဖိးသဲစးတဖၣ် ကဘၣ်လဲၤဃုာ်ဒီးပုလူပုၤလၢအိၣ်ဒီးလဲၤစ့ၣ်လၢအစုပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုလူပုၤလၢအိၣ်ဒီးလဲၤစ့ၣ်ဒီး ပုလူခးအမိထွဲၣ် ကဘၣ်ဟးဒီးအိၣ်ဒီးကဘၣ်ကူသိးတၢ်ကူတၢ်သိးအလွဲၤဘီၣ်ဂီၤ/အလွဲၤဂီၤစၢ်လီၤ.
- တၢ်ကပီၤလၢတၢ်စူးကါအိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်ကပီၤလၢတၢ်စိာ်အိၣ်လၢစု မ့တမ့ၢ် ထီၣ်ဃာ်အိၣ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ထွဲၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးပျံၤစၢ်လၢတဘၣ်ထီၣ်န့ၣ် 30 ခိၣ်ယီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုလူပုၤ မ့တမ့ၢ် ပုလူခးအမိထွဲၣ် ဘၣ်ဖိဃာ်ထွဲၣ်ပျံၤထီၣ်တီ န့ၣ်လီၤ.
- ထွဲၣ်အကစၢ်အမံၤဒီးလီၤတဲမိနီၣ်ဂံၢ်ကဘၣ်အိၣ်လၢထွဲၣ်အလီၤ ဖဲအလဲၤဃုထံၣ် တၢ်ဟီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လူခးအဘၣ်ဒိအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒိသဒါဒီးတၢ်ဆဲလီၤဒီးလီၤထုတၢ်အဘၣ်ဘူးတၢ်တဖၣ် (accidental trap catches)

တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆဲလီၤ ဒီးလီၤထုတဖၣ်မၤစၢၤ ထွဲၣ်ကစၢ်လၢ ကမၤညီမၤဘျါစၢၤအါထီၣ်န့ၢ်တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အထွဲၣ်တဖၣ်အိၣ်လၢပျီပုၤအခါန့ၣ်လီၤ. အဲၣ်ဒါဟီၣ်တၢ်တဲၣ်ညါဒီးတၢ်လူတၢ်မံလၢဝဲၤကျိၤ (Idaho Department of Fish and Game) ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တၢ်ကျိၤ လၢအဂၤတဖၣ်လၢ ကမၤစၢၤထွဲၣ်ကစၢ်တဖၣ်လၢ ကသ့ၣ်ညါထုလၢ တၢ်ဆီလီၤဟံၣ်ဃာ်ဝဲလၢ န့ဆၣ်အကျဲးဒီး ပျံၤဖျဲးကွံၣ် ထွဲၣ်လၢ အဘၣ်ဘူးဒီးထုန့ၣ်လီၤ. ထွဲၣ်ကစၢ်ဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤလၢ အုထၢၣ်နဲးအဖိခိၣ်သ့ဖဲ - <http://fishandgame.idaho.gov/public/hunt/?getPage=141> လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ, မံၣ်န့ၣ်စိထၣ် DNR အိၣ်ဒီးတၢ်ဟီၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ ကရူၢ်လၢအိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါတၢ်ဆဲလီၤဒီးလီၤ ထုတဖၣ်ဒီးမၤလီၤအါထီၣ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ကဃဲၣ်လီၤဒီးပျံၤဖျဲးကွံၣ်ထွဲၣ်တဖၣ်လၢထုဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဆဲးကျဲၤ DNR န့ၣ် တၢ်ဃုထံၣ်န့ၢ်အိၣ်သ့ဖဲလံာ်ကဘျဲးပၤ 127 အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စူးကၢတၢ်ကပီ၊ တၢ်ကပီပီးလီလာတၢ်စူးကၢအီဖဲမုၢ်န့ၤ (night vision), ခြိၣ် (drones), မ့တမ့ၢ် လီပီးလာတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢလၢတအိၣ်ဒီးအပျံတဖၣ် (wireless devices)

မုၢ်လစူးကၢတၢ်ကပီတဖၣ်သ့ဖိးသဲးစးလၢကကွၢ်တၢ်ဟံၣ်ခါ?

ပုၤတဘၣ်ထီလီၤတၢ်ကပီ (အဒိဆူကွၢ်မုၢ်ဖးဒိၣ်အဖိခိၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူပျီပုၤ, မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်ပုၤအပူၤ, အဂၤ.) လၢကယုထံၣ်မ့တမ့ၢ် ခးတၢ်မဲလၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ ဖဲအိၣ်ထဲလၢနီၢ်တၢ်ကအခါမ့ၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ်လၢကကွၢ်အသိးမ့ၢ်ဂ့ၤ, ကျိ, ချိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အဂၤလၢ ပုၤစူးကၢ ဝဲသ့လၢကမၤန့ၢ်တၢ်မဲလၢ်ဖးဒိၣ်, တၢ်မဲလၢ်အဆဲးဖိ မ့တမ့ၢ် တၢ်အစၢၤအသ့ၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဒီသးဒါအီတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

လုကပီလီတၢ်ဒိအညီန့ၢ်

တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ တၢ်ကလုကပီလီတၢ်ထဲ လၢခဲန့ၣ်ရံၣ်အတီၢ်ပူၤ ဖဲမုၢ်လီၤန့ၣ်ကွၢ် ဝံအလီၢ်ခဲလၢတအိၣ်ဒီးကျိ, ချိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အဂၤလၢကခးတၢ်မဲလၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢခဲန့ၣ်ရံၣ်မုၢ်လီၤန့ၣ်ကွၢ်ဒီးတုၤလၢမုၢ်ဟံထီၣ်, ပုၤနီတဂၤ တဘၣ်လုလီၤ တၢ်ကပီလၢ ကျိမုၢ်ဖးဒိၣ်အဖိခိၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူပျီအပူၤ မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်ပုၤအပူၤလၢ ကယုထံၣ်တၢ်မဲလၢ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ တၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤတဘၣ်လုလီၤတၢ်ကပီလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤလၢတၢ်ဟံပနီၣ်အီအိၣ်ဒီးတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်လၢအကြိတၢ်လုကပီလီတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပနီၣ်ကဘၣ်-

- ဒူးနဲၣ်ပုၤဖျါထီၣ်လံာ်ဖျါလၢအိၣ်အစၢၤကတၢ်အထီ 2 စုမုၢ်ဒိၣ်ဒီးကွဲးလီၤဟံးသး “တဘၣ်ဆဲးကပီလီတၢ်ကပီဘၣ်” မ့တမ့ၢ် တၢ်ကတီၤဖျါဒိန့ၣ်သိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဟံလီၤအသးဖဲ တၢ်အဘၣ်စၢၤ 500 ခိၣ်ယီၤ မ့တမ့ၢ် စုၤန့ၢ်အန့ၣ် ဖဲတၢ်လီၤအဆၢအသးလီၤကပီန့ၣ်လီၤ.

ပုၤတဘၣ်လုကပီလီတၢ်ကပီလၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်တၢ်ဖျးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢတၢ်ကရၢၢ်ဃာ်အီအဖိခိၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤအိၣ်ဆိး တၢ်စု လီၢ်ခိၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢသိလုၣ်အပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်ကပီကွၢ်တဖၣ်

- ပုၤလၢအပားလၢအခိၣ်လၢ တအိၣ်ဒီး ကျိ မ့တမ့ၢ် ချိၣ်, ကစူးကၢတၢ်ကပီလၢ အိၣ်ဒီးစုဖိၣ်တဖၣ်လၢ ကလုၤယုကွၢ် တၢ်မဲ လၢဖးဒိၣ်လၢ အဘၣ်ဒိ မ့တမ့ၢ် သံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအခးထိးတၢ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဆဲလီၤဒီးလီၤထုတဖၣ် ဒိတၢ်ဘျၢအဂၤတဖၣ်လၢ အပဲလၢလံာ်ရၢလီၤအံၤအပူၤ အသိးန့ၣ် လီၤ. ကွၢ်ကဘျဲးပုၤ 45 ဒီး 53.

တၢ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ် သဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤလၢ ကစူးကၢ ပီးလီထီၣ်တၢ်အယံးဒီးတၢ်ကပီလုစၢၢ် (laser rangefinders) မ့တမ့ၢ် တၢ်ကပီလၢအလုကပီတဖၣ် ဖဲတအိၣ်ဒီးကျိ ဖဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲတမံလၢလီၤလၢတဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ပညိၣ်လၢ, တၢ်ယုထံၣ် မ့တမ့ၢ် ကွၢ်ယု မ့တမ့ၢ် ခးတၢ်မဲလၢ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိနီတမံဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတမ့ၢ်စုၤကီး တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်လၢကစူးကၢ အိၣ်လဲးတြီနဲး ပီးလီထီၣ် တၢ်အယံးဒီးတၢ်ကပီလုစၢၢ် (Electronic laser range finders) စးထီၣ်လၢ 1/2 န့ၣ်ရံၣ် တချုး လၢ မုၢ်ဟံထီၣ် တုၤလၢ 1/2 န့ၣ်ရံၣ်မုၢ်လီၤန့ၣ်ဝံအလီၢ်ခဲ ဖဲတၢ်လုၤခးပုၤတၢ်မဲလၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ အဖိးသဲးစးတဖၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကပီလၢတၢ်လုၤခးထွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးထွဲၣ်မဲလၢအဆဲးတကလုၣ် (coyote) အဂီၢ် (လီၤယုန့ၢ်အါရံၣ် 1 သီ— လါမံၣ်ရှး 15 သီ)

ပုၤလၢအလုပုၤခးထွဲၣ်မဲလၢအဆဲးတကလုၣ် (Coyote) မ့တမ့ၢ် ထွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ် (fox) စးထီၣ်လၢလီၤယုန့ၢ်အါရံၣ် 1 သီ — လါ မံၣ်ရှး 15 သီ စူးကၢတၢ်ကပီဒိအမုၢ်ဒးမံ (လၢ တၢ်စိၣ်အီလၢစုမုၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် စထီဃာ်ဒီးနီၢ်ကစၢ်မုၢ်ဂ့ၤ) လၢတၢ်အိၣ်သးပိာ်ထွဲ လၢလံာ်တဖၣ်ခဲလၢာ်အံၤအဖိလံာ် —

- ဖဲပားလၢခိၣ်အခါဒီး တအိၣ်လၢကျဲလၢပုၤအဂၤပားအပူၤ
- စူးကၢကျိတီၣ်ကၢ
- စူးကၢတၢ်ကီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ
- တအိၣ်ဖဲသိလုၣ် 200 ခိၣ်ယီၤအပူၤဘၣ်

တၢ်ကပီပီးလီလာတၢ်စူးကၢအီဖဲမုၢ်န့ၤ (Night vision equipment)

မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဖဲလၢ အခး ထွဲၣ်မဲ မ့တမ့ၢ် ထွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ် လၢမုၢ်န့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်, ပုၤတၢ်အံၤတဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ကပီပီးလီလာတၢ်စူးကၢအီဖဲ မုၢ်န့ၤ (night vision) မ့တမ့ၢ် ခဲမရၢပီးလီလာအိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်အသဟီၣ် (thermal imaging equipment) ဖဲခးတၢ်မဲလၢ်ဆၣ်ဖိ ကီၢ်ဖိ တဖၣ် မ့တမ့ၢ် အိၣ်ဒီးကျိ, ချိၣ်, မ့တမ့ၢ် ပီးလီအဂၤ လၢတၢ်စူးကၢအီဖဲသ့လၢ ကခးတၢ်မဲလၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ပုၤတၢ်ဒိသဲးစးအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်ခးထွဲၣ်မဲလၢအဆဲးတကလုၣ် (Coyote) မ့တမ့ၢ် ထွဲၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢအဖိးသဲးစးအံၤ စူးကၢ တၢ်ကပီ ပီးလီလာတၢ်စူးကၢအီဖဲမုၢ်န့ၤ (night vision) မ့တမ့ၢ် ခဲမရၢပီးလီလာအိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်အသဟီၣ် (thermal imaging equipment) လၢအပၣ်ဃာ်တၢ်ကပီအလုၢ်ဂီၤလၢတၢ်ကွၢ်တၢ်ပီးလီ (infrared illuminators (IR) လၢကမၤအါ ထီၣ် မၤဂုၤထီၣ်ပီးလီလာ တၢ်စူးကၢအီဖဲမုၢ်န့ၤ (night vision) သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွၢ်ကပီတဖၣ်လၢတဘၣ်ထွဲဖဲတၢ် ပားလုၤ ခးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ အကလုၣ်အဂၤအခါ မ့တမ့ၢ် ဖဲပုၤခးတၢ်ဟီၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိၣ်ဃးတၢ်စူးကၢကျိဖဲတၢ်ပား ခးတၢ်ဟီၣ်တဖၣ်အကတီၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိအါထီၣ် အဂီၢ်န့ၣ်, ကွၢ်ဖဲကဘျဲးပုၤ 26 တဂ့ၢ်.

ဆဲးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျဲးပုၤလၢခဲတကဘျဲး

- ဖဲကျိတအိဉ်ဒီးအချံဘုၣ်, တၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤကျိလၢအဒၢပူၤ, ဒီးအိဉ်လၢသီလုၣ်အလီၢ်ခံလၢပုၤပဲးတၢ်သ့, မ့တမ့ၢ်ပျီအိဉ်လၢအဒၢပူၤ မ့တမ့ၢ်အပျီတဆဲးဟံအသး, ဒီးအိဉ်လၢသီလုၣ်အလီၢ်ခံအပူၤန့ၣ်လီၤ. သီလုၣ်မ့ၢ်တအိဉ်ဒီးအလီၢ်ခံလၢတၢ်ကဲပဲးတၢ်ဘုၣ်တအိ, တၢ်ကဘၣ်ဟံကျိ မ့တမ့ၢ် ချံၣ်လၢသီလုၣ်အလီၢ်ခံကတၢ်မ့တမ့ၢ် အယံးကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ယုၤစူးကါ ခြိဉ် (drone) ဖဲယလုၤခးပုၤအခါသ့ခါ?

ဖဲတၢ်လုၤခးတၢ်မဲလၢ်အိဉ် မ့တမ့ၢ် အဆဲးဖိအခါ တၢ်စူးကါခြိဉ်တသ့ဘုၣ်. တၢ်အံၤတဖိသဲးစးစ့ၢ်ကိးလၢ ကမၤတံာ်တံာ် ပုၤလုၤခးပုၤ, ပုၤဒီးထုဆဲထုတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤတလုၤခဲဘုၣ်ဒီးခြိဉ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဘၣ်စူးကါကဘီယုၤလၢ WMA အဖိခိဉ်ဒီး တၢ်မၤအကျိၤ အကျဲလၢကလုၤဃီတၢ်, ဟံဖိဉ်ဃုာ်, မၤပျဲးမၤဖုး, မ့တမ့ၢ် မၤတံာ်တံာ်တၢ်မဲလၢ်ဘုၣ်, တသ့ဘုၣ်ထဲဒုဉ်လၢ ဂုၢ်ဂီၢ်အူ မ့တမ့ၢ် ဝိဖျါလၢတၢ်မဲလၢ်အမဲန့ၣ်ကုၢ် အတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဘၣ်ဒုးယုၤဝဲၤ ခြိဉ်လၢတၢ်ပၤဆူၤ ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မဲလၢ် အတၢ်လီၢ်ကဝီၤတဖၣ် အဖိခိဉ်ဘုၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယုၤစူးကါ ပီးလီလၢတအိဉ်ဒီးအပျီတဖၣ်လၢကခးတၢ်မဲလၢ်တဖၣ်အဂီၢ်သ့ခါ?

- တသ့ဘုၣ်. တၢ်စူးကါစးတံတၢ် walkie talkies, လီတစိစိစံးစ့, နီဉ်ကၢစိ (remote control) မ့တမ့ၢ် ကွဲလုၤလီၤ ပီးလီ အကတဖၣ်, ပုၤဃုာ်ဒီးခြိဉ်, လၢကလုၤခးတၢ်မဲလၢ်ဖးဒိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မဲလၢ်ဆဲးကိဉ်ဖိန့ၣ် တဖိသဲးစးဘုၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတကၢစူးကါကွဲလုၤလီၤပီးလီလၢ တအိဉ်ဒီးလံာ်ပျဲလၢ ကခးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတၢ်မဲလၢ်လၢ တအိဉ်ဒီးတၢ်ဒီသဒၢတဖၣ်သ့ဘုၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ထံၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မဲလၢ်ပျဲၤထုးတဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်အတုး (decoy) လၢဘုၣ်တၢ်ပၤဃာ်အီၤလၢနီဉ်ကၢစိ (remote control) တဖၣ် တၢ်စူးကါအီၤသုလၢကလုၤခးထီၣ်ဒုဉ် ထံလၢအသုးလီၢ်သုးကျဲတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ထီၣ်လွီၢ်အသု (mourning doves) တဖၣ် ဖဲတၢ်ပျဲအလီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကိးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသိဉ်ပီးလီလၢ အိဉ်ဒီး နီဉ်ကၢစိ (remote control) တဖၣ် တၢ်စူးကါအီၤသုလၢ စိးဝဲဉ်ဃး, ဆၣ်ဖိကီၢ် ဖိလၢအဆူထီဒီးကပုၤတဖၣ် (furbearing animals) ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ဒီသဒၢအီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- အံၣ်လဲးတြဲန့ၢ်ပီးလီလၢတအိဉ်ဒီးတၢ်ကွဲၤထွဲအီၤတဖၣ် တၢ်တဘၣ်စူးကါအီၤလၢ တၢ်ခးတၢ်မဲလၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ် ဘုၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံကီၤဃာ်, တၢ်ပၤဃာ် ဒီးတၢ်ဆါတၢ်ပုၤတၢ်မဲလၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်

ပုၤတကၢဟံကီၤဃာ်ယတၢ်မဲလၢ် မ့တမ့ၢ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသံအဖဲးဘုၣ်လၢယကီၢ်သ့ခါ?

သ့, ဘုၣ်ဆၣ်အဘိဉ်န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်မၤနီဉ်ဃာ်အီၤ, လၢထီၣ်ဒီးဘိမဲာ်ထံ, ဃုာ်ဒီးန့ၣ်ဒီးလီၢ်အိဉ်လီၢ်ဆိး, နလဲစ့ၣ်နီဉ်ဂံၢ်, ဒီးနီဉ်ဂံၢ် ဒီးတၢ်အစၢၤသ့ၣ်လၢတၢ်ဘိဉ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအကူၢ်အကုမနုၤလၢအဖိသဲးစးလၢတၢ်ကပူၤအီၤ မ့တမ့ၢ် ဆါအီၤလဲဉ်?

ပုၤတကၢအိဉ်ဒီး, ဆူၤထီၣ်ဆူၤလီၤ, ပုၤ, မ့တမ့ၢ် ဆါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသံအကူၢ်အကုတဖၣ်သုလၢအဖိသဲးစးဖဲပုၤခးန့ၢ် ဆၣ်ဖိ ကီၢ်ဖိ သန့ကု ထီၣ်သုးလီၢ်သုးကျဲလၢသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ပူၤအီၤ မ့တမ့ၢ် ဆါအီၤတသ့ဘုၣ်. ဃံကွဲ (ပုၤဃုာ်ဒီး အခိဉ်ကု), အခိဉ် စ့ၣ်, တၢ်အနၢၤ, အထူၣ်အပျီတဖၣ်, မဲ, အဖဲးဘုၣ်, စုမ့ၣ်ခိဉ်မ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘုၣ်တၢ်ဖဲးတၢ်ညါလၢပူၤန့ၢ် လၢအဖိသဲး စး ဒီးအမ့ၢ်, ဆီ, ယုၤဖိဒီးမိးစးစုခြး (muskrat), ထီးတီၢ်, ပဒဲ, ဒီး ပဒဲဒီးဒိဉ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ပူၤအီၤ, ဆါအီၤ, ဒီးစိးဆူၤအီၤသ့ တဘျီလၢလၢန့ၣ်လီၤ. ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ခးအီၤအခိဉ်ကုတဖၣ်, ပုၤဃုာ်ဒီးတဖၣ် အဟီၤအခိဉ်ကုဒီးအနၢၤလၢအစဲဘုၣ်လီၢ်သးတဖၣ်န့ၣ် ပုၤဟံအီၤတသ့ဘုၣ်. နမ့ၢ်တအိဉ်ဒီးလံာ်ပျဲသ့ထဲဒုဉ်လၢ နမ့ၢ်ခးတၢ်ဟီၤအဖိသဲးစးဘုၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤတကၢလၢလၢ တဘၣ်ဆါတၢ်ပူၤအညါ မ့တမ့ၢ် အကျိၢ်ဂီၤဒွဲအပူၤတဖၣ်ဘုၣ်, ပုၤဃုာ်ဒီးတၢ်သ့အသံတဖၣ်, တဘၣ်ဆါ တၢ်သ့အစုမ့ၣ်ခိဉ်မ့ၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ်ဘုၣ်လၢအစဲဘုၣ်ဒီးအဖဲးဘုၣ်ဘုၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်မတၢ်ပူၤဒီးဆါဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအဖဲးဘုၣ်တဖၣ်လၢအသုဖိသဲးစးတကၢလဲဉ်?

ပုၤလုၤပျီ မ့တမ့ၢ် ပုၤဒီးထုဆဲထုတဖၣ် ကဆါဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအဖဲးဘုၣ်လၢအဖိသဲးစး လၢအမၤန့ၢ်ဝဲဒုဉ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ အဆူၣ်ထီ ဒီးကပုၤ တဖၣ် ထဲဒုဉ်ဆူပုၤပူၤတၢ်ဖိလၢအိဉ်ဒီးလဲးစ့ၣ်လၢကပူၤတၢ်ဖဲးဘုၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတကၢလၢလၢတပူၤတၢ် အဖဲးဘုၣ်အသံ ကစဲလၢတအိဉ်ဒီးပုၤပူၤတၢ်ဖဲးဘုၣ်အဆူၣ်ထီဒီးကပုၤလဲးစ့ၣ်, ထဲဒုဉ်လၢစိးဖိကဟ့ၣ် တၢ်မဲလၢ်လီၤလၢအထူးထီၣ် တၢ်ဖဲးဘုၣ် အဆူၣ်ထီ ဒီးကပုၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအတၢ်ကတီၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသံအဖဲးဘုၣ် (taxidermist) လၢအိဉ်ဒီးလဲးစ့ၣ်ပူၤ ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအဖဲးဘုၣ် အသံကစဲလၢ ပုၤပူၤဆၣ်ဖိ ကီၢ်ဖိအဖဲးဘုၣ်လၢအိဉ်ဒီးလဲးစ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မဲလၢ်လၢတၢ်ပူၤစူးကါအဂီၢ် ဖဲတၢ်ဃုအါထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်

တၢ်ကရၢကရိလၢတက့ၢ်တၢ်ဘျး (Nonprofit) တဖၣ် ဃုတၢ်အပူၤလၢတၢ်ဆဲးလီၤမဲလၢ တၢ်ဃုအါထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် ဖဲတၢ်လုၤခးပုၤလၢဖိသဲးစးအခါ ဒီးအိဉ်ဒီး တၢ်မဲလၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်မဲလၢ်ဆဲးကိဉ်ဖိ (လၢတတၢ်ဃုာ်ထီၣ်လၢ အသုးလီၢ်သုးကျဲ တဖၣ်လၢ တၢ်ဆါအီၤတသ့လၢ ဖဲဒုဉ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤစုဖိဉ်သဲးစးတၢ် သိဉ်တၢ်သီအဖိလၢ), လၢတၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျးလီၤအီၤဆူ တၢ်ကရၢကရိ ဒီးတၢ် ကဟ့ၣ်အီၤလၢကစူးကါ ဖဲတၢ်လီၢ်လၢ ဃုအါထီၣ်စုဆိဉ်ထွဲလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤနီဉ်မၤဃါဘုၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျးတဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ပၤဃာ်အီၤ 2 နီဉ်န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးဟီၢ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခံတကဘျး

တၢ်တီၢ်ဟံၣ်လၢကမၤဟးဂီၤတၢ်

ပုၤတၢ်ကလၢလၢလၢ တၢ်တီၢ်ဟံၣ်လၢကမၤဟးဂီၤဟးဂီၤတၢ်ကလီၤကလီၤ မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤကွၢ်ဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ဒိသဒါအီၤ အကူၢ်အက့ၢ် တဖၣ်လၢ တၢ်စူးကါအီၤသ့ဒိတဖၣ်န့ၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ယဟ့ၣ်ဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢယးခါဒိတၢ်ဟ့ၣ်အသိးသ့ဧါ?

သ့လီၤ, ဘၣ်ဆၢအိၣ်ဒီး ကဘၣ်မၤနီၣ် - ဆၢဖိကီၢ်ဖိအသံအကစၢ်အမံၤဒီးလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိး- ပုၤလၢအတူၢ်လိာ်တၢ်အမံၤဒီး အလီၢ် အိၣ် လီၢ်ဆိး, ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အမုၢ်နီၣ်, တၢ်ဟံၣ်ဖျါတၢ်ဟ့ၣ်အဂ့ၢ် (အဒိ- “သၢ, တၢ်ညၢၣ်ကဘျၢၣ်-1 ဝီၣ်”) ဒီးလဲးစ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ်န့ၣ် ကဘၣ် အိၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်အကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယထံၣ်သိလုၢ်ဘၣ်တဲးသံဆၢဖိကီၢ်ဖိလီၤ. ယဟံးသ့ဧါ?

သ့လီၤ,ဘၣ်ဆၢန့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးလံာ်ပျဲလၢနကဟ့ၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်မံၤလၢဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ဒိသဒါအီၤတဖၣ်,ပုၤဃုာ်ဒီးတၢ်ဟံၣ်, လၢတၢ်တဲးသံအီၤလၢသိလုၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤန့ၢ်လံာ်ပျဲသ့လၢ ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မ့တမ့ၢ်ဒါလၢ အကွၢ်ထွဲပုၤတဖၣ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤပၤကီၢ် ကရၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ကဘျၢၣ်ပၤ 127 လၢတၢ်ဆဲးကျိးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်လူၤပုၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးအကတီၢ်အချၢတဖၣ်, တၢ်စူးကါ ကသံၣ်မ့ၢ်ဘျိးသံးမိၤကံၤဒီးတၢ်ဘၣ် တီၢ်ဘၣ်ထံးတဖၣ်

မ့ၢ်တၢ်ပျဲပုၤတၢ်ကမၤလၢကလူၤခးပုၤလၢကီၢ်စဲၣ်တၢ်ခးတၢ်ဟံၣ်အကတီၢ်အချၢအိၣ်ဧါ?

အ့ဒ်ယၢၣ်ပုၤလူၤခးပုၤကရူၢ် ကလူၤခးတၢ်မံၤလၢဖးဒိၣ်လၢကျိတဖၣ် တချုးကီၢ်စဲၣ်တၢ်လူၤခးတၢ်ဟံၣ်လၢကျိအကတီၢ်ဒီး ဖဲတၢ်န့ၣ်ဝဲ အလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

Fond du Lac ကရူၢ်ကရၢဖိ ကလူၤခးတၢ်မံၤလၢဖးဒိၣ် ဖဲလဲးပတုဘၣ်အလၢာ် တုၤ လါဒိၣ်စဲဘၣ် လၢ 1854 တၢ်လီၢ်ကဝီၤ လၢ တၢ်တရဲၣ်သဲကတီၢ်အီၤအပူၤ (Cook, Lake, St. Louis မုၢ်ထီၣ်တကပၤဒီးကလဲးထံးတကပၤ, Carlton တၢ်လီၢ်အါဒိၣ် တက့ၢ်, ဒီး Pine ဒီထံၣ် ကလံးစိးအကတၢ်).

ကရူၢ်အကရၢဖိတဖၣ်လၢအဆဲးလီၢ်မံၤဒီး 1837 တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလံာ်ဃးဃာ် (Minnesota မုၢ်ထီၣ်-အခၢၣ်သးစးထီၣ်လၢ Pine ဒီး Chisago ဒီထံၣ် မုၢ်န့ၣ်တကပၤတုၤ Mississippi ထံကျိ) ကခးတၢ်ဟံၣ်ပဲ ပုၤမၤတၢ်ဖိနံၤသဘျၢဝဲအလီၢ်ခဲ တုၤလၢ လါဒိၣ်စဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လူၤခးပုၤဖဲတၢ်မုၢ်ကသံၣ်ကသိးမိၤကံၤ

န့တဘၣ်ခးပုၤ မ့တမ့ၢ် တဘၣ်အိၣ်ဒီးကျိလၢတၢ်ထၢန့ၣ်ဃာ်ကျိချံ မ့တမ့ၢ် ကျိလၢတၢ်အိၣ်လၢအဒါပုၤဘၣ် မ့တမ့ၢ်ချံတအိၣ်လၢ အဒါပုၤဘၣ် ဖဲအိၣ်လၢအမူၤသးဒီးကသံၣ်ကသိ မ့တမ့ၢ်သးအပတီၢ်လၢသ့ၣ်ပူၤအိၣ် .08 မ့တမ့ၢ်ထီၣ်န့ၣ်အန့ၣ်လီၤ.

တၢ်တြိပုၤလူၤခးပုၤ/ပုၤဒီးထုဆဲထုတၢ်မၤဆါ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆဲးဆဲး

ပုၤတဘၣ်တြိမ့တမ့ၢ် မၤတံာ်တံာ် ပုၤအကတၢ်ကမၤကခး မ့တမ့ၢ် ကတံာ်ကတီၢ်လၢကခးတၢ်မံၤလၢဆၢဖိကီၢ်ဖိဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဘၣ်မၤတံာ်တံာ်တၢ်မံၤလၢဆၢဖိကီၢ်ဖိဒီး တၢ်ဟံၣ်လီၤသးကတြိ မ့တမ့ၢ် မၤတံာ်တံာ်ပုၤအကတၢ်ကမၤ တၢ်ဟးလူၤခးပုၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မုၢ်ခးဘၣ်တၢ်ဖဲပုၤတဟံၣ်သ့ၣ်ဟံးသးအပူၤဘၣ်န့ၣ် ယတြးမၤတၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်?

ပုၤလၢအခးတၢ်တကဒီးမၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဘၣ်ပုၤအကတၢ်ကမၤဒီးကျိ, မ့တမ့ၢ် န့ဝဲပုၤအကတၢ်ကမၤဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံးန့ၣ်, ဒီးပုၤလၢအထံၣ် ပုၤခးတၢ်န့ၣ်, ကဘၣ်ဃိသမံထံပုၤလၢအဘၣ်ဒိတကတဘျီဃီ ဒီးတီၤစၢၤမၤစၢၤလၢအိၣ်ဒီး အဂ့ၢ်အခး, ပုၤဃုာ်ဒီးတၢ်ကိး ပၤကီၢ် မ့တမ့ၢ် ကသံၣ်ကသိပုၤဘၣ်မ့တမ့ၢ်ဒါလၢကဟံၣ်ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးန့ၣ်လီၤ.

ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မ့တမ့ၢ်ဒါလၢ အထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သိ

ပုၤကဘၣ်ပျဲတၢ်ဃိသမံသမိးဖဲ တၢ်လီၢ်ကဝီၤလၢအိၣ်ဒီးကျိ, လဲးစ့ၣ်, တၢ်မံၤလၢဆၢဖိကီၢ်ဖိ, သိလုၢ်, ချံ, မ့တမ့ၢ် တၢ်အကလၢ တၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်ခး မ့တမ့ၢ် စိာ်ဆၢတၢ်မံၤလၢဆၢဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မံၤလၢဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ခးအီၤ, ပုၤအီၤ, ဆါအီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံၣ်ဃာ်အီၤလၢတဖိဒီးသဲးစးတဖၣ်န့ၣ်တၢ်ကဖိဒိအီၤ မ့တမ့ၢ် ဟံးကွၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤအံၤကဘၣ်ဟံးမ့ဒါလၢ တၢ်ဃုအိၣ်လီၤတၢ်မံၤလၢအပူၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကဟံးအရူ လၢအမၤကမ့ၣ်သဲးစး န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ကစၢ်တၢ်စုလီၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်အမုၢ် ကျိ, ထုဒီး ချံတၢ်ပိးတၢ်လီတဖၣ်လၢ တၢ်စူးကါအီၤဖဲလၢ အတဖိဒီးသဲးစး တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဖိဒိဟံးကွၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကူတၢ်သးအလွၢ်ကပြီၤကပြီၤ ဒဲးအမ့ၢ်အီၤ (Blaze clothing) ဒီး Ground Blind တၢ်လိာ်တၢ်တဖၣ်

တၢ်ကူတၢ်သးအလွၢ်ကပြီၤကပြီၤန့ၣ်စးပုၤလူၤဟးခးပုၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂံၢ်အပူၤဖျဲးကတၢ်အကျါတခါန့ၣ်လီၤ.

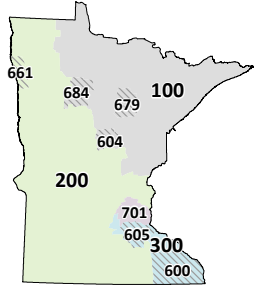
- ပုၤလူၤဟးခးပုၤဒီးပုၤဒီးထုဆဲထုတဖၣ်လၢအိၣ်လၢ တၢ်လူၤဟးခးပုၤတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ ဖဲတၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟးခးတၢ်ဟီၤလၢ ကျိ/ကျိတၢ်လီၤ (muzzleloader) တဖၣ် ကဘၣ်ကူသးတၢ်ဟးပုၤတၢ်ကူတၢ်သးလၢအလွၢ်ဘီၤဂီၤ (အီၤရ) မ့တမ့ၢ် အဂီၢ်စၢ်လၢ အိၣ်ဒီးခိၣ်ဖျါၣ်လၢ တၢ်ထံၣ်အီၤသ့ဖျါ ဒီးအတၢ်ကူတၢ်သးလၢအလီၤတဘျီန့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဖဲအလီၤတံၣ်ခိၣ် အဖီခိၣ်, တပၣ်ဃုာ်ဒီး ဆုကၢစုဒုၣ် ဒီးစုဖျါၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲတၢ်မ့ၢ်တအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟးခးတၢ်ဟီၤဒီးကျိ/ကျိတၢ်လီၤ (muzzleloader) အကတီၢ်အခါ, ပုၤတဘၣ်ဟးခး တၢ်မဲလဲၣ်အဆဲးမိ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်လၢအကူတၢ်သးလၢအဘီၤဂီၤ (အီၤရ) မ့တမ့ၢ် အဂီၢ်စၢ်အစုကတၢ်တခါလၢ တၢ်ထံၣ်အီၤသ့ စၣ်ထီၣ်လၢ တံၣ်ခိၣ်ဆူအဖါခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်တၢ်ပျဲပုၤတဖၣ်လၢ တၢ်ဟီၤဖျါထီၣ်အီၤလၢလံာ်တက့ၢ်.
- တၢ်ကူတၢ်သးအလွၢ်ကပြီၤကပြီၤ ဒဲးအမ့ၢ် သးအိၣ်အကူအဘီၤဂီၤ မ့တမ့ၢ် ဂီၤစၢ်တဖၣ် တၢ်ပျဲအီၤ ဒီး အစုကတၢ် အလွၢ်ကပြီၤကပြီၤအဘီၤဂီၤ (အီၤရ) မ့တမ့ၢ်အဂီၢ်စၢ်ကဘၣ်အိၣ် 50 မျးကယၤလၢစကွၢ်ယၤခိၣ်ဟီၤစုၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ***အသီ**—ပုၤတဂၤလၢ အအိၣ်လၢ တၢ်ကံးညၢာ် ဒဲးခိးခးတၢ် မ့တမ့ၢ် ဒဲးခိးခးတၢ်အတူး လၢဟီၤခိၣ်ခိၣ်လီၤ ဖဲကမျါဟီၤခိၣ်ခိၣ်လီၤကဝီၤ အပူၤန့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်အလွၢ်ဘီၤဂီၤကပြီၤကပြီၤ တၢ်ပူၤဖျဲးဘၣ်ဘၣ် တၢ်ကျါကဘၢ လၢဒဲးခိးခးတၢ်အံၤအဖီခိၣ် လၢတၢ်ထံၣ်အီၤဖျါ လၢလီၤကံးကပုၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကံးညၢာ်ဆးကျးတက့ လၢဘၣ်တၢ်တုအီၤလၢ တၢ်အလွၢ်ဘီၤဂီၤကပြီၤကပြီၤ လၢအအိၣ်ဝဲအစုကတၢ် 144 စကွၢ်ယၤ စုမ့ၢ်ဒိၣ် (12x12 စုမ့ၢ်ဒိၣ်) ဖဲဒဲးခိးခးတၢ်ကံးကပုၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်ကဟံကွံာ်တဖၣ်—တၢ်တလိာ်တၢ်တဖၣ် တၢ်ကူတၢ်သးကပြီၤကပြီၤ ဖဲတၢ်လူၤဟးခးပုၤဒီးကျိ/ကျိတၢ်လီၤအကတီၢ် ဖဲ—

- တၢ်လူၤဟးခးပုၤ တၢ်လီၤကဝီၤအိၣ်ထဲလၢ တၢ်လူၤဟးခးပုၤဒီးချံၣ် (တၢ်တပျဲတၢ်လူၤဟးခးပုၤဒီးကျိဘၣ်)
- တၢ်လူၤဟးခးထီၣ်ဒုၣ်ထံလၢအသုးလီၤသုးကျဲတဖၣ် ဖဲအိၣ်လၢထံအဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် ဖဲလီၤလၢအိၣ်ဂၢ်ကျၢၤန့ၣ်လီၤ.
- ဒီးထုလၢထံဖီခိၣ်အခါ

တၢ်ကွၢ်ကဟံကွံာ်တဖၣ် — တၢ်ကူတၢ်သးကပြီၤကပြီၤန့ၣ်တၢ်တလိာ်တၢ်တဖၣ်အီၤဖဲတၢ်တအိၣ်ထီၣ်တၢ်လူၤဟးခးတၢ်ဟီၤဒီးကျိ/ကျိတၢ်လီၤ အကတီၢ်ဖဲတၢ်အံၤမ့ၢ်—

- တၢ်လူၤဟးခးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအဆဲးဖိ ဖဲတၢ်လူၤဟးခးတၢ်ဟီၤဒီးချံၣ်ဖဲတၢ်လီၤဂၢ်ကျၢၤ
- တၢ်ခးဆဲးကဆိ
- တၢ်ခးထီၣ်လၢအသုးလီၤသုးကျဲ
- တၢ်ခးထီၣ်တၢ်ဟီၤလၢအလူၤကစီၢ်အိၣ်တၢ် (ထွံၣ်မံၤလၢအဆဲးတကလုၣ် (coyote), ထွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ် (fox), ထီၣ်တၢ်ဖုၣ်မံၤ (bobcat))
- ဒီးဆဲးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဆူၣ်ထီၣ်ဒီးကပုၤတဖၣ် (furbearers)
- တၢ်လူၤဟးခးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအဆဲးဖိ ဒီဖျါတၢ်သူ လံာ်လုၤတၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကလူၤဟီၣ်န့ၣ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဆဲး (falconry)
- တၢ်လူၤဟးခးတၢ်သူ (Hunting bear)

တၢ်ခးတၢ်ဟီၤအကတီၢ်

တၢ်စူးကါချံၣ်	စဲးပတုဘၣ်. 16 သီ-ဒံၣ်စဲးဘၣ်. 31 သီ
တၢ်စူးကါကျိတၢ်ယုထကီၢ်စဲးဒိဘၣ် (A) 100 စံၣ်ဒီး 604, 679 ဒီး 684	နိၣ်ဝုဘၣ်. 4-19
တၢ်စူးကါကျိတၢ်ယုထကီၢ်စဲးဒိဘၣ် (A) 200 စံၣ် ဒီး 661	နိၣ်ဝုဘၣ်. 4-12
တၢ်စူးကါကျိတၢ်ယုထကီၢ်စဲးဒိဘၣ် (A) 300 စံၣ် ဒီး 600 စံၣ် ခဲလၢာ်, ဘၣ်ဆၣ် 604, 679 ဒီး 684 တၢ်ဟီၤယုာ်ဘၣ်	နိၣ်ဝုဘၣ်. 4-12
တၢ်စူးကါကျိတၢ်ယုထကီၢ် Late Southeast (B) 300 စံၣ် ဒီး 600 စံၣ် ခဲလၢာ်, ဘၣ်ဆၣ် 604, 661, 679 ဒီး 684 တၢ်ဟီၤယုာ်ဘၣ်	နိၣ်ဝုဘၣ်. 18-26
Metro တၢ်ဟးဆူကွၢ်ထွဲတၢ်ဟီၤဟီၣ်ကဝီၤ (701) ကီၢ်စဲးဒိဘၣ် (A), တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢာ် (B)	နိၣ်ဝုဘၣ်. 4-26
တၢ်စူးကါစုၣ် မ့တမ့ၢ် ကျိတၢ်လီၤ (Muzzleloader) လဲးစုၣ်တဖၣ်ဖိဒဲးစးလီၤ	
ကျိတၢ်လီၤ (Muzzleloader)	နိၣ်ဝုဘၣ်. 25-ဒံၣ်စဲးဘၣ်. 10
တၢ်အိၣ်ထီၣ်ပုၤသးစၢ်ကဟးခးပုၤလၢကီၢ်စဲးဒိဘၣ်အကတီၢ် (Youth Season open statewide) (ကွၢ် ကဘျီပုၤ 37)	အိၣ်ကထီဘၣ်. 19-22
တၢ်ခးတၢ်ဟီၤအစီအကတီၢ် (Early Antlerless Season) (ကွၢ် ကဘျီပုၤ 88)	အိၣ်ကထီဘၣ်. 19-22
CWD တၢ်ခးတၢ်မဲလဲၣ်လၢအစဲးခါ (605, 643, 645, 646, 647, 648 ဒီး 649)	ဒံၣ်စဲးဘၣ်. 15-17

ပျားသားစာဟူးလူးခေးပျား (ပျားအိန်ဆိးလီကဝီဖီဒီး တမ့ပျားအိန်ဆိးလီကဝီဖီ)

ပျားသားစာဟူးလူးခေးပျားလဲးစုတ်တဖှ် (Youth hunting licenses)

ပျားသားစာဟူးလူးခေးပျားလဲးစုတ်အကလီ မှတမ့ မာစုလီလီနီတံအပူလူပျားနီတကစုတ်စုတ် လာပျားအိန်ဆိးလီကဝီဖီ ဒီးတမ့ ပျားအိန်ဆိးလီကဝီဖီလူအသးအိန် 18 နံနံဆူအဖီလတ် လာတံဟူးလူးခေးတဟီလူကျိ၊ တဟီလူဘတ်တံသ့ချိန်၊ တဟီ လာ တံခေးအိဒီးကျိတံလီ (muzzleloader deer), ဒီးတံမဲလတ်အဆဲးဖီအဂီနီနီလီ. ကွမ်ကဘျူးပ 16-21. တံအပူအိန်လူ တံထူးထီပံဟ့တ်လီလဲးစုတ်, ပံဗျတ်ဒီးလဲးစုတ်အကလီတနီနီလီ.

ပျားသားစာဟူးလူးခေးပျားလဲးစုတ်အတံခွဲတံယံလီဆီဒီးတံတြိဟံပနီတဖှ်

တံခွဲတံယံလီဆူ

- ပျားအိန်ဆိးလီကဝီဖီ ဒီး တမ့ပျားအိန်ဆိးလီကဝီဖီလူအသးအိန် 18 နံနံဆူအဖီလတ် ကဟူးလူးခေး တဟီအမိမ့ဂျာ အမိ မ့ဂျာ လာတဟီလူတအိန်ဒီးအနူလတ်ပျဲလီကဝီအပူ လာတအိန်ဒီးတံပတံထီ မှတမ့ မာနီလတ်ပျဲလူ တံကခေးတဟီ အမိမ့ဂျာ အမိမ့ဂျာအဂီနီနီလီ.
- ပျားသားစာဟူးလူးခေးပျားလဲးစုတ်အံ ဖဲသဲစး ဖဲသဲစးစာဟူးလူးခေးတဟီအကတီဒီးကီဖဲဒ်ဒိဘုတ်(A) ဒီး Late Southeast (B) အကတီဘုတ်ဆုတ် တသ့ဖဲတံဟူးလူးခေးပျားဒီးကျိတံလီ (Muzzleloader) အကတီ ဘုတ်နီနီလီ.

တံတြိဟံပနီတဖှ်

- * အသီ — ပျားသားစာဟူးလူးခေးပျားလဲးစုတ် အလံဘျူးစဲ တဟီလူတအိန်ဒီးအနူလူတံခေးနီအိ လာပျားအကတကဘုတ်နီနီလီ. ပျားသားစာဟူးလူးခေးပျားတဖှ် ကဘုတ်ခဲဝဲလူအကစီ ဒီးစဲပနီလံဝံကဘျူးစဲလူ အဲဝဲသ့အနီကစီအတဟီလူအနူ တအိန်နီနီလီ.
- ပျားသားစာတဘုတ်ခေး တဟီလူအနူတအိန်လူ တံလီကဝီထဲဒုတ်တံဟီအမိတဖှ်အပူဘုတ်နီနီလီ.

ပျားသားစာဟူးလူးခေးပျားကျိတံပူဖျူးတံမဲလတ်တံလိတ်ဘုတ်တဖှ်

တံဗျထီပံလူတံမဲလတ်ကျိတံပူဖျူးတံမဲလတ်တဖှ်အဲ, ဒီးတံမဲလတ်တံဒဲးပူချူသဲဒီး မှတမ့ ကဘုတ်အိန်ဆိးတံနီနီလီ. ပျားသားစာဟူးလူးခေးပျားတဖှ် ဖဲအသးအိန် 11 နံနံလီ. တံဂျာတံကျိ ဘုတ်ဗူးဒီးတံမဲလတ်တဖှ် တံဗျထီပံနီအီသ့ ဖဲ mndnr.gov.

တံမဲလတ်ကျိတံပူဖျူးတံမဲလတ်လံအုတ်သး တံလိတ်ဘုတ်တဖှ်လူသးနံအဖီဒိန် —

- 11 နံနံဒီးသးစာနီအနူ-တလိတ်ဘုတ်
- 12 နံနံ - လိတ်ဘုတ်ဝဲလူတံမဲလတ်ဖဲဒိဒီးဆီကဆီအဂီ- တလိတ်လူတံမဲလတ်အဆဲးဖီအဂီဘုတ်
- 13-17 နံနံ - လိတ်ဘုတ်ဝဲ
- ကျိတံပူဖျူးလံအုတ်သးတဖှ်ဘုတ်တံလိတ်ဘုတ်အီလူ ပျားလူးခေးပျားချိန်လူအသးအိန် 12 တု 15 နံနံ.
- မဲလတ်တံပံဂံပံကျါနီ တံသ့အီလူကျိတံပူဖျူးလံအုတ်သးအလီနီနီလီ. (ကွမ် ကဘျူးပ.24).

ပျားသားစာဟူးလူးခေးပျားလဲးစုတ်တံလိတ်ဘုတ်တဖှ်

တံမဲလတ်ဖဲဒိန်

သးနံ 9 နံနံဒီးသးစာနီအနူ

- ဟူးလူးခေးပျားတနုတ်ဘုတ်

သးနံ 10 ဒီး 11 နံနံ

- ကဘုတ်အိန်ဒီးလဲးစုတ်လူအကလီ
- ကဘုတ်အိန်ဘူးဒီးမိပံ မှတမ့ ပျားကျိထွတ်
- မိပံ မှတမ့ ပျားကျိထွတ် ကဘုတ်အိန်ဒီးလဲးစုတ် ဖဲပျားဖျိတ်လူစုတု. တံစာမဲစာပျားလူးခေးပျားလူအသးစာတဖှ်အခါနီနီလီ.

ပုသေးစင်တိုင်းဒေသကြီး၊ လွှတ်တော်အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အသေးစား

သေးနှိပ် 12 နှိပ် —

- ကဘဉ်အိဉ်ဒီးလဲးစုဉ်လဲးအကလီ
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ကဘဉ်လဲးဃုဉ်ဒီးအိဉ်
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် ကဘဉ်အိဉ်ဒီးလဲးစုဉ် မုဉ်တီၢ်မၤမၤစၢၤ ပုၤလူၤခးပုၤလၢအသးစၢ်အခါန့ဉ်လီၤ.

သေးနှိပ် 13 နှိပ် —

- ကဘဉ်အိဉ်ဒီးပုၤသးစၢ်လဲးစုဉ်လဲးတၢ်မၤစၢၤလီၤအပူၤ
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ကဘဉ်လဲးဃုဉ်ဒီးအိဉ်
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် ကဘဉ်အိဉ်ဒီးလဲးစုဉ် ဖဲတီၢ်မၤမၤစၢၤပုၤလူၤခးပုၤလၢအသးစၢ်အခါန့ဉ်လီၤ.

သေးနှိပ် 14-17 နှိပ် —

- ကလူၤဟးခးပုၤလၢအနီၢ်ကစၢ်သ့ဝဲဒဉ်
- ကဘဉ်အိဉ်ဒီးပုၤသးစၢ်လဲးစုဉ်လဲးတၢ်မၤစၢၤလီၤအပူၤ

တၢ်မံၤလၢအသးဖိ

သေးနှိပ် 13 နှိပ်ဒီးဆူအဖီလၢ —

- ကဟးလူၤခးပုၤလၢတအိဉ်ဒီးလဲးစုဉ်သ့ဝဲလီၤ.
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ကဘဉ်လဲးဃုဉ်ဒီးအိဉ်
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် ကဘဉ်အိဉ်ဒီးလဲးစုဉ် ဖဲတီၢ်မၤမၤစၢၤပုၤလူၤခးပုၤလၢအသးစၢ်အခါန့ဉ်လီၤ.

သေးနှိပ် 14 ဒီး 15 နှိပ် —

- ကဟးလူၤခးပုၤလၢအနီၢ်ကစၢ်သ့ဝဲဒဉ်ဖဲတအိဉ်ဒီးလဲးစုဉ်

သေးနှိပ် 16 ဒီး 17 နှိပ် —

- ကဘဉ်အိဉ်ဒီးပုၤသးစၢ်လူၤဟးခးတၢ်မံၤလၢအသးစၢ်လဲးစုဉ်လဲးတၢ်မၤစၢၤလီၤန့ဉ်အပူၤန့ဉ်လီၤ. ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်တၢ်ကလိဉ်ဘဉ် တၢ်ဂီၤခိဉ်ကျး ပနီဉ်လၢ တၢ်လူၤဟးခးပုၤအကတီၢ်တနီၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.

ဆီကဆီမံၤ

သေးနှိပ် 12 နှိပ်ဒီးအဖီလၢ —

- ကဘဉ်အိဉ်ဒီးပုၤသးစၢ်လဲးစုဉ်လဲးတၢ်မၤစၢၤလီၤန့ဉ်အပူၤ
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ကဘဉ်လဲးဃုဉ်ဒီးအိဉ်
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် တလိဉ်ဘဉ်လဲးစုဉ် ဖဲအဝဲသ့ဉ်မုဉ်တအိဉ်ဒီး မုတမုဉ် ခးကျိ မုတမုဉ် ချဉ်အခါ
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် ကဘဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်စူးကါကျိတၢ်ပူၤဖျးလံာ်အုဉ်သး ဖဲပုၤသးစၢ်ဟးခးပုၤမုဉ်တအိဉ် ဒီး ကျိတၢ်ပူၤဖျးလံာ်အုဉ်သးဒိဘဉ်န့ဉ်လီၤ.

သေးနှိပ် 13 နှိပ် —

- ကဘဉ်အိဉ်ဒီးပုၤသးစၢ်လဲးစုဉ်လဲးတၢ်မၤစၢၤလီၤန့ဉ်အပူၤဒီး မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ကဘဉ်လဲးဃုဉ်ဒီးအိဉ်
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် တလိဉ်ဘဉ်လဲးစုဉ် ဖဲတီၢ်မၤမၤစၢၤပုၤလူၤဟးခးပုၤပုၤသးစၢ်အခါ

သေးနှိပ် 14-17 နှိပ်

- ကဘဉ်အိဉ်ဒီးပုၤသးစၢ်လဲးစုဉ်လဲးတၢ်မၤစၢၤလီၤန့ဉ်အပူၤ - ကဟးလူၤခးပုၤလၢအနီၢ်ကစၢ်သ့ဝဲဒဉ်
- မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် တလိဉ်ဘဉ်လဲးစုဉ် ဖဲတီၢ်မၤမၤစၢၤပုၤလူၤဟးခးပုၤပုၤသးစၢ်အခါ

တၢ်ဒီးထုဆဲထု —

သေးနှိပ် 4 ဒီးအဖီလၢ

- တၢ်ဖိညီၤဖိညီၤ (fisher) / တံၤမိဒီမိ (marten), ထိးတၢ်ဖျးမံၤ မုတမုဉ် ဆိုတဖဉ် ကဘဉ်ပဉ်ဃုဉ်လၢ မိဉ်ပဉ် မုတမုဉ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်လၢအလဲးဃုဉ်ဒီး အိဉ်အတၢ်ပဉ်ပနီဉ်

ဆဲးတီၢ်ထွဲတီၢ် ကဘျးပၤလၢခံတကဘျး

ပုသားစာ်တူးကျဲလဲးစု်တံာ်လိာ်ဘုာ်တဖၣ် အဆဲး

သးနံၣ် 12 ဒီးအဖီလာ်

- ကဒီးထုဆဲထုလာတအိၣ်ဒီးလဲးစု်သ့ဝဲလီၤ.

သးနံၣ် 13-15 နံၣ်

- ဘုာ်အိၣ်ဒီးပုသားစာ်လဲးစု်လာတံာ်မၤစ့ၤလီၤန့ၢ်အပူၤ
- ကဘုာ်မၤဝံၤမၤပုၤဒီးထုဆဲထုတံာ်မၤလိမၤဒီး (ကဘျဲးပၤ 51)

သးနံၣ် 16 ဒီး 17 နံၣ်

- ကဘုာ်အိၣ်ဒီးပုသားစာ်လဲးစု်လာတံာ်မၤစ့ၤလီၤန့ၢ်အပူၤ
- ကဘုာ်မၤဝံၤမၤပုၤဒီးထုဆဲထုတံာ်မၤလိမၤဒီး (ကဘျဲးပၤ 51)
- ကဘုာ်အိၣ်ဒီးပုသားစာ်တံာ်ခဲးတံာ်မၤလဲးစု်လာတံာ်မၤစ့ၤလီၤန့ၢ်အပူၤ

ပုသားစာ်တူးကျဲလဲးစု်တံာ်လိာ်ဘုာ်တဖၣ်

သးစာ်တူးကျဲလဲးစု်တံာ်လိာ်ဘုာ်တဖၣ် ကဘုာ်တံာ်မၤအိၣ်လၢကီၢ်စု်ဒီးတဘျီညါ ဖဲလါအိၣ်ကထိဘုာ် 19-22. န့ၣ်လီၤ. ပုၤန့ၣ် လီၤပုၣ် ဃုာ်တံာ်နီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်တဘျီတံာ်ပာ်ပနီၣ်အိၣ်ဘုာ် ဒီးတအိၣ်ဒီးလဲးစု်လီၤဆီတဖၣ်ဘုာ်. ပုၤအိၣ်ဆိးတံာ်လီၤကဝီၤ ဖဲအံၤ ဒီး ပုၤတအိၣ်ဆိးဖဲတံာ်လီၤအံၤတဖၣ် မ့ၢ်ဂုၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တံာ်န့ၣ်လီၤပုၣ်ဃုာ်

- ပုၤသးစာ်လၢအသးနံၣ်အိၣ် 10 တုၤ 17 န့ၣ်လီၤပုၣ်ဃုာ်သ့န့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစာ်အသးအိၣ် 10 တုၤ 13 န့ၣ် မိၢ်ပံၤ/ပုၤကျိၢ် ထွဲတုၢ်/ပုၤဟ့ၣ် ကျဲတံာ်လၢအဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤလၢအသးအိၣ် 18 နံၣ် မ့တမ့ၢ် သးပုၤန့ၢ်အန့ၣ် ကဘုာ်လဲၤသကိးဃုာ် ဒီးအိၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ် ပုၤတဖၣ်တလိာ်အိၣ်ဒီးလဲးစု်ဘုာ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤလၢအလဲၤဃုာ်န့ၣ် ဟးလူၤခဲးပုၤလၢတံာ်လီၤအါတီၤအပူၤတသ့ဘုာ်ဒီး တံာ်ဟးခဲးပုၤလၢအကရူၢ်န့ၣ် တံာ်တပျဲ အိၣ်ဘုာ် (ပုၤသးစာ်ကဘုာ်မၤနီၢ်အကစၢ်အတၢ်ဟီၣ်ဒုၣ်ဝဲလီၤ). ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ် ကလူၤခဲးပုၤလၢတံာ်လီၤကဝီၤ ဖဲတံာ်အိၣ် ထီၣ် တံာ်ခဲးတၢ်ဟီၣ်လၢ အန့ၢ်တအိၣ်သီသီအကတီၢ် ဒီးကဘုာ်အိၣ်ဒီး လဲးစု်လာအဘုာ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ဘုာ်အါထီၣ်တံာ်ဂုၢ်တံာ် ကျိၢ်ဘုာ်ဃးဒီးတံာ်စးထီၣ်ခဲးတၢ်ဟီၣ် လၢအန့ၢ်တအိၣ်သီသီအကတီၢ် ဖဲကဘျဲးပၤ 88 တက့ၢ်.
- တံာ်န့ၣ်လီၤပုၣ်ဃုာ်သ့န့ၣ်တဖၣ်အံၤတမၤဘုာ်ဒီး လၢတံာ်လူၤခဲးတၢ်ဟီၣ်အကတီၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အဂီၢ်ဘုာ်,ဒိလဲၣ်ဂုၤ, တၢ်ဟီၣ်ပုၤသးစာ် ခဲးန့ၣ် တဖၣ်ဘုာ် တံာ်ဂံၢ်ဃုာ်အိၣ်ဒီးလၢပုၤသးစာ်တန့ၣ်တဘျီကီၢ်စု်ဒီးဘုာ်တံာ်ပာ်ပနီၣ်ထာ်န့ၣ်လီၤ.

တံာ်လိာ်ဘုာ်တဖၣ်

- ပုၤသးစာ်လၢ အန့ၣ်လီၤပုၣ်ဃုာ်န့ၣ် ကဘုာ်အိၣ်ဒီး တံာ်လူၤခဲးတၢ်ဟီၣ်လဲးစု်လၢ အဖိးသဲစး (ဒိသိးသိးဒီးတံာ်လိာ်ဘုာ်အိၣ် လၢ လါနီၣ်ဝဲဘုာ်တံာ်ဟးလူၤခဲးတၢ်ဟီၣ်အကတီၢ်) န့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစာ်လၢအသးအိၣ် 10, 11, ဒီး 12 ကဘုာ်အိၣ်ဒီးလဲးစု် လၢ အကလီၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစာ်လၢအသးအိၣ် 12 ဒီးသးပုၤန့ၢ်အန့ၣ် ကဘုာ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး တံာ်စူးကျိၢ် တံာ်ပုၤဖျဲးလိာ်အုၣ်သး မ့တမ့ၢ် တံာ်ပာ်ဂံၢ်ပာ်ကျိၢ်ပုၤလူၤခဲးပုၤဖိလၢ အမၤလိအသးတဖၣ်အလံာ်ပျဲန့ၣ်လီၤ.
- တံာ်စူးကျိၢ်ချိးဘိ (crossbow) တဖၣ် လၢပုၤသးစာ်လၢအိၣ်ဒီးပုၤသးစာ်ကျိၢ်လဲးစု်ဖဲပုၤသးစာ်ဟးလူၤခဲးတၢ်ဟီၣ်အကတီၢ် တဖၣ် စူးကျိၢ်ဝဲသ့န့ၣ်လီၤ.
- တံာ်စးထီၣ်တၢ်ဟီၣ်လၢအန့ၢ်တအိၣ်သီသီအကတီၢ် လဲးစု်န့ၣ် တံာ်တလိာ်ဘုာ်အိၣ်လၢ ပုၤသးစာ်အဂီၢ်လၢ ကန့ၣ်လီၤ ပုၣ်ဃုာ် လၢ ပုၤသးစာ်တံာ်ဟးလူၤခဲးတၢ်ဟီၣ်အကတီၢ်အပူၤဘုာ်န့ၣ်လီၤ.
- တံာ်ကွၢ်တံာ်သိးကပြုၢ်ပြီၤအလွၢ်ဘိဂီၢ်/အဂီၢ်စာ်တံာ်လိာ်ဘုာ်တဖၣ် ဘုာ်ထွဲဒီးပုၤဟးလူၤခဲးပုၤခဲလၢာ်, ပုၤဒီးထုဆဲထုခဲလၢာ်ဒီး ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤလၢအန့ၣ်တံာ်တဖၣ် ဖဲတံာ်အိၣ်တံာ်ဟးလူၤခဲးပုၤအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တံာ်ပာ်ပနီၣ်ထာ်/ဘိနး(စ)တံာ်ဟ့ၣ်ပျဲခွဲး (Bonus permits)

- တံာ်ပာ်ပနီၣ်ထာ်အံၤကမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟီၣ်တဒုအမိၢ်ဂုၤအဖါဂုၤ, လီၤဆီဒုၣ်တံာ်ဟီၣ်လၢအန့ၢ်တအိၣ်တဖၣ်ပုၤဟံးတသ့ ဖဲတံာ်ပာ် ပနီၣ် တၢ်ဟီၣ်ဖါလီၤကဝီၤန့ၣ်လီၤ. တံာ်ပာ်ပနီၣ်ထာ်လၢအအါထီၣ်တဖၣ် ဘုာ်တံာ်စူးကျိၢ်အိၣ်လၢလီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤ ဖဲတံာ်အိၣ် ထီၣ် တံာ်ဟးလူၤခဲးတၢ်ဟီၣ်လၢအန့ၢ်တအိၣ်အကတီၢ်, တံာ်ဂုၤလီၤတံာ်လိာ်ဆိးတဖၣ်ကွၢ်လၢကဘျဲးပၤ 88 တက့ၢ်.
- တၢ်ဟီၣ်လၢအဖိးသဲစးတဖၣ် ကဘုာ်တံာ်မၤနီၢ်အိၣ်ဒီး ပုၤသးစာ်ကျိၢ်လဲးစု်န့ၣ်လီၤ. ဘိနး(စ) တံာ်ဟ့ၣ်ပျဲခွဲးလိာ်ပျဲတဖၣ် တဖိးသဲစးလၢတၢ်ဟီၣ်ဖါတဖၣ်အဂီၢ်ဘုာ်. ပုၤဟးခဲးပုၤတံာ်ဒိဖုဒိကရၢန့ၣ် ပုၤတဟ့ၣ်အခွဲးဘုာ်. တံာ်ပာ်ပနီၣ်ထာ်ပျဲတံာ်လူၤခဲး တၢ်ဟီၣ်လီၤကဝီၤတဖၣ်န့ၣ် တဖဲလဲးဒီးတံာ်လူၤခဲးပုၤဒီးကျိၢ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ပုၤသးစၢ်ကဘၣ်စူးကါ အဝဲသ့ၣ်အပူၤသးစၢ်ကျိလဲးစ့ၣ်လံာ်ကဘျးစဲ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ခး တၢဟီလၢအနၢတအိၣ်လၢ တၢဟီပနီၣ် တၢဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလီၤကဝီၤလိၤ(တြဲၣ်) (lottery) ဘူၣ်တၢ်နီၣ်ဂီၢ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤဟးလူၤခးပုၤအတၢ်ဃုထၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘီၣ်နး(စ) ထး(က) လံာ်ကဘျးစဲတဖၣ်တဖိးသဲးလၢတၢ်လီၤတဖၣ်အံၤအပူၤဘၣ်.
- လၢ 600 တၢ်ရဲၣ်လီၤ အလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ, ပုၤသးစၢ်တဖၣ် စူးကါဝဲ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ တၢ်ဟးဆၢရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး လၢ ဘီၣ်နးစဲ တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး အလီၢ် ဒိသးကဘျးစဲပနီၣ် တၢဟီအနၢတအိၣ် လၢသးစၢ်ကျိလဲးစ့ၣ် အဖီလၢ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- လၢ 600-တၢ်ရဲၣ်လီၤ တၢဟီတၢ်ပျဲလီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤ, တၢ်တတူၢ်လိာ် တၢ်ဆူးတၢ်ဆါတၢ် ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ်ဘၣ်.
- တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ခးတၢဟီလၢအနၢတအိၣ်လံာ်ပျဲအံၤ ဖိးသဲးထဲဒုၣ်လၢလီၤကဝီၤလၢတၢ်ဟီပနီၣ်လီၤအိၣ် ဖဲတၢ်အိးထီၣ် တၢ်ခး တၢဟီလၢအနၢတအိၣ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- Whitewater ကီၢ်စ့ၣ်တၢ်အိၣ်ကဒုအလီၢ် လၢ Winona ဒီထံၣ်အပူၤ အိးထီၣ်အသးလၢ ပုၤသးစၢ်န့ၣ်လီၤပုၤဃုာ်လၢ ပုၤသးစၢ် တၢ်လူၤဟးခးတၢ်ဃါအကတီၢ်, ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလီၢ်အိၣ်ကဒုအလီၢ်ဒီးတၢဟီလီၤကဝီၤလၢအဘူးဒီးလီၤကဝီၤ (344) န့ၣ် တအိၣ် ထီၣ်လၢ ပုၤလၢခးတၢဟီလၢအနၢတအိၣ်လၢတန့ၣ်အံၤဘၣ်.
- Itasca ကီၢ်စ့ၣ်ကရၢ် (တၢဟီလီၤကဝီၤ 287) အံၤတၢ်ကးတံာ်အိၣ်ဖဲ ပုၤသးစၢ်တၢ်ဟးခးတၢဟီအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢဟီ DPA တၢ်ဟီပနီၣ်	တၢဟီအကလုာ်မနုၤလၢ ပုၤသးစၢ်ခးသ့ ဖဲပုၤသးစၢ်တၢ်ဟးလူၤခးပုၤအကတီၢ်လိာ်.	မ့ၢ်ပုၤသးစၢ်စူးကါ ဘီၣ်နး(စ)တၢ်ပျဲ လၢ ကစဲပနီၣ် တၢဟီလၢအနၢတအိၣ်ဘၣ်သ့စါ.
ထံတၢဟီအဖါစါ	တၢဟီလၢအနၢအိၣ် 1 ဒု	တသ့ဘၣ်
တၢဟီလၢအနၢတအိၣ် တၢ်ပျဲလီၤ(တြဲၣ်) (lottery)	တၢဟီအမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အဖါမ့ၢ်ဂ့ၢ် 1 ဒု	တသ့ဘၣ်
တၢဟီအမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် အဖါမ့ၢ်ဂ့ၢ်	တၢဟီအမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အဖါမ့ၢ်ဂ့ၢ် 1 ဒု	တသ့ဘၣ်
တၢ်ဟီပနီၣ်တၢဟီ 2 ဒု	တၢဟီအမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အဖါမ့ၢ်ဂ့ၢ် 1 ဒု	သ့
တၢ်ဟီပနီၣ်တၢဟီ 3 ဒု	တၢဟီအမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အဖါမ့ၢ်ဂ့ၢ် 1 ဒု	သ့
တၢ်ဟီပနီၣ်တၢဟီ 5 ဒု	တၢဟီအမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အဖါမ့ၢ်ဂ့ၢ် 1 ဒု	သ့

ပုၤသးစၢ်တၢ်လူၤဟးခးတၢ်မံၤလၢ်ဆဲးကီၢ်ဖိ (Small Game)

ဆိကဆိအမံၤ

တၢ်န့ၣ်ပုၤသးစၢ်ဒီး ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤလၢ အဟးလူၤခးဆိကတီတဖၣ် တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဟီပနီၣ်အိၣ်ဖဲ လၢအ့ၣ်ဖြၣ် 2024. လီၤ. လဲၤကွၢ် ဖဲ mndnr.gov/go hunting လၢနကမၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်လဲၤကိးပုၤဖိသ့ၣ်လၢတၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဖဲန့ၣ်ကတၢ် (လါစဲးပတုဘၢၣ် 23-24)

ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤလၢအိၣ်ဆိးတၢ်လီၤဖဲအံၤ မ့ၢ်လဲၤဃုာ်ဒီးပုၤသးစၢ်လၢအသးအိၣ် 16 န့ၣ် ဆူအဖီလၢတဖၣ်န့ၣ် ဟးခး တၢ်မံၤလၢ် အဆဲးဖိ လၢတအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်သ့လီၤ. ဒ်တၢ်ဘျးသဲးစးဟီပနီၣ်လီၤဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

မၤလီၤသ့ထီၣ်သးလၢကခးထီၣ်လၢအယူၤလၢတၢ်ဖိခိၣ်တဖၣ် (Upland Birds)

မၤဃုာ်သကိးတၢ်ဒီး Pheasants Forever, DNR ဟ့ၣ်လီၤ. “တၢ်မၤလီၤသ့ထီၣ်သး” လၢတၢ်ကခးထီၣ်လၢအယူၤလၢမ့ၢ်ခိၣ်တဖၣ် လၢ ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်ဆူ ပုၤသးစၢ်, ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်လၢ ကခးထီၣ်လၢအယူၤလၢတၢ်ဖိခိၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. လံာ်ပတံထီၣ်တဖၣ် ကအိးထီၣ်အသး ဖဲလါစဲးပတုဘၢၣ်ထီၣ်သီလၢ အ့ၣ်ထၢၣ်နဲးအဖီခိၣ် ဆဲးကျိၤန့ၢ်တီၤ. mndnr.gov/go hunting လၢတၢ်လဲၤခးတၢ်မံၤလၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်အဖီလၢ်န့ၣ်လီၤ.

Sand Prairie WMA (Sherburne ဒီထံၣ်)

အိးထီၣ်အသးဖဲ တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီတၢ်ခးဆိကဆိအကတီၢ်လၢပုၤသးစၢ်လၢအသးအိၣ်တုၤလၢ18န့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ တၢ်ခးဆိကဆိအကတီၢ်တၢ်ဘျးတဖၣ် တၢ်ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

မၤလီၤသ့ထီၣ်သးလၢ ကခးထီၣ်ဒုၣ်ထံ (စဲးပတုဘၢၣ်)

မၤသကိးတၢ်ဒီး Ducks Unlimited, ဒီး တၢ်လဲၤခီဖျိလီၤလဲၤအံၤမ့ၢ်ဝဲ ပုၤလၢအသးအိၣ် 12 တုၤ 15 န့ၣ် ဒီးဟးလူၤခးပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ် လၢတလၢတပုၤန့ၣ်လီၤ.

ပုသေးစာတိုက်လူ့ဟားခေးတဟေလီဆီတဖန်လကျိဒီးချ်

ပုသေးစာတိုက်လူ့ဟားခေးတဟေလီဆီတဖန်လကျိဒီးချ်အဂီၢ် (ကွၢ် ကဘျးပု 40) အသး ကဘဉ်အိဉ် 12-15 နံဉ် ဖဲအဟားခေးတဟေလီဆီတဖန်လကျိဒီးချ်လီၤ. ပုသေးစာတိုက်လူ့ဟားခေးတဟေလီဆီတဖန်လကျိဒီးချ် တဖန် အသး ကဘဉ်အိဉ် 12-17 နံဉ် ဖဲအဟားခေးတဟေလီဆီတဖန်လကျိဒီးချ်လီၤ. ချ်ဒီးကျိပုသေးစာတိုက်ဟေလီဆီတဖန် ကဘဉ်အိဉ်ဒီး ကျိတိုက်ပုဖျးလံာ်အုဉ်သးဒီး ကဘဉ်မၤန့ၢ် လဲးစ့ဉ်လၢ တဟေလီဆီတဖန်လကျိဒီးချ်, ဖိးသဲစးလဟေလီဆီတဖန်လကျိဒီးချ်, မုတမ့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ်တၢ်ဃုထၢအကျဲတဖန်အဂီၢ်, တချုး တၢ်ဟားလူ့ဟားခေးတဟေလီဆီတဖန်လကျိဒီးချ် အမုၢ်န့ၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ကူတၢ်သိးကပြုၤကပြီၤ အလျှံာ်ဘီၣ်ဂီၤ/ဂီၤစာတၢ်လိဉ်ဘဉ်တဖန် တၢ်ကဘဉ် စူးကၢအိၤလၢ တၢ်လီၤကတီၢ်အပူၤ ဖဲတၢ်အိးထီဉ်ပုသေးစာ တၢ်ဟားလူ့ဟားခေးတဟေလီ ဆီတဖန်လကျိဒီးချ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ကျိဒီးဖျး-ကျိဘိးကၢအဆၢစ့ၢ်ကိး တၢ်ကစးထီဉ်မၤအိၤ (ကွၢ် 2023 တၢ်ဟားလူ့ဟားခေး တဟေလီဆီတဖန်လကျိဒီးချ် ဟီဉ်ဒိဉ်ဂီၤ) တက့ၢ်.

ပုသေးစာလၢအန့ၢ်လီၤပုသေးစာလဲး- ကဘဉ်ထီဉ်တၢ်ဒုးသ့ညါလီၤဆီတဂ့ၢ်တၢ်ကျိတချုးလၢအလူ့ဟားခေးပု (တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိ လီၤတၢ်လီၤဆဲးကပုဉ်ဃုဉ်လၢ တၢ်ဘိးဘဉ်သ့ညါအပူၤလၢ ပုပတံထီဉ်တၢ်လၢအမၤန့ၢ်တၢ်န့ၢ်လီၤ). ပုဒိဉ်တၢ် ဒိဉ်ပုၤလၢအန့ၢ် တၢ်, လၢအခေးတၢ်တန့ၢ်ဘဉ်, ကဘဉ်လဲးဃုဉ်ဒီးပုသေးစာလဲးပုသေးစာတၢ် ဖဲတၢ်ဒုးသ့ညါဆီလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိဒီးတၢ်ဟားလူ့ဟားခေးပု အကတီၢ်န့ၢ်လီၤ. ပုတဂၤစ့ဉ်စ့ဉ်ကဘဉ်ပတံထီဉ်တၢ် ဖဲတၢ်ဆါအံဉ်လဲးငြိထီဉ်န့ၢ်လဲးစ့ဉ်အပူၤခၢဉ်စး မုတမ့ၢ်DNR လဲးစ့ဉ် တၢ်လီၤ တၢ်ကျိန့ၢ်လီၤ. ကရူၢ်လံာ်ပတံထီဉ်တၢ်တဖန်ဒီးတၢ်ဟားခေးသကိးတၢ်လၢအကရူၢ်တဖန် တၢ်တဟ့ၢ် အခွဲးဘဉ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ကစး ထီဉ်ဖိဉ်မဲ ဖဲလံာ်ပတံထီဉ်တၢ်တဖန် မ့ၢ်တလၢကွံာ်လံာ်ပျဲလၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၤသ့တဖန်လၢတၢ်ဟားခေးပု တဘျီစ့ဉ်စ့ဉ် အဂီၢ်အခါန့ၢ် လီၤ. ပုပတံထီဉ်တၢ်လၢတမၤန့ၢ်တၢ်တဖန် ကမၤန့ၢ်တၢ်အခွဲးလၢကဃုထၢခါခါညါဖဲပုသေးစာတၢ်ဟားလူ့ဟားခေးပု လီၤထီဉ်ဘူဉ် တၢ်နီဉ်ဂံၢ်တဖန် (lottery) လၢအလီၤကံာ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. ပုပတံထီဉ်တၢ်တဖန် ကပတံထီဉ်ထဲ ပုသေးစာတဂၤအတၢ်ဟားလူ့ဟားခေး ပုဒီးချ်ဒီး ပုသေးစာတဂၤအတၢ်လူ့ဟားခေးပုဒီးကျိန့ၢ်လီၤ. တၢ်န့ၢ်လီၤပုသေးစာလဲးပုသေးစာ တၢ်ဟားလူ့ဟားခေးပုန့ၢ် တမၤဘဉ်ဒီး ပုတဂၤအတၢ်န့ၢ်လီၤပုသေးစာ တၢ်ဟားလူ့ဟားခေးတဟေလီဆီတဖန်အဂီၢ်လၢ ညီန့ၢ်အပူၤဘဉ်, ဘဉ်ဆဉ်တၢ်ကကံၢ်တဟေလီဆီ တဖန်ဆူသးစာဒီးတန့ၢ် ကိးစံဉ်ဒီးတဘဉ်တၢ်ဟံပနီဉ်ထၢဉ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဟံပနီဉ် တၢ်ပတံထီဉ်တၢ်အမုၢ်န့ၢ်ကတၢ် မ့ၢ်ဝဲ လၢအိၤကူဉ် 18 သီန့ၢ်လီၤ.

*အသီ—ကျိသုဉ်မျိဉ်သုဉ်လၢအစုဉ်တအိဉ် အတၢ်လိဉ်ဘဉ်တဖန်

ပုသေးစာတၢ်မဲလၢတဖန် ကဘဉ်ဖိဉ်ဒုဉ်ထဲ ကျိသုဉ်မျိဉ်သုဉ်လၢ အစုဉ်တအိဉ်ဒီးကဘဉ်သုဉ်ထဲအဝဲန့ၢ်ဖိ ဖဲအန့ၢ်လီၤခေးတၢ်လၢ တၢ်ခဲတၢ်မဲလၢလီၤလီၤဆီဆီတမံၤ မုတမ့ၢ် တၢ်ပုဆူၢ်ကျဲၤတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ တၢ်ခဲတၢ်မဲလၢလီၤ မံဉ်န့ၢ်စိထီဉ်ကိဉ်စံဉ်အဖီ ကရူၢ်အပူၤ မုတမ့ၢ် စဲအုဉ်ဒီးန့ၢ်ဆၢဉ်လီၤကတီၢ်, မုတမ့ၢ် လၢတၢ်ခဲညီန့ၢ်တၢ်မဲလၢတမံၤ လၢ စဲအုဉ်ဒီးန့ၢ်ဆၢဉ်လီၤကတီၢ် ဖဲတၢ်ခဲ တၢ်မဲလၢတဖန် တၢ်ပျဲဟ့ၢ်ခွဲးအလီၤအပူၤန့ၢ်လီၤ (ကဘျးပု 118). ကျိသုဉ်တဖန်, ကျိချဲတဖန်, မၢဉ်စာဉ်လိဉ်ဒၢဉ် ကျိသုဉ်မျိဉ် သုဉ် ဒီး ကျိသုဉ်အဂၤတဖန်န့ၢ် တၢ်ကဘဉ်မၤအိၤဒီးတခါညါလၢတၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအစုဉ်တအိဉ် လၢဘဉ်တၢ်အုဉ်လီၤတူၢ်လိဉ်အိၤ လၢ U.S. Fish and Wildlife Service (အမဲရကၤ ညဉ်ဒီးတၢ်မဲလၢတဖန်အစုဉ်တအိဉ်) န့ၢ်လီၤ. ကျိသုဉ်မျိဉ်သုဉ်လၢအစုဉ်တအိဉ် တဖန်န့ၢ် ပသ်ဃုဉ်စ့ၢ်ကိးဒီး ကျိသုဉ်လၢတၢ်ပိးအိၤလၢတီၢ်ဘီ, နံးကၢဉ်(လ), ပုဉ်ဝါ, ထးလဲ, တဖန်ဒီး ကျိချဲမျိဉ်သုဉ်အဂၤတဖန် လၢ ဘဉ်တၢ်မၤအိၤလၢပိးလီတဖန်လၢအစုဉ် တအိဉ် လၢအဘဉ်တၢ်အုဉ်လီၤတူၢ်လိဉ်အိၤလၢ U.S. Fish and Wildlife Service (အမဲရကၤ ညဉ်ဒီးတၢ်မဲလၢတဖန်အစုဉ်တအိဉ်) န့ၢ်လီၤ. ကျိသုဉ်မျိဉ်သုဉ်လၢလၢအစုဉ်ဒီး စၢ် န့ၢ်ဘဉ်တၢ်တြီဃာဉ်အိၤ, ပသ်ဃုဉ် ဒီးစၢ်ကျိသုဉ်မျိဉ်သုဉ်တဖန်လၢတၢ်ပိးအိၤလၢ ပိးလီလၢတစုဉ်တအိဉ်တဖန်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလီၤတၢ်လီၤဆဲးအါထီဉ်တဖန် အိဉ်ဖဲ ကဘျးပု 92.

ပုသေးစာတဖန် မ့ၢ်သးကွံာ် တဟေလီလၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၤအံၤ အက့ၢ်အဂီၢ်အက့ၢ်အက့ၢ်ခဲလၢ, ပသ်ဃုဉ်ဒီး ကျိဂီၤဒွဲတဖန်အသီ, ကျိချဲ- တအိဉ်ဒီးအစုဉ်အပူၢ် တၢ်လိဉ်ဘဉ်တဖန်န့ၢ် တၢ်တစူးကၢဟံလီၤအိၤဆူ ပုသေးစာတၢ်လူ့ဟားခေးတဟေလီဆီတဖန် လၢကျိဘိးကၢ- စူးကၢ လီၤကတီၢ်အိၤအပူၤ ဘဉ်.

တၢ်စူးကၢ်ကျိလီၤဆီ လၢပုၤသးစၢ်တၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ

တၢ်ကစူးကၢ်တၢ်နး(စ)လံာ်ပျံ လၢကစပနီၣ်တၢ်ဟ့ၢ်လၢအနၢၤတအိၣ်လၢတၢ်ခးန့ၢ်အိၣ်ခဲလၢန့ၣ်လီၤ. လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်ဟ့ၢ်ပနီၣ် မ့ၢ်န့ၢ် လၢကွဲၣ်ဖဲ လၢအိၣ်ကွဲၣ် 18 သီလီၤ. တၢ်ယုထံၣ်တၢ်ဘျၢသ့ဖဲ ကဘျးပၤ 39.

တၢ်ဆၢထီၣ် CWD တၢ်အဒိန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢပုၤကဘၣ်မၤအိၣ်သပုၤကတၢ် လၢ CWD ဟီၣ်ကစီၤခဲလၢအပူၤ ဖဲကျိ (A) အကတီၢ် အိးထီၣ်သး အနွံကတၢ်န့ၢ်သဘျူ (နီၣ်ဝုဘၣ် 4 - 5) အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဘၣ်ထွဲတၢ်ဃးဒီး တၢ်ဟ့ၢ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ် လၢတၢ် လူၤခးတၢ်လီၤလီၤဆီတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိအလၢပုၤ အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပၤ 74 အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤကစီၤအမံၤ	တၢ်ခးပုၤ နီၣ်ဂံၢ်	ပုၤန့ၣ်လီၤ ပုၤယုထံၣ်နီၣ်ဂံၢ်	မ့ၢ်န့ၢ်	တၢ်ဟ့ၢ် ပနီၣ်ထံၣ်	တၢ်ခးအကလုာ်	တၢ်ခးသ့ၣ်ညါဆီ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိ
Afton ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	951	30	နီၣ်ဝုဘၣ်. 4-5	2	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 28
Banning ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	965	6	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 28-29	2	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 27
Blue Mounds ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	966	10	နီၣ်ဝုဘၣ်. 18-19	2	ခးတၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်တၢ်ခး	နီၣ်ဝုဘၣ်. 17
Buffalo River ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	959	12	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 28-29	2	ခးတၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်တၢ်ခး	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 27
Camden ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	967	12	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 28-29	2	ခးတၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်တၢ်ခး	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 27
City of Baxter						တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်လီၤဆဲးလၢ တၢ်ခးပုၤအံၤအီၣ် အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပၤ 88.
Kilen Woods ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	963	6	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 28-29	2	ခးတၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်တၢ်ခး	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 27
Lake Bemidji ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	954	20	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 20-22	2	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 19
Lake Bronson ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	969	10	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 14-15	1	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 13
Lake Shetek ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	968	15	နီၣ်ဝုဘၣ်. 18-19	2	ထဲအနၢၤတအိၣ်	နီၣ်ဝုဘၣ်. 17
Minneopa ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	899	12	နီၣ်ဝုဘၣ်. 18-19	2	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	နီၣ်ဝုဘၣ်. 17
Rydell ထံကီၢ်တၢ်မၤလၢတၢ်ပုၤဖျဲးလီၤ	957	15	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 28-29	3	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 22
Savanna Portage ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	958	25	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 28-29	2	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	တမ့ၢ်လၢနီၣ်ကစီၢ်ဘၣ်
Sibley ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	952	10	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 28-29	1	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	တမ့ၢ်လၢနီၣ်ကစီၢ်ဘၣ်
St. Croix ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	956	90	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 28-29	1	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 27
Zippel Bay ကီၢ်ခဲၣ်ဖိကရၢ်	953	20	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 20-22	2	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	တမ့ၢ်လၢနီၣ်ကစီၢ်ဘၣ်

တၢ်ခးချံၣ်လီၤဆီလၢ ပုၤသးစၢ်တၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ

တၢ်လီၤကစီၤအမံၤ	တၢ်ခးပုၤ နီၣ်ဂံၢ်	ပုၤန့ၣ်လီၤပုၤယုထံၣ် နီၣ်ဂံၢ်	မ့ၢ်န့ၢ်	တၢ်ဟ့ၢ် ပနီၣ်ထံၣ်	တၢ်ခးအကလုာ်	တၢ်ခးသ့ၣ်ညါဆီ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိ
Camp Ripley Military Reservation	950	175	အိၣ်ကထီၣ်ဘၣ်. 7-8	2	တၢ်ဟ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ် ဂ့ၢ်အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်	တၢ်ခးဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလၢ တၢ်ကဘၣ် မၤအိၣ်, Jan Ekert; 320-339-9927; Jancrs1@gmail.com, ပတံထီၣ်ဖဲ လၢအိၣ်ကွဲၣ်. 18

ပုၤသးစၢ်တၢ်ခးချံၣ်တၢ်ခွဲးဂ့ၢ်ယာ်ဘၣ်

Sand Prairie WMA (Sherburne ဒိထံၣ်) အံၤအိးထီၣ်အသး ဖဲတၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟ့ၢ်ဒီးချံၣ်အကတီၢ်ညီၣ်န့ၢ်လၢ ပုၤသးစၢ် လၢ အသးအိၣ် 10 တုၤလၢ 17 လီၤ.တၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟ့ၢ်ဒီးချံၣ်အကတီၢ်ညီၣ်န့ၢ်တၢ်ဘျၢတဖၣ် တၢ်ကဘၣ်မၤပိာ်ထွဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

စက်အိတ်လာတဟိညာ်အပူ

ပုၤခးတၢ်မဲလၢတဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ ကကွၢ်ဆိကမိၣ်ထံဆး တၢ်ခးတၢ်မဲလၢဖးဒိၣ်တဖၣ်လၢကျိသ့ၣ်မျိၣ်သ့ၣ် လၢ ပုၣ်, စၢ်တပၣ် လၢအပူၤဖျါလီၤဆီ မၤဒိၣ်ထီၣ် တီၢ်ဂီၤ, တီၢ်ဘီ, ဒီးမၤကဝီၤထီၣ်ကျိသ့ၣ်စၢ်ထးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိသ့ၣ်ဒိ န့ၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤဂုၤလၢပုၤထီၣ်အီၤလၢ ခဲအံၤအနံၣ်တဖၣ်အပူၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ် မၤအါဒိၣ်ထီၣ်တၢ်န့ၣ်အီၤသ့ ဒီးတၢ်ဂၢ်တၢ်ကျါ, ပံးဃၢ်ပၤဃၢ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်ခဲလၢအတယၢ်, ဒီးန့ၣ်ဖျါတၢ်ဂၢ်အါန့ၣ်ဒီး ကျိသ့ၣ်တဖၣ်လၢပုၣ်, စၢ် အိတ်လၢ အသးကံၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် တၢ်မၤန့ၣ်အီၤသ့ ဒိအမ့ၢ် muzzleloaderကျိတၢ်လီၤတဖၣ် ဒီးshotshell slugs ကျိချဲတဖၣ်, စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

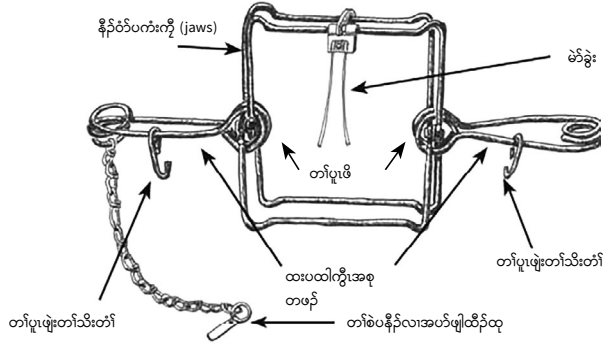
ပုၤခးတၢ်မဲလၢဖိတဖၣ်လၢ အက့ၢ်စးသ့ဝဲ ကျိသ့ၣ်တဖၣ်လၢတအိၣ်ဒီးစၢ် န့ၣ်ညီန့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ခးတၢ်န့ၣ်ဂုၤဝဲ ဒိသးသီး မ့တမ့ၢ် ဂ့ၢ်အါန့ၣ်ဒီး ကျိသ့ၣ်တဖၣ်လၢစၢ်အိတ်လၢအသးကံၢ်ပူၤ န့ၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒိလဲၣ်န့ၣ် အက့တအိတ်လၢကနီၤဖး တၢ်သးကံၢ်ဒီးစၢ်လၢအကီၤ လၢကအိတ်ကွၢ် မ့တမ့ၢ် မၤသ့ၣ်ဖးကွၢ်, လၢအကြိဃၢ်တၢ်န့ၣ်ဖျါတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အပူၤတဖၣ်လၢ ကျိသ့ၣ်ဖးဒိၣ်, လၢစၢ်တပၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ထီၣ်သကြီၤအီၤဒီး ကျိချဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကံၢ်စီဂုၤဒိၣ်မးလၢစၢ်အိတ်လၢအသးကံၢ် သ့ဝဲဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၣ်, စၢ် န့ၣ် မ့ၢ်စၢ်ထးလၢအစ့ၣ်အိတ်တမံၤ လၢအမၤဆူးမၤဆါ ပုၤတဂၤလၢလၢလၢ အဆးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ, လီၤဆီဒုၣ်တၢ် ဖိသ့ၣ် ဒီးပိၣ်မုၢ်လၢအဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒုးအိတ်ထီၣ် သးအတၢ်သ့ၣ်ညါပလၢကံၢ်ဘၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လၢ ပုၤသးပုၤတဖၣ်အဂီၢ်သ့ စ့ၢ်ကီးလီၤ. ကျိသ့ၣ်န့ၣ်လၢစၢ်အိတ်လၢအသးကံၢ်ပူၤ ကံၢ်သ့ၣ်ဖးကွၢ်ဝဲဆူအက့အီၤအါဂီၢ်ဂီၢ်သ့ဝဲ ဒီးလဲၤန့ၣ်ဖျါယံၤတုၤ 18 စုမ့ၢ်ဒိၣ်ဆူတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအပူၤလီၤပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤလီၤသ့ၣ်ညါတဘျုးတီၢ်အပူၤ, တုၤဆူ 30 များကယၤအ တၢ်ဒိယံၤ(X-rayed)ဖျါန့ၣ်, တၢ်ထီၣ်န့ၣ်လၢ, လၢတၢ်ပနံၣ်ကၤကူးကၤ တၢ်ဟိအညာ်ပူၤန့ၣ် စၢ်အကူၣ်အက့တဖၣ်ပၣ်ဃုၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

ကျိသ့ၣ်ဒီးကျိချဲမျိၣ်တဖၣ်လၢ စၢ်တပၣ်တဖၣ် ဒုးဟးထီၣ်ကွၢ် တၢ်အစ့ၣ်ခဲပတီၢ်တပတီၢ်လၢအဘၣ် လဲၣ်ကြိၣ်ကြိၣ်တဖၣ်ဒီး လဲၣ်လုအဂၤတဖၣ် လၢစၢ်အကူၣ်အက့ဆးဘၣ်အီၤဖဲတၢ်ဒုးအိတ်အီၤ တၢ်မဲလၢအပုၣ်အကဖုတဖၣ်အါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ် အါထီၣ်လီၤတၢ်လီၤဆးအဂီၢ်, န့ၣ်လီၤက့ၢ် ဖဲ mndnr.gov/lead တက့ၢ်.

ကဘၣ်မၤထူၣ်ဖျးထွံၣ်လၢတၢ်ဒီးထုဆဲထုပီးလီၤအပူၤဒိလဲၣ်

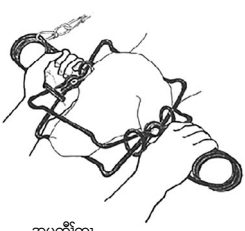
ထုလၢအဖိၣ်ဃၢ် နီၢ်ခိမိၢ်ပုၢ်
ဒီးအကူၣ်အက့တဖၣ်

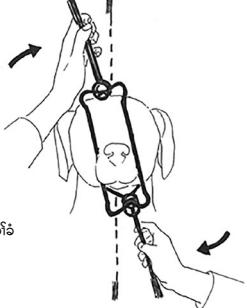
ထွံၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဘျုးဒီးထုန့ၣ် နအိတ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖုၣ်ကီၢ်လၢ ကမၤပူၤဖျးဆၢဖိကီၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤအေုဒိၣ်လၢ နကမၤအီၤတသ့ ဖဲအသ့လၢအဆိအချ့န့ၣ်လီၤ. ပဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလၢထွံၣ်ကစၢ်တဖၣ် လၢကမၤလီၤအါထီၣ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုအဂ့ၢ် ဒီး မၤလီၤသ့ထီၣ်သး ဒိတၢ်အကျိအကျဲလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤ ဖဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ဆးပိၣ်ထွဲထီၣ် ကဘျုးပလၢခဲတကဘျုး

အပတ်တီတာ - တဘျီယီဘဲးတံာ်ယာ်တြပုဒ်ခဲလက်ဒီး တရဲးထု ဒ်သီးနီဉ်ဝံင်ပကး (jaws) တဖှ်တဆိဉ်သနဲးလီၤအသး လာထွဲဉ်အကလံၤကျဲၤအဖိဉ်တဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

အပတ်တီတာ

အပတ်တီခဲ

အပတ်တီခဲ - ဆိဉ်တံာ်စပြုဉ်လာနစုခဲခိ မုတမုာ် ဆိလီၤပီးလီ တုၤလၢ နကမၤယး တံာ်သီးတံာ်အသးလၢဘၢဒိတကပၤစုဉ်န့ၣ်တက့ၢ်.

အပတ်တီသၢ - စၢတံာ်သီးလၢအတံာ်ယာ်စပြုဉ်အသး, လၢကဟံးယာ်စပြုဉ်လၢ အဆိဉ်သနဲးလီၤတံာ်အဂီၢ်တက့ၢ်. တဘျီကဒီး, စူးကါစုခဲခိလက်လၢ စပြုဉ်တခိ စုဉ်အဖိဉ်ဒိဉ် ဝဲအလီၤမုာ်အိဉ်အခါန့ၣ်တက့ၢ်. တံာ်အံၤကမၤစၢလီၤတံာ်ဆိဉ်သနဲး လၢထုတကပၤန့ၣ်လီၤ.

အပတ်တီလွံာ် - မၤကဒီးတံာ်အကျိၤအကျဲတဖှ် လၢစပြုဉ်အကတက့ၢ်အဂီၢ် န့ၣ်တက့ၢ်. နဘဲးတံာ်ယာ်ထုအစပြုဉ်အက့ၢ်တဖှ်မုာ်တညီကဒ်ဘဉ်န့ၣ်, ပီးလီ အိဉ်အါခါလၢကမၤစၢအါထီဉ်န့ၣ်တက့ၢ်အဂီၢ်သဟီဉ်န့ၣ်လီၤ. နစူးကါပျံၤစၢ, ပျံၤ မုတမုာ် စံး(ပ)နီဉ်စဲ (zip ties) တဖှ်လၢကဆိဉ်တံာ်ယာ်တြပုဒ်သ့န့ၣ်လီၤ.

စံး(ပ)နီဉ်စဲ (zip ties) - သးန့ၣ်လီၤဆူတံာ်ပျံၤဖိအိဉ်တံာ်လီၤဒီးသီးတံာ်စံး(ပ)နီဉ် စဲန့ၣ်တက့ၢ်. ထုးလၢ အကတတံာ်တုၤလၢစပြုဉ်သံးန့ၣ်လီၤအသး, စူးကါစုတခိလၢ ကမၤစၢဆိဉ်တံာ်လီၤစပြုဉ်တဖှ်ဝဲတံာ်လိဉ်မုာ်အိဉ်အခါန့ၣ်တက့ၢ်.

ပျံၤ မုတမုာ် ပျံၤစၢ- ကွီၤတရဲးလီၤခဲဘျီလၢတံာ်ပျံၤဖိပျံၤ, ပာ်တုၤအီၤလၢလၢလီဉ်လီဉ် လၢအကတတံာ်ခဲကပၤလၢန့ၣ်တက့ၢ်. မၤတံာ်လီၤအကတတံာ်တကပၤ ဒိဖျိလီၤတံာ် လီၤအီၤ မုတမုာ် ပာ်လီၤန့ၣ်ဒိဉ်ဒိဖျိကွီၤ ဒီးထုးတံာ်လၢအကတတံာ် တကပၤတက့ၢ်.

အပတ်တီသၢ

န့ၣ်လိဉ် စံး(ပ)နီဉ်စဲလၢအကျဲၤပျံၤလီၤ တံာ်ပီးလီဒီး တံာ်ဂုာ်တံာ်ကျိၤလီၤတံာ်လီၤဆဲးတဖှ် တံာ်မၤန့ၣ်အီၤသ့ဝဲတံာ်မုာ်ဃုထီဉ် အီၤ လၢ မံဉ်န့ၣ်စိထုဉ်ပျံၤဒီးထုဆဲထုတံာ်ကရၢကရီ (Minnesota Trappers Association) ဝဲ mntrappers.org. တက့ၢ်. နမုာ်ပျံၤ နစံး(ပ)နီဉ်စဲလၢ နနီၢ်ကစၢဒ်န့ၣ်, တံာ်သ့တဖှ်အံၤအတံာ်ဂီၢ်ဆူဉ်အယုာ်ကြးအိဉ် 175 ဝီဉ် မုတမုာ် အါန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

DNR ပုၤမၤတံာ်ဖိကဒုးန့ၣ်ထုတဖှ်ဒီး ရၢလီၤတံာ်မၤအကျိၤအကျဲတဖှ်ဆူ ကရၢလၢအသးစဲ တကရၢလၢလၢန့ၣ်လီၤ. ဆဲးကျဲၤ DNR ဟီဉ်ကဝီၤလီၤခဲဘဲးဝဲဒီး (ကွီၤ ကဘျဲးပၤ 127). တံာ်ဒုးန့ၣ်ပာ်ဖျိတမံၤဃီတဖှ်အံၤ ဘဉ်တံာ်ဟ့ၣ်လီၤ အီၤ ဒိဖျိ မံဉ်န့ၣ်စိထုဉ်ပျံၤဒီးဆဲထုတံာ်ကရၢကရီ (Minnesota Trappers Association) mntrappers.org န့ၣ်လီၤ.

ကွီၤတံာ်ဂီၢ်မုတမုာ်ဒုးန့ၣ်လၢအရၢလီၤ ဘဉ်ဃးဒီးတံာ်အကျိၤအကျဲတဖှ် ဒီးမၤလဲနသးလၢကဘဉ်ဟးဆဲးထုတဖှ် ဝဲ <https://idfg.idaho.gov/hunt/trap>.

တၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိ

တၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ခးတၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိကတီၢ်အမုၢ်န့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ထၢၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ခးတၢ်အန့ၣ်ရၣ်တဖၣ် ကွၢ်ဖဲ ကဘျးပု 47 ဒီး 50 တက့ၢ်. လဲးစံၣ်န့ၣ် စးထီၣ်လၢ လါမံၤဂ့ၢ် 1 သီတုၤလၢဖျၢၣ်အါရဲၤအလၢကန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိအလဲၣ်စ့ၣ်တဖၣ်

ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိဒီးတမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိခဲလၢၣ်, လၢအသးအိၣ် 16 န့ၣ်ဒီးသးပုၤန့ၣ်အန့ၣ်, ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိအလဲၣ်စ့ၣ် ဖိးသဲးစးလၢအစုပုၤလၢ ကခးတၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိန့ၣ်လီၤ. ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိတဖၣ် ကဟးခး တၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိလၢ တအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤအဖိခိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ပၤဝဲဒ်အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံး အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤ အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျဲပုၤတဖၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးလၢပုၤသးဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ကဘျးပု 14.

တၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်စဲပနီၣ်တဖၣ်လၢ ပုၤတအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိအပူၤ ကခးထီၣ်ဒ့ၣ်, ထီၣ်တၢ်တဖၣ်ဒီးထီၣ်ကံၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ် ကဘျးပု 22.

လၢတမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ခးထိးတံၢ်/ထိးတံၢ်ဖျၢၣ်မံၤလၢအိၣ်ဒီးအဆူၣ်ဖးထီၣ်ကပုၣ် (တမ့ၢ် ပုၤ အိၣ်ဆိး ပုၤလီၤကဝီၤဖိ)လဲးစ့ၣ်ဒီး တမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိတၢ်ခးတၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိ လဲးစ့ၣ် လၢကခးထိးတံၢ်ဒီး ထိးတံၢ်ဖျၢၣ်မံၤန့ၣ် လီၤ. တၢ်ခးထိးတံၢ်/ထိးတံၢ်ဖျၢၣ်မံၤလၢအိၣ်ဒီးအဆူၣ်ဖးထီၣ်ကပုၣ်လဲးစ့ၣ်န့ၣ် တၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢကခးထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးထိးမံၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒဲးလဲၣ်ဂ့ၢ်, တၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒဲးတၢ်ခးတၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိလဲးစ့ၣ်လၢ ကခးထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတၢ်မံၤလၢ် အဆံးဖိအဂၢၢ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်တလိၣ်ဘၣ်တၢ်ခး တၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိအလဲၣ်စ့ၣ်တဖၣ်လၢကခးထီၣ်မံၤတဖၣ်ဒီးကျိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခးတၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိ

တၢ်တြိဟံၣ်ပနီၣ်ထီၣ်ရီၤ

တၢ်လိၣ်ဘၣ် တၢ်ကူတၢ်သိးကပြီၤကပြီၤအဘီၣ်ဂီၢ်/အဂီၢ်စၢ် လၢတၢ်ခးတၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ် ကဘျးပု 34 လၢတၢ်ကွၢ်ကပံၣ်ကွဲၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ကရူၢ်တၢ်ဟးခးသကိးတၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိ

“ပုၣ်တံၣ်” န့ၣ်အခိပညီ မ့ၢ်ဝဲ ပုၤအိၣ်ခဲက မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၣ်အကရူၢ်တဖၣ် လၢကပၤယၢ်တၢ်ဆဲးကျိးဘျးဘျးတၢ်တံၢ် ခိဖျိ တၢ်ထံၣ်ဒီး တၢ်ကလုၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤဒီးတကၤကဒဲကဒဲ ဖဲအခးတၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိလၢတမ့ၢ်သးလီၤသးကျဲတဖၣ်န့ၣ် လီၤ. “ပုၣ်တံၣ်တၢ်ဟး လူၤခးသကိးတၢ်” အခိပညီလၢ ပုၣ်တံၣ်အကရူၢ်ဖိကခးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢကရူၢ်ဖိအဂၢၢ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၣ်တံၣ်ကခး တၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိတဖၣ်ဖိးသဲးစး ဒဲးတၢ်ဘျုးပိာ်ထွဲထီၣ်တဖၣ်ဟဲဝဲအသး-

- ပုၣ်တံၣ်အကရူၢ်ဖိကခး အါန့ၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်န့ၣ်လၢ ပုၤတဂၤအဂီၢ်, ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ခးန့ၣ်တၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိခဲလၢဟံၣ်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီး အိၣ်လၢပုၣ်တံၣ်အစုပုၤန့ၣ် တဘၣ်တလၢကွဲၣ် တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်န့ၣ်ပုၣ်တံၣ်အကရူၢ်ဖိအယၢ်ယုၣ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၣ်တံၣ်ကရူၢ်ဖိတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ် ကစိၣ်ဆူၤထဲဒ့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်န့ၣ်ပုၤတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ်အတၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်တပျဲတၢ်ကခးတၢ်လၢအကရူၢ်လၢ ထီၣ်လၢအသးလီၤသးကျဲဘၣ် (ထီၣ်လွံၢ်, ထီၣ်ဒ့ၣ်, ထီၣ်တၢ, ထီၣ်ဒ့ၣ်ထံးဒိၣ်
- မဲးကဲစဲၣ် (mergansers), ထီၣ်ဒ့ၣ်ထံးဒိၣ် (coots), ထီၣ်ဝုးခီး (woodcock), ထီၣ်ရူၤ(လ) (rail), ထီၣ်ဒိၣ်စဲ(န) (sandhill cranes), ထီၣ်ဖြူၣ်ခဲး (snipe), ဒီး ထီၣ်ကီလဲန့ၣ်(လ) (gallinules) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စူးကါစၢ်ပုၣ်ဒီးခးတၢ်

ပုၤတဘၣ်ခးထီၣ်ဒ့ၣ်, ထီၣ်တၢ, ထီၣ်ဒ့ၣ်ထံးဒိၣ် မဲးကဲစဲၣ် (mergansers), ထီၣ်ဒ့ၣ်ထံးဒိၣ် (coots), ထီၣ်ကီလဲန့ၣ်(လ) (gallinules) ဒီးစၢ်ပုၣ်ထး မ့တမ့ၢ် ဖဲအိၣ်ဒီးစၢ်ပုၣ်ထးလၢစုပုၤအခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကစူးကါတၢ်ခးစၢ်ပုၣ်ထးလၢ ကီၢ်စဲၣ်ဒိဘၣ်လၢ တၢ်မံၤလၢ်အဆံးဖိအဂီၢ် ဒဲးတၢ်တြိဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်စူးကါကျိ လၢ လံာ်ရဲၤလီၤအံၤအပူၤ, တလၢကွဲၣ် ဖဲဒဲးဒဲးကျိကီၢ်စၢ်စ့ၣ် တၢ်မံၤလၢ် အိၣ်ကဒုလီၤဒီး ထီၣ်ဒ့ၣ်ထံထီၣ်တၢ်မၤအါထီၣ် တၢ်လီၤကဝီၤ (Wildlife Refuges and Waterfowl Production Areas) န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခးထီၣ်

တၢ်ခးထီၣ်အကတီၢ်

ပုၤတဘၣ်ခးထီၣ်လၢတၢ်ဒိသဒါအိၣ်တဖၣ်ဒီးထု မုတမ့ၢ် ထုးစါဒီးစါ, စူးကါပျံၤလၢအဒီးထီၣ် (bird lime), ဒီးဆၢၣ်ရံး မုတမ့ၢ် ဆဲလီၤ ကျိ, ဒီဖျိထုးပျံၤ, ထးသ့, မုတမ့ၢ် ပိးလီၤအဂၢၤလၢအိၣ်ကံၤ တၢ်လီၤပျီဖးလီၤ မုတမ့ၢ် ဒီဖျိစူးကါမ့ၢ်အူန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စိၣ်ထီၣ်စိၣ်လီၤထီၣ်လၢတၢ်ခးန့ၢ်တဖၣ်

ထီၣ်လၢတၢ်ခးန့ၢ်တဖၣ်တၢ်ကဘၣ်စိၣ်ထီၣ်စိၣ်လီၤအိၣ် ဒီးအဆူၣ်အဒီးပုၤပုၤတလၢကွံာ် -

- ဆိကဆိ, ထီၣ်ကံၤ, ဒီးဟံးကရံၣ်ထီၣ်ဘျၢၣ် ကအိၣ်ဒီးအိၣ်တခီ မုတမ့ၢ် အိၣ်ဒီးအဆူၣ်အဒီးပုၤပုၤ.
- ထီၣ်လွၢ်တဖၣ်တၢ်ကဘၣ်စိၣ်ထီၣ်စိၣ်လီၤအိၣ်ဒီးတဘျၢၣ်ပုၤပုၤန့ၣ်လီၤ.

ဆီမံၤဖြၢၣ်ရံ (Prairie chicken)

ဆီမံၤဖြၢၣ်ရံ (Prairie chicken) လဲးစ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံပနီၣ်လီၤအိၣ်ဒီးဖျိဘျၢၣ်တီၢ်နီၣ်ကံၤ ထဲဒၣ်ဆူပုၤအိၣ်ဆိးဖဲမံၣ်န့ၣ်စိထၣ် (Minnesota) န့ၣ်လီၤ. တၢ်တလီၣ်ဘၣ်တၢ်မံၤလၢအဆဲးဖိလဲစ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ်လၢကံၤကွံာ် ဖဲ မုၢ် 5 န့ၣ်, လၢအိၣ်ကံၤ 18 သီန့ၣ်လီၤ. လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိဒီးတၢ်မံၤပုၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢၣ်တဖၣ် တၢ်ဆူထီၣ်န့ၣ်အိၣ် လၢ အုထၢၣ်န့ၣ်အဖိဒိၣ်သ့ဖဲ mndnr.gov/hunting/prairiechicken. န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအတအိၣ်ဒီး ဆီမံၤဖြၢၣ်ရံလဲးစ့ၣ်တဖၣ် တတိၤစၢၤ မၤစၢၤပုၤလၢအဟး လုၤခးဆီမံၤဖြၢၣ်ရံလၢအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်, ပုၤဃုာ်ဒီးထွဲၣ်လုၤတၢ်မံၤလၢတၢ်တွၢ်အိၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟံးကရံၣ်ထီၣ်ဘျၢၣ်ဒီးထီၣ်ကံၤ

ပုၤတဘၣ်ခးထီၣ်ကံၤ မုတမ့ၢ် ဟံးကရံၣ်ထီၣ်ဘျၢၣ်ဒီးကျိရဲးဖျၢၣ် မုတမ့ၢ် ကျိဖျၢၣ်ဖိလၢကျိအကလုာ် 22 ခဲလံာ်ဘၣ်ရံ(မ)ဖါယၢၣ် (22 caliber rimfire) ဒီဖျိ စူးကါ ကျိရဲးဖျၢၣ်အဖျၢၣ်, အထီ, မုတမ့ၢ် ကျိရဲးဖျၢၣ်တၢ်စုကတဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကျိဖျၢၣ်လၢ တၢ်စူးကါအိၣ်လၢ တၢ်ခးထီၣ်လၢအပူၤလၢတၢ်ဖိဒိၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ဒီးကျိချဲအန့ၢ်သၢဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟးလုၤခးပုၤ အမုၢ်န့ၢ် တဖၣ်ဒီး တၢ်ဟးခးတၢ်အန့ၢ်ရံၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကွၢ်အိၣ်လၢကဘျးပၤ 47 အဖိဒိၣ်တက့ၢ်.

ဆိကဆိအမံၤ

တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီဒီး သ့ၣ်လုၤလီၤဆူအကတီၢ် ဆိကဆိတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢၣ်တဖၣ် ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ် တၢ်မၤန့ၢ် အိၣ်လၢ အုထၢၣ်န့ၣ်အဖိဒိၣ် သ့ဖဲ mndnr.gov/hunting/turkey

တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီခခါကတီၢ် မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီတဖၣ် (2023)	စဲးပတုဘၣ် 30 - အိးကထီဘၣ် 29
တၢ်ကီၢ်ထီၣ်သီ ကျိတဖၣ် အခခါကတီၢ် မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ တဖၣ် (2024) —	A = အုဖြၢၣ် 17 - 23; B = အုဖြၢၣ် 24 - 30; C = မုၢ် 1 - 7; D = မုၢ် 8 - 14; E = မုၢ် 15 - 21; F = မုၢ် 22 - 31

ထီၣ်ဂ့ၢ်ခး (Woodcock), ထီၣ်ရူ(လ) (rail), ထီၣ်ဖြူၣ်ခဲး (snipe), ထီၣ်ဒိၣ်စဲ(န)ဖြူ(လ) (sandhill cranes), ဒီး ထီၣ်လွၢ်တဖၣ်

- တၢ်တလီၣ်ဘၣ် ကီၢ်စဲၣ် မုတမ့ၢ် ဖဲဒ်ဒရဲၣ်ထီၣ်ဒုၣ်ထီၣ်တၢ်တၢ်ဟံပနီၣ်တဖၣ်လၢကခး ထီၣ်ဂ့ၢ်ခး (Woodcock), ထီၣ်ရူ(လ) (rail), ထီၣ်ဖြူၣ်ခဲး (snipe), ထီၣ်ဒိၣ်စဲ(န)ဖြူ(လ) (sandhill cranes), ဒီး ထီၣ်လွၢ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟံပနီၣ် တၢ်ခးထီၣ်ဒိၣ်စဲ(န)ဖြူ(လ) ဖဲမုၢ်န့ၢ်ကလံာ်စိးဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်တၢ်ခးထီၣ်ဒုၣ်ထီၣ်တၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢၣ် တဖၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်လီၣ်ဘၣ် တၢ်ကလုၤပိာ်မထွဲတၢ်ခးထီၣ်လၢအသုးလီၤသုးကျဲတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိ (HIP) လၢပုၤလုၤဟးခးပုၤလၢ အိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကျိအဖျၢၣ်တဖၣ်အပူၤကျိချဲတဘၣ်အိၣ်အန့ၢ်သၢဖျၢၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခး ထီၣ်ရူ(လ)(rails), ထီၣ်ဖြူၣ်ခဲး(snipe), ထီၣ်ဒိၣ်စဲ(န)ဖြူ(လ)(sandhill cranes) န့ၣ်ရံၣ်တဖၣ်မုၢ်ဖဲ 1/2 န့ၣ်ရံၣ် တချးလၢ မုၢ်ဟဲထီၣ်တၢ်မုၢ်လီၤန့ၣ်လၢ တၢ်ဟးလုၤခးပုၤဒီးတကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကစူးကါတညီၣ် (decoy) လၢအကွဲန့ၣ်ထီၣ်လံာ်တဖၣ်လၢ ကခးထီၣ်လွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကစူးကါနီၣ်ကၢၤစိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤန့ၢ်အထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ခးထီၣ်လွၢ်တဖၣ် အိၣ်လၢအုထၢၣ်န့ၣ်အဖိဒိၣ်ဖဲ mndnr.gov/hunting/mourningdove

ထီၣ်ဒုၣ် (Ducks) ဒီးထီၣ်တၢ် (geese) တဖၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ခးထီၣ်ဒုၣ်ထီၣ်တၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢၣ် တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ (Waterfowl Hunting Regulations Supplement) လၢ ကမၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ တၢ်ခးထီၣ်ဒုၣ်ထီၣ်တၢ်အကတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးတီၢ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခံကဘျး

တၢ်ခးဆၢနီၤဖိကီၢ်ဖိလၢအဆူၣ်ကပုၣ်တဖၣ် (furbearers)

- ပုၤတဘၣ်မၤတံၢ်တၢ်ဆၢနီၤဖိကီၢ်ဖိတၢ်မၤလၢအပူၤ မ့တမ့ၢ် အတၢ်အိၣ်ကဒုအလီၢ် ဖဲလၢနီၣ်ဝုဘၣ် 1 သီဒီးလၢအဖျၢၣ် 1 သီ အဘၢၣ်စၢၤ, လၢတအိၣ်ဒီးလံာ်ပျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတဘၣ်ခးဝံးဖဲမၤတၢ်(pine marten), ဆီဖဲးရှၢၣ်(fisher), ဆီဖဲး(ခ)(mink), ယုၢ်ဖိခီဖိမးဖြဲခး (muskrat), ဆီဘဲဘၣ်(bever), မ့တမ့ၢ် ဆီအိးထၢၣ်(otter) ခီဖျိက့ၢ် မ့တမ့ၢ် ချီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒိလံာ်ဂ့ၤ, တၢ်ကစူးကါကျိလၢကမၤဆဲ ဆၢနီၤဖိကီၢ်ဖိလၢ အဘျးလၢထုအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးဆဲ, ပဒဲတဖၣ်လီၤ.

ထီးတီၤ (Raccoons)

ပုၤကခးထီးတီၤတဖၣ် ဖဲ 1/2 န့ၣ်ရံၣ်ဖဲမုၢ်လီၤန့ၣ်ဝံးအလီၢ်ခဲဒီး 1/2 န့ၣ်ရံၣ်တချူးမုၢ်ဟဲထီၣ် ဒိတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢလၢလၢတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါဝဲအသိး-

- ပုၤဟးလူၤခးပုၢ်တဖၣ်ကဘၣ်ဟးလၢအခိၣ်လီၤ.
- တၢ်ကဘၣ်စူးကါတၢ်ကပီၤအယီၤလၢကပညိၣ်တၢ်, ကျဲးစးဃုထီၣ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် ခးထီးတီၤထဲဒၣ်ဖဲထီးတီၤတဖၣ်ထီၣ် လၢ သ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ထွံၣ်တဖၣ်ဟံက့ၢ်စိာ်အီၤဖဲထံကျိအကပၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်စူးကါကျိရဲးဖၢၣ် မ့တမ့ၢ် ကျိဖျၢၣ်တဖၣ်ကဘၣ်မုၢ်ဝဲဒၣ် ကျိ .17 မ့တမ့ၢ် .22 ခဲလံာ်ဘဲၣ်ရံ(မ)ဖါယၢၣ် (caliber rimfire) (ပၣ်ဃုာ်ဒီး 22 ကျိမဲးနဲ(မ) (magnum) န့ၣ်လီၤ.
- ကျိဖျၢၣ်ကျိချဲတဖၣ်ကဘၣ်ပုၤဒီး No. 4 ကျိချဲ မ့တမ့ၢ် ဆဲးန့ၢ် (အဒိၣ်အထီ 4, 5, 6, 7 1/2, အဂ့ၤအဂၤ)န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတဘၣ်ဟးခးထီးတီၤလၢအိၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ပူၤ မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်ကအိၣ်ပူၤ, မ့တမ့ၢ် ခီဖျိ ကူၣ်လီၤသ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီးထီးတီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟးခးထွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ် ဒီး ထွံၣ်မံၤ (coyote) ဖဲမုၢ်န့ၣ်

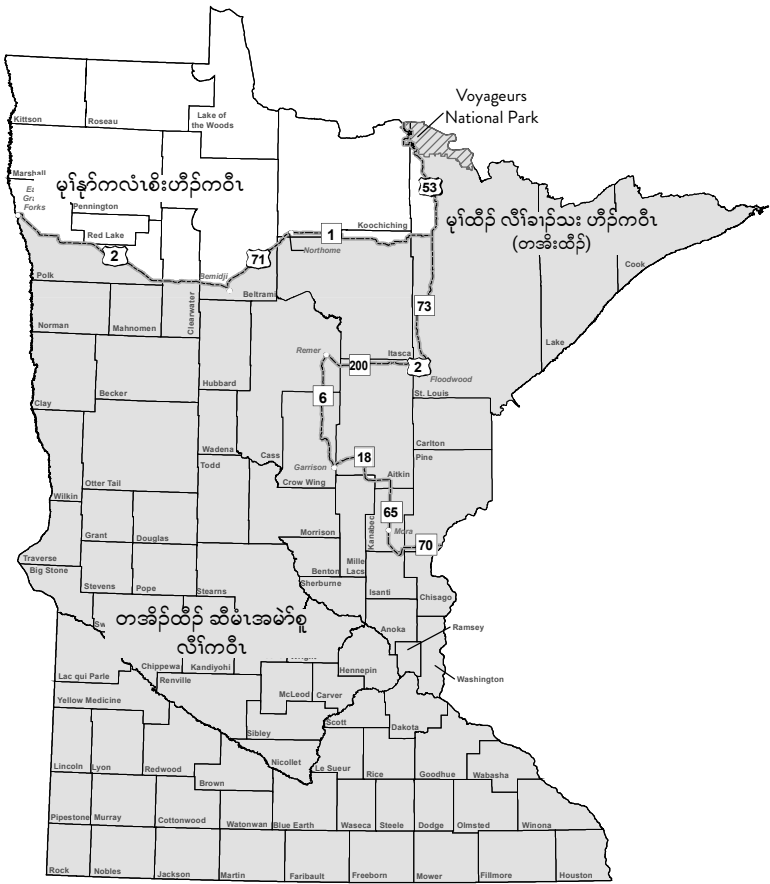
ပုၤကဘၣ်စူးကါတၢ်ကပီၤ လၢကဟးခး ထွံၣ်မံၤ (coyote) မ့တမ့ၢ် ထွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ် လၢ လါယနူၤအါရံၣ် 1 သီ တုၤ လါမၢ်ရှး 15 သီ န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ကဘျးပၤ 31 လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်တက့ၢ်.

ထွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးထီးတီၤတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကဟးဃုဒီးထွံၣ် ဖဲတၢ်ကးတံၢ်တၢ်ဟးခးပုၢ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ကဘျးပၤ 29 လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိလီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်တက့ၢ်.

ဆီမံအမဲရူ (Sharp-tailed grouse)

မုန်ကလံးစီးဟီင်ကဝီတံအိးထီင်တံဟးခးပှါအမုန်နဲ- စဲးပတ့ဘာ် 16 သီ - နီင်ဝုဘာ် 30 သီ

မုန်ထီင်လီါခါသးဟီင်ကဝီဒိင် ဘာ်တံကးတံသ်ဃာ်အီါ. နှင်လီါကွါ mndnr.gov/wildlife/grouse.html

ကွါဟီင်ခိင်ဂီါလု၊ ဟီင်ကဝီဒိင်အခါတဖှင်အင်္ဂါ မုတမုန် နှင်လီါကွါ mndnr.gov/hunting/grouse. တကွါ. မုတမုန်လု ပှါခးတံမဲလင်ဖိတဖှင်လုအိင်ဒီး တံဟါခိင်ဆီလဲးစ့င် လုဟီင်ကဝီဒိင်လုအဝဲသ့င်ဃုထပင်တံန့ဒီး, တံလီါကဝီလု တံမဲကဒုဃာ်အီါန့ တံကးတံသ်ဃာ်အီါတုလု၊ တံခးထီင်မဲါခဲစူ ကြီး(စ်)တစုနှင်လီါ.

တံစးန့ဆုင်ဖိကီါဖိအကလုင် (Hybridization) တံဃုထံင်သ့င်ညါ

ပှါခး ထီင်မဲါခဲစူကြီးစ် (Sharp-tailed grouse) ဒီး ဆီမံဖြှင်ရံင် (prairie-chicken) တဖှင် အဆုါထီင်ဝဲ ထီင်အိးဆု လုအဒိင် 5-10 ခါ မုတမုန် ထီင်လုတံမဲန့အီါတဘျင်စုင်စုင် အမဲါဆုင်တဖှင် လုတံစးန့ဆုင်ဖိကီါဖိအကလုင် တံဃုထံင်သ့င်ညါအင်္ဂါ သုဝဲနှင်လီါ. ဆုါလီါ ထီင်တဘျင်စုင်စုင် အဆုင်တဖှင် လုလံင်ပရုလီါလီါဆီဆီတဖျုင် အပှါ (တဘျင်ဃါဃာ် ထီင်လုအတဒ်သိးလိင်သးတဖှင် အဆုင်တဂုါ), ကျးစဲလီါအီါဒီး ကီါရုင်လုတံမဲန့ထီင်ညါဆု- Grouse Research, DNR Regional Headquarters, 1201 East Highway 2, Grand Rapids, MN 55744.

တၢ်ဟးခးလိာ်ကွဲတၢ်မံလၢအဆံးဖိအကတီၢ်

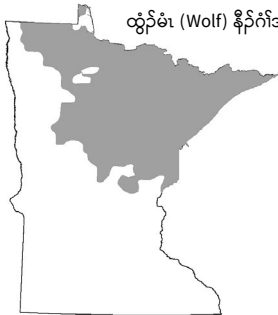
တၢ်မံလၢဖိ	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟးခးပုၤအကတီၢ်	တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်နးတၢ်တနး	တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်ဟံလၢစုပုၤ	တၢ်ဟးခးတၢ်/န့ၣ်ရံၣ်တဖၣ်
မီးတၢ်တံထံ(လ)ပဲခဲ (Cottontail rabbit) ဒီး စနဲ-ရီၤ ပဲခဲ(snow-shoe hare)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 16-သီ ဖုၣ်တြၢၤအါရဲၤ. 29 သီ	ခဲလၢဟံပနီၣ် 10 ခု	ခဲလၢဟံပနီၣ် 20 ခု	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
ပဲခဲကွဲး (Jack rabbit)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 16 သီ - ဖုၣ်တြၢၤအါရဲၤ. 29 သီ	1	3	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
လံာ်ပအီအလးဒီး ဖီး(စ) (Gray and fox squirrel)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 16 သီ - ဖုၣ်တြၢၤအါရဲၤ. 29 သီ	7 ဟံပနီၣ်	14 ဟံပနီၣ်	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
ဆီမံးရုး(တ)ဒီးဖြူပုး (Ruffed and spruce grouse)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 16 သီ- ယနူးအါရဲၤ. 1 သီ	5 ဟံပနီၣ်	10 ဟံပနီၣ်	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
ဆီမံးအမံၤစု (Sharp- tailed grouse)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 16 သီ - နီၣ်ဝုဘၢၣ်. 30 သီ (မုၢ်န့ၣ်ကလံးစီး)	3	6	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
ဟွံကုၤရံၣ်ထီၣ်ဘၢၣ် (Hungarian partridge)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 16 သီ- ယနူးအါရဲၤ. 1 သီ	5	10	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
ထီၣ်ကံာ် (Pheasant)	အိးကထီဘၢၣ်. 14 သီ - ယနူးအါရဲၤ 1 သီ	အဖါ 2 ဘၢၣ် (အဖါ 3 ဘၢၣ် ဒံၣ်စဲဘၢၣ် 1 သီ - ယနူးအါရဲၤ. 1 သီ)	အဖါ 6ဘၢၣ် (အဖါ 9 ဘၢၣ် ဒံၣ်စဲဘၢၣ် 1 သီ - ယနူးအါရဲၤ. 1 သီ)	ဂီၤဒီး 9 န့ၣ်ရံၣ်တုၤဆူမုၢ်လီၤန့ၣ်
ဆီမံးဖြဲၣ်ရံၣ် (Prairie chicken) (မီးဖျိလံာ်ပုၤလီၤဆီစါ)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 30 သီ - အိးကထီဘၢၣ်. 8 သီ	2 (ဟံပနီၣ်တၢ်ခးအကတီၢ်)	2 (ဟံပနီၣ်တၢ်ခးအကတီၢ်)	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
သ့ၣ်လံာ်လီၤဆူကတီၢ် ဆီကဆီမံး (wild turkey)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 30 သီ - အိးကထီဘၢၣ်. 29 သီ	အမိၢ်ဂုၤအဖါဂုၤ 1 ဘၢၣ် (ဟံပနီၣ်တၢ်ခးအကတီၢ်)	1 (ဟံပနီၣ်တၢ်ခးအကတီၢ်)	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
တၢ်မံလၢအဆံးဖိလၢ တသုးလံာ်သုးကျဲၤ ခိဖျီ လံာ်လုလၢ အဟးပုၤ (falconry)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 1 သီ - ဖုၣ်တြၢၤအါရဲၤ. 29 သီ	ပဲခဲ 10 ခု, လံာ်ပအီ 7 ခု, တၢ်မံလၢအဆံးဖိအဂၢၢ် 3 ခု ဟံပနီၣ်, တခုးပုၤဃုာ်အါန့ၣ် ထီၣ်ကံာ် 1 ဘၢၣ်	ပဲခဲ 20 ခု, လံာ်ပအီ 14 ခု, တၢ်မံလၢအဆံးဖိအဂၢၢ် 6 ခု ဟံပနီၣ်, တခုးပုၤဃုာ်အါန့ၣ် ထီၣ်ကံာ် 2 ဘၢၣ်	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ ဘၢၣ်ဆၣ် ထီၣ်ကံာ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ခးန့ၣ်အီၤ တချး ၈၂ ၉ န့ၣ်ရံၣ်တသုးဘၢၣ်
ထီၣ်လျီၤအသု (Mourning doves)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 1 သီ - နီၣ်ဝုဘၢၣ်. 29 သီ	15	45	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
စဲးဟုထီၣ်ဒိၣ် (Sandhill Cranes) (ကလံးစီးမုၢ်န့ၣ် ထီၣ်တၢၢ် ဟီၣ်ကတီၢ်)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 16 သီ - အိးကထီဘၢၣ်. 22 သီ	2	6	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
ထီၣ်ဂူဆီး (Woodcock)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 23 သီ - နီၣ်ဝုဘၢၣ်. 6 သီ	3	9	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
စီရၣ် (Sora) ဒီးဘဲၣ် ကံာ်နုယါထီၣ်ရၢ (လ) (Virginia rail)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 1 သီ - နီၣ်ဝုဘၢၣ်. 6 သီ	25 ဟံပနီၣ်	75 ဟံပနီၣ်	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
ထီၣ်ဖြူဒဲးအါ တကျီ (snipe)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 1 သီ - နီၣ်ဝုဘၢၣ်. 6 သီ	8	24	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ
စီးတဲးဃး (Crow) (ဘၢၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကစး ဖဲအမၤ မ့တမုၢ် ကမၤ ဟးဂီၤတၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်)	စဲးပတုၤဘၢၣ်. 1 သီ - အိးကထီ ဘၢၣ်. 31 သီ, ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 15 - 31 သီ, ယနူးအါရဲၤ. 1-15 သီ ဒီး မံးဂုး 1-31 သီ	တၢ်ဟံပနီၣ်တအိၣ်	တၢ်ဟံပနီၣ်တအိၣ်	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ဟံတၢၢ် မုၢ်န့ၣ်လီၤ

ကသုဉ်ညါ ထွံဉ်မံး (wolves) ဒီး ထွံဉ်မံး (coyotes) ဒ်လဲဉ်?

ပုးခးထွံဉ်မံး (Coyote) - သုဉ်ညါနုတ်ပညိဉ်

တံးခးကမဉ်ထွံဉ်မံး (Wolves) လာ Minnesota အင်္ဂါဒိဉ်ထံးထွံဉ်မံးအယုဉ်မုာ်လုာ်ပုးခးပုာ်တဖဉ်ဆိကမိဉ်လုာ်အဝဲသုဉ်မုာ် ထွံဉ်မံး (coyotes) အယုဉ်န့ဉ်လီု. ထွံဉ်မံးတဖဉ်န့ဉ် တံးတြိတုာ်အီုတဘျီလုာ် Minnesota အကလံးစိး တကပ၊ တုဉ်ဆဉ်အဝဲသုဉ်အနီဉ်ဂံးအါထီဉ်ဒီးဖျါထီဉ်သုဖဲကီုစဉ်တံးလီုတံးကျဲတတီုလုာ်လုာ်န့ဉ်လီု. တဘျီဆိကမိဉ်လုာ်မုာ်လုာ်န့ဉ်လီုအိဉ်လုာ်န့ဉ်လီု Minnesota ဂံးဒိဉ်ထံးထွံဉ်မံးအနီဉ်ဂံးအယုဉ် လုာ် ဆဉ်ဖဲကီုဖဲအိဉ်လုာ်န့ဉ်လီုအပူုးလုာ်အမုာ်ထွံဉ်မံး (coyote) တဂုး. ထွံဉ်မံး (Wolves) ဒီး ထွံဉ်မံး (coyotes) တဖဉ်န့ဉ်လီုကလံးလီုအသးဒိဉ်မး, တုဉ်ဆဉ်နနီုဖးအီု သု ဒီဖျါအဝဲသုဉ် အတံးလီုဆီလိာ်အသး ဒီဖျါအမိဉ်ပုာ်အဒိဉ်အဆဲးဒီး အနီဉ်မိဉ်ပုာ်အကရုာ်အသးတဖဉ်န့ဉ်လီု. တံးခးထွံဉ်မံး (Wolves) မုာ်လုာ်န့ဉ်လီုအကဲထွံဉ်မံး (coyote) မုာ်တံးလုာ် တဖိးဒီးသဲစး ဒီး တံးဟ့ဉ်တံးစဉ်ညိဉ်သုဒီဖျါမဉ်န့ဉ်စိထုဉ် (Minnesota) တံးဟးလုးခးပုာ် ဒီး တံးခွဲညဉ်သဲစး တံးသိဉ်တံးသိတဖဉ်န့ဉ်လီု.

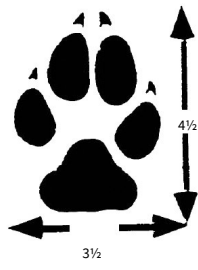
Minnesota's ဂံးဒိဉ်ထံး ထွံဉ်မံး (Wolf) နီဉ်ဂံးအယုဉ်

ထွံဉ်မံးအဝါး (Gray wolf) (Canis lupus) AKA—
 ထုဘျီ ထွံဉ်မံး (Timber wolf)
 အနီဉ်အထီ - 30 စုမုာ်ဒိဉ်ယုဉ်ယုဉ်.
 အမိဉ်ပုာ်အလံးအထီ - 51/2 ဒိဉ်ယီု.
 အနီဉ်မိဉ်ပုာ် - 50-110 ပိဉ်.
 အလျှံး- အကဒုဝါး မုတမုာ် ဘီပုာ်, တဘျီတခိဉ်သု, ကထံဉ်ဘဉ် အဝါကဒိဉ်မး.

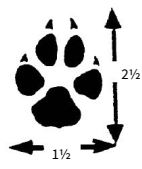
တံးခး - Jenni Bidner/Wildlife ဝဲအုဉ် လီုစဉ်ညဉ်

ထွံဉ်မံး (Coyote) (Canis latrans) AKA—
 ဩး(ရှ)ထွံဉ်မံး (Brush wolf)
 အနီဉ်အထီ- 18 စုမုာ်ဒိဉ်ယုဉ်ယုဉ်.
 နီဉ်မိဉ်ပုာ်အလံးအထီ - 3 ဒိဉ်ယီု.
 အနီဉ်မိဉ်ပုာ် - 25-35 ပိဉ်.
 အလျှံး- အလွဲဝါးကဒု, ဘီပုာ်, အဘီပုး, ကထံဉ်ဘဉ်အသု မုတမုာ် အဝါကဒိဉ်မး.

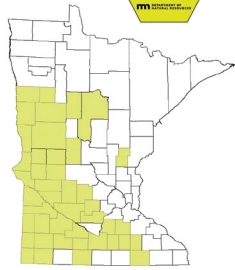

တံးခး - USFWS

တၢ်န့ၣ်လီၤသ့တၢ်တီၢ်ကျဲၤ (Walk-In Access (WIA) ဟ့ၣ်လီၤကမုၢ်တၢ်ဟးခးလီၢ်ကွဲၢ်ပုၤလၢပုၤနီၢ်တဂၢၢ် အဟီၣ်ခိၣ်ကပံၢ်အဖီခိၣ်ဒီး ဟ့ၣ်အိၣ်လိး ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၢ်အကစၢ်တဖၣ်လၢအဟ့ၣ်လီၤ တၢ်န့ၣ်လီၤသ့အခွဲးန့ၣ်လီၤ. ဒီးဖျါ WIA, ပုၤနီၢ်တဂၢၢ်အဟီၣ်ခိၣ်ကပံၢ်လၢအခါန့ၣ် 29,000 အူကၢၣ် လၢကအိးထီၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်ဟးခးလီၢ်ကွဲၢ်ပုၤ ဖဲ 260 တၢ်လီၤကစီတဖၣ် လၢ Minnesota အမုၢ် န့ၣ်တကပၤဒီးကလံၤထံးအခၢၣ်သး, လၢစဲးပတုၤဘၣ် 1 သီ တုၤလၢမုၢ် 31 သီန့ၣ်လီၤ.

လီၢ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကစီ အခွဲးဖိးသဲးစး - ပုၤဟးခးပုၤတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်န့ၣ်လီၤသ့ တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကစီအခွဲးဖိးသဲးစး (ELS တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လီၤဆီနီၣ်ဂီၢ် 190; \$3) လၢကန့ၣ်လီၤသ့ WIA ဟီၣ်ခိၣ်ဖိးသဲးစး. တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကစီအခွဲးဖိးသဲးစးတဖၣ် တၢ်မၤန့ၣ် အိၣ်သ့ ဖဲ ELS လဲးစ့ၣ် ပုၤဆါတၢ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

\$3 အပူၤ မၤစၢၤအံးထွဲကွဲၢ်ထွဲပုၤဟးခးပုၤဖိ တဖၣ်အတၢ်စူး ကါ WIA ဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ တကျါတၢ်မၤစၢၤတၢ်အပူၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ပူၤတၢ်န့ၣ် လီၤသ့အခွဲးဘၣ်, ထီထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အဆါ တၢ်ပနီၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်လီၤတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢ အဆဲးလီၤမံၤပုၤန့ၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ်တဖၣ်တကျါ. တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤအဘၣ် တၢ်ဆီၣ်ထွဲ မၤစၢၤအီၤတုၤ လၢ 2023 ဒီးကျိၣ်စ့တၢ်တီၢ်စၢၤ မၤစၢၤ ဒီးဖျါန့ၣ်တၢ်အိၣ်ယၢၤတၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်တၢ်မၤစၢၤ (Natural Resources Conservation Service), အမဲရကၤ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးဝဲၤကျိၢ် (U.S. Department of Agriculture), ဖဲနီၣ်ဂီၢ် 69-3A75-16-509 အဖီလၢန့ၣ်လီၤ. ကျိၣ်စ့တၢ်တီၢ်စၢၤ မၤစၢၤအကၤတဖၣ်ပုၤန့ၣ်ဒီး-

- ကြးဝဲဘၣ်ဝဲတၢ်ကျဲၤ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် (Minnesota) ကီၢ်စဲၣ်ပုၤထုးထီၣ်သဲးစးတၢ်ကျဲၤကရၢအအိၣ်လၢ 2012 အပူၤ.
- \$5 ဘူးလဲလၢတမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးလီၢ်ကစီဖိတၢ်ဟးလူၤခးပုၤလဲးစ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်.
- တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘၣ် \$1, \$3 မ့တမ့ၢ် \$5 လၢ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ ပုၤဟးလူၤခးပုၤတုၤဟီၤဒီးတၢ်မံၤလၢအဆဲးဖိလဲးစ့ၣ်တဖၣ်.

ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ်တဖၣ်အိၣ်

WIA အတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤအလံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ်လၢတၢ်စဲကျဲးထုးထီၣ်အိၣ်သ့တဖၣ်, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤတတီၢ်စ့ၣ်စ့ၣ်အဂီၢ်လၢ တၢ်ဒီးအိၣ် လၢ မ့ဒီး ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ်လၢအဘၣ်ထွဲလိာ်အသးကဒဲကဒဲတဖၣ် န့ၣ်လဲၤမၤန့ၣ်အိၣ်သ့လၢအထၢၣ်နဲးအဖီခိၣ်ဖဲ mndnr.gov/walkin. န့ၣ်လီၤ. WIA လံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ်အကွဲးဒီးလၢတၢ်စဲကျဲးထုးထီၣ်အိၣ်တဖၣ် တၢ်လဲၤမၤန့ၣ်အိၣ်သ့ ဖဲ DNR ကလံၤထံးဟီၣ်ကစီ လီၢ်ခၢၣ် သးတဖၣ်လၢ New Ulm အပူၤ, လီၢ်ကစီ DNR တၢ်မံၤလၢဝဲၤဒးတဖၣ်, လီၢ်ကစီဟီၣ်ခိၣ်ကပံၢ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်ထံကီၢ်ရဲၣ် လီၢ်ကစီ ဝဲဒးတဖၣ်, ဒီးလီၢ်ကစီတၢ်မံၤပုၤန့ၣ်တၢ်ကဒီးတၢ်ဟးဆုၣ်ကီၢ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်လၢ 47-ဒီးထီၣ် WIA လီၢ်ကစီ အပူၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ်တဖၣ် တၢ်မၤန့ၣ်အိၣ်သ့ ဒီးဖျါတၢ်ကံး DNR ဖဲ 888-MINNDNR (646-6367) န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် လံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ် တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ် တပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်လၢအဖိးသဲးစးနီၢ်နီၢ် မ့တမ့ၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အဆါ ဘၣ်ဃးဒီးကမုၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၢ်တဂၢၢ်အဟီၣ်ခိၣ်ကပံၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကြးစူးကါအိၣ်ထဲလၢ တကျဲၤထြဲတၢ်အဂီၢ်နီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စူးကါ WIA အဟီၣ်ခိၣ်ကပံၢ်

- သီလုၣ်လၢတၢ်နီၣ်အိၣ်သ့တဖၣ်တၢ်တပျဲအခွဲးလၢ WIA အဖီခိၣ်ဘၣ်.
- ပညိၣ်တၢ်မၤလဲထံသး, တၢ်ဒီးထုဆဲထု, ထွံၣ်တၢ်မၤလဲ, တၢ်ဆီလီၤဒဲ, တၢ်ဒီးကသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် မုၢ်အူတဖၣ်တၢ်တပျဲအိၣ်လၢ ကမုၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတဂၢၢ်စ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီး WIA တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကစီအခွဲးတဖၣ် ဟးခးပုၤသ့ဖဲ တၢ်ဟးခးပုၤတၢ်ဆါကတီၢ်န့ၣ်ရဲၣ် ဖိးသဲးစး အကတီၢ်ဒီးတၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟးခးပုၤအကတီၢ် စးထီၣ်လၢ 1/2 န့ၣ်ရဲၣ်တချးမုၢ်ထီၣ် တုၤ 1/2 န့ၣ်ရဲၣ် ဖဲမုၢ်လီၤန့ၣ် ဝဲအလီၢ်ခဲ, ဖဲတၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟးခးပုၤအကတီၢ်တဖၣ်အခါ, ဃုာ်ဒီးတလၢဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်တၢ်ဆဲးကျဲးဆဲးကျဲး စးထီၣ်လၢလဲးစဲးပတုၤဘၣ် 1 သီ တုၤ လၢမုၢ် 31 သီန့ၣ်လီၤ.
- ဟီၣ်ခိၣ်ကစီမၤဃာ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကန့ၣ်လီၤပုၤန့ၣ်, မ့တမ့ၢ် ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကွဲးအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးဆူ ပုၤအဂၢၤတဂၢၤ အအိၣ် လၢကန့ၣ်လီၤပုၤန့ၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤလၢတၢ်ကွဲးပံၤဖျါထီၣ်အိၣ်လၢထးဒီး တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤအဂၢၤလၢတၢ်ပံၤပနီၣ်အိၣ် လၢ တမၤ တံာ်တံာ်ကမုၢ်တၢ်လူၤဟးခးပုၤ, တဘျီလၢလၢလၢကန့ၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ပတုၤသီလုၣ်လီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လၢ ကျဲၤအဖီခိၣ်ဒိတဘီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပံၤပတုၤသီလုၣ်လီၢ်လၢ တၢ်ပံၤပနီၣ်လီၤအလီၢ်တဖၣ် - မၤလီၤတၢ်လၢသီလုၣ်တဖၣ် တဘျီတၢ်ဃာ်ကျဲၤန့ၣ်ဆူ ဖျါတဖၣ်တဂုၤန့ၣ်တကျါ.
- တၢ်ဟးခးပုၤတၢ်ကျဲၤဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီခဲလၢ ဘၣ်တၢ်စူးကါအိၣ်လၢ WIA အဖီခိၣ်, ဒီးတၢ်ကဒုးလူၤမၤပိာ်ထွဲအိၣ်လၢ DNR တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဟံးကဲဟီၣ်ခိၣ်

ဝံးသ့စ့ၣ်ဟံးကဲဟီၣ်ခိၣ်ဒီး ပုၤလၢအပၤဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်တကျါ. တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤ ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ ပုၤန့ၣ်လၢကကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. WIA တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ကျဲၤန့ၣ်တၢ်ဃုထံၣ်န့ၣ်အိၣ်သ့ဖဲ mndnr.gov/walkin.

တၢ်ဟးခးတၢ်မဲလၢအဆူၣ်ဖးထီကပုၣ်အကတီၢ် (တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ဖးထီကပုၣ်ဟီၣ်ကတီၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤတဖၣ်ကွၢ်အိၤဖဲ ကတၢ်ပုၤ 53 အဖီခိၣ်)

တၢ်ဟးခးပုၤ	တၢ်အိးထီၣ်အကတီၢ်	ဂီၤန့ၣ်ဒဲး, တၢ်အိးထီၣ်အကတီၢ် ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်ဟံလၢစုပုၤ	တၢ်ခးအန့ၣ်ရံၣ်တဖၣ်
ထီးတီး (Raccoon) ဒီး ထွၣ်ဟီၣ်ခိၣ် အဂီၢ်/အဝါလး	အိးကထိဘၢၣ် 14-မၢ်ဂ့ၤ. 15 (ကလံးစိး တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ဖးထီကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်) အိးကထိဘၢၣ်. 21-မၢ်ဂ့ၤ. 15 (ကလံးထံး တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ဖးထီကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်)	တၢ်ဟံပနီၣ်တအိၣ်	မုၢ်န့ၣ်, မ့တမ့ၢ် မုၢ်န့ၣ် တလၢကွၢ် တမ့ၢ် တချးၤ ဂီၤခိ 9 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲတၢ်အိးထီၣ်အမုၢ်န့ၣ်.
ဖျဲ, အိးဖိၣ်စၢၣ်ယုၢ်ဖဲ (opossum), ဝံခီလၢ အမဲၢ်ထီဒီးဖုၣ် (weasels)	အိးကထိဘၢၣ် 14-မၢ်ဂ့ၤ. 15 (ကလံးစိး တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ဖးထီကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်) အိးကထိဘၢၣ်. 21-မၢ်ဂ့ၤ. 15 (ကလံးထံး တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ဖးထီကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်)	တၢ်ဟံပနီၣ်တအိၣ်	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ပၢ်တုၤ မုၢ်န့ၣ်လီၤ. တလၢကွၢ် တချးၤ ဂီၤခိ 9 န့ၣ်ရံၣ် တုၤမုၢ်လီၤန့ၣ် ဖဲတၢ်အိးထီၣ်အမုၢ်န့ၣ်.
ထီးတီးပုၣ်ခဲ (bobcat) (I-94 အကလံးစိးဒီး ထံ US 10 စီ)	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 9- ယန့ၤအါရံၣ်. 14	5 (ပုၣ်ဃုၣ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထု တၢ်ဟံပနီၣ်)	တချးမုၢ်ဟံထီၣ် 1/2 န့ၣ်ရံၣ် ပၢ်တုၤ မုၢ်န့ၣ်လီၤ.
ထွၣ်မဲ (Coyote), ဝံခီတီး ကွီၢ် (striped skunk) ဒီးဆၢဖိ ကီၢ် ဖိလၢတၢ်ဒီးသၢအိးတအိၣ် အကတၢ်ဖုၣ်	ဆဲးမၤဆူၣ်	တၢ်ဟံပနီၣ်တအိၣ်	ကွၢ်ကဘျးပ 26 ဒီး 31.

တၢ်ဒီးထုဆဲထုအဆူၣ်ဖးထီကပုၣ်အကတီၢ်

တၢ်ဒီးထုဆဲထု	တၢ်အိးထီၣ်အကတီၢ်	ဂီၤန့ၣ်ဒဲး, တၢ်အိးထီၣ်အကတီၢ် ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်ဟံလၢစုပုၤ	တၢ်ဒီးထုဆဲထုန့ၣ်ရံၣ်တဖၣ်
ထီးတီး (Raccoon), ထွၣ်ဟီၣ်ခိၣ် အဂီၢ်, ထွၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အဝါလး, ဖျဲ, အိးဖိၣ်စၢၣ်ယုၢ်ဖဲ (opossum), ဝံခီလၢအမဲၢ်ထီဒီးဖုၣ် (weasels)	အိးကထိဘၢၣ်. 14 သီ- မၢ်ဂ့ၤ 15 သီ (ကလံးစိးတၢ်မဲလၢ အဆူၣ်ဖးထီကပုၣ်ဟီၣ်ကတီၢ်) အိးကထိဘၢၣ်. 21 သီ- မၢ်ဂ့ၤ 15 သီ (ကလံးထံးတၢ်မဲလၢ အဆူၣ်ဖးထီကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်)	တၢ်ဟံပနီၣ်တအိၣ်	တၢ်ဒီးထုဆဲထုကွၢ်ထွဲအန့ၣ်ရံၣ်တဖၣ် လၢတၢ်မဲလၢဆၢဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် မုၢ်ဝဲ ဂီၤခိ 5 န့ၣ်ရံၣ် တုၤ ဟါခိ 10 န့ၣ်ရံၣ်. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ဆဲလီၤထု မ့တမ့ၢ် လၢထွၣ်ဟီၣ်ခိၣ်, ဖျဲ, အိး ဖိၣ်စၢၣ်ယုၢ်ဖဲ (opossum), ဆို မဲး(ခ) (mink), ယုၢ်ဖိးခိးစိး မးဖြဲး(muskkrat) ဆိုဘဲ ဘၢၣ်(bever), ဆိုအိးထု(otter), မ့တမ့ၢ် ထီးတီး(raccoon) တချးၤဂီၤခိ 9 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲတၢ် အိးထီၣ်အမုၢ်န့ၣ်လၢဟီၣ်ကတီၢ် အတၢ်ဆၢကတီၢ် တကတီၢ်စ့ၣ်အပူၤလီၤ.
ထီးတီးပုၣ်ခဲ (bobcat) (I-94 အကလံးစိးဒီး ထံ US 10 စီ)	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 9 - ယန့ၤအါရံၣ်. 14 သီ	5 (ပုၣ်ဃုၣ်ဒီး တၢ်ဟးလူၤပုၤ တၢ်ဟံပနီၣ်)	ဒ်သီးသီးလၢထး
ဆိုဖဲးရှၢၣ် (fisher) ဒီး ဝံ ဖဲမၤတၢ် (pine marten) (I-94 အကလံး စိးဒီး ထံ US 10 စီ)	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 9-17	2ဟံဖိၣ်(ဆိုဖဲးရှၢၣ်) (fisher) 1ခု ဒီး ဝံဖဲမၤတၢ် (pine marten)1 ခု, မ့တမ့ၢ်ဆိုဖဲးရှၢၣ် (fisher)2ခု မ့တမ့ၢ် ဝံဖဲမၤတၢ် (pine marten)2 ခု	ဒ်သီးသီးလၢထး
ဆိုဖဲး(ခ) (mink), ယုၢ်ဖိးခိးစိး မးဖြဲး (muskrat) (ကလံးစိး တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်)	အိးကထိဘၢၣ်. 28 - ဖုၤတြျၢၣ်အါရံၣ် - 29	တၢ်ဟံပနီၣ်တအိၣ်	ဒ်သီးသီးလၢထး
ဆိုဖဲး(ခ) (mink), ယုၢ်ဖိးခိးစိး မးဖြဲး (muskrat) (ကလံးထံး တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်)	အိးကထိဘၢၣ်. 28 - ဖုၤတြျၢၣ်အါရံၣ် - 29	တၢ်ဟံပနီၣ်တအိၣ်	ဒ်သီးသီးလၢထး
ဆိုဘဲဘၢၣ် (Beaver) (ကလံးစိး တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်)	အိးကထိဘၢၣ်. 28 သီ - မုၢ် 15 သီ	တၢ်ဟံပနီၣ်တအိၣ်	ဒ်သီးသီးလၢထး
ဆိုဘဲဘၢၣ် (Beaver) (ကလံးထံး တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်)	အိးကထိဘၢၣ်. 28 သီ - မုၢ် 15 သီ	တၢ်ဟံပနီၣ်တအိၣ်	ဒ်သီးသီးလၢထး
ဆိုအိးထု (Otter) (ကလံးစိး တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်)	အိးကထိဘၢၣ်. 28- ယန့ၤအါရံၣ်. 14	4 ကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျၢၣ်	ဒ်သီးသီးလၢထး
ဆိုအိးထု (Otter) (ကလံးထံး တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ကပုၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်)	အိးကထိဘၢၣ်. 28- ယန့ၤအါရံၣ်. 14	4 ကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျၢၣ်	ဒ်သီးသီးလၢထး

ကဲထီၣ်ပုၤဒီးထုဆဲထုလၢအဂ့ၤထီၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ကွၢ်ကဒါကျဲၤ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤအဂ့ၤကတၢၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်လၢတၢ်ဒီးထုဆဲထုအဂီၢ် လၢ အမဲရကၢၤကီၢ်စၢၤဖျိၣ်အုထၢၣ်န့ၣ်အဖီခိၣ် ဖဲ - fishwildlife.org/afwa-inspires/furbearer-management.

လဲးစ့ၣ်တၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်

- ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိဒီးတမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိခဲလၢၣ်, လၢအသးအိၣ် 16 န့ၣ်ဒီးဆူအဖီခိၣ်တဖၣ် ကဘၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ခးတၢ်မၤလၢအဆိးဖိဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုလဲးစ့ၣ်တဖၣ်လၢကခးတၢ်မၤလၢအဆိးဖိ (ပုၤဃုာ်ဒီးတၢ်မၤလၢလၢအဆူၣ်ဖးထီၣ်ကပုၣ်တဖၣ်) ဒီးထုတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤကဒီးထုလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ခးတၢ်မၤလၢအဆိးဖိအလဲစ့ၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ဒၣ်ဝဲအဖီခိၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပၤတၢ်အံၤဒီးအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်အိၣ်ဆိးလီၤကျဲၤအသိးအခါန့ၣ်လီၤ. နကဒီးထုလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ခးတၢ်မၤလၢအဆိးဖိဒီးတၢ်ဒီးထုလဲးစ့ၣ်လၢနနီၣ်ကစၢၤအဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်နဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်အိၣ်ဆိးလီၤကျဲၤလၢ ကမၤလီၤမၤကွၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်လၢအမၤပးဂီၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိလၢအသးအိၣ် 13 န့ၣ်အဖီလၢ တလိာ်တၢ်ဒီးထုဆဲထုလဲးစ့ၣ်ဘၣ်. ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိ လၢအသးအိၣ် 13 တုၤ 17 န့ၣ် တဖၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးကျဲၤန့ၣ်ယုၢ်တၢ်ဒီးထုဆဲထုလဲးစ့ၣ်ဒီး ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိလၢအသးအိၣ် 18 တုၤ 64 န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုလဲးစ့ၣ်ညီၣ်န့ၣ်လၢကဒီးထုဆဲထုန့ၣ်လီၤ. ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိတဖၣ်လၢအသးအိၣ် 65 န့ၣ်ဒီးဆူအဖီခိၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုလဲးစ့ၣ်ညီၣ်န့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဖုၤလီၤန့ၣ်-အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- ဆီဖဲးရှၢၣ် (Fisher), ဆီအိးထၢၣ် (otter), ထိးတိၤမဲၤဖုၣ် (bobcat), မ့တမ့ၢ် ဝဲဖဲမ့ၣ်တၢ် (pine marten) လၢဘၣ်တၢ်ခးအိၣ်လၢ ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိလၢအသးအိၣ် 5 န့ၣ်အဖီလၢ ကဘၣ်ပုၤဃုာ်လၢတၢ်ဟံပနီၣ် မိၢ်ပၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲ လၢအလဲးဃုာ်ဒီးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢတမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိတဖၣ် ကဒီးထုထဲဒၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဟီၣ်ခိၣ်လၢအပၤဝဲဒၣ်လၢ Minnesota အပူၤဒီးပုၤလၢတမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးပုၤလီၤကဝီၤဖိတၢ်ဒီးထုဆဲထုဒီးတၢ်မၤလၢအဆိးဖိလဲးစ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအဖီၣ်သးသမ့ၣ်စီၤတၢ်လူၤခးပုၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤလၢအဆိးဖိလဲးစ့ၣ်တဖၣ် လၢအရဲၣ်ကျဲၤလၢကဒီးထုဆဲထုတဖၣ်တၢ်လိာ်အိၣ်လၢကအိၣ်ဒီး တၢ်ဒီးထုဆဲထုတၢ်အုၣ်သးလၢအကလီလၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်မၤသီထီၣ်ကဒါကျဲၤဝဲအဖီခိၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးထုဆဲထုတၢ်မၤလိ

ပုၤလၢအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ဖဲ ဒ်ၣ်စဲဘၣ် 31 သီ, 1989, ဝဲအလီၢ်ခဲ လၢတၢ်တထုးထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤဘၣ်အိၣ် တၢ်ဒီးထုဆဲထုလဲးစ့ၣ်လၢ လဲးစ့ၣ်အပူၤကွၢ်န့ၣ်အပူၤန့ၣ် တမၤန့ၢ်တၢ်ဒီးထုဆဲထုလဲးစ့ၣ် လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ဒီးထုဆဲထုတၢ်မၤလိလၢအုၣ်သးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မံၣ်န့ၣ်စီထီၣ်ပုၤဒီးထုဆဲထုကရၢ (Minnesota Trappers Association) ဒုးအိၣ်ထီၣ် ပုၤဒီးထုဆဲထုတၢ်မၤလိအကတီၢ်တဖၣ် လၢကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျီ, လၢအကလီလၢ ပုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤဃုာ်တၢ်တဖၣ်အအိၣ်, ဒီးထုထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤလၢအုၣ်သးတဖၣ်လၢ ကမၤလီၤတၢ်တလိာ်ဘၣ်တလိာ်ဘၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ဆဲးကျဲၤ MTA ဖဲ mntrappers.org လၢတၢ်မၤလိတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်မၤလိအကတီၢ်တဖၣ်အံၤ ပုၤဃုာ်ဒီး တၢ်လီၤပျီတၢ်မၤလိအက့ၢ်လၢ တၢ်ကဘၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်မၤလိသပုၤကတၢၢ် တချုးတၢ်မၤန့ၢ် လၢအုၣ်သးလီၤ. ဝဲသးစ့ၢ် ရဲၣ်ကျဲၤလၢကထီၣ်တၢ်မၤလိတဖၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ် တချုးလၢတၢ်ဒီးထုဆဲထုတၢ်မၤလိအဆူၣ်ကပုၣ်အကတီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

နမ့ၢ်ထံၣ်ထွဲၣ်အိၣ်လၢထုအပူၤ

ပုၤလၢအခးလိာ်ကွဲၣ်အကတၢၢ်န့ၣ်လဲၤလၢခးပုၤဒီးထွဲၣ်တဖၣ်ဖဲတၢ်ဒီးထုဆဲထုအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဒီးထုဆဲထုတဖၣ်ကဘၣ်ဆီလီၤဒီးဒီးထုတဖၣ်လၢ တၢ်လူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျီခဲလၢဂ့ၢ်ဂ့ၢ်, ကဘၣ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲတၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်လၢ ကပးဆဲး ထွဲၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဘျးလၢထုအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ထံၣ်ထွဲၣ်ဘၣ်ဘျးလၢထုအပူၤ, မ့တမ့ၢ် နထွဲၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ဘျးဒီးထုန့ၣ် - ဝဲသးစ့ၢ် ဆဲးကျဲၤ နလီၤကဝီၤတၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်ဝဲဒါဒီးခိၣ်ဒီးပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကထီၣ်အသးတက့ၢ်. ကိး Minnesota DNR ဖဲ 888-MINNDNR လၢကဆဲးကျိးန့ၢ် ၆၁ ဒီး နလီၤကဝီၤတၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်ဝဲဒါဒီးခိၣ်တက့ၢ်. တၢ်န့ၣ်ကျဲၤလၢတၢ်မၤပူၤဖျးထွဲၣ်လၢထုတဖၣ်န့ၣ် နဃုာ်ထံၣ်အိၣ်ဖဲကဘျးပၤ 41 ဒီး 42 အဖီခိၣ်သ့လီၤ.

သ့ၣ်ညါထု (Trap) ဒီး ဒီး (snare)

နုကဟံလီၤ မ့တမ့ၢ် ဆဲလီၤ ထု (trap) မ့တမ့ၢ် ဒီး (snare) ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်နုကဟံလီၤနုကစၢ်အဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်, မ့တမ့ၢ် လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤပိၣ်ထွဲထီၣ်တဖၣ်ဘျးစဲယုာ်- 1) နုပုၤနီၣ်သိလုၣ်လဲစ့ၣ်ကီၢ်စဲၣ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်, မ့တမ့ၢ် 2) နု Minnesota နီၣ်ကစၢ်တၢ် ဆုၣ်သးခးကုနီၣ်ဂံၢ် မ့တမ့ၢ် 3) နုမံၤဒီးတၢ်ဆုၣ်လဲၣ်ပရၢနီၣ်ဂံၢ် မ့တမ့ၢ် 4) နု MNDNR နီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဖိးသဲးစဲး ဖဲတၢ်ဒီးထု (trap) မ့တမ့ၢ် ဒီး (snare) လၢဟီၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ် မ့တမ့ၢ် လၢထံအပူၤ န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢလၢအဖျၢၣ် 1 သီ တုၤ လၢအီၣ်ကူၣ် 31 သီ, တၢ်သ့ၣ်ညါထုတၢ်သိၣ်တၢ်သီသနီတဖၣ် တၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤ လၢ ထးတဖၣ်တဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဒီးလီၤထုလၢကလူၤဟးမၤန့ၢ် တၢ်မဲလၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်တဒီးသးအီၤတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

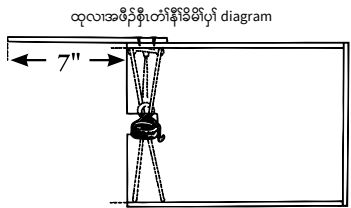
ထုအဖီခိၣ်အဆဲးဒီးအက့ၢ်အဂီၢ်

အဖီခိၣ်ကတၢ်လၢထုတဖၣ်အဂီၢ်-

- ထုလၢအဖီခိၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် ဘျးခိၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီး နီၣ်ဝံၣ်ပကံး (jaw) လၢအိးထီၣ်အသးအါန့ၢ်ဒီး 8% စုမုၢ်ဒိၣ်တသ့ဘၣ်,
- ထုလၢအဖီခိၣ်စ့ၢ်တၢ်နီၣ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ် (Body-gripping traps) တဖၣ်အိၣ်ဒီး နီၣ်ဝံၣ်ပကံး (jaw) လၢအိးထီၣ် အသးအါန့ၢ်ဒီး 7 1/2 စုမုၢ်ဒိၣ်တသ့ဘၣ်, တလၢကွဲၣ် ဒ် ထုလၢထံကျါ (waterset), မ့တမ့ၢ်

ထုလၢအဖီခိၣ်စ့ၢ်တၢ်နီၣ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ် (Body-gripping traps) တၢ်ဒီးလီၤအီၤလၢကမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်မံၣ်ဖိးခိၣ်တဖၣ် အဖီခိၣ်ဒီး လၢထံ ကျါလၢနီၣ်ဝံၣ်ပကံး (jaw) အိးထီၣ်အါန့ၢ် 6 1/2 စုမုၢ်ဒိၣ် ဒီးစ့ၢ်န့ၢ် 7 1/2 စုမုၢ်ဒိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်တုၤထီၣ် ဒီးတၢ်လၢလဲၣ်တခါခါ-

- ဟံလီၤ 7 စုမုၢ်ဒိၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၢ် လၢကပိၤအခိၣ်ထိး ဒီးအမံၣ်ညါ (ကွၢ်တၢ်ဂီၢ်) -
- တဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်အဆၣ်, တၢ်ကွဲးန့ၢ်လွဲၣ်န့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်လၢ အထူးန့ၢ်တၢ်သးစဲလၢ ထုအိၣ်20ခိၣ်ယီၢ်အပူၤဘၣ်, မ့တမ့ၢ်
- ထုစိၣ်ကစီၤထီၣ်အသးလၢ မူခိၣ်ဖိအဘျၢ (snowpack) အဖီ ခိၣ်အစ့ၢ်ကတၢ် 3 ခိၣ်ယီၢ်.

ဟံလီၤဘျးဒီးတၢ်ပျၢ်လီၤထံပီၤတၢ်အခိၣ်ထိး(culvert) ဒီးလၢအကျဲဘၣ်ဘၣ်အပူၤ

- ထုလၢအဖီခိၣ်စ့ၢ်တၢ်နီၣ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ် (Body-gripping traps) ဒီး နီၣ်ဝံၣ်ပကံး (jaw) အိးထီၣ်အသးအါန့ၢ် 6 1/2 စုမုၢ်ဒိၣ် တဖၣ် တဘၣ်ဆီလီၤအသးလၢ မ့တမ့ၢ် 3 ခိၣ်ယီၢ်လၢထံပီၤတၢ်အခိၣ်ထိး (culvert) အိးထီၣ်အသး 6-ခိၣ်ယီၢ် အလၢ မ့တမ့ၢ် ဆဲးန့ၢ် အန့ၢ်အပူၤ, တလၢကွဲၣ် တၢ်ဒီးထုလၢထံကျါလၢတၢ်ဘျၢလီၤအီၤအဖီလၢ, မ့တမ့ၢ်
- ထုလၢအဖီခိၣ်စ့ၢ်တၢ်နီၣ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ် (Body-gripping traps) ဒီးနီၣ်ဝံၣ်ပကံး (jaw) လၢအလၢန့ၢ် 6 1/2 စုမုၢ်ဒိၣ်န့ၢ် တၢ်တဘၣ် ဆီလီၤအီၤလၢကျဲအပူၤ ကျဲအကျါလၢအိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢပုၤကညီ မ့တမ့ၢ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ဘျၢအီၤတဖၣ် အိၣ် 500 ခိၣ်ယီၢ်အပူၤလၢ တအိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်အတၢ်ကွဲးဟ့ၣ်ခွဲး, တလၢကွဲၣ် တၢ်ဒီးထုလၢထံကျါလၢတၢ်ဘျၢလီၤအီၤအဆု ထံအဖီလၢန့ၣ်လီၤ.

DNR အုၣ်ကီၢ်တၢ်ဘျီထီၣ်အီၤ ဒ်န့ၢ်ဘၣ်ယုမံၣ်သ့ၣ်ပူၤအသး ဒ်သးတၢ်ဟံလီၤထုအစ့ၢ်ကတၢ်ကအိၣ် 7 စုမုၢ်ဒိၣ်လၢ တၢ်အိးထီၣ် အသးကိးကမၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. န့ၢ်ဘၣ်ယုမံၣ်သ့ၣ်ပူၤအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢန့ၢ်ဆၣ်တၢ်ပီၤတၢ်လီၤတဖၣ် လၢအလူၤ ပိၣ်မၤထွဲ တၢ်သိၣ် တၢ်သီတၢ်ဘျၢတဖၣ်လၢကဘၣ်တၢ်စ့ၢ်ကါအီၤဖျါကီးန့ၣ်လီၤ.

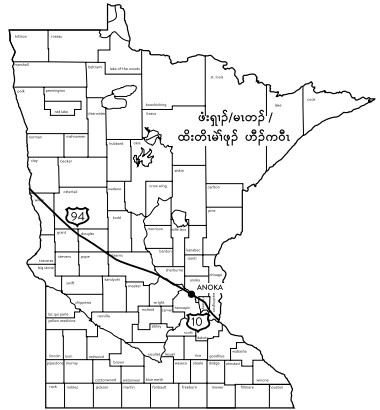
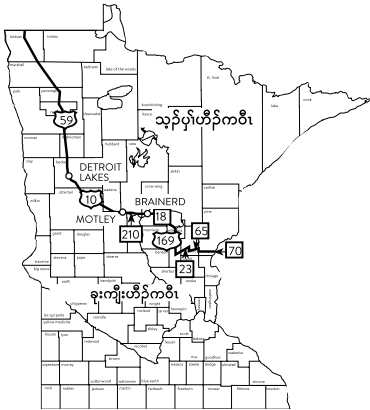
★အသီ — ကွၢ်ကဘျးပုၤ 55 ဒီး 56 အပူၤ, တၢ်မၤသီထီၣ် ထိးတီၢ်ပုၤမံၢ် (Lynx) တၢ်ပၤဆုၣ်ရဲၣ်ကျါဟီၣ်ကတီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီဘျၢ အဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ဒီးထုလၢထံကျါ (Waterset) ဒီး တၢ်ဒီးထုလၢထံကျါဒီးဘျၢလီၤဆူထံကျါဘာဘၢ (completely submerged waterset)

တၢ်ဒီးထုလၢထံကျါ (Waterset) - ထုလၢအဖီခိၣ်စ့ၢ်တၢ်နီၣ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ် (Body-gripping traps) မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးလီၤ ဒီး (snare) ဒ်သး နီၣ်ဝံၣ်ပကံး (jaw) မ့တမ့ၢ် ဒီး (snare) အကွီၤတဖၣ် အစ့ၢ်ကတၢ်ကလီၤဘျၢလၢထံကျါတဝံၣ်ယုၣ်ယုၣ်န့ၣ်လီၤ.

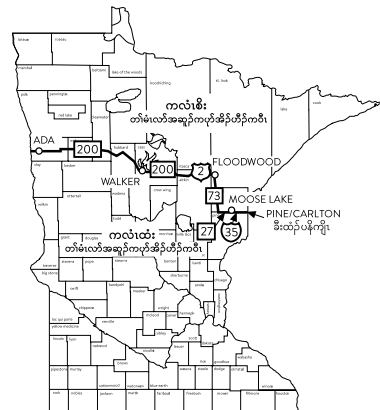
တၢ်ဒီးထုလၢထံကျါဒီးဘျၢလီၤဆူထံကျါဘာဘၢ (completely submerged waterset) - ထုလၢအဖီခိၣ်စ့ၢ်တၢ်နီၣ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ် (Body-gripping traps) မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးလီၤ ဒီး (snare) ဒ်သး နီၣ်ဝံၣ်ပကံး (jaw) မ့တမ့ၢ် ဒီး (snare) အကွီၤတဖၣ်လီၤဘျၢ လၢထံကျါဘာဘၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မဲလၢအဆူကပုၤအိၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ် (Furbearer Zones)

တၢ်ဆဲလီၤထုဒီးတၢ်အံးထွဲကျၢ်ထွဲထု

- ပုၤကဟံၤလီၤ မ့တမ့ၢ် အံးထွဲကျၢ်ထွဲထု စးထီၣ်လၢဂီၤခိ 5 န့ၣ်ရံၣ် တၢ်ဟါခိ 10 န့ၣ်ရံၣ်, တလၢကွၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အမုၢ်န့ၢ်လၢ တၢ်အစၢၤအသ့ၣ်တနီၤအဂီၢ်လီၤ. ကွၢ်ကဘျးပၤ 50.
- ပုၤဟးလၢခိၣ် ကစုၤကတၢ်ကဝီၤလၢကဆိလီၤ မ့တမ့ၢ် အံးထွဲ ကျၢ်ထွဲထုတဖၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်, နတဘၣ်အိၣ်ဒီးချံၣ်ဒီးပျံၢ်မ့တမ့ၢ် ကျိတၢ် ဘၣ်ဆၣ်န့ကအိၣ်ဒီး ကျိဖျၢၣ် မ့တမ့ၢ် ကျိရဲးဖၢၣ် .17 မ့တမ့ၢ် .22 ခဲလဲဘၣ် (caliber) ဒီးကျိရဲးဖၢၣ် အဖျၢၣ်, အထီ, မ့တမ့ၢ် ကျိရဲးဖၢၣ်အထီ (rifle rim fire ammunition) (ပုၤဃုာ်ဒီး .22 ကျိမဲးနဲ (magnum) ဖဲစူးကတၢ်ကဝီၤအခါလီၤ.
- ပုၤဒီးထုဆဲထုတဖၣ်ကဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤ, လၢတၢ်ကွဲးအပူၤ, ပုၤစၢးလၢအိၣ်ဒီးလဲစုၣ်လၢအလီၤအိၣ်တဖၣ်ခဲလၢကဒီးလီၤဒီး အံးထွဲကျၢ်ထွဲထုတဖၣ်လၢကတၢ်ဆဲလီၤဟံၤလီၤအိၣ်လၢပုၤဒီးထု ဆဲထု, ပုၤဃုာ်ဒီးတၢ်ဆဲလီၤဟံၤလီၤကဒါက့ၤ ထု ဖဲတၢ်ဟံၤလီၤ အလီၤတတီးဃီန့ၣ်လီၤ. ပုၤခၢၣ်စးကထုးကွၢ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် လၢထုအပူၤလီၤ.တၢ်ဟံၤဂၢၢ်ကကျၢ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၣ်ပုၤတၢ်လီၤ ဘၣ်တၢ်တဖၣ် တၢ်စူးကတၢ်ဟံၤလီၤအိၣ်လၢ ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအကလုာ်တနီၤနီၤအဂီၢ်လီၤ. ကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အလၢအပူၤဖဲလဲၣ်ကဘျးပၤ 55.
- နတဒီးလီၤထုလၢ ထံအိၣ် 50 ခိၣ်ဟီၤအကျိၤ တလၢကွၢ်တဖၣ်တလီၤ ထံအမံၢ်ဖဲခိၣ်လၢ 30 အတီၢ်ပုၤ တချးလၢတၢ်အိၣ်တၢ်ဟး ခးဆိမဲး(ခ) (mink), ယုၤဖိးခိမိးဖဲစူး (muskrat) အကတီၢ်လီၤ.
- ထုတဖၣ်ဖိၣ်စိုၤဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ဒိသဒါအိၣ်သ့ ဒီးတလီၤဘျၢလၢထံကျိတၢ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ကျၢ်ထွဲအိၣ်အစုၤကတၢ်တနီၤတဘျီ, တလၢကွၢ်ထုလၢအဖိၣ်စိုၤတၢ်နီၤခိၣ်ပုၤတဖၣ် (body-gripping traps) လီၤ. ထုလၢအမၤလီၤအုးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိထံသ့တဖၣ် ဒီးထု လၢ အဖိၣ်စိုၤတၢ်သးနီၤခိၣ်ပုၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ကျၢ်ထွဲအိၣ်အစုၤကတၢ်သးသီတဘျီ, တလၢကွၢ်ထုလၢတၢ်ဒီးလီၤအိၣ်လၢထံ ခုၣ်လီၤသကအဖိၣ်လၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဘၣ်ဟံၤတၢ်ထုလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကျၢ်ထွဲအိၣ် တပယုာ်ဃီသးသီ(တၢ်ဒီးလီၤထုမ့တမ့ၢ် လဲကျၢ် ထွဲ အိၣ်မဲးဖျၢၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်လဲကျၢ်ကဒီးအိၣ်တဘျီဖဲ ဟါခိ 10 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲ မုၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ). ဖဲတၢ်မ့ၢ်ကျၢ်ထွဲထုအခါ, တၢ်ကဘၣ် ထုးကွၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဘၣ်ဘျးတမဲလၢလၢန့ၣ်လီၤ.
- ထုလၢအဖိၣ်စိုၤခိၣ်ဒီးနီၣ်ဝံပကံး (jaw) လၢအသလုာ်လီၤအသး 3/4 စုမုၢ်ဒိၣ် မ့တမ့ၢ် စုၤန့ၢ်အန့ၣ် ဒီး ထုအကလုာ် လၢတဖၣ်ဖိၣ် ယုၤတဖၣ်န့ၣ် အိၣ်လၢတၢ်ဒါအပူၤလၢကလၢဆဲဆဲ ဒီးတၢ်အိၣ်တၢ်ဒါအထီန့ၣ်တဘၣ်အါန့ၢ် 2 စုမုၢ်ဒိၣ်ဘၣ် ဒီး/မ့တမ့ၢ် အလီၤတဖၣ်လၢတၢ်တဟ့ၣ်ပနီၣ်အိၣ်လၢကမၤဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် တလီၣ်တၢ်ကျၢ်အိၣ်ခဲအိၣ်ခဲအါ အါန့ၢ်ကိးသးသီတဘျီဘၣ် (တၢ်တဖၣ်အဲၤ အါတကျၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး ဝံဒီလၢအမဲးထီဒီးဖျၢၣ် (weasels) တၢ်ဒါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ).
- မ့တမ့ၢ်လၢ အိၣ်ဒီးပုၤဒီးထုဖိတဖၣ် အတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကီၤဘၣ်န့ၣ်, ပုၤတဘၣ်ထုးကွၢ် မ့တမ့ၢ် မၤတံာ်တံာ်အသးဒီးထုမ့တမ့ၢ် ဒီး (snare) လၢ တၢ်ကဒီးတၢ်မဲလၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဆူကပုၤ မ့တမ့ၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသဒါအိၣ်နီၤတဂၤဘၣ်, DNR ပုၤ ခၢၣ်စး, မ့တမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဒီးလဲဟီၣ်ခိၣ် ဖဲတၢ်ဒီးလီၤထုအလီၤ.

- တဘဉ်အိဉ်ဒီးထုနီတမံ၊ လတၢ်ဒီးလီၤအိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်မ့တမ့ၢ်တဒီးလီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ တၢ်တဘဉ်ဟံလီၤမ့တမ့ၢ်ဆဲးပနီၣ်ဟံလီၤ၊ တဘဉ်အိဉ်ဒီးနီၣ်တယၢ်၊ တၢ်ဆဲးပနီၣ်၊ မ့တမ့ၢ် တၢ်တဘဉ် ဟံလီၤပီးလီၤအဂၤလၢကမၤတၢ်ပနီၣ် မ့တမ့ၢ် ဟံလီၤဆဲထု လတၢ်ဆဲလီၤထုတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ တချုးတၢ်အိၤထီၣ်တၢ်ဒီးထုဆဲထုအကတီၢ်တကတီၢ်လၢလၢ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတဘဉ်ဟံတၢ်ထုလၢတၢ်မံလၢဆဲးပနီၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ဒီးသဒါအိၤလၢတၢ်လီၤတၢ်ကျဲအပူၤ၊ ဆဲလီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တဆဲလီၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်၊ ဖဲတၢ်ကတီၢ်တၢ်ဒီးထုဆဲထုအကတီၢ်လၢကြးဝဲဘဉ်ဝဲ ဝံအလီၤခဲနီတကဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကဘဉ်မၤသံဆဲးပနီၣ်ဖိကီၢ်ဖိ တချုးလၢတၢ်ထုးထီၣ်ကွဲၣ်အိၤလၢတၢ်ဒီးထုဆဲထုအလီၤအကျဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒီးထုလၢထံကျဲ

- ဖဲတၢ်ဒီးထုနီၤခိၤမးစခြး(muskkrat) အကတီၢ်၊ တၢ်တဘဉ်ဆဲးလီၤနီၣ်တယၢ်၊ တၢ်ဆဲးပနီၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပီးတၢ်လီၤအဂၤ မ့တမ့ၢ်လၢထုနီၤခိၤမးစခြး (muskkrat) အဟံၣ်အဖိခိၣ် လတၢ်ပညိၣ်တၢ်မံနီၣ်လီၤ၊ မ့တမ့ၢ် ဒီးလီၤဆဲထုလၢတၢ်ဒီးလီၤထုအလီၤအကျဲမ့တမ့ၢ်လၢ ထုအကျိၤအကျဲလၢတၢ်ဒီးလီၤအိၤအိၣ်ဖဲတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ ဖဲတၢ်ဆဲးပနီၣ်လီၤ မ့တမ့ၢ် မၤနီၣ်လီၤအိၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတဘဉ်မၤတံတံတံ၊ မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤ ထုနီၤခိၤမးစခြး(muskkrat) အဟံၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်သဒါအလီၤ၊ တလၢကွဲၣ်ထုလၢဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ဆဲလီၤအိၤဖဲန့ၣ်ကျဲလဲန့ၣ်လီၤဆူထုနီၤခိၤမးစခြး(muskkrat) အပူၤဒီးတၢ်ကမၤတၢ်အိၣ်ထီၣ်အကျဲ တဖၣ်လၢ ထုနီၤခိၤမးစခြး(muskkrat) အဟံၣ်အပူၤလၢတၢ်ဒီးလီၤဆဲလီၤထုအဂီၢ် ဖဲတၢ်ပီးတၢ်လီၤခဲလၢကတၢ်ထုကွဲၣ်အိၤတဖၣ်ဘဉ်စီၣ် ဒီးဆဲတၢ်ယုာ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတဘဉ်မၤတံတံတံမ့တမ့ၢ်မၤဟးဂီၤဆဲဘဲဘဉ် (beaver) အဟံၣ်တဖၣ်အပူၤ၊ မ့တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်သဒါအလီၤတဖၣ် နီတကဘဉ်.
- ပုၤတဘဉ်ဆဲလီၤထုလၢဆဲဘဲဘဉ် (beaver) အဟံၣ်မ့တမ့ၢ်ဆဲဘဲဘဉ် (beaver) အဟံၣ်အဖိခိၣ်ဖဲထဲအကျိၤအဖိခိၣ်နီတကဘဉ်.
- ဆိမံး(ခ) (Mink) ဒီးထုနီၤခိၤမးစခြး (muskkrat) တဖၣ် တၢ်တဘဉ်ဟးလူၤမၤန့ၢ်အိၤ ခီဖျိတၢ်န့ၣ်န့ၢ်အိၤလၢအပူၤပူၤ မ့တမ့ၢ် ဒီးထီၣ်အတၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတဘဉ်ဆဲဆဲဘဲဘဉ် (beaver) မ့တမ့ၢ် ဆိအိးထၢၣ် (otter) လၢကီၢ်စဲတၢ်မံလၢတၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲလီၤကဝီၤလၢ တအိၣ်ဒီးတၢ်မၤန့ၢ်လီၤပျဲလၢတၢ်မံလၢခဲန့ၣ်ကျဲနီတကဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီးလီၤထုလၢတုၤခိၣ် (foothold) /ထီၣ်

- ပုၤတဘဉ်ဒီးလီၤထု မ့တမ့ၢ် ဟံယုာ်ထုလၢအတုၤခိၣ်(foothold trap) တမံလၢလၢလၢ တၢ်ဟံလီၤတၢ်အိၣ်ဒီးဒီးလီၤထု 20 ခိၣ်ယီၤအပူၤလၢကျဲလၢဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢ အပူၤလၢမုဒိကထံၣ်ဘဉ်နီတကဘဉ်. “တၢ်အဆၢ” အံၤ မ့ၢ်ဝဲဆဲးပနီၣ်ဖိကီၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ်ဆဲးပနီၣ်ဖိကီၢ်ဖိအကွဲၣ်တခါလၢလၢ၊ ပုၤဘုၣ်ဒီးညဉ်လၢအမ့ မ့တမ့ၢ် အသံ, တလၢကွဲၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ်ကပုၤလၢၣ် ဒီး တၢ်အဒိးဆုအကွဲၣ်ဖဲတဖၣ် လၢဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကစုးကါအိၤလၢကမၤစၢၤလီၤတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတဘဉ်ဟးလူၤထီၣ်ဒီး ထုလၢအတုၤခိၣ် (foothold trap), တလၢကွဲၣ်လံာ်ပျဲအလီၤဆဲန့ၣ်လီၤ.

ခဲး (Snares)

- ပုၤဒီးထုလၢအိဉ်ဒီးလဲစ့ၣ်တဖၣ် ကစုးကါ ခဲး (snares) လၢကမၤလူၤမၤန့ၢ် တၢ်မံလၢဒုးအိၣ်အဖိန့ၢ်အစၢၤအသ့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်ဒီးသဒါအိၣ်လၢ ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကလူၤမၤန့ၢ်အိၣ်လၢတၢ်စုးကါထုတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ခဲး (snares) လၢအဖိၣ်ဘျးတၢ်မံလၢဆဲးပနီၣ်ဖိကီၢ်ဖိန့ၢ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘဉ်ပုၤဘုၣ်ဒီးပီးလီၤလၢတၢ်ထုးဖးကွဲၣ်အိၣ် လၢဒုးအိဉ်ထီၣ် ခဲး (snare) အကျိၤလၢ ကယုၣ်လီၤတၢ်အယုာ် 350 ပီၣ် မ့တမ့ၢ် စုၤန့ၢ်အန့ၣ် ဒိတၢ်ထီၣ်ဒုးအိၣ်လၢတၢ်မၤကျိၤတၢ်အယုာ် လၢအိဉ်ဂၢ် တဟံ, တလၢကွဲၣ်တၢ်ဒီးလီၤ ခဲး (snare) တဖၣ်လၢထံၣ်ညဉ်လၢသကၢၤအဖိလၢန့ၣ်လီၤ. ကွၢ် mndnr.gov/trapping လၢကမၤန့ၢ်အိၣ်ထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထီၣ်ရီၤဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ယုၣ်လီၤတၢ်ပီးတၢ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
 - ခဲး (snares) ခဲလၢန့ၣ် တမၤလီၤကျဲဆဲးပနီၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ အဘဉ်ဘျးဒီးထုတဖၣ်ဆူထဲကျဲဘဉ်န့ၣ် တၢ်ကဘဉ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲအိၣ်အစုၤကတၢ်တနံၤ တဘျီန့ၣ်လီၤ.
 - ခဲး (snares) အကျိၤ အကျိၤတုၣ်ပနီန့ၣ်တဘဉ်တလၢကွဲၣ် 10 စုမုၢ်ဒိၣ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
 - တၢ်တဘဉ်ဆဲလီၤ ခဲး (snares) တဖၣ်လၢကျဲလၢကျိၤအိဉ်ထီၣ်အိၣ်န့ၣ် 20 စုမုၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်အမံၣ်ဖဲဒိၣ်အိဉ်ထီၣ်အဖိခိၣ် လၢတၢ်ဆဲလီၤဒီး (snares) အကျိၤအကတၢ်အဖိလၢဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
 - ခဲး (snares) အခုဘဉ်(လ)ပျဲ မ့တမ့ၢ် ထးသ့ပျဲန့ၣ် တဘဉ်အိဉ်ဒီးကျိၤတုၣ်ပနီလၢအတလၢကွဲၣ် 1/2စုမုၢ်ဒိၣ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
 - ပုၤတဘဉ်ဆဲလီၤ, ဟံလီၤ, မ့တမ့ၢ် ဆဲလီၤဟံလီၤ ခဲး (snares) လၢတၢ်ပျိၤလီၤထံပီၤဘိၤအပူၤ, တလၢကွဲၣ်တၢ်ဒီးထုလၢထံကျဲ ဒီး ဘျုးလီၤဆူထဲကျဲဘၢဘၢအသိးနီတကဘဉ်လီၤ.
 - ခဲး (snares) န့ၣ် တၢ်တဘဉ်စုးကါဒီးထးပထါဘိ မ့တမ့ၢ် ပီးလီၤအဂၤလၢတၢ်စိၣ်ကဖိထီၣ်အိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ခဲလၢခဲဆု မ့တမ့ၢ် တဖုၣ်တဝဲ လၢဆဲးပနီၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဘျးလၢ ခဲး (snares) အပူၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ.
 - ခဲး (snares) လၢတၢ်ဆဲလီၤအိၣ်ဒီးထးပထါတဖၣ် ဘဉ်ဆဲးပနီၣ်ဖိကီၢ်ဖိထီၣ်ဆဲးပနီၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢဟီၣ်ခိၣ်ခဲလၢခဲဆု မ့တမ့ၢ် တဖုၣ်တဝဲ တဖၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးန့ၣ်လီၤ.

ဆဲးပီၣ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခဲတကဘျး

- တာ်တဘျာ်ဟံ်တျာ် တာ်ဆဲလီၤ ဒီး (snares) လၢဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢတာ်ဒိသဒါအီၤတဖၣ်လၢတာ်လီၢ်တာ်ကျဲအပူၤ ဖဲတာ်ကးတံာ် တာ်ဆဲလီၤထုအကတီၢ်လၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲ ဝဲအလီၢ်ခဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တာ်ကမ္မးကၤ ဒီး (snares) တဖၣ်ဒိထုလၢထံကျဲအသး ဖဲတာ်အိးထီၣ်တာ်အကတီၢ်လၢကီၢ်စ့ဒိတဘျာ်လၢအကြးဝဲ ဘၣ်ဝဲလီၤ.
- တာ်ဆဲလီၤ ဒီး (snares) တဖၣ်လၢတၢဟီၤလဲၤတာ်အကျိၤတဖၣ် ဒီးတၢဒီးတၢသ့တဖၣ်ဒီး ဒီး (snares) တဖၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်ဆဲလီၤဒူးဟီၣ်ကတီၢ် (ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤလၢကဘျးၤ 53 အဖိခိၣ်)

- လၢသ့ၣ်ပုၤဟီၣ်ကတီၢ်အပူၤ, ဒီး (snares) တဖၣ်တာ်ပျဲအခွဲးလၢကမ္မာ်အဟီၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ် ဒီး ပုၤနီၤတကၤအဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်အဖိ ခိၣ်ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်အတာ်ဟ့ၣ်အခွဲးန့ၣ်လီၤ.
- လၢဒူးကျိးဟီၣ်ကတီၢ်အပူၤ, တၢပျဲအခွဲးလၢတာ်ကဒီးလီၤ ဒီး (snares) တဖၣ် စးထီၣ်လၢ လၢအိးကထီၣ်ဘၣ် 28 သီ - မာ်ဂျး 31 သီ (ကလံၤစိးဆိမံး(ခ) (mink)/ သျါစိးခိးမေကြွဲး (muskrat)/ဆိဘဲဘၣ် (beaver)/ ဆိအိးထၢၣ် (otter) ဟီၣ်ကတီၢ် လၢပုၤနီၤတကၤ အဟီၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်အတာ်ဟ့ၣ်အခွဲးန့ၣ်လီၤ.ဒီး(snares)တဖၣ်တၢဒီးလီၤအိးဒိထုလၢထံကျဲတဖၣ်အသးသ့မ့တဖၣ် ထံခ့ၣ်လီၤသကကမ္မာ်အထံအဖိခိၣ်တဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.တာ်တဘျာ်ဒီးလီၤဒီး(snares)တဖၣ်လၢကမ္မာ်အဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်မ့တဖၣ်ထံလၢ အိၣ်လၢကမ္မာ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤအပူၤ, ကျဲအကျိၤတီတီ မ့တဖၣ် ကဂၢၢ်အကျိၤ တဖၣ်လၢကျဲအကျိၤဒိတဘျာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တာ်လီၢ်တာ်ကျဲတာ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤတာ်အုၣ်သးလၢဆိဖဲးရှၢၣ် (fisher), ဝဲမဲတၢၣ် (pine marten), ဒီး ထံကျိဆိအိးထၢၣ် (otter) အဂီၢ်

- တာ်လီၢ်တာ်ကျဲတာ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤတာ်အုၣ်သးလၢ ဆိဖဲးရှၢၣ် (fisher), ဝဲမဲတၢၣ် (pine marten), ဒီးထံကျိဆိအိးထၢၣ် (otter) အဂီၢ် တာ်ကဘၣ်မၤန့ၢ်အီၤတချူးတၢဒီးလီၤထုဒီးအိၣ်လၢ တာ်ကမၤန့ၢ်အီၤအကလီ ဖဲတာ်ဃုထီၣ်ပုၤအီၤတာ်လၢအိၣ်ဒီး လဲးစ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဒီးလီၤဆဲလီၤထုတဖၣ် မၤန့ၢ်တာ်လီၢ်တာ်ကျဲတာ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤတာ်အုၣ်သးခ့ၣ်ပိၣ်လၢ ဆၣ်ဖိ ကီၢ်ဖိတဒုစ့ၣ်စ့ၣ်အဂီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ် ဖိတဖၣ်သ့လီၤ. အဒိ, ပုၤဒီးထုဆဲထုလၢအပညိၣ်ဖိၣ် ဆိဖဲးရှၢၣ် (fisher), ဝဲ မဲတၢၣ် (pine marten), ဒီးထံကျိဆိအိးထၢၣ် (otter) အဂီၢ် ကမၤန့ၢ်ခ့ၣ်ပိၣ်ဝဲလၢဃုဒါ (ဆိဖဲးရှၢၣ် (fisher)/ ဝဲမဲတၢၣ် (pine marten)ခဲဒုဒီးထံကျိဆိအိးထၢၣ် (otter) လွဲဒုန့ၣ်လီၤ).
- ပုၤတကၤစ့ၣ်စ့ၣ်လၢအသးအိၣ် 5 န့ၣ် မ့တဖၣ် သးပုၤန့ၢ်အန့ၣ် လၢအဖိၣ် ထံကျိဆိအိးထၢၣ် (otter), ဆိဖဲးရှၢၣ် (fisher), မ့တဖၣ် ဝဲ မဲတၢၣ် (pine marten) ကဘၣ်မၤဖဲးသဲးစး အဝဲသ့ၣ်အတာ်လီၢ်တာ်ကျဲတာ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤတာ်အုၣ်သးခ့ၣ်ပိၣ် ဖဲတာ်လီၢ်တာ်ကျဲလၢတာ်အိး အိၣ်ဖျိဒိၣ်တံာ်လီၢ်တာ်ကျဲအပူၤန့ၣ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်လၢအဒူးန့ၣ်ဟံ်ဖျါထီၣ် လၢ, သီ, တာ်ဆၢကတီၢ် (ဂီၤခိ/ဟါခိ) ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအစၢၤအသ့ၣ် (ဆိဖဲးရှၢၣ် (fisher)/ ဝဲမဲတၢၣ် (pine marten)) န့ၣ်လီၤ.
- တာ်လီၢ်တာ်ကျဲတာ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤတာ်အုၣ်သးခ့ၣ်ပိၣ် တလိၣ်ဘျးစဲအသးဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဘျာ်, ဘၣ်ဆၣ်ကဘၣ်အိၣ်လၢစုအပူၤ ဖဲဖိၣ် မ့တဖၣ် စိာ်ဆုၤ ဆိဖဲးရှၢၣ် (fisher)/ ဝဲမဲတၢၣ် (pine marten) မ့တဖၣ် ထံကျိဆိအိးထၢၣ် (otter) အခါန့ၣ်လီၤ.
- ဆိဖဲးရှၢၣ် (fisher), ထံကျိဆိအိးထၢၣ် (otter), ထိးတၢမံၤဖုၣ် (bobcat) မ့တဖၣ် ဝဲမဲတၢၣ် (pine marten) လၢပုၤအိၣ်ဆိး လီၢ်ကတီၢ် ဖိလၢအသးအိၣ် 5 န့ၣ်အဖိလံာ်ကဘၣ်ပုၤဃုလၢတာ်ဟံပနီၣ်ဖိၣ်လၢ မ့တဖၣ်ပုၤကျိထွဲတာ်လၢအလဲသကးဃုဒိးအီၤလီၤ.
- ဆိဖဲးရှၢၣ် (fisher), ဝဲမဲတၢၣ် (pinemarten) မ့တဖၣ်ထံကျိဆိအိးထၢၣ် (otter) န့ၣ်တာ်တဘျာ်ထုးကွဲာ်အီၤလၢတာ်မၤသဲးအီၤ အလီၤလၢ တအိၣ်ဒီးပုၤဒီးထုဆဲထုတုတာ်လီၢ်တာ်ကျဲ ခ့ၣ်ပိၣ်ဖိးသဲးစးလၢအိၣ်လၢအစုအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤခၢၣ်စးလၢအန့ၢ်ဖိ န့ၢ်ကမီၤတဖၣ် ကထုးကွဲာ် ဆိဖဲးရှၢၣ် (fisher), ဝဲမဲတၢၣ် (pine marten) မ့တဖၣ် ဆိအိးထၢၣ် (otter) လၢထုအပူၤဒီး ပုၤခၢၣ်စးကဘၣ်မၤဖဲးသဲးစး အဝဲသ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ် တာ်လီၢ်တာ်ကျဲတာ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤတာ်အုၣ်သးခ့ၣ်ပိၣ် ဖဲဒီးတချူး တာ်ထုးကွဲာ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတာ်လီၢ်တာ်ကျဲလၢ အသဲလီၤ.
- တာ်လီၢ်တာ်ကျဲတာ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤ တာ်အုၣ်သးခ့ၣ်ပိၣ်တဖၣ် တာ်စိာ်ဆုၤအီၤတသ့ဘၣ်. ပုၤဒီးထုဆဲထုတဖၣ် ကလိၣ်ဘၣ် တာ်လီၢ် တာ်ကျဲတာ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤ တာ်အုၣ်သးခ့ၣ်ပိၣ် ဖဲတဘျီလဲလၢ တချူး မ့တဖၣ် ဖဲတာ်ဒီးထုဆဲထုအဆၢကတီၢ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တာ်ဆိတလဲတဖၣ် တာ်မၤန့ၢ်အီၤသ့ဖဲတဃုထီၣ် လၢပုၤဆါတာ်လၢအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ် ဒီးဘၣ်တာ်မၤန့ၢ်အီၤ ဖျါဖျါဖျါဒိတာ်ဆိတလဲ တဖၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဒီးထုဆဲထုတဖၣ် ကဘၣ်ဒူးန့ၣ် တာ်လီၢ်တာ်ကျဲတာ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤ တာ်အုၣ်သးခ့ၣ်ပိၣ်လၢတာ်မၤပုၤအီၤတဖၣ်လၢ ဆိ ဖဲးရှၢၣ် (fisher) / ဝဲမဲတၢၣ် (pine marten) မ့တဖၣ် ထံကျိဆိအိးထၢၣ် (otter) တဖၣ်အဂီၢ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဒူးန့ၣ် ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ အသဲ အဖဲးဘျာ် တဖၣ်လၢ တာ်မဲလဲအဆူၣ်ကပုၤတာ်ဆဲးလီၤမဲတဖၣ်အဂီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တာ်ပုၤလီၤတာ်အစၢၤအသ့ၣ်လၢတာ်ဒိသဒါအီၤတဖၣ်

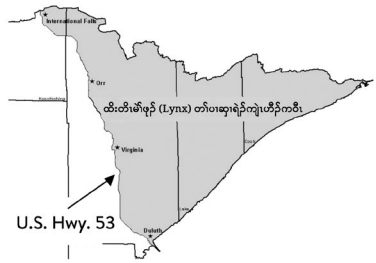
တာ်ကြးမၤတာ်ကိးမံးဖဲးလၢကဟးဆဲး တာ်ဖိၣ်တာ်မဲလဲအစၢၤအသ့ၣ်လၢ တာ်ဒိသဒါအီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မုၤသ့န့ၣ်, ပုၤဒီးထုဆဲထု ကြး ပုၤကွဲာ် တာ်မဲလဲအစၢၤအသ့ၣ်လၢတာ်ဒိသဒါအီၤလၢအဖိၣ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်ဆူပုၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တာ်မုၤဖိၣ်တာ်အစၢၤအသ့ၣ်လၢ တာ်ဒိသဒါအီၤလၢတာ်အကတီၢ်အချု. မ့တဖၣ် တၢန့ၢ်ဘၣ်တန့ၢ်. မ့တဖၣ် တာ်ဟံပနီၣ်တာ်ဟံပလုပုၤကျဲအခါ ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိသဲ ကွဲာ်လၢ ထုပုၤ မ့တဖၣ် န့ပုၤကွဲာ်မုၤတသ့ဘၣ်တဒိ, နကဘၣ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ DNR တာ်ရဲၣ်သဲ ကတီၢ်ဝဲဒါဒီးခိၣ်န့ၣ်လီၤ. မုၤတအိၣ် ဒီး တာ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤလၢ တာ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်ဝဲဒါဒီးခိၣ်အိၣ်ဘၣ်န့ၣ်, ပုၤတကၤအံၤ အိၣ်ဒီး မ့တဖၣ် စိာ်ဆုၤ ထိးတၢမုၤမံၤ (lynx) လၢအသဲကွဲာ် ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်တီၤ မ့တဖၣ် ဘၣ်တာ်မၤသဲးကွဲာ်အီၤဖဲးသဲးစးန့ၣ်လီၤ. တာ်ဂုၤတာ်ကျဲဘၣ်ဃးဒီး တာ်ဟံဖျါထီၣ် တာ်ဖိၣ် ဘၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်တီၤတဖၣ် တာ်ဃုထီၣ်န့ၢ်အီၤ သ့ဖဲ ကဘျးၤ 57 အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ကပုၣ်လၢအသံအဖဲးဘျးဒီးဝံစိာ်တီၢ်ဆူၢ်

ပုၤလၢအရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မၤစၢၤ ဒီဖျါတၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဒီးပံာ်ကီၤ တၢ်မဲလၢအဆူၣ်ကပုၣ်လၢ တၢ်ဒီသၢဒါအိၣ်အသံအဖဲးဘျး (တလၢက့ၢ် ယုၢ်မိးမိး (muskrat) လၢဘၣ်တၢ်မၤသံက့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ဆၢၣ်ဘၣ်တီၤ မ့တမ့ၢ် မၤသံက့ၢ်အိၣ်ဖိးသဲးစး ဖဲအမၤပၤဂီၤ တၢ် အခါန့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသံအဖဲးဘျး အပူၤတၢ်လၢ 50 မျးကယၤလၢတၢ်မၤဆါဆါဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသံအဖဲးဘျးန့ၣ် တဘျးတလၢက့ၢ် \$25 လၢ ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသံအဖဲးဘျးတခါစ့ၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆဲးကျဲၤ န့ၣ်ကဝီၤ DNR တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်ဝဲဒါဒီးန့ၣ် မ့တမ့ၢ် ဟီၣ်ကဝီၤ DNR ပၤဂီၢ်ပုၤဘၣ်မ့တမ့ၢ်ဒါဒီးလူၤမၤပိာ်ထွဲဝဲဒါဒီးန့ၣ် လၢ 24 န့ၣ်ရဲၣ်အတီၢ်ပူၤ လၢတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤလၢ ကအ့ၣ်ဆါ ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသံအဖဲးဘျးန့ၣ်လီၤ.

ထီးတၢ်မိၤဖျၢ် (Lynx) တၢ်ပၤဆူၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဟီၣ်ကဝီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျးတဖၣ်

***အသီ**—တၢ်ဒီးထု တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျးတဖၣ် ဖဲ U.S. ကျဲၤဒိၣ် 53 မ့ၢ်ထီၣ် ဒီး ကလံးစိး, ဒ်အိၣ်ပျီလၢဟီၣ်ဒိၣ်ဂီၤအပူၤအသိး, န့ၣ် တၢ်ဘျးထီၣ်အိၣ်ဖဲ 2023 ဒ်သိးကမၤစၢၤလီၤ မ့တမ့ၢ် ကမၤလီၤမၤဂီၢ် တၢ်ခဲးကမၤဘၣ် ခဲန့ၣ်ထီးတၢ် (Canada lynx) န့ၣ်လီၤ.

ပျံၤသက့ၢ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ဆိလီၤဟံလီၤအိၣ်—

- ပျံၤအက့ၢ်အဒိၣ်အလံာ်ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ အဆဲးကတၢ် 8 စုမ့ၢ်ဒိၣ်လီၤ, ဘၣ်ဆၢၣ် ဖဲဟံလီၤအိၣ်လၢ ဟီၣ်ဒိၣ်လီၤအခါ တဘျးဒိၣ်န့ၢ်ဒီး 10 စုမ့ၢ်ဒိၣ်ဘၣ်.
- ပျံၤသက့ၢ် ပျံၤထးန့ၣ် အက့ၢ်တူၢ်ပနံ (diameter) ကဘၣ်မ့ၢ်ဝဲ အဆဲးကတၢ် 564 စုမ့ၢ်ဒိၣ်လီၤ, ဘၣ်ဆၢၣ် အက့ၢ်တူၢ်ပနံန့ၣ် တဘျးဒိၣ်န့ၢ်ဒီး 1/6 စုမ့ၢ်ဒိၣ်ဘၣ်.
- တၢ်ကဘၣ်စၢကျဲၤယၢ်အိၣ်ယးယး (တၢ်တွဲၤထုးတၢ်တဘျးဟံဃာ်ဘၣ်) ဖဲဆိလီၤအိၣ်လၢဟီၣ်ဒိၣ်လီၤအခါန့ၣ်လီၤ.

ပျံၤသက့ၢ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ဆိလီၤအိၣ် ထဲလၢဟီၣ်ဒိၣ်အယုထီၣ်အလီၤဖိး—

- ***အသီ**—တၢ်ကဘၣ်ထီၣ်ထီၣ်ယုၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဒုးပတုၣ်ပျံၤအက့ၢ် အဆဲးကတၢ်တခါ လၢအကြိယာ် ပျံၤသက့ၢ်အံၤ အပျံၤက့ၢ် သုတကး တံာ်ဃာ်အသး ဆဲးန့ၢ်ဒီး 31/4 စုမ့ၢ်ဒိၣ် က့ၢ်တူၢ်ပနံ တဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ***အသီ**—တၢ်ကဘၣ်ထီၣ်ထီၣ်ယုၣ်အိၣ်ဒီး ပျံၤသက့ၢ် နီၣ်သိးတံာ်ဃာ်တၢ်လၢ တအိၣ်ဒီး ကျိၢ်ဂီၤလၢအသးလဲၤအသးတဖၣ်, တအိၣ်ဒီး က့ၢ်ပတံာ်ဆိၣ်သးလီၤတၢ် လၢတၢ်ထီၣ်ဃာ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘျးစဲဃာ်အိၣ်တဖၣ်, ဒီး အိၣ်ဒီး အကနူၤတခါ လၢအထိးဘၣ်ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိ လၢ အလံာ်အိၣ် အစ့ၤကတၢ် 1/2 စုမ့ၢ်ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ***အသီ**—တၢ်ဘျးစဲဃာ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ထီၣ်တၢ်ဃာ်အိၣ်လၢ ၈၈ မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်တခိၣ်အလီၤ တသ့ဘၣ်. ဒီး ဖဲတၢ်လီၤလၢ ပျံၤအကတၢ် လၢတုၤဆူ ၈၈ တတီၢ်တီၤ, မ့တမ့ၢ် ဖဲတၢ်လီၤလၢ ပျံၤအကတၢ်လဲၤတုၤဆူ တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၢ်အိၣ်လီၤအသးယီၤယီၤတထူၣ် လၢအဒိၣ်န့ၢ် ဒီး 1/2 စုမ့ၢ်ဒိၣ်န့ၣ် တၢ်ဆိလီၤအိၣ်တသ့ဘၣ်.
- ***အသီ**—ပျံၤသက့ၢ်တဖၣ်, ဖဲတၢ်ယုၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢလၢလၢဆူအခါ, စးထီၣ်လၢတၢ်ထီၣ်တၢ်ဃာ်အိၣ်အလီၤ တုၤဆူ ပျံၤသက့ၢ်အံၤအကတၢ်, အထီတဘျးတလၢက့ၢ် 7 ဒိၣ်ယီၤဘၣ်.
- ***အသီ**—တၢ်ကဘၣ်ထီၣ်ထီၣ်အိၣ်ဒီး နီၣ်တရံး (swivel) အစ့ၤကတၢ် 1 ခါန့ၣ်လီၤ.

ထုလၢတၢ်ဆဲးလီၤတၢ်တဖၣ် ဒီး ထုလၢတၢ်စၢဃာ်အိၣ်လၢပျံၤတဖၣ် ဖဲဟီၣ်ဒိၣ်ယုထီၣ်အလီၤ

- မ့တမ့ၢ်ဘၣ်သၢပျံၤထု ထုတဖၣ်လၢ ဝံးစိးဒီစိးတလၢတဖၣ် (weasel boxes) အပူၤဘၣ်ဒီး, ထုလၢအတုၤဒိၣ်တဖၣ် (foothold traps) တၢ်ကဘၣ်စၢဃာ်အိၣ် ဒီး ထီၣ်တၢ်ဃာ်အိၣ်လၢ ပျံၤထးသ့ မ့တမ့ၢ် ပျံၤထး လၢအတလဲန့ၢ်ဒီး 18 စုမ့ၢ်ဒိၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ထုလၢအတုၤဒိၣ်တဖၣ်, တမ့ၢ်ဘၣ်ထုလၢတၢ်ဟံလီၤအိၣ်လၢထဲကျဲၤဘၣ်, န့ၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး နီၣ်တရံး (swivel) ခဲခါ မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်တၢ်အိၣ် ပျံၤထးသ့ မ့တမ့ၢ် ပျံၤထး စၢဃာ်သးအံၤ အလီၤန့ၣ်လီၤ.
- ***အသီ**—ထုလၢအတုၤဒိၣ်တဖၣ် လၢအဒိၣ်န့ၢ်ဒီး 6 1/2 စုမ့ၢ်ဒိၣ် လၢတၢ်ထီၣ်အိၣ် လၢနီၣ်ဝဲပကံးတဖၣ် (jaws) အကနူၤထံး အအိၣ်ပူၤ အဘၣ်စၢၤန့ၣ် တၢ်တြိယာ်အိၣ်လီၤ.

တၢ်အဆၢၣ် ဒီး တၢ်ကွဲၣ်န့ၢ်လွဲန့ၢ်မဲာ်ချဲတၢ်ထံၣ်တဖၣ်

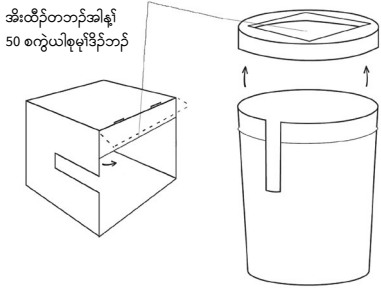
- ပဲဒဲး မ့တမ့ၢ် ပဲဒဲးဒိၣ် အညၢၣ်သဲကစဲၣ် မ့တမ့ၢ် ပဲဒဲး မ့တမ့ၢ် ပဲဒဲးဒိၣ် အကုအစိတဖၣ်န့ၣ် တၢ်စူးကါအိၣ်ဒဲး တၢ်အဆၢၣ်အသိး တသ့ဘၣ်. တၢ်ဖဲးတၢ်ညၢၣ်အကတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဟံပျီအိၣ်လၢကလံး အစ့ၤကတၢ် 24 န့ၣ်ရဲၣ် တချးတၢ်စူးကါအိၣ်ဒဲး တၢ်အဆၢၣ်အသိး အခါန့ၣ်လီၤ.
- နီၣ်တယၢ်လၢတၢ်တြိယာ်အိၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွဲၣ်န့ၢ်လွဲန့ၢ်မဲာ်ချဲတၢ်ထံၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်တဘၣ်စူးကါအိၣ်လၢ ထု မ့တမ့ၢ် ပျံၤသက့ၢ်တဖၣ် တခါ အ 20 ဒိၣ်ယီၤအပူၤအတုၤအပူၤဘၣ်.

ထုလၢဟီၣ်ဃာ် နီၣ်ဒိၣ်ပျီ

- ထုတဖၣ်လၢ အဒိၣ်န့ၢ်ဒီး 5 စုမ့ၢ်ဒိၣ်တဖၣ် ဒီး အဆဲးန့ၢ်ဒီး မ့တမ့ၢ် အတုၤသိးပျံၤသိးလီၤသိးဒီး 7 1/2 စုမ့ၢ်ဒိၣ် လၢတၢ်ထီၣ်အိၣ် လၢနီၣ်ဝဲပကံးတဖၣ် အကနူၤထံး အအိၣ်ပူၤအဘၣ်စၢၤန့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဆိလီၤဟံလီၤအိၣ် လီၤဘျးဃာ်သးလၢထဲကျဲၤ အစ့ၤကတၢ်တတံာ် မ့တမ့ၢ်-

ဆဲးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခဲတကဘျး

- တာ်ကဘဉ်ဆီလီအီ၊ လာဟီဉ်ခိဉ်အပတီ၊ မုတမုာ် မုခိဉ်ဖီအပတီ၊ အဖီခိဉ် သးခိဉ်ယီ၊ လာညဉ်တထုဉ်အပူ၊ မုတမုာ် တာ်ထုဉ်သနွာ်ယာ်အသးတထုဉ် လာအခိဉ်အိဉ်ဝဲ 6 စုမုာ်ခိဉ် မုတမုာ် ဆံးန့၊ တာ်အံ၊ မုတမုာ်;
- တာ်ကဘဉ်ဆီလီအီ၊ လာတာ်ဒါတဖျဉ် အပူ၊ လာတာ်မာ်အိဉ်ယာ်အပူ၊ အစု၊ ကတာ် 7 စုမုာ်ခိဉ် လာအမဲဉ်ညါ ဃုာ်ဒီး တာ်ပုးအိဉ်ထီဉ်သးတပု၊ လာအတလီန့၊ ခံး 50 စက္ကယါ စုမုာ်ခိဉ်.

တာ်ဒီးထုလတာ်ဒါအပူတဖျဉ်

တာ်ဂီ၊အံ၊လ၊ ကဟံဖျဉ်ထီဉ် တာ်ဘဉ်မာ်ဒဲလဉ်. တာ်ပညိဉ်အဂီ၊နီ၊န့ဉ်လီ. တဘဉ်သ့ဉ် တာ်ကဘဉ်ထီဉ် တာ်ဒါတဖျဉ်ဒီး တာ်ပီးတာ်လီတမံ၊ လာ်လါဒီး တာ်အိဉ်ထီဉ်တဖျဉ်န့ဉ် တဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် တာ်ကဖိဉ်ဃး အိဉ်ဒီးထးသ့စ၊ ပျဲလုဉ် မုတမုာ် တာ်ပီးတာ်လီ အဂ၊န့ဉ်လီ.

ဟံဖျဉ်ထီဉ်တာ်ဖိဉ်န့၊တာ်မံလံာ်အဆုဉ်ကဟံလုဉ်ဘဉ်ဆာဉ်ဘဉ်တီ၊တဖျဉ်

တာ်သိဉ်တာ်သီတာ်ဘျာ်ဟံထွဲထီဉ်တဖျဉ်ဘဉ်ထွဲဒီးတာ်ဟံဖျဉ်ထီဉ်တာ်ဖိဉ်န့၊တာ်မံလံာ်အဆုဉ်ကဟံလုဉ်ဘဉ်ဆာဉ်ဘဉ်တီ၊ — ပု၊တဘဉ်အိဉ်ဒီး မုတမုာ် စိဉ်ဆုာ်ထိးတီးဖျဉ်မံ (lynx) လာတာ်မာ်သံဘဉ်အီ၊ဘဉ်ဆာဉ်ဘဉ်တီ၊ မုတမုာ် တာ်ဘဉ်မာ်သံအီ၊ဖိးသဲစး တု၊လာ၊ပု၊အံးဘဉ်သ့ဉ်ညါ လီ၊ကဝီ၊တာ်ရဲဉ်သဲကတီ၊ ဝဲဒါးခိဉ်, ဝဲ၊ကျဲ၊ပု၊မာ်တဖျဉ်လဲ၊အန့၊စိန့၊ကမီ၊အဂ၊၊ မုတမုာ် ဟီဉ်ကဝီ၊ပ၊ကဝီ၊ပဒိဉ်ပု၊ဘဉ်မုတမုာ်ဒါလဲ၊အဒုးလု၊ပိဉ်မာ်ထွဲဝဲဒါး ဘဉ်ဃးဒီးတာ်မာ်သံတာ် ဒီးမ၊န့၊တာ်စိတာ်ကမီ၊လာကအိဉ်ဒီး, စိဉ်ဆုာ်, မုတမုာ်အုဉ်ဆဉ်ဖိကီ၊ဖိအဖဲးဘဉ်တစုန့ဉ်လီ.

ပု၊ကအိဉ်ဒီးဒီးစိဉ်ဆုာ် ဆိုမဲး(ခ) (mink), ယု၊စိ၊ခီစိ၊မးဖြဲခဲး (muskrat), ဆိုဘဉ်ဘဉ် (beaver), ဖျဲ (badger), အိဉ်ဖိဉ်စာဉ်ယု၊ဖိ (opossum), ထွဲဉ်ဟီဉ်ခိဉ် မုတမုာ် ထိးတီး (raccoon) လာတာ်မာ်သံဘဉ်အီ၊ဘဉ်ဆာဉ်ဘဉ်တီ၊ မုတမုာ် မာ်သံအီ၊ဖိးသဲစး ဖဲအမ၊ ဟးဂီ၊တာ် မုတမုာ် မ၊ပျဲ၊မု၊ဖုးတာ်ဘဉ်ဒိ ဘဉ်ထဲး မုတမုာ် တာ်ဟးဂုဉ်ဟးဂီ၊ ထဲဒဉ်ဖဲလီ၊ကဝီ၊တာ်ရဲဉ်သဲကတီ၊ ဝဲဒါးခိဉ် မုတမုာ် ဝဲ၊ကျဲ၊ပု၊မာ်တဖျဉ်န့၊စိန့၊ကမီ၊အဂ၊တဖျဉ် ဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါတာ်မာ်သံတာ်အံ၊ 24 န့ဉ်ရဲဉ်စုဉ်စုဉ်အပူ၊ ဒီးတချုးလ၊ တာ်စးထီဉ် အုဉ်ကွဲဉ်ဆဉ်ဖိကီ၊ဖိအဖဲးဘဉ်တမံလဲ၊လါန့ဉ်လီ.

ပု၊တဂ၊အံ၊ကအိဉ်ဒီး ဒီးစိဉ်ဆုာ် ဆိုဖဲးရှာဉ် (fisher), ဆိုအိးထာဉ် (otter) မုတမုာ် ဝဲမဲ၊တဉ် (pine marten) လာဘဉ်တာ်မာ်သံ အီ၊ ဘဉ်ဆာဉ်ဘဉ်တီ၊ မုတမုာ် ထိးတီးမံ၊ဖျဉ် (bobcat) လာတာ်မာ်သံအီ၊ဘဉ်ဆာဉ်ဘဉ်တီ၊ မုတမုာ် တာ်မာ်သံအီ၊ဖိးသဲစး ဖဲအမ၊ဟးဂီ၊တာ် မုတမုာ် မ၊ပျဲ၊မု၊ဖုးတာ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထဲးအခါ, ထဲဒဉ်ဖဲတာ်မုာ်တီဉ်ဖျဉ်ထီဉ်ဆဉ်ဖိကီ၊ဖိတဖျဉ်အံ၊န့ လီ၊ကဝီ၊တာ် ရဲဉ်သဲကတီ၊ဝဲဒါးခိဉ်ဝဲ၊အလီ၊ခဲအခါမုတမုာ်ခီဖျဉ်ကိးဖဲ 888-646-6367, တာ်ဃုထ၊9 ဒီးဟ့ဉ်လီ၊တာ်ဂုာ်တာ်ကျဲ၊လာတာ်လိဉ်ဘဉ် အီ၊အခါန့ဉ်လီ. ဖဲတာ်မာ်တဘိးဘဉ်သ့ဉ်ညါလာတာ်လိဉ်ဘဉ်အီ၊ဒီးတာ်ဟံးဃာ်ဆဉ်ဖိကီ၊ဖိလ၊စုပူ၊အခါ, ပု၊တဘဉ်အုဉ်အဖဲး, စိဉ်ဆုာ်တာ်လာအိဉ်လ၊ အစုပူ၊ မုတမုာ် တာ်ကွဲဉ်ဆဉ်ဖိကီ၊ဖိလာတအိဉ်ဒီးတာ်ရဲဉ်သဲကတီ၊ဝဲဒါးခိဉ်အတာ်ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီ၊ဘဉ် န့ဉ်လီ.

ပု၊ဒီးထုဆဲထုတဖျဉ်ကြးအိဉ်ကတဲဉ်ကတီ၊သးဒီးတာ်ဂုာ်တာ်ကျဲ၊လာတာ်တဖျဉ် ဖဲအကိး 888-646-6367, ဃုထ၊ 9 -

- ပု၊ဒီးထုဆဲထုအမံဒီး DNR နီဉ်ဂံ လာအအိဉ်ဖျဉ်ထီဉ်လ၊ တာ်ဒီးထုဆဲထုလဲးစုဉ်အဖီခိဉ်အသိး.
- တာ်ဃုထံဉ်သ့ဉ်ညါ တာ်ဖိဉ်တာ်အမုာ်န့၊ဒီးတာ်ဆာကတီ.
- နီဉ်ဂံဒီးတာ်မံလံာ်အကလုဉ်လာတာ်ဖိဉ်န့၊အီ (အဒိ- ဆိုအိးထာဉ် (otter) တခု).
- တာ်ဖိဉ်န့၊တာ်လီ၊တာ်ကျဲထီရီ (အဒိ- 5 မံလံာ် အိဉ်လ၊ Ely ဒီးထံဉ်ကျဲနီဉ်ဂံ 21 အကလံ၊ထဲးတကဂ၊).
- မ၊ပု၊တာ်လီ၊တာ်ကျဲလီ၊အိဉ်ဆိးထံး တာ်လီ၊ဖဲတာ်ဟံကီ၊ဃာ်ဆဉ်ဖိကီ၊ဖိအသံစိဉ်.
- လီတဲစိနီဉ်ဂံ လာတာ်လီ၊လာတာ်ကိးန့၊သ့ညီဘျာ်.

တာ်မံလံာ်အဆုဉ်ကဟံ တာ်ဆဲးလီ၊မံ.

ထိးတီးဖျဉ်မံ (bobcat), ဆိုဖဲးရှာဉ် (fisher), ဝဲမဲ၊တဉ် (pine marten), ဒီးဆိုအိးထာဉ် (otter) အဖဲးဘဉ်တခါစုဉ်စုဉ်န့ဉ် တာ်ကဘဉ် အိးအီ၊လာဆဉ်ဖိကီ၊ဖိအသံစိဉ်ဒီးဟံဖျဉ်ထီဉ်လာတာ်ဆဲးလီ၊မံအဂီ၊ ခီဖျဉ်ပု၊လာအဖီဉ်န့၊တာ်န့ဉ်လီ. ထိးတီးဖျဉ်မံ (bobcat) တခု စုဉ်စုဉ်အဖဲးဒီးဘုဉ်ဒီး ဝဲမဲ၊တဉ် (pine marten) ဒီးဆိုဖဲးရှာဉ် (fisher) အခိဉ်တဖျဉ်စုဉ်စုဉ်န့ဉ် တာ်ကဘဉ် ဟ့ဉ်လီ၊ကွဲဉ်အီ၊န့ဉ်လီ.

ဆင့်ဖိကီဖိအသံအဖုံးဘုၣ်, ဆင့်ဖိကီဖိအသံစိၣ်, တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤတၢ်အုၣ်သးခူၣ်ပိၣ်တဖၣ်, အခိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသးလၢတၢ်ဆဲးလီၤမံၤအဂီၢ် ဖဲ DNR တၢ်ဆဲးလီၤမံၤသးန့ၣ် မ့တမ့ၢ် လီၤကဝီၤတၢ်မံၤလၢဝဲၤဒၢး (ဒီဖျါတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသီ ဖဲတၢ်သဘၣ်ဘုၣ်လၢတၢ်ဟးဆိုးအီၤတသ့မၤအသးအကတီၢ်) န့ၣ်လီၤ. တချုးလၢတၢ်ဆါဆင့်ဖိကီဖိအသံအဖုံးဘုၣ် မ့တမ့ၢ် ထုးကွဲၣ်အီၤလၢကီၢ်စဲၣ်ဒီး တဘၣ်အါန့ၣ် 48 န့ၣ်ရဲၣ်ဖဲတၢ်ကးတံၢ်တၢ်ဒီးထုးထုးအဆၢကတီၢ်လၢဆိးဖျိးရှၢၣ် (fisher), ဝဲဖဲ မၤတၢ် (pine marten), ဆိးအီးထၢၣ် (otter), ဒီးထီးတၢ်ဖုၣ်မံၤ (bobcat) ဝဲၤအလီၤခဲန့ၣ်လီၤ.

လၢကမၤချုၣ်ထီၣ်တၢ်ဆဲးလီၤမံၤအဂီၢ်, ဝဲသးစူၤစိၣ်ဘုၣ်တၢ်ကွဲးတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျိၤပိၣ်ထွဲလၢလၢလၢ ကဆဲးလီၤမံၤလၢဆင့်ဖိကီဖိတၢ်ဒုၣ်စ့ၣ်အဂီၢ် -ဆင့်ဖိကီဖိအစၢအသ့ၣ်, အမိၢ်အဖါ, တၢ်ဖိၣ်အီၤအကျိၤအကျဲ, တၢ်ဖိၣ်အမုၢ်န့ၣ်ဒီးဆိးထံၣ်, ဝုၤဒီးတၢ်အယုၣ်လၢ တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်အလီၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်ကီၣ်ဒိတဖၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အီၤသ့ဖဲ တၢ်မံၤလၢဝဲၤဒၢး ဒီးအထၢၣ်န့ၣ်အမိၢ်ဒိၣ် ဖဲ mndnr.gov/recreation/hunting/trapping.

ဖျးတၢ်တၢ်ဆဲးလီၤမံၤတၢ်စဲပနီၣ်တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်စဲယၢ်အီၤဒီး ဆင့်ဖိကီဖိအသံအဖုံးဘုၣ်အသံကစဲၣ် တုၤလၢဆင့်ဖိကီဖိ အသံအဖုံးဘုၣ်အံၤယုထီၣ် မ့တမ့ၢ် သံၣ်ကျိၤအါန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤတၢ်အုၣ်သးခူၣ်ပိၣ် တလိၣ်ဘၣ် လၢ ကဘျးစဲ အသးဒီးဆင့်ဖိကီဖိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မံၤလၢဝဲၤဒၢ်အဆူၣ်ကပုၣ်တၢ်ဆဲးလီၤမံၤသန့တဖၣ်

ဆိးဖျိးရှၢၣ် (fisher), ဝဲဖဲမၤတၢ်(pine marten), ဒီးထံၣ်ကျိၤဆိးအီးထၢၣ် (otter) ဒီးထီးတၢ်ဖုၣ်မံၤ (bobcat) န့ၣ် ကဘၣ်ဆဲးလီၤ မံၤ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၤန့ၣ်ဖဲ DNR ဝဲၤဒၢးတဖၣ် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသီ ဖဲန့ၣ်ရဲၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ကွဲးဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ လၢ ဖဲလၢ ဒါစဲဘၣ် 19 သီန့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ကျိၤဆိးအီးထၢၣ် (otter) ဒီးထီးတၢ်ဖုၣ်မံၤ (bobcat) န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤ ဖဲ DNR ဝဲၤဒၢးတဖၣ် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသီစးထီၣ်လၢ ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်. ဖဲလၢယူၤအါရဲၣ် 16 သီ, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတ ကွဲၣ်ဖဲဝဲၤဒၢးလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤဖဲ “လၢဒါစဲဘၣ် 19 သီမိး” တၢ်လီၤဖဲတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသီဆိန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤတၢ် ကျိၤ မုၢ်န့ၣ်မုၢ်သီဒီးန့ၣ်ရဲၣ်တဖၣ်တၢ်ကွဲးဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢလၢန့ၣ်လီၤ. ဆိးဖျိးရှၢၣ် (fisher), ဝဲဖဲမၤတၢ် (pine marten), ထံၣ်ကျိၤဆိး အီးထၢၣ် (otter) ဒီးထီးတၢ်ဖုၣ်မံၤ (bobcat) န့ၣ်တၢ်ကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤဖဲ DNR ဝဲၤဒၢးတဖၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၤအီၤလၢတအိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ် န့ၣ်ဖးသီ ဖဲတၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်န့ၣ်ရဲၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢလၢအကတီၢ်လၢလၢန့ၣ်လီၤ.

လီၤအိၣ်ဆိးထံး	န့ၣ်ရဲၣ်	လီၤတံစိ
Aitkin/Wildlife 1200 Minnesota Ave S	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်,	218-429-3051
Backus/Forestry 4391 State Hwy 87 NW	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်,	218-732-8452
Baudette/Wildlife 204 Main St E	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထုၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်.	218-395-6031
Bemidji/Wildlife 2114 Bemidji Ave	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထီၣ်-ဟါဒီ 6 န့ၣ်ရဲၣ် ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်	218-308-2339
Big Falls/Forestry 7754 Town Rd 293	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်,	218-328-8860
Brainerd/Wildlife 1601 Minnesota Dr	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်,	218-203-4302
Cambridge/Wildlife 800 Oak Savanna Ln SW	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထုၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်,	763-284-7224
Cloquet/Wildlife 305 Business Park Dr E	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထုၣ်-ဟါဒီ 6 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်,	218-878-5661
Detroit Lakes/Wildlife 14583 County Hwy 19	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထုၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်,	218-846-8470
Duluth/Forestry 4805 Rice Lake Rd	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထုၣ်-ဟါဒီ 6 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်,	218-878-5661
Eveleth/Forestry 7979 Hwy 37	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်,	218-300-7860
Fergus Falls/Wildlife 1509 1st Ave N	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19 သီ, ဟါဒီ-7 န့ၣ်ရဲၣ်; ယူၤအါရဲၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်,	218-671-7968
Finland/Forestry 6686 Hwy 1	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 19, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရဲၣ်; ဇီ	218-834-1454

ဆဲးပိၣ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပလၢခံတကဘျး

တၢ်မၤလၢအဆူၣ်ကၢၣ်တၢ်ဆဲးလီၤမၤသန့တဖၣ် အဆဲး

လီၤအိၣ်ဆိးထံး	န့ၣ်ရၣ်	လီၤတံစိ
Forest Lake/Wildlife 5463-C W Broadway	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	651-539-3300
Grand Marais/Wildlife 1356 Hwy 61 E	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်. ဇီ	218-834-1453
Grand Rapids/Wildlife 1201 E Hwy 2	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-328-8860
 အသီ—Hibbing/Core Library 1521 1st Ave	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်- ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-300-7860
International Falls/Wildlife 392 Hwy 11 E	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-328-8860
Middle River/Wildlife 42280 240th Ave NE	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-633-7670
New London/Wildlife 398 Sibley Park Rd NE	ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	320-347-7630
Nicollet/Wildlife 501 9th St	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်- ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	507-386-3920
Northome/Forestry 12006 E Hwy 1	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-328-8860
Onamia/Mille Lacs Wildlife 29172 100th Ave	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	320-532-3537
Orr/Forestry 4656 Hwy 53	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်. ဇီ	218-757-3274
Owatonna/Wildlife 8485 Rose St	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်- ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	507-414-6200
Park Rapids/Wildlife 603 W 1st St	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်- ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-732-8452
Roosevelt/Wildlife 11536 Faunce-Butterfield Rd SW	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်- ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-783-6861
Roseau/Courthouse 606 5th Ave SW	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-452-7610
Rochester/Wildlife 2118 Campus Dr SE, Suite 100	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	507-206-2859
Sauk Rapids/Wildlife 1035 South Benton Dr	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	320-223-7840
Tower/Wildlife 650 Hwy 169	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-300-7860
Two Harbors/Wildlife 1568 Hwy 2	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်	218-834-1452
Vermillion River Area Wildlife 15325 Babcock Ave Rosemount	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	651-322-4643
Wadena/County Bldg. 221 Harry Rich Dr	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-732-8452
Warroad/Forestry 804 Cherne Dr NW	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 7 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-783-6861
Willow River/Wildlife 85894 County Hwy 61	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 19 သီ, မုၢ်ထူၣ်-ဟါဒီ 6 န့ၣ်ရၣ်; ယန့ၤအါရၣ်. 16 သီ, ဟါဒီ 3-6 န့ၣ်ရၣ်,	218-878-5661

တၢ်ပီးတၢ်လီလၢတၢ်ကခးတၢ်မံလၢဖးဒိၣ်အဂီၢ်

ပှၤဟးလူၤခးပှၤတဖၣ် ကြးယုထုကၠျိချဲအက့ၢ်အဂီၢ် ဒီးအနီၣ်ခိတယၢ်ဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါလၢ ကမၤန့ၢ်တၢ်မံလၢဖးဒိၣ်အဂီၢ် (တၢ်ဟီ (deer), တၢ်မံလၢဖးဒိၣ် (elk) ဒီးတၢ်သ့ (bear)) န့ၣ်လီၤ. တၢ်တုထုထီၣ်ပနံၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤကၠျိချဲလၢ တၢ်မံလၢဖးဒိၣ်အဂီၢ် မ့တၢ်မံလၢဖးဒိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကျိ

ကျိလၢတၢ်မံလၢဖးဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်တုထီၣ်ဒီးတၢ်ဟီပနံၣ်နီၣ်ထီၣ်ပိာ်ထွဲထီၣ်တဖၣ်အဂီၢ် -

- အစုၤကတၢၢ် .220 ခဲလဲဘၣ် (caliber) ဒီးအိၣ်ဒီး မ့ၣ်အူထွးထီၣ်လၢအခၢၣ်သး,
- ထၢန့ၣ်ကျိချဲထဲတဖျၢၣ်ခိၤ,
- ကျိသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခိၣ်ထးအကပုၣ် မၤလဲၤထီၣ်ကျိချဲအကလုာ်.
- ကျိတံလီၤ (muzzleloader) (ကျိဖးထီ မ့တၢ်မံ ကျိဖုၣ်ဖိ) တၢ်ထၢန့ၣ်အီၤတသ့ဖဲအခဲ (ကျိတံရံးဖိအကမ့ၣ်အသ့တဖၣ် တဖိးသဲစးလၢကခးတၢ်မံလၢဖးဒိၣ်ဖဲ တၢ်မံလၢဖးဒိၣ်အီၤခိဖျိကျိအပီၤ),
- ကျိတံလီၤ (muzzleloader) အပျီအပူၤလၢတၢ်စူးကါအီၤ ကဘၣ်အိၣ်အစုၤကတၢၢ် 45 ခဲလဲဘၣ် (caliber),
- ကျိတံလီၤ (muzzleloader) အစုၤကတၢၢ်ကဘၣ်အိၣ် 40 ခဲလဲဘၣ် (caliber),
- ကျိတံလီၤ (muzzleloader) လၢအိၣ်ဒီးအတက့ၢ်တဖၣ် န့ၣ်ဖိးသဲစးလၢ ကခးတၢ်ဟီအဂီၢ်လီၤ.
- ထဲဒၣ်ကျိဘျီကါခဲးဖိးတဖၣ်လၢ အိၣ်ဒီးကျိသ့ၣ်ထဲတဖျၢၣ်ခိၤ အဒၢတဖၣ်, မၢၣ်စၢၣ်လီၣ်ဒၢဖိးသဲစးတဖၣ်, ဒီးစုဖိၣ်ကျိဖိး သဲစးတဖၣ်ခိၤ တၢ်သ့အီၤကသ့ လၢတၢ်ခး တၢ်ဟီ လၢရဲၣ်ဖၢၣ်အကလံၤထံး/ ကျိဖုၣ်အလီၢ်ဒုၣ်ဆၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခးချ့ၣ်

ချ့ၣ်ဒီးပျီတဖၣ်လၢတၢ်မံလၢဖးဒိၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်တုထီၣ်ဒီးတၢ်ဟီပနံၣ်နီၣ်ထီၣ်ပိာ်ထွဲလၢလၢတဖၣ် -

- ချ့ၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးစုဖိၣ်လၢကထုးတၢ်အဂီၢ် (pull) လၢတဘၣ်စုၤန့ၢ် 30 ပီၣ် ဖဲ မ့တၢ်မံ တချုးတၢ်ထုးအီၤပျီပျီန့ၣ်လီၤ(ချ့ၣ် လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ထုးတၢ်စုၤ (low draw) အတယၢ်တဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ခးသံတၢ်မံလၢဖးဒိၣ်တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.)
- ပျီအိၣ်လၢတၢ်စူးကါအီၤလၢတၢ်ခးတၢ်မံလၢဖးဒိၣ်တဖၣ် အစုၤကတၢၢ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး ထးခံဘီလၢအဒိၣ်တံၣ်တၢ်လၢ တၢ်အကတၢၢ်, အိၣ်လီၤဒီးတအိၣ်ဒီးအကန့ၣ်အုၣ်, ဒီးကွီၤတူၣ်ပနံၣ်အစုၤကတၢၢ် 7/8 စုမုၢ်ဒိၣ်.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကစူးကါအိၣ်အလဲၢ် “လၢတၢ်မံလဲၤထီၣ်အီၤသ့” လၢကခးတၢ်မံလၢဖးဒိၣ်ဖဲ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တုၤ ထီၣ်ဒီး တၢ်လီၣ်ဘၣ်တဖၣ်လၢထး ဒီး-1) အစုၤကတၢၢ်အိၣ် 7/8 စုမုၢ်ဒိၣ်အလဲၢ်ဒီးတအါန့ၢ် 2 စုမုၢ်ဒိၣ် အလဲၢ်လၢတၢ်အိၣ်ပျီ ဖဲ မ့တၢ်မံ တၢ်ဒိဘၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဝဲအလီၢ်ခဲ, 2) အက့ၢ်အဂီၢ်တအိၣ်ဒီးအကန့ၣ်အုၣ်စုဖိးတၢ်စူးကါမၤအီၤလၢ ကျဲလၢတအိၣ်ဒီး တၢ်အကန့ၣ်အုၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- စုဖိၣ်စးဖိကဟ့ၣ်လၢအမၤထူၣ်ဖျးတၢ် လၢအဘျးစးဒီးချ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကစူးကါအီၤ ဖဲပုၤတကအံၤမ့ၢ် အိၣ်ဒီး အဂီၢ်ဒၣ်ဝဲလၢကထုးပျီဒီးဖိၣ်သံချ့ၣ်အပျီအခါန့ၣ်လီၤ.

ချ့ၣ်ဒြီးဘိတဖၣ် (Crossbows)

*အသိ-ဒြီးစိဘိချ့ၣ်တဖၣ် (crossbows) န့ၣ်-

- လၢကခးတၢ်ဟီတဖၣ်လၢချ့ၣ်အဂီၢ် ပုၤတကလၢ အပူၤလဲးစုၣ်တခါ စူးကါအီၤ လၢတၢ်ခးတၢ်ဟီလၢချ့ၣ်အခူအခါ ဒီတကတီၢ် ညါအပူၤ သ့လီၤ.
- ပုၤလူၤခးတၢ်မံလၢ လၢအိၣ်ဒီးလဲးစုၣ်ဖိးသဲစးတဂၤလၢလီၤ စူးကါအီၤ လၢတၢ်ဟီအနၤတအိၣ်အခူအခါ ဒီး သးစၢ်တၢ်ဟီ အခူအခါ ဒီတကတီၢ်ညါအပူၤ သ့လီၤ.
- ပုၤလူၤခးတၢ်မံလၢ လၢအိၣ်ဒီးလဲးစုၣ်တဂၤလၢလီၤစူးကါအီၤ လၢတၢ်ခးတၢ်ဟီလၢကျိအခူအခါ ဒီတကတီၢ်ညါအပူၤ သ့လီၤ.
- ပုၤလၢအပူၤ တၢ်ခးတၢ်သ့လဲးစုၣ်တဂၤလၢလီၤ စူးကါအီၤ လၢတၢ်သ့အခူအခါ ဒီတကတီၢ်ညါအပူၤ သ့လီၤ.

ခးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျီပုၤလၢခံတကဘျီ

ချုံ့ခြီးဘိ (Crossbows) လာဘတ်တိုစူးကါအီလောတပ်ဟးလူးခးပုဂံအဂီၢ်န့ၣ် ကဘဉ် -

- ကဘဉ်မ့ၢ် ချုံ့လာပုဂံခးအီလောဖဲဘဉ်ခိၣ်လီၤ;
- ကဘဉ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲ အစုၤကတၢၢ် 42 ခိၣ်ယီၤဝိၣ် ဂံၢ်သဟီၣ် ဖဲ 10 ခိၣ်ယီၤန့ၣ်လီၤ;
- ကဘဉ်အိၣ်ဒီး ပျီတဖၣ်လၢအထီၣ်အိၣ် အစုၤကတၢၢ် 10 စုမ့ၢ်ခိၣ်လီၤ.
- ကဘဉ်အိၣ်ဒီး တၢ်ပုၤဖျဲးဘဉ်ဘၢ လၢတၢ်ဆၢၣ်သၢအီၤသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခးတၢ်အန့ၣ်ရံၣ်

တၢ်ခးတၢ်အန့ၣ်ရံၣ်လၢတၢ်မံၤလၢ်ဖးဒိၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဝဲ 1/2 န့ၣ်ရံၣ်တချူးမ့ၢ်ဟဲထီၣ် တုၤ 1/2 န့ၣ်ရံၣ်ဖဲမ့ၢ်လီၤန့ၣ်ဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခးတၢ်ဘူးဒီးကျဲမ့ၢ်

ပုၤတဘဉ်ခးထီၣ်ကျဲမ့ၢ်ပုၤလၢချုံ့မ့ၢ်မုတမ့ၢ်ချုံ့ခြီးဘိ (crossbow) မုတမ့ၢ်လၢကမ့ၢ်ကျဲမ့ၢ်ဖးဒိၣ်လၢတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်အီၤအကျဲအပူၤ (ပုၣ်ဃုာ်ဒီး ဘဉ်ဆၢၣ်တမ့ၢ်တၢ်ပံၤပံၤနီၣ် ဖဲဒ်ဒရၢၣ်ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်, ကီၢ်စဲၣ်, ဒီးထံၣ်, ဒီး ကျဲမ့ၢ်တဖၣ်) နီတဂၤ ဖဲဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိတၢ်မံၤလၢ်ဖးဒိၣ် မုတမ့ၢ် ကွဲန့ၣ်လွဲန့ၣ်ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိတၢ်မံၤလၢ်ဖးဒိၣ်အတုးလၢဘဉ်တၢ်ဆီလီၤပံၤလီၤအီၤလၢ ပၤကီၢ်ပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါလၢအကျဲထွဲပုၤ တၢ်မံၤလၢ်လၢအိၣ်ဒီးလဲစ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စူးကါထွဲဒီးကသ့ၣ်တဖၣ်

ပုၤကစူးကါထွဲလၢကဃုကွၢ်ဒီးလဲၤတၢ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်မုတမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်လၢအဘဉ်ဒိန့ၣ်လီၤ. ဃုကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢလံာ်အကွၢ်လၢအဘဉ်ဃးဒီးထွဲဒ်အပူၤ, ဖဲကဘျဲးပၤ 29 အဖီခိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ပုၤတဘဉ်စူးကါကသ့ၣ်လၢကဟးလူးခးတၢ်မံၤလၢ်အဒိၣ်တဖၣ်ဘဉ်.

တၢ်မံၤလၢ်ဖးဒိၣ်အိၣ်ဒီးလၢစုပူၤ

ပုၤတဂၤလၢလၢအမၤန့ၢ်တၢ်မံၤလၢ်ဖးဒိၣ်တဖၣ် ကဘဉ်အိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတၢ်စဲပနီၣ်, လံာ်ပျဲးဒီး တၢ်အိၣ်ဒီး (တၢ်ဆဲးလီၤမံၤ) တၢ်စဲပနီၣ်ဖဲလၢတၢ်ဖဲးတၢ်ညဉ်အကွၢ်တၢ်မံၤလၢ်လၢအိၣ်ဒီးလၢအစုပူၤအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟီၣ် (Deer)

* အသီ—တၢ်ခးတၢ်ဟီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲ

ခြီးစံဘိချုံ့တဖၣ် (Crossbows)

ကျဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲဖဲ လံာ်ကဘျဲးပၤ 60.

တၢ်အလွဲၤဘီၣ်ဂီၤကပြုၤကပြီၤ တၢ်လိၣ်ဘဉ်တဖၣ်

ပုၤတဂၤလၢ အအိၣ်လၢ တၢ်ကံးညဉ် ဒဲခိးခးတၢ် မုတမ့ၢ် ဒဲခိးခးတၢ်အတုး လၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤ ဖဲကမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤကဝီၤအပူၤန့ၣ် ကဘဉ်အိၣ်ဒီး တၢ်အလွဲၤဘီၣ်ဂီၤကပြုၤကပြီၤ တၢ်ပုၤဖျဲးဘဉ်ဘၢ တၢ်ကျဲၤဘၢ လၢဒဲခိးခးတၢ်အံၤအဖီခိၣ် လၢတၢ်ထီၣ်အီၤဖျါ လၢလီၢ်ကိးကပၤ မုတမ့ၢ် တၢ်ကံးညဉ်ဆဲးကျဲးတက့ၢ် လၢဘဉ်တၢ်တုၤအီၤလၢ တၢ်အလွဲၤဘီၣ်ဂီၤကပြုၤကပြီၤ လၢအအိၣ်ဝဲအစုၤကတၢၢ် 144 စကွဲယါ စုမ့ၢ်ခိၣ် (12x12 စုမ့ၢ်ခိၣ်) ဖဲဒဲခိးခးတၢ်ကိးကပၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျဲးအံၤ တၢ်စူးကါပံၤလီၤအီၤ လၢကမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤကဝီၤခဲလၢ်အပူၤ ဒီတန့ၣ်ကျဲၤလီၤ.

စီၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်သ့ၣ်လီၤအီၤသ့တဖၣ် (Portable stands)

တၢ်ခးတၢ်ဟီၣ်စီၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်သ့ၣ်လီၤအီၤသ့တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ပံၤတုၤအီၤ ဒီတန့ၣ်ကျဲၤ ဖဲကလဲၤစိးမ့ၢ်န့ၣ် တၢ်ပၤဆုာ်တၢ်မံၤလၢ်လီၢ်ကဝီၤတနီၤနီၤအပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၢ်တၢ်လီၤဆဲးတဖၣ် အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျဲးပၤ 109 အပူၤလီၤ.

တၢ်ဟီၣ်လၢပုၤဘျဲးအီၤတဖၣ်

ပုၤလူးခးတၢ်မံၤလၢ်လၢအလဲးစ့ၣ်အိၣ်တဂၤ မ့ၢ်ခးန့ၢ် တၢ်ဟီၣ် မုတမ့ၢ် တၢ်ဟီၣ် လၢပုၤဘျဲးအီၤ လၢအထူၣ်ဖျဲးကွံာ်တုၤ ဖိးမံၤဒီးသဲးစးန့ၣ် အဝဲအမူအဒါတအိၣ်လၢ ဆၢၣ်ဖိကီၢ်ဖိအကစၢ်အဂီၢ်ဘဉ်, သန့ၣ်ကွဲ ကဘဉ်ဒုးသ့ၣ်ညါ DNR လၢ 24 အပူၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဟီၣ် မုတမ့ၢ် တၢ်ဟီၣ်တုၤ လၢအိၣ်ဒီး လံာ်ကဘျဲးစဲလၢအနီၤ မုတမ့ၢ် တၢ်မၤနီၣ်အဂၤန့ၣ်, ဆဲးကျဲးဘဉ် တၢ်ကွၢ်ထွဲဒိသ့ၣ်ဒါလၢပုၤဘျဲးအီၤတဂၤ ဒီဖျါစူးကါ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ ဖဲလံာ်ကဘျဲးပၤ 127 တက့ၢ်.

ကျဲတၢ်လီၤတဖၣ် (Muzzleloaders)

ကျဲတၢ်လီၤ အဒိပညီန့ၣ် အဆီတလဲကွံာ်ဝဲလဲန့ၣ်လီၤ. ကျဲတၢ်လီၤတဖၣ်လၢ တၢ်ဆဲထီၣ်အီၤလၢ ကျဲပျီခိၣ်ထိး, ဘဉ်ဆၢၣ် တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤကျဲချဲလၢ တၢ်ဒါန့ၣ်ကျဲချဲအပူၤန့ၣ် တၢ်စူးကါအီၤဖဲ တၢ်ခးတၢ်ဟီၣ်လၢတၢ်လီၤ အခူအခါန့ၣ်လီၤ. အပူၤကွံာ်တၢ်အဒိပညီန့ၣ်လီၤဘဉ် ကျဲတၢ်လီၤတဖၣ် လၢတၢ်ကဆဲထီၣ်အီၤ ဒီး တၢ်ကဒါန့ၣ်ကျဲချဲ လၢကျဲပျီခိၣ်ထိး န့ၣ်လီၤ.

တၢဟီတၢ်ဆါယံာ်ထာ (Chronic Wasting Disease)

- CWD တၢ်မၤကွၢ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒ်ဒ်လၢပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလၢတဖၣ်အဂီၢ်လၢကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျီအပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကလဲၤမၤကွၢ်န့ၣ်တၢ်ဟီတၢ်ဆါယံာ်ထာန့ၣ်လဲၣ်န့ၣ် ဃုသ့ၣ်ညါအိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျီပုၤ 77 အပူၤတက့ၢ်.
- CWD တၢ်မၤကွၢ်လၢပုၤတၢ်အိၣ်အိၣ်သ့ၣ်ပုၤကတၢ်န့ၣ် ကစးထီၣ်မၤအသးလၢ ကျိ A အခူအခါ အနံၣ်ကတၢ်နံၤသဘျီအိၣ်ထီၣ်သးကတီၢ် (နီၣ်ဝဲဘျီ 4-5) လၢ CWD တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စးတၢ်ဒီးတၢ်ပၤတၢ်ဆၢ ဟီၣ်ကဝီၤခဲလၢာ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဟံၣ်ဃုၣ်ဒီး CWD လီၢ်ကဝီၤအသီတဘျီတၢ်ဖဲပုၤဟ့ၣ်တၢ်အိၣ်လၢအသးခဲၣ်ဝဲ လၢ 2022 န့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- လီၢ်ကဝီၤအသီတဖၣ်ဖဲပုၤတၢ်ဟ့ၣ် CWD တၢ်အိၣ်သ့ၣ်ပုၤကတၢ်လၢတၢ်န့ၣ်ညါအံၤအပူၤန့ၣ်ဟံၣ်ဃုၣ်ဒီး DPAs 101, 201, 256, 257, 260, 262, 263, 265 ဒီး 268 လၢကလဲၤစိးမ့ၢ်န့ၣ် မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤ, DPAs 259 ဒီး 287 (အၣ်ထါစကၢ် ကီၢ်စဲၣ်န့ၣ်ဆၢကရၢၢ်) လၢကလဲၤစိးလီၢ်ခါးသး မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤ, DPAs 233, 293, 341 ဒီး 342 လၢကထံၤထံးမ့ၢ်ထီၣ် မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျီပုၤ 74-86 အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟီတၢ်ပျဲလီၢ်ကဝီၤ 343 ဒီး 344 တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤတၢ်လဲၤအိၣ်ဆူ ကလဲၤထံးမ့ၢ်ထီၣ် CWD တၢ်ပၤဆၢဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ ဒီး တၢ်ဆီတလဲက့ၢ်အနီၣ်ဂံၢ်ဆူ 643 ဒီး 644 န့ၣ်လီၤ.
- CWD တၢ်ပၤဆၢဟီၣ်ကဝီၤ, တၢ်ဟီတၢ်ပျဲလီၢ်ကဝီၤ 684 (လၢညါမ့ၢ် DPA 184), တၢ်ထၢန့ၣ်လီၤအိၣ်ဖဲ Bemidji အကပၤမ့ၢ်လၢ တၢ်ထံၣ်န့ၣ် တၢ်ဟီတၢ်ခဲအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါ ဖဲ 2022 တၢ်ဂီၢ်ထီၣ်သီကတီၢ်အခါ အယံၤန့ၣ်လီၤ.
- မ့ၢ်လၢတၢ်တထံၣ်ဘၣ် တၢ်ဆါဆူညါလၢတၢ်ဟီတဖၣ်အပူၤလၢတၢ်ဘၣ်အယံၤ, ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်မၤကွၢ်အိၣ်တဖၣ် သၢန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, တၢ်ကပတၢ်ကွၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ်လၢ DPAs 157, 159, 213, 225, ဒီး 273 အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကျိချဲ-တအိၣ်ဒီးအစုၣ်အပူၢ် တၢ်လီၣ်ဘၣ်တဖၣ်

ဖဲန့ၣ်လီၤဟံၣ်ဃုၣ်လၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢလၢမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် ကီၢ်စဲၣ်န့ၣ်ဆၢကရၢၢ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢစဲအံၣ်ဒီးန့ဆၢကရၢၢ်ဂီၢ်ဝီၣ်ညါ လီၢ်ကဝီၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် လၢညါန့ၣ်တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ လၢစဲအံၣ်ဒီးန့ဆၢကရၢၢ်ဂီၢ်ဝီၣ်ညါလီၢ်ကဝီၤအပူၤအခါ, ပုၤဟးလူၤခးတၢ်မံၤလၢတဖၣ် အဟံးန့ၢ်ပၤဟံး ဒီး စူးကါဝဲ ကျိချဲတအိၣ်ဒီးအစုၣ်အပူၢ်တဖၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဃုထံၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျီပုၤ 93 ဒီး SNA5 လၢအအိၣ်ထီၣ်သးလၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢအဂီၢ် အစရီ ဖဲလံာ်ကဘျီပုၤ 118 အပူၤတက့ၢ်.

ပုၤလူၤခးတၢ်ဟီတဖၣ် မ့ၢ်သးကွၢ် တၢ်ဟီတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်အံၤ အကုၢ်အဂီၢ်အကုၢ်အကုၢ်လၢာ်, ဟံၣ်ဃုၣ်ဒီး ကွၢ်ဂီၢ်ခွဲတဖၣ်အယံၤ, ကျိချဲ-တအိၣ်ဒီးအစုၣ်အပူၢ် တၢ်လီၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်တစူးကါပံာ်လီၤအိၣ်ဆူ ပုၤသးစၢ်တၢ်လူၤခးတၢ်လီၤဆီတဖၣ် လၢ ကျိဘိးကါ-စူးကါ လီၢ်ကဝီၤအံၤအပူၤ ဘၣ်.

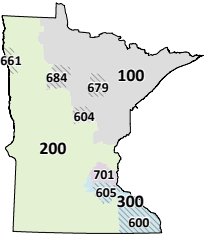
တဟိဖါဖိးသဲစးဒီးတဟိလၢတအိၣ်ဒီးအနၢတဖၣ်

- တဟိဖါလၢအိၣ်ဒီးအနၢအစၢကတၢ် 3 စုမၢဒိၣ်.
- တဟိဖါဖိ (Fawn bucks), တဘျီတခိၣ်တၢ်ကိး တဟိဖါဖိဘးတၢ် (button bucks) တဖၣ် တမ့ၢ်တဟိဖါလၢအဖိးသဲစးဘၣ်.
- တဟိလၢအနၢတအိၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တဟိလၢတအိၣ်ဒီးအနၢအစၢကတၢ် 3 စုမၢဒိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပူၤတၢ်လဲးစ့ၣ်ဒီးတၢ်ဟိဂၢ်ဟံကျၢ

တဟိခဲလၢ်အလဲးစ့ၣ် (တၢ်ချးချံၣ် (archery), ကျီ, ကျီတံလီၤ (muzzleloader) ဒီးဘိနး(စ)လံာ်ပျဲတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကပူၤအိၣ်တဘျီလၢလံာ် တချးဖဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လၢလၢပုၤအကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟးခးတဟိအကတၢ်ဝဲအလီၢ်ခဲ, လဲးစ့ၣ်ဒီးလံာ်ပျဲတဖၣ်ဖိးသဲစးတသိးဃီဖဲတၢ်ပူၤအိၣ်, တၢ်မ့ၢ်ပူၤအိၣ်တဘျီတဘျီဒီးတၢ်အန့ၣ်ရံၣ်ဖိးသဲစးန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ပူၤလဲးစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် လံာ်ပျဲ ဖဲတၢ်ဟးလၢပုၤအန့ၣ်ရံၣ်လၢဖိးသဲစး ဝဲအလီၢ်ခဲစးထီၣ်န့ၣ်, တၢ်အိးဖိးဝဲသဲစးလၢခဲတသိးန့ၣ်လီၤ.

- ပုၤတဘၣ်ပူၤကျီ, ကျီတံလီၤ (muzzleloader), ဒီးတၢ်ခးတဟိဒီးချံၣ်လဲးစ့ၣ် အါန့ၣ် 1 ခါလၢ တၢ်မၤလဲလံာ်န့ၣ်လံာ်လၢတန့ၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ဘိနး(စ), တၢ်ဟးလၢပုၤအန့ၣ်ရံၣ်တၢ်အိၣ်သိသိအကတၢ်, ဒီးတၢ်ပုၤဆုၤရံၣ်ကျဲတၢ်ဆုၤတၢ်ဆါလံာ်ပျဲတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကပူၤလၢ လဲးစ့ၣ်ညီန့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘိနး(စ) လံာ်ပျဲတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကပူၤအိၣ်လၢတၢ်ဆါကတၢ်ဒီတကတၢ်,ဘၣ်ဆၣ်ကဘၣ်အိၣ်လၢစုပူၤဖဲခးတဟိအခါန့ၣ်လီၤ. လဲးစ့ၣ်ညီန့ၣ်တဖၣ်ဒီးဘိနး(စ)လံာ်ပျဲတဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကစုးကါအိၣ် လၢတၢ်န့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်တမံလၢလံာ်အပူၤလီၤ. လၢတၢ်မၤန့ၣ်အိၣ်ထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျီ ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဟးလၢပုၤခးတၢ်မံလံာ်လၢ တအိၣ်ဒီးအနၢ အကတၢ်သိသိ, ပုၤဃုာ်ဒီးတၢ်လီၤကဝီၤမနုၤတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်အသးလဲၣ်န့ၣ်, ကွၢ်ကဘျီပၤ 88 တက့ၢ်. ကွၢ်ကဘျီပၤ 73 လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျီလီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ် ဖဲတၢ်လီၤလၢ တၢ်စုးကါတၢ်ပုၤဆုၤရံၣ်ကျဲတၢ်ဆုၤတၢ်ဆါလံာ်ပျဲတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲပူၤဝဲတက့ၢ်ခါ, ဘိနးစံ ဒီး တၢ်ဆုၤတၢ်ဆါ တၢ်ပုၤဆုၤရံၣ်ကျဲ တၢ်ပျဲတဖၣ် တၢ်စုးကါဃုာ်အိၣ်ဒီး တၢ်အခုအခါ လဲးစ့ၣ်အဂါတဖၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အဒိ, အဝဲမ့ၢ်ပူၤဃုာ်ကျီတဟိလဲးစ့ၣ်တမံအဃီ, ပုၤလၢပုၤခးတၢ်မံလံာ်တဂါ လၢအပူၤ ဘိနးစံ တၢ်ပျဲ ဃုာ်ဒီး အချံၣ်လဲးစ့ၣ်န့ၣ် စုးကါဝဲ ဘိနးစံတၢ်ပျဲအံၤ လၢကဘျီလီၤလံာ်ကဘျီစဲ လၢတဟိအနၢတအိၣ်တဒုအလီၤ ဖဲကျီတဟိအခုအခါ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတဘၣ်ခးမ့တမ့ၢ်စဲန့ၣ်တဟိလၢတအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်မ့တမ့ၢ်လံာ်ပျဲလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတၢ် “မၤန့ၣ် (take)” ပုၤဃုာ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲစဲးလၢကမၤန့ၣ်တဟိ, တၢ်ဟိတၢ်ဟိ, တၢ်မၤန့ၣ်မၤဃါ, မ့တမ့ၢ် တၢ်စါမၤစါ ပုၤအဂါတဂါလၢကမၤန့ၣ်တဟိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟးခးတဟိအကတၢ်

တၢ်ခးချံၣ်	စဲပတုဘၣ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲဘၣ်. 31 သီ
ကျီတၢ်ဃုထၢကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျီ (A) 100 စံရံ ဒီး 604, 679 ဒီး 684	နိၣ်ဂ့ဘၣ်. 4-19
ကျီတၢ်ဃုထၢကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျီ (A) 200 စံရံ ဒီး 661	နိၣ်ဂ့ဘၣ်. 4-12
ကျီတၢ်ဃုထၢကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျီ (A) 300 စံရံခဲလၢ် တလၢကွံာ် 600 စံရံ except 604, 679 ဒီး 684	နိၣ်ဂ့ဘၣ်. 4-12
ကျီတၢ်ဃုထၢ Late ကလံးထံးမ့ၢ်ထီၣ် (B) 300 စံရံခဲလၢ် တလၢကွံာ် 600 စံရံ except 604, 661, 679 ဒီး 684	နိၣ်ဂ့ဘၣ်. 18-26
မဲးတြိၣ် (Metro) တၢ်ပုၤဆုၤရံၣ်ကျဲတဟိဟီၣ်ကဝီၤ (701) ကီၢ်စဲၣ်ဒီဘျီ (A), တၢ်ကတၢ်လၢခဲလၢလံာ် (B) ကျီလဲးစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ကျီတံလီၤ (muzzleloader) လဲးစ့ၣ်-	နိၣ်ဂ့ဘၣ်. 4-26
ကျီတံလီၤ (Muzzleloader)	နိၣ်ဂ့ဘၣ်. 25-ဒံၣ်စဲဘၣ်. 10
ကီၢ်စဲၣ်ဒီဘျီတၢ်အိးထီၣ်သးစါတၢ်ဟးလၢပုၤအန့ၣ်ရံၣ် (ကွၢ်ကဘျီပၤ 37)	အိးကထီဘၣ်. 19-22
တၢ်တအိၣ်ဒီးတၢ်အနၢအကတၢ်သိသိ (ကွၢ် ကဘျီပၤ 88)	အိးကထီဘၣ်. 19-22
CWD တၢ်ဟးလၢပုၤအန့ၣ်ရံၣ်လၢခဲလၢလံာ်တဖၣ် (605, 643, 645, 646, 647, 648 ဒီး 649).	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 15-17
တၢ်ကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ပျဲခးတဟိလီၤကီၢ်အဂါတဖၣ် လၢအိၣ်လဲ ဖဲတန့ၣ်ညါတၢ်ဂီၢ်ထီၣ်သိကတၢ်လီၤ.	

သးစာ်တၢ်ဟးခးချံာ်, ကျိဒီးကျိတၢ်လီၤ (muzzleloader) လဲးစ့ၣ်တဖၣ်

- ပှၤဟးခးပှၤလၢအသးအိၣ် 10-17နံၣ်ကဘၣ်မၤန့ၣ်သးစာ်တၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟီၤလဲးစ့ၣ် (ကလီၤလၢပှၤသးစာ် 10-12နံၣ်အဂီၢ်).
- သးစာ်လၢအသးအိၣ် 10 နံၣ်ဆူအဖီလၢ် ဟးလူၤခးတၢ်မံၤလၢ်ဖးဒိၣ်တန့ၣ်တၢ်.
- လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ဃးပှၤသးစာ်ဟးလူၤခးပှၤလဲးစ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် အိၣ်ဖဲ ကဘျးပၤ 35.

တၢ်ဟးလူၤခးပှၤအကျိၤအကျဲတၢ်တြိတ်ပနီၣ်တဖၣ် – တၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟီၤဒီးတၢ်ဟီၤလီၤန့ၣ် အဆၣ်န့ၣ်တဖၣ်သဲးစးဘၣ်

တၢ်တပျဲပှၤသးလူၤခးပှၤတဖၣ်လၢ ကခးတၢ်ဟီၤဒီးတၢ်ဟီၤစၢၤမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် စူးကါတၢ်ဟီၤလီၤန့ၣ်တၢ်အဆၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. “တၢ်ခး” အိၣ်ပညီပညီပညီဘၣ်တၢ်ဟးလူၤဆူၣ်မၤန့ၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အဆၣ်

- တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အဆၣ်န့ၣ် မၤအါထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါတၢ်ဘၣ်ကိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် ဒိဖျိကွဲၣ်လွဲၣ်န့ၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဒီးမၤအါထီၣ် တၢ်ထိးဘူးန့ၣ်ဒု-န့ၣ်ဒုန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အဆၣ်လၢအသးကစဲန့ၣ်တၢ်တဖၣ်ဒီး မၤဒိသိးတၢ်ဟီၤတဖၣ်ကဟဲပံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အသးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢအဖုအကရၢန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟီၤလီၤန့ၣ်တၢ်အဆၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ် ဆိတလဲ တၢ်ဟီၤအန့ၣ်တၢ်သးလီၤသးကျဲန့ၣ်လီၤ. ဒိဖျိတၢ်ဟီၤလီၤ တၢ်အဆၣ်အဃိ, ပှၤဟးလူၤခးပှၤတဂၤအံၤ မၤဟးဂီၢ်ပှၤဟးလူၤခးပှၤတဂၤအတၢ်ဂ့ၢ်ကျိးစးလၢကခးန့ၣ်တၢ်ဟီၤသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အဆၣ်—အိၣ်ပညီ တၢ်ဟီၤလီၤ, တၢ်အိၣ်ဖျါ, ဟံၣ်ဖိၣ်ထီၣ်သး, ဟ့ၣ်လီၤ, မ့တမ့ၢ် မၤလီၤပြဲပြဲတၢ်အဆၣ်န့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ထူးန့ၣ် မ့တမ့ၢ် ကွဲၣ်လွဲၣ်န့ၣ်တၢ်ဟီၤတဖၣ်သ့လီၤ.

တၢ်အဆၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

တၢ်အဆၣ်—ပှၤဃုာ်ဒီး ဘုကျိၣ်တၢ်အစဲအယဲၤတဖၣ်, တၢ်သ့တၢ်သ့, တၢ်ဒီးတၢ်လၢ, တၢ်အဖျါကိၣ်ကန့ၣ်, ဘုလီၤတဖၣ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်အဂၤလၢအကွဲၣ်လွဲၣ်န့ၣ်တၢ်ဟီၤတဖၣ်အသးသ့ဒီးဘၣ်တၢ်ဟဲပံၣ်လီၤန့ၣ်လၢပှၤကညီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အထံန့ၣ်မ့တဖၣ် (အဒိ- တၢ်ဟီၤအဆၣ်), စပြဲ, အံသ့, ဒီးဟီၣ်လၢ်ပနံၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့တမ့ၢ်လၢအပၣ်ဒီးတၢ်အထံအန့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်အသးအကၢ်တဖၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်အဆၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖးတၢ်ဃါဃုာ်ပနံၣ်မံၤပနီၣ်လၢပနံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤခဲလၢ်အဖီခိၣ် တချူးလၢနကစူးကါအံၤန့ၣ်တက့ၢ်. ပနံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤအါ တက့ၢ်, ပှၤဃုာ်ဒီး တၢ်ထံတၢ်နီၣ်လၢအသီ, တၢ်ကမ့ၣ်ဒီးတၢ်အကီၢ်လိၣ်အက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်, ပှၤဃုာ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်လၢအထူးန့ၣ်သးတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် ဘုကျိၣ်တၢ်အစဲအယဲၤတဖၣ်, တၢ်သ့တၢ်သ့တဖၣ်, ဒီးတၢ်လၢအပၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်အဆၣ်တဖၣ် (ကလူခိး(စ), အံသ့ဆၢဒီးထြး(စ) (dextrose), ဒီးဖြူထိး(စ) (fructose) န့ၣ်လီၤ. အံသ့ မ့တမ့ၢ် ဟီၣ်လၢ်ပနံၣ်တဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်တမံၤလၢ်လၢတမ့ၢ် အံသ့ မ့တမ့ၢ် ဟီၣ်လၢ်ပနံၣ် တဖၣ်လၢအအိၣ်ပူၤန့ၣ်, တၢ်အံၤမ့ၢ် တၢ်တဖၣ်သဲးစးလၢကစူးကါ တၢ်ဟးလူၤခးပှၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့တၢ်ဖျးခးကျိးစးထီၣ်လၢညီန့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်မၤခးမၤသ့, တၢ်ပၤဆူရဲၣ်ကျဲၤသ့ပှၤ, တၢ်မၤလၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်မ့ၢ်တၢ်ဘိတဖၣ်, တၢ်ပၤဆူရဲၣ်ကျဲၤတၢ်သ့လီၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၤဆူရဲၣ်ကျဲၤဟီၣ်ခိၣ်ကဟံၣ်တမံၤမံၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်အဆၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွၢ်ကဟံၣ်ကွံၣ်အံၤ တဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်သ့တၢ်ဖးခးကျိးစးတဖၣ်လၢ တၢ်စူးကါကခါက့ၤအံၤ ဒီးအိၣ်လၢအကီၢ်လိၣ်တဖၣ် ဖဲပှၤဟးလူၤခးပှၤတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိ- ပှၤကရၢလီၤတၢ်သ့တၢ်ဖျးခးကျိးစးအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢ အပူၤကွံၣ်လၢတၢ်သ့တၢ်ဖျးခးကျိးစးအလီၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ်ဟီၣ်စီန့ၣ်လီၤ. ဒိလဲၣ်ပှၤ, ဟီၣ်စီတဖၣ်မ့ၢ်အိၣ်ပူၣ်ထီၣ်အသး မ့တမ့ၢ် ကီၢ်လိၣ်ထီၣ်အသးဖဲပှၤတဂၤအံၤခးတၢ်ဟီၤန့ၣ်, မ့ၢ်ဝဲတၢ်အဆၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤလၢအလူၤပိာ်မၤထွဲတၢ်အကူၣ်အံၤ လၢအဟးလူၤခးပှၤလၢ ပှၤနီၣ်တဂၤ မ့တမ့ၢ် ကမ့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်အဖီခိၣ်လၢအစဲဘူးလိာ်အသးဒီးတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ် ဖဲတၢ်ဟီၤလီၤတၢ်အဆၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခါပတၢ်ဖဲပှၤအံၤမ့ၢ် တန့ၣ်လီၤပှၤဃုာ်လၢ, မၤဃုာ်မၤသကိးတၢ်ဒီး, မ့တမ့ၢ် အၢ်လီၤအီၤဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ် အဆၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်မံၤလၢ်အတၢ်အိၣ်လၢတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်လၢအစဲဘူးလိာ်အသးတဖၣ်အဖီခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခံတကဘျး

တၢ်ဟးလူၤခးပုၤ တၢ်မၤအကျဲတၢ်တြီၢ်ပံၤနီၣ်တဖၣ် - တၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟီၤ ဒီးတၢ်အဆၢန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်တဖၣ်သဲးစး အဆဲး

တၢ်ထူးကွၢ်တၢ်အဆၢ

တၢ်ကတၢၢ်ထူးကွၢ်တၢ်အဆၢခဲလၢာ်ခဲဆူလၢ 10 သီအတီၢ်ပုၤတချးလၢတၢ်ဟးလူၤခးပုၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်လုၢ်သ့ၣ်ခဲပတၢ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အဆၢ - တၢ်ဆိကတီၢ်ကွၢ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၣ်ကွၢ်

- ပုၤတဂၤမၤန့ၢ်တၢ်ဟီၤလဲၤစ့ၣ်တသ့တၢ် မ့တမ့ၢ် ခးတၢ်ဟီၤလၢအဆိၣ်ဒီး သးသမ့ဒီစိၤလဲၤစ့ၣ်တသ့တၢ် လၢ 1 န့ၣ်အဂီၢ် ဖဲပုၤတဂၤအံၤ မၤကမၣ် တၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟီၤဒီးတၢ်တံၤစၢၤမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် စူးကတၢၢ်တၢ်အဆၢဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကမၣ် ခံၣ်တၢ်တၢ်လုၢ် လၢ 3 န့ၣ် အတီၢ်ပုၤန့ၣ် တၢ်ကဆိကတီၢ်ကွၢ် အလဲၤစ့ၣ် 3-န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆိကတီၢ်လဲၤစ့ၣ်ကအါ ထီၣ်ခဲစး ဖဲတၢ်ဟံးကွၢ်လဲၤစ့ၣ်အံၤ လၢအမ့ၢ် တၢ်ဟီၤ တြီၣ်ဖံၣ်တၢ်ဟီၤ (trophy deer) လၢအမးအါန့ၣ်ဒီး 170 န့ၣ်လီၤ.
- ကျိဒီးချံၣ်လၢတၢ်စူးကတၢၢ်အီၤလၢကခးတၢ်ဟီၤ ဒီးတၢ်တံၤစၢၤမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် စူးကတၢၢ်တၢ်အဆၢန့ၣ် တၢ်ကဖိၣ်ဃာ်အီၤ ဒီး တၢ်ကဟံးကွၢ်တၢ်လၢတၢ်မၤကမၣ်တၢ်အဖိၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လီၢ်ကဝီၤတနီၤအပူၤန့ၣ်, တၢ်ဒုးအိၣ်တၢ်ဟီၤအဆၢဒီး တၢ်ကွၢ်န့ၣ်လဲၤစ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တၢ်တြီၢ်ဃာ်အီၤဒီတနီၣ်, ကွၢ်လၢကဘျးပုၤ 86.

စီၢ်ဖးထီ (Elevated stands)

တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢလီၤဆီ ဘၣ်ထွဲဒီးစီၢ်ဖးထီတဖၣ် တၢ်စူးကတၢၢ်အီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ကျဲကျဲတၢ်မံၤလၢတၢ်လီၢ်ကဝီၤ, ကီၢ်စံၣ်ဖိကရၢၢ် ဒီးကီၢ်စံၣ်တၢ်လီၢ်ကဝီၤကဝီၤတဖၣ်အိၣ်အိၣ်အသးလၢတၢ်ဟးလူၤခးပုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဃး ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကျဲကျဲတၢ်မံၤလၢတၢ်လီၢ်ကဝီၤတဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဖဲကဘျးပုၤ 105 အဖိၣ်ခိၣ်, ကီၢ်စံၣ်သ့ၣ်ပုၤ, ကဘျးပုၤ 117 အဖိၣ်ခိၣ်, ကီၢ်စံၣ်ကမ့ၢ်ဖိကရၢၢ်ဒီး ကီၢ်စံၣ်တၢ်လီၢ်ကဝီၤကဝီၤတဖၣ် အိၣ်ဖဲကဘျးပုၤ 122 အဖိၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခးတၢ်လၢကရၢၢ်

- “ပုၤတံၣ်” အခိပညီ ကရၢၢ်တဖုလၢလၢအိၣ်ဒီး ပုၤဟးခးပုၤလၢအိၣ်ဒီးလဲၤစ့ၣ် ခံၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၣ်အန့ၣ် လၢအဟးခးသကိးပုၤ, ဟးလူၤခးသကိးပုၤတပူၤဃီလၢ တၢ်ဆၢကတီၢ်တကတီၢ်ဃီ, ဒီးခဲလၢာ်စူးကတၢၢ်ကျိ (ပုၤဃုၣ်ဒီးကျိတံၤလီၤ (muzzleloaders) မ့တမ့ၢ် ခဲလၢာ်စူးကတၢၢ်ကျိ)န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဟးခးပုၤလၢအဖိၣ်ကျိဒီး ပုၤဟးခးပုၤဒီးချံၣ်ကရၢၢ်ဃါဃုၣ်အသးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဆိကမိၣ်အိၣ်ဒီး ပုၤတံၣ်လီၤဆီလီၢ်အသးခဲဖုန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဟးလူၤပုၤဒီးချံၣ်ဒီးဘိ (Crossbow) တဖၣ် တဘျးဟးခးသကိးပုၤဒီး ပုၤဟးလူၤခးပုၤဒီးကျိ မ့တမ့ၢ် ပုၤဟးလူၤခးပုၤဒီးချံၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဟးလူၤပုၤဒီးချံၣ်ဒီးဘိ (Crossbow) တဖၣ် ကခးသကိးပုၤဒီးပုၤဟးလူၤခးပုၤဒီးချံၣ်တဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ခးချံၣ်လဲၤစ့ၣ်ဒီးချံၣ်ဒီးဘိ (crossbow) ပုၤကျိဂီၤတလၢတပုၤလဲၤပျဲ မ့တမ့ၢ် အသးအိၣ် 60 မ့တမ့ၢ် ဆူအဖိၣ်ခိၣ် ဒီးခးတၢ် ဒီးချံၣ်ဒီးဘိ (crossbow) န့ၣ်လီၤ.
- အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီး ချံၣ်လဲၤစ့ၣ်န့ၣ် ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလၢလၢဒီးစိၢ်ချံၣ်တဖၣ် လူၤခးတၢ်မံၤလၢလၢကရၢၢ် (party hunt) သ့န့ၣ်လီၤ.
- ကရၢၢ်တဖု အကရၢဖိတဂၤလၢလီၤ မၤသဲဝဲ တၢ်ဟီၤတဒု လၢကရၢဖိအဂၤတဂၤအဂီၢ်သ့လီၤ. သန့ကွၢ်ကရၢဖိအံၤ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး လံာ်ကဘျးစဲ လၢတၢ်တူၢ်လီၢ်အီၤသ့ လၢတၢ်ဟီၤအံၤအဂီၢ် လၢတၢ်တစူးကတၢၢ်ဒီးဘၣ်အီၤတခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွၢ်ကဟံးကွၢ်တၢ်လၢလၢတဖၣ်န့ၣ် တၢ်စူးကတၢၢ်လီၤအီၤန့ၣ်လီၤ-
- ပုၤတံၣ်အကရၢဖိတဖုလၢလၢအတူၤထီၣ်ဒီး တၢ်အခိပညီအံၤန့ၣ် ကမၤသံတၢ်ဟီၤလၢ ပုၤတံၣ်ကရၢဖိအဂၤ တဂၤဂၤလၢ အိၣ်ဒီး တၢ်စဲပနီၣ်ဖိးသဲးစးလၢတၢ်တစူးကတၢၢ်အီၤလၢတၢ်ဃီဝဲန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွၢ်ကဟံးကွၢ်တၢ်ထွဲထီၣ်တဖၣ်တၢ်ကစူးကတၢၢ်အီၤ-
 - › 1) ပုၤတဆိၣ်သးမးတဂၤ လၢတၢ်ပျဲခးအီၤတၢ်ဟီၤ လၢသီလ့ၣ်တဆိၣ်အလီၤ; 2) ပုၤတဂၤလၢအအိၣ်ဆိးဖဲ မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် ကီၢ်စံၣ် သးဖိလီၢ်လဲၤအဟံၣ် (Minnesota State Veterans' Home) ; မ့တမ့ၢ် 3) ပုၤအိၣ်ဆိးလၢကီၢ်စံၣ်အပူၤ လၢအသးအိၣ် 84 ဒီး ဆူအဖိၣ်ခိၣ်.
 - › **★အသီ**—ကရၢၢ်တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢတဖု အကရၢဖိတဖၣ် ခးန့ၣ်ဝဲ တၢ်ဟီၤအဖါဖိးသဲးစး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟီၤအနၢၤတအိၣ်တဒု လၢကရၢဖိအိၣ်ဒီးသးစၢ်လဲၤစ့ၣ် တဂၤဂၤတဂၤဂၤအဂီၢ် တသ့ဘၣ်.

ပုၤဟးလူၤခးပုၤလၢပုၤတံၣ်ကရၢၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ

တၢ်ခးသကိးပုၤလၢကရၢၢ်အတၢ်ပညီၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကဒီသဒပုၤတံၣ်တဖၣ်လၢအဟးခးပုၤအါန့ၢ်တၢ်ဟီၤလၢ တၢ်မၤန့ၢ်အီၤသ့ တၢ်စဲပနီၣ်နီၣ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟးလူၤခးပုၤလၢအကရၢၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢလီၢ်ဘၣ်လၢ ပုၤဟးလူၤခးပုၤခဲလၢာ်လၢပညီၣ်လၢကစဲပနီၣ်တၢ်ဟီၤတဖၣ်လၢတဂၤဒီးတဂၤကဒဲကဒဲအဂီၢ် ကဟးခးသကိးတၢ်တပူၤဃီ, လၢပျီအပူၤ, ဖဲတၢ်ခးတၢ်ဟီၤအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတံၣ်ကရၢဖိ လၢအတအိၣ်လၢတၢ်ဟးလူၤခးပုၤလၢပျီပုၤဒီးပုၤလၢအခးတၢ်ဟီၤ ဖဲတၢ်ခးအီၤအကတီၢ်န့ၣ် စဲပနီၣ် တၢ်ဟီၤဝဲန့ၣ် ဖိးသဲးစးတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအိၣ်ဒီးလဲၤစ့ၣ်န့ၣ် ကဘၣ်တၢ်စူးကတၢၢ်အီၤလၢတၢ်ဟီၤဝဲန့ၣ်အဖိၣ်ခိၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဖဲ တၢ်လီၢ်လၢတၢ်မၤသံတၢ်ဟီၤအလီၢ်အကျဲဒီး ကဘၣ်ပံၤဂၢၢ်ဝဲကျၢၤဖိးသဲးစး တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတၢ်စဲပနီၣ် တချးလၢတၢ်သ့ကွၢ်တၢ်ဟီၤလၢတၢ်မၤသံအီၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟးလူၤခးပုၤတဖၣ် တဘျးဟ့ၣ်လီၤလီၤ အလဲၤစ့ၣ်တဖၣ်ဆူ မ့တမ့ၢ် ဃုၤလီၢ်လဲၤစ့ၣ်တဖၣ်လၢပုၤဟးလူၤခးပုၤအဂၤတဖၣ်အအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အကတၢ်လၢပုၤဟးလူၤခးပုၤလၢအိၣ်ဒီးနီၣ်ခိၣ်ကၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဖၣ်အဂီၢ်

တၢ်ခးတၢ်လီၤသ့တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ရၣ်လီၤကျဲၤလီၤလၢတၢ်မၤက့ၢ်အိၣ်ဒီး ဖဲတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟးလူၤခးပုၤလၢပုၤခးချံၣ် လၢအိၣ်ဒီးကၢ်ဂီၤတလၢတပျဲၤတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘၣ်တၢ်သးကျဲၤကရၢကရိၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢ Capable Partners ဒီး Midwest Outdoors Unlimited, ဒီးတၢ်တကွဲးရၣ်လီၤပၢ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ဖဲအံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကမၤန့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ် ကိး DNR တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ စဲၣ်ပုၤ ဖဲ 888-MINNDNR (646-6367) န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအမဲၣ်ချံၣ်တထံၣ်တၢ်လၢန့ၣ်လၢဆ့ဆ့တဖၣ် ကစူးကၢ လစ့ၣ်မိၣ်ဒီ (Laser sight) လၢကန့ၣ်လီၤပၢ်ပုၤသ့ၣ်လၢ တၢ်ဟးလူၤခးပုၤ တၢ်တံၤစၢၤမၤစၢၤလၢ အိၣ်ဒီးလံၣ်ပျဲၤတၢ်ယၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

နကစဲပနီၣ်နတၢ်ဟီၤဒီးပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢၤအုၣ်အသးဒီးနတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤတၢ်စဲပနီၣ်ဒ်လဲၣ်

နတၢ်ဟီၤလဲၣ်စ့ၣ်ဒီးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤတၢ်စဲပနီၣ်တဖၣ် ကမၢ်ဝဲလံၣ်ကွီၣ်ဒိၣ်-က့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အခိၣ်ထံးတက့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လီၤ တၢ်ကျဲၤတၢ်စဲပနီၣ်လၢ တၢ်စဲပနီၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤလၢတၢ်ဟးလူၤခးပုၤအပျီၤန့ၣ်လီၤ. အဖိလၢတက့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟီၤ လဲၣ်စ့ၣ် ဒီး တၢ်ဆဲးလီၤမံၤအပူၤအက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်မၤသံအလီၤအက့ၢ်

ပုၤဟးလူၤခးပုၤလၢအိၣ်ဒီးလဲၣ်စ့ၣ် လၢအတၢ်စဲပနီၣ်လၢ ဘၣ်တၢ်စူးကၢအိၣ်လၢတၢ်ဟီၤအဖိခိၣ်န့ၣ် ကဘၣ် -

- ထုးကွံၣ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤတၢ်စဲပနီၣ် လၢတၢ်ဟီၤလဲၣ်စ့ၣ်/တၢ်ဆဲးလီၤမံၤဖဲဒီးက့ၢ်အပူၤတက့ၢ်.
- တချၢးသုးကွံၣ်တၢ်ဟီၤန့ၣ်, ပုၤဟးလူၤခးပုၤအတၢ်စဲပနီၣ်လၢအဘၣ်တၢ်စူးကၢအိၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢၤ တၢ်စဲပနီၣ် ခိၣ်ဖျါစူးကၢဒီး မ့တမ့ၢ် ဝိးလီၤလၢအအုၣ်တဖၣ်လၢကဒိၣ်တံၢ် တၢ်ကျဲၤပနီၣ်တဖၣ် လၢအဒုးန့ၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်လၢ, တၢ်မၤသံ တၢ်ဟီၤအမုၢ်န့ၢ် ဒီးတၢ်ဆၢကတၢ်(ဂီၤခိၣ်/ဟီၤခိၣ်) န့ၣ်လီၤ.
- မုၢ်အါန့ၢ်တလၢ, မုၢ်နါန့ၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆၢကတၢ်လၢတၢ်ဒိၣ်တံၢ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် မၤနီၣ်အိၣ်န့ၣ်, တၢ်စဲပနီၣ်အံၤတဖိးသဲးစးလၢ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သုးကွံၣ်နတၢ်ဟီၤ

ပုၤလၢအသုးကွံၣ်တၢ်ဟီၤလၢတၢ်ခးန့ၢ်အိၣ်ဖိးသဲးစးလၢ တၢ်မၤသံအလီၤ လၢတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်စဲပနီၣ် တၢ်ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢၤတၢ်စဲပနီၣ်လၢဆၢဖိကီၢ်ဖိအဖိခိၣ် ထံၣ်ဒ့ၣ်ဖဲ တၢ် မၤတၢ်တံၢ်, စိာ်, မ့တမ့ၢ် ထုးဆၢဖိကီၢ်ဖိလၢဟီၤခိၣ်အဖိခိၣ်အခါ ဒီးဖဲအိၣ်ဒီးတၢ်ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢၤတၢ်စဲပနီၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ် အဖိခိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စဲပနီၣ်လၢတၢ်ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢၤအိၣ်အိၣ် တၢ်ကဘၣ် ဘျးစဲလီၤလၢတၢ်ဟီၤအဖိခိၣ်, ဖဲတၢ်ဟီၤအံၤ တၢ်ပၢ် လီၤ အိၣ်လၢသိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ATV အဖိခိၣ်, သိလ့ၣ် မ့တမ့ၢ် သိလ့ၣ်မဲၤလွၢလၢတၢ်ဟီၤ တၢ်ပၢ်စိာ်အိၣ် ဆူတၢ် သ့ၣ်ဒဲး အလီၤ, ကရၢၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ကဒုလီၤအဂၢၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘျးစဲတၢ်စဲပနီၣ်

တၢ်စဲပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ကျးလီၤအိၣ်ဖဲတၢ်ဟီၤ အနၢၤအကပၤထံး, ခိၣ်ဖျါတၢ်ဖျးသ့ၣ်ဖဲတဖိးလီၤလၢအနၢ် တခိၣ်တကပၤတုၤ, မ့တမ့ၢ် ဖဲထုၣ်ပျီၤဒီး အခိၣ်ယံ အဘၣ်စၢၤဒီးစံး(ပ)ယၢ်အိၣ်, ထးသွဲးအက့ၢ် မ့တမ့ၢ် ပျီၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်စဲပနီၣ် ကဘၣ်ဘျးစဲထီၣ်ယၢ်အသးလၢ တၢ်ဟီၤ အဖိခိၣ် တုၤလၢတၢ်ကူးဒိၣ်တံၢ်အိၣ်တဆိဘၣ်တဆိ လၢ တၢ်ပၢ်ဂၢ်ပၢ်ကျၢၤတၢ်စဲပနီၣ်လီၤ.

အက့ၢ်-1
တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤ
တၢ်စဲပနီၣ်

တၢ်ကျဲၤပနီၣ်
တၢ်ဆၢကတၢ်,
မုၢ်နါန့ၢ်ဒီးလဲၣ်အံၤ

ဒိၣ်တံၢ် ဖဲအံၤ

အက့ၢ်-2
လဲၣ်စ့ၣ် (ပုၤလၢဟးခး
ပုၤခိၣ်ဖိယံ)

တၢ်ဆဲးလီၤဖဲ
အပူၤအက့ၢ်

တၢ်တၢ်ကွၢ်တၢ်ဟံအသံစိဉ်

ပုၤဟးလူၤခးပုၤဖိလၢအအိဉ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အကစၢ်အတၢ်ဟံတဖၣ် တဘၣ်တၢ်ကွၢ်ဆၢဖိကီၢ်ဖိအသံစိဉ်တဖၣ် လၢကမ္ဗၢၢ် ဟီၣ်ခိဉ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲအဖိခိဉ်ဘၣ်, ပုၤဃုာ်ဒီးတၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲတၢ်မံလၢလီၤကဝီၤ, ကီၢ်စဉ်သ့ၣ်ပုၤတဖၣ်, ကျဲအဖိခိဉ်, မ့တမ့ၢ်ထံတၢ်လီၤ တၢ်ကျဲတဖၣ်အပူၤနီၣ်တၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟံဃုာ်ဒီး တၢ်ဟံအအိဉ်ဒီးတၢ်ဟံအပူၤနီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံအသံစိဉ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ် ကဘၣ်တၢ်ကွၢ်အိၤလၢကျိၤကျိၤထီၣ်ထီၣ်တဖၣ်အပူၤ-

- ပုၤနီၣ်တၢ်ကွၢ်တၢ်ဟံခိဉ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢအိဉ်ဒီး ဟီၣ်ခိဉ်ကစၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး.
- ခီဖျါန့တၢ်တၢ်ကွၢ်တၢ်ဟံတပီၣ်သိလုၣ် (refuse hauler) ဖဲသမံသမိးကွၢ်လၢကဘိၣ်ထၢန့ၣ်တၢ်သံစိဉ်တဖၣ်ဘၣ်ဘျီးဘၣ်ခါဝဲ အလီၤခဲန့ၣ်လီၤ.
- ဖဲလီၤကဝီၤတၢ်တၢ်ကွၢ်တၢ်ဟံအပူၤ.

တၢ်စူးကါဆၢဖိကီၢ်ဖိအသံစိဉ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဆၢဖိကီၢ်ဖိအသံစိဉ်အကူၢ်တဖၣ် ဒ်တၢ်အဆၢလၢတၢ်ကဒီးထုဆဲထုန့ၣ် ဖိးသဲစး လၢသဲစးလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲတဖၣ်အပူၤ, ဒ်လုၣ်ဂ့ၢ်, တၢ်စိဉ်ဆၢဆၢဖိကီၢ်ဖိအသံစိဉ်တဖၣ်လၢတဖိးသဲစးန့ၣ် တဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဒီး တၢ်အဆၢလၢ အဖိးသဲစး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံတဖၣ်ဖျါအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်တဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတၢ် လီၤဆဲးဘၣ်ဃးဒီး တၢ်သုးကွၢ်ဆၢဖိကီၢ်ဖိ အသံစိဉ်တဖၣ်လၢ CWD လီၤကဝီၤတဖၣ်အိဉ်ဖဲကဘျီးလၢ 78 အဖိခိဉ်ဒီး 2023 တၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟံ အကတီၢ်လီၤကဝီၤဟီၣ်ခိဉ်ဂီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆဲးလီၤမံးဒီးတၢ်စိဉ်ဆၢ

တၢ်ဆဲးလီၤမံး

တၢ်ဟံလၢတၢ်ခးန့ၢ်အိၤကဒီးဒီးန့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဆဲးလီၤမံးဟီၣ်ဖျါထီၣ်အိၤဒီးတၢ်ဟံအနၢၤတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်အိဉ်စဲထီၣ်အသး ဒီးတၢ် ဟံအဖိပုၤတၢ်လၢတၢ်ဆဲးလီၤမံးဟီၣ်ဖျါထီၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢအပူၤ, တၢ်ကဘၣ်ဟံဖျါထီၣ်တၢ်ဟံဒီးဆဲးလီၤမံးလၢ 48 န့ၣ်ရံၣ် အတီၢ်ဖျါ ဖဲတၢ်ခးန့ၢ်တၢ်ဟံ ဝဲအလီၤဒီးတၢ်ကျဲတၢ်ကူၤတၢ်ဆၢဆဲးလီၤအိၤလၢနီၣ်ကစၢ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပူၤအိၤဆါအိၤအ ကီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကစိဉ်ဆၢတၢ်ဟံတဖၣ်လၢတၢ်လီၤကဝီၤအပူၤ ဖဲတၢ်ခးန့ၢ်အိၤအ လီၤလၢတၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဆဲးလီၤ မံးလၢအဆိ, တၢ်ကွၢ် 600-စံရံ တၢ်ဟံလံာ်ပျဲလီၤကဝီၤအပူၤဒီး CWD ပၤဆၢဟီၣ်ကဝီၤတၢ်လီၤဖဲတၢ်သုးကွၢ်ဆၢဖိကီၢ်ဖိ အသံ စိဉ် တၢ်ဆိလီၤဟံလီၤတၢ်တြီၤဟံပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တီၢ်နီၣ် တၢ်ခးန့ၢ်တၢ်မံလၢတၢ်ဆဲးလီၤမံးန့ၣ် မ့ၢ် တၢ်အကျိၤအကျဲလီၤဆိ တမံးလၢ တၢ်စဲးကွၢ် CWD န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆဲးလီၤမံးအကျိၤအကျဲအိဉ်သၢခါ-

1. တၢ်န့ၣ်လီၤသ့တၢ်ဆဲးလီၤမံးသၢန့ၣ်တၢ်မံလၢဒီးဒိဉ်အဂီၢ် (Walk-in Big Game Registration Stations)—တၢ်ပနီၣ် အလွဲၢ်ဘိကီၢ်ဖိလဲၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအတၢ်စဲပနီၣ်အိဉ်လၢတၢ်ဟံအဖိခိဉ် ကဘၣ်ဟံဖျါထီၣ်တၢ်ဟံလၢအနီၣ်ကစၢ်ဖဲ တၢ်ဆဲးလီၤ မံးသၢန့ၣ်ဒီးဒီး ဒီးမၤန့ၢ်တၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်မံလၢဒီးဒိဉ်တၢ်စဲပနီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စဲပနီၣ်အံၤကဘၣ်စဲထီၣ်အသးလၢအအိဉ်အမံၣ်ညါ, အနီၣ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟံအနၢၤ တၢ်လီၤဖဲတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတၢ်စဲပနီၣ် ဘျီးစဲအသး န့ၣ်လီၤ. နပုၤထီၣ်သၢန့ၣ်လၢအမံးစရိဖဲ DNR တၢ်မံလၢဝဲဒါဒီး တဖျါလဲလီၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲ DNR ပုၤယဲၤသၢန့ အဖိခိဉ်န့ၣ်တက့ၢ်.
2. လီၤတဲစိ—ကလိၣ်ဘၣ်ထီၣ်ဒီးဘိလၢကမၤနီၣ်မၤဃါ တၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျဲနီၣ်ဂံၢ် လၢကမၤပုၤတၢ်ဆဲးလီၤမံးန့ၣ်လီၤ. လူၤပိဉ်ထွဲ တၢ်ပနီၣ် လၢလၢန့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်စဲကျဲးထုးထီၣ်လၢနတၢ်ဟံလဲၤစုၣ်အဖိခိဉ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.
 - a. စါလီၤ 888-706-6367 လၢကလဲၤန့ၣ်ဆုတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအပူၤတက့ၢ်.
 - b. ထၢန့ၣ်လီၤ တၢ်ခးန့ၢ်တၢ်မံလၢတၢ်ဆဲးလီၤမံးနီၣ်ဂံၢ်ခွဲဖျါလဲၤစုၣ်အဖိခိဉ်တက့ၢ်. တၢ်အံၤမ့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်ဖးဒိဉ်ဒီးတၢ် မၤသ့ ဃာ်အိၤလၢတၢ်စဲကျဲးကွဲးလီၤလၢနတၢ်ဟံလဲၤစုၣ်အဖိခိဉ် ဒီးတၢ်အံၤတမ့ၢ် န MNDNR နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်.
 - c. ထၢန့ၣ်လီၤ နီၣ်ဂံၢ်-သၢဖျါ လီၤကဝီၤ တၢ်လီၤဖဲတၢ်မံသဲတၢ်ဟံန့ၣ်တက့ၢ်. ပိးလီၤအကျိၤအကျဲကတူၢ်လီၤဝဲဒၣ် တၢ် ဟံလံာ်ပျဲလီၤကဝီၤလၢအဖိးသဲစး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟးလူၤခးပုၤနီၣ်ဂံၢ်လီၤဆိန့ၣ်လီၤ.
 - d. ထၢန့ၣ်လီၤတၢ်မံသဲတၢ်ဟံအမ့ၢ်နီၣ်.
 - e. ထၢန့ၣ်လီၤတၢ်ဟံအကလုာ်—တၢ်ဟံအဖါ, တၢ်ဟံအဖိ, တၢ်ဟံဖါဖိ, တၢ်ဟံမိဖိ.
 - f. နကမၤန့ၢ်တၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျဲနီၣ်ဂံၢ်လၢ တၢ်ကဘၣ်ကွဲးလီၤအိၤလၢလဲၤစုၣ်အဖိခိဉ်ဒီး တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတၢ်စဲပနီၣ်လၢတၢ် လီၤလၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.
3. အ့ထၢ်န့းအဖိခိဉ်—ဆဲးကျဲဖဲ mndnr.gov/hunting လၢကဟံဖျါထီၣ်ဆဲးလီၤမံးလၢနတၢ်ဟံအဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်သံကျဲ တဖၣ်ကဒ်သိးသိးဒၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးလီၤမံးဒီးဖျါလီၤတဲစိန့ၣ်လီၤ. နကမၤန့ၢ်တၢ်ဟံဂၢ်ဟံကျဲနီၣ်ဂံၢ်, လၢကဘၣ်တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအိၤ လၢ လဲၤစုၣ် အဖိခိဉ်ဒီးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတၢ်စဲပနီၣ် လၢတၢ်လီၤလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လိတ်စဉ်အထပ်နားတဟိတ်ဆဲးလီမံ

ပုလုအဆဲးလီမံ၊ ဒီဖျိုလိတ်စဉ် မှတမ့ အထပ်နား တမန့်ဘဉ်တအိဉ်ဒီး တါမံလတ်ဖးဒိဉ် တါစးပနီဉ်လီဆိဘဉ်န့ဉ်လီ။ ဖဲတါမံအကျိအကျဲသံကွါတဟိတ်အကလုဉ်အဂီအခါ၊ ဝံသးစူးစူးကါတါဂုါတါကျိပိတ်ထွဲလလတ်တဖဉ်-

- တဟိတ်အဖါ —တဟိတ်ဖါလါအိဉ်ဒီးအနုတဖဉ် အစုကတါ အထိအိဉ် 3-စုမုဒိဉ်လီ။
- တဟိတ်ဖါမိ—တဟိတ်ဖါ -လါအသးအိဉ် - 6-လါ၊ အါတကုတ်သုဉ်ညါအိဉ်ဒီး “တဟိတ်အဖါမိ” အနီဉ်တယါ ၅၅ ၇၅ ပိဉ်။
- တဟိတ်အမိ—အစုကတါအသးအိဉ် 18 လါ၊ အနုဒုထိဒီးအမိပုလိ (ဃာနု ၇၅ ပိဉ်) နုဒီး တဟိတ်ဖါလါအနု တအိဉ်။
- တဟိတ်မိဖိ — တဟိတ်မိဖိ -လါအသးအိဉ်-6-လါ၊ အနုဒုဖုဉ်, နီဉ်မိဖိပုအဃာစုနု ၇၅ ပိဉ်။ Register buck with antlers less than 3 inches or shed antlers as fawn male.

တါခဲးတါဆဲးလီမံနီဉ်ဂံန့ဉ်တါစူးကါအိဉ်သ့ထဲတဘျီစီးန့ဉ်လီ။ တါမံအကျဲသနုတကုတ်လိတ် တါဆဲးလီမံတဘျီခါ လါကစူးကါနီဉ်ဂံတခါဃိဘဉ်န့ဉ်လီ။

နကသံကွါထဲတါသံကွါဖိးသဲစးဒီးနဲလဲးစုဉ်န့ဉ်လီ။ တါတဖဉ်အဲတါအိဉ်စုတါ -

- ကျိလဲးစုဉ်ဒ်အညီနု—ကသံကွါတဟိတ်အကလုဉ်လျီကလုဉ်လတ် ဘဉ်ဆဉ်တသံကွါတါအကတီ မုါလါတါအံဖိးသဲစးထဲဒဉ်ဖဲတါစူး ကါကျိအကတီအဃိလီ။ တါအံတမံဃိဒီးကျိတါလီ (muzzleloader), တါခဲးချဉ် (archery), သးသမုဒိဉ်, အဂါ။
- ဘိနုး(စ)လံဉ်ပျဲ—ကသံကွါထဲဒဉ်တဟိတ်သကလု (တဟိတ်မိ, တဟိတ်ဖါမိ, တဟိတ်မိဖိ) ဘဉ်ဆဉ် ကသံကွါစုါကီးတါအကတီ (တါခဲးချဉ်, ကျိ, ကျိတါလီ (muzzleloader)).

တါမံလတ်ဖးဒိဉ်တါဆဲးလီမံသနုတဖဉ်

တါမံလတ်ဖးဒိဉ်တါဆဲးလီမံဟ့ဉ်လီတါဂုါတါကျိလါအလိအိဉ်လါ ကပဆါတဟိတ်အနီဉ်ဂံတဖဉ်လီ။ တါဆဲးလီမံသနုတါမံကစါလါကီစဲဉ်အပူ ဟ့ဉ်မဲဘျီလီ တါစူးကါအဲသ့ဉ်အပနီဉ်ကါတါမဲဒီး တါဆါကတီလါအဲသ့ဉ်အပူမဲတါဖိ ကမဲစါထါဖိတါဂုါတါကျိအဲန့ဉ်လီ။ ပုမဲတါဖိဖဲသနုတဖဉ် တါတလိဉ်ဘဉ်အဲလါ ကဃိသံထဲ တဟိတ် မှတမ့ ဒုးန့ဉ် ဟံဖျိုထီဉ်တါဆဲးလီမံတါဂုါတါကျိဘဉ်။ တါအဲမုါဝဲပုဟးလုးပုါအမုါအါန့ဉ်လီ။

တါစိဉ်ဆု

တါဆဲးလီဆဉ်ဖိကီဖိဖိးသဲစးန့ဉ် တါစိဉ်ဆုအဲလါတါဆါကတီတဘျီလါလါ ဖဲတါခဲးတဟိတ်အကတီ ဒီးတါန့ဉ်ဝံ အလိခဲန့ဉ်လီ။ တါသုးကွဲဉ်ဆဉ်ဖိကီဖိအစိဉ်တါတြိဟံပနီဉ်တဖဉ်န့ဉ် တါစူးကါအဲလါ CWD လီကဝီတနီအပူန့ဉ်လီ။ ကွါဖဲကဘျီပု ၇၈ ဒီး 2023 တါခဲးတဟိတ်အဆါကတီလီကဝီဟိဉ်ခိဉ်ဂီ။

- လဲးစုဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဒီးတဟိတ်လါတါစိဉ်ဆုအပူတလါကွဲဉ်ဒိတါပိဉ်ထွဲထီဉ်အသး - တဟိတ်လါတါဆဲးလီမံန့ဉ် ဘဉ်သ့ဉ် တါကစိဉ်ဆုအဲလါပုါအဂါတဂါ, ဖဲမုါအိဉ်ဒီးတါဆဲး လီမံ, လီအိဉ်ဆဲးထဲ, ဒီးပုါလါအမဲနုါလဲးစုဉ် အလဲးစုဉ်နီဉ်ဂံ ဒီးတါမုါကွဲးဟံပနီဉ်လီတါစိဉ်ဆုတါလီနီနီဒီးတါဒုဉ်စါ လါတါအိဉ်ဒီးတါစဲပနီဉ်အလီခဲ တကပ, တါလီတါကျိ တါစဲပနီဉ်, မှတမ့ တါစဲပနီဉ်လီဆဲးလီအသးလါ ပုါအိဉ်ဒီးလဲးစုဉ်ဟ့ဉ်လီန့ဉ်လီ။
- တဟိတ်လါတါစိဉ်ဆုအဲလဲလတ် ကဘဉ်အိဉ်ကတိဉ်ကတီသးထီတါလါ တါဂဲဉ်သဲကတီဝဲဒါခဲခိဉ်ကနုဉ်ဃိသမဲထဲကွါတါအဂီ န့ဉ်လီ။
- တဟိတ်အိဉ်န့ဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဘျးစဲအသးဒီးဆဉ်ဖိကီဖိသဲအစိဉ်တုလါ တဟိတ်အဲတါဆဲးလီမံန့ဉ်လီ။ အဖဲဘုဉ်ဒီး အပုဉ်အကဖုတဖဉ် တါကဘဉ်ထုးကွဲဉ်အါတချူးတါဆဲးလီမံန့ဉ်လီ။ ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်တါကဒိဉ်တါတဟိတ်လုါကွဲ တချူးလါ တါဆဲးလီမံ,ဘဉ်ဆဉ်ဆဉ်ဖိကီဖိအိဉ်န့ဉ်ကဘဉ်အိဉ်ဘျးစဲအသးဒီးတါညဉ်လုါကွဲအကျိတကုဉ်န့ဉ်လီ။

ကီစဲဉ်ဒိဘျီတါဟံပနီဉ်ထာဉ်လါတဟိတ်အဂီ

ပုါဟးလုးပုါတဖဉ် ပုါချဉ်, ကျိဒီးကျိတါလီ (muzzleloader) လဲးစုဉ်တဖဉ်သ့ဘဉ်ဆဉ်, တါဟံပနီဉ်ထာဉ်တဖဉ် တပျဲခွဲးဒီး တါစဲပနီဉ်သါခါလါကမဲပုါအသးလါ တဟိတ်တဒုလီကဝီအပူဘဉ်န့ဉ်လီ။ တါအဲမုါပုါခဲးတါမုါအမုါအါလါ ကသ့ဉ်ညါ တါဟံပနီဉ်ထာဉ်လါလီကဝီလါအဲသ့ဉ်ခဲးဝဲန့ဉ်လီ။ ကီစဲဉ်ဒိဘျီတါဟံပနီဉ်ထာဉ်လါတဟိတ်အဂီ မုါဝဲ 5 ဒုန့ဉ်လီ။ တါခဲးနုါတဟိတ် ဖဲတါဟိတ်လါအိဉ်ဒီးအနုတဖဉ်အကတီသီသီ ဒီးတါအကတီစဲခဲလါ CWD တါဟးလုးပုါတါတဂါဒုးဃုဉ် ကီစဲဉ်ဒိဘျီတါဟံပနီဉ်ထာဉ်ဘဉ်န့ဉ်လီ။

ကီစဲဉ်ဒိဘျီတါဟံပနီဉ်ထာဉ်လါ တဟိတ်ဖါလါအဖိးသဲစးအဂီန့ဉ်မုါဝဲတဒု, လါတဟိတ်ဘဉ်တဟိတ်လီကဝီတဖဉ်လါမုါ 643, 645, 646, 647, 648, 649, ဒီး 655, ကွါ 76 တက့ါ။ တဟိတ်လါတါမဲနုါအဲလါတါဟးလုးပုါလီဆဲးတဖဉ် အပူန့ဉ် တတိစါမဲစါ အါထီဉ်တါဟံပနီဉ်ထာဉ်လါ တါပျဲတါဟံပနီဉ်ထာဉ်လါ, ဒီလဲဉ်ဂုါ, တါသ့ဉ်တဖဉ်အဲ တါစါမဲစါကီစဲဉ်ဒိဘျီတါဟံပနီဉ်ထာဉ်လါ။

တါသ့ဉ်ဖျးဘုဉ်ဆဉ်ဖိကီဖိလီလါ အိဉ်ဒီးဟိဉ်ခိဉ်ကစါလဲးစုဉ်—ပုါလါအမဲနုါလံဉ်ပျဲလါဟိဉ်ခိဉ်ကစါအိဉ်န့ဉ် မဲနုါတဟိတ်လါတါအိဉ်ဒီးအနု 1 ဒု လါအါနု ကီစဲဉ်ဒိဘျီတါဟံပနီဉ်ထာဉ်လါ အမိမုါပုါအမုါပုါအဂီ, တါဟံပနီဉ် တဟိတ် 2 ဒု, တါဟံပနီဉ် တဟိတ် 3 ဒု, မှတမ့ တါဟံပနီဉ်တဟိတ် 5 ဒုန့ဉ်လီ။

ဆဲးပိဉ်ထွဲထီဉ် ကဘျီပုါလါခဲတကဘျီ

ကိုစဉ်ဒီဘုတ် တာဟ်ပနီထံထံလံာ်လၢဟ်အဂီၢ် အဆဲး

လံာ်ပတံထီၣ်လၢ တာဟ်အမိၣ်ဂ့ၢ်အမုၢ်ဂ့ၢ်လံာ်ပတံထီၣ်လၢ တၢ်အိၣ်ဒီးအနၢတဖၣ်အဂီၢ်

ပုၤလၢအဟးလုၤပုၤဒီးကျိၣ်ဒီး ကျိတံလီၤ (muzzleloader) ခဲလၢာ်လၢအသးအိၣ် 1 နံၣ်ဒီးသးပုၤန့ၢ်အန့ၣ် ကဘၣ် ပတံထီၣ် ဒီးမၤ န့ၢ်တၢ်အမိၣ်ဂ့ၢ်အမုၢ်ဂ့ၢ်လံာ်ပတံထီၣ်လၢ ဖဲအဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်အိၣ်ဒီးမ့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်လၢဟ်အအိၣ်ဒီးအနၢတဖၣ်လၢ တၢ်လၢဟ်အိၣ်ဒီး အနၢတဖၣ် တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲလီၤကဝီၤအပူၤ တလၢကွံာ်-

- ပုၤလၢအအိၣ်ဆိးမဲး မဲးနံၣ်စိထံကီၢ်စဉ် သးဖိလီၤလံာ်အဟံၣ်တဖၣ်
- ပုၤအိၣ်ဆိးထီၣ်လၢအသးအိၣ် 84 နံၣ်ဒီးသးပုၤန့ၢ်အန့ၣ်
- ပုၤသးစၢ်လၢအသးအိၣ် 18 နံၣ်ဆူအဖိလၢာ်
- ပုၤဟးလုၤဒီးပုၤတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးလံာ်ပတံထီၣ်လၢ ကခးတၢ်လၢ လၢသိလုၣ်လၢတလဲၤတၢ်အပူၤ.
- တၢ်ကွံာ်ကဝီၤကွံာ်လၢသးပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအဂီၢ်ဒီး သးလီၤလံာ်လၢအကွံာ်တဖၣ်လၢကဘျဲးပၤ 14 အဖိခိၣ်.

ထဲပုၤဟးလုၤဒီးပုၤလၢအဒီးန့ၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢထး ကခးဒီးစဲပနီၣ်တၢ်ဟ်လၢတအိၣ်ဒီးအနၢတဖၣ် လၢ တၢ်ဟ်လၢ တအိၣ်ဒီး အနၢ တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲလီၤကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟးလုၤဒီးပုၤပတံထီၣ် ဒီဖျိစူးကါ ကျိဒီးကျိတံလီၤ (muzzleloader) လဲစ့ၣ်တဖၣ်သ့ခဲလၢာ် - ဘၣ်ဆၣ်ကထၢန့ၣ်လီၤ ထဲဒ့ၣ်ဘျဲးတၢ်အိၣ်ဒီးလၢလဲးစ့ၣ်တခါစ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်မုၢ်န့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ တၢ်ဟ်ပနီၣ်လၢကွံာ်မ့ၢ်ဝဲ မ့ၢ်လျီၤန့ၢ်, လါစးပတုဘၣ် 7 သီန့ၣ်လီၤ. ပုၤဟးလုၤဒီးပုၤခဲလၢာ် လၢအပူၤကျိ မ့တမ့ၢ် ကျိတံလီၤ (muzzleloader)လဲးစ့ၣ် ခဲလၢာ်, ဒီးဘိးဘၣ်ရဲလီၤ တၢ်ဟ်လၢအနၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲလီၤကဝီၤ အစၢခဲကတၢ်ဖဲလါစးပတုဘၣ် 7 သီန့ၣ် ကဘၣ်ထၢန့ၣ်လီၤ တဘျီဃီဆူဘျီတၢ်အိၣ်ဒီးအပူၤ လၢတၢ်ဟ်အမိၣ်ဂ့ၢ်အမုၢ်ဂ့ၢ်လံာ်ပတံထီၣ်လၢ လၢအပူၤတၢ်မၤန့ၢ် တၢ်ဟ်လၢတအိၣ်ဒီး အနၢဒီးအဝဲသ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ပုၤဟးလုၤဒီးပုၤတဖၣ်လၢ အတမၤန့ၢ်တၢ်လၢဟ်အအိၣ်ဒီးအပူၤန့ၣ် ကမၤန့ၢ်ဝဲဒ့ၣ်တၢ်ဖဲလၢအိၣ်ဒီး အနၢတဒုလၢ အဝဲ သ့ၣ်အလဲးစ့ၣ်အဖိခိၣ်လၢ တၢ်လီၤကဝီၤတဖၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤပတံထီၣ်တၢ်လၢအမၤတၢ်ကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တဖၣ် ကမၤ န့ၢ်ဖိးစးလၢလံာ်ပရၢအပူၤ လၢအဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤ အဝဲသ့ၣ်လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဟ်လၢ တအိၣ်ဒီးအနၢတဒု ဒီဖျိစူးကါအဝဲသ့ၣ် အလဲစ့ၣ်ညီန့ၢ်လၢ တၢ်ဟ်လၢအနၢတအိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲလီၤကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၤကဖိးသဲးစးလၢ တၢ်စူးကါကျိ မ့တမ့ၢ် ကျိတံလီၤ (muzzleloader)အကတီၢ်ခဲခဲလၢာ်, ဒိလဲၣ်ဂ့ၢ်, နကဘၣ်အိၣ်ဒီးဒီးလဲစ့ၣ်ဖိးသဲးစးလၢတၢ် အကတီၢ်ဝဲန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအဖိၣ်တၢ်ဟ်လၢအနၢတအိၣ်ဒီးလံာ်ပတံထီၣ်လၢ ကမၤန့ၢ်တၢ်ဟ်လၢအနၢတအိၣ်ဒီးလၢ လီၤကဝီၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးအပူၤလၢ လံာ်ပတံထီၣ်လၢ အဖိခိၣ်ဒီး, ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဟးခးတၢ်ဟ်တတီၤလၢလၢ ဖဲတၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျိထီၣ်တၢ်အကတီၢ်လၢလဲးစ့ၣ်အဖိခိၣ် န့ၣ် လီၤ.
- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဟ်လီၤတၢ်ပျဲတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ မဲး လံာ်ကဘျဲးပၤ 71 ဒီး 72 န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟ်လၢအနၢတအိၣ်ဒီး တၢ်ပျဲလၢအိၣ်ဒီးတၢ်တဖၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်ကသ့ဖဲတၢ်ဟ်ဆဲး, တၢ်မၤန့ၢ်ဆဲး ကစးထီၣ် ဖဲဟါခိ 5 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲ လါအိးကထီဘၣ် 2 သီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျဲလၢအိၣ်ဒီးတၢ်တဖၣ် အိၣ်လၢပုၤဟးလုၤဒီးပုၤတဂၢ်လၢလံာ်လၢအိၣ်ဒီးလဲးစ့ၣ်ဖိးသဲးစးဘၣ် ဆၣ် တဃုထၢဘၣ်အသးတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဟ်လီၤတၢ်ပျဲတဖၣ်ဘၣ်ဘျိးဘၣ်ဒါလၢလဲးစ့ၣ်အကလုာ်တဖၣ်အပူၤ လၢဘျိးတၢ်အိၣ်ဒီးအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဒိ, တၢ်မ့ၢ်ပတံထီၣ်လၢ တၢ်ဟ်လၢအနၢတအိၣ်ဒီးလံာ်ပတံထီၣ်လၢ 100 ဒု ဒီး ပုၤပတံထီၣ်တၢ် 25% ကမ့ၢ်ဝဲ ကျိတံလီၤ (muzzleloader) ပုၤဟးလုၤဒီးပုၤန့ၢ်လံာ်ပတံထီၣ်လၢ 25% န့ၣ်ကမ့ၢ်ဝဲ ကျိတံလီၤ (muzzleloader) အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤအိၣ်ဒီးတၢ်န့ၢ်ဘျိးလၢက မၤန့ၢ် ကျိတံလီၤ (muzzleloader) - ထဲဒ့ၣ်ပုၤဟးလုၤဒီးပုၤလၢအပြုလိာ်အသးဒီး ကျိတံလီၤ (muzzleloader) အက-ထဲ ပုၤဟးလုၤဒီးပုၤန့ၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တြုပၤလိာ်သးဒီးပုၤဟးလုၤဒီးပုၤဒီးကျိလၢ အလိၣ်ဘၣ် အါမးတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပၤဆှၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဟံၣ်တၢ်ပျဲၤလီၤကဝီၤတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၤတဖၣ်

တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၤတဖၣ်	တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ထၢၣ်	ယၤခးတၢ်ဟံၣ်လၢအနၢၤတအိၣ်သ့စါ.	ယၤစးကၢၤဘိၣ်နး(စ)လံာ်ပျဲၤလၢကခးတၢ်ဟံၣ်လၢအနၢၤတအိၣ်သ့စါ	ယၤမၤမ့ၢ်ကဲၤထီၣ်လိာ်ထီၣ်န့ၣ်, မ့ၢ်ယၤမၤန့ၢ်တၢ်ဟံၣ်အကၢတဒုလၢတၢ်လီၤကဝီၤလီၤဆီအကၢတတီၤသ့စါ.
ထဲတၢ်ဟံၣ်ဖါစါ	တၢ်ဟံၣ် 1 ဒု, လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ် လဲးစ့ၣ်အကလုာ်. ကခးထဲဒုၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖါလၢအိၣ်ဒီးအနၢၤ 1 ဒုန့ၣ်လီၤ.	တသ့တၢ်, မ့တမ့ၢ်လၢနမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးထီၣ်ဖိ Minnesota ကီၢ်စဲၣ် သုးလီၤလံာ်အဟံၣ်တၢ် သ့ၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ်သးပုၤန့ၢ် 84 န့ၣ်.	တသ့	
တၢ်ဟံၣ်လၢတအိၣ်ဒီးအနၢၤ ဘူၣ်တီၢ်နီၣ်ဂံၢ်	တၢ်ဟံၣ် 1 ဒု, လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်လဲးစ့ၣ်အကလုာ်. ကခးထဲဒုၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖါလၢအိၣ်ဒီးအနၢၤ 1 ဒုန့ၣ်လီၤ.	တသ့တၢ်, မ့တမ့ၢ်လၢ နဘၣ်တၢ်ယုထၢနၢၤလၢ ဘူၣ်တီၢ်နီၣ်ဂံၢ်လၢ လံာ်ပျဲၤလၢတအိၣ်ဒီးအနၢၤတၢ်, မ့တမ့ၢ်နမ့ၢ်ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲ မံၣ်န့ၣ်စိထၢၣ် (Minnesota) ကီၢ်စဲၣ် သုးလီၤလံာ်အဟံၣ်တၢ် သ့ၣ်ထီၣ်, မ့တမ့ၢ် သးပုၤန့ၢ် 84 န့ၣ်, မ့တမ့ၢ် 18 န့ၣ်အဖီလၢ, မ့တမ့ၢ်ပုၤကွၢ် ဂီၤတလၢပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲၤလၢကခးစိတၢ် လၢသး လုၣ်ဂံၢ်တပၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစါ ဒီးပုၤဟးလုၢ် ခးပုၤ လၢကွၢ်ဂီၤတလၢပုၤတဖၣ် ကဘၣ်ခးန့ၢ်တၢ်ဟံၣ်လၢ တအိၣ်ဒီးအနၢၤလၢ အဝဲသ့ၣ်စဲပနီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.	တသ့	တၢ်ဟံၣ် 1 ဒု မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အိၤလၢတၢ်ဟံၣ် 1 ဒု လီၤကဝီၤဖဲ ခုၤညါန့ၢ်တကတီၢ်လၢလၢအပူၤအယီၣ်, တၢ်ဟံးန့ၢ်အိၤလီၣ်တၢ်ဟံၣ် တၢ်ဟံးန့ၢ်အိၤကသ့ဒုၣ်လၢတၢ်ဟံၣ် 2 ဒု, 3 ဒု, မ့တမ့ၢ် 5 ဒု လီၤကဝီၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အကတီၢ်ဖဲ ပုၤခးတၢ်မံၤလၢဖိတကၤ အထၢၣ်ပံၣ်ပနီၣ်ပုၤထီၣ်ဖဲ DPA လၢအဝဲသ့ၣ်ခးတၢ်အဂီၢ်လဲန့ၣ်ဒီး, အလီၤအိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် ကသ့အသးဆူ DPA လီၤဆီလၢတၢ်မၤနီၣ်ပံၣ်လီၤယုၣ်အိၤလၢကခးန့ၢ် အိၣ်တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်စဲၣ်ဒိတကီၢ်အထၢၣ်ပံၣ်ပနီၣ်လၢ ခုၤညါန့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟံၣ် 5 ဒုလီၤ. တၢ်ခးန့ၢ်အိၣ်တၢ်ဟံၣ်တၢ်မၤအိၤကသ့စ့ၢ်ကီး ဖဲ တၢ်ဟံၣ်လၢအနၢၤတအိၣ် အဆိကတၢ်ကတီၢ်ဒီးလၢခဲကတီၢ် CWD တၢ်ခးတၢ်မံၤလၢကတီၢ် ဒီးတၢ်ခးလီၤဆီ အဆၢကတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
အမိၢ်ဂုၤအဖါဂုၤ	တၢ်ဟံၣ် 1 ဒု, လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ် လဲးစ့ၣ်အကလုာ်. တၢ်ကခးထဲဒုၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖါလၢအိၣ်ဒီးအနၢၤ 1 ဒုခါလီၤ.	သ့	တသ့	
တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်ဟံၣ်-2 ဒု	တၢ်ဟံၣ် 2 ဒု, တၢ်ကခးထဲဒုၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖါလၢအိၣ်ဒီးအနၢၤ 1 ဒုခါလီၤ.	သ့	သ့. တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢတၢ်ဆှၢတၢ်ဆါအတၢ်ပျဲၤဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကသ့အိၤလၢ DPAs 604 ဒီး 644 အပူၤလီၤ.	
တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်ဟံၣ်-3 ဒု	တၢ်ဟံၣ် 3 ဒု, တၢ်ကခးထဲဒုၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖါလၢအိၣ်ဒီးအနၢၤ 1 ဒုခါလီၤ.	သ့	သ့. တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢတၢ်ဆှၢတၢ်ဆါအတၢ်ပျဲၤဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကသ့အိၤလၢ DPAs 655 ဒီး 661 အပူၤလီၤ.	
တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်တၢ်ဟံၣ်-5 ဒု	တၢ်ဟံၣ် 5 ဒု, တၢ်ကခးထဲဒုၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖါလၢအိၣ် ဒီးအနၢၤ 1 ဒုခါ, တလၢကွဲၣ်တၢ် လီၤကဝီၤလၢတၢ်ယုထၢအိၣ်ဖါ (ကွၢ် ကဘျဲးပုၤ 76).	သ့	သ့. လၢ 600 - တၢ်ပိၣ်ထွဲၣ်လီၤ DPAs အပူၤန့ၣ်တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢတၢ်ဆှၢတၢ်ဆါအတၢ်ပျဲၤဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကသ့အိၤ, ကဘျဲးပုၤ 73.	

ထာဝ်တၢ်ပံင်ပနီၣ်တဖၣ် ဒီးဖျါ တၢ်ဟီၣ်တၢ်ပျဲလီၢ်ကဝီၤတၢ်မၤနီၣ်တဖၣ်

တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်	ထာဝ်တၢ်ပျဲတၢ်မၤနီၣ်
101	တၢ်ဟီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အမါမ့ၢ်ဂ့ၤ
104	လီၤအိၣ်
105	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
107	လီၤအိၣ်
109	လီၤအိၣ်
110	လီၤအိၣ်
111	ထဲတၢ်ဟီၣ်အမါမိၤ
114	တၢ်ဟီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အမါမ့ၢ်ဂ့ၤ
117	တၢ်ဟီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အမါမ့ၢ်ဂ့ၤ
118	ထဲတၢ်ဟီၣ်အမါမိၤ
119	ထဲတၢ်ဟီၣ်အမါမိၤ
126	ထဲတၢ်ဟီၣ်အမါမိၤ
130	ထဲတၢ်ဟီၣ်အမါမိၤ
131	ထဲတၢ်ဟီၣ်အမါမိၤ
132	ထဲတၢ်ဟီၣ်အမါမိၤ
133	လီၤအိၣ်
152	တၢ်ဟီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အမါမ့ၢ်ဂ့ၤ
155	လီၤအိၣ်
156	လီၤအိၣ်
157	တၢ်ဟီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အမါမ့ၢ်ဂ့ၤ
159	လီၤအိၣ်
169	လီၤအိၣ်
171	လီၤအိၣ်
172	လီၤအိၣ်
173	လီၤအိၣ်
176	လီၤအိၣ်
177	လီၤအိၣ်
178	လီၤအိၣ်
181	လီၤအိၣ်
182	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
183	လီၤအိၣ်
197	လီၤအိၣ်
199	ထဲတၢ်ဟီၣ်အမါမိၤ
201	တၢ်ဟီၣ် 2 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
203	ထဲတၢ်ဟီၣ်အမါမိၤ
208	တၢ်ဟီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အမါမ့ၢ်ဂ့ၤ

တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်	ထာဝ်တၢ်ပျဲတၢ်မၤနီၣ်
209	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
210	တၢ်ဟီၣ် 2 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
213	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
214	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
215	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
218	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
219	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
221	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
222	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
223	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
224	တၢ်ဟီၣ် 2 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
225	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
227	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
229	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
230	တၢ်ဟီၣ် 2 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
232	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
233	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
234	လီၤအိၣ်
235	တၢ်ဟီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အမါမ့ၢ်ဂ့ၤ
236	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
237	လီၤအိၣ်
238	လီၤအိၣ်
239	တၢ်ဟီၣ် 2 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
240	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
241	တၢ်ဟီၣ် 2 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
246	လီၤအိၣ်
248	တၢ်ဟီၣ် 2 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
249	တၢ်ဟီၣ် 2 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
250	လီၤအိၣ်
251	တၢ်ဟီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အမါမ့ၢ်ဂ့ၤ
252	တၢ်ဟီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အမါမ့ၢ်ဂ့ၤ
253	တၢ်ဟီၣ်အစီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အမါမ့ၢ်ဂ့ၤ
254	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
255	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
256	တၢ်ဟီၣ် 2 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်
257	တၢ်ဟီၣ် 3 ခု တၢ်ပံင်ပနီၣ်

တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်	ထၢတၢ်ပျဲတၢ်မၤနီၣ်
258	လိၤထွဲ
259	လိၤထွဲ
260	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
262	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
263	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
264	တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
265	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
266	လိၤထွဲ
267	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
268	တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
269	လိၤထွဲ
270	လိၤထွဲ
271	တၢ်ဟံအဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် အဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်
272	လိၤထွဲ
273	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
274	လိၤထွဲ
275	လိၤထွဲ
277	တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
278	လိၤထွဲ
279	တၢ်ဟံအဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် အဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်
280	လိၤထွဲ
281	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
282	လိၤထွဲ
283	တၢ်ဟံအဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် အဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်
284	လိၤထွဲ
285	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
286	လိၤထွဲ
287	တၢ်ဟံအဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် အဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်
288	လိၤထွဲ
289	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
290	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
291	တၢ်ဟံအဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် အဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်
292	တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
293	တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
294	လိၤထွဲ
295	လိၤထွဲ

တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်	ထၢတၢ်ပျဲတၢ်မၤနီၣ်
296	တၢ်ဟံအဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် အဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်
297	လိၤထွဲ
298	လိၤထွဲ
299	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
338	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
341	တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
342	တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
604	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
605	တၢ်ဟံ 5 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
643	တၢ်ဟံ 5 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
644	တၢ်ဟံ 2 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
645	တၢ်ဟံ 5 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
646	တၢ်ဟံ 5 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
647	တၢ်ဟံ 5 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
648	တၢ်ဟံ 5 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
649	တၢ်ဟံ 5 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
655	တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
661	တၢ်ဟံ 3 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်
679	တၢ်ဟံအဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် အဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်
684	တၢ်ဟံအဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် အဓိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်
701	တၢ်ဟံ 5 ခု တၢ်ဟံပနီၣ်

တၢ်ဃုထာပုၤဟးခးပုၤတဖၣ်လၢ တၢ်ပျဲလၢတအိၣ်ဒီးအနၢတဖၣ်အဂီၢ်ဒီးတၢ်ဟးလူၤခးပုၤလီၤဆီတဖၣ်အဂီၢ်ဒ်လဲၣ်-

တၢ်ပတံထီၣ်လံာ်ပျဲ မ့ၢ်တလၢကွံာ် လံာ်ပျဲနီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်သ့န့ၣ်, တၢ်ကစူၤကတၢ်တုၤတၢ်ဂီၢ် လၢဒိၣ်ဖျါထၢၣ် အကျါအကျဲ တဖၣ် လၢတၢ်ကထုၤထီၣ်ဟ့ၣ်လီၤလံာ်ပျဲတဖၣ်လီၤ.

- တၢ်ဖီၣ်မဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်လၢအနၢတအိၣ်တဖၣ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် လီၢ်ကဝီၤလီၤဆီတၢ်ပျဲတဖၣ်န့ၣ် ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်မၤအကျဲသန့လၢတၢ်ဘၣ်သးအိၣ်အဖီဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. နကတၢ်ဖီၣ်ဟံာ်တၢ်ဘၣ်သးခိဖျါပတံထီၣ်တၢ်လၢတအိၣ်ဒီး တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဖီၣ်တၢ်ဖးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ် မၤန့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လၢအနၢတအိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟးခးပုၤလီၤဆီ တၢ်လီၢ်ကဝီၤလံာ်ပျဲတူၢ်ယုၣ်ကွံာ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဘၣ်သးလၢအအါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဘၣ်သးအံၤတအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိဘၣ်လၢတၢ်ပတံထီၣ်တၢ်လီၢ်ကဝီၤလီၤဆီအဂီၢ်အါန့ၢ်တန့ၣ်တချူၤလၢမ့တမ့ၢ်တၢ်ပတံထီၣ်အိၣ်လၢတန့ၣ် မ့တမ့ၢ် အါန့ၢ်အန့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဘၣ်သးလၢကရူၢ်လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အဂီၢ်အံၤ ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ ကရုဖိဒီးအမးလၢအစ့ၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါပုၤပတံထီၣ်တၢ်လၢအမၤတၢ်ကဲထီၣ်လိာ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဘၣ်သးဒီးတၢ်ဖီၣ်မဲတဖၣ် ဒီးပုၤတၢ်ကစူၢ်စုၣ်လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်တဖၣ်အံၤ တၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်သ့တချူၤ လၢစဲးပတုၤဘၣ်အကတၢ်န့ၣ်လီၤ. သမံသမိးDNRပုၤယံၤသန့ (mndnr.gov) လၢကကွၢ်တၢ်အစၢတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

ဘိနး(စ) ဒီးတၢ်ဟးဆၢရဲၣ်ကျဲတၢ်ဆါလံာ်ပျဲတဖၣ်

ဘိနး(စ)ဒီးတၢ်ဟးဆၢရဲၣ်ကျဲတၢ်ဆါလံာ်ပျဲတဖၣ် အိၣ်လၢ ပုၤခးချ့ၣ်, ကျိ, ဒီးကျိတံၤလီၤ (muzzleloader) ပုၤဟးလူၤခးပုၤတဖၣ်လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢတအိၣ်ဒီးအနၢလၢ တၢ်လီၢ်ကဝီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်န့ၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

- ဘိနး(စ)လံာ်ပျဲတဖၣ်န့ၣ် နစူးကါအိၣ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်-2 ခု, တၢ်ဟ့ၣ်-3 ခု, ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်- 5 ခုတၢ်ပံပနီၣ် တၢ်လီၢ်ကဝီၤအပူၤ, ဒီးတၢ်ဟးလူၤခးပုၤလီၤဆီခဲလၢဟံာ်ယုၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟးဆၢရဲၣ်ကျဲတၢ်ဆါ လံာ်ပျဲတဖၣ် တၢ်စူးကါအိၣ်သ့ ထဲဒၣ်ဖဲ လၢလံာ် တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲလီၢ်ကဝီၤ 600-တၢ်ရဲၣ်လီၤတဖၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ- 604, 605, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655, ဒီး 661, တကးဒီးဘၣ် တၢ်လူၤခးတၢ်မၤလံာ် တၢ်ပျဲလီၤလီၤဆီဆီတဖၣ် လၢ DPAs 679 ဒီး 684 အပူၤ ဖဲ တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး တၢ်မၤန့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်အါန့ၢ်ဒီး 1 ခု သ့အလီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ပျဲတဖၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အိၣ်လၢ \$2.50 သ့ န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဟးလူၤခးပုၤတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး လဲစ့ၣ်ညိန့ၢ်လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢတၢ်လီၢ်ကဝီၤ, တၢ်ဆၢကတီၢ်, ဒီးတၢ်မၤအကျဲသန့တဖၣ် အဂီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်စူးကါဝဲ တချူၤတၢ်ပုၤဘိနး(စ)မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟးဆၢရဲၣ်ကျဲတၢ်ဆါလံာ်ပျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဘိနး(စ) မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟးဆၢရဲၣ်ကျဲတၢ်ဆါလံာ်ပျဲတဖၣ် တၢ်ပူၤအိၣ်ဖဲ ပုၤခးတၢ်စးထီၣ်အန့ၣ်ရဲၣ်တဖၣ်လဲးစဲးဖိးသဲးစး လၢခံတန့ၢ်အဂီၢ် အလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျုးတၢ်ဟ့ၣ်ညိတၢ်တီၢ်ကျဲအံၤ အိၣ်လၢပုၤဟးလူၤခးပုၤတဖၣ်လၢ အဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်မၤဘျုးလီၤတၢ်ဟ့ၣ်လၢအခးန့ၣ်ဝဲတဖၣ်အဂီၢ်, ကွၢ်ကဘျိးပၤ 87 တက့ၢ်.

ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လဲးစ့ၣ်

လဲးစ့ၣ်လၢအကလီၤအံၤ ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲ လၢတၢ်ခးန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢအနၢတအိၣ်အိၣ်ထီၣ် 1 ခု ဖဲတၢ်ဟ့ၣ်လီၢ်ကဝီၤ လၢအမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်အဖါမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်-2 ခု, တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်-3 ခု, တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်- 5 ခု တၢ်လီၢ်ကဝီၤတဖၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်ဆိးထီၣ်ဘိ, ပုၤဒီးလဲတၢ်ဖိ, မ့တမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်အိၣ်ဆိးထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျါဟီၣ်ခိၣ်အကတၢ်အစ့ၤကတၢ် 80 အကတၢ် မ့တမ့ၢ်တၢ်အိၣ်ဆဲးလီၤလၢဟ့ န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်လဲးစ့ၣ်တဖၣ် ဖိးသဲးစးဖဲတၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်အကတၢ်တၢ်ဘျိးလၢလီၤ, ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်, ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ် ကဘၣ်စူးကါ ကျိတၢ်စု ကဝဲလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်အကတၢ်ဝဲန့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. လဲးစ့ၣ်အံၤပျဲတၢ်ခးန့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢတအိၣ်ဒီးအနၢလၢပျဲတဘျုး စုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကမၤန့ၢ်ထဲဒၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ် 1 ဂတၢ်ဟ့ၣ်လဲးစ့ၣ်လၢတန့ၣ်စုၣ်စုၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်လၢအိၣ်ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ် အဂၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဒီးလဲယုၣ် တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်, ထဲဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်တဂၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤဒီးလဲတၢ်တဂၤကမၤန့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လဲးစ့ၣ်တန့ၣ်စုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ. လဲးစ့ၣ်အံၤဖိးသဲးစးထဲလၢဟီၣ်ခိၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ်အိၣ် မ့တမ့ၢ်ဒီးလဲလီၤအိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျါတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်အိၣ် ဒီးဖျါလၢပုၤဖီၣ်လဲးစ့ၣ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်လီၢ်ကဝီၤအပူၤ ဖဲဟီၣ်ခိၣ်လၢအကံၢ်အစီထီၣ်ဖိးအိၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဖီၣ်လဲးစ့ၣ်ကဟ့ၣ်လီၤလဲးစ့ၣ်ဆူပုၤဒီးမၤမ့တမ့ၢ် ပုၤဖီၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤလဲးစ့ၣ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်သန့အံၤအဖီလံာ်န့ၣ် တမၤဘၣ်ဒိပုၤဖီၣ်လဲးစ့ၣ် အတၢ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢကပူၤတၢ်ဟ့ၣ်လဲးစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် လံာ်ပျဲအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်ကစၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လဲးစ့ၣ်န့ၣ် တၢ်စူးကါအိၣ် လၢကပူၤန့ၢ် ဘိနးစဲ တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ် ဖဲတၢ်တုၤလီၢ်အိၣ်အလီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်လၢအမၤန့ၢ်လံာ်ပျဲအံၤ ကဘၣ်ပျဲကမၤန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်စးတၢ်ဟ့ၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဟီၣ်ခိၣ်အိၣ်ဖဲတၢ်ခးတၢ်ဟ့ၣ်အကတၢ်, တလၢကွံာ် မ့ၢ်ဃုန့ၢ် ဒီးမ့ၢ်အိၣ်ဘျိးန့ၢ်အကတၢ် အိၣ်ထီၣ်တဖၣ်သးလီၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤဟးခးပုၤတဖၣ် ကဘၣ်မၤန့ၢ်လံာ်ပျဲ, ဒီးတၢ်အိၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်အဖီဒိၣ် လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ခးပုၤအံၤအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ ထဲလံာ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံးတၢ်ဆါယံာ်ထၢလၢအနးတကလုာ်

တၢ်ဟံးတၢ်ဆါယံာ်ထၢလၢအနးတကလုာ် (CWD) န့ၣ်မၤတၢ်ဒိၣ်တၢ်ထံးသမိၣ်, ခဲရဲပူၤတၢ်ဟံးဖးဒိၣ်, တၢ်ယုၤဖးဒိၣ်, တၢ်ဟံးဖးဒိၣ်ဒီး မူး(စ)တၢ်ဟံးဖးဒိၣ်တဖၣ်လီၤ. တၢ်ဆါအပနီၣ်ညီၣ်န့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ အခိၣ်အန့ၣ်လီၤဘျး, တၢ်တမၤယုၣ်တၢ်တပူၤယီ, နီၣ်ဒိၣ်ကွၢ်ဂီၤတၢ်အိၣ်သးတဂ့ၤ, ထူးပူၤထံထီၣ်အါ, ဒီးတၢ်သုးသးလၢဝဲ မ့တမ့ၢ် ဆံၣ်ဆါအါတလၢတဖၣ်လီၤ. တၢ်ဆါယံာ်အံၤ အိၣ်ဘျးသး သုလၢသမိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံးအဂၤတဖၣ်အပူၤလၢ 1 1/2 န့ၣ်တၢ်ဒိၣ်တၢ်ဒိၣ်အတီၢ်ပူၤတချးဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆါယံာ်အပနီၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဆါကတီၢ်အံၤ အပူၤ တၢ်ဟံးအံၤရဲၤလီၤဝဲတၢ်ဆါသုလီၤ. CWD န့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါလၢအမၤသံတၢ်သုလီၤ. မံၣ်န့ၣ်စီထံၣ်(Minnesota) ကီၢ်အပူၤ, တၢ်ဆါအံၤ ဘၣ်တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢ တၢ်ဘျးတၢ်ဟံးဒီးတၢ်ဟံးဖးဒိၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကဝီၤ တဘျးခါအပူၤစးထီၣ်လၢ 2002 န့ၣ်ဒီးလၢ တၢ်ဟံးမံၤတဖၣ် အပူၤစးထီၣ်လၢ 2010 န့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. DNR စူးကါ CWD ဟီၣ်ကဝီၤ ဒိၣ်လီၤဆီတဖၣ်လၢကပၤယံာ်ဒီးစဲးကွၢ် တၢ်ဆါအဂီၢ်ဖဲ တၢ်ထံၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါအံၤလၢ တၢ်ဟံးမံၤ ဒီးသမိၣ်ခွၢ်ထၢအကျါလီၤ. မ့ၢ်အိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဘျးတၢ်ထံၣ် CWD ဒီးတၢ်ကျါဟ့ၣ်ကွၢ်စူးတၢ်မၤအဂီၢ်န့ၣ်, န့ၣ်လီၤကွၢ်ဘၣ်ပုၤ ယံၤဘျးစဲဖဲ mndnr.gov/cwd န့ၣ်တက့ၢ်.

* အသီ—တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ် CWD တၢ်ဆါအိၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲမၤအီၤလၢ CWD ဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ်ခဲလၢအပူၤ, ဖဲမ့ၢ်ဘျးမ့ၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်ခဲတၢ် A အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. (နီၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ် 4-5)

တၢ်သုးတၢ်ကျါ, တၢ်ပၤဆါရဲၣ်ကျါ, ဒီးတၢ်ကျါဟ့ၣ်ကွၢ်စူး CWD ဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ်တဖၣ်အပူၤ, ပုၤခးတၢ် တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်အိၣ်တခါလၢ တၢ်ဟံးအသး 1 န့ၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူအဖီခိၣ်လၢ တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်အီၤ (24) န့ၣ်ရံၣ် အတီၢ်ပူၤဖဲ မ့ၢ်ဘျးမ့ၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်ထီၣ်န့ၣ် တၢ်ခဲတၢ် A အကတီၢ်အတီၢ်ပူၤတၢ်ကအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်အိၣ်တၢ်မၤလီၤကျဲတဖၣ်လၢပုၤမၤတၢ်ဖိၣ်ခိၣ်ဂ့ၢ်, ပုၤဘၣ်မၤဒၣ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, လၢဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ်တဖၣ်အံၤခဲလၢအပူၤလီၤ.

တၢ်သုးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအစိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျးတဖၣ်န့ၣ် ဖိးသဲးထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်သုးတၢ်ကျါဒီးတၢ်ပၤဆါ ရဲၣ်ကျါ CWD ဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ် တဖၣ် (ကယံာ် 600-တၢ်ရဲၣ်လီၤ DPAs) အဂီၢ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်စဲးကွၢ်အစၢဟံးဖျါထီၣ်လၢတထံၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါယံာ်ဘၣ်န့ၣ်ဒီး, တၢ် သံစိၣ်ဒိတခါထွဲထီၣ် လၢ ဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ်တဖၣ်အပူၤတသ့ဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်အိၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်သုးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအစိၣ်တၢ်သိၣ် တၢ်ဘျးတဖၣ်ဒီးတၢ်ကထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢ ကဘျးပၤ 78 လီၤ.

တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်အဂီၢ်အကျါတဖၣ် ဖဲတၢ်အိၣ်ထီၣ်ကတီၢ်န့ၣ်ကတၢ်န့ၣ်သဘျးအခါ

- တချးလၢတၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤလၢတၢ်ဟံးအဂီၢ်လီၤ. တၢ်ဟံးန့ၣ် တမ့ၢ်ဘၣ်တၢ် ဆဲးလီၤမံၤ ဒ်တၢ်ဟံးန့ၣ် တၢ်ဆါအိၣ် တၢ်မၤအဆီတခါအသးဘၣ်လီၤ. ပုၤခးတၢ်ဖိကဘၣ်ဆဲးလီၤမံၤလၢ လီၤတဲစိ, အထုၣ်နဲး မ့တမ့ၢ်လၢအနီၣ်ကစၢ် လီၤ.
- တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်လီၤကျဲအိၣ်ဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် လၢအမၤစၢတၢ်ခါ အိၣ်ထီၣ်သးလၢ ဂီၤ 9 န့ၣ်ရံၣ်တုၤဟၢ 7 န့ၣ်ရံၣ်ဖဲ မ့ၢ်ဘျး, မ့ၢ်ဒီး ဒီးမ့ၢ်ဆၣ် ပိာ်ထွဲထီၣ်န့ၣ်အကတၢ်တၢ်အိၣ်ထီၣ် ကျဲတဖၣ်အခါကတီၢ် A န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤတဖၣ်အစီရီ တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အီၤ လၢ ကဘျးပၤ (79-85) ဒီးအထုၣ်နဲးအဖီခိၣ်လၢ mndnr.gov/cwd န့ၣ်လီၤ.
- နီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲတၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်အလီၤတဖၣ် အိၣ်ဝဲဖဲ တၢ်ခဲတၢ်လၢကျဲတဖၣ်အခါဒိတကတီၢ်ညါအပူၤ လၢ CWD တၢ်ပၤ တၢ်ဆါ ဒီး တၢ်ပၤတၢ်အဟီၣ်ကဝီၤဒိၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အလၢအပူၤအိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပၤ 79 အပူၤလီၤ.
- ပုၤခးတၢ်ဖိတဖၣ် ကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲ ထွဲဖိကီၢ်ဖိအစိၣ် တၢ်စိာ်ထီၣ်စိာ်လီၤ. မၤအတၢ်တြီယာ်တဖၣ် လၢအဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဟံး တၢ်ပျဲအဂီၢ် ဖဲယုထဲ တၢ်လီၤလၢကဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်အဂီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ဃု တၢ်ဂ့ၢ်အါထီၣ်ဘၣ်ပုၤ ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအစိၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဂဲၤဖဲမၤ အတၢ်တြီယာ်တဖၣ် လၢစီရီရဲၣ်လီၤ. လၢအအိၣ်ဖဲ ကဘျးပၤ 78 ဒီး 2023 န့ၣ် တၢ်ဟံးအခါအါ လီၤကဝီၤ ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအလီၤခဲန့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်လၢနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအဂီၢ်အကျါတဖၣ်-
 - နီၣ်ကစၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်လီၤကျဲတဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ထီၣ်သးတသီ (24) န့ၣ်ရံၣ်လီၤ. တၢ်ဟံးဖျါ တၢ်မၤလီၤကျဲ စီရီတခါန့ၣ် တၢ် ကထံၣ်ဘၣ်အီၤလၢ ကဘျးပၤ (79-85) ဒီး အထုၣ်နဲးအဖီခိၣ်လၢ mndnr.gov/cwd န့ၣ်လီၤ.
 - တၢ်ကဟ့ၣ်ယံာ်လံာ်ကွဲးကတဖၣ်လၢ နီၣ်ကစၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အိၣ်လီၤကျဲတဖၣ် လၢပုၤခးတၢ်ဖိတဖၣ် ကကွဲးလီၤ အတၢ်ဆဲး ကျဲနီၣ်ဂီၢ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဒိၣ်န့ၣ်တၢ်လီၤကျဲလီၤ. တၢ်ကဟ့ၣ်ယံာ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤတဖၣ်ဆူ တၢ်မၤလီၤကျဲတခါလၢလံာ်, ဒ်သး ပုၤခးတၢ်ဖိတဖၣ် ကသ့ၣ်ညါဝဲ တၢ်ပျဲခးတၢ်ဟံးလီၤကဝီၤတဖၣ်ဒီး ကီၢ်ဆၣ်, တၢ်ဒုၣ်စၢအယံာ်ဒီးကဝီၤဒု ဖဲတၢ်ဟံးတၢ် ဘၣ်ဆဲးန့ၣ်အီၤလီၤ. ပုၤခးတၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်မၤပုၤဒီး ပုၤခးတၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်မၤပုၤဒီး ဘျးစဲလံာ်ကွဲးကတဖၣ် တက့ၢ်ဆူ သမိၣ်အိၣ်ဒီး ဟံးယံာ် လံာ်ဖီတံာ် ဘၣ်ဖျါတက့ၢ် ဒ်သးယုသ့ၣ်ညါက့ၢ်. အတၢ်စဲး ကွၢ်အစၢတဖၣ်ကသ့အဂီၢ် လီၤ.

ဆဲးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခဲတကဘျး

၊ လာကဟ့ၣ်လီၤ တၢ်အဒိတၢ်မံၤအီၣ်၊ ပုၤလုၤခးတၢ်မံၤလၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ကွဲးန့ၣ်မၤပုၤဝဲ လံာ်ကဘျးစဲၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ အိၣ်အံၤ အတၢ်နီၤဖးလၢအဒိတၢ်တတီၤ လၢလၢပုၤပုၤ ဒီး ဘျးစဲအိၣ်ဆူ တၢ်ဟီၤအိၣ်အိၣ် န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဖှိတၢ်န့ၣ် ပုၤကြး ဟံးယၢ်ပၤယၢ်အိၣ် လၢကသမံၤသမိး တၢ်မၤကွၢ်အစၢတဖၣ် ဒီး ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဟီၤတဒုၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ တဖၣ် တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအိၣ် ဖဲတၢ်လီၤတၢ်ကျဲတတီၤစ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အန့ၣ်သတးဒီး ပုၤလုၤခးတၢ်မံၤလၢ်တဖၣ် ဃုထံၣ် အတၢ်ဟီၤတၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးလီၤကတီၤ ဒီး ကီၢ်ဆၣ်, လီၤကတီၤ ဒီး ကတီၤဒု လၢတၢ်ခးန့ၣ်တၢ်ဟီၤအိၣ် ကသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ GPS ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်လၢ ဟီၣ်ကွီၤဒါ/ဟီၣ်ကွီၤထွၣ် (latitude/longitude) န့ၣ် တၢ်ဃုထၢမၤအိၣ် သ့စ့ၣ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်စးကွၢ်အဆၢတဖၣ်န့ၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်သ့လၢအုထၢၣ်န့ၣ်အဖီခိၣ်ဖဲ mndnr.gov/cwdcheck လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၤလၢ ကဒီး န့ၣ်ဘၣ် တၢ်စးကွၢ်အစၢန့ၣ်ကလီၤဆီဝဲ, အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလၢ တၢ်စးကွၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်ဖှိၣ်အိၣ်ဝဲကီၢ်ဝဲလၢ တၢ်ဃုထၢဆါ တၢ်မၤကွၢ်ဒီး အပူၤလီၤ.
- ပုၤခးတၢ်တဖၣ် မၤဟီၤကီၢ်တၢ်ဟီၤညၣ် ဒ်ညီၣ်န့ၣ်အသိးသ့လီၤ. ပုၤခးတၢ်တဖၣ်န့ၣ်ကဘၣ်ပာ်လီၤဆီ ဒီးမၤနီၣ် တၢ်ဟီၤညၣ်ပာ်ကီၢ် အံၤ တုၤလၢဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်စးကွၢ်အဆၢတဖၣ်လီၤ.
- ပုၤခးတၢ်တဂၤမုၢ်ခးန့ၣ် တၢ်ဟီၤစိၣ်နီၤတဒု, မ့တမ့ၢ် မုၢ်သးအိၣ်ဟံးယၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တခါခါ အပိသန့က့, ကဘၣ်ဟ့ၣ် ထီၣ်ဝဲ တၢ်အဒိစ့ၢ်ကိးဒီးလီၤ. ပုၤခးတၢ် ကဘၣ်ဆဲးကျိး ပုၤဆးဒီးဒုက့, ဆၣ်ဖဲကီၢ်ဖဲလၢအမၤသကိးတၢ်တဂၤ (စရိပာ်ဖျါယၢ် လၢ ပုၤယဲၤဘျးစဲပုၤလၢ mndnr.gov/cwd) လီၤ. ပုၤဆးဒီးဒုက့ဆၣ်ဖဲကီၢ်ဖဲန့ၣ်ကဃုန့ၣ်အပူၤလၢ ကဆးက့ တၢ်ဟီၤအဂီၢ် လီၤ. ပုၤခးတၢ်ဖဲအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ သ့ဟံးန့ၣ်ဂီၢ်တၢ်အဒိခိၣ်ဖျါတၢ်ပိာ်ထွဲ ဘၢ်ဒိအိၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲတၢ်ထီၣ်ယၢ်လၢ DNR ပုၤ ယဲၤဘျးစဲအပူၤ, ဒီးဝံၤကဘၣ်ပာ်လီၤတၢ်အဒိလၢဖျးစတုးထၢၣ်တဖျါဒီး မၤပုၤတၢ်ဟီၤဖျါအဒိအဂ့ၢ် အကျိၤ လံာ်ကွဲးက့လၢ နီၢ်ကစၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိလီၤကျဲတဖၣ်လီၤ.
- ပုၤခးတၢ်မံၤလၢ်ဖဲတဖၣ်လၢ အမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်မၤအသိ လံာ်ပရၢတၢ်-တၢ်ဆူလီၤတၢ်အဒိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အပူၤ ဒ်သိး ကမၤပုၤတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်သပုၤကတၢ်ဖဲ နီၣ်ဝုဘၣ် 4-5 န့ၣ် ကဘၣ်မၤန့ၣ်အတၢ်ပိးတၢ်လီ တချုးလၢန့ၣ်ကတၢ်တၢ်အိး ထီၣ်ကတီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထၢဖှိၣ်ပာ်ဖှိၣ် တၢ်အဒိတဖၣ်ခိၣ်ဖျါတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ တၢ်ကဘၣ်ဆူလီၤအိၣ်ဖျါလံာ်ပရၢ ဒီးလံာ်ပရၢ တၢ်ပနီၣ်ကဘၣ်မုၢ်ဝဲလၢ 72 န့ၣ်ရဲၣ်အတီၤပူၤဖဲ တၢ်ထၢဖှိၣ် ဖဲနီၣ်ဝုဘၣ် 4-5 န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ လံာ်ပရၢလၢတၢ်ပိးတၢ်လီၤန့ၣ်အိၣ်လၢ ကဘျးပၤ 77 လီၤ.

တၢ်သုးတၢ်ကျဲၤ CWD ဟီၣ်ကတီၤဒိၣ် (DPAs 604, 605, 643, 645, 646, 647, 648, 649, 655, 661, 679, and *အသိ 644 ဒီး 684)

CWD တၢ်ပၤတၢ်ဆူဟီၣ်ကတီၤဒိၣ် (600 -တၢ်ပိာ်ထွဲရဲၣ်လီၤ DPAs) န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဃုထၢပာ်ပနီၣ်လီၤအိၣ် ဒ် CWD အတၢ်ဃိထံ သ့ၣ်ညါ တၢ်ဟီၤမံၤ အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပၤတၢ်ဆူဟီၣ်ကတီၤဒိၣ်န့ၣ်မုၢ်ဝဲ DPAs 604, 605, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655, 661, 679 ဒီး 684. န့ၣ်လီၤ. လၢဟီၣ်ကတီၤဒိၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်, တၢ်ဆူထီၣ်တၢ်အဒိမုၢ်တၢ်လၢတၢ်ကဘၣ်မၤအိၣ် သပုၤ ကတၢ် ဖဲန့ၣ်ကတၢ်တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ခးတၢ်ဟီၤလၢကျဲတဖၣ်အခူအ A ကတီၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤခးတၢ်ဟီၤတဂၤလၢလၢ မုၢ်ခးန့ၣ်တၢ်ဟီၤ တဒု လၢတၢ်လီၤကတီၤတဖၣ်အံၤအကျိၤ ဖဲတၢ်အဒိတၢ်ကဘၣ်မၤအိၣ်သပုၤကတၢ် တအိၣ်အလီၢ် လၢန့ၣ်ကတၢ် တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ခး တၢ်ဟီၤလၢကျဲတဖၣ်ကတီၢ် ဒီးအိၣ်ဒီးမၤကွၢ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဟီၤန့ၣ်, တၢ်မၤကွၢ်လၢနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲဖဲအလီၢ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲ လၢတၢ်ခး တၢ်ဟီၤလၢကျဲတဖၣ်အကတီၢ်လၢအအိၣ်တၢ်အဂၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢ တၢ်ခးလၢချီၣ်ဒီး ကျိတၢ်လီၤ ခူခါကတီၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်, ပုၤခးတၢ်မံၤလၢ်ဖဲတဖၣ် ဆူထီၣ်တၢ်အဒိလၢအတၢ်သးအိၣ်ဒၣ်ဝဲသ့ ခိၣ်ဖျါ တၢ်မၤသကိးတၢ်ဆူလီၤတၢ်အဒိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, ဆူ ပရၢ-လၢတၢ်ဆူတၢ်အဒိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, မ့တမ့ၢ် ခိၣ်ဖျါတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသီလီၤတၢ်ဆၢကတီၢ် ဖဲအဝဲသ့ၣ် အလီၢ်ကတီၢ်တၢ်မံၤလၢ်ဝဲဒီး သ့ဝဲလီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤအါထီၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဃုထၢတဖၣ်အံၤအိၣ်ဖဲ ကဘျးပၤ 77 လီၤ.

တၢ်သုးတၢ်ကျဲၤ CWD ဟီၣ်ကတီၤဒိၣ်အပူၤ, တၢ်ခးတၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်ဘျးလၢအဖီလၢ်တဖၣ်န့ၣ်ဖိးသဲးစဲလီၤ. -

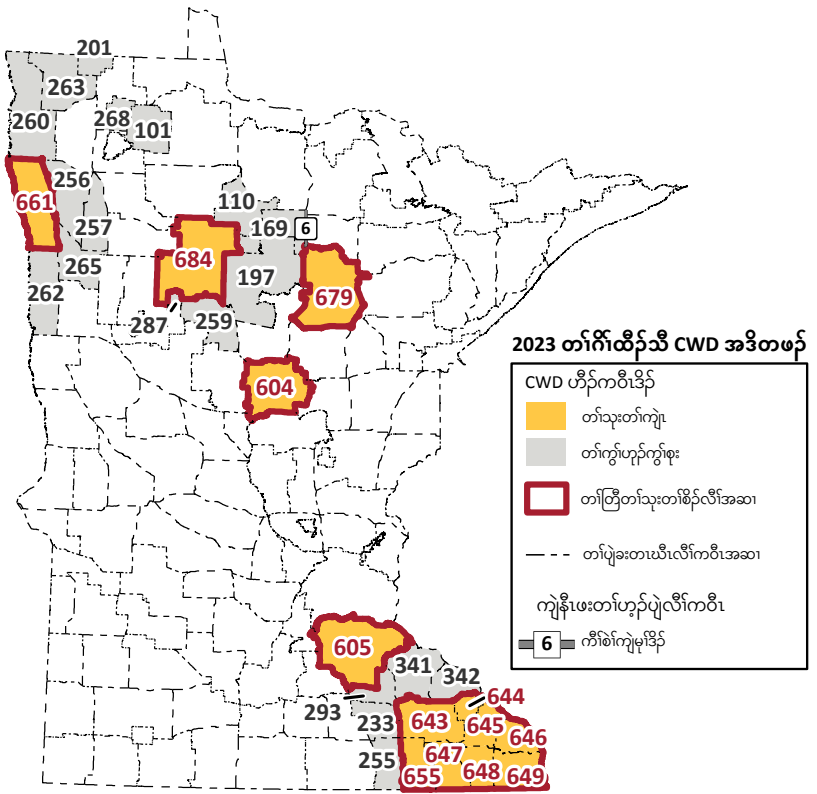
- အသိ—တၢ်ဟီၤတၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးလီၤကတီၤ (DPA) တၢ်ထၢဖှိၣ် ပာ်ပနီၣ်တဖၣ် တၢ်စူးကါအိၣ်, ဝံသးစူၤကွၢ် လံာ်ကဘျးပၤ 71 ဒီး 72 လၢတၢ်ပာ်ပနီၣ် တၢ်ဟီၤ လၢ DPA အဂီၢ်တက့ၢ်.
- တၢ်ဟီၤန့ၣ်အဒိၣ်အထီၣ်တၢ်ဘျးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်တြၢ်ကွၢ်အိၣ်လဲ ဒီး တၢ်ဘျးစဲ လံာ်ကဘျးစဲ ယၢ်ခိၣ်ခိၣ် လၢတၢ်ဟီၤအဖါအိၣ်ဒီး အန့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး ပုၤလုၤခးတၢ်မံၤလၢ် လၢအသးအိၣ် 18 န့ၣ် ဒီး ဆူအဖီခိၣ် တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.
- တၢ်သုးဆၣ်ဖဲကီၢ်ဖဲအစိၣ်တၢ်ဘျးတဖၣ်န့ၣ် ဖိးသဲးဖဲလၢ ကိးဆၢကိးကတီၢ်လၢ တၢ်ဟီၤဒီး တၢ်ဟီၤဖဲခဲလၢ်အဂီၢ်လီၤ.မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်စးကွၢ်အစၢဟီၤထီၣ်လၢ ‘တထံၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါဃာ်ဘၣ်’ န့ၣ်ဒီး, တၢ်သံစိၣ် ဒီတခါထွဲထီၣ်လၢဟီၣ်ကတီၤဒိၣ်တဖၣ်အပူၤ တသ့ဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် အညၣ် မ့တမ့ၢ် လွၢ်ပူၤတပူၤန့ၣ် တၢ်ဒုးထွဲထီၣ်ကွၢ်အိၣ်သ့တဘျီတီၤ တချုးလၢ အမၤန့ၣ် တၢ်အစၢန့ၣ် လီၤ. ကွၢ်ဘၣ်ကဘျးပၤ 78 တက့ၢ်.

- ပုလူခေးတံမံလောင်တဖန် စူးကါဝဲ ကီဝဲဒီတဘျဉ် (A) မှတမ့ါ ကလံလဲးမ့ါထီၣ်ကတီၢ်စါခဲ (B) လဲးစ့ၣ် တခါဂုတခါဂု ဖဲ ကျီအခူအခါတခါလံာ်လံာ်အပူၤသ့ ဒီး ပုၤန့ၣ် တံပာ်ဆျာ်ရဲၣ်ကျဲတံဆါ လံာ်ပျဲတဖန် လၢ \$2.50 ဒ်သီးကမၤန့ၣ် တၢဟီအနၢ တအိၣ်တဖန် ဖဲထၢၣ်တံပာ်ပနီၣ် ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး တံမၤန့ၣ် တၢဟီ အါန့ၣ်ဒီး 1 ဒု သ့အလီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- DPAs 605, 643, 645, 646, 647, 648, ဒီး 649 တဖန်ဘၣ်န့ၣ် အိးထီၣ်ဖဲ တံခေးတံမံလောင်လၢခဲ ဖဲလါဒ်တဘျဉ် 15-17, 2023. တံလိၣ်တံဘျဉ်လီၤလီၤဆီဆီတဖန် တံစူးကါအိၣ်, ကဘျးပၤ 90.
- လၢ DPAs 604, 605, 644, 661, 679 ဒီး 684, အပူၤန့ၣ်, ပုၤခေးတံမံလောင်ဖဲတဖန် ကဘၣ်လူပိၣ်ထွဲဝဲ ဃုၣ်ဒီး ကီဝဲဒီတဘျဉ် တၢဟီဖါ တံပာ်ပနီၣ် 1 နံၣ် 1 ဒု န့ၣ်လီၤ.
- လၢ DPAs 643, 645, 646, 647, 648, 649, ဒီး 655 အပူၤ, တနံၣ်န့ၣ် ပုၤခေးတံမံ ခးဝဲ တၢဟီဖါသ့တုၤ 3 ဒု ဒ်သဲးစးအသး လီၤ. ပုၤခေးတံမံခးဝဲတၢဟီဖါ 1 ဒုလၢ တံခေးချီၣ်လံာ်ဟ့ၣ်ပျဲတခါအဖီလံာ်, လၢခဲ 1 ဒုလၢ တံခေးကျီလံာ်ဟ့ၣ်ပျဲအဖီလံာ်, ဒီး လၢခဲ 1 ဒုလၢကျီတံလီၤလံာ်ဟ့ၣ်ပျဲအဖီလံာ်လီၤ. တၢဟီဖါတဖန်လၢ DPAs တဖန်အံၤန့ၣ် တံတၢဂံၢ်အီၤလၢ ကီဝဲဒီတဘျဉ် တံခေးတၢဟီဖါ 1 ဒုအတၢဟီပနီၣ်အပူၤဘၣ်. တံကဖၤန့ၣ်အီၤဆူလံာ်ဟ့ၣ်ပျဲဟ့ၣ်ပနီၣ် ဒီးတံသ့ခေးတၢဟီ 5 ဒုပာ်ပနီၣ်အပူၤ လီၤ. အဒိ - ပုၤခေးတံတၢကန့ၣ်ခးဝဲတၢဟီဖါ 1 ဒုလၢ တံခေးကျီလံာ်ဟ့ၣ်ပျဲလၢ DPA 643 အပူၤဒီး တၢဟီဖါအဂၤ 1 ဒုလၢ မးစၢ်ကျီလံာ်ဟ့ၣ်ပျဲတဘျဉ်လၢ DPA 171 အပူၤသ့လီၤ.

CWD တံကွဲၢ်ဟ့ၣ်ကွဲၢ်စူးတံ ဟီၣ်ကဝီၤ (CWD surveillance zone)

CWD တံကွဲၢ်ဟ့ၣ်ကွဲၢ်စူးတံ ဟီၣ်ကဝီၤအံၤ အိၣ်ဒီး တံလီၢ်တဖန် လၢတံတထံၣ်န့ၣ်ဘၣ်တုၤလဲ CWD လၢတၢဟီမံတဖန်အပူၤ ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. သန့ၣ်က့, မ့ါလၢတံဃုထံၣ်န့ၣ် CWD လၢ တၢဟီလၢပုၤဘျဉ်အီၤတဖန်အပူၤ, ဖဲ DPA မ့တမ့ါ ကီဝဲဒီ အိၣ်ဘျး ဘျးစဲလံာ်သးအပူၤ, မ့တမ့ါ မ့ါလၢတံမၤဝဲ တံကွဲၢ်ဟ့ၣ်ကွဲၢ်စူးတံ လၢတံပညိၣ်အဂၤတဖန်အဂီၢ်အပီ, တံဆိကမိၣ်အီၤလၢ အအိၣ်ဒီး တံလီၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ် လၢတံဆါဘၣ်က့ဘၣ်ကံအဂီၢ်လီၤ. လၢတံဆါဘၣ်က့ဘၣ်ကံအဂီၢ်လီၤ. တံကွဲၢ်ဟ့ၣ်ကွဲၢ်စူး တံဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်မ့ါဝဲ DPAs 101, 110, 197, 201, 233, 255, 256, 257, 259, 260, 262, 263, 265, 268, 287, 293, 341, 342, ဒီး DPA 169 အတံလီၢ်တနီၤနီၤ န့ၣ်လီၤ. ဖဲဟီၣ်ကဝီၤအံၤအပူၤ, တံဟ့ၣ်ထီၣ်တံအဒိန့ၣ်, တလိၣ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ ဟီဖဲတဖန်အဂီၢ်သန့ၣ်က့, ပုၤကဘၣ်မၤအီၤသပုၤကတၢ် လၢတၢဟီခဲလၢအဂီၢ် ဖဲတံအိးထီၣ်တံကတီၢ် နွံကတၢ် နံၤသဘျု (နီၣ်ဝဲဘၣ် 4 - 5) န့ၣ်လီၤ. ပုၤလူခေးတံမံလောင်တဖန် မ့ါခးန့ၣ် တၢဟီတဒုလၢ တံကွဲၢ်ဟ့ၣ်ကွဲၢ်စူးတံဟီၣ်ကဝီၤအံၤအပူၤ လၢအတမ့ါဘၣ်ဖဲ တံအိးထီၣ်တံနွံကတၢ်နံၤသဘျု အဆၢကတီၢ်ဒီး မ့ါအဲၣ်ဒီးမၤကျွဲၢ်အတၢဟီန့ၣ်, အမၤဝဲတံအံၤသ့ ဒီဖျီ တံသ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်ဖဲ DNR ဝဲဒါး, ဒီဖျီ တံမၤသကိးတံဆျာ်လီၤတံအဒိတံရဲၣ်တံကျဲ (partner-sampling program), မ့တမ့ါ ဒီဖျီ လံာ်ပရုတး-တံဆျာ်တံအဒိ တံပီးတံလီၤအစူၣ် (mail-in sampling kit) န့ၣ်လီၤ. တံဂ့ၢ်တံကျီဆူညါဘၣ်သး တံမၤသကိးတံဆျာ်လီၤတံအဒိ တံရဲၣ်တံကျဲ ဒီး လံာ်ပရုတး-တံဆျာ်တံအဒိ တံပီးတံလီၤအစူၣ်န့ၣ် တံဃုထံၣ်န့ၣ်အီၤဖဲ လံာ်ကဘျးပၤ 77 အပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢဟီလၢပုၤမၤန့ၣ်အီၤဖဲ ဟီၣ်ကဝီၤအံၤအပူၤအဂီၢ် တံသ့ဆၣ်ဖဲကီၢ်ဖဲအသံတံတြီဃာ်တဖန် တအိၣ်ဝဲဒၣ်နီတမံဘၣ်.

ကီစံဒိတဖှ် တံဟုဂ်တံအဒိ တံခွဲးတံယံတဖှ်

ပုလုးခးတံဟီတဖှ် အိဂ်ဒီးတံခွဲးတံယံတဖှ် လာကဆုထီဂ် CWD တံအဒိတဖှ် လာတံဟီလံအမန့ၤ ဖဲကီစံဒ်အံ တပုလုးလံအဂီၢ် ဒီဖျိ ကျဲးကျဲးလုလံတဖှ် န့ဂ်လီ.

တံမဲသကီး-တံဆုလီတံအဒိတံရဲဂ်တံကျဲး - DNR မဲသကီးတံဒီး ပုခးကုဆဲဂ်ဖဲကီဖဲဒီဒုအဖဲးတဖှ် ဒီးပုအဂါတဖှ် လာကထာဖိဂ်တံအဒိတဖှ်လံ တံဟီ လာအဘုဂ်တံပံလီ.တံဘဲတံအီလံ ပုခးတံဖိတဖှ်န့ဂ်လီ. ပုမဲသကီးတံတဖှ် အံ ကစံသုးကွဲးတံအဒိတဖှ်အံ ဒီးဆုတီဂ်ထီဂ်ဝဲဆု DNR လီ. တံမဲအဲထီဂ်န့တံ ကလိဂ်ဘုဂ်တံအဘုးအလဲတမံ လီ. တံအစါတဖှ် ကဘုဂ်တံပံဖျိတံထီဂ်အီလံ ဆဲးကျဲးန့တံ (အီလဲ) လီ. ပုမဲသကီးတံတဖှ် အစရီ တံထီဂ်န့ အီသုလံ ဆဲးကျဲးန့တံဖဲ mndnr.gov/cwd န့ဂ်လီ.

လံပဲရုတး - တံဆုတံအဒိတံရဲဂ်တံကျဲး - DNR ကဟုဂ်လီ တံပီးတံလီ လာအပံသုဒီး တံနဲဂ်ကျဲးတဖှ်, လံပဲတံ လာအလိဂ်ခဲလံဒီး ပလးစတုးထံဂ်တဖှ် လာတံကဆုထီဂ် တံအဒိ ဒီဖျိ လံပဲရုန့ဂ်လီ. ပုခးတံမဲလံဖိတဖှ်လံအသု တံယုထာခွဲးယံအံ အလီအိဂ်လာကထုးထီဂ် တံဟီအနီခိဂ်တြီဆဲအထဲ (lymph node) အဒိ, ဟုဂ်လီတံထာဖိဂ်တံဟီ အလီအကျဲး ဒီးပုခးတံဖိအဂါလံဆဲးကျဲးအဂီၢ် လာလံပဲတံတဖှ်အပု, ဒီးဆုလီတံပီးတံလီအစုဂ်ဆု ပုဆုထီဂ် ဆုလီတံလံထံကျဲး န့ဂ်တကျဲး. တံပီးတံလီအစုဂ်တဖှ်န့ မုအကလီ ဒီးတံယုန့အီလံဆဲးကျဲးန့တံဖဲ mndnr.gov/cwd သုန့ဂ်လီ. စရီဘုဂ်ထီဒီး တံမဲလံအဝဲဒီးတဖှ် ဖဲတံမဲန့တံပီးတံလီအစုဂ်တဖှ်သုဒ်န့ အိဂ်လံဆဲးကျဲးန့တံ အလီစုဂ်ကီးလီ. တံထာဖိဂ်အလီအကျဲးအိဂ်သနဲကွဲ, ပုဖးတံမဲလံဖိတဖှ်လံအအိဂ်သကုကီစံဂ် ကစုးကါဝဲ လံပဲရု တး-တံဆုတံအဒိ တံရဲဂ်တံကျဲးသုန့ဂ်လီ. တနံညါအံ, ပုဒီးန့ လံပဲရုတး-တံဆုတံအဒိ တံပီးတံလီ 10,000 စုဂ် ကသုဝဲ ဒီး တံကဟုဂ်နီလီအီ လံ ဟဲတုဆဲးမဲန့ဆဲ အဖိဒိဂ်လီ. အပုကွဲဂ်တနံ တံပီးတံလီအစုဂ် လာတံတစုးကါဘု အီတဖှ်န့ တံသုအီလံတနံညါအံအဂီၢ် သုဒီးန့ဂ်လီ.

ပူးပေါင်းတစ်ဖက်တစ်ဖက်အဖြစ် CWD တာ်ကွဲဟုတ်ကွဲစူး၊ တာ်ပဆာရဲဂ်ကျဲ၊ မုတမာ် တာ်ပတာ်ဆာ အဟိုတ်ကဝီဒိတ်တဖန်အပူ လာအကွဲထိုင်ဖလီဝဲလဲ၊ ကစူးကါ လိပ်ပရုတား-တာ်ပိးတာ်လီ တာ်ပထုထွေးယံ ဖဲလာနွဲကတာ်တာ်အိးထီဝ် တာ်ခေးတဟီ လာကျဲတဖန်ကတီ (နိတ်ဝဲဘာ် 4-5) နှင် ကြားမေးန့ဝဲအဝဲသ့အတိပိးတာ်လီ တချူးနွဲကတာ်န့ဝ်လီ။ တာ်အဒိတဖန်လာဘာ် တာ်ပန်းအိးလဲ၊ တဟီ အအိတ်ဖဲ နွဲကတာ်တာ်အိးထီဝ်နှင် တာ်ကဘာ်ဆာအိးအိတ်ဒီးတာ်ပနီဝ်လဲ၊ တာ်ထာ်ဖိုင်ဖဲ 72 နှင်ရံပဲ အတီပူန့ဝ်လီ။

တာ်ဘျူတြီယာ်တာ်သူးဆပ်ဖိကီဖိအစိတ်

ဆပ်ဖိကီဖိအစိတ်အဲအိပညီမ့ဝဲတာ်ဟီအခိတ်အိတ်ဒီး အညာ်ထံးရှုဒီး ပျိုလဲဖဲဒိတ်လီ။

တာ်ခေးန့တဟီဖဲလဲန့ဝ်.	တာ်ဘျူတြီယာ်တာ်သူးဆပ်ဖိကီဖိအစိတ်	တာ်ပံလီဆဲတဖန်
မံနိတ်စိထာ်အချု	တဟီ၊ တဟီ၊ မုတမာ် တဟီကိးကလုာ် အစိတ် လာဒီးန့လဲ၊ မံနိတ်စိထာ်အချု တတီဟီန့ဝ် တာ်စိတ်န့အိးဆူကီစိတ်ပူတ သ့ဘာ်. တာ်ဘျူတြီယာ်တာ်ခါအဲတြီယာ်ဝဲ ပူလဲအတအိတ်ဆိး လဲ၊ ကီစိတ်ပူတဖန် အတီစိတ်ဆာတာ်အစိတ်ဒိဒုမုတမာ် အကူအစိတနီ၊ လဲဒီ မံနိတ်စိထာ်ကျဲမုဒိတ်လီလဲ၊ သ့လီ။	တာ်အိတ်သးတဖန်လာတာ်တြီယာ် တာ်သူးတာ်စိတ်တဖန် အပူ၊ တာ်အကူအစိ လာအစိတ်လာ်တဖန်နှင် တာ်စိတ်ဆာ အိးသ့ ဆူ မံနိတ်စိထာ်အပူမုတမာ် အချုလာဟီဝ်ကဝီ ဒိတ်တဖန်အဲလီ။ - 1) တာ်ညာ်လွဲပူတပူ မုတမာ် ကူဆိ အဂါ ဖုင်လာတအိတ်ဒီး ပျိုလဲဖဲဒိတ် မုတမာ် အစိတ်ဘူးစဲ အသး 2) တာ်ညာ်လာတာ်ထူးထီဝ်ယာ်အပဲမုတမာ် တာ်ကူဒီးဘိတ်ယာ် (လာတာ်ဆါ တာ်ပူအဂီ၊ မုတမာ် နီကတီဂီ၊) 3) အဖဲဘုတ် ဒီးမဲတဖန် 4) အနါအိတ် မုတမာ် ဒိတ်ကူ ကဘျုတ်ကဆီ (ဒိတ်နီထူးရှု တဘာ် ဘျူးစဲအသးဘာ်), ဒီး 5) တာ်ဆးဒိဒုကျဲတာ်အဖဲဝဲ တာ်အိတ်သးတဖန်လာတာ်တြီယာ် တာ်သူးတာ်စိတ်တဖန် အပူ၊ တာ်အကူအစိလာအစိတ်လာ်တဖန် နှင်တာ်စိတ်ဆာ အိး သ့ဆူမံနိတ်စိထာ် အပူ၊ မုတမာ် အချုလာ ဟီဝ်ကဝီဒိတ် တဖန်အဲလီ။ -
တာ်သူးတာ်ကျဲ CWD ဟီဝ်ကဝီဒိတ်အပူ (DPAs 604, 605, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655, 661, 679, 684)	တဟီခဲလဲ၊ ပုဒ်ယုဒီး တဟီဖိတဖန်လာ ဘာ်တာ်ဟံးန့လဲ၊ တာ်သူးတာ်ကျဲ CWD ဟီဝ်ကဝီဒိတ်တခါအဲပူန့ဝ်ကဘာ်အိတ် ဒုင်လဲ၊ CWD ဟီဝ်ကဝီဒိတ်သရု၊ အပူတု၊ တာ်မဲလီ၊ တာ် တာ်ခေးကျဲအတီဟီပျို 'တထံနီတာ်ဆါယာ်ဘာ်' နှင်လီ။	
တာ်လီကိးတီလဲ၊ မံနိတ် စိထာ် အချုလာ တာ်သူး တာ်ကျဲ CWD ဒီးပဆာ ရံပဲကျဲ CWD ဟီဝ်ကဝီ ဒိတ်တဖန်	တာ်ဘျူတြီယာ်တာ်သူးဆပ်ဖိ ကီဖိ အစိတ်အိတ်လဲ၊ တာ်ခေးန့ တဟီလာ တာ်ဟုတ်ပျိုလီကဝီတဖန်အပူလဲ၊ တာ်သူးတာ်ကျဲ CWD ဒီးတာ်ပဆာရဲဂ်ကျဲ CWD ဟီဝ်ကဝီဒိတ်တဖန်လဲ၊ မံနိတ်စိထာ်အပူလီ။ တာ်အိးဖဲသဲစးလာ တာ်ကွဲဟုတ်ကွဲစူး CWD ဟီဝ်ကဝီဒိတ်လီ။	

တာ်ပိတ်ထွဲတာ်ဘျူတြီယာ်တာ်စိတ်ဆပ်ဖိကီဖိအစိတ်

ကမဲ၊စာ၊ပူးပေါင်းတစ်ဖက်တစ်ဖက် ကလူပိတ်ထွဲတာ်ဘျူတြီယာ်တာ်သူးဆပ်ဖိကီဖိအစိတ်လဲ၊ တာ်သူးတာ်ကျဲ၊မုတမာ် တာ်ပဆာရဲဂ်ကျဲ၊ CWD ဟီဝ်ကဝီဒိတ်တဖန်အပူအဂီ၊ DNR ကပံယာ်တာ်ကမံဒါတဖန်ဖဲ ပူးပေါင်းတစ်ဖက်တစ်ဖက်ကစူးကွဲတာ်ဟီ အစိတ်အတီအအိတ် လီ၊ တာ်တဖန်လီ။ တာ်ကမံဒါလီကျဲတဖန်ဒီး တာ်ဒီးန့အိးသ့ မုနီတဖန်နှင်တာ်ရဲပျိုယာ်အိးလဲ၊ mndnr.gov/cwd လီ။

သန့်အေးတိုက်တိုက်ကျွတ်ဖန်လျှင် CWD တာပိဆရာရန်ကျွဲဟိတ်ကဝိအင်္ဂါ

ဖဲကျိအခုအခါ တါအိးထီၣ်တါးခွဲကတါနံး၊ သဘူ့အဆာကတါ၊ တါလီၣ်တါကျွဲလၢလံာ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤလူၤခးတါမဲလံာ်တဖၣ်အင်္ဂါ လၢကဆုၤထီၣ် CWD တါအိတဖၣ်လီၤ. တါလီၣ်တါကျွဲလၢတါဟံၤဖျါအိၣ်ဒ် ပုၤမၤတါဖိမၤ (staffed) န့ၣ် ကအိၣ်ဒီး DNR ပုၤမၤတါဖိတဖၣ်ဖဲန့ၣ် လၢကထုးထီၣ်ကွဲၣ် တါအိတဖၣ် စးထီၣ်ဖဲ ဂီၤ 9 န့ၣ်ရံၣ် တုၤဆူ ဟါ 7 န့ၣ်ရံၣ်, နိၣ်ဝဲဘၣ် 4 - 6 န့ၣ်လီၤ. နီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤ (self-service) တါလီၣ်တါ ကျွဲန့ၣ် ကအိၣ်ဝဲဒၣ်စၢ်ကိးဖဲ ပုၤမၤတါဖိမၤ တါလီၣ်တါကျွဲတဖၣ်အံၤ လၢတါမၤကတါဝဲအလီၢ်ခဲ တါဟ့ၣ်လီၤတါအိအင်္ဂါ န့ၣ်လီၤ. ကယဲၤတါလီၣ်တါ ကျွဲ လၢတါဟံၤဖျါအိၣ်ဒ် နီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤတဖၣ်န့ၣ် ကအိၣ်ဒီး တါဟ့ၣ်လီၤတါအိ တါလီၣ်တါကျွဲတခါ လၢပုၤတုၤအိၣ်စ့ၤကါအီၤသ့ တနံၤ 24 န့ၣ်ရံၣ် ဒ်သီးပုၤလူၤခးတါမဲလံာ်တဖၣ် ကလူၤပိၤမၤထွဲ တါမၤကျိ အတၢ်လိၣ်တၢ်တဖၣ်လီၤ.

ဖဲတါခးတၢ်ဟီလၢကျိအခုအခါ အမုၢ်နံၤမုၢ်သိ အိၣ်လီၤတံာ်တဖၣ်အဆာကတါ၊ ပုၤလူၤခးတါမဲလံာ်တဖၣ် ဆူထီၣ်ဝဲ တါအိတဖၣ် ဖဲတါလီၣ်တါကျွဲ လၢလံာ် (ပုၤမၤတါဖိမၤ မ့တမ့ၢ် နီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤ) တခါလီၤလံာ် ခီဖျါစ့ၤကါ နီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤ တါပီးတါလီၤ လၢတါဟ့ၣ်လီၤအီၤ ဖဲတါလီၣ်တါကျွဲတခါ စ့ၣ်စ့ၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲတါဟီအခုအခါတခါလံာ်လၢအဆာကတါ၊ ပုၤလူၤခးတါမဲလံာ်တဖၣ် ဆူထီၣ်ဝဲ တါအိတဖၣ် ခီဖျါ တါမၤသကိးတါဆူလီၤတါ အိ တါရံၣ်တါကျွဲ, ခီဖျါ လံာ်ပရတၢ်း တါဆူလီၤတါအိ တါပီးတါလီၤအစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ခီဖျါ တါသ့ၣ်ဆၢဖးကတါဒီး DNR တါမဲလံာ် ဝဲကျိၤ သ့ဝဲ န့ၣ်လီၤ.

တါဂ့ၢ်တါကျိၤ လီၤတါလီၤဆဲးဘၣ်ဃး တါမၤသကိး တါဆူလီၤတါအိ တါရံၣ်တါကျွဲၤ ဒီး လံာ်ပရတၢ်း-တါဆူလီၤတါအိ တါပီးတါလီၤအစ့ၣ် တါရံၣ် တါကျိၤန့ၣ် အအိၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျိးပၤ 77 အပုၤန့ၣ်လီၤ.

တါဟံၤဖျါရံၣ်လီၤတဖၣ်အံၤ တဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးဒီး CWD တါလူၤခးတါမဲလံာ်လၢအစဲခံတဖၣ် ဘၣ်. ဖဲလီၣ်ကဝိတခါစ့ၣ်စ့ၣ်အပူၤ တါလီၣ်တါကျွဲတဖၣ် အဆိတလဲအသး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတါဂ့ၢ်တါကျိၤ သီသံၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဃး တါဒီးန့ၣ်တါလီၣ်တါကျွဲသ့တသ့အင်္ဂါ, လဲဆူ mndnr.gov/cwd.

တါဟံၤဖျါလီၤ ကဝိ(တဖၣ်)	ဂ့ၢ်	သန့်အလီၢ်အကျိ	သန့်အလီၢ်အိၣ်လီၤဆိး	ကဘၣ်လူၤပိၤမၤထွဲ ကျိ A တါအိၣ်ထီၣ် (နိၣ်ဝဲဘၣ် 4-6) ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
605	Cannon Falls	Lake Byllesby, Goodhue County Park	5001 Hwy 19, Cannon Falls, MN 55009	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
605	Faribault	Rice County Fairgrounds, ဖဲ ကသ့ၣ်ဂီၤ တရၢ် (red horse barn) အလီၢ်ခဲ, တါန့ၣ်လီၤကျဲ စးထီၣ်ဖဲ 2nd Ave NW မ့တမ့ၢ် Hiawatha Pioneer Trail (ကီၢ်စ့ၣ်ကျဲမုၢ်ဒိၣ် 3)	1814 2nd Ave NW, Faribault, MN 55021	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
605	Hastings	Lake Rebecca Park, လၢတါလီၤ အဆိကတါတတီၤ ဖဲ Lock ဒီး Dam Rd ကတါအလီၢ်	415 Lock and Dam Rd, Hastings, MN 55033	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
605	Kenyon	Kenyon Sportsmens Club	44954 10th Ave, Kenyon, MN 55946	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
605	Lonsdale	Rice County Hwy Department Shop	110 5th Ave NW, Lonsdale, MN 55046	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
605	New Market/ Lakeville	New Market Township Hall	8950 230th St E, Lakeville, MN 55044	နီၣ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
605	New Prague	Skluzacek's Quality Meats	400 Main St W, New Prague, MN 56071	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
605	Northfield	Northfield Archery Range	10353 Hall Ave, Northfield, MN 55057	နီၣ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
605	Rosemount	DNR Wildlife Office	15325 Babcock Ave E, Rosemount, MN 55068	နီၣ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
679	Deer River	DNR Forestry Station	403 Division St, Deer River, MN 56636	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
679	Grand Rapids	DNR Regional Headquarters	1201 E Hwy 2, Grand Rapids, MN 55744	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
679	Hill City	Sunny's Gas Station	35558 Hwy 200 E, Hill City, MN 55748	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
679	Nashwauk	Sinclair Station	830 1st St, Nashwauk, MN 55769	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
679	Swan River	Lucky Seven One Stop	16282 U.S. Hwy 2, Swan River, MN 55784	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ
679	Talmoon	Little Turtle Lake Store	49927 Minnesota Hwy 6, Talmoon, MN 56637	ပုၤမၤတါဖိတးန့ၣ်တါအိ အလီၢ်အကျိ

သန့်အေးတိုက်လီတိုက်ကျတဖန်လၢ CWD တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤဟီၣ်ကဝီၤအီၣ် အဆဲး

တၢ်ဟီၣ်လၢတၢ်ကဝီၤ(တဖန်)	ပုၤ	သန့်အလီၤအကျဲ	သန့်အလီၤအိၣ်လီၤဆိး	ကဘၣ်လူၤပိၣ်မၤထွဲ ကျဲ A တၢ်အိၣ်ထီၣ် (နီၣ်ဂ့ၢ်တၢ် 4-6)
604	Aitkin	DNR Wildlife Office	1200 Minnesota Ave S, Aitkin, MN 56431	နီၣ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
604	Brainerd	DNR Wildlife Office	1601 Minnesota Dr, Brainerd, MN 56401	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
604	Crosby	Cuyuna Country SRA; Croft Mine Parking Area	23150 Minnesota Hwy 6, Crosby, MN 56441 (parking lot 250 yards east)	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
604	Emily	Emily Volunteer Fire Department	20837 County Hwy 1, Emily, MN 56447	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
604	Nisswa	မ့ၢ်ထီၣ်တကပၤ ကမ့ၢ်ထံလီၤကဝီၤ တၢ်န့ၣ်လီၤအလီၤ	5056 Nashway Rd, Nisswa, MN 56468	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
604	Pine River	Cass County Fairgrounds	525 First St N, Pine River, MN 56474	နီၣ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Caledonia	Houston County Fairgrounds	1316 E Washington St, Caledonia, MN 55921	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Chatfield	Strongwell (တၢ်တအိးထီၣ်အိး ဖဲလၢနီၣ်ဂ့ၢ်တၢ် 6 သီအလီၤခဲတၢ်)	1610 U.S. 52, Chatfield, MN 55923	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Chatfield	Magnum Sports	20 Main St S, Chatfield, MN 55923	နီၣ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Granger	ဖဲ Granger အကလံးစိး ဘူးဒီး 120th St ဒီး Kingbird Rd (319) အကျဲကံတံၣ်	43.529806, -92.158889	နီၣ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Houston	BP Gas Station	801 E Cedar St, Houston, MN 55943	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Kasson	Hardware Hank	11 4th St SE, Kasson, MN 55944	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	La Crescent	La Crescent Joint Public Works Facility	450 S Chestnut St, La Crescent, MN 55947	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Mabel	Steam Engine Days Park	90 E Alpine Ave, Mabel, MN 55954	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Pine Island	အိၣ်ဖဲ Dollar General အကပၤ ဒီး ဖဲ 1st Ave NE ဒီး County Rd 11/Center Dr အကျဲကံတံၣ်	222 E Center St, Pine Island, MN 55963	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Plainview	Kreofsky Do It Best Building Supply	865 Enterprise Dr SW, Plainview, MN 55964	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Preston	DNR Forestry Office	912 Houston St NW, Preston, MN 55965	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Rochester	DNR Shop at Gordon Yeager WMA— Southwest Unit	2300 Silver Creek Rd NE, Rochester, MN 55906	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Rushford	Pam's Corner Convenience	107 Hwy 16, Rushford, MN 55971	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ

ဆဲးပိၣ်ထွဲထီၣ် ကဘျဲးပၤလၢခံတကဘျဲး

သန့်အေးတိုက်လီတိုက်ကျတဖန်လၢ CWD တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤဟီၣ်ကဝီၤအီၣ် အဆဲး

တၢ်ဟီၣ်လီၤတၢ်ကီၤ(တဖန်)	ဌာန	သန့်အလီၤအကျဲ	သန့်အလီၤအိၣ်လီၤဆိး	ကဘၣ်လူၤဟီၣ်မၤထွဲ ကျိ A တၢ်အိၣ်တီၣ် (နီၣ်ပုၤဘၣ် 4-6)
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Spring Valley	ဌာနဟီၣ်ခိၣ်လီၤ မိၣ်သကိးမဲၣ်ဒီး Spring Valley Public Utilities	101 S Section St, Spring Valley, MN 55975	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	St Charles	Winona County Fairgrounds (behind A&W All American Foods)	518 W 6th St, Saint Charles, MN 55972	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Stewartville	Bear Cave Park	800 10th St NW, Stewartville, MN 55976	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Whitewater WMA	Whitewater WMA Wildlife Office	15035 MN 74, Altura, MN 55910	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Wilson	Riverland Trucking	29622 County Rd 12, Winona, MN 55987	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 655	Winona	Fleet Farm	920 U.S. Hwy 61, Winona, MN 55987	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
661	East Grand Forks	Cabelas	210 Demers Ave NW, East Grand Forks, MN 56721	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
661	Oslo	Oslo City Red River ချဲဟးတီၢ်အလီၤ	Entrance for boat access near intersection of Bridge St and 2nd Ave W, Oslo, MN 56744	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
661	Crookston	Kustom Kollision	807 Marin Ave, Crookston, MN 56716	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
661	Climax	Tronnes Farm တၢ်ပတုၣ်သိလုၣ် လီၤကဝီၤ, ကျဲဘးခီ မိၣ်သကိးမဲၣ်ဒီး Corner Bar	101 W Broadway, Climax, MN 56523	နီၣ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
661	Beltrami	City of Beltrami Old Fire Station (West Central Ag ကလံးစီး 6th St ဒီး Atlantic အကျဲကိၣ်တၢ်အကဟၤ)	507 Atlantic Ave, Beltrami, MN 56517	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
661	Warren	Marshall County Fairgrounds	56762 520 N 8th St, Warren, MN 56762	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
684	89 Bar & Grill	The 89 Bar and Grill	8083 Old Long Lake Rd NW, Bemidji, MN 56601	နီၣ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
684	Bagley	Cenex Station	1309 Central St W, Bagley, MN 56621	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
684	Becida	Becida Bar and Grill	13718 County 9, Becida, MN 56678	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
684	Bemidji	DNR Wildlife Office	2114 Bemidji Ave N, Bemidji, MN 56601	နီၣ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
684	Bemidji North	Beltrami County Fairgrounds	7223 Fairgrounds Rd NW, Bemidji, MN 56601	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
684	Bemidji South	Cenex Station (Hwy 2 and 71)	120 Convenience Ln SE, Bemidji, MN 56601	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
684	Blackduck	Timberline Sport 'n' Convenience	209 Summit Ave W, Blackduck, MN 56630	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ
684	Itasca State Park, North Entrance	Itasca State Park—ကလံးစီး ကျဲစၢၤ	16879 N Entrance Dr, Shevlin, MN 56676	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ်အလီၤအကျဲ

ဆဲးဟီၣ်ထွဲတီၣ် ကဘၣ်မၤပၤလၢခံတကဘၣ်မၤ

သန့်အိတ်တိုက်ကျတဖန်လၢ CWD တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤဟံၣ်ကစီၤအဂီၢ် အဆဲး

တၢ်ဟံၣ်လံၤပျဲၤလီၤ ကစီၤ(တဖန်)	ဌာၢ်	သန့်အလီၢ်အကျဲ	သန့်အလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိး	ကဘၣ်လူၤဟိံမၤထွဲ ကျိ A တၢ်အိၣ်တီၢ် (နီၣ်ဂ့ၢ် 4-6)
684	Lake George	Lake George Community Park	37110 U.S. Hwy 71, Lake George, MN 56458	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အိၣ် အလီၢ်အကျဲ
684	Tenstrike	Pour Willies	122 Main St, Tenstrike, MN 56683	နီၣ်ကစီၤ-ကဘၣ်မၤ

သန့်သန့်တင်မကျော်တင်လီတင်ကျဲတဖန်လၢ CWD တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စူးဟီၣ်ကဝီၤအဂီၢ်

ဖဲတၢ်ခးတၢ်ဟီၣ်လၢကျဲအခူအခါ တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ခးနွံကတၢ်နံၤသဘူအဆၢကတီၢ်, တၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢလံာ်တဖန်န့ၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တဖန်အဂီၢ် လၢကဆၢထီၣ် CWD တၢ်အဒိတဖန်လီၤ. တၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါအိၣ်ဒီး ပုၤမၤတၢ်ဖိမၤ (staffed) န့ၣ် ကအိၣ်ဒီး DNR ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖန်ဖဲန့ၣ် လၢကထုးထီၣ်ကွၢ် တၢ်အဒိတဖန် စးထီၣ်ဖဲ ဂီၤ 9 န့ၣ်ရံၣ် တုၤဆူ ဟ့ၣ် 7 န့ၣ်ရံၣ်, နိၣ်ဝဲဒၣ် 4 - 6 န့ၣ်လီၤ. နီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤ (self-service) တၢ်လီၤတၢ်ကျဲန့ၣ် ကအိၣ်ဝဲဒၣ်စ့ၢ်ဂီၤဖဲ ပုၤမၤတၢ်ဖိမၤ တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖန်အံၤ လၢတၢ်မၤကတီၢ်ဝဲၤအလီၢ်ခဲ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အဒိအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ကယံၤတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ လၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါအိၣ်ဒီး နီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤတဖန်န့ၣ် ကအိၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အဒိ တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖန် လၢပုၤတုၤအိၣ်စူးကါအိၣ်သ့ တနံၤ 24 န့ၣ်ရံၣ် ဒိသိးပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တဖန် ကလူၤပိာ်မၤထွဲ တၢ်မၤကွၢ် အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖန်လီၤ.

ဖဲတၢ်အိးထီၣ်တၢ်ခးနွံကတၢ်နံၤသဘူ, အလီၢ်ခဲ ကျဲအခူအခါ အမုၢ်နံၤမုၢ်သိ အိၣ်လီၤတဲာ်တဖန်အဆၢကတီၢ်အခါ ဒီး ဖဲကယံၤတၢ်ဟီၣ်အခါအဂူအဂၤ အဆၢကတီၢ်အခါ, ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တဖန် ဆူထီၣ်ဝဲ တၢ်အဒိတဖန် ဒီဖျါ တၢ်မၤသကိးတၢ်ဆူလီၤတၢ်အဒိ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ, ဒီဖျါ လံာ်ပရတၢး တၢ်ဆူလီၤတၢ်အဒိ တၢ်ပိးတၢ်လီၤအစူၣ် မ့တမ့ၢ် ဒီဖျါ တၢ်သ့ၣ်ဆၢဖးကတီၢ်ဒီး DNR တၢ်မံၤလံာ် ဝဲၤကျဲၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဃး တၢ်မၤသကိး တၢ်ဆူလီၤတၢ်အဒိ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီး လံာ်ပရတၢး-တၢ်ဆူတၢ်အဒိ တၢ်ပိးတၢ်လီၤ အစူၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤန့ၣ် အအိၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျံးပၤ 77 အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါရဲၣ်လီၤတဖန်အံၤ တဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးဒီး CWD တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ်လၢအစၢခဲတဖန် ဘၣ်. ဖဲလီၤကဝီၤတၢ်ခါစ့ၣ်စ့ၣ်အပူၤ တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖန် အဆီတလဲအသး သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ထဲ DPA 169 အတၢ်လီၤတနီၤနီၤ အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စူးတၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ သီသိၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ဒီးန့ၢ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲသ့တသ့အဂီၢ်, လဲၤဆူ mndnr.gov/cwd.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါဂီၢ်ကဝီၤ (တဖန်)	ဂ့ၢ်	သန့အလီၢ်အကျဲ	သန့အလီၢ်အိၣ်လီၤဆိး	ကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲ ကျဲ A တၢ်အိၣ်ထီၣ် (နိၣ်ဝဲဒၣ် 4-6)
110, 169, 197, 259, 287	Akeley	Genex	440 Broadway St E, Akeley, MN 56433	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိ အလီၢ်အကျဲ
110, 169, 197, 259, 287	Backus	Godfrey's True Value	964 State 371 NW, Backus, MN 56435	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိ အလီၢ်အကျဲ
110, 169, 197, 259, 287	Cass Lake	Cass Lake ကဗျာ် တၢ်တုၤအိၣ်မၤန့ၣ်ချဲအလီၢ်	5766 U.S. Hwy 2, Cass Lake, MN 56633	နီၢ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
110, 169, 197, 259, 287	Kelliher	ဂ့ၢ်ပဒိၣ်ဟီၣ်ဒိၣ်လီၤ ဖဲ Village One Stop ဒီး Liquor Store အံၤ အဘၣ်စၢၤ	143 Clark Ave S, Kelliher, MN 56650	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိ အလီၢ်အကျဲ
110, 169, 197, 259, 287	Northome	Koochiching County Fairgrounds	12099 U.S. Hwy 71, Northome, MN 56661	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိ အလီၢ်အကျဲ
110, 169, 197, 259, 287	Park Rapids	DNR Wildlife Office	603 1st St W, Park Rapids, MN 56470	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိ အလီၢ်အကျဲ
110, 169, 197, 259, 287	Squaw Lake	Firehall/Community Center	51272 State Hwy 46, Squaw Lake, MN 56681	နီၢ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
110, 169, 197, 259, 287	Walker	U.S. Forestry Department	201 Minnesota Ave E, Walker, MN 56484	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိ အလီၢ်အကျဲ
256, 257, 262, 265	Ada	MNDOT Truck Station	680 4th St E, Ada, MN 56510	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိ အလီၢ်အကျဲ
256, 257, 262, 265	Brooks	Brooks Travel Plaza (SW တၢ်ပတုၣ်သိလုၣ်အလီၢ် အန့ၣ်ထံး -န့ၣ်လီၤယံၤယံၤလၢ ကျဲမ့ၢ်ဒိၣ် 59)	701 Hwy 59 S, Brooks, MN 56715	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိ အလီၢ်အကျဲ
256, 257, 262, 265	Erskine	DNR Wildlife Office	127 Bradley Blvd, Erskine, MN 56535	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိ အလီၢ်အကျဲ
256, 257, 262, 265	Felton	Felton Country Store	102 7th St, Felton, MN 56536	နီၢ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ
256, 257, 262, 265	Fertile	Northdale Oil	702 N Mill St, Fertile, MN 56540	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၣ်တၢ်အဒိ အလီၢ်အကျဲ
256, 257, 262, 265	Hendrum	Nepstad Oil	133 U.S. 75 N, Hendrum, MN 56550	နီၢ်ကစၢ်-ကဘၣ်မၤ

သန့်လွယ်တိုက်တိုက်တိုက်တိုက်တိုက် CWD တိုက်ကွပ်ကွပ်ကွပ်ကွပ်ကွပ်ကွပ် အဆေး

တပတ်လ်ပျဲလ်ကစီ (တဖု)	ပုဂံ	သန့်အလီအကျ	သန့်အလီအိဉ်လီဆီး	ကဘဉ်လူပိဉ်မထွဲ ကျီ A တိုအိဉ်ထီဉ် (နိဉ်ပုဘဉ် 4-6)
256, 257, 262, 265	မုဉ်နုဉ်တကယု 5 မဲးလဉ် ဒီး ကလဲးစီး တကယု 1 မဲးလဉ် လာ Mentor	DNR Roving Crew Office	31077 MN 32, Mentor, MN 56736	နီကစါ-ကဘဉ်မ
256, 257, 262, 265	Moorhead	Moorhead Police Department Gun Range	2200 15th Ave N, Moorhead, MN 56560	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
256, 257, 262, 265	Red Lake Falls	Red Lake Falls Veterinary Clinic	10044 205th St SW, Red Lake Falls, MN 56750	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
256, 257, 262, 265	Thief River Falls	DNR Wildlife Office	246 125th Ave NE, Thief River Falls, MN 56701	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
256, 257, 262, 265	Twin Valley	Heritage Center and Art Foundation	104 1st St NE, Twin Valley, MN 56584	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
101, 201, 260, 263, 268	Caribou	Roseau River Caribou Water Access, မုဉ်ထီဉ်တကယု 2 မဲးလဉ် လာ Caribou	48.979247, -96.405416	နီကစါ-ကဘဉ်မ
101, 201, 260, 263, 268	Greenbush	Greenbush Race Park	700 County Rd 7, Greenbush, MN 56726	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
101, 201, 260, 263, 268	Lancaster	Bernstrom Oil Convenience Store	218 U.S. 59, Lancaster, MN 56735	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
101, 201, 260, 263, 268	Karlstad	Karlstad Eagles Club	208 Main St N, Karlstad, MN 56732	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
101, 201, 260, 263, 268	Stephen	Chale Tire and Oil	360 U.S. 75, Stephen, MN 56757	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
101, 201, 260, 263, 268	Lake Bronson	Cenex	250 S State Ave, Lake Bronson, MN 56734	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
101, 201, 260, 263, 268	St. Vincent	Chale's Service and Oil Co	3972 U.S. 75, St. Vincent, MN 56755	နီကစါ-ကဘဉ်မ
101, 201, 260, 263, 268	Roseau River WMA	DNR Wildlife Office	27952 400th St, Roseau, MN 56751	နီကစါ-ကဘဉ်မ
101, 201, 260, 263, 268	Grygla	DNR Forestry Office	239 E Park Dr, Grygla, MN 56727	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
101, 201, 260, 263, 268	Thief Lake WMA	DNR Wildlife Office	42280 240th Ave NE, Middle River, MN 56737	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
101, 201, 260, 263, 268	Wannaska	DNR Forestry Office	16945 Hwy 89, Wannaska, MN 56761	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
101, 201, 260, 263, 268	Middle River	Cenex	110 Mc Kenzie Ave, Middle River, MN 56737	နီကစါ-ကဘဉ်မ
101, 201, 260, 263, 268	Skime	Olson-Skime Store	10432 County Rd 9, Wannaska, MN 56761	နီကစါ-ကဘဉ်မ
233, 255, 293, 341, 342	Austin	Jay C. Hormel Nature Center	1304 21st St NE, Austin, MN 55912	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ
233, 255, 293, 341, 342	Blooming Prairie	Miner's Outdoor & Rec	635 6th St SE, Blooming Prairie, MN 55917	ပုမတဝါဖိဟံးနုဉ်တိုအိဉ် အလီအကျ

ဆေးပိဉ်ထွဲထီဉ် ကဘျီးပုလးခံတကဘျီး

သနူလတၢ်မၤကွၢ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖၣ်လၢ CWD တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စးဟီၣ်ကဝီၤအဂီၢ် အဆး

တၢ်ဟီၣ်ပျဲလီၢ်ကဝီၤ (တဖၣ်)	ပျဲ	သနူအလီၢ်အကျဲ	သနူအလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိး	ကတၢၢ်လူၤပိၣ်မၤလွဲ ကျိ A တၢ်အိၣ်ထီၣ် (နီၣ်တဖၣ် 4-6)
233, 255, 293, 341, 342	Goodhue	USDA/SWCD Building	104 E 3rd Ave, Goodhue, MN 55027	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အဒိအလီၢ်အကျဲ
233, 255, 293, 341, 342	Lake City	DNR Office	1801 S Oak St, Lake City, MN 55041	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အဒိအလီၢ်အကျဲ
233, 255, 293, 341, 342	Owatonna	DNR Rice Lake State Park	8485 Rose St, Owatonna, MN 55060	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အဒိအလီၢ်အကျဲ
233, 255, 293, 341, 342	Red Wing	4 Seasons Sports	2301 Old W Main St, Red Wing, MN 55066	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အဒိအလီၢ်အကျဲ
233, 255, 293, 341, 342	Wabasha	Wabasha County Fairgrounds	99 Coulee Way, Wabasha, MN, 55981	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အဒိအလီၢ်အကျဲ
233, 255, 293, 341, 342	Zumbro Falls	Zumbro Falls City Park, ကျဲဖိၢ်ပုၤ အကလံၤထံးမုၢ်ထီၣ် ယံးဒီး Railroad ကျဲ	387 Water St, Zumbro Falls, MN 55991	ပုၤမၤတၢ်ဖိဟံးန့ၢ်တၢ်အဒိအလီၢ်အကျဲ

တၢ်တြီတၢ်ဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်တၢ်ဟီအဆၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ဟီ(deer)အဆၣ်န့ၣ် ဒုးအိၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆါတၢ်ကူဘၣ်ကံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ဟီ(deer)အဆၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဟီလီၤ. မ့တမ့ၢ် ဘၣ်လီၤဘၣ်, တၢ်သ့တၢ်သ့, တၢ်ဒီးတၢ်လၢ, တၢ်ချဲတၢ်သ့, လီၤဘီဒီးတၢ်အိၣ်အဂၤလၢအထူးန့ၣ် လွဲန့ၣ် တၢ်ဟီ(deer) အသးသ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လူၤခးတၢ်ဟီ ခိဖျိစူးကါတၢ်အဆၣ်န့ၣ် တဖိးမိဒီးသဲစး လၢကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျဲအ ပူၤဘၣ်. ကျိဆူကဘျဲးဟ့ၣ် 64 ဒိသီးကဒီးန့ၣ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိဘၣ်ထွဲတၢ်ဟ့ၣ်အိၣ် တၢ်ဟီ(deer)အဆၣ်ဒီးတၢ်ဆဲထုအတၢ် လီၤဆီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖိတၢ်လံၤအိၣ်ထူးန့ၣ်တၢ်ဟီ (deer) အသးတဖၣ်န့ၣ် အကမ့ၢ်န့ၣ်ဆၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်ဘျီထီၣ်အိၣ်ဒိသီးကထူးန့ၣ် လွဲန့ၣ် တၢ်ဟီ (deer) အဂီၢ်, ဒိအမ့ၢ်ဝဲဒၣ် အံသ့, ဟီၣ်လၢပနံၣ်, ဒီးတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်စံးလၢအပၣ်ဃုာ်ဒီးစၢၣ်ဘၣ်ယူၤရဲး (cervid urine) (အဒိ-ဒိအံနံဟံၣ် (“doe in heat”), တၢ်သ့ၣ်, တၢ်သိအချဲ, တၢ်အ့ၣ်, မ့တမ့ၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိန့ၣ်ဒိထံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ဟီ (deer အဆၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်တြီအိၣ်ဖဲတၢ်လီၤလၢတၢ်ထံၣ်န့ၣ် လၢကီၢ်ရူၣ် ဘၣ်တြါနံၣ် (Beltrami), , ခၣ်တၢ် (Carlton), ခဲးစကီ(Chisago), ဒၣ်ကလး (Douglas),အံးစတံး (Isanti), အၣ်ထါစကၣ် (Itasca), ခဲနဘဲး (Kanabec), ခူခွဲၣ် (Koochiching), ဝုး(ဒ်)နီၣ် (Lake of the Woods), ဖဲနံ (Pine), ဖိး (Pope), ရိစီ (Roseau) ဒီး စတၢန် (Stearns) တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ဒိသီးကဒီးန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိဘၣ်ထွဲ တၢ်ဆါထါ CWD အါထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လဲၤကျိဆူ DNR အပုၣ်ယဲးသန့ mndnr.gov/cwd တက့ၢ်.

တဟ် (deer) – တါခးချ်

နံသီဆာကတီၢ်လၢခးအီၤသ့—

လါစဲးပထုဘၢၣ် 16-လါဒိၣ်စဲဘၢၣ် 31

လံာ်ပျဲခးချ်ညီနီၤ — ထဲဒုၣ်လၢတဟ်ဖါ (buck) ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်—တါခးအီၤသ့ထဲလၢတဟ်ဖါတဖၣ်, လံာ်ပျဲခးချ်ညီနီၤအံၤ တါစူးကါအီၤသ့လၢကခးတဟ် (deer) မိၣ်ဂုၤဖါဂုၤသ့လၢတါလီၢ်တဖၣ်ဝဲတရဲးကီၢ်စဲၣ် န့ၣ်လီၤ.

တါလီၢ်လၢအအိးထီၣ်တဖၣ် — ပုၤခးချ်တဖၣ်ကခးတဟ်သ့လၢ တါလီၢ်ဝဲတရဲးကီၢ်စဲၣ်လၢဒီးန့ၣ်တါပျဲတဖၣ်တလၢကွၢ်ထဲ လၢ အံးထးစကတီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ် (Itasca State Park) (တါဟ်လီၢ်နီၣ်ဂံၢ်287 (deer area 287)) န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်တဒီးန့ၣ်စိန့ၣ်ကမိၤခီဖျိမံၣ်န့ၣ်စိထီၣ်တါဒိသဒၢ ဘၣ်ဃးပုၤတဂၤစုၣ်စုၣ်အတၢ်သိၣ်တါသီ (Minnesota Personal Protection Act)န့ၣ်, ပုၤတဂၤန့ၣ်စိၣ်ကျိၤ ဒီးချ်လၢကခးတဟ် (deer) အဂီၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တါကူတါသိးလၢအကဝီၤ ဖဲ လါအိးကထီၣ်တါ 19-22 သီ

တါကဘၣ်ကတါကူတါသိးအဖိခိၣ် အလွၢ်ဘီဂီၢ်/ဂီၢ်စါဖဲတါဆာကတီၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တါခးန့ၣ်တဟ်(deer)တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ် တါပျဲ ဟ့ၣ်ခးအီၤလၢ ကီၢ်ဒိတဘၣ်ဖဲတဟ်(deer) သးစါအဆာကတီၢ် ဒီးတါလီၢ်လီၤဆီလၢတဟ် (deer) အနၢတထီၣ်ဒိဘၣ် အဆာ ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တါဟ်ပနီၣ်ထၢၣ် တါလီၢ်လၢတါပျဲအီၤတဖၣ်အိၣ်တုၢ်

ကွၢ်ကဘျဲးပုၤ 71 ဒီး 72 ဒ်သိးကပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ အတါဟ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ထွဲထၢၣ်အဒိၣ်အဆဲးလၢ တါဟ့ၣ်ပျဲအီၤဖဲန့ၣ်တါလီၢ်လၢဒီး န့ၣ်တါပျဲလၢကခးတဟ်(deer)အဂီၢ် ဒီးဘၣ်တါတီၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ mndnr.gov/hunting/deer/map.html အလီၤတက့ၢ်. နမ့ၢ် ခးတဟ် (deer) အနၢတအိၣ် ဒ်ဘၣ် ခီဖျိလၢတါဖိၣ်မဲဟ့ၣ်ပျဲအဂီၢ်, လၢအမ့ၢ် မိၣ်ဂုၤဖါဂုၤသ့, 2 ဒုအဂီၢ်သ့, 3ဒုအဂီၢ်သ့, မ့တမ့ၢ် 5 ဒုအဂီၢ်သ့န့ၣ်, နတါပျဲ လၢတါခးချ်အဂီၢ်န့ၣ် ကစူးကါအီၤသ့လၢကခးတဟ်(deer) မိၣ်ဂုၤဖါဂုၤသ့န့ၣ်လီၤ. တါပျဲခးအါထီၣ် တါတဖၣ် (bonus permits) န့ၣ် တါစူးကါအီၤကသ့ဝဲဒ်သိးကမၤန့ၢ်တဟ်လၢအနၢတအိၣ်တဖၣ်လၢတဟ်-2 ဒု တါဟ်ပနီၣ်, တဟ်-3 ဒု တါဟ်ပနီၣ်, ဒီးတဟ်-3 ဒု တါဟ်ပနီၣ် အလီၢ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ, ဒီးဖဲတဟ်အနၢတအိၣ် အခုအခါဆိကတီၢ် အိးထီၣ်သးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.တါပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤတါဆါ လံာ်ပျဲတဖၣ်န့ၣ် တါစူးကါအီၤလၢ 600-တါရဲၣ်လီၤ. တါပျဲဟ့ၣ်ခးလီၢ်ကဝီၤ တဖၣ်အပူၤ ဒီး ဖဲတါလုၤခးတါမံၤလၢ တါရဲၣ်တါကျဲၤလီၤဆီတဖၣ်အပူၤ လၢအိၣ်ဖဲလံာ်ကဘျဲးပုၤ 74, ဖဲတါတုၢ်လီၢ်အီၤအလီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တါဂ့ၢ်အလၢအပျဲအိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျဲးပုၤ 75 အပူၤလီၤ.

တါပျဲဟ့ၣ်ခးထဲတဟ်ဖါ (Buck) တဖၣ်အလီၢ်

တလၢကွၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဆိးဝဲလၢအသးနံၣ်တလၢကွၢ် 84 တဖၣ်, တဟ် (deer)လၢအနၢတအိၣ်တဖၣ် တါ တပျဲဟ့ၣ်ခးအီၤ ခီဖျိ ချ်လဲးစ့ၣ်ဖဲတါလီၢ်လၢတါဟ်ပနီၣ်အီၤလၢကမ့ၢ်ထဲတဟ်ဖါ(buck)အလီၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်ပျဲဟ့ၣ်ခးချ်န့ၣ်တါကစူးကါ အီၤသ့ထဲတါခးတဟ်ဖါ (buck) လၢအဖိးသဲစးတဖၣ်ဖဲတါလီၢ်တဖၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ချ်တဖၣ် (Crossbows)

ကွၢ်လၢကဘျဲးပုၤ 60 ဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တါဂ့ၢ်တါကျိၤဘၣ်ထွဲတါခးတဟ်ဒီးချ်တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

တါဟ့ၣ်မၤဘျဲးတါဟ်ညၢၣ်အတါရဲၣ်တါကျဲၤ

တါဟ့ၣ်မၤဘျဲးတါဟ်ညၢၣ်န့ၣ် ပျဲဟ့ၣ်ပုၤခးတဟ်တဖၣ် လၢကဟ့ၣ်မၤဘျဲးတါဟ်လၢ အခးန့ၢ်ဝဲတဖၣ်ဒ်သိးတါကနီၤလီၤ ဘၣ်အီၤဆူ တါနီၤလီၤတါအိၣ်တါအီၤအလီၢ်တဖၣ်လၢ ပုၤခးတဟ်တလီၢ်ဟ့ၣ်အပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကလဲၤဟ့ၣ် တါဟ်ဖဲ ပုၤရဲၣ်ကျဲၤပုၤန့ၣ်လီၤမၤသးကးတါတီၣ်ထီၣ်ဝဲလၢDNRအပုၤယဲၤသးန့ၣ်အလီၤသ့ထီၣ်ဘီန့ၣ်လီၤ.တရဲၣ်တါကျဲၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ဖဲပုၤတါဟ်ညၢၣ်တဘျီ \$1 လၢတါဟ့ၣ်တါပျဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. DNR ဒီး မံၣ်န့ၣ်စိထီၣ် တါညၢၣ်တါဖျဲးဝဲကျိၤ (Minnesota Department of Agriculture) ဆီၣ်ထွဲတါဖိၣ်တါဟ်ဒီး တါဟ့ၣ်မၤဘျဲးတါဟ်အညၢၣ်လၢလၢပျဲပျဲန့ၣ်လီၤ. တါဟ်ညၢၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီး ဖရိၣ်ထံနံၣ်လၢ အဂ့ၢ်ဒီးတါအိၣ်ဆုၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တါဘၣ်အါ ဒီးစါန့ၣ်တါကပဒုၣ်ဃးမၤခး အီၤ သ့ခီဖျိတါစူးကါ ကျိၤချ်သုၣ်သုၣ်လၢတအိၣ်ဒီးအစုၣ် မ့တမ့ၢ် ကျိၤချ့လၢအအိၣ်ဒီးတါကၤဃာ်အီၤအါအါ, ဒ်အမ့ၢ်ကျိၤချ် ဘီၣ်ခိၣ်, ဒီးတါခးဒိဘၣ်အလီၢ်လၢအမိၢ်ပုၤ, လၢတဘျဲးဒီးအညၢၣ်လၢအရဲၣ်ဒိၣ်တဖၣ်အကျိၤ ဒီးဘၣ်တါတံာ်ကွၢ်အညၢၣ်လၢ အဘျဲးဒီး တါခးဘၣ်အီၤအလီၢ်တဖၣ်ဂုၤဂုၤန့ၣ်လီၤ.

တဟီ (Deer) —တဟီအနာတအိပ် ပှးခးစိတၢ်အကတီၢ်

နံၤသီဆၢကတီၢ်လၢခးအီၤသ့—	အိးကထိဘၣ် 19-22
လီၢ်ကဝီၤလၢ တဟီအနာထီၣ်သီအကတီၢ်အိးထီၣ်သးတဖၣ်—	တၢ်လီၢ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲ - 214, 215, 218, 219, 221, 222, 223, 225, 227, 229, 236, 277, 341, 342, 605, 643, 645, 646, 647, 648, 649, 661, ဒီး 701.

ပှးလူၤခးတၢ်မံၤလၢတဖၣ် ကဘၣ်ခးတၢ်ဖဲ တဟီတၢ်ပျဲလီၢ်ကဝီၤ 23 ခါ လၢတၢ်ပျဲထီၣ်အီၤလၢထး တတီၢ်တီၢ်အပူၤ ဒီး နတဟီလဲၤစ့ၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဒိသိးလီၢ်သးဒီး တၢ်စုကဝဲၤအကလုာ် လၢနကစူးကါအီၤ ဖဲတၢ်အခူအခါအံၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်စူးကါ တၢ်စုကဝဲၤလၢလၢတဖၣ်အပီၤ ပှးလူၤခးတၢ်မံၤလၢတဖၣ်န့ၣ် အလီၢ်တအိၣ်လၢ ကဟံးန့ၢ် ကတီၢ်ဆိ—တဟီအနာတအိၣ် တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတမံၤ လၢကန့ၣ်လီၤဟံၤဃုာ်အဂီၢ်ဘၣ်-

- ကျိတဖၣ် → ကျိ တဟီ လဲးစ့ၣ်
- ချဲၣ်(Archery) တၢ်ပိးတၢ်လီၤ → ချဲၣ် တဟီ လဲးစ့ၣ်
- တံၤလီၤ → တံၤလီၤ တဟီ လဲးစ့ၣ်
- ချဲၣ် (crossbow) → ကျိ မ့တမ့ၢ် ချဲၣ် တဟီ လဲးစ့ၣ်

လၢကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျီ ထၢၣ်တၢ်ဟံၤပနီၣ် ဒီးတၢ်ပျဲခးတဟီလီၢ်ကဝီၤ ထၢၣ်တၢ်ဟံၤပနီၣ် အမဲညါ, ထၢၣ်တၢ်ဟံၤပနီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ တဟီအနာ တအိၣ် 3 ခု န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တၢ်ဟံၤလၢ ကခးန့ၢ် တဟီအနာထီၣ်သီ အါန့ၢ်ဒီး 1 ခု မ့တမ့ၢ် နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီး ပၤဃာ် နမီၢ်ပၤလဲးစ့ၣ် ဒိသိးကဘျးစဲပနီၣ် တဟီအဖါဖိးသဲစး 1 ခု လၢတၢ်အကတီၢ်လၢခဲတခါအပူၤအဂီၢ် အယီၣ်န့ၣ်, နကဘၣ်ပှးအါထီၣ် လဲးစ့ၣ် တဖၣ်လီၤ.

တၢ်လၢလၢတဖၣ်အံၤ တၢ်စူးကါအီၤ လၢကမၤပှးထၢၣ်တၢ်ဟံၤပနီၣ်အံၤ သ့န့ၣ်လီၤ -

- တဟီအနာထီၣ်သီ တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ် (\$8.50 ထံလီၢ်ကီၢ်ဖိတဖၣ်) တၢ်စူးကါအီၤလၢ တဟီအနာထီၣ်သီ အကတီၢ်အံၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် CWD တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢစါခဲ အကတီၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- မ့ၢ်တလပှးထီၣ်တးဒီးဘၣ်လၢ တဟီအနာထီၣ်သီ အကတီၢ်အပူၤန့ၣ် တၢ်ပျဲလီၤဆီထီၣ်တၢ်တဖၣ် (\$18 ထံလီၢ်ကီၢ်ဖိတဖၣ်) အဖိးဝဲဒီးသဲစး လၢကယဲၤမ့ၢ် တၢ်အကတီၢ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ် (\$2.50) တၢ်စူးကါအီၤလၢ 600-တၢ်ရဲၣ်လီၤ တၢ်ပျဲခးတဟီ လီၢ်ကဝီၤ တဖၣ် အပူၤ သ့ဝဲ ဒီး ဖဲတၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီတဖၣ်အပူၤ လၢအိၣ်ဖဲလံာ်ကဘျးပၤ 74, ဖဲတၢ်ဂ့ၢ်လီၢ်အီၤအလီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တလပှးထီၣ်တးဒီးဘၣ်လၢ တဟီအနာထီၣ်သီ အကတီၢ်အပူၤန့ၣ် တၢ်စူးကါအံၤသ့ဝဲလၢ တၢ်အကတီၢ် အဂၤတဖၣ်အပူၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်စူးကါ တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးဟံၤဖိၣ်တခါလၢလၢ သ့န့ၣ်လီၤ. အဒိ, နပှး နကျိ တဟီလဲးစ့ၣ် + တဟီအနာထီၣ်သီ တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတမံၤ + တၢ်ပျဲလီၤဆီထီၣ်တၢ်တခါ ဒီး ဘျးစဲပနီၣ် တဟီအနာထီၣ်သီ 3 ခု ဃုာ်ဒီး လဲးစ့ၣ်တဖၣ်/တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ်အံၤ သ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တအိးထီၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်ပှးလူၤခးတၢ်ဖိလၢ Whitewater State Game တၢ်အိၣ်ကဒုလီၢ်ဖဲ Winona ဒီထီၣ်အပူၤ ဖဲတဟီ အနာထီၣ်သီ အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ (DPA 344). တၢ်အိးထီၣ်တၢ်အိၣ်ကဒုလီၢ်ထဲဒၣ်လၢ ပှးသးစါလၢအန့ၣ်လီၤဟ့ၣ်ဃုာ်ဖဲ တၢ်လူၤခးတဟီ ဖဲပှးသးစါအဆၢကတီၢ် အဂီၢ်ဖိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျီလီၤတဟီညၣ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤ အိၣ်ဝဲလၢပှးလူၤခးတၢ်ဖိလၢ အအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်မၤဘျီလီၤဝဲဒၣ် တဟီလၢအပးခးန့ၣ်ဝဲ တဖၣ်, ကွၢ်ဘၣ်ဖဲကဘျးပၤ 87 အပူၤတက့ၢ်.

တဟီ—ပှးလူၤခးတဟီလၢကျိကတီၢ်

နံၤသီဆၢကတီၢ်လၢခးအီၤသ့—	အိးကထိဘၣ် 19-22
လီၢ်ကဝီၤအိးထီၣ်သးတဖၣ်—	ကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျီ, ဘၣ်ဆၣ် Itasca State Park တဟီဘၣ်.

တဟီအနာအိၣ်န့ၣ် တၢ်ခးန့ၢ်အီၤလၢ ကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျီအပူၤသ့လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, တၢ်ကဟံၤလီၤအီၤလၢ တဟီအနာအိၣ်တခု အကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျီ ထၢၣ်တၢ်ဟံၤပနီၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. တဟီအဖါဖိးသဲစးတဖၣ် တၢ်မၤန့ၢ်အီၤ လၢကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျီအပူၤ သ့လီၤ, သန့ကတၢ် ကဘျးဘၣ်ထွဲအီၤဒီး ကီၢ်စဲၣ်ဒိတဘျီ တဟီအဖါဖိးသဲစး 1 ခု အထၢၣ်တၢ်ဟံၤပနီၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိဆူညါ ဘၣ်သး တဟီလိၣ်ဘိ အကတီၢ်န့ၣ် တၢ်ထီၣ်န့ၢ်အီၤလၢ လံာ်ကဘျးပၤ 37 အပူၤ သ့န့ၣ်လီၤ.

- တၢအကတီၢ်တဖၣ် ဒီးမုၢ်န့ၢ်တဖၣ် အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပုၤ 63 အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- လၢခဲတန့ၣ် တၢခးတၢဟံလၢကျိ အကတီၢ် ကအိးထီၣ်သးဖဲ လၢနီၣ်ဝုဘၣ် 9 သီ, 2024 န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤကျိအလံာ်အုၣ်သးလဲးစ့ၣ်

မုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤကျိအလံာ်အုၣ်သးလၢတၢခးဝဲဒၣ်တၢဟံအဂီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ခဲကလုာ် -

- ကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျၣ် (A) တၢအခုအခါလဲးစ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အဖိးဝဲဒီးသဲစး လၢလီၤကဝီၤလၢအအိးထီၣ်သးတခါလၢလီၤအပူၤ ဖဲ လၢနီၣ်ဝုဘၣ် 4 သီ န့ၣ်လီၤ. ပုၤလူၤခးတၢမဲၤလံာ်တဖၣ် တၢတမၤလီၤအိၣ်လၢ ကအိၣ်လၢ လီၤကဝီၤနီၣ်တခါအပူၤဘၣ်. အဒိ, ပုၤတကၤလူၤခးတၢလၢ တၢဟံတၢပျဲလီၤကဝီၤ 342 (9-သီ တၢအခုအခါ) ဖဲတၢအိးထီၣ်အနွံကတၢနံၤသဘျၣ်, မုၢ်ဝံၤသးအသး ဆူ တၢဟံလီၤကဝီၤ 235 (9-သီ တၢအခုအခါ) ဖဲခဲနွံတနွံ အနွံကတၢနံၤသဘျၣ်, ဒီးမၤကတၢဂံၢ်ဝဲဖဲ 172 (16-သီ တၢအခု အခါ) ဖဲအလီၤခဲကတၢဂံၢ် တနွံန့ၣ်လီၤ.
- ကတီၢ်စဲၣ်ခဲ ကလံးထံးမုၢ်ထီၣ် (B) တၢစူးကျိဝဲဒၣ်လံာ်အုၣ်သးသ့ဝဲဖဲ ကတီၢ်စဲၣ်ခဲ ကလံးထံးမုၢ်ထီၣ် (B) အလီၤကဝီၤ (300 တီၤ) ဒီး တၢအကတီၢ် (လၢနီၣ်ဝုဘၣ် 19-27သီ) န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဟးခးတၢဖိအတၢ်ဃုထၢတၢအကတီၢ် (A မ့တမ့ၢ် B) ဘၣ်တၢစဲကျိလီၤဝဲဖဲလံာ်အုၣ်သးအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလူၤခးတၢမဲၤလံာ်တဖၣ် စူးကျိ ကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျၣ် (A) မ့တမ့ၢ် ကလံးထံးမုၢ်ထီၣ် စဲၣ်ခဲ (B) ကျိတၢဟံလဲးစ့ၣ် ဖဲကျိအခုအခါ ကတီၢ် လၢမဲၤထြီၣ်တၢဟံတၢပၤဆူလီၤကဝီၤ (701) မ့တမ့ၢ် လၢ 600-တၢရံၣ်လီၤ တၢပျဲလီၤကဝီၤအပူၤ သ့န့ၣ်လီၤ.
- တၢစူးကျိဝဲဒၣ်မုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤကျိအလံာ်အုၣ်သးသ့ဝဲလၢတၢဟံဖဲအိၣ်ဒီးအနၢၤ မ့တမ့ၢ် တၢဟံလၢအိၣ်ဒီးအနၢၤလၢအမုၢ်ဝဲဒၣ် အမီၢ်မုၢ်ဂီၤမုၢ်ဂီၤ, လၢတၢဟံပနီၣ်ဝဲဒၣ်တၢခးအိၣ်သ့ 2 ဒု, 3 ဒု, မ့တမ့ၢ် 5 ဒုဖဲတၢဟံပနီၣ်အလီၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲဘျၣ်တီၢ်အ လီၤဖဲတၢမုၢ်တၢထီၣ်ဘးဝဲဒၣ်ဘျၣ်တီၢ်နီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်တတၢထီၣ်ဘးဝဲဒၣ်ဘျၣ်တီၢ်နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်န့ၣ်, တၢစူးကျိ ဝဲဒၣ်ကျိအလံာ် အုၣ်သးသ့ဒၣ်ဝဲလၢတၢဟံဖဲအိၣ်ဒီးအနၢၤဖဲတၢလီၤလၢတၢဟံဘျၣ်တီၢ်နီၣ်ဂံၢ်အလီၤဖဲန့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢကစူးကျိဝဲဒၣ်ပုၤသးစၢ်ကျိအလံာ်အုၣ်သးဖဲတၢလူၤခးတၢဟံသးစၢ်အဆၢကတီၢ်အပူၤ, ဒီးဖဲကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျၣ် (A), ဒီး ကတီၢ်စဲၣ်ခဲ ကလံးထံးမုၢ်ထီၣ် (B) အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဟံပနီၣ်တၢစူးကျိရဲးဖျၢၣ်/ကျိဘိးကံးအဆၢ

ဖဲတၢစူးကျိကျိဘိးကံးသ့အလီၤ (ကျိဘၣ် 2023 တၢဟံ အခုအခါ အဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ), ပုၤဟးခးတၢဟံဖိတဖၣ် စူးကျိသ့ဒၣ်ဝဲလၢ ကျိဘိးကံးလၢအဖိးသဲစး ဃုာ်ဒီးကျိဘိးကံးအဒါ လၢအအိၣ်ဒီးအချဲတဖျၢၣ်ဂီၤတဖျၢၣ်ဂီၤ, ကျိတၢလီၤအထီၣ်ဖိးသဲစး, မ့တမ့ၢ် ကျိတရံးဖဲလၢအဖိးသဲစးန့ၣ်လီၤ.

တၢပူၤဝဲဒၣ်ကျိလၢတၢခးတၢဟံသ့လၢအအိၣ်ဒီးအလံာ်အုၣ်သးအကျိအကျဲတဖၣ်

- ဃုထၢကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျၣ် (A) မ့တမ့ၢ် ကတီၢ်စဲၣ်ခဲ ကလံးထံးမုၢ်ထီၣ် (B) အကတီၢ်တၢဃုထၢတက့ၢ်. တၢဃုထၢတဖၣ်တၢ ကစဲကျိလီၤဝဲ ဖဲန့ၣ်လံာ်အုၣ်သးအလီၤ, ဝံၤဒီး
- တဲဘၣ်ပုၤဆါတဖိလၢအါတက့ၢ်နုၤဟးခးညီန့ၢ်တၢဟံအလီၤကဝီၤမ့တမ့ၢ်တၢမုၢ်ပတံထီၣ်လီၤထြီၣ် (lottery) နီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်, တၢလီၤလၢ တၢဟံပနီၣ်ဝဲဒၣ်တၢဟံအလီၤ လၢန့ၣ်ကျိလၢ နကလဲၤခးဝဲအလီၤတက့ၢ်. တၢထၢဖျိၣ်တၢအံၤလၢ တၢဂီၢ် တၢကျိအဂီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢပတံထီၣ်တၢအတၢပညီၣ်ကျိစိအဂီၢ် ဒီးတၢတစဲကျိလီၤဝဲ ဖဲလံာ်အုၣ်သးအလီၤဘၣ်န့ၣ် လီၤ. အလီၤတအိၣ်လၢနကဘၣ်အိၣ်ဝဲဖဲတၢလီၤလၢနစံးလၢနုၤဟးခးညီန့ၢ်တၢအလီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မုၢ်ဆ့ၣ်မုၢ်ဂီၤကျိအလံာ်အုၣ်သး (ကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျၣ် (A) ဒီး ကတီၢ်စဲၣ်ခဲ ကလံးထံးမုၢ်ထီၣ် (B) တၢစူးကျိဝဲဒၣ်လံာ်အုၣ် သးသ့ဝဲဖဲ တၢလီၤ 600 တီၤအပူၤဒီးတၢလီၤဖဲတၢဟံဘျၣ်တီၢ်နီၣ်ဂံၢ်လၢတၢခးတၢဟံသ့ 701 အလီၤန့ၣ်လီၤ.)

တၢဃုထၢနီၣ်ဂံၢ် 1- ကီၢ်စဲၣ်ဒီတဘျၣ် (A),

တၢဃုထၢနီၣ်ဂံၢ် 2- ကတီၢ်စဲၣ်ခဲ ကလံးထံးမုၢ်ထီၣ် (B)

100 စံရံ - နီၣ်ဝုဘၣ်. 4 - 19

300 စံရံ - နီၣ်ဝုဘၣ်. 18 - 26

200 စံရံ - နီၣ်ဝုဘၣ်. 4 - 12

မ့တမ့ၢ်

300 စံရံ - နီၣ်ဝုဘၣ်. 4 - 12

တဟိ—လကျီတံလီ (Muzzleloader)

တၢ်အကတီၢ် မုၢ်နံတဖၣ်-	လၢနိၣ်ဝဲဘၣ် 25သီ - လၢဒိၣ်စဲဘၣ် 10သီ, သကူကီၢ်စဲဒိတဘျီ
-----------------------	--

မုၢ်ဆၢမုၢ်ဂီၤ ကျီတံလီ (muzzleloader) လံာ်အုၣ်သး - ပုၤဟးခးတၢ်ဖိပူၤဝဲဒၣ် ကျီတံလီ (muzzleloader) လံာ်အုၣ်သး, ယုၣ်ဒီးပုၤလၢပူၤဟံးစၢဝဲဒၣ် ကျီအလံာ်အုၣ်သးသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်စူးကါဝဲဒၣ်လံာ်အုၣ်သးသ့ဝဲလၢတဟိဖါအိၣ်ဒီးအနၢၤမ့တမ့ၢ်တဟိလၢအိၣ်ဒီးအနၢၤလၢအမ့ၢ်ဝဲဒၣ်အမိၢ်မုၢ်ဂုၤအဖါမုၢ်ဂုၤ, လၢတၢ်ဟံပနီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ခးအီၤသ့ 2 ဒု, 3 ဒု, မ့တမ့ၢ် 5 ဒုဖဲတၢ်ဟံပနီၣ်အလီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပျဲခးဝဲဒၣ်တဟိဖါဝဲဘျီတၢ်လီၤအဂီၢ်, နကဘၣ်ပတံထီၣ်ဒီးဒီးန့ၣ်ဝဲဒၣ် တဟိအလံာ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်ခးဝဲဒၣ် တဟိလၢအိၣ်ဒီးအနၢၤ, နမၤမ့ၢ်တတုၤထီၣ်ဘးဝဲ ဒိဘျီတၢ်နီၣ်ဂံၢ်ဘၣ်န့ၣ်, တၢ်စူးကါဝဲဒၣ် ကျီအလံာ်အုၣ်သးသ့ဝဲထဲလၢ တဟိဖါ အိၣ်ဒီးအနၢၤ ဖဲတၢ်လီၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်ဘျီတၢ်နီၣ်ဂံၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်ပတံထီၣ်တဟိအနၢၤအလံာ်တၢ်ပျဲအနၢၤသီအကတၢ်တနံမ့ၢ်ဝဲမုၢ်လွံၣ်န့ၣ်,လဲၤစဲပဝဲဘၣ် 7 သီန့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်စူးကါဝဲဒၣ် တၢ်ပျဲလံာ်အုၣ်သး (Bonus permits) လၢတၢ်ခးန့ၣ်ဝဲဒၣ်တဟိအိၣ်ဒီးအနၢၤ 2 ဒု, 3 ဒု, မ့တမ့ၢ် 5 ဒုဖဲတၢ်ဟံပနီၣ်အလီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျဲဝဲလၢတၢ်ကသးကျဲၤဝဲဒၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအဂုၤလၢအပူၤဘၣ်ဒီးဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်စူးကါဝဲဖဲတၢ်လီၤလၢ တၢ်ပျဲလံာ်အုၣ်သး (Bonus permits) ဟ့ၣ်ခွဲးအလီၤ 600 Series သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဟံပနီၣ်ဝဲဒၣ်ပုၤသးစၢ်တကအကျီတံလီ (muzzleloader) လံာ်အုၣ်သးလၢ ကျီတံလီ (muzzleloader) အကတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလူၤခးတၢ်မံလံာ်လၢတၢ်လီၤတဖၣ် လူၤခးတၢ်မံလံာ်လၢ တၢ်လီၤလၢအဖိဒီးသဲးစးလၢပုၤကလူၤခးတၢ်မံလံာ် ကီၢ်စဲဒိတဘျီအပူၤ သ့န့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤတဖၣ်လၢအဘူးဒီး ကျီတံလီလူၤခးတၢ်မံလံာ်န့ၣ် အဘူးစ့ၢ်ကီးဒီး တၢ်လီၤတၢ်လူၤခးတၢ်မံလံာ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဟးခးတၢ်ဖိတကလၢလံာ်စူးကါဝဲဒၣ်တၢ်ကျိၣ်ဒိၣ်ထီၣ်တၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ကဝီၤလၢအဒုးဖျါထီၣ်တၢ်ဂီၤ (holographic) “အဖျါဖိအလွံၣ်ဂီၤ” (“red dot”) ဖဲအဟးခးတဟိဒီး ကျီတံလီ (muzzleloader) အကတီၢ်လၢတအိၣ်ဒီး လံာ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလီၤလီၤဆီဆီသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟးစိၣ်တံလီဒီး ကျီအကတၢ်တဖၣ်

ကျီတံလီ (muzzleloader) အသဲးစးတၢ်ဘျီလၢတၢ်ဟးခးဝဲဒၣ်တဟိအဂီၢ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ဟးဘၣ်အီၤသ့ထဲဒၣ်ပုၤတကၤဂၤလၢအစူးကါဝဲဒၣ် ကျီတံလီ (muzzleloader) လံာ်အုၣ်သးလၢတၢ်ခးန့ၣ်ဝဲဒၣ်တဟိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဟးခးတၢ်ဒီး ကျီတံလီ (muzzleloader) အခါ, ပုၤအဝဲန့ၣ်ပၤဘၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်စုကဝဲအဂၤတဖၣ်တဘျီဘၣ် ဒိအမ့ၢ်- ကျီလၢတၢ်တထၢန့ၣ်သ့ဝဲဖဲအဒုးပုၤမ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံပနီၣ်ဝဲဒၣ်သီလုၣ်အလီၤခဲ, ကျီစ့ၣ်လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးအချံနီၣ်ဂံၢ် 4 မ့တမ့ၢ် ဆဲးန့ၣ်အန့ၣ်, ကျီတရံဖိ မ့တမ့ၢ် ကျီရဲဖၣ်အချံလၢတၢ်ခးအီၤသ့ထဲလၢကျီပျီနီၣ်ဂံၢ် 17 မ့တမ့ၢ် 22, ယုၣ်ဒီးကျီပီၤလၢအတြီၢ်ဝဲဒၣ် 22 မ့တမ့ၢ် ပုၤတကၤဂၤလၢ အန့ၣ်စိန့ၣ်ကမိၢ်ဝဲလၢအပၤဘၣ်ဝဲဒၣ်ကျီတရံဖိလၢအအိၣ်ဖဲ မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်တၢ်ဒိသဒါလီၤနီၣ်ကစၢ်သးအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ (Minnesota Personal Protection Act) အဖိလံာ်န့ၣ်လီၤ.

တဟိ—စဲခဲ CWD တၢ်လူၤပုၤ

တၢ်လူၤပုၤအဆၢကတီၢ်အမုၢ်နံ-	ဒိၣ်စဲဘၣ် 15-17 သီ
လီၤကဝီၤလၢတၢ်အိးထီၣ်အိ-	DPAs 605, 643, 645, 646, 647, 648, ဒီး 649 (တၢ်ပျဲခးအါထီၣ်တဟိလီၤကဝီၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအိၣ်လၢအိၣ်လဲ ဖဲတၢ်ဂီၢ်ထီၣ်သီကတီၢ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.)

လဲးစ့ၣ်ဖိးသဲးစး- ချံၣ်, ကျီ, ကျီတံလီ (muzzleloader) လၢတၢ်တစူးကါအိၣ်ဒီးဘၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်စူးကါ ဟီၣ်ဒိၣ်ကစၢ်လဲးစ့ၣ် သ့လီၤ. တၢ်စုကဝဲလၢ တၢ်စူးကါအိၣ်ဒီးကဘၣ်ဘၣ်လိၣ်ဖိဒုဒီး မိၢ်ပံလဲးစ့ၣ်လီၤ သန့ၣ်က့ၢ် ငြိးဘိချံၣ်တဖၣ်တၢ်စူးကါအိၣ်လၢ ကျီလဲးစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ချံၣ်လဲးစ့ၣ် တမံၤဂုၤတမံၤဂုၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ဒိၣ်ကစၢ် တဟိ လဲးစ့ၣ်တဖၣ် တၢ်စူးကါအိၣ်လၢ တဟိလီၤကဝီၤအချံၤ ဖဲဟီၣ်ဒိၣ်လီၤအကြးအဘၣ်အပူၤ သ့န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢဒိၣ်စဲဘၣ် 10 သီ ကျီတံလီအကတီၢ်ကတၢ်အခါ, မိၢ်ပံအလဲးစ့ၣ် (ချံၣ်တဖၣ်, တံလီၤ) မ့ၢ်တပံၤယုၣ် တခါခါသန့ၣ်က့ၢ်, တၢ်ပၤဆၢရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါတၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ပျဲန့ၣ်အီၤ သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အံၤ တၢ်တူၤလိာ်အီၤသ့ ထဲဒၣ်ဖဲ CWD တၢ်လူၤခးတၢ်မံလံာ်စဲခဲအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကစူးကါ တၢ်ပျဲလီၤဆီ လဲးစ့ၣ် မ့တမ့ၢ် တဟိအနၢၤတအိၣ် တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး လဲးစ့ၣ်တၢ်သ့အီၤ သ့စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

ဆဲးဟီၣ်ထွဲထီၣ် ကဘျိးပၤလၢခဲတကဘျိး

တၢ်ပၢ်ပၢ်နီၣ်ထၢၣ် — တၢ်ပၢ်ပၢ်နီၣ်အဆၢလၢ ထၢၣ်တအိၣ်လၢ တၢ်လူၤ တၢ်ဟီၤလၢအနၢၤတအိၣ် (antlerless deer) ဒီးတၢ်ဟီၤဖါ (antlered bucks) ခံခါလိာ်အဂီၢ်လီၤ. ထံကီၢ်ဒီးတၢ်ပၢ်ပၢ်နီၣ်လၢ တၢ်ဟီၤလၢအနၢၤတအိၣ် (antlerless deer) ဒီးတၢ်ဟီၤဖါ (antlered bucks) န့ၣ် တဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်လူၤပုၤတဖၣ်အံၤအပူၤဘၣ်. ထဲဒၣ်တၢ်လူၤပုၤတဖၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်, တၢ်စူးကါတၢ်ကွၢ်ထွဲပၤဆၢတၢ်ဆါသုလၢတၢ်ဟီၤဖါဒီး တၢ်ဟီၤလၢအနၢၤတအိၣ်ခံခါလိာ်အဂီၢ်သုလီၤ. ထဲဒၣ်တၢ်ဟီၤလၢအနၢၤတအိၣ်တဖၣ် တၢ်ထၢန့ၣ်ဃၣ်အီၤသုဒီးတီၤနး(၈)တၢ်ပျဲဒီး ကတီၢ်ဆိအနၢၤတအိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

CWD အဒိတဖၣ် — CWD အဒိတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢပုၤကဘၣ်မၤထွဲဖဲ တၢ်ဟီၤဖါအိၣ်တန့ၣ်ဆူအဖီခိၣ် ဖဲပုၤနးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ဟဲစိာ်ဃုာ် တၢ်ဟီၤ (Deer) မ့တမ့ၢ် တၢ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အဒိတဘၣ်စဲၤခဲန့ၣ် 24 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲတၢ်လူၤပုၤကတၢ်ဝဲၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်သၢတြဲဒီး DNR ပုၤယဲၤကဘျဲးလၢ တၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်အဒိသန့တဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်သုးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသံတဖၣ်လီၤ. ကွၢ် ကဘျဲးပၤ 77.

ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်သုးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအသံတဖၣ်လီၤ. ကွၢ် ကဘျဲးပၤ 78.

တၢ်န့ၣ်လီၤစူးကါကမ့ၢ်အဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ် — လၢတၢ်ကွၢ်ထွဲပၤဆၢတၢ်မဲၤလၢအလီၢ် (Wildlife Management Areas) တဖၣ်အမဲာ်ညါ, ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ပၤလိာ်ကွဲကရၢၢ် (State Parks), စဲအုၣ်ဒီးန့ၣ်ဆၢအလီၢ်တဖၣ်, ဒီးကမ့ၢ်တၢ်လီၢ်အဂၤတဖၣ်တၢ်ကအိးထီၣ်အီၤ လၢတၢ်လူၤပုၤအဂီၢ်လီၤ. ပုၤလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ပျဲလၢတၢ်ပၢ်ပၢ်နီၣ်တဖၣ်အဂီၢ် တၢ်မၤန့ၢ်အီၤသုဒ် ပုၤလၢအဟဲဆိ, ကမၤန့ၢ်ဆိဝဲလၢပုၤဆါ လဲးစ့ၣ် စးထီၣ်လၢဒိၣ်စဲဘၣ် 1 သီန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးသုတုၤလၢ အပတီၢ်တုၤထီၣ်ဘး မ့တမ့ၢ် တုၤလၢ မ့ၢ်ခဲန့ၣ်တၢ်လူၤပုၤစးထီၣ် (ဒိၣ်စဲဘၣ် 12 သီ), ဖဲအကဲထီၣ်ဆိတခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျဲလီၤဆိတခါအံၤ တၢ်မၤန့ၢ်အီၤသုထဲ တဘၣ်လၢ ပုၤလူၤပုၤတကၤစ့ၣ်စ့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. လၢတၢ်လူၤပုၤလဲးစ့ၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်လိာ်ဘၣ်စ့ၣ်ကီးတၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးအံၤလၢ တလိာ်တၢ်ဟ့ၣ်ဘျဲးဟ့ၣ်လဲးနီၣ်တမဲၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျဲလၢတၢ်ကလဲးန့ၣ်လၢ ကီၢ်စဲၣ်အကရၢၢ်အံၤ တၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤလၢသီလုၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ကမ့ၢ်တၢ်လီၢ် တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢအလီၢ် လၢကတီၢ်စဲၣ် CWD အခုအခါတဖၣ်အဂီၢ်			
လီၢ်ကတီၢ်	မ့ၢ်တၢ်ပၢ်ပၢ်နီၣ် ပုၤလူၤပုၤ အနီၣ်ဂံၢ်ခါ?	မ့ၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ် တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးလၢတၢ် ကစူးကါအဂီၢ်ခါ?	တီၢ်နီၣ်
Rushford Sand Barrens SNA	တမ့ၢ်	တမ့ၢ်	
Savage Fen SNA	တမ့ၢ်	တမ့ၢ်	ထဲဒၣ်လၢချ့ၣ်အဂီၢ်ခါ
Cannon River Turtle Preserve SNA	တမ့ၢ်	တမ့ၢ်	တၢ်အိးထီၣ်အီၤလၢ တၢ်လီၢ်ဖဲ DPA 605 န့ၣ် တၢ်အိးထီၣ်အီၤ
Cannon River Wilderness လီၢ်ကတီၢ်	မ့ၢ်	မ့ၢ်	ထဲဒၣ်လၢချ့ၣ်အဂီၢ်ခါ. 507-414-6200; Owatonna.wildlife@state.mn.us
Forestville Mystery Cave State Park	မ့ၢ်	မ့ၢ်	
Pin Oak Prairie SNA	မ့ၢ်	မ့ၢ်	
Great River Bluffs ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ် ဒီး King's ဒီး Queen's SNA	မ့ၢ်	မ့ၢ်	တၢ်လူၤပုၤန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးထဲဒၣ်ဖဲ အိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲ ဒီး Great River Bluffs State Park အဂီၢ်ခါ
Minnesota Valley State Recreation Area	တမ့ၢ်	တမ့ၢ်	ထဲဒၣ်လၢချ့ၣ်အဂီၢ်ခါ. Carver Rapids Unit
Minnesota Valley National Wildlife Refuge	တမ့ၢ်	တမ့ၢ်	တၢ်လဲၤကွၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီလီၤဆီသုဖဲ fws.gov/refuge/minnesota_valley/
Vermillion Highlands WMA	တဘၣ်ထွဲ	တဘၣ်ထွဲ	တၢ်ကးတံာ်အီၤလၢ ကမ့ၢ်တၢ်လူၤပုၤ မ့ၢ်လၢအိၣ် ဒီးတၢ်လူၤပုၤလီၤဆီလၢ တၢ်ရဲၣ်ကျဲးဆိပာ်အီၤ.
Nerstrand-Big Woods ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ် ဒီး Prairie Creek Woods SNA	မ့ၢ်	မ့ၢ်	

တၢ်ဟးခးလီၤလီၤဆီဆီအဆၢကတီၢ်

တၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်ပတံထီၣ်အဆၢကတီၢ်လၢပုၤသးစၢ်အတၢ်ဟးခးလီၤလီၤဆီဆီအဂီၢ် (ကဘျးပုၤ 40)	လၢအီကူၣ် 18 သီ
တၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်ပတံထီၣ်အဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ဟးခးတၢ်ဒီးကျိလီၤလီၤဆီဆီ ဒီးကျိတၢ်လီၤ (muzzleloader) အဂီၢ်	လၢစဲးပထုဘျး 7 သီ

ပုၤလူၤခးတၢ်မဲၤလၢတဖၣ် လၢတၢ်ပျဲးတၢ်ဟီၤ လီၢ်ကဝီၤ လၢတၢ်ဟ်ပနီၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဟီၤအနၢၤထီၣ်သီတၢ်ပျဲး ထံၣ်တဖၣ် ကဘျးဃုထၢထီၣ်တၢ် လၢတၢ်ပတံထီၣ် တၢ်ဟီၤအနၢၤထီၣ်သီ တၢ်ဘျးစဲးပနီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ကျိ မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤ တၢ်လူၤခးတၢ်လီၤလီၤဆီဆီအဘျးစၢၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ပတံထီၣ်ဝဲတၢ်အံၤ ခံခါလၢကတၢၢ်သ့တၢၢ်.

တၢ်ပျဲးဟ့ၣ်ခွဲး လိာ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤလူၤခးတၢ်မဲၤလၢအါတက့ၢ်အဂီၢ်

တၢ်ကဘျးအိၣ်ဒီးတၢ်ဟးခးတၢ်အလံာ်တၢ်ပျဲးလီၤလီၤဆီဆီလၢ တၢ်ဟးခးဝဲဒၣ်တၢ်ဟီၤဖဲအလီၢ်ဒၣ်ဝဲလၢတၢ်ဟ်ပနီၣ်ဝဲဒၣ် ပုၤဟးခးတၢ်ဖိ အနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒုးလၢအတၢ်ပဆၢရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဟးခးန့ၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ပူၤဖျဲးဒီးတၢ်လီၤဘျးယိာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပျဲးတၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢ အလီၢ်ကဝီၤလီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပုၤ 92-102 ဒီးလၢ DNR အပုၤယဲၤသန့ ဖဲ mndnr.gov/hunting/deer. န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအဒီးန့ၣ်တၢ် တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢ လီၢ်ကဝီၤလီၤလီၤဆီဆီ တၢ်ပျဲးတဖၣ် လူၤခးတၢ်ဟီၤလၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢအလီၢ်ကဝီၤလီၤလီၤဆီဆီအံၤအပူၤဖဲလဲးစ့ၣ်အလီၢ်တၢ်အခုအခါအံၤအပူၤသ့န့ၣ်လီၤ. ကရူၢ်လၢအိၣ်ဒီး ပုၤလူၤခးတၢ်မဲၤလၢတုၤဆူလွံၤဂၢတဖၣ်ဘၣ်ထံၣ်ဘျးသ့န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘျးဃု မ့ၢ်ပုၤလူၤခးတၢ်မဲၤလၢတဖၣ် တၢ်ဃုထၢအီၤလၢ မိၢ်ဖျါခဲမဲၤလၢ အတၢ်ပျဲးတဖၣ် ဒီးတၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢလီၤလီၤဆီဆီတဖၣ် အဂီၢ် ဒီးလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် တၢ်ထံၣ်န့ၣ်အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပုၤ 73 သ့န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကခးန့ၢ်တၢ်ဟီၤဖိ (earn-a-buck) အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ

တၢ်ဟးခးတၢ်လီၤလီၤဆီဆီတနီၤနီၤအိၣ်ဒီး တၢ်မၤစ့ၤလီၤတၢ်ဟီၤဖိ(earn-a-buck) အတၢ်သိၣ်တၢ်သီတဖၣ်, လၢတၢ်ဟ်ပနီၣ်တၢ်ခးန့ၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဟီၤလၢအနၢၤတအိၣ်တဒု မ့တမ့ၢ် အါဒုတချုးဒဲးဖဲပုၤဟးခးတၢ်ဖိဖိၣ်န့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟီၤလၢအအိၣ်ဒီးအနၢၤအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘျးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးအိၣ်ဖျါဝဲဖဲပုၤသးကျဲၤတၢ်ဟးခးအအိၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤယဲၤသန့ အဖိခိၣ် ဖဲ mndnr.gov/hunting/deer. န့ၣ်လီၤ.

CWD တၢ်အဒိ လိာ်ဝဲဒၣ် ဖဲလၢနီၣ်ဝဲဒၣ် 4-5 သီ

တၢ်ဆူထီၣ် CWD တၢ်အဒိန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢပုၤကဘျးမၤအီၤသပုၤကတၢၢ် လၢ CWD ဟီၣ်ကဝီၤခဲလၢာ်အပူၤ ဖဲကျိ (A) အကတီၢ်အိၣ်ထီၣ်သး အနွံကတၢၢ်နံၤသဘျ့ (နီၣ်ဝဲဒၣ် 4 - 5) အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဘၣ်ထံၣ်ဘျးဒီး တၢ်ဟီၤလၢတၢ်မၤန့ၢ်အီၤ လၢတၢ်လူၤခးတၢ်လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလၢပုၤ အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျးပုၤ 74 အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဝုၢ်ဘဲးစထၢၣ် (City of Baxter)

ဝုၢ်ဘဲးစထၢၣ် ကမၤဝဲ တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢလီၤလီၤဆီဆီတဖၣ်လၢ ချဲၣ်, ပုၤသးစၢ် ကျိ, ကျိညီၣ်န့ၢ်တဖၣ် ဒီး ကျိတၢ်လီၤ ပုၤလူၤခးတၢ်မဲၤလၢတဖၣ်အဂီၢ် တန့ၣ်ညါအံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤဟ်ဃုာ်တဖၣ် အနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ် တၢ်ဟ်ပနီၣ်အိၣ်ဒီးလၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢ နီတခါအဂီၢ်ဘၣ်, ဒီး အလီၢ်တအိၣ်လၢ ကပတံထီၣ်တၢ် လၢထံၣ်တခါအပူၤဘၣ်. လၢကဟ်ဃုာ်အဂီၢ်, ပုၤလူၤခးတၢ်မဲၤလၢတဖၣ်ကဘျးဟံးန့ၢ် တၢ်ပျဲးဟ့ၣ်ခွဲးလၢ ဝုၢ်အံၤအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ထၢၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်လၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢတခါစုာ်စုာ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ် တၢ်ဟီၤအမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်, အမိၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် 5 ဒု န့ၣ်လီၤ. တၢ်ခးတၢ်မဲၤလၢလၢချဲၣ် (No. 989) န့ၣ် ကဘျးတၢ်မၤအီၤဖဲ စဲးပတုဘျး 16 သီ - ဒံၣ်စဲးဘျး 31 သီ န့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစၢ်တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢလၢကျိ (No. 961) န့ၣ် ကဘျးတၢ်မၤအီၤဖဲ အိၣ်ကထီဘျး 19 သီ - 22 သီ ဒီး ပုၤဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပုၤတဖၣ် အဟံးန့ၢ်ဝဲ တၢ်ပျဲးဟ့ၣ်ခွဲးတခါ လၢကခးတၢ်လၢ တၢ်ဟီၤအနၢၤတအိၣ် အခုအခါဆီ (No. 955) အံၤအဂီၢ်ဖဲတၢ်ဆၢကတီၢ်အံၤအခါသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ညီၣ်န့ၢ်တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢလၢကျိန့ၣ် ကဘျးတၢ်မၤအီၤဖဲ နီၣ်ဝဲဒၣ် 4 သီ - 19 သီ (No. 948) ဒီး တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢလၢကျိတၢ်လီၤ (No. 941) န့ၣ် ကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဖဲ နီၣ်ဝဲဒၣ် 25 သီ - ဒံၣ်စဲးဘျး 10 သီ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟီၤလၢပုၤခးန့ၢ်အီၤတဒုလၢလၢန့ၣ် ပုၤကြးဆဲးလီၤန့ၢ်အံၤ ဒီဖျိ တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢအနီၣ်ဂံၢ် လၢတၢ်ဟ်ဖျါအီၤလၢသးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါအဂီၢ် ဆဲးကျိးဘၣ် Police Chief James Exsted 218-454-5090 တက့ၢ်.

ဆဲးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပုၤလၢခံတကဘျး

ကျိချုံတအိန်ဒီးအစုန်အပျို အတင်လိပ်ဘတ်တဖန်

ပှလူးလူးခေးတင်မဲလတ်တဖန် အဟံးန့ၤပှလူး ဝိး စူးကါဝဲ ကျိချုံတအိန်ဒီးအစုန်အပျိုတဖန်ကသုဝဲ ထဲဒုန်ဖဲ န့ၤလီၤ ပံၤဘုၤလၢတင်လူးခေးတင်မဲလတ်တင်ရဲၤတင်ကျဲၤလီၤဆီ မ့တမ့ၢ်တင်ဆူးတင်ဆါတင်ပှဆါရဲၤကျဲၤတင်လူးခေးတင်မဲလတ်လၢ မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ် ကီၢ်စဲၣ် န့ၤဆၢၣ်ကရၢၢ်အပူၤ မ့တမ့ၢ်လၢစဲအိန်ဒီးန့ၤဆၢၣ်ဂ့ၢ်ပီပီညါ လီၢ်ကဝီၤအပူၤအခါ, န့ၣ်လီၤ. ကျိချုံ, ကျိသ့ၣ်, တင်လီၤအချုံတဖန် ဒီး ကျိချုံအဂၤ လၢအိန်ထဲတဖျၢၣ်ဒီးတဖန်န့ၣ် တင်ကဘၣ်တုၤန့ၢ်အီၤထဲလၢတင်ပိးတင်လီၤလၢအစုန်အပျို တအိန် လၢ U.S ညုၣ်ဒီးတင်မဲလတ် ဝဲကျဲၤ အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ကျိချုံလၢတအိန်ဒီးအစုန်အပျိုန့ၣ် ပံၤဘုၤစ့ၢ်ကိး ဒီး ကျိချုံပိးလတ်သးလၢတင်ဂီၤ, ကျိချုံပိးလတ်သးလၢနဲးကၢၣ်လဲၤ, ထးလဲကျိချုံပိးလတ်သးလၢပုၤဝါ ဒီး ကျိသ့ၣ်အဂၤလၢ တင်တုၤအီၤလၢပိးလိတအိန်ဒီးအစုန်အပျို လၢ U.S ညုၣ်ဒီးတင်မဲလတ်ဝဲကျဲၤ အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်အီၤန့ၣ်လီၤ.

ကယံၢ်မ့ၢ်ကျိသ့ၣ်လၢ အိန်ဒီး စၢ်ပုၣ်, ပံၤဘုၣ်ဒီး စၢ်ပုၣ်ကျိချုံ ပိးလတ်သးလၢ ပိးလိတအိန်ဒီးအစုန်အပျို, န့ၣ် တင်တြီၤဘၣ် အီၤန့ၣ်လီၤ ဖဲပံၤဘုၣ်လၢ တင်လူးခေးတင်မဲလတ် လၢဟံၣ်ခိၣ်လီၢ်တဖန်အံၤအပူၤအခါန့ၣ်, ပှတဂၤလၢ တင်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤ အီၤလၢ မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ် နီၢ်ကစၢ် တင်ဒိသဒါ သဲစး အဖိလတ်န့ၣ် စိာ်ဝဲ ကျိဖျၢၣ်ဖိအိန်ဒီး စၢ်ပုၣ်ကျိချုံ သုဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်, ဖဲ လူးခေးတင်အခါ ပှစူးကါကျိချုံအံၤ ဒ်သိးကခး တင်မဲလတ်တသ့ဘၣ်.

ပှလူးခေးတင်တဖန် မ့ၢ်သုးကွံၣ် တၢ်ဟံၣ်လၢတင်မဲန့ၢ်အီၤအံၤ အကုၢ်အဂီၤအကုၢ်အကွဲလၢၣ်, ပံၤဘုၣ်ဒီး ကျိဂီၤဒွဲတဖန် အပီၤ, ကျိချုံ-တအိန်ဒီးအစုန်အပျို တင်လိပ်ဘတ်တဖန်န့ၣ် တင်တစူးကါပံၤလီၤအီၤဆူ ပှသးစၢ်တင်လူးခေးတင်လီၤဆီ တဖန် လၢ ကျိဘိးကါ-စူးကါ လီၢ်ကဝီၤအံၤအပူၤဘၣ်.

တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ် တၢ်လီၤလီၤလီၤဆီဆီ လၢတၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတလိၣ်နီတမံၤတဖၣ်

တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ် တၢ်လီၤလီၤလီၤဆီဆီ လၢတၢ်ပျဲဟ့ၣ်အိၤဖဲ တၢ်ပၢ်ပျဲဟ့ၣ်လီၤလၢလၢ်အံၤအပူၤတဖၣ် တလိၣ်ဘၣ် တၢ်ပတံၤထီၣ် တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးဘၣ်. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဒ်သးတၢ်ကမၤစၢၤလီၤတၢ်ဟ့ၣ်အနီၣ်ဂံၢ်ဖဲတၢ်လီၤလီၤလီၤဆီဆီတၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတလိၣ်နီတမံၤတဖၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ပၢ်ပျဲဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၤလၢ လီၤကဝဲၤတဖၣ်အံၤအပူၤအသး, ပုၤကိးဂၤ လူၤခးတၢ်ဟ့ၣ်သ့ ဒီးတၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးလီၤလီၤဆီဆီ တလိၣ်ဘၣ်. ဖဲပုၤလူၤခးတၢ် အဆၢကတီၢ်အခါ ပုၤမၤန့ၢ် တၢ်မံၤလၢ် အကလုာ်ဂၤတဖၣ် တသ့ဘၣ်. ပုၤလူၤခးတၢ်ဟ့ၣ်သ့ဝဲ ထံဒၣ်ဖဲ မ့ၢ်န့ၢ်လၢ တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ဃာ်အိၤတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လၢပုၤဟံးန့ၢ်အိၤန့ၣ် ပုၤကဘၣ်ဆဲးလီၤအမံၤ ဒီဖျိစူးကတီၢ် တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ် အနီၣ်ဂံၢ် လၢအအိၣ်ဖဲ တၢ်ပၢ်ပျဲဟ့ၣ်လီၤအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ် တၢ်လီၤလီၤလီၤဆီဆီ လၢတၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးတလိၣ်နီတမံၤတဖၣ်

တၢ်လီၤအမံၤ	တၢ်ဟးခး နီၣ်ဂံၢ်	နီၣ်ဂံၢ်လၢပုၤကန့ၣ် လီၤခးပုၤအိၣ်	မ့ၢ်န့ၢ်မ့ၢ်သီ	တၢ်ပၢ် ပနီၣ်ထာၣ်	တၢ်ဟးခး အကလုာ်	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်
City of Jackson	928	တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တအိၣ်	စဲးပတုဘၣ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲဘၣ်. 31 သီ	2	ထဲဒၣ် တၢ်ဟီ အနၢၤတအိၣ်	Shawn Haken; 507-847-4420; shawn.haken@co.jackson.mn.us
Carver Rapids ဒီး Thompson Ferry Units of the Minnesota Valley SRA	979	တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တအိၣ်	စဲးပတုဘၣ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲဘၣ်. 31 သီ	5	တၢ်ဟီ မိၤဂ့ၢ် မိၤဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Greenleaf Lake SRA	987	တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တအိၣ်	စဲးပတုဘၣ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲဘၣ်. 31 သီ	1	တၢ်ဟီ မိၤဂ့ၢ် မိၤဂ့ၢ်	Kristy Rice; 320-753-0326; kristy.rice@state.mn.us

တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ်လၢကျိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီတဖၣ် ဖဲတၢ်ပျဲတလိၣ်နီတမံၤအလီၢ်

တၢ်လီၤအမံၤ	တၢ်ဟးခး နီၣ်ဂံၢ်	နီၣ်ဂံၢ်လၢပုၤကန့ၣ် လီၤခးပုၤအိၣ်	မ့ၢ်န့ၢ်မ့ၢ်သီ	တၢ်ပၢ် ပနီၣ်ထာၣ်	တၢ်ဟးခး အကလုာ်	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်
Schoolcraft ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	912	တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တအိၣ်	နီၣ်ဂ့ၤဘၣ်. 4-19 သီ	1	တၢ်ဟီ မိၤဂ့ၢ် မိၤဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
City of Grand Rapids	931	တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တအိၣ်	နီၣ်ဂ့ၤဘၣ်. 4-19 သီ	5	တၢ်ဟီ မိၤဂ့ၢ် မိၤဂ့ၢ်	တၢ်ဒုးသ့ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ CWD sampling, DNR Wildlife Office 218-328-8860
Franz Jevne ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	105	တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တအိၣ်	နီၣ်ဂ့ၤဘၣ်. 4-19 သီ	3	တၢ်ဟီ မိၤဂ့ၢ် မိၤဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Itasca ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	287	တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တအိၣ်	နီၣ်ဂ့ၤဘၣ်. 4-12 သီ	1	တၢ်ဟီ မိၤဂ့ၢ် မိၤဂ့ၢ်	Louis Peterson 218-308-2290

ကျိတၢ်လီၤတၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီတဖၣ် ဖဲတၢ်ပျဲတလိၣ်နီတမံၤအလီၢ်

တၢ်လီၤအမံၤ	တၢ်ဟးခး နီၣ်ဂံၢ်	နီၣ်ဂံၢ်လၢပုၤကန့ၣ် လီၤခးပုၤအိၣ်	မ့ၢ်န့ၢ်မ့ၢ်သီ	တၢ်ပၢ် ပနီၣ်ထာၣ်	တၢ်ဟးခး အကလုာ်	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်
Itasca ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	287	တၢ်ပၢ်ပနီၣ် တအိၣ်	နီၣ်ဂ့ၤဘၣ်. 25 သီ-ဒံၣ်စဲဘၣ်. 10 သီ	1	တၢ်ဟီ မိၤဂ့ၢ် မိၤဂ့ၢ်	ဟံးဃုာ်ဒီး Itasca Wilderness Sanctuary. Louis Peterson 218-308-2290
City of Grand Rapids	946	တၢ်ပၢ်ပနီၣ် တအိၣ်	နီၣ်ဂ့ၤဘၣ်. 25 သီ-ဒံၣ်စဲဘၣ်. 10 သီ	5	တၢ်ဟီ မိၤဂ့ၢ် မိၤဂ့ၢ်	တၢ်ဒုးသ့ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ CWD sampling, DNR Wildlife Office 218-328-8860
Schoolcraft ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	679	တၢ်ပၢ်ပနီၣ် တအိၣ်	နီၣ်ဂ့ၤဘၣ်. 25 သီ-ဒံၣ်စဲဘၣ်. 10 သီ	1	တၢ်ဟီ မိၤဂ့ၢ် မိၤဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်

မုာ်ကပတံထီၣ် တၢ်လူၤခးတၢ်ဟံလၢန့ၣ် တၢ်လီၤလီၤဆီဆိတဖၣ်ဒိလဲၣ်?

တၢ်ပတံထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်လီၤလီၤဆီလၢ တၢ်ခးချ့ၣ်သ့အလီၤအလံာ်တၢ်ပျဲအဂီၢ် တၢ်ကဘၣ်မၤလီၤဆီဝဲလၢတၢ်ဟးခးအလီၤလီၤဆီ တတီၢ်ဖျၢၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တတူၢ်လီၤဝဲဒၣ်တၢ်ပတံထီၣ်အလံာ်တၢ်ပျဲဒိလၢအကဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆၢထီၣ်နတၢ်ဃုထီၣ် လၢတၢ်ပတံအလံာ်တၢ်ပျဲဒိအဂီၢ်ဆူပုၤသးကျဲၤတၢ်ဟးခးတၢ်အလီၤအအိၣ်လၢတၢ် ဒီးန့ၣ်တၢ်အမံၤစရိန့ၣ်ဒီးဟးခးတၢ်အလီၤ မ့တမ့ၢ် ဒိတၢ်န့ၣ် လီၤအသးန့ၣ်တက့ၢ်. ပုၤတၢ်ပတံထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ် လီၤလီၤဆီလၢတၢ်ခးချ့ၣ်သ့အလီၤအါန့ၣ်ဒီးတခါ, ဘၣ်ဆၣ် တဘၣ်အါန့ၣ်ဒီးတဘျီဖဲတၢ်ဟးခးတၢ်လီၤလီၤဆီအလီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်ဃးဝဲဒိတၢ်ပတံထီၣ် အဖီခိၣ်အသး န့ၣ်လီၤ. ဝဲသးစူၤဖေးဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤလီၤတၢ်လီၤဆီခး တချုးဒီးဖဲပတံထီၣ်အခါတက့ၢ်.

ဝဲသးစူၤကျဲၤဘၣ် mndnr.gov/hunting/deer ပုၤယံၤသန့လၢ တၢ်သ့ၣ်ညါဝဲဒၣ် ပုၤသးကျဲၤတၢ်ဟးခးတၢ်အလီၤ အတၢ်ဆဲးကျိး အဂ့ၢ်အကျိးလီၤတၢ်လီၤဆီခးအဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်လီၤလီၤဆီလၢတၢ်ခး ချ့ၣ်သ့အလီၤတၢ်ကဘၣ်သံကွၢ်လီၤလီၤ ဖဲပဒိၣ်တၢ်ပအလီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤဖဲတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဟးခးတၢ်အလီၤန့ၣ်လီၤ.

တချုးန့ၣ်ထီၣ် လံာ်ပတံထီၣ်အခါ, ဝဲသးစူၤသမံထဲမၤလီၤတၢ်လီၤလီၤဆီခးတၢ်အလီၤတက့ၢ်. တၢ်ဟးခးတၢ် အလီၤလီၤဆီ အိၣ်ဒီးအတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအလီၤဆီလီၣ်သးတဖၣ် ဒိအမ့ၢ်တၢ်ပပဒိၣ်တၢ်စူၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ပျဲလံာ်အုၣ်သး (Bonus permits), တၢ်ဖိၣ်ဆိတဟံလၢတအိၣ်ဒီးအနၢၤ, ကွဲးလံာ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲ, မ့တမ့ၢ် တၢ်မကျဲၤတၢ်သ့တၢ် ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တဟံလၢတၢ်ခးန့ၣ်ဝဲဖဲတၢ်ဟးခးအလီၤလီၤဆီန့ၣ်တၢ်ကဘၣ်မၤနီၣ်မၤဃါအီၤဒီဖျိတၢ်စူၣ်ကါဝဲဒၣ်တၢ်ဟးခးအလီၤလီၤဆီ အနီၣ်ဂံၢ် (Special Hunt Number), ဒိတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤအသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤလီၤဆီလၢတၢ်ခးချ့ၣ်သ့အလီၤ

တၢ်လီၤအမံၤ	တၢ်ဟးခး နီၣ်ဂံၢ်	နီၣ်ဂံၢ်လၢပုၤကန့ၣ် လီၤခးပုၤအိၣ်	မုာ်န့ၣ်မုာ်သီ	တၢ်ဟံ ပနီၣ်တၢ်	တၢ်ဟးခး အကလုာ်	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိးအါထီၣ်
Lake Tamarack Unit of the Minnesota Landscape Arboretum	895	5	အီးကထီၣ်ဘၣ်. 21 သီ - နီၣ်ဂ့ၣ်ဘၣ်. 5 သီ	2	ကဘၣ်ခးန့ၣ်ဆီ တဟံအနၢၤ တအိၣ်တၢ် တချုးဒီးလၢ ကခး တဟံ အဖါတၢ်	ပတံထီၣ်လၢအိၣ်လဲ ဖဲ z.umn.edu/TamarackHunting
City of Two Harbors	896	15	စဲးပတုဘၣ်. 16 သီ - နီၣ်ဂ့ၣ်ဘၣ်. 30 သီ	2	ကဘၣ်ခးန့ၣ်ဆီ တဟံအနၢၤ တအိၣ်တၢ် တချုးဒီးလၢ ကခး တဟံ အဖါတၢ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိး, Andy Aug; 218-310-6869; thmnbowhunt19@gmail.com , ပတံထီၣ်ဖဲ လါအီၤကူး . 15
City of Blue Earth	897	20	စဲးပတုဘၣ်. 16 သီ- ဒိၣ်စ့ဘၣ်. 31 သီ	2	ကဘၣ်ခးန့ၣ်ဆီ တဟံအနၢၤ တအိၣ်တၢ် တချုးဒီးလၢ ကခး တဟံ အဖါတၢ်	Tharen Haught; 507-525-0080; thaugh@becity.org , ပတံထီၣ်ဖဲ လါ အီၤကူး. 7, အလဲ \$15
City of New Ulm	923	56	အီးကထီၣ်ဘၣ်. 14 သီ - ဒိၣ်စ့ ဘၣ်. 31 သီ	3	မၤန့ၣ်-တဟံ အဖါ-တၢ် ခဲစး	Dustin Fleck; 507-233-6750, ပတံထီၣ် ဖဲ လါစဲးပတုဘၣ် . 8, အလဲ \$20
City of Lake Benton	924	40	စဲးပတုဘၣ်. 16 သီ - ဒိၣ်စ့ဘၣ်. 31 သီ	2	ကဘၣ်ခးန့ၣ်ဆီ တဟံအနၢၤ တအိၣ်တၢ် တချုးဒီးလၢ ကခး တဟံ အဖါတၢ်	Eileen Christensen; 507-368-4641 ext. 1; benton@itctel.com , ပတံထီၣ် ဖဲ လါအီၤကူး. 31, အလဲ \$15
Pin Oak Prairie SNA (CWD Hunt)	926	8	အီးကထီၣ်ဘၣ်. 1 သီ- နီၣ်ဂ့ၣ် ဘၣ်. 30 သီ	5	တဟံ မိၢ်ဂုၤဖါ	Don Ramsden ; 507-796-3284; donald.ramsden@state.mn.us

City of Baxter
 တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆီခး လၢတၢ်လူၤခးတၢ်မံလံာ် အံၤအဂီၢ်န့ၣ် အိၣ်ဖဲ 92 အပူၤလီၤ.

တၢ်လီၤလီၤဆီၤလၢတၢ်ခးချ့ၣ်သ့အလီၢ် အဆး

တၢ်လီၤအမၤ	တၢ်ပာ်းခး နီၣ်ဂီၢ်	နီၣ်ဂီၢ်လၢပုၤကန့ၣ် လီၤခးပုၤအိၣ်	မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ	တၢ်ဟံ ပနီၣ်ထၢၣ်	တၢ်ပာ်းခး အကလုာ်	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်
City of Windom	970	15	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးပတုာ်. 31 သီ	2	ထဲဒံၣ် တၢ်ဟံ အနၢၤတအိၣ်	Devin Kopperud; 507-831-6134; Devin.Kopperud@windompmn. com, ပတၢ်ထီၣ်ဖဲ လါစဲးပတုာ်. 1, အလဲ \$20
Camp Ripley Military Reservation	971	2500	အိၣ်ကထီၣ်တုာ်. 27 - 29 သီ	2	တၢ်ဟံ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	Dr. Bill Faber; 800-933-0346 ext. 8082; wfaber@clcmn.edu, ပတၢ်ထီၣ်ဖဲ လါအီၣ်ကူး. 18, အလဲ \$14
Carleton Game Refuge	972	40	နီၣ်ဂ့ၢ်တုာ်. 23 သီ - ဒံၣ်စဲးပတုာ်. 31 သီ	5	ကဘၣ်ခးန့ၢ်ဆီ တၢ်ဟံအနၢၤ တအိၣ်တုာ် တချ့ၣ်ဒဲးလၢ ကခး တၢ်ဟံ အဖါတုာ်	ပတၢ်ထီၣ်လၢအိၣ်လဲ ဖဲ carleton.edu/ arboretum/visitor-information/ archery-hunt/ ဖဲ အိၣ်ကထီၣ်တုာ်. 1
City of Austin and Jay C. Hormel Nature Center	973	60	အိၣ်ကထီၣ်တုာ်. 1 သီ - ဒံၣ်စဲးပတုာ်. 31 သီ	3	ကဘၣ်ခးန့ၢ်ဆီ တၢ်ဟံအနၢၤ တအိၣ်တုာ် တချ့ၣ်ဒဲးလၢ ကခး တၢ်ဟံ အဖါတုာ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, Dave Merrill; 507-433-1881; davem@ ci.austin.mn.us, ပတၢ်ထီၣ်ဖဲ လါစဲးပ တုာ်. 11, အလဲ \$25
City of Warroad	974	10	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲး ပတုာ်. 31 သီ	5	တၢ်ဟံ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	Wade Steinbring; 218-386-2053; PoliceChief@warroadmn.org, ပတၢ် ထီၣ်ဖဲ လါစဲးပတုာ်. 7
Vermillion Highlands Research, Recreation and WMA	975	60	စဲးပတုာ်. 16 သီ- အိၣ်ကထီၣ်တုာ်. 27 သီ	3	တၢ်ဟံ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, Tim Pharis; 651-322-4643; tim.pharis@ state.mn.us, ပတၢ်ထီၣ်ဖဲ လါအီၣ်ကူး. 11
City of Red Wing	977	တၢ်ဟံပနီၣ် တအိၣ်	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးပတုာ်. 31 သီ	5	တၢ်အဂ့ၢ်အဂ့ၢ်	Patrick Ramaker; 651-385-3674; patrick.ramaker@ci.red-wing.us, အလဲ \$20
City of Redwood Falls	978	20	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးပတုာ်. 31 သီ	3	ကဘၣ်ခးန့ၢ် တၢ်ဟံအနၢၤ တအိၣ်ခဲဒု တချ့ၣ်ဒဲးလၢ ကခး တၢ်ဟံ အဖါတုာ်	Paul Parsons; 507-401-0469; buknurut68@yahoo.com, အလဲ \$20
City of Duluth	980	400	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးပတုာ်. 31 သီ	3	တၢ်ဟံ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, Arrowhead Bowhunters Alliance; infoduluthhunt@gmail.com, ပတၢ်ထီၣ်ဖဲ လါပုၤ. 30, အလဲ \$25
City of Mankato	981	40	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးပတုာ်. 31 သီ	5	ကဘၣ်ခးန့ၢ်ဆီ တၢ်ဟံအနၢၤ တအိၣ်တုာ် တချ့ၣ်ဒဲးလၢ ကခး တၢ်ဟံ အဖါတုာ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, Justin Lundborg; 507-387-8397; jlundborg@mankatomn.gov, ပတၢ်ထီၣ်ဖဲ လါအီၣ်ကူး. 1, အလဲ \$15

ဆးတီၢ်ထွဲထီၣ် ကဘၣ်ပးလၢခံတကဘၣ်

တၢ်လီၤလီၤဆီၤတၢ်ခးချ့ၣ်သ့အလီၤ အဆဲး

တၢ်လီၤအမၤ	တၢ်ဟးခး နီၣ်ဂီၢ်	နီၣ်ဂီၢ်လၢပုၤကန့ၣ် လီၤခးပုၤအိၣ်	မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ	တၢ်ဟံ ပနီၣ်တၢ်	တၢ်ဟးခး အကလုာ်	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်
City of Granite Falls	982	10	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးတၢ်. 31 သီ	1	ထဲဒုၣ် တၢ်ဟံ အ န့ၢ်တၢ်အိၣ်	Mike Thull; 320-564-2129; Mthull@granitefallspolice.com , ပတံထီၣ်ဖဲ လါစဲးပတုာ်. 1
City of Ortonville	983	30	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးတၢ်. 31 သီ	5	ကဘၣ်ခးန့ၢ်ဆီ တၢ်ဟံအန့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဒု တၢ်ချးဒဲးလၢ ကခး တၢ်ဟံ အဖါတၢ်	Jason Mork, Big Stone ဒီထံၣ် Deputy Sheriff; 320-839-3428; finance@cityofortonville.org , ပတံထီၣ်ဖဲ လါအီၤကူး. 1, အလဲ \$20
City of Canby	984	20	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးတၢ်. 31 သီ	2	တၢ်ဟံ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါ	Brock Smith; 507-828-8192; Brocksmith1825@gmail.com , ပတံ ထီၣ်ဖဲ လါအီၤကူး. 18, အလဲ \$5
City of Bemidji (NE)	985	22	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးတၢ်. 31 သီ	5	တၢ်ဟံ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါ	Rachelle Barckholtz; 218-759-3575; rachelle.barckholtz@ci.bemidji.mn.us , ပတံထီၣ်ဖဲ လါယုာ်လဲ. 28, အလဲ \$10
City of Bemidji (West)	985	22	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးတၢ်. 31 သီ	5	တၢ်ဟံ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါ	Rachelle Barckholtz; 218-759-3575; rachelle.barckholtz@ci.bemidji.mn.us , ပတံထီၣ်ဖဲ လါယုာ်လဲ. 28, အလဲ \$10
Bemidji Regional Airport	986	20	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးတၢ်. 31 သီ	5	တၢ်ဟံ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါ	Rachelle Barckholtz; 218-759-3575; rachelle.barckholtz@ci.bemidji.mn.us , ပတံထီၣ်ဖဲ လါယုာ်လဲ. 28, အလဲ \$10
City of Owatonna	990	34	နီၣ်ဂ့ၢ်. 20 သီ - ဒံၣ်စဲးတၢ်. 17 သီ, အိၣ်က ထီတၢ်. 22 သီ - နီၣ်ဂ့ၢ်. 19 သီ	5	ကဘၣ်ခးန့ၢ်ဆီ တၢ်ဟံအန့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဒု တၢ်ချးဒဲးလၢ ကခး တၢ်ဟံ အဖါတၢ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, Mary Jo Knudson; 507-774-7364; maryjo.knudson@ci.owatonna.mn.us , ပတံထီၣ်ဖဲ လါစဲးပတုာ်. 1, အလဲ \$20
City of Hallock	992	5 per hunt	စဲးပတုာ်. 16 သီ - အိၣ်ကထီ တၢ်. 20 သီ, အိၣ်ကထီ တၢ်. 21 သီ - နီၣ်ဂ့ၢ်. 24 သီ, နီၣ်ဂ့ၢ်. 25 သီ - ဒံၣ်စဲး တၢ်. 31 သီ	2	ထဲဒုၣ် တၢ်ဟံ အ န့ၢ်တၢ်အိၣ်	Mike Docken, Police Chief; 218-843-3434; mdocken@so.co.kittson.mn.us 5 permits available for each of three hunt periods. ပတံထီၣ်ဖဲ လါစဲးပတုာ်. 1.
River Bend Nature Center	997	30	နီၣ်ဂ့ၢ်. 9 - 12 သီ	2	ကဘၣ်ခးန့ၢ်ဆီ တၢ်ဟံအန့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဒု တၢ်ချးဒဲးလၢ ကခး တၢ်ဟံ အဖါတၢ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, Brittany Smith; 507-332-7151; archeryhunt@rbnc.org , ပတံထီၣ်ဖဲ လါစဲးပတုာ်. 7
City of Red Lake Falls	998	10	စဲးပတုာ်. 16 သီ - ဒံၣ်စဲးတၢ်. 31 သီ	1	ထဲဒုၣ် တၢ်ဟံ အန့ၢ်တၢ်အိၣ်	Brad Johnson; 218-253-2996; bjohnson@sheriff.co.red-lake.mn.us , ပတံထီၣ်ဖဲ လါစဲးပတုာ်. 1

မုာ်ကပတ်ထီၣ် တၢ်လူၤခးတၢ်ဟံၣ်ဒီးကျိ တၢ်လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ် ဒ်လဲၣ်?

ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလံာ်လၢ ကျိတဖၣ် ဒီး တၢ်လီၤန့ၣ် ကဘၣ်ပတ်ထီၣ် တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ် ထံၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီဆီတဖၣ် (special lottery hunts) ဒီးဖျါပုၤန့ၣ် တၢ်ဟံၣ်လဲၣ်စ့ၣ် တချုး မုာ်လျီၤန့ၣ်, စးပတုၤဘၣ် 7 သီန့ၣ်လီၤ. ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တဖၣ် အလီၤအိၣ်လၢကဟ့ၣ်လီၤ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီဆီအံၤ အနီၣ်ဂံၢ် ဖဲပုၤလဲၣ်စ့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီဆီတဖၣ်အနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤဖဲ လံာ်ကဘျးပဟံၣ်ထွဲထီၣ်သးတဖၣ် အတၢ်ဟံၣ်ဖျါရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤတဖၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တဖၣ် ပတ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီ လီၤကဝီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟံၣ်အနၢၤတအိၣ်ထံၣ် 1 မံၤမံၤ လၢတၢ်စုကဝဲၤတခါအဂီၢ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ, ဒီး လံာ်ပတ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ပတ်ထီၣ်အီၤ တချုး လၢစးပတုၤဘၣ် 7 သီ မုာ်န့ၣ်လၢခံကတၢ်တသီအံၤ တသ့ဘၣ်. တၢ်ဟံၣ်လၢတၢ်မံၤန့ၣ်အီၤလၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီ လီၤကဝီၤတခါ အပူၤန့ၣ် ကြးစူးကါ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီ အနီၣ်ဂံၢ် ဖဲခဲးလီၤတၢ်ဟံၣ်အမံၤအခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လူၤခးတၢ်ဟံၣ်လၢကျိ တၢ်လီၤလီၤဆီဆီတဖၣ် အစရီအလၢအပူၤ, ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဂုၢ်အသီ ဒီးတၢ်ဘျီဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် ပုၤဒီးန့ၣ်အီၤလၢ အိၣ်လဲ ဖဲ mndnr.gov/deer. န့ၣ်လီၤ. အိၣ်လဲအစရီန့ၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ်အဂုၢ်အကျိအဂၤတဖၣ် လၢလၢပုၤပုၤ ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဆဲးကျိးအဂုၢ်အကျိ န့ၣ်လီၤ. ဘီနးစံတၢ်ပျဲတဖၣ်န့ၣ် တၢ်စူးကျိအီၤလၢ ကမၤပနီၣ်တၢ်ဟံၣ်လၢ စဖဲရှၢၣ်တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တဖၣ်အပူၤ ဖဲပုၤဟံးန့ၣ်တၢ်ဟံၣ်အနၢၤတအိၣ်သ့အလီၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ကယဲၢ်တၢ်ဟံၣ်လၢ ပုၤဟံးန့ၣ်အီၤ ဒ်အမုာ်တၢ်တမံၤလၢအအိၣ်လၢ စဖဲရှၢၣ်တၢ်လူၤခးတၢ်ဟံၣ်အပူၤန့ၣ် ပုၤကြးဆဲးလီၤန့ၣ်အမံၤ ဒီးဖျါစူးကါ စဖဲရှၢၣ်တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ်အနီၣ်ဂံၢ် န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်, ပုၤလူၤခးတၢ်မံၤလံာ်တဖၣ် ကြးစူးကါ ဒိၣ်ဃၢၤဝးဝး တၢ်ဟံၣ်တၢ်ပျဲလီၤကဝီၤ အနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤလီၤဆီလၢတၢ်ဟးခးဒီးကျိသ့အလီၤ

စူးကါတၢ်ဟးခးတၢ်အနီၣ်ဂံၢ် ဖဲလၢတၢ်ပတ်ထီၣ်ဒီးတၢ်န့ၣ်ဆဲးလီၤမံၤလၢတၢ်ဖိၣ်ဝဲဒုၣ်တၢ်ဟံၣ်တၢ်ဟးခးတၢ်အလီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအပူၤ.

တၢ်လီၤအမံၤ	တၢ်ဟးခး နီၣ်ဂံၢ်	နီၣ်ဂံၢ်လၢပုၤကန့ၣ် လီၤခးပုၤအိၣ်	မုာ်န့ၣ်မုာ်သီ	တၢ်ဟံၣ် ပနီၣ်ထၢၣ်	တၢ်ဟးခး အကလုာ်	တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိအါထီၣ်
Cascade River ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	900	75	နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဟံၣ် 4-19 သီ	1	တၢ်ဟံၣ် မိၢ်ဂုၤဖါဂုၤ	Butterwort Cliffs SNA တဟံၣ်ဃုာ်လၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလံာ်အပူၤဘၣ်
Rice Lake National Wildlife Refuge	901	40	နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဟံၣ် 11-19 သီ	1	တၢ်ဟံၣ် မိၢ်ဂုၤဖါဂုၤ	Walt Ford; 218-768-2402 ext. 100; walt_ford@fws.gov
St. Croix ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	902	300	နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဟံၣ် 16-19 သီ	1	တၢ်ဟံၣ် မိၢ်ဂုၤဖါဂုၤ	တၢ်ဂုၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Lake Louise ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	903	25	နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဟံၣ် 11-12 သီ	3	ကဘၣ်ခးန့ၣ်ဆီ တၢ်ဟံၣ်အနၢၤ တအိၣ်တဒု တချုးဒီးလၢ ကခး တၢ်ဟံၣ် အဖါတဒု	တၢ်ဂုၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Gooseberry Falls ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	904	35	နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဟံၣ် 4-19 သီ	1	တၢ်ဟံၣ် မိၢ်ဂုၤဖါဂုၤ	တၢ်ဂုၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Split Rock Lighthouse ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	905	30	နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဟံၣ် 4-19 သီ	1	တၢ်ဟံၣ် မိၢ်ဂုၤဖါဂုၤ	တၢ်ဂုၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Tettegouche ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	906	60	နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဟံၣ် 4-19 သီ	1	တၢ်ဟံၣ် မိၢ်ဂုၤဖါဂုၤ	တၢ်ဂုၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Scenic ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	907	25	နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဟံၣ် 4-19 သီ	1	တၢ်ဟံၣ် မိၢ်ဂုၤဖါဂုၤ	တၢ်ဂုၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Hayes Lake ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	908	50	နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဟံၣ် 4-19 သီ	2	တၢ်ဟံၣ် မိၢ်ဂုၤဖါဂုၤ	တၢ်ဂုၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Lake Bemidji ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	909	30	နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဟံၣ် 4-7 သီ	2	တၢ်ဟံၣ် မိၢ်ဂုၤဖါဂုၤ	တၢ်ဂုၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်

ဆဲးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပဟံၣ်ခံကဘျး

တၢ်လီၤလီၤဆီၤလၢတၢ်ဟးခးဒီးကျိၣ်သ့အလီၢ် အဆး

တၢ်လီၤအမၤ	တၢ်ဟးခး ခး နီၣ်ဂီၢ်	နီၣ်ဂီၢ်လၢပုၤကန့ၣ် လီၤခးပုၤအိၣ်	မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ	တၢ်ဟ့ၣ် ပနီၣ်ထၢၣ်	တၢ်ဟးခး အကလုာ်	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်အါထီၣ်
Zippel Bay ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	910	75	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 4-19 သီ	3	ကဘၣ်ခးန့ၢ်ဆီ တၢ်ဟ့ၣ်အနၤ တအိၣ်တဒု တချးဒီးလၢ ကခး တၢ်ဟ့ၣ် အဖါတဒု	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Judge C.R. Magney ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	911	45	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 4-19 သီ	1	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Lake Carlos ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	913	20	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 4-7 သီ	1	ထဲဒုၣ် တၢ်ဟ့ၣ် အနၤ တအိၣ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
William O'Brien ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	914	50	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 11-12 သီ	2	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Lake Bronson ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	915	30	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 4-12 သီ	2	ကဘၣ်ခးန့ၢ်ဆီ တၢ်ဟ့ၣ်အနၤ တအိၣ်တဒု တချးဒီးလၢ ကခး တၢ်ဟ့ၣ် အဖါတဒု	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Maplewood ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	916	100	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 4-7 သီ	2	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Miesville Ravine Park Reserve	917	40	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 4-12 သီ	5	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်, Scott Hagen; 952-891-7983; scott.hagen@co.dakota.mn.us
Glacial Lakes ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	919	20	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 9-12 သီ	1	ထဲဒုၣ် တၢ်ဟ့ၣ် အနၤ တအိၣ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Wild River ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	920	75	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 4-5 သီ	2	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Lawrence Unit of the Minnesota Valley SRA	921	30	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 11-12 သီ	2	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Old Mill ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	922	10	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 4-7 သီ	1	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Vermillion Highlands Research, Recreation and WMA	925	20	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 4-17 သီ	3	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်, Tim Pharis; 651-322-4643; tim.pharis@state.mn.us
Whitewater ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	927	50	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 18-19 သီ	3	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Forestville Mystery Cave State Park	933	75	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 4-5 သီ	3	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Whitewater State Game Refuge	934	100	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 18-26 သီ	2	ထဲဒုၣ် တၢ်ဟ့ၣ် အနၤ တအိၣ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၢ်, Jaime Edwards; 507-796-3281; jaime.edwards@state.mn.us
Frontenac ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	940	60	နီၣ်ဝုၣ်တၢ်. 18-19 သီ	3	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်

တၢ်လီၤလီၤဆီၤလၢတၢ်ဟးခးဒီးကျိၣ်သ့အလီၢ် အဆး

တၢ်လီၤအမၤ	တၢ်ဟးခး ခး နီၣ်ဂီၢ်	နီၣ်ဂီၢ်လၢပုၤကန့ၣ် လီၤခးပှၢ်အိၣ်	မ့ၢ်နံၤမ့ၢ်သီ	တၢ်ဟ့ၣ် ပနီၣ်ထၢၣ်	တၢ်ဟးခး အကလုာ်	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အိၣ်
City of Baxter						တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အိၣ်လီၤဆး လၢတၢ်လူၤခး တၢ်မံၤလၢအံၤအဂီၢ်န့ၣ် အိၣ်ဖဲ 92 အပူၤလီၤ.
Great River Bluffs ကီၢ်ကရၢၢ် ဒီး King's ဒီး Queen's Bluff SNA	962	50	နီၣ်ဝုတၢၣ်. 18-19 သီ	3	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတၢ်အိၣ်ဘၣ်
Carver Park Reserve	976	110	နီၣ်ဝုတၢၣ်. 11-12 သီ	5	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖါဂ့ၢ်	တၢ်ဒုးသ့ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်, John Moriarty; 763-694-7842; john.moriarty@threeriversparks.org
Kilen Woods ကီၢ်စံၣ်ကရၢၢ်	991	10	ဒံၣ်စံဘၣ်. 23 သီ-ယန့ၢ်အိၣ်. 1 သီ	2	ထဲဒုၣ် တၢ်ဟ့ၣ် အနၢၤတၢ်အိၣ်	Prairie Bush SNA တၢ်ဟ့ၣ်သ့ညါလၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢအပူၤတၢ်

တဘၣ်တၢ်လီၤ တၢ်ကမ့ၢ် လၢဟီၣ်နီၣ်အလီၢ်တဂ့ၢ်, ထၢထီၣ်န့ၣ်ကျိၣ်တက့ၢ်.

ဟးဆဲးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ် ကျိၣ်ချဲအဒၢလၢတၢ်သ့အိၣ်တဖၣ် လၢပှၢ်ကျိၣ်, ပျီပူၤ မ့တမ့ၢ် ဟီၣ်ကပီၤစုၣ်စီၣ်အပူၤတက့ၢ်—တသ့ဖဲအသ့ စူးကွံာ်အိၣ် ကြးကြးဘၣ်ဘၣ်တက့ၢ်.

တၢ်လီၤလီၤဆိလၢတၢ်ခးဒီး ကျိတၢ်လီၤ (Muzzleloader) လီၤကပိၤ

တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တၢ်ပတံထီၣ်အဆၢကတီၢ်လၢၣ်— မ့ၢ်လွၢ်နံၤ, လၢစးပထုဘၣ် 7 သီ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်လီၤလီၤဆိလၢတၢ်ဟးခးတၢ်ဟ့ၣ်ဒီး ကျိတၢ်လီၤ (muzzleloader) သ့အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထၢန့ၣ်မၤပဲၤတၢ်စူးကါ ကျိတၢ်လီၤ (muzzleloader) လီၤဆိလၢ တၢ်ဟးခးတၢ်ဟ့ၣ် အဂ့ၢ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤသီထီၣ်ဒီးတၢ်ဘိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢအ့ထၢန့ၣ်နးအဖိခိၣ်ဖဲ mndnr.gov/hunting/deer. န့ၣ်လီၤ. တၢ်စူးကါဝဲဒၣ် လံာ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲ (Bonus permits) လၢ တၢ်မၤနီၣ်ဃာ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဟးခးတၢ်အလီၤလီၤဆိအပူၤဖဲတၢ်ခးန့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢတအိၣ်ဒီးအနၢၤသ့အလီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်ခးန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဟးခးအလီၤလီၤဆိန့ၣ်ကဘၣ်မၤနီၣ်မၤဃါအသးခိဖျါအတၢ်စူးကါဝဲဒၣ်တၢ်ဟးခးအလီၤလီၤဆိအနီၣ်ဂံၢ်, ဒ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်အသး န့ၣ်လီၤ.တၢ်မ့ၢ်တဟ့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်တၢ်ဟးခးအလီၤ လီၤဆိအနီၣ်ဂံၢ် ဘၣ်န့ၣ်, ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပုၤဟးခးတၢ်ဖိ စူးကါဝဲဒၣ် လံာ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်ဖိတၢ်ဟ့ၣ်အလီၤ (Deer Permit Area) အနီၣ်ဂံၢ်ဖဲတၢ်ခိၣ်တၢ်ဃၢၤသ့န့ၣ်လီၤ.

ကျိတၢ်လီၤတၢ်လူၤခးတၢ်မံၤလၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆိတဖၣ်

တၢ်လီၤအမံၤ	တၢ်ဟးခး နီၣ်ဂံၢ်	နီၣ်ဂံၢ်လၢ ပုၤကန့ၣ် လီၤခးပုၤအိၣ်	မ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သီ	တၢ်ပၢ် ပနီၣ် ထၢၣ်	တၢ်ဟးခး အကလုာ်	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်
Beaver Creek Valley ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	918	25	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 2-3 သီ	3	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖဲဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
McCarthy Beach ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	929	10	နီၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်. 25 သီ- ဒံၣ်စဲဘၣ်. 10 သီ	1	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖဲဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Nerstrand Big Woods ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ် ဒီး Prairie Creek Woods SNA	930	50	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 2-3 သီ	5	ကဘၣ်ခးန့ၣ်ဆိ တၢ်ဟ့ၣ်အနၢၤ တအိၣ်တၢ်ဒု တရူးဒဲးလၢ ကခး တၢ်ဟ့ၣ် အဖဲတၢ်ဒု	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Rice Lake ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	932	20	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 2-3 သီ	3	ထဲဒၣ် တၢ်ဟ့ၣ် အနၢၤတအိၣ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Jay Cooke ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ် ဒီး Hemlock Ravine SNA	935	75	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 2-6 သီ	2	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖဲဂ့ၢ်	SNA ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအိၣ်သၢဒါအလီၤ တၢ်ပၢ်ဃုာ်ဘၣ်
Crow Wing ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	936	25	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 2-6 သီ	2	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖဲဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Lake Vermilion-Soudan Underground Mine ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	937	20	နီၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်. 25 သီ- ဒံၣ်စဲဘၣ်. 10 သီ	2	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖဲဂ့ၢ်	တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ,
Hayes Lake ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	938	50	နီၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်. 25 သီ- ဒံၣ်စဲဘၣ်. 10 သီ	2	တၢ်ဟ့ၣ် မိၢ်ဂ့ၢ်ဖဲဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
Myre Big Island ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	939	50	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 2-3 သီ	5	ထဲဒၣ် တၢ်ဟ့ၣ် အနၢၤတအိၣ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်
City of Baxter						တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆိး လၢတၢ်လူၤခး တၢ်မံၤလၢအံၤအဂီၢ်န့ၣ် အိၣ်ဖဲ 92 အပူၤလီၤ.
Sibley ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	942	60	ဒံၣ်စဲဘၣ်. 2-3 သီ	2	ထဲဒၣ် တၢ်ဟ့ၣ် အနၢၤတအိၣ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၣ်

ဆဲးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခဲကဘျး

တၢ်လီၤလီၤဆိၤလၢ တၢ်ခးဒီး ကျိတၢ်လီၤ (Muzzleloader) အဆး

တၢ်လီၤအမၤ	တၢ်ပးခး နီၣ်ဂီၢ်	နီၣ်ဂီၢ်လၢ ပုၤကန့ၣ် လီၤခးပုၤအိၣ်	မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ	တၢ်ပံ ဝနီၣ် ထၢၣ်	တၢ်ပးခး အကလုာ်	တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါထီၣ်
Miesville Ravine Park Reserve	943	40	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 2-10 သီ	5	တၢ်ဟီ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖျါဂ့ၢ်	တၢ်ခးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, Scott Hagen; 952-891-7983; scott.hagen@co.dakota.mn.us
Vermillion Highlands Research, Recreation ဒီး WMA	944	20	နီၣ်ဂ့ၢ်တၢ်. 25 သီ- ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 10 သီ	3	တၢ်ဟီ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖျါဂ့ၢ်	တၢ်ခးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, Tim Pharis; 651-322-4643; tim.pharis@state.mn.us
Lake Bemidji ကီၢ် စဲၣ်ကရၢၢ်	947	30	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 1-3 သီ	2	တၢ်ဟီ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖျါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၢၣ်
Savanna Portage ကီၢ် စဲၣ်ကရၢၢ်	948	30	နီၣ်ဂ့ၢ်တၢ်. 25 သီ-ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 3 သီ	2	တၢ်ဟီ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖျါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၢၣ်
St. Croix ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	949	100	နီၣ်ဂ့ၢ်တၢ်. 28 သီ-ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 3 သီ	1	တၢ်ဟီ မိၢ်ဂ့ၢ်ဖျါဂ့ၢ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၢၣ်
Lake Maria ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	960	25	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 8-10 သီ	2	ကဘၣ်ခးန့ၢ်ဆိ တၢ်ဟီအနၢၤ တအိၣ်တၢ်ဒု တချးဒံးလၢ ကခး တၢ်ဟီ အဖါတၢ်ဒု	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၢၣ်
Afton ကီၢ်စဲၣ်ကရၢၢ်	964	30	ဒံၣ်စဲဘၢၣ်. 5-7 သီ	2	ထဲဒၣ် တၢ်ဟီ အနၢၤတအိၣ်	တၢ်ဂ့ၢ်ဆူညါတအိၣ်ဘၢၣ်

တၢသူ

စးထီၣ်ဒီးလီၤထု	လါအီကူၣ် 11 သီ
တၢသူလီၤအကတီၢ်	လါစးပထုဘၢၣ် 1 သီ - လါအီကထီဘၢၣ် 15 သီ
အိၣ်ဒီးတၢ်ပတံထီၣ်လၢ 2024 အကတီၢ်အဂီၢ်	လါအုၣ်ဖျၢၣ် 2024
တၢ်ပတံနီၣ်တၢ်ပတံထီၣ်အဆၢကတီၢ်လၢၣ်ဝဲလၢ 2024 အကတီၢ်အဂီၢ်	လါမ့ၢ 3 သီ, 2024

တၢ်မၤလၢပှဲတၢ်ဟးခးတၢသူအတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဂီၢ်အိၣ်ဖျါဝဲပှဲယဲၤသန့အဖီခိၣ်ဖဲ mndnr.gov/hunting/bear

လဲၣ်စ့ၣ်တဖၣ်

ပှၤအိၣ်ဆိးဖဲန့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တအိၣ်ဆိးဖဲန့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤပၣ်ဃုာ်ဝဲ ဖဲတၢ်တုၤတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးလံာ်အုၣ်သးအဂီၢ် ဖဲတၢ်ပျဲဖျိတၢသူအလီၤကဝီၤပုၤ, ဒီးအဝဲသ့ၣ်ပှၤဝဲဒၣ်လံာ်အုၣ်သး ဖဲတၢ်ဆါဝဲဒၣ်အလီၤလၢတအိၣ်ဒီးခိထံၣ်အလီၤကဝီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ပှၤလၢအနၢၤဝဲဒၣ်တၢ်ဖျိတၢသူတၢ်ဘျီတၢ်အနီၣ်ကံၢ်တဖၣ်ကဘျီပှၤဝဲဒၣ်လံာ်အုၣ်သးဖဲလါအီကူၣ် 1 သီ, 2023 န့ၣ်လီၤ. လံာ်အုၣ်သးလၢ တၢ်တဆါအီၤဒီးအိၣ်အါန့ၢ်ဒီး တၢ်လိာ်ဘၣ်အီၤတဖၣ် တၢ်ကစးထီၣ်ဆါအီၤ ဖဲမ့ၢ်ထုၣ် လါအီကူၣ် 4 သီ, 2023 အနံၤန့ၣ်လီၤ.
- ပှၤဟးခးတၢသူလၢ အစူးကါဝဲဒၣ် အုထၢၣ်နဲး မ့တမ့ၢ် လီတဲစိလၢအဃုထၢပှၤဝဲဒၣ် လံာ်အုၣ်သးတဖၣ်ကဘျီစူးကါဝဲဒၣ် တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲလီၤဆီလၢ တၢ်မၤလီၤတၢ်ဝဲဒၣ်အတၢ်ဃုထၢတဖၣ်ဘၣ်တဘျီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢယီၤဖးဒိၣ်လၢအနၢၤဖးတြၢ်ဒီးကဘျီ (Moose)

တအိၣ်ဒီးတၢ်ဟးခးဝဲဒၣ် တၢယီၤဖးဒိၣ်လၢအနၢၤဖးတြၢ်ဒီးကဘျီ (moose) အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိအဂီၢ်အိၣ်ဖျါဝဲဖဲ mndnr.gov/moose. န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်အိးထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢယီၤဖးဒိၣ်လၢအနၢၤဖးတြၢ်ဒီးကဘျီ (moose) အခူၣ်အထၢအကတီၢ်ဖဲတၢ်လီၤတနီၤနီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢယီၤအိၣ်ကတၢ်တကလုာ် (Elk)

တၢ်ပတံနီၣ်တၢ်ပတံထီၣ်အဆၢကတီၢ်လၢၣ်ဝဲလၢ 2023 တၢ်ဟးခး တၢယီၤအိၣ်ကတၢ်တကလုာ် (Elk) အဂီၢ်ဝဲဒၣ်လဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်လံာ်အုၣ်သးခဲလၢၣ်အဘျီ 17 ဖဲ Kittson ခိထံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်ပတံတဖၣ်လၢ 2024 တၢ်လုၤခးတၢ်မဲလၢအဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ကတူၢ်လီၤအီၤ စးထီၣ်ဖဲတၢ်ကီၢ်ခါကတီၢ်လၢခံတဘျီန့ၣ်လီၤ. အိၣ်ဒီးတၢ်ပတံထီၣ်အလဲလၢပှၤဟးခးတၢ်ဖဲတဂၤစ့ၣ်စ့ၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်ဝဲ \$4 ဒီးလံာ်အုၣ်သးလၢပှၤဟးခးတၢ်ဖဲကရူၢ်လၢအအါန့ၢ်ဒီးခံကဆူအဖီခိၣ်မ့ၢ်ဝဲ \$287 န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကတူၢ်လီၤဝဲဒၣ် တၢ်ပတံထီၣ်ဖဲ ELS အခါစးတဖၣ်ဖဲကီၢ်စဲၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့တၢ်မဲပတံကဝီၤကျိၣ်စ့ အိၣ်ဝဲလီၤ.

တၢ်မၤသကံးတၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဟ့ၣ်သါတၢ်တီၢ်ကျဲၤကရၢ (Conservation Partners Legacy Grant Program) ဃုက့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် လၢအကဆူၤထီၣ်စ့ဆီၣ်ထွဲတၢ်တီၢ်ကျဲၤလၢတၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်လံာ်ထီၣ်, တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်က့ၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒိသဒါဝဲဒၣ် တၢ်ဟ့ၣ်သါဒါအမ့ၢ်ညၣ်, ဆၣ်ဖဲကီၢ်ဖဲ, ဒီးတၢ်မဲလၢ ဖဲမံၣ်နီၣ်စိထံၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်လီၤကွဲၢ်ပပှၤယဲၤသန့ဖဲ mndnr.gov/cpl လၢတၢ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

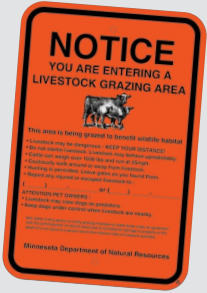
ထိပ်ဒုင်ထံ (Waterfowl)

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဟးခး ထိပ်ဒုင်ထံ (Waterfowl) အတၢ်သိၣ်တၢ်သီအိၣ်ဖျါဝဲ ဝဲ အ့ထၢၣ်နဲးအဖီခိၣ်ဒီး တၢ်လီၤတတီၤလၢလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ဟးခးဒီးတၢ်ဟးဖီၣ်ညၢၣ်အလံာ်အုၣ်သးဘၣ်တၢ်ခါအိၣ်ဒီးကွၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အလၢအပူၤ ဝဲထိပ်ဒုင်ထံ (Waterfowl) အကတီၢ်ပူၤတက့ၢ်.

တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်အိၣ်ဆၣ်လီၤလါဟ့ၣ်ဖဲတၢ်ရဲၣ်ကျဲတၢ်မၤလၢ အလီၢ်တဖၣ်—ဂ့ၢ်ဝဲလၢတၢ်တိၤစၢမၤစၢအဂီၢ်

တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်ဝဲဒၣ် တၢ်အိၣ်ဆၣ်လီၤလါဟ့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤတခါ လၢအရဲၣ်ကျဲ ဝဲဒၣ် တၢ်လီၤလၢအပူၤဒီးနီၣ်လါဟ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်ကျဲလီၤဝဲဒၣ်တၢ်အိၣ်ဆၣ်လီၤ လါဟ့ၣ်အလီၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်ဝဲ ဒၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိအကလုာ်ကလုာ်ဒီးတၢ်ဆီလီၤဟံလီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်သါလၢ အကဲဘျူးဝဲလၢတၢ်မၤလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲဟးခးတၢ်ဖဲ လၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ တၢ်ဘုၣ်အိၣ်လၢဟံတဖၣ် အိၣ်ဝဲဝဲ WMA အပူၤန့ၣ်လီၤ.

အါတက့ၢ်တၢ်ကထုးထီၣ် ကွၢ် ဝဲဒၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ဘုၣ်အိၣ် လၢဟံတဖၣ် ဖဲလါအိၣ်ကတတ် အခါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ် ကွၢ်ဘၣ်ဖဲ- mndnr.gov/publications/wildlife

ဘုမံ (Wild rice)

တၢ်အိးထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ကူးဘုမံ (wild rice) လၢပုၤလၢအအိၣ်ဆိးဒီး တအိၣ်ဆိးဖဲမဲၣ်န့ၣ်စိထီၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢ အတအိၣ်ဆိး ဖဲမဲၣ်န့ၣ်စိထီၣ်အပူၤတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ကူးဘုမံအလံာ်အုၣ်သးန့ၣ်လီၤ. ပုၤအိၣ်ဆိးဖဲ မဲၣ်န့ၣ်စိထီၣ် အပူၤလၢ အသးန့ၣ်အိၣ် 18 နံၣ်ဆူဖိလၢတဖၣ် တလိၣ်အိၣ်ဒီးအလံာ်အုၣ်သး ဖဲအလဲၤဃုာ်တပူၤဃီဒီး ပုၤကူးဘုမံလၢအအိၣ်ဒီးလံာ်အုၣ်သး န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အကတီၢ်အနံၤအသီ, အနံၣ်ရဲၣ်ဒီးအတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဖဲတၢ်ပိးတၢ်လီၤ အဖီခိၣ်အိၣ်ဖျါဝဲ ဝဲအ့ထၢၣ်နဲးအဖီခိၣ် ဖဲ mndnr.gov/regulations/wildrice.

ကတီၢ်ဟံတဖၣ်ဟီၣ်ကတီၢ်စ့ၣ်စိၣ်အလီၢ်တဖၣ်

တၢ်ကွၢ်ထွဲကတီၢ်ဝဲဒၣ်ဟီၣ်ကတီၢ်စ့ၣ်စိၣ်အလီၢ်တဖၣ် မ့ၢ်တၢ်ရဲၣ်ဒိၣ်ဝဲလၢ တၢ်မၤ လီၤတၢ်ဝဲဒၣ်ထီၣ်ဒုၣ်, ထီၣ်ဂံၢ်, ထီၣ်လဲၤဝါ, ဒီးတၢ်ဟံတဖၣ်အတၢ်အိၣ်လၢပုၤဒီး တၢ်ဂီၢ်တၢ်ဘါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မဲၣ်န့ၣ်စိထီၣ် မ့ၢ်ထံကီၢ်အဒိၣ်ကတၢ်တဘျီ လၢအကွၢ်ထွဲကတီၢ်ဝဲဒၣ် ဟီၣ်ကတီၢ်စ့ၣ်စိၣ်အလီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီပျဲ လီၤမ့ၢ် တၢ်လၢကတီၢ်တဖၣ်န့ၣ်တဂ့ၢ်.

ကမ္ဘာ့တိုက်ကျွန်းဒီးတံမဲလ်အိန်ကဒုအလီတဖန်

ကီစဲပိတ်ဒိတ်လီတဖန် (State lands)

တံသုးကျွဲတံမဲလ်ထံကျွဲအလီတဖန်

DNR ညှဉ်ဒီးတံမဲလ်ဝဲကျွဲ (DNR Fish and Wildlife Division) ဗုမုနဲတံလီဖဲနီဒီးထံကျွဲအိန်အလီလံတဟုန်ဝဲဒုတ် တံဟးဖိတ်ညှဉ်အတံဒီးတံမဲလ်ဒီးလံတံဒီးသုဒဲဒုတ်တံဟုန်သုညှဉ်လံအရဒိတ်တဖန်န့ဉ်လီ. တံလီသုတ်တဖန်အံတံသုညှဉ်ဝဲ ဒဲအမု, တံသုးကျွဲတံမဲလ်ထံကျွဲအလီတဖန် (Aquatic Management Areas (AMAs)), မုတံဘီးသုညှဉ်အတံပနီတ် တဖန်လံတံဒီးန့ဉ်ဖျါထီတံဟုန်တံပျဲလံတံစူးကဲဝဲအကီန့ဉ်လီ. တံဟ်တံဟုန်နီကစံတံပိးတံလီ, ဒဲအမု သုတ်ထုတ်ဝဲဒုတ် (tree stands), လံတံအိန်ဒီးတံကျွဲထံအံဖဲ AMAs အပူမုတံမဲလ်တံသိတ်တံသိန့ဉ်လီ.

တံသုးကျွဲတံမဲလ်အလီတဖန် (Wildlife Management Areas)

ဗုကွဲ wildlife management areas (WMAs) အမဲစရီလံအသီကတံတဖန် ဒီးတံမဲလ်ထံကျွဲတံသုးကျွဲတံမဲလ် အလီဖဲ DNR အ WMA ပုယံသဲန့အပူဖဲ-mndnr.gov/wmas, ဝဲဗုထံစံလီဖဲ “New WMAs.” ကမ္ဘာ့တိုက်ကျွဲကီစဲပိတ် ပာဘိတ်ဝဲဒုတ်တံသုးကျွဲတံမဲလ်အလီတဖန်တံအိန်ထီဝဲလံတံဟးခဲတံမဲလ်လံအဘိတ်တံဒီးသုဒဲဒုတ်အံအကလုတ်တဖန် ဒီးတံဒီးဝဲဒုတ်ဆုတ်ဖိကီဖဲလံအဒုးအိန်ဖဲ ဖဲတံဒုးအိန်ထီဝဲတံအကတံလံလံတံထံန့အိသ့ ဖဲလံဒုးသုညှဉ်တံဂုတံကျွဲ အံအပူ, မုတံမုဘိတ်လံတံဂုဒိလံတဖန်အံအသီး—

တံဟ်ပနီတ်တံတြီယံထီရီတဖန်

- တံလဲန့ဉ်ဆူ — တံဘီးဘိတ်သုညှဉ်တံဟ်ပနီတ်ဝဲဒုတ် WMAs အတံလီတနီနီလံတံလဲန့ဉ်ဆူဝဲလံတံအိန်ဒီး DNR အတံဟုန်စီဟုန်ကမိလံအပူလဲန့ဉ်လီဝဲတံန့ဉ်လီ.
- တံဟ်ပနီတ်အဆါကတီ — တံန့ဉ်လီဆူ WMAs အပူ မုတံမု တံစူးကဲတံဖဲတံဟ်ပနီတ်အဆါကတီတံသုဘိတ် ဖဲလံတံ မု ဘီးဘိတ်သုညှဉ်ဝဲဒုတ် တံလီအရဒိတ်န့ဉ် မုတံလီလံတံတြီအံ, မုတံမုဘိတ်လံတံဟုန်တံပျဲဘိတ်န့ဉ်လီ.
- တံဟးခဲဒုတ် — တံတြီဝဲဒုတ်တံဟးခဲဒုတ်မုမုတံမုဘိတ်လံတံရဲကျွဲလီဝဲလံတံစူးကဲအံလံတံန့အကီ မုတံမု ဒီးန့ဉ်တံ ပျဲလံ ပုရဲကျွဲ တံမဲလ်ထံကျွဲကံအိန်န့ဉ်လီ. သီလုတ်, ဟ်သီလုတ် မုတံမု ယုတ်ဒဲလံတံဟ်တံဝဲဖဲမုနီတဖန်က ဘိတ်မုတံလံ အတံအိန်ကလီ မုတံမု တံန့ဉ်လီအိန်အံန့ဉ်လီ.
- သံးစဲကဲစဲ — တံတဘိတ်အိတ်ဝဲဒုတ်သံးစဲကဲစဲ, မုတံမုဘိတ်လံပုတဂကပုဘိတ်ဝဲဒုတ်တံစူးကဲတံလီလံမုနီဒဲအဖဲ သဲစဲအသီးန့ဉ်လီ.
- ကျွဲဒီးတံခဲပနီတ်အလီ— တံတြီဝဲဒုတ်တံခဲပနီတ်, တံခဲလံကွဲတံ, တံဒီးထု, မုတံမု တံခဲတံလံတံအိန်ဒီးတံဆိမိတ် လီတံတံန့ဉ်လီ. ပုတဂကလံလံတံန့ပုဘိတ်ဝဲဒုတ်ကျွဲလံတံအိန်ဒီးအဒါ မုတံမု တံထီထီဟ်ကျဲချ မုတံမု ချဲ, မုတံ မုဘိတ်လံအမဲန့ တံမဲလ်ထံကျွဲသဲစဲ မုတံမု တံဟုန်တံပျဲန့ဉ်လီ.
- တံမဲလ်ထံကျွဲမုတံမုထုထီကွဲတံစုလီဒိတ်နီ — တံတဘိတ်မဲလ်ထံကျွဲ မုတံမု ထုထီကွဲဝဲဒုတ်တံပနီတ်, တံဘီး ဘိတ်သုညှဉ်အလီ, ကရံ, တြဲ, တံသုတ်ထီ, သုတ်, သုတ်တပိတ်, သုတ်ပံမု, တံမုတံဘိတ်, မုတံမု တံစုလီဒိတ်နီအဂက တဖန် (ဗုဒဲဒီး တံစူးကဲထံပိးလီလံတံထုထီတံစုလီဒိတ်နီအကီဘိတ်), မုတံမုဘိတ်လံ တံဟုန်တံပျဲဒဲအမု— ဘိတ် သုတ်သုတ်တံစူးကဲဆိလီဝဲဒုတ် တံအိန်တံဒီးခဲတံအလီ (blinds) ဖဲဟ်ကတီစုစိတ်အလီ သဲဝဲ, ဒီးတံသုတံသုဒဲဒုတ်တံ ချဲလံတံအိန်အံသ့, မုတံမု ဘိတ်သုတ်သုတ်တံထုထီကွဲဝဲဒုတ်တံမုတံဘိတ်လံတံကယကယတံတံနီနီသ့ဝဲန့ဉ်လီ. တံထုထီတံဟ်ပနီတ်အနီကစံစူး ကဲဝဲ အကီသုညှဉ်သုညှဉ်န့ဉ်လီ.
- တံစူးကဲဟ်တံတံတံဒီးဆုတ်ဖိကီဖဲ — တံတဘိတ်စူးကဲဟ်တံတံဝဲဒုတ်ဆုတ်ဖိကီဖဲအမု, ဆုတ်ဖိကီဖဲအသံ, တံဗူးတံဗတ်, တံကမု, တံအုတ်တံကျွဲ, ကပံဘိတ်အဘိတ်သီ, လံဂဲလဲဗဲ, သီလုတ်, မုတံမု တံကူတ်လံကူတ်လံ မုတံမု နီကစံ တံဖဲတံလံဖဲ WMA တံလံလံလံအပူလံအဘိတ်တံတြီအံအလီန့ဉ်လီ.
- တံဟးခဲတံ, တံဖိတ်ညှဉ်ဒီးတံဒီးထုထီတံလီတဖန် — ချဲ, တံညိတ် (decoys), တံဂဲဒါဒါတံမဲလ်အဂက (game cameras)ဒီးတံပိးတံလီအဂကတဖန်တံတဘိတ်ဟ်တံအံလံမုနီ, မုတံမုဘိတ်လံအိန်ထီတံလီလံတံဒီးထု အကီဒီး တံဖိတ်ညှဉ် အဟ် မုတံမု dark houses ဖဲတံရဲကျွဲလီဝဲဖဲ WMAs တံနီနီအပူန့ဉ်လီ.

- **တၢ်အိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်အလီၤ (Blinds) ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤတဖၣ်** — ပုၤတဂၤလၢ်တဘၣ်တုၤထီၣ်ဘၣ်ထီၣ် မ့တမ့ၢ် ဟံးဃာ်ဝဲဒၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်, သန့ၤလီၤ, ကရၢၢ်, တၢ်ဘၣ်ဘၣ်ဖးလၢ်, တၢ်ပနီၣ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤအဂၤတဖၣ် ဖဲ WMA တတီၤလၢ်လၢ်အပူၤဘၣ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထီၣ်ဒၣ်ထံအလီၤတစၢ်တလီၤ, ဘၣ်ဆၣ်တဘၣ်ကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်နီၣ်ကစၢ်ပဘၣ်အလီၤ မ့တမ့ၢ် စူးကါဝဲလၢတၢ်ဂၢၢ်န့ၢ်ဆူၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟးတၢ်အခွဲးယာ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိတၢ်လံၤတမံၤလၢ်လၢတၢ်လဲၤစီၢ်န့ၣ်ဝဲဆူ WMA အပူၤလၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်ဒီးတၢ်အလီၤ (Blinds) တၢ်ကဘၣ်ထူးထီၣ်ကွၢ်ဝဲလၢတနံၤဘၣ်စ့ၣ်စ့ၣ် ဖဲတၢ်ပံာ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဟးတၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ထီၣ်ထီၣ်အလီၤ (Elevated stands)** — ပုၤတဂၤလၢ်လၢတဘၣ်ဘၣ်ထီၣ်, ပၤဘၣ်, မ့တမ့ၢ် စူးကါ တၢ်ဒီးတၢ်လၢတၢ်ထီၣ်ထီၣ်အလီၤ (elevated scaffold) မ့တမ့ၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢတၢ်စူးကါဝဲလၢတၢ်ထီၣ်ထီၣ်အလီၤလၢတၢ်ဟးတၢ်, တၢ်ကွၢ်စ့ၣ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးသံတၢ်မံၤလၢ်အဂီၢ်ဘၣ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်စူးကါဝဲဒၣ် တၢ်ပံာ်ပနီၣ်လီၤလၢတၢ်အဘၣ်လၢတၢ်စိာ်ထီၣ်စိာ်လီၤညီ (portable stand) ဖဲတၢ်ထူးထီၣ်ကွၢ် ဒၣ်တနံၤဘၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်ဖဲတၢ်ပံာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟးတၢ်အဆၢကတီၢ်ဒီးတဘၣ်မးဟးဂီၢ်တၢ်လီၤစိာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တချူးတၢ်အိးထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်ဟးတၢ်ဟီၤဒီးချီၣ်အကတီၢ်, တၢ်ပံာ်တုၤဃာ်ဝဲဒၣ် portable stands ဖဲတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မံၤလၢ်အလီၤလၢတ န့ၢ်အဂီၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်ဒီးဖျါပုၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဟးတၢ်သ့ၣ်လၢ်အုၣ်သးလၢအဟးတၢ်ဖဲတၢ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်အလီၤထံသိးကရၢၢ် 100 ဖျါအပူၤလၢတၢ်မၤနီၣ်မၤခါဝဲဒၣ်ဖိးသဲးစးအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤအိၣ်ဒီးလၢ်အုၣ်သးအမံၤဒီးအလီၤအိၣ်ဆိးထံး, မ့တမ့ၢ် တၢ်နီၣ်သိလုၣ်လၢ်အုၣ်သးနီၣ်ဂံၢ်, မ့တမ့ၢ် MNDNR နီၣ်ဂံၢ်ကဘၣ်ဖိးမံလိာ်သးဒီး stand တခါစ့ၣ်စ့ၣ်အလီၤဒီးသိးတၢ်ဖးအီၤ ကသ့ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- **ထွံၣ်တဖၣ်** — တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢထွံၣ်ကလဲၤဃုာ်ဝဲထဲဒၣ်ဖဲ WMA အပူၤဖဲအပိာ်ဝဲဒၣ်အစၢ်အခံ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်တၢ် ပၤဆူၤအီၤလၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢအဖြူ 16 သီတုၤလီၤလၢလၢယုၤလဲ 14 သီ, ထွံၣ်ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်တၢ်စၢ်အီၤလၢပျဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအသိၣ်လီၤထွံၣ်ဖဲ WMA အပူၤတဘၣ်စူးကါဝဲဒၣ်ကျိချီၣ်နီၣ် မ့တမ့ၢ် ကျိချီၣ်ကလီ, ဃုာ်ဒီး တၢ်စူးကါတၢ်အကွၢ်ဂီၢ်ဒီးကလီ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအလီၤကဲလိာ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအတၢ်အိၣ်ဆိးလီၤအဂၤတဖၣ်** — ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတၢ်ဘၣ်အီၤ, ကသ့ၣ်, ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအတၢ်အိၣ်ဆိးလီၤအဂၤတဖၣ်, တၢ်တဟ့ၣ်ဘၣ်ဖဲ WMA အပူၤဘၣ်မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢအိၣ်ပနံၣ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လီၤ မ့တမ့ၢ် ပုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မံၤလၢ်အမဲန့ၢ်ကျဲၤဟ့ၣ်အခွဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢ အတဘၣ်တၢ်ဒီးသၢအီၤတဖၣ်** — တၢ်မံၤလၢ်လၢ အတဘၣ်တၢ်ဒီးသၢအီၤတဖၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ဟးတၢ်န့ၢ်အီၤ စး ထီၣ်ပဲလဲစဲးပထုဘၣ် 1 သီတုၤလီၤဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤအဂၤတၢ်တနံၤ, မ့တမ့ၢ် ဒီးဖျါပုၤတဂၤလၢလၢအဟးတၢ်မံၤလၢ်လၢ အတဘၣ်တၢ်ဒီးသၢအီၤဖိးသဲးစး, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ပံာ်ဝဲဒၣ်လီၤလီၤဆီဆိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဆိ (Beaver) ဒီး otter** — တၢ်မၤန့ၢ်ဝဲဒၣ် ဆိ (Beavers) ဒီး otters သ့ၣ်ထဲလၢ ပုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်မံၤလၢ်အမဲန့ၢ်ကျဲၤဟ့ၣ်အခွဲးဒီးန့ၣ်လီၤ.
- **စီးဝဲၣ်ဃး** — တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်မၤန့ၢ်ဖိးဝဲၣ်ဃးသ့ထဲလၢအအိၣ်ထီၣ်အကတီၢ်, မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ပံာ်ဝဲဒၣ် တၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤလီၤလီၤဆီဆိန့ၣ်လီၤ.

WMA ဒီး တၢ်တြီၤဃးလၢအရၢနီၣ်

- Becklin Homestead Park WMA (Isanti County)—တၢ်လီၤအံၤတၢ်အိးထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဟးတၢ်သ့ၣ်အဂီၢ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- Bass Brook WMA (Itasca County) St. Michael Meadow WMA (Wright County)—လီၤအံၤတၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲလၢ တၢ်ဟးတၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထူးထီၣ် ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အိးထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဟးတၢ်ဟီၤသ့ၣ်ထဲလၢချီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- Bayport WMA (Washington County), Hastings WMA (Dakota County), and Raguet WMA (Scott and Carver counties)— တၢ်ပံာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒီးထူးထီၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ လၢအဒူးအီၣ်ဖိလၢ အတဘၣ်တၢ်ဒီးသၢအီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ဒီးလီၤထူးထီၣ်အကတီၢ်လၢတၢ်မံၤလၢ် လၢအဘၣ်တၢ်ဒီးသၢအီၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဘၣ်ထူးထီၣ်ပံာ်ကျိချီၣ် လၢတၢ်ချၢဒီးပံာ်ကျိချီၣ်လၢအဒုၤ, မ့တမ့ၢ်ဘၣ် လၢတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဟးတၢ်မံၤလၢ်ဆဲးအကတီၢ်ဖဲတၢ်ဒီးဒီး ကျိဘိးကဲဆဲးဖိး (shotgun) နီၣ်ဂံၢ် 4 သ့အဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် ကျိအဆဲးလၢ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲတဖၣ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပံာ်ပနီၣ်ချီၣ်အတၢ်ပိးတၢ်လီၤ ဖဲတၢ်ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဟးတၢ်အကတီၢ်ဖဲ Bayport WMA အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- Vermillion River AMA/WMA, Gores Pool #3 WMA (Dakota County)—တၢ်လီၤလၢတၢ်ပံာ်ဖျါတနီၣ်နီၣ်မ့ၢ်ထဲလၢတၢ်ဟးတၢ်ဟးတၢ်ဒီးတၢ်ဒီးချီၣ်အဂီၢ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်လီၤတနီၣ်နီၣ်အပူၤ, တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးဒၣ်ထဲ ကျိဘိးကဲဆဲးဖိး (shotgun) လၢအအိၣ်ဒီး BBB လၢအဖုၣ် မ့တမ့ၢ် အဆဲးန့ၣ်လီၤ.

ဆဲးပိာ်ထွံၣ်ထီၣ် ကဘၣ်ပၤလၢခံတကဘၣ်

Chub Lake WMA (Dakota County)—တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲဒၣ်တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢတၢ်ဟးခးဒီးတၢ်ဒီး ဝဲဒၣ်တၢ်မံၤလၢခဲလၢာ် လၢထုၣ်န့ၣ်လီၤ.

Boerner WMA (Sibley County), **Buelow WMA** (Steele County), **Bryson WMA** (Freeborn County), **Chapa Kak-Say-Za WMA** (Steele County), ဒီး **Hutchinson WMA** (McLeod County)—တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲဒၣ်တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢတၢ်ဟးခးဒီးတၢ်ဒီး ဝဲဒၣ်တၢ်မံၤလၢခဲလၢာ်လၢထုၣ်န့ၣ်လီၤ.

Carl ဒီး Verna Schmidt WMA (LeSueur County) **Bur Oak WMA** (LeSueur County) **Hearding Island WMA** ဒီး **Interstate Island WMA** (St. Louis County) ဒီး **Pine City WMA** (Pine County)—တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲဒၣ်တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢတၢ်ဟးခးတၢ်မံၤလၢခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ.

Carlos Avery WMA Controlled Hunt Zone—အိၣ်ဒီးတၢ်ဟးခးထီၣ်ဒုၣ်ထံအတၢ်လီၤခဲတၢ်လၢတၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဖဲမုၢ်ဃုၣ်န့ၣ်ဒီးမုၢ်ခဲန့ၣ် ဂီၤခိတုၤလီၤလၢ တၢ်အိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟးခးတၢ်ဃီၤဒီးကျိၣ်သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ် ကွၢ်-mndnr.gov/averyhunt, မ့တမ့ၢ် ကိးလိတဲစိဖဲ Carlos Avery WMA အဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ 651-539-3323 တက့ၢ်.

Gold Portage WMA (Koochiching ဒီး St. Louis counties)—တၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်လီၤအံၤဝဲဒၣ်လၢတၢ်ခးဟးထီၣ်ဒုၣ်ထံ အဂီၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

Gun Lake WMA (Aitkin County)—တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကတီၤတၢ်မံၤလၢအပျီ 20 အုကၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲအခွဲးစးထီၣ် လါစဲးပထုဘၣ် 1 သီတုၤလီၤလၢလါမၤရၤ 31 သီန့ၣ်လီၤ.

Pelican Lake WMA (Wright County)—တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကတီၤတၢ်မံၤလၢအပျီ 102 အုကၢ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲအခွဲး စးထီၣ်လၢလါမၤရၤ 1 တုၤလီၤလၢလါခိၣ်ဝုဘၣ် 30 သီန့ၣ်လီၤ.

Four Corners WMA (Martin County)—WMA အတၢ်လီၤလျီၤသ့န့ၣ်တနီၤနီၤအိၣ်သ့ၣ်လီၤသးဖဲ South of County Road 32 (140th Street), east of State Highway 4 ဒီး north of North Shore Drive ဒ်တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကတီၤတၢ်မံၤလၢ အပျီအသိး, တၢ်ဟးခး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးဝဲဒၣ်ထီၣ်ဒုၣ်အကတီၤစးထီၣ်ဖဲတၢ်အိၣ်ထီၣ်အနံၤတုၤလီၤလၢအကတၢ်အနံၤန့ၣ်လီၤ.

Hampton Woods WMA (Dakota County)—တၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဟးခးတၢ်ဃီၤဒီးချီၣ်ဒီးတၢ်ဂီၢ်ထီၣ်သီကတီၢ်လၢတၢ်ဟးခး ဝဲဒၣ်ဆီကဆီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ဟးခးတၢ်မံၤလၢအဆဲးတဖၣ်သ့ဝဲဒၣ် တုၤလီၤလၢလါခိၣ်ဝုဘၣ် 30 သီ န့ၣ်လီၤ. တၢ် ဒီးထုဒီးတၢ်ဟးခးဆ့ၣ် တၢ်ခိဖျိတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလီၤဆီဆီအဂီၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်စူးကျိၣ်သ့ၣ်ထဲလၢ ကျိၣ်ဘီးကၢ် ဆဲး ဖိုး(shotgun) လၢအိၣ်ဒီးအပျီ လၢအဂ့ၢ် (BBB မ့တမ့ၢ် အတီၢ်တုၣ်ပနီၤအဆဲး) န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤတနီၤနီၤတၢ်ဘီးဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲ လၢ “တၢ်ဟးခးတၢ်တသ့” (No Hunting)ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆဲးကျိၣ် Vermillion Complex Wildlife ဝဲဒၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်အဂီၢ်ဖဲ (651) 322-4643 တက့ၢ်.

Haverhill WMA (Olmstead County)—အိၣ်ဒီးတၢ်ခိးသဒိတၢ်လၢအဘူးဒီးတၢ်ခးတၢ် ဒီးကျိၣ်တသ့အလီၢ် ဒီးတၢ်ဟးခးတၢ်အလီၢ် ဖဲကီၢ်ဆၢအသရၤ ကလံာ်စးတဖၣ်ဒီးတၢ်ပံာ်သီလုၣ်အလီၢ်ဖဲမုၢ်န့ၣ်ကလံာ်စးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပံာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဟးခးထီၣ်ဒုၣ်ထံန့ၣ်လီၤ.

Uppgaard WMA (Crow Wing County)—တၢ်လီၤအံၤတၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်စးထီၣ်ဟးခးတၢ်အဂီၢ်လၢ တၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲဖဲ တၢ်ဟးခးထီၣ်ဒုၣ်ထံ အနံၤန့ၣ်လီၤ.

Gordon W. Yeager WMA (in the Rochester Refuge, Olmsted County) **Eastside WMA** (Olmsted County), and **Clare Johnson-Carl Schmidt WMA** (Morrison County)—တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲလၢတၢ်ဟးခး ထီၣ်ဒုၣ်ထံ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဖဲတၢ်လီၤလၢ Eastside WMA, တၢ်တြိဝဲဒၣ် ကျိၣ်ဘီးကၢ်ဆဲးဖိုး (shotgun) လၢအိၣ်ဒီး အပျီလၢအဂ့ၢ် (နီၣ်ဂံၢ် 4 မ့တမ့ၢ် အဆဲး) ထဲဒၣ်တၢ်ဟးခးတၢ်မံၤလၢအဆဲးန့ၣ်လီၤ.

Gordon W. Yeager WMA—တၢ်ဘီးဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်တၢ်ပံာ်ဃာ်တၢ်ဟးခးတၢ်ဒီးကျိၣ်ဖဲ west of County Road 22 (East Circle Drive) န့ၣ်လီၤ.

Thief Lake ဒီး Orwell WMAs—တၢ်ဟးခးတၢ်မံၤလၢအဆဲး (ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟးခး ဆီကဆီ ဖဲ တၢ်စူးကျိၣ်ကတီၢ်) ဘၣ်တၢ်တြိဃာ်ဝဲ ဖဲတၢ်ပၤဆ့ၣ်တၢ်ဟးခးထီၣ်တၢ်အလီၢ်ကတီၢ်ဒိၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

Lake Blanche WMA (Ottertail County)—တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲဒၣ်တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢတၢ်ဟးခးတၢ်ဃီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Mentel WMA (Mower County)—တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲလၢတၢ်ဟးခးဒီးကျိၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဒီးဒီးထုဒီး တၢ်ခးဒီးချီၣ်န့ၣ်လီၤ.

Moose Willow WMA (Aitkin County)—Moose Pool အကလံာ်ဆဲးတၢ်လီၤတနီၤနီၤ တၢ်ဘီးဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲ ဒ်တၢ်ကတီၢ် တၢ်မံၤလၢအလီၢ်, တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲလၢတၢ်န့ၣ်လီၤ, တၢ်ဟးခး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးဒီးထုစးထီၣ်လါစဲးပထုဘၣ် 1 သီ- လါမၤရၤ 31 သီ န့ၣ်လီၤ.

Ricehaven WMA (St. Louis ကိုရုဏ်းဒီထံ) —တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါပံာ်ဝဲဒၣ်တၢ်ကတီၢ်ဆၢဖိကီၢ်ဖိအလီၢ်လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအကျဲ
စးထီၣ် လၢစဲးပထုဘၣ် 15 သီတုၤလီၤလၢ လၢနီၣ်ဝဲဘၣ် 24 သီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်လၢတၢ်လၢချဲ, တၢ်ဟးကွၢ်ကီထီၣ်,
ဒီးတၢ်ဟးဖဲးဟုလၢပျဲ (ဖဲဘုလၢပျဲလၢကျဲမဲထီၣ်အကတီၢ်) စးထီၣ်လၢမုၢ် 1 သီတုၤလီၤ လၢလၢစဲးပထုဘၣ် 14 သီ
န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဟးခးဒီး တၢ်ဟးဒီးထုလၢ တၢ်မၤလၢတကလၢလၢလၢ ဖဲတၢ်အိးထီၣ်ဝဲအကတီၢ်န့ၣ် တၢ်စးထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲ
လၢနီၣ်ဝဲဘၣ် 25 သီတုၤလီၤ လၢလၢအဖြ့ 30 သီဖဲတၢ်လီၢ်လၢတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.

Sand Prairie WMA (Sherburne ကိုရုဏ်းဒီထံ) —တၢ်အိးထီၣ်ဝဲဖဲတၢ်ဟးခးတၢ်ဒီးချံၣ်အကတီၢ်ဒိညီန့ၣ်အသိးလၢပုၤဖိသၢၣ် 10
န့ၣ် တုၤလီၤလၢ 17 န့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Sandstone WMA (Pine ကိုရုဏ်းဒီထံ) —တၢ်အိးထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဟးခးတၢ်ဟီၤဒီးချံၣ် (တဘၣ်မုၢ်တၢ်ဟးခးတၢ်ဟီၤဒီးကျိ)ဘၣ်
န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟးခးတၢ်ဟီၤဒီးချံၣ်သ့ၣ်ထဲတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ. ကိးဘၣ်ဖဲ General Andrews Field ဝဲဒၢး
(218) 423-6026 လၢတၢ်ဃုန့ၣ်တၢ်ပျဲအဂီၢ်တက့ၢ်. တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟးခးဒီးတၢ်ဒီးဝဲဒၣ်တၢ်မၤလၢခဲလၢဒိမီတၢ်ရဲၣ်ကျဲလီၤတၢ်
အကတီၢ်လၢအဖိးသဲးစးန့ၣ်လီၤ.

Timber Lake WMA (Jackson ကိုရုဏ်းဒီထံ) —440th Avenue အမုၢ်ထီၣ်ဒီး State Highway 60 အကလံၤထံးဘၣ်တၢ်
ပံာ်ဃာ်ဝဲလၢတၢ်ဟးခးဝဲဒၣ်တၢ်ဟီၤဒီးကျိ (ဒိတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲအသိး) န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၢ်တနီၤနီၤဘၣ်တၢ်ပံာ်ဃာ်အိၤဖဲလၢတၢ်
ထီၣ်ဒ့ၣ်လီၤအကတီၢ် စးထီၣ်တၢ်အိးထီၣ်အန့ၣ်တုၤလီၤလၢအကတၢ်အန့ၣ် (ဒိတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲအသိး) န့ၣ်လီၤ.

Pike Bay WMA (St. Louis ကိုရုဏ်းဒီထံ) —တၢ်လီၢ်အံၤ ပုၤကးတံာ်အိၤလၢ တၢ်ဒီးဆၢဖိကီၢ်ဖိ အကလၢခဲလၢလၢထုန့ၣ်လီၤ.

Schrafel WMA (Mower ကိုရုဏ်းဒီထံ) —တၢ်လီၢ်အံၤ တၢ်ကးတံာ်ဃာ် တၢ်ဒီးထု ဒီးတၢ်လူၤခးပုၤလၢကျိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်
လူၤခးတၢ်ဟီၤလၢချံၣ်ဃုာ်ဒီးလံာ်လု ဒီးတၢ်မၤလၢအဆဲးဖိ (small game) န့ၣ်လီၤ.

Bruce J. Schwartz (Becker ကိုရုဏ်းဒီထံ) န့ၣ် တၢ်ပုၤဃာ်အိၤလၢ တၢ်လူၤခးတၢ်ဟီၤလၢကျိဒီးတၢ်လီၢ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

Dr. Johan C. Hvoslef WMA (Fillmore ကိုရုဏ်းဒီထံ) —တၢ်လီၢ်အံၤတၢ်အိးထီၣ်ဝဲထဲလၢ တၢ်ဟးခးတၢ်ဒီးချံၣ်ထဲဒၣ် ဖဲလၢ
စဲးပထုဘၣ် 1 သီ တုၤလီၤလၢလၢအိးကထိဘၣ် 31 သီဒီးဖဲဆိကဆီလီၤဖဲတၢ်ဂီၢ်ထီၣ်သီအကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်
ဟးခးတၢ်ဒီးကျိ (Firearms hunting (တဘၣ်မုၢ်ကျိရဲးဖး (centerfire rifles) စးထီၣ်ဖဲလၢနီၣ်ဝဲဘၣ် 1 သီတုၤလီၤလၢလၢဒိၣ်
စဲဘၣ် 15 သီန့ၣ်လီၤ.

Wesley Olson WMA (Big Stone ကိုရုဏ်းဒီထံ) —တၢ်လီၢ်တနီၤနီၤတၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီအကျဲ, ဘၣ်ဆၢလၢအအိၣ်
တၢ်ဒီးအဂၢၢ်တဖၣ်တၢ်အိးထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဟးခးတၢ်န့ၣ်လီၤ.

West Heron Lake WMA (Jackson ကိုရုဏ်းဒီထံ) —860th Street ကလံၤစိးတပၤတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဝဲဒိအမုၢ်တၢ်ကတီၢ် တၢ်
မၤလၢအလီၢ်ဘၣ်တၢ်ပံာ်ဃာ်အိၤ စးထီၣ်ဖဲလၢစဲးပထုဘၣ် 1 သီ တုၤလီၤလၢ ထီၣ်ဒ့ၣ်လီၤအကတီၢ်အကတၢ်တန့ၣ် (ဒိတၢ်ဘိး ဘၣ်
သ့ၣ်ညါဝဲအသိး) န့ၣ်လီၤ.

Somsen WMA (Brown ကိုရုဏ်းဒီထံ) —တၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲလၢတၢ်ဟးခးတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

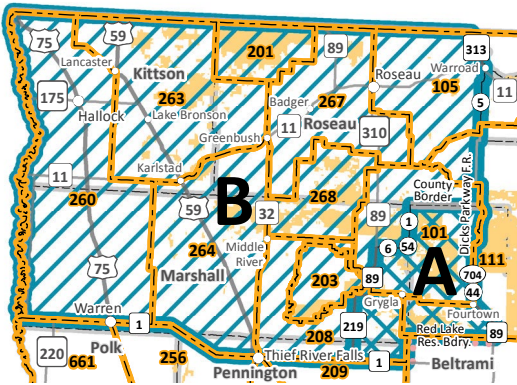
Perched Valley WMA (Goodhue ကိုရုဏ်းဒီထံ) ဒီး **Yucatan WMA** (Fillmore ဒီး Houston ကိုရုဏ်းဒီထံတဖၣ်) —အိၣ်
ဒီးတၢ်တဒိဃာ် တၢ်လီၢ်ဖဲတၢ်ပံာ်ဃာ်ဝဲလၢ တၢ်ဟးခးတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Roseau River WMA (Roseau ကိုရုဏ်းဒီထံ) —တၢ်ကတီၢ်ဆၢဖိကီၢ်ဖိအ Pool 1 ဘၣ်တၢ်အိးထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဟးခးတၢ်ဟီၤ
ဖဲတၢ်ဟးခးတၢ်ဒီး ကျိတၢ်လီၤ (muzzleloader) အကတီၢ် (ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟးခးတၢ်ဒီးချံၣ်) န့ၣ်လီၤ.

Vermillion Highlands — တၢ်ဟးခးသ့ၣ်ညါ, တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကဒါကုၤတၢ်ဒီးတၢ်သုးကျဲဝဲဒၣ်တၢ်မၤလၢအလီၢ် (Dakota
County) တၢ်အိးထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဟးခးတၢ်ဟီၤဒီးချံၣ်, ကျိဒီး ကျိတၢ်လီၤ (muzzleloader) ထဲဒၣ်တၢ်ဘျုးတၢ်တီၢ်လီၤလီၤဆီဆီဒီး
တၢ်အိးထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဟးခးထီၣ်ကံာ်ဒီးထီၣ်တၢ်ဒီးဆိကဆီဖဲတၢ်ဂီၢ်ထီၣ်သီကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟးခးထီၣ်ကံာ်ဒီး
ထီၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ် မုၢ်ဝဲ ဖဲလၢဒိၣ်စဲဘၣ် 11 သီ, 2023 တုၤလီၤလၢတၢ်အကတီၢ်အကတၢ်စ့ၣ်စ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟးခး
တၢ်သ့အကတီၢ် စးထီၣ်ဖဲ လၢလၢန့ၣ်အါရဲၤ 1 သီ- လၢမၤရဲၤ 15 သီထဲဒၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလီၤလီၤဆီဆီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပံာ်ဃာ်
ဝဲဒၣ်တၢ်ဟးခးတၢ်မၤလၢ အဆဲးဒီးတၢ်မၤလၢအကလၢအဂၢၢ်တဖၣ် တဘၣ်တၢ်ဟံၤဖျါဝဲဒိထးအသိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆဲးကျိး
Vermillion Complex Wildlife ဝဲဒၢးလၢတၢ်သံကွၢ်တၢ်သံကွၢ်အဂီၢ်ဖဲ 651-322-4643 တက့ၢ်.

ကမုၢ်တၢ်ဟးခးတၢ်သ့အလီၢ်အပံာ်ဒိၣ်ဂီၢ်
ကွၢ်ဃု WMA, WPA, ကိုရုဏ်းဒီထံပုၤ, ထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤသ့ၣ်ပုၤ, ဒီးထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤတၢ်မၤလၢအိၣ်ကဒုအလီၢ်
အလီၢ်သရဲၤထံး နီၢ်ကီၢ်လၢတၢ်စုးကျဲဝဲဒၣ်တၢ်လဲၤကျဲအဒိလုၢ်ဂီၢ်လၢအထၢၣ်န့ၣ်အဖိဒိၣ်ဖဲ mndnr.gov/maps/compass

Northwest မိန့်နဲ့စိထပ်တော်ပာဆာရဲင်ကျွဲတော်မဲလော်လီကဝီတော်သိပ်တော်သီတော်ဘျာတဖှ်

နီဉ်တံခံ

- လီကဝီ A
- လီကဝီ B
- တံပျဲခးတဟိ လီကဝီ
- တံပာဆာရဲင်ကျွဲ တံမဲလော်တော်လီကဝီ
- ကီရ်ရှပ်ဒီထပ်တဖှ်

လီကဝီ A : ဝဲ WMAs လာလီကဝီအဲအပူ၊ ATVs တဖှ်တံပျဲအဲလဲတော်ဟပ်နီဉ်, ATV အကျဲတဖှ်အဖိခိဉ်ဒီ, တလာကွံာ် တံဟးလူခးတဟိအကတီဒီးကျဲညီန့ကအတီ ATV တဖှ် -

- တံပျဲလကျဲအကျဲအဖိခိဉ် ဒီဖျီပုလူတဟိလဲအိဉ်ဒီးလဲစုဉ်တဖှ် တချူး တံဟးခးအန့ရဲဉ်ဖဲသဲစးတချူးဒီးဝဲ အလီဝဲခဲထီဉ်လာဂီခိ 11 န့ရဲဉ် တု၊ ဟါခိ 2 န့ရဲဉ်န့ဉ်လီ။
- တံပျဲလကျဲအကျဲအဖိခိဉ် ဒီဖျီပုလူတဟိလဲအိဉ်ဒီးလဲစုဉ်တဖှ် လကမဲန့တဟိလဲအခးန့ဝဲတဖှ်လဲခဲတသီဖဲ တံဟးခးကတီအကတီန့ဉ်လီ။

လီကဝီ B: လာတော်လီကဝီအဲအပူ, ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်တံကစူးကါ ATV ဒီဖျီပုလူခးတဟိဒီးကျဲလဲအိဉ်ဒီးလဲစုဉ်လဲအတအိဉ် ဒီး အနီကစဲအကျဲ (ကျဲချဲအိဉ် မုတမ့ အိဉ်) လကမဲန့ဒီးဆာထီဉ်ဆာလီတဟိလဲအသဲတဖှ် ဝဲတံပတုဉ်တံခးအန့ရဲဉ် တုခဲန့ဉ်ရဲဉ် ဝဲ တံကးတံတံခးအန့ရဲဉ် ဝဲတံဟးခးတဟိဒီးကျဲအကတီညီန့ ဒီးဝဲတံခးအကတီဝဲအလီဝဲခဲတသီန့ဉ် လီ။ တံမဲကျဲတံသိပ်တံ သီတံဘျာလဲအပျဲစီလဲတံသုးထီဉ်သုးလီအဲသုလဲမုန့ဒီးအကတီ လကမဲန့ WMAs တနီအပူန့ တံဆာကတီလံကွံာ်လဲန့ဉ်လီ။ စီလာတံသုးထီဉ်သုးလီအဲသုတဖှ် တံတပျဲအဲ လာတံကစူးကါအဲဖဲမုန့ဒီးအကတီ လာတံလီကဝီတဖှ်အဲအပူဘဉ်။

***အသီ—လာလီကဝီ A ဒီး B ခဲခါလဲအပူ -** စထီသလဲ လါနီဉ်ပုဘာဉ် 1 သီ တုဆူ လါခိဉ်စဲဘာဉ် 31 သီ, စီလာတံသုးထီဉ် သုးလီအဲသု (portable stand) တခါန့ဉ် ပုလဲအိဉ်ဒီးလဲစုဉ်လကမဲခးတဟိတဂါ ဟံတံအဲ ဒီတန့ကျဲ သုဝဲန့ဉ်လီ ပုလဲအဟံတု စီလာတံသုးထီဉ်သုးလီအဲသုတခါ ဒီတန့ကျဲန့ဉ် ကဘဉ်ကျဲစထီဉ်ဟံဝဲ လံကွဲကျဲစဲတခါ ဟုဉ်ဒီး-

- ပုတဂါအဲအမဲ ဒီးအအိဉ်ဆိးလီကျဲ ဒီး
- ပုနီဉ်သီလုဉ်အလဲစုဉ်နီဉ်ဂံး မုတမ့
- MNDNR နီဉ်ဂံး ဒီအိဉ်ဖျီလဲ အတံလူခးတံမဲလော် လဲစုဉ်အပူအသိး

လံကွဲကျဲစဲန့ တံကဘဉ်ကျဲစထီဉ်ဟံအဲ ဒီသိးပုဖးကျဲအဲလဲ ဟီဉ်ခိဉ်လီကသုအဂီ ဒီး တူဆဲခိဉ်ဆဲဝဲ မူခိဉ်ကလဲ သိဉ်ဂီ တံအိဉ်သဲတဖှ် ကဘဉ်န့ဝဲလီ။ ပုလူခးတဟိတဂါ ဟံတံဝဲ စီလာတံသုးထီဉ်သုးလီအဲသုတဖှ် လာတံမဲ လံတံပာဆာဟီဉ်ကဝီ တခါဂုတခါဂုအပူ အန့ဒီးခဲခါ တသ့ဘဉ်။ စီလာတံသုးထီဉ်သုးလီအဲသု လာတံအိဉ်ဒီးအကစဲ လာပုဟံတံအဲဒီတန့ကျဲတဖှ်န့ဉ် ပုတဂါလဲလဲ စူးကါအဲသုလီ။

တံလိဉ်ဘဉ်တံဒီးထုဆဲထုတံပျဲတဖှ်

ပုလဲအဒီးထုဆဲထုခဲလံာ် လာတံအိဉ်ဒီးတံကွဲတံဆဲတဆဲ ဆဉ်ဖဲကီဖဲလဲအဆုဉ်ကပုဉ်လဲတဖှ်, ကဘဉ်မဲန့တံပျဲ လာလီကဝီမဲန့ကျဲလဲ WMAs ပိဉ်ထွဲထီဉ်တဖှ်အဖိခိဉ် - Carlos Avery (Anoka ဒီး Chisago ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ်တဖှ်), Hampton Woods (Dakota ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ်), Hubbel Pond (Becker ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ်), Red Lake (Beltrami ဒီး Lake of the Woods ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ်တဖှ်), Lac qui Parle (Big Stone, Lac qui Parle, Swift, ဒီး Chippewa ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ် တဖှ်), Mille Lacs (Mille Lacs ဒီး Kanabec ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ်တဖှ်), Roseau River (Roseau ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ်), Talcot Lake (Cottonwood ဒီး Murray ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ်တဖှ်), Thief Lake (Marshall ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ်), Vermillion Highlands (Dakota ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ်) ဒီး Whitewater (Olmsted, Wabasha, ဒီး Winona ကီရ်ရှပ်ဒီးထီဉ်တဖှ်)န့ဉ်လီ။

Ginseng လုပ်ငန်း

ပုတဘက်ကူး ginseng လုပ်ငန်းထံအမဲလေး WMA အပူဘက်, တလကွဲလဲ, Whitewater WMA အပူ ခီဖျိုတိုဒီးနဲ့ တာပျဲလဲ လိုကဝီတါမဲလဲနဲနဲကွါအအိန်နဲ့လီ. တာထဲဖိုင်အကတီကအိထိုင်ဖဲလဲစဲပတဘက် 1 သိနဲ့လီ.

သိလှည့်ဒီးကတီယူတဖှ်

တာသိတါသိတာဘျဲလဲလဲတဖှ်နဲ့ ဘက်ထွဲဒီးသိလှည့်ဒီးကတီယူတဖှ် လဲတါကစူးကါအီလဲ WMA အဖိခိန် လဲတ မှိုင်ဒေ ဖဲဒ်ဒရပ်, ကီစဲ, ကီရုနီဒီးထိုင် မှတမုါ ဝါအကျဲတဖှ်အဖိခိန်အဂီ -

- ပုတဘက်ကူးကါကတီယူလဲ WMA အဖိခိန်ဒီးကျဲလဲတါကလူယီ, ဒူးအိန်ဖိုင်ထိုင်တါလဲအကရူ, မပျဲမေး, မှတမုါ မဲတံ တါမဲလဲ, တလကွဲဂါဂီအအတီပူ မှတမုါ ခီဖျိုဘက်တါဟ့ဂ်စီဟ့ဂ်ကမီလဲတါမဲလဲနဲနဲကွါနဲ့လီ. တဘက် စူးကါ ဗြီ(Drones) လဲကယူလဲတါပုဆုရဲဂျဲတါမဲလဲလီကဝီတဖှ်အဖိခိန်ဘက်.
- သိလှည့်လံပျဲလဲတါကစူးကါအီလဲ ကျဲမုါဖဲဒိန်အဖိခိန်တဖှ် ကဘက်တါစူးကါအီလဲ ကျဲလဲတါဘိုထိုင်အီတဖှ်လဲ WMA လဲလဲတဖှ်အဖိခိန်, ဘက်ဆဲတါတဘက်နီအီချွနဲ့ 20 mph, မှတမုါလဲ တါဘီးဘက်သ့ညါလီအီဘက် နဲ့လီ. တါတဘက်နီသိလှည့်လဲတါပနီနီလဲအကြဲတါစူးကါတါနီသိလှည့်, တါဘိုထိုင်တါလဲ အမဲတံတံတါတဖှ်, မှတမုါလဲ တါအိန်ဒီးတါပလီသး မှတမုါ တါတဟံကတါအပူဘက်နဲ့လီ. တါလီကဝီတဖှ်မုါဝဲ - Carlos Avery (Anoka ဒီး Chisago ကီရုနီဒီးထိုင်), Hubbel Pond (Becker ကီရုနီဒီးထိုင်), Mille Lacs (Kanabec ဒီး Mille Lacs ကီရုနီဒီးထိုင်), Red Lake (Beltrami ဒီး Lake of the Woods ကီရုနီဒီးထိုင်တဖှ်), Roseau River (Roseau ကီရုနီ ဒီးထိုင်), Spring Lake Islands (Dakota ကီရုနီဒီးထိုင်) လဲတါတခွဲညာလဲတါပုနီထံလီသကအကျဲ, ဒီး Thief Lake (Marshall ကီရုနီဒီးထိုင်) နဲ့လီ.
- တါတြဲသိလှည့်တဖှ်လဲ WMA အကါအဖိခိန်လီ. တါပျဲပူမုါဝဲ တါကစူးကါသိလှည့်တဖှ်လဲအချွအိန် 20 mph မှတမုါ စူးနီအနဲ့, လဲတါလဲတါကွါအကျဲအဖိခိန် လဲတါဟံပနီနီအီဒီးတါပနီနီလဲတါလဲတါကွါတါပညာတဖှ်အဂီနဲ့ လီ.
- တါတဘက်သိလှည့်တဖှ်ဖဲကရါနီတတါအမဲညါ မှတမုါ တါလီလဲအမဲတံတံတါလဲတါကွါဘက်နဲ့လီ.
- ပုတဘက်နီ သိလှည့်လဲကျဲယီအဂီ (ATV), လှည့်ယီလဲကျဲယီလဲအဂီ (ATC), ကတီယူဘျိန်, ချဲကဟာန် (air boat), ချဲချ (jet-ski), မှတမုါ ကဟာန်လဲအလဲတါလဲအိန် (hovercraft) လဲ WMA အပူမှတမုါလဲ တါဟ့ဂ်စီဟ့ဂ်ကမီအီ လဲလီဆီဆီဘက်နဲ့လီ.
- မှတမုါအိန်ဒီးတါကွဲဟ့ဂ်အခွဲလဲ DNR အအိန်ဘက်နဲ့, ပုနီတါတဘက်နီ မူခိန်ဖီလှည့်ကဟာန် လဲ WMA ကလဲထံကျဲ မှတမုါတကယ ဝါတါကွဲဟံဖျိုထိုင်ဝါထွဲထိုင်အသီး - U.S. ကျဲမုါ 2 လဲ Grand Forks မုါထိုင်တကပူ Bemidji, ဝါဒီး ကလဲထံတကယ U.S. ကျဲမုါဖဲဒိန် 71 ဒီတဘီတု Wadena, ဝါဒီးမုါထိုင်တကပူ စဲထိုင်လဲ ကျဲမုါဖဲဒိန် 10 တု Staples ဒီး U.S. ကျဲမုါဖဲဒိန် 210 တု ကီစဲဂါဆါမုါထိုင်တကပူနဲ့လီ.

တါစူးကါတါလီသဒါ (blinds)

Carlos Avery, Lac qui Parle, Roseau River, Talcot Lake, ဒီး Whitewater တါပုဆုရဲဂျဲတါမဲလဲလီကဝီ အိန်ဒီး တါလီသဒါလဲတါစူးကါအီသုလဲ တါခဲထိုင်တါ မှတမုါ ထိုင်ဒုန်တဖှ်လဲ ပုလူခေးပုါလဲအိန်ဒီးတါသုထိုင်သုလဲသး တါကီတါခဲတဖှ်နဲ့လီ. Talcot Lake WMA ဒီး Roseau River WMA အိန်ဒီးတါလီ သဒါလဲအိန်ဒီးလှည့်ပုနီလဲတါစူး ကါအီလဲ တါကခေးတါဟံဒီးကျဲအဂီနဲ့လီ. တါလိန်ဘက်တါရဲဂျဲမဲလီဆီတါလီလဲ Roseau River ဒီး Talcot Lake WMA တါလီသဒါတဖှ်အဂီနဲ့လီ. အိန်ဒီးတါလီသဒါလဲအိန်ဒီးလှည့်ပုနီလဲ တါစူးကါအီလဲ တါကခေးတါဟံအဂီနဲ့ တါမဲနီအီသုဖဲ တါဟးခေးတါဟံအကတီခဲလဲအဂီလဲပုလဲအပဲဆီ, မဲနီဆီအဂီထံအဖိခိန် ဖဲ Russ Blandford WMA (Rock County, ဘက်တါပုဆုရဲဂျဲအီလဲ Talcot Lake WMA)နဲ့လီ. ပုလဲအသးစဲတဖှ် တါဟ့ဂ်ဂါဟ့ဂ်ဘီအီ ဂါဂါကျဲကျဲလဲ ကကီးဆီလဲ တါလီသဒါတဖှ်အဂီဒီးတါလီတါကျဲလဲတါမဲနီအီသုတါဂါလီတါလီဆဲးတဖှ်အ ဂီနဲ့လီ.

လဲတါမဲနီအီထိုင်တါဂါတါကျဲအဂီ, ဆဲကျဲ Carlos Avery WMA, 5463-C West Broadway, Forest Lake, MN 55025, လီတဲစိ 651-539-3323; Lac qui Parle WMA, 14047 20th Street NW, Watson, MN 56295, လီတဲစိ 320-734-4451 လီတဲစိနီဂါအဒု 222; Talcot Lake WMA, 40249 County Road 7, Dundee, MN 56131, လီတဲစိ 507-468-2248; Roseau River WMA, 27952 400th Street, Roseau, MN 56751, လီတဲစိ 218-452-7610; မှတမုါ Whitewater WMA, 15035 Highway 74, Altura, MN 55910, လီတဲစိ 507-796-3281 နဲ့လီ.

ကဟန့်လာတၢ်သူအီလၢထံကျိ

တၢ်စူးကါစဲးလၢ တၢ်ထီအီဖဲချံအခံတဖၣ် (ပုၣ်ဃုၣ်ဒီးအိၣ်လဲး ဩ်နဲးစဲးတဖၣ်) မ့တမ့ၢ် စဲးချံတဖၣ် (ပုၣ်ဃုၣ်ဒီး သိလုၣ်လၢ အလဲး တၢ်လၢထံကျိသ့တဖၣ်) တၢ်တြီအီလၢထံအဖိခိၣ်လၢ WMAၣ် ကီၢ်စံၣ်အကီၢ်ဆၢအသၢရၤထံးတဖၣ်အဖိခိၣ်, တလၢကွံၣ် ဒိပိၣ်ထွဲ ထီၣ်လၢထံးအသိး -

ကဟန့်လာတၢ်သူအီလၢထံကျိလၢတၢ်ပျဲအီ	
လီၤကတီၤ	ကီၢ်ရၢၣ်ဒီးထံၣ်
Gold Portage WMA	Koochiching ဒီး St. Louis
Gores (Mississippi River Pool 3) WMA	Goodhue ဒီး Dakota
Hubbel Pond (Hanson Lake) WMA	Becker
Lac qui Parle WMA (ပုၤကွံၣ်တၢ်လီၤဖဲတၢ်ကျးဘီးဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤ)	Big Stone, Lac qui Parle, Chippewa ဒီး Swift
Mud-Goose WMA စဲးအကူၢ်အဂီၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်တြီဟံပနီၣ်အီ ဖဲအချ့အဂီၢ်သဟီၣ် 10 မ့တမ့ၢ် စူးန့ၣ်ပုၤကွံၣ်တၢ်ခးထီၣ်ဒုၣ်ထံ အကတီၢ်, ဖဲစဲးတအိၣ်အခါ, ပုၣ်ဃုၣ်ဒီးကဟန့်လာတၢ်စူးကါအီလၢကျဲးလီၤယၢတဖၣ်, တၢ်ပျဲအီန့ၣ်လီၤ.	Cass
Orwell Reservoir စဲးအကူၢ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်တြီဟံပနီၣ်အီ အချ့အဂီၢ်သဟီၣ် 10 မ့တမ့ၢ် စူးန့ၣ်အန့ၣ်.	Otter Tail
Roseau River WMA တအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်စဲးအသဟီၣ်တဖၣ်လၢ ထံကျိမိၢ်ပုၤအဖိခိၣ်ဒီး Roseau ထံကျိအကူၢ်အဂီၢ်ကွံၣ်ကွဲတဖၣ် အဖိခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤအဂၢၢ်တတီၤလၢလၢ Roseau River WMA အဖိခိၣ်န့ၣ်, တၢ်ကစူးကါစဲးအချ့ အဂီၢ်သဟီၣ် 10 မ့တမ့ၢ် စူးန့ၣ်အန့ၣ်ထံဒုၣ်စီလၢ တၢ်ခးထီၣ်ဒုၣ်ထံတဖၣ်အကတီၢ် အိၣ်ထီၣ် အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.	Roseau
South Walnut Lake WMA စဲးအကူၢ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်တြီဟံပနီၣ်အီ အချ့အဂီၢ်သဟီၣ် 10 မ့တမ့ၢ် စူးန့ၣ်အန့ၣ်.	Faribault
Swamp River WMA	Cook
Spring Lake Islands WMA	Dakota
Talcot Lake WMA လၢ Talcot Lake WMA အဖိခိၣ်, တၢ်ပျဲစဲးတဖၣ်လၢနီၣ်အဖိခိၣ် (တလၢကွံၣ်မ့ၢ်န့ၣ်တသီလၢလၢတၢ်အိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟးလူၤခးထီၣ်ဒုၣ်ထံအကတီၢ်) ဘၣ်ဆၣ်တၢ်တြီအီလၢထံကျိအဖိခိၣ် ဒီး ကပုၤပုၤကွံၣ်ဆၢကတီၢ်လၢ တန့ၣ်အတီၢ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.	Cottonwood ဒီး Murray
Thief Lake WMA စဲးအကူၢ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်တြီဟံပနီၣ်အီ အချ့အဂီၢ်သဟီၣ် 10 မ့တမ့ၢ် စူးန့ၣ်အန့ၣ်.	Marshall
Eugene H. Wynn Jr. Memorial WMA (လၢညါမ့ၢ်ဝဲ V&S1 WMA)	Pine ကီၢ်ရၢၣ်ဒီးထံၣ်

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်အိၣ်သး

တၢ်ဒီသဒါတၢ်မံလၢ (Game refuges)

တၢ်ဒီသဒါတၢ်မံလၢတၢ်လီၤတၢ်ကျဲန့ၣ် အိၣ်ဘူးဒီးတၢ်ဟးခးဒီးတၢ်ဟးဒီးတၢ်မံလၢတဖၣ် မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်လီၤပာ်ဖျါထီၣ် လၢလၢ မ့တမ့ၢ် လၢလီၤတီၢ်ဖျါအပူၤ (ကဘျးပၤ 113-116) အပူၤတစုဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်လီၤတၢ်ကျဲဒုၣ် လဲၣ်, တၢ်ကကး တံၣ်ဃာ်ပုၤနီၣ် တၢ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲတဖၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်တဖၣ်ကတြီလၢတၢ်ကန့ၣ်လီၤဆူတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တြီထီၣ်တဖၣ်

- ပုၤတဘၣ်ဒီးဆီဘၣ် (beaver) မ့တမ့ၢ် ဆီအိၣ်ထံၣ် (otter) လၢကီၢ်စံၣ်-ပၤတၢ်ဒီသဒါတၢ်မံလၢတၢ်လီၤတၢ်ကျဲ တမံလၢလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်မံလၢတၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးလၢ တၢ်မံလၢမဲန့ၣ်ကွဲးဘၣ်ဘျးဘၣ်ဒါအိၣ်တစုဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ခးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတၢ်မံလၢလၢတၢ်ဒီသဒါအီတဖၣ်သ့ဖဲတၢ်အိၣ်ထီၣ်တၢ်ခးတၢ်မံလၢ အဆၢကတီၢ် လၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအစၢအသ့ၣ်လၢတၢ်ဒီသဒါအီတမံလၢလၢအဂီၢ်အခါသ့, ဘၣ်ဆၣ်ထံဒုၣ်ဖဲန့ၣ်ရဲၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢ တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးဒီးဖိကျဲကျဲသန့လၢ တၢ်ပျဲအီလၢ ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအစၢအသ့ၣ်လၢ တၢ်ဒီသဒါအီ တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးပိၣ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခံတကဘျး

- တာ်ကဘၣ်ထာ်န့ၣ်ဃာ်ကျိဒီး တဘၣ်အိၣ်ဒီး ကျိချဲဘၣ်ဒီး ချဲၣ်ပျါတဖၣ် တာ်ကဘၣ်ထာ်န့ၣ်ဃာ်အီၤအဒါအပူၤ မ့တမ့ၢ် လာ်တၢ်ဟးခးပျါဖိးသဲစးလၢ တၢ်ဒီသဒါတၢ်လီၤတာ်ကျဲအပူၤတစုတၢ်န့ၣ်လီၤ.

Lac qui Parle Game Refuge (Chippewa ဒီး Lac qui Parle ကီၢ်ရၢၣ်ဒီးထံၣ်)—အံၤအိးထီၣ်အသးလၢ တၢ်တြီၤပံၣ်ပနီၣ် လၢလာ်တဖၣ်အဖီလၢ် - တၢ်ဒီသဒါအလီၤအကျဲအကူၢ်အသန့ၣ်တဖၣ်လၢ Lac qui Parle ကီၢ်စဲၣ်ကမုၢ်ဖီကရၢၢ်, Lac qui Parle Mission တၢ်လီၤတာ်ကျဲ, Rosemount Island အပူၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်လီၤတာ်ကျဲတဖၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ကျးလီၤပံၣ်လီၤ “ကီၢ်စဲၣ် တၢ်ဒီသဒါတၢ်မံၤလၢ်အလီၤအကျဲ- တဘၣ်န့ၣ်လီၤဘၣ်” (“State Wildlife Sanctuary—Do Not Trespass) တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဘူးဒီးတၢ်ဟးခးတၢ်အလီၤ တလၢကွၢ်ၣ် ပုၤန့ၣ်လီၤပုၣ်ဃုၣ်လၢ အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ပျဲခွဲး လၢပုၤကျဲၢ်တလၢတပုၤဟးလူၤခးတၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ဖိဟ့ၣ်ကမီၤလီၤ တၢ်လီၤဆဲးအကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်ဒီသဒါအလီၤလၢအိးထီၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ -

- တၢ်ဟးခးတၢ်ဟ့ၣ်.
- တၢ်ခးထီၣ်ဒုၣ်ထံထီၣ်တၢ် ဖဲတၢ်ပံၣ်လီၤန့ၣ်တၢ်ခးပျါသန့တဖၣ်အလီၤ စးထီၣ်လၢလၢအိးကထီဘၣ် 19 သီ တုၤလၢ တၢ်ခး ထီၣ်တၢ်ထံအကတီၢ် အကတၢ်န့ၣ်လီၤ. သန့တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢပုၤလၢအပာ်ဆိ, န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဆိ န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မံၤလၢ်အဆဲးဖိ (ပုၣ်ဃုၣ်ဒီးဆိကဆိ) လၢတမ့ၢ်ထီၣ်ဒုၣ်ထံထီၣ်တၢ်ထံ, တလၢကွၢ်ၣ်လၢအိးကထီဘၣ် 14 သီ တုၤ လၢနီၣ်ဝုဘၣ် 30. သီန့ၣ်လီၤ. တၢ်တပျဲတၢ်ခးတၢ်မံၤလၢ်အဆဲးဖိလၢအဘူးဒီး Canada တၢ်ဟးခးထီၣ်တၢ်ထံအမုၢ်န့ၣ် မ့ၢ်သီ တဖၣ် ဖဲတၢ်ဟးခးစပလဲးထီၣ်တၢ် (split goose) အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢတဒီးန့ၣ်ဘၣ်အခွဲးတဖၣ် တဘၣ်န့ၣ်လီၤခးတၢ်ဖဲ မ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်သီတဖၣ်လၢတၢ်ကျးလီၤအီၤလၢ တၢ်ဟ့ၣ်တာ်ဒီသဒါအလီၤအကျဲ တဖၣ် လၢအိၣ်ဒီး “ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီသဒါတၢ်မံၤလၢ်အလီၤအကျဲ-တဘၣ်န့ၣ်လီၤဘၣ်” (State Wildlife Sanctuary —Do Not Trespass) တၢ်ပနီၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တာ်ပျဲပူၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- တၢ်တခွဲးညၢ်ဖဲထံခုၣ်လီၤသကၢအကတီၢ် (Ice fishing)
- တၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢတာ်ကဟးတခွဲးညၢ် ဖဲတၢ်အိးထီၣ်ထံတၢ်လီၤတာ်ကျဲလၢတာ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ တၢ်လီၤကစီၤလၢတာ်ကးတံာ်အီၤ လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပနီၣ်တဖၣ်အပူၤ တလၢကွၢ်ၣ်စးထီၣ်လၢလၢနီၣ်ဝုဘၣ် 1 သီ တုၤတၢ်ကးတံာ်တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ခး Canada ထီၣ်တၢ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

Rochester တၢ်ဒီသဒါအလီၤ (Olmstedကီၢ်ရၢၣ်ဒီးထံၣ်)—ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကခးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢတာ်ဒီသဒါအီၤတဖၣ်တဘျီ လၢလီၤဒီးဒီဖျါကျဲသန့လၢ အဖိးသဲစး တဘၣ်လၢလီၤန့ၣ်လီၤ.

Talcot Lake Game တၢ်ဒီသဒါအလီၤ (Cottonwood ကီၢ်ရၢၣ်ဒီးထံၣ်)—Talcot Lake တၢ်ဒီသဒါဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအလီၤ အိးထီၣ်န့ၣ်အသးလၢ တၢ်ဟးခးထီၣ်ဒုၣ်ထံအကီၢ် ထဲဒုၣ်ဖဲတၢ်ခးသန့အလီၤလၢတာ်ပံၣ်ပနီၣ်လီၤအီၤ ဖဲတၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟးခး Canada ထီၣ်တၢ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. Talcot Lake တၢ်ဒီသဒါထီၣ်ဒုၣ်ထံ အလီၤန့ၣ်အိၣ်ဘူးဒီး တၢ်ဟးခးထီၣ်ဒုၣ်ထံအလီၤ.

Ogechie Lake (Mille Lacs ကီၢ်ရၢၣ်ဒီးထံၣ်)—Ogechie Lake တၢ်လီၤအါတကျဲန့ၣ်အိၣ်လၢ Mille Lacs Kathio ကီၢ်စဲၣ်ကမုၢ်ဖီ ကရၢၢ်အပူၤ, ဒီးလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်န့ၣ် အိၣ်ဖဲကလုာ်ဒုၣ်စၢၤသ့ၣ်တၢ်လီၤတာ်ကျဲတဖၣ်အပူၤလီၤ. လၢတာ်န့ၣ်အယံ, Oge-chie Lake န့ၣ် အိၣ်ဘူးဒီးကမုၢ်တၢ်ဟးခးပျါန့ၣ်လီၤ.

တာ်ဒီသဒါထီၣ်ဒုၣ်ထံအလီၤဒီးထီၣ်ဒုၣ်ထံတၢ်အိၣ်ဒါအလီၤတဖၣ်

စးထီၣ်လၢလၢစးပတုဘၣ် 1 သီတုၤလၢ တၢ်ခးထီၣ်ဒုၣ်ထံအကတီၢ်မုၢ်န့ၣ်လၢခံကတၢ်, မ့တမ့ၢ် လၢတာ်ကျးပံၣ်ပနီၣ်လီၤအီၤ, ပုၤတဘၣ်ခး, ဒီးထုဆဲထု, တခွဲးညၢ်, မ့တမ့ၢ် လုာ်သ့ၣ်ခါပတံာ်တၢ်ပၤဆၢကျဲထွဲကီၢ်စဲၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ တၢ်မံၤလၢ်လီၤကစီၤ မ့တမ့ၢ် ဖဲၣ်ဒရၢၣ်တၢ်ထုးထီၣ် ထီၣ်ဒုၣ်ထံလီၤကစီၤတဖၣ်လၢ တၢ်ကျဲးကျးလီၤလၢ အမုၢ်တၢ်လီၤလၢတာ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢကန့ၣ်လီၤဘၣ်န့ၣ် လီၤ.

တာ်ဒီသဒါ ထီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ထီၣ်ဒုၣ်ထံအလီၤ

ကီၢ်စဲၣ်တာ်ဒီသဒါထီၣ်တၢ်အလီၤတဖၣ်အိၣ်ဘူးဒီး တၢ်ဟးခးထီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ထီၣ်ဒုၣ်ထံ (ဒိတၢ်ကျးစဲပံၣ်ပနီၣ်လီၤအီၤ အသး) တလၢကွၢ်ၣ်ဖဲတၢ်အိးထီၣ်လီၤဆီဒုၣ်တၢ်ဖဲ တၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟးခးပျါလီၤလီၤဆီဆိအကတီၢ် (ကျဲကဘျးပုၤ 116). အဂၢၤမ့ၢ်ဝဲ- တၢ်လူၤခးပျါဒီး တၢ်ဒီးထုအကလုာ်အဂၢၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲးအီၤ ဖဲတၢ်အခူအခါလၢ တၢ်ပံၣ်ဂၢ်ပံၣ်ကျၢအီၤတဖၣ်အံၤ အကတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပာ်ခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုလၢ ကီၢ်စံၣ်တၢ်ဒီးသဒၢတၢ်မံၤလၢအလီၢ်

တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဒီးသဒၢအလီၢ်န့ၣ်ကမၢ်ပဲပှၢ်နီၤတကတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလီၤ. န့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဒီးခိၣ်ကစၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်ခွဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပာ်ခးတၢ်မံၤလၢအဆံးမိ (Small game) တဖၣ်ပုၣ်ဃုာ်ဒီး- ဆိကဆိ-ပုၣ်ဃုာ်ထီၣ်ဒုၣ်ထံန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဒီးသဒၢအလီၢ်လၢကအိးထီၣ်န့ၣ်တၢ်ပာ်ခးထီၣ်တၢ်အကတီၢ်, က့ၢ်ကဘျးပၤ 116.

ဒီထံၣ်	တၢ်ဒီးသဒၢတၢ်အလီၢ်	တၢ်မံၤလၢအဆံးမိ (Small game)	တၢ်ဒီးထုဆဲထု	ထီၣ်ဒုၣ်	တၢ်ဟ့ၣ်/တၢ်သူ (ကျိ)	တၢ်ဟ့ၣ်/တၢ်သူ (ချဲၣ်)
Beltrami	Bemidji	တအိးထီၣ်ဖဲ နီၣ်ဂ့ၢ်တၢ်. 2 - 19	အိးထီၣ်အသး လၢအိၣ်တံၢ်ဘၣ် (beaver), ဆီ မံး(ခ) (mink), ဆီမးစကြး (muskrat), ဒီး ဆီ အိးထုၣ် (otter)	တအိးထီၣ်ဘၣ်	ကျိတၢ်လီၤ (Muzzleloader) တၢ်ခးတၢ်ဟီ အကတီၢ်ဖိ	အိးထီၣ်
	Hagali-Rice	အိးထီၣ်ဖဲ နီၣ်ဂ့ၢ်တၢ်. 1	အိးထီၣ်ဖဲ နီၣ်ဂ့ၢ်တၢ်. 1	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
Blue Earth ဒီး Le Sueur	East Minnesota River	တၢ်ပာ်ခးဆိကဆိ ဒီးချဲၣ်ပျၢ်ဖိ	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်
Clay	Clay ကီၢ်ရဲၣ်ဒီးထီၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
Crow Wing	Cross Lake	တၢ်ပာ်ခးဆိကဆိ ဒီးချဲၣ်ပျၢ်ဖိ	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်
Dakota	Bellwood	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်
Dakota and Rice	Carleton	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တၢ်ပာ်ခးတၢ်ဟီဒီး ချဲၣ်ပျၢ်လီၤဆိ. က့ၢ် ကဘျးပၤ 96
Dodge	Claremont	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	ကျိတၢ်လီၤ (Muzzle loader) တၢ်ခး တၢ်ဟီအကတီၢ်ဖိ	အိးထီၣ်
Douglas	Evansville	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်
	Lake Winona	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်
Freeborn	Moscow	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
	Albert Lea	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
Hubbard	Paul Bunyan	တအိးထီၣ်ဘၣ်ဖဲ နီၣ်ဂ့ၢ်တၢ်. . 2 - 12	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	ကျိတၢ်လီၤ (Muzzle loader) တၢ်ခး တၢ်ဟီ အကတီၢ်ဖိ	အိးထီၣ်
	Park Rapids	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်
	Schoolcraft	တအိးထီၣ်ဘၣ်ဖဲ နီၣ်ဂ့ၢ်တၢ်. 2 - 19	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်
Isanti	Elizabeth Lake	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
	German Lake	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
Itasca	Lower Pigeon Lake	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
	Pigeon River Flowage	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	တအိးထီၣ်ဘၣ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်

ဆဲးထီၣ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခံတကဘျး

တၢ်ဟးခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုလၢ ကီၢ်စဉ်တၢ်ဒီးသဒါတၢ်မံၤလၢအလီၢ် အဆး

နီထံၣ်	တၢ်ဒီးသဒါတၢ်အလီၢ်	တၢ်မံၤလၢအဆးဖိ (Small game)	တၢ်ဒီးထုဆဲထု	ထီၣ်ဒုၣ်	တၢ်ဟီ/တၢ်လၢ (ကျိ)	တၢ်ဟီ/တၢ်လၢ (ချဉ်)
Kanabec	Fish Lake-Ann River	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်လၢထီၣ် ဒုၣ်ဒီး ထီၣ်တၢ်အဂီၢ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
Martin	Fox Lake	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
McLeod	Glencoe Izaak Walton League	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်
	Gopher Campfire	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်
Meeker	Lake Ripley	အိးထီၣ်ဖဲတၢ်ခးထီၣ် ဒုၣ်ထံ အကတီၢ် ဝံၤ အလီၢ်ခဲ	အိးထီၣ်ဖဲတၢ်ခး ထီၣ်ဒုၣ်ထံ အကတီၢ်ဝံၤ အလီၢ်ခဲ	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်
Morrison	Camp Ripley	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်အသးထဲလၢ တၢ်ဟီအဂီၢ်ဒီး ဇီၤဖျါ လံာ်ပျဲခွဲး
Nobles	Ocheda Lake	အိးထီၣ်တၢ်ခးတၢ်ခး ထီၣ်ဒုၣ်ထံ အကတီၢ်, ဖဲဒံၣ်ခဲတၢ် 1 သီ ဝံၤ အလီၢ်ခဲ	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တၢ်ဟီတၢ်ခးတၢ်ခး ထီၣ်ဒုၣ် အကတီၢ်, ဒံၣ်ခဲတၢ် 1 သီ ဝံၤ အလီၢ်ခဲ	တၢ်ဟီတၢ်ခးတၢ်ခး ထီၣ်ဒုၣ် အကတီၢ်, ဒံၣ်ခဲတၢ် 1 သီ ဝံၤ အလီၢ်ခဲ
Olmsted	Rochester	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
Otter Tail	Erhard's Grove	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
	Little Pine Lake	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်
Pine	Pine County Unit 2	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်လၢထီၣ် ဒုၣ်ဒီး ထီၣ်တၢ်အဂီၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်
Pipestone	Hiawatha	အိးထီၣ် (ထဲကျိးဘီးကံၢ်)	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်
Polk	Oak Lake	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်
Polk and Clearwater	Polk-Clearwater	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်
Rice	Nerstrand (တၢ်လီၣ်တၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်တၢ်ကွဲး ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး)	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
Roseau	Marvin Lake	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	အိးထီၣ်
	Warroad	တအိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	တအိးထီၣ်တၢ်	တအိးထီၣ်တၢ်	ထဲတၢ်ဟီဒီး

ဆးပိာ်ထွဲထီၣ် ကတၢ်ပးလၢခံတကတၢ်

တၢ်ဟးခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုလၢ ကီၢ်စဉ်တၢ်ဒီးသဒၢတၢ်မံၤလၢအလီၢ် အဆး

နီထံၣ်	တၢ်ဒီးသဒၢတၢ်အလီၢ်	တၢ်မံၤလၢအဆးဖိ (Small game)	တၢ်ဒီးထုဆဲထု	ထီၣ်ဒုၣ်	တၢ်ဟီၢ်/တၢ်သ့ (ကၠျိ)	တၢ်ဟီၢ်/တၢ်သ့ (ချဲၣ်)
St. Louis	Butterball	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်မဲ နီၣ်ဒုတၢ်. 25	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်
	Little Rice	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်မဲ နီၣ်ဒုတၢ်. 25	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်
Sherburne	Clear Lake	အိးထီၣ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	ထဲတၢ်ဟီၢ်စိး	ထဲတၢ်ဟီၢ်စိး
Sherburne and Stearns	St. Cloud	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	St. Cloud, တၢ်သ့သ့တၢ် တၢ်ကလိၣ်တၢ် တၢ်ကွဲးပျဲဟ့ၣ်ခွဲး
Stearns	Cedar Lake	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	ထဲတၢ်ဟီၢ်စိး	ထဲတၢ်ဟီၢ်စိး
	Collegeville (St. Johns)	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	လိၣ်တၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲခွဲး လၢတၢ်ကွဲးထီၣ်အိး	ထဲတၢ်ဟီၢ်စိး, တၢ်သ့သ့တၢ် တၢ်ကလိၣ်တၢ် တၢ်ကွဲးပျဲဟ့ၣ်ခွဲး
Watonwan	St. James	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်
Wilkin	Sunnyside Twp.	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်
Winona	Whitewater	အိးထီၣ်	ထဲဒုၣ်ဒီးဖျိလၢ တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	ထဲတၢ်ဟီၢ်စိးဒီးဖျိ တၢ်ပျဲဟ့ၣ်ခွဲး, အိးထီၣ် မဲတၢ်အိးထီၣ် ပှၢ်သးစၢ်လၢ ကခး တၢ်ဟီၢ်အကတီၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်
Wright	Howard Lake	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	အိးထီၣ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်
Yellow Medicine	Hanley Falls	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်	တၢ်သ့သ့တၢ် တၢ်ကလိၣ်တၢ် တၢ်ကွဲးပျဲဟ့ၣ်ခွဲး

ကိုးစဉ်တင်ဟုန်တင်ဒီသဒါလီ အိးထိုင်လာတင်ဟးလူ့ခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ

ဒီထိုင်	တင်ဒီသဒါလီ	တင်အိးထိုင်တင်ဟးလူ့ခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ
Beltrami	Bemidji Game တင်ဒီသဒါတင်မံလင် (တလကွဲ Lake Bemidji, Lake Irving, Mississippi River ဒီး Stump Lake)	တင်အိးထိုင်တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Early goose) ခေးပထုတင်. 2 - 17
Clay	Clay ကိုရ်ဒီးထိုင် တင်ဒီသဒါတင်မံလင်	တင်အိးထိုင်တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Early goose) ခေးပထုတင်. 2 - 17
Dakota	Vermillion Highlands Research, Recreation ဒီး WMA	ထိုင်တင် ဒါခဲတင်. 11 - 27
Dodge	Claremont တင်ဒီသဒါတင်မံလင်	တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ
Douglas	Evansville တင်ဒီသဒါတင်မံလင်	တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ-တင်အိးထိုင်တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Early goose) ခေးပထုတင်. 2 - 17
Freeborn	Moscow တင်ဒီသဒါတင်မံလင်	တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ
Isanti	Elizabeth Lake တင်ဒီသဒါတင်မံလင် ဒီး German Lake တင်ဒီသဒါတင်မံလင်	တင်အိးထိုင်တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Early goose) ဒီးပုသးစာနီလီယပ်ထိုင်တင်ဟးခေးထိုင်တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ
Martin	Mud-Bardwell တင်ဒီသဒါတင်မံလင်	တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Early goose) အိးကထိုင်တင်. 7 - ဒိုင်ခဲတင်. 27
Martin	Fox Lake တင်ဒီသဒါတင်မံလင်	တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Early goose) နိုင်ထိုင်. 2-17 ဒီး နိုင်ထိုင်. 27 - ဒိုင်ခဲတင်.27
Nobles	Ocheda Lake တင်ဒီသဒါတင်မံလင်	ပုဟးစာဟးခေးထိုင်ထိုင်ခွဲတင်အင်္ဂါ- တင်အိးထိုင်တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Early goose) ခေးပထုတင်. 2 - 17; ဒိုင်ခဲတင်. 2 - 27
Olmsted	Rochester တင်ဒီသဒါတင်မံလင်	တင်အိးထိုင်တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Early goose) ခေးပထုတင်. 2 - 17
Steele	Ricket တင်ဒီသဒါထိုင်ခွဲထိုင်လီ တလကွဲ Myron Buelow တင်ဒီသဒါထိုင်ခွဲထိုင်လီ WMA	တင်အိးထိုင်တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Early goose) ခေးပထုတင်. 2 - 17
Stevens	Harstad Slough တင်ဒီသဒါထိုင်ခွဲထိုင်လီ	တင်အိးထိုင်တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Early goose) ခေးပထုတင်. 2 - 17
Watonwan	Saint James တင်ဒီသဒါတင်မံလင်	တင်ဟးခေးထိုင်တင်အင်္ဂါ (Goose hunting) ခေးပထုတင်. 23 - 24

တင်ပျဲထိုင်သုန်မုန်လာတင်အုန်ကီဟုန်ခွဲလှ တင်ကမ္ဘာကီအီလါ DNR ဟိုင်ခိုင်လီ အဖီခိုင်

သုန်မုန်လာတင်အုန်ကီဟုန်ခွဲအီ မုန်ဟုန်ခွဲမုန်ဝဲ -

- ပွဲသုန်မုန်လာ DNR အအိုင်.
- ပွဲသုန်မုန်လာ ပုဆါတင်ဖိလာတင်အုန်ကီဟုန်ခွဲအီ (သမံသမီးကွဲဖဲ mndnr.gov/firewood လါ ပုဆါတင်ဖိလာ အုန်ကီဟုန်ခွဲအီအမံစရီ).
- Kiln-dried သုန်မုန်, ဒ်အမုန် တင်လါတင်အိုင်ဒီးထေးဝါလါတထိုင်အုန် မုတမု ထံဂုကီဂါတင်ဖိတင်လံတဖန် နှင်လီ.

တင်ဟိုင်တင်ပန်တင်ဖန်အဲ လိုင်ဘိုင်နုလါနုကမမံစာဒီသဒါတင်ဒုးသုန်ညါလီတင်မုတမု မ၊စုလီယုတင်ဖိတင်လံလါ အမဟးဂါသုန်ပုတဖန်, ပုန်ယုဒီးတင်ကီ (emerald ash borer), ကွဲ(ဝ)စိုင်စိးကပုမုန်(lypsy moth), ဒီးကုမုန်ထိုင်တင်ဆါတဖန် နှင်လီ. မ၊စာဒီသဒါ Minnesota သုန်ပုတဖန်ခီဖျီတင်ဟိုင်သုန်မုန်တဖန်ဖဲဟိုင်တင်ကုန်. သမံသမီးဒီးကီစိုင်ကမုန်ဖိကရုန်, ကီစိုင်သုန်ပု တင်သုန်လီတင်ဟးလိုင်ကွဲဒဲ ကဝါအလီ, မုတမု ကီစိုင်တင်ဟးလိုင် ကွဲတင်သုန်ထိုင်အင်္ဂါတဖန်လါနုကမမံစာလါလဲ ဟးလါကမမုန် တင်ဟုန်ကုန်ဟုန်ဖးလါခဲကတင် ဒီးတင်တြိဟိုင်တင်ပန်တင်ဖန် လါ တင်ဖိုင်ထိုင်စိုင်လီသုန်မုန်တဖန်ဆူတင်လီအင်္ဂါဒီးလါ Minnesota အပူနုလီ.

ကော်စဉ်သုတ်ပျာ်တဖဉ်

အါတက့ၢ်ကော်စဉ်သုတ်ပျာ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖဉ် အိးထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဟးခါးပျာ်အဂီၢ်ဒီး တၢ်ဟးလိၣ်ကွဲလၢတၢ်ချၢ အကလုာ်အဂၢၢ် တဖဉ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟးခါးပျာ်လၢပုၤနီၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢကော်စဉ်သုတ်ပျာ်အပူၤန့ၣ် ဘၣ်ထွဲဒီး ကော်စဉ် တၢ်န့ၣ်လီၤဆူ ပုၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအခွဲးလၢတအိၣ်ဒီး အခွဲးသဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်လီၤ. ကော်စဉ်သုတ်ပျာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီကျၢၢ်တၢ်အကူၢ်တနီၤန့ၣ် ပုၣ်ဃုာ်လၢလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤန့ၣ် စရီအလၢအပုၤသ့လၢ DNR အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤဖးထီ (Elevated stands)

- တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်စုၤတၢ်သ့ၣ်စီၤဖးထီလၢတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သ့, လီၤဆီဒုၣ်တၢ် တၢ်လၢတၢ်မၤစဲးဘူးအိၣ်သ့လၢ တအိၣ်ဒီးတၢ်ပျံၣ်ဖျါထး ပန့ၣ်တဖဉ်ဆူ သ့ၣ်အပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ထးပန့ၣ်ဖိတဖဉ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ပူၤဖျဲးတၢ်လီၢ်ဘၣ်ယီၣ်လၢပုၤကူၣ်သ့ၣ်ဖိတဖဉ်ဒီးမၤဟးဂီၤ သ့ၣ်ပျာ်တဖဉ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- နီၢ်ကစၢ်တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ထုးထီၣ်ကွံာ်အိၣ်လၢ ကော်စဉ်သုတ်ပျာ်ဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖဉ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်တဖိးသဲစးလၢ ကမၤဟးဂီၤကော်စဉ်တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, ပုၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်ခးပျာ်အကျိၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်တြီၤတၢ်မၤလီၤပြဲဒီးတၢ်ပိာ်ဆၢထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဂၢၢ်ကၢကျၢၤကျၢၤတဖဉ်လီၤ.
- စီၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ပၤအိၣ်လၢ အဂၢၢ်အကျၢၤတဖဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်န့ၣ်လၢအိၣ်လၢကမ့ၢ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ကမ့ၢ် အတၢ် ဒီးတဖဉ်ပုၤလၢအဘျီထီၣ်စီၤအတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်မုၢ်

သ့ၣ်လၢအသးဒီးလီၤကူၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်ကထၢဖိၣ်အိၣ် လၢမ့ၢ်အပူၣ်အဂီၢ် လၢတၢ်ကစုးကါအိၣ်လၢ တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ အဖိခိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျဲလၢတၢ်ကဘၣ်ဟံစိၣ်ထဲသ့ၣ်မုၢ်လၢ တၢ်ပျဲအိၣ်လၢ DNR ဟီၣ်ခိၣ် အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ကဘျးပၤ 116.

မ့ၢ်အပူၣ်

တၢ်တလီၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ပျဲခွဲးလၢ တၢ်ပူၣ်ထီၣ်မ့ၢ်အပူၣ်လၢအစ့ၤန့ၣ်ကွၢ်တူၣ်ပန့ၣ် 3 ခိၣ်ယီၤအပူၤဝးဝးလၢတၢ်ဟးလိၣ်ကွဲ အဂီၢ်, လၢအအိၣ်လၢတၢ်ပိးတၢ်လီၤမ့ၢ်အူအူအိၣ်ညီတဖဉ် လၢမ့ၢ်အူအကပိာ်ကပာ် 5 ခိၣ်ယီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကျိ

- တၢ်ကဘၣ်ခးကျိဒ်သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီဟံလီၤဝဲအသိး လၢသ့ၣ်ပျာ်ဟီၣ်ခိၣ်ခိၣ်လီၤအဖိခိၣ် လၢတမ့ၢ်အိၣ်ဘူးဒီးတၢ်ခးကျိ အလီၢ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကဘၣ်ဘၣ်လီၤကျိသ့ၣ်ဒီး ထၢန့ၣ်လီၤကျၢၤကျိဆူအဒါပူၤ ဖဲအိၣ်လၢတၢ်ဟးလိၣ်ကွဲသ့ၣ်ပျာ်လီၢ်ကဝီၤ 200 ခိၣ်ယီၤ အပူၤ (တၢ်ဟးလိၣ်ကွဲဒဲကဝီၤအလီၢ်, တၢ်လီၢ်ကဝီၤလၢတၢ်စုးကါအိၣ်ဖဲမ့ၢ်ဆါခိၣ်, ကမ့ၢ်ဖိကရၢလီၢ်ကဝီၤ), တလၢကွံာ် တၢ်အိးထီၣ် တၢ်ဟးခါးလိၣ်ကွဲတၢ်အကတီၢ်လၢ ပုၤကမၤစိာ်ကျိလၢတအိၣ်ဒီးကျိချ့, လၢတအိၣ်လၢအဒါအပူၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်တခဲဃာ်အိၣ်, ချဲၣ်လၢတအိၣ်လၢအဒါအပူၤလၢတၢ်ကခးအိၣ်လၢတၢ်ဟးလိၣ်ကွဲလီၢ်ကဝီၤအချၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်လီၤတၢ်ဟးလိၣ်ကွဲဒဲကဝီၤ

တၢ်သ့ၣ်လီၤတၢ်ဟးလိၣ်ကွဲဒဲကဝီၤ လၢသ့ၣ်ပျာ်အိၣ်တၢ်အလီၢ် လၢအအိၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဟးလိၣ်ကွဲဒဲကဝီၤအလီၢ်အချၢန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်အခွဲး ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်အိၣ်သးတနီၤန့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ကစၢ်တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်

တၢ်တဘၣ်ဟံတၢ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တဘၣ်ဟံဆီလီၤဟံလီၤအိၣ် လၢကတြီၤမၤတံာ်တံာ် တၢ်စုးကါကျဲ မ့တမ့ၢ် ကျဲအကျိၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟံလီၤတံာ်တၢ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲအိၣ်လၢ 14 သီအတီၢ်ပူၤတၢ်ကဆိကမိၣ် အိၣ်လၢ တၢ်တၢၤကွံာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

သီလုၣ်ဒီးသီလုၣ်နီၣ်လၢကျဲယီၤဃၢအဖိခိၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ကျဲတဖဉ်

ကော်စဉ်တၢ်ဟးခါးပျာ်/တၢ်ဒီးထုဆဲထုတၢ်ကွၢ်ကပာ်ကွံာ်တဖဉ်

လဲၤတၢ်လၢကျဲယီၤဃၢဒီးကျဲအကျိၤအဖိခိၣ် (တၢ်လဲၤခိထံကီၢ်) လၢကော်စဉ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် ကျဲယီၤဃၢလၢတၢ်ဟံပနီၣ်အိၣ်, ကျဲအကျိၤဒီးန့ၣ်လီၤဆူကျဲအကျိၤလၢ ကော်စဉ်သုတ်ပျာ်လၢ တၢ်ပၤဆူရဲၣ်ကျဲအိၣ်န့ၣ် တၢ်ဒီးသဒါအိၣ်တလၢကွံာ် ပုၤလၢအိၣ်ဒီး တၢ်ဟးခါးပျာ်, တၢ်ဒီးထုဆဲထု, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးထုဆဲထုလၢတၢ်ဆါတၢ်ပူၤအဂီၢ် အလံာ်ပျဲဖိးသဲစးန့ၣ် ကစုးကါ အပတီၢ် | ATVs လၢကလဲၤခိထံကီၢ်လၢ က —

- မၤန့ၣ်တၢ်မံၤလံာ်ဖးဒိၣ် (လၢစဲးပတုဘၣ်တုၤဒိၣ်စဲဘၣ်).
- ခးပုၤလၢတၢ်မံၤလံာ်ဖးဒိၣ်အဂီၢ်ဒီးသ့ၣ်ထီၣ်စီၤတဖဉ် (အိးကထံဘၣ်တုၤဒိၣ်စဲဘၣ်).
- ဒီးထုဆဲထုဖဲတၢ်အိးထီၣ်တၢ်ဟးတၢ်အကတီၢ် လၢကဒီးသဒါ ဆဲၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဆူၣ်ကပုၣ်တဖဉ် (furbearers) အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဆဲးပိာ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခဲတကဘျး

ကီရီစံသုဉ်ပုာ်တဖၣ် အဆး

- တၢ်ဒီးထုထုထုလၢညးပြဲကဒံဖိ (minnows) တဖၣ်အဂီၢ်လၢတၢ်ဟံပနီၣ်တၢ်အိၣ်သးလီၤတၢ်လီၤဆးအဖီလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤကဝီၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်တဖၣ် - ပုၤလူၤဟးခး တၢ်မဲလၢဖးဒိၣ်/ပုၤဒီးထုထုထုတၢ်မဲလၢဖးဒိၣ်တဖၣ် တၢ်ကွဲတၢ်တဘျီတဖၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံပနီၣ်လီၤအိၣ်ဒီးမၤနီၣ်မၤယါအိၣ်ဒီး “တၢ်လဲၤတၢ်လၢတအိၣ်ဒီးသိလုၣ်ဘၣ် အသး န့ၣ်လီၤ.” တၢ်အံၤတၢ်တဖၣ်ကၢစၢၢ်ကီၤအိၣ်ဒီးလၢ Richard J. Dorer Memorial Hardwood ကီရီစံသုဉ်ပုာ်အပူၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တြီဟံပနီၣ်သိလုၣ်တဖၣ်

လၢကီရီစံသုဉ်ပုာ်ဒီးသိထံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ်အဖီခိၣ် လၢအိၣ်လၢကီရီစံသုဉ်ပုာ်တဖၣ်အပူၤ တၢ်လီၤဖဲတၢ်ပျဲသိလုၣ် -

- တၢ်တပျဲတၢ်နီၣ်သိလုၣ်လၢ ကျဲအကျိၤလၢတၢ်ဟံပနီၣ်လီၤအိၣ်ဒီးလၢ တမ့ၢ်တၢ်နီၣ်သိလုၣ်အကျဲ, မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်ကျးလီၤလၢ တၢ်အိးထီၣ်အိၣ်ဒီးလၢတၢ်ကစၢၢ်ကီၤနီၣ်သိလုၣ်အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သိလုၣ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် မ့ခိၣ်ဖိသိလုၣ်တဖၣ် တၢ်တဘျီတဖၣ်ကၢစၢၢ်ကီၤအိၣ်ဒီးလၢ သုဉ်ပုာ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤအဖီခိၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢ အဒူးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤဟးဂီၤကွဲၣ် မ့တမ့ၢ် မၤလီၤဆၢၣ်, မ့တမ့ၢ် မၤဟးဂီၤ မ့တမ့ၢ် မၤကီၤကွဲၣ်သုဉ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးတၢ်လီၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ တဘျီထွဲဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သိသနီၣ်လၢ တအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဆၢၣ်လၢ ကျဲအကျိၤလၢ တၢ်ဟံပနီၣ်လီၤအိၣ်ဒီးလၢ တၢ်နီၣ်သိလုၣ်သုတဖၣ်အဖီခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သိလုၣ်လၢ ကီရီစံသုဉ်ပုာ်အကျဲမ့ၢ်တဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ်ကဘၣ် - လဲၤတၢ်နီၣ်သိလုၣ်အချ့လၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲ, လူၤပိာ်မၤထွဲတၢ် နီၣ်သိလုၣ်အချ့အယၤလၢတၢ်ကျးဟံပနီၣ်လီၤအိၣ်ဒီးတဖၣ်, တၢ်ပတုၣ်သိလုၣ်လီၤဒီးသိလုၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲတၢ်ဘျီတၢ်ဟံပနီၣ် တဖၣ်- ကွၢ်ထံကွၢ်ဆးတၢ်ကးတံၣ်ကျဲအကျိၤတဖၣ် - ဒီးတဘျီမၤဟးဂီၤကျဲ, ဟီၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ် ထံကီၤတၢ်အိၣ်ယၤအဂၢၢ်တဖၣ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ဘီထီၣ်ကျဲအကျိၤအသံလၢ တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးတဖၣ်လၢသုဉ်ပုာ်တၢ်လီၤတဖၣ်အဖီခိၣ်န့ၣ် တၢ်တြီအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢ Richard J. Dorer Memorial Hardwood သုဉ်ပုာ်အပူၤ, သိလုၣ်တဖၣ်ဒီးမ့ခိၣ်ဖိသိလုၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကနီၣ် လုၢ်ထီၣ် လုၢ်လီၤ ထဲဒုၣ်လၢသုဉ်ပုာ်ကျဲတဖၣ်အဖီခိၣ်လၢ တၢ်တကျးလီၤတၢ်ကးတံၣ်အိၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ် ဒီးဖဲသုဉ်ပုာ်ကျဲအကျိၤတဖၣ် လၢ တၢ်ဟံပနီၣ်လီၤအိၣ်ဒီးလၢတၢ်ကျးကၢစၢၢ်ကီၤနီၣ်သိလုၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တပျဲသိလုၣ်တၢ်လဲၤတၢ်ကျဲလၢကလဲၤတလၢ ကွဲၣ် ကျဲအကျိၤလၢတၢ်ဟံပနီၣ်အိၣ်ဒီးတဖၣ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲနီၣ်တမံၤအဖီလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်နီၣ်သိလုၣ်ကျဲအကျိၤတဖၣ် အိးထီၣ်အသးလၢ ATVs ဒီး OHMs တဖၣ်အဂီၢ် စးထီၣ်လၢလၢမုၢ် 1 သီ တုၤ လါနီၣ်ဝုဘၣ် 1 သီန့ၣ်လီၤ.

စဲအုၣ်ဒီးန့ၣ်တၢ်လီၤကဝီၤတဖၣ်

ကီရီစံစဲအုၣ်ဒီး န့ၣ်တၢ်လီၤကဝီၤတဖၣ် (SNAs) လၢတၢ်ကျဲရဲၣ်လီၤဟံပျီထီၣ်အိၣ် ဖဲအံၤတဖၣ် အိးထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဟးလူၤခးပုၤ တဖၣ်ဒီးတၢ်ဒီးထုထုထုတဖၣ်ဒိတၢ်ကျဲဟံပျီထီၣ်အိၣ်လၢလၢအသးလီၤ. ဒ်န့ၣ်အသး, သမံသမိး DNR ပုၣ်ယဲၤသန့ၣ်တၢ်ဆီတလဲ တဖၣ် အဂီၢ်လၢ SNAs အပူၤလၢတၢ်အိးထီၣ်န့ၣ်လၢတၢ်ဟးလူၤခးပုၤအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ကစၢၢ်ကီၤစီၤဖဲထီၣ်လၢတၢ်သးထီၣ်သးလီၤအိၣ်သ့ တဖၣ်ဒီးဂီၤကီၤလၢတၢ်စီၣ်ကဖီထီၣ်အိၣ်သ့ ဖဲတၢ်မ့ၢ်ဒူးကွဲၣ်အိၣ် တသီ စုာ်စုာ် ဖဲတၢ်ဟးခးတၢ်အန့ၣ်ရဲၣ်တဖၣ်ဝံၤဒီးတမၤဟးဂီၤသုဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒီးတၢ်လုၣ်အဂၢၢ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တြီ ထးပနံၣ်, ထးခိၣ်စု, ထးပတံာ်တဖၣ် မ့တမ့ၢ် ပိးလီၤအဂၢၢ်လၢအမၤဟးဂီၤသုဉ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တပျဲသိလုၣ်တဖၣ် လၢ SNAs အပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဒီး SNAs တဖၣ် တၢ်ဃုထံၣ်န့ၣ်အိၣ်သ့ဖဲ mndnr.gov/snass န့ၣ်လီၤ.

ကျဲချဲတအိၣ်ဒီး အစုာ်အပူၤ

ပုၤဟးလူၤခးပုၤတဖၣ် ဟံးန့ၢ်ပာ်ဒီးစူးကၢ ကျဲချဲလၢတအိၣ်ဒီးအစုာ်အပူၤ ကသုဝဲ ထဲဒုၣ်ဖဲ အလူၤခးတၢ်လၢ ကယံၢ်မ့ၢ် စဲအုၣ် ဒီးန့ၣ်တၢ်လီၤကဝီၤ လၢတၢ်ဟံပနီၣ်ယာ်အိၣ် လၢတၢ်ဟံပျီရဲၣ်လီၤလၢလၢအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်, သုဉ်လုၣ်အုၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ (peatland) SNAs လၢ လိာ်ကဘျီပုၤ 121 တၢ်ဟံပျီရဲၣ်လီၤအပူၤ တဟံဃုာ်ဘၣ်. On all other SNAs, ကျဲချဲ, ကျဲသုဉ်, တံာ်လီၤချဲတဖၣ် ဒီး ကျဲချဲအဂၢၢ်လၢ အိၣ်ထဲတပျီန့ၣ်ဒီး တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်တုၣ်န့ၣ်အိၣ်ထဲလၢ တၢ်ပိးတၢ်လီၤလၢအစုာ်အပူၤတအိၣ် လၢ U.S ညးဒီးတၢ်မဲလၢဝဲၤကျဲၤ အၢၣ်လီၤတုၢ်လီၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျဲချဲလၢတအိၣ်ဒီးအစုာ်အပူၤန့ၣ် ဟံဃုာ်စၢၢ်ကီၤဒီး ကျဲချဲပိးယာ် သးလၢတၢ်ဂီၤ, ကျဲချဲပိးယာ်သးလၢနံးကၢၣ်လံ, ထးလဲကျဲချဲပိးယာ်သးလၢပုာ်ဝဲ ဒီး ကျဲသုဉ်အဂၢၢ်လၢ တၢ်တုၣ်အိၣ်လၢပိးလီၤတအိၣ် ဒီးအစုာ်အပူၤ လၢ U.S ညးဒီးတၢ်မဲလၢဝဲၤကျဲၤ အၢၣ်လီၤတုၢ်လီၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကယံၢ်မ့ၢ်ကျဲသုဉ်လၢ အိၣ်ဒီး စၢၢ်ပုာ်, ဟံဃုာ်ဒီး စၢၢ်ပုာ်ကျဲချဲ ပိးယာ်သးလၢ ပိးလီၤတအိၣ်ဒီးအစုာ်အပူၤ, န့ၣ် တၢ်တြီယာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲဟံဃုာ်လၢ တၢ်လူၤခးတၢ်မဲလၢ လၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤတဖၣ်အံၤအပူၤအခါန့ၣ်, ပုၤတဂၢၢ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤအိၣ်လၢ မံၣ်န့ၣ်စိထုာ် နီၣ်ကစၢၢ် တၢ်ဒီးသဒါ သဲစး အဖီလၢန့ၣ် စိာ်ဝဲ ကျဲဖုာ်ဖဲအိၣ်ဒီး စၢၢ်ပုာ်ကျဲချဲ သုဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်, ဖဲလူၤခးတၢ်အခါ ပုၤစူးကၢ ကျဲချဲအံၤ ဒိသးကခး တၢ်မဲလၢဝဲတသ့ဘၣ်.

ဆဲးပီာ်ထွဲထီၣ် ကဘျီပုၤလၢခဲတကဘျီ

SNA တဖန်အိးထီၣ်အသးလာတၢ်ဟးလူၤခးပှ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုတဖန်လီၤ

တၢ်ဒီးထုန့ၣ် တၢ်ပျဲအိး ထဲဒၣ်ဖဲ တၢ်လီၤလာတၢ်ဟ့ၣ်ဖျါဃာ်အိၤအပူၤ န့ၣ်လီၤ. SNA လၢတၢ်အိးထီၣ်အိၤ လၢတၢ်ခးတၢ်ဟ့ၣ်အခါ လီၤဆီတဖန်အဂီၢ် ဒီဖျါလာတၢ်ပျဲတဖန်န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ဖျါထီၣ်အိၤဖဲ တၢ်ခးတၢ်မဲလၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလီၤဆီ တၢ်ဟ့ၣ်ဖျါရဲၣ်လီၤ တဖန်အပူၤ, ဖဲလံာ်ကဘျးပၤ 92-102 န့ၣ်လီၤ.

ခိထံၣ်	လီၢ်ကစီၤ	အိးထီၣ်ဝဲ
Aitkin	McGregor Marsh SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
Becker	Dinner Creek SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢာ်
Beltrami	Maurice O'Link Ribbed Fen Unit SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ် (Red Lake Peatland SNA အပူၤ စီဖျကလၢ)
Brown	Joseph A. Tauer Prairie SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢာ်
Carver	Seminary Fen SNA	ထဲတၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဒီးချီၣ်
Chisago	Franconia Bluffs SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
	Lawrence Creek SNA	ထဲတၢ်ဟ့ၣ်, ဒီဖျါ ချီၣ်. ပှၤလူၤခးတၢ်လၢ ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအိၣ်သဒးအလီၢ် တသ့နီတမံၤဘၣ်. တၢ်န့ၣ်လီၤသ့ထဲဒၣ်လၢ ကလံာ်စီးတကပၤ. ကွၢ် SNA ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ ဖဲ DNR ပှ်ယဲၤသန့.
Clay	Felton Prairie SNA, Bicentennial Unit only	ထဲတၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟ့ၣ်ခိၤ
Clearwater	Iron Springs Bog SNA	ထဲတၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟ့ၣ်ခိၤ
Cook	Hovland Woods SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
	Lutsen SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ် - ထဲဒၣ်လၢ တၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟ့ၣ်ခိၤ လၢ Scherer တၢ်ရဲၣ်သဲကတီၤယျုၣ်န့ၣ်. ကွၢ် SNA ပှ်ယဲၤသန့လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအဂီၢ်တက့ၢ်.
	Myhr Creek Ridge SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
	Spring Beauty Northern Hardwoods SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
Crow Wing	Mille Lacs Moraine SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
Fillmore	Rushford Sand Barrens SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
Goodhue	Cannon River Turtle Preserve SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
Houston	Brownsville Bluff SNA	ထဲတၢ်ဟ့ၣ်, တၢ်တဘၣ်ဟးလူၤခးပှ်လၢတၢ်အိၣ်သဒးအလီၢ် လၢတၢ်ကျဲၤလီၤဟ့ၣ်ပနီၣ်လီၤတၢ်လီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွၢ် SNA ပှ်ယဲၤသန့ လၢဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
	Mound Prairie SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်လၢ Hwy 16 အကလံာ်စီး တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ တနီၤအပူၤ - ထဲတၢ်ဟ့ၣ်လၢကလံာ်ထဲတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲတဖန်အပူၤဖါ.
Hubbard	Badoura Jack Pine Woodland	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢာ်
	La Salle Lake SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢာ်
	Lester Lake SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢာ်
Itasca	Boltuck-Rice Forever Wild SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
	Chisholm Point Island SNA	ထဲတၢ်ဟ့ၣ်, ဒီဖျါချီၣ်ဖျါဖျါ
	Ladies Tresses Swamp SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
	Little Too Much Lake SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
	Lost 40 SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
	Mississippi Oxbow SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢာ်
	Potato Lake SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်
	Wabu Woods SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှ်ခဲလၢာ်

ဆဲးတီၢ်ထွဲထီၣ် ကဘျးပၤလၢခံတကဘျး

SNA's တဖန်အိးထီၣ်အသးလၢတၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုတဖၣ်လီၤ အဆဲး

ဒီးထီၣ်	လီၤကစီၤ	အိးထီၣ်ဝဲ
Koochiching	Caldwell Brook Cedar Swamp SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ခဲလၢၣ်
	Watrous Island SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢၣ်
Lac qui Parle	Yellow Bank Hills SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢၣ်
Lake of the Woods	Gustafson's Camp SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢၣ်
	Pine and Curry Island SNA	ထဲထီၣ်ဒုၣ်ထံၤစီၤ
Mahnomen	Santee Prairie SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢၣ်
Morrison	Lake Alexander Woods SNA	တၢ်အိးထီၣ်တၢ်လီၤတၢ်က့တနီၤလၢတၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟီ အဂီၢ်. ကွၢ် SNA ပှၢ်ယဲၤသန့လၢဟီၣ်ဒိၣ်ဒီၣ်အဂီၢ်.
Norman	Prairie Smoke Dunes SNA	တၢ်ဟးလူၤခးတၢ်ဟီလၢအန့ၤတအိၣ်အဂီၢ်စီၤ
Pine	Black Lake Bog SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢၣ်
Pipestone	Prairie Coteau SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢၣ်
Polk	Gully Fen SNA	တၢ်ဟီအဂီၢ်စီၤ, ဒီးပျီချီၣ်ပျီၣ်
Redwood	Cedar Rock SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢၣ်
	Cedar Mountain SNA	တၢ်ဟီအဂီၢ်စီၤ, ဒီးပျီချီၣ်ပျီၣ်
Renville	River Warren Outcrop SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢၣ်
Roseau	Two Rivers Aspen Prairie Parkland SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ခဲလၢၣ်
Scott	Savage Fen SNA	ထဲဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးချီၣ်စီၤ
Sherburne	Uncas Dunes SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ခဲလၢၣ်
St. Louis	Big Island SNA	ထဲတၢ်ဟးလူၤခးထဲထီၣ်ဒုၣ်ထံၤစီၤ
	Moose Mountain SNA	ထဲတၢ်ဟီစီၤ, ချီၣ် ဖဲလၢစိးပတုဘၢၣ် 16 သီ - နီၣ်ဝုဘၢၣ်. 19 သီ, ကျီ ဖဲလၢနီၣ်ဝုဘၢၣ်. 4-19 သီ
Stearns	Avon Hills Forest SNA	တၢ်ဟီအဂီၢ်စီၤ, ဒီးပျီချီၣ်ပျီၣ်
	St. Wendel Tamarack Bog SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ခဲလၢၣ်
Yellow Medicine	Antelope Valley SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢၣ်
	Mound Spring Prairie SNA	တၢ်ဟးလူၤခးပှၢ်ဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုခဲလၢၣ်

SNA တဖန်အိးထီၣ်သးလာတၢ်ဟးလူၤခးပှါဒီးတၢ်ဒီးထုဆဲထုအဂီၢ်

ဒီးထီၣ်	Peatland SNA
Beltrami	Red Lake Peatland SNA
Cass	Hole-in-the-Bog Peatland SNA (လာတဟ်ဃုၣ် တၢ်ခူၣ်တၢ်ပူၤလာ Hole-in-the-Bog နီၣ်အပူၤ, နီၣ်လာထီၣ်ဒုၣ်ထံအိၣ်ကဒုအလီၢ်)
Koochiching	East Rat Root River Peatland SNA
	Lost River Peatland SNA
	Myrtle Lake Peatland SNA
	North Black River Peatland SNA
	South Black River Peatland SNA
	West Rat Root River Peatland SNA
Lake	Sand Lake Peatland SNA
Lake of the Woods/Beltrami	Mulligan Lake Peatland SNA
Lake of the Woods	Norris Camp Peatland SNA
	Winter Road Lake Peatland SNA
Roseau	Luxemberg Peatland SNA
	Pine Creek Peatland SNA
	Sprague Creek Peatland SNA
St. Louis	Lost Lake Peatland SNA

ကိုးစဉ်ကမျက်ဖိကရားဒီးကိုးစဉ်တံဟးလိာ်ကွဲတံလီာ်ကဝီတဖှ်

ကိုးစဉ်ကမျက်ဖိကရားဒီးကိုးစဉ်တံဟးလိာ်ကွဲတံလီာ်ကဝီတဖှ် (SRA) လာတံကွဲးရဲာ်လီာ်ဖျါထီာ်အီလကဘျးပပိာ်ထွဲလလံာ်တဖှ်အဖီခိာ် လာတံအိးထီာ်န့ကမျက်တံဟးလူပုာ်, မုတမုာ် ကမျက် တံဟးလူပုာ်ဒီးတံဒီးထုဆဲထုတဖှ် ဝ် Minnesota တံသိာ်တံသီတံဘျာတဖှ်ဟံအသး မုတမုာ် လာတံမနီာ် မဃါအီလ၊ အဂတစုာ်ဘဲန့န့လီာ်. ဟီာ်ခိာ်ဂီဒုးန့န့လီာ်ကဝီတဖှ် ဖဲတံဟးလူပုာ်ဒီး တံဒီးထုဆဲထုတဖှ်အံ တံပျဲ အီလယုာ်န့တခါစုာ်အံအပူတဖှ်န့ တံမနီာ်အီလအထာ်န့အဖီခိာ်ဖဲ mndnr.gov/parksandtrails. န့န့လီာ်. ပုလူပုာ်ဒီးပုဒီးထုဆဲထုတဖှ် ကြးကွါဟီာ်ခိာ်ဂီတဖှ်အံလာတံလီာ်ကဝီအပူ လကမလီာ်တံအဝဲသ့အိာ်လာကိုးစဉ် ကမျက်ဖိကရားဒီးတံလီာ်ကွဲ မုတမုာ် ကိုးစဉ်တံဟးလိာ်ကွဲ တံလီာ်ကဝီတဖှ်တံဟးလူပုာ် ဖဲတံဟ့အခွဲးတံဟးတံဂဲတဖှ် အံအလီာ် န့န့လီာ်.

ယုာ်ဒီးတံကွါကပာ် ကွဲာ်တံတြီဟံပနီာ်တဖှ်လာကွါတံစုကဝဲဒီးတံဒီးထုဆဲထုအဖီခိာ်, ကိုးစဉ်ဖိကရားဒီးလံာ်တံသိာ်တံ သီတံဘျာတဖှ် ဘဲာ်တံစုကဝဲဒီးအီ လာတံလူပုာ်ဒီးတံဒီးထုဆဲထုအကတီာ်ဒီးတကတီာ်န့န့လီာ်.

တံတဘျာဘျာထီာ်စီအသံတဖှ် လာကိုးစဉ်ဖိကရားဒီး မုတမုာ် ကိုးစဉ်တံဟးလိာ်ကွဲတံလီာ်ကဝီတဖှ် လာအိးထီာ်အသးလာ တံဟးလူပုာ်တဖှ်အဂီာ်ဘဲန့န့လီာ်. သ့ာ်စီလာတံသုးထီာ်သုးလီာ်အီသုတဖှ် ဘဲာ်သ့ာ်သ့ာ်တံကစုးကါအီလာတံဟးလူ ပုာ်အဂီာ် (တံလီာ်ကဝီတဖှ်လာတံအိးထီာ်အီလာတံဟးလူပုာ်အဂီာ်အပူ) မုတမုာ် ကွါဆဲဖဲကိုးစဉ် တံမဲလံာ်တဖှ် ဖဲစီအံ. တံမုာ်သုးအီ တန့စုာ်စုာ်ဒီး တမးမးဂီသ့ာ်တုလးအသံဖဲတံဟံလီာ်အီအလီာ်အပူဘဲာ်န့န့လီာ်. ကိုးစဉ်ဖိ ကရားဒီးတံလီာ်ကဝီ မုတမုာ် ကိုးစဉ် တံဟးလိာ်ကွဲတံလီာ်ကဝီအပူ လာတံအိးထီာ်အီန့အီလာတံဟးလူပုာ် ခီဖျါတံဟ့ပျဲန့လးအလီာ်ဆီ အပူ, တံဟံလီာ်ဆီစီ လာတံသုးထီာ်သုးလီာ်အီသုန့ တံဟ့အခွဲးလာတံဟံပနီာ်တံအိာ်သး တဖှ်အံအဖီခိာ်-

- စီလာတံသုးထီာ်သုးလီာ်အီသုန့ ဘဲာ်သ့ာ်သ့ာ်တံကဘဲာ်ဟံလီာ်အီ ဖဲတံဖဲတံမနီာ်ရဲာ်တံဆဲကတီာ် ညီန့အကတီာ် ဧဒီး တဘျာအီန့န့သီတချူးလာတံဟးလူပုာ်ဘဲာ်န့န့လီာ်. တံကဘဲာ်သုးကွဲာ်စီတဖှ် တဘျာအါန့ တသီ ဖဲတံဟးလူ ပုာ်ဝဲအလီာ်ခဲဘဲာ်န့န့လီာ်.
- စီခဲလံာ် ကဘဲာ်အိာ်ဒီးအကစါ/ပုလူပုာ်အနီကစါတံအုာ်သးလာတံသ့ာ်တဖှ်န့န့အဖီခိာ်လီာ်.
- တံပျဲထဲဒဲာ်စီလီာ်အသးထီာ်သုးလီာ်အသးသုလာတမးမးဂီသ့ာ်တဖှ် မုတမုာ် တံဒီးတံလံာ်အဂါတဖှ်ခါ န့န့လီာ်. ထးပန့, ထးပဝဲာ်တဖှ် မုတမုာ် တံဟီးတံလီလာအမးမးဂီသ့ာ်ဘျာသ့ာ်ဖဲတဖှ်တံတြီအီန့န့လီာ်. တံပျဲ ထးပဝဲာ်လာ တအိာ်ဒီးအပတီာ်တဖှ် (screw-in steps) န့န့လီာ်.
- တံပျဲစီထဲတခါခါလာပုဟးလူပုာ်တဂါစုာ်အဂီာ်န့န့လီာ်.

ကိုးစဉ်ကမျက်ဖိကရားဒီး SRAs တဖှ်အိးထီာ်အသးလာ ကမျက်တံဟးလူပုာ်အဂီာ်န့န့လီာ်.

Big Bog ကိုးစဉ်တံဟးလိာ်ကွဲတံလီာ်ကဝီ

Big Bog SRA ကလဲးစီတံလီာ်တံကျဲအါတက့န့ အိးထီာ်အသးလာကမျက်တံဟးလူပုာ်ဒီးတံဒီးထုဆဲထုအဂီာ်န့န့လီာ်. တံတပျဲတံဟးလူပုာ်ဒီးတံဒီးထုဆဲထုတဖှ်လာ Ludlow ကီးအဖီခိာ် ဒီးတံလီာ်အိာ်ဘျးအိာ်တံ မုတမုာ် တံသ့ာ်ဘဲာ် (boardwalk) အဖီခိာ်ဘဲာ်န့န့လီာ်.

Cuyuna Country ကိုးစဉ်တံဟးလိာ်ကွဲတံလီာ်ကဝီ

Cuyuna Country ကိုးစဉ်တံဟးလိာ်ကွဲတံလီာ်ကဝီအါတက့ အိးထီာ်အသးလာကမျက်တံဟးလူပုာ်အဂီာ်, ဘဲာ်ဆဲာ် တံကး တံာ်အီ လာတံဒီးထုဆဲထုအဂီာ်န့န့လီာ်.

Forestville Mystery Cave ကိုးစဉ်ကမျက်ဖိကရားဒီး

ကမျက်ဖိကရားဒီးတံလီာ် 430 အကုာ်ယုာ်ယုာ် အိးထီာ်အသးလာကမျက်တံဟးလူပုာ်အဂီာ် ဘဲာ်ဆဲာ်တံကးတံာ်အီလာ တံဒီး ထုဆဲထုအဂီာ်န့န့လီာ်.

Garden Island ကိုးစဉ်တံဟးလိာ်ကွဲတံလီာ်ကဝီ

Garden ကီး ကိုးစဉ်တံဟးလိာ်ကွဲတံလီာ်ကဝီအါတက့ အိးထီာ်အသးလာကမျက်တံဟးလူပုာ်အဂီာ် ဘဲာ်ဆဲာ်ကးတံာ်အသးလာ တံဒီးထုဆဲထုအဂီာ်န့န့လီာ်.

George H. Crosby Manitou ကိုးစဉ်ကမျက်ဖိကရားဒီး

ကမျက်ဖိကရားဒီးအကုာ်လာအိာ်လာ Manitou ထံကျဲအမုာ်ထီာ်တကပဒီး Minnesota Highway 61 ကလဲးစီ တကပ (တံလီာ် 3,000 အကုာ်ယုာ်ယုာ်) အိးထီာ်သးလာကမျက်တံဟးလူပုာ်အဂီာ် ဘဲာ်ဆဲာ်ကးတံာ်အသးလာတံဒီးထုဆဲထုအဂီာ်န့န့ လီာ်.

Greenleaf ကိုးစဉ်တံဟးလိာ်ကွဲတံလီာ်ကဝီ

အိးထီာ်အသးလာတံဟးမးတံဟီးဒီးချဲာ်ပျဲာ် ဝိာ်ထွဲထီာ်ဒီး တံဟးလူပုာ်ဒီးချဲာ်ပျဲာ်အကတီာ်ထီရီန့န့လီာ်. တံလိာ်ဘဲာ်တံဟ့ပျဲ ပျဲခွဲးလီာ်ဆီဘဲာ်န့န့လီာ်. တံတပျဲာ်န့(စ)တံဟ့ပျဲခွဲးတဖှ်ဘဲာ်န့န့လီာ်. Kristy Rice (DNR), 320-234-2550, kristy.rice@state.mn.us

ဆဲးဝိာ်ထွဲထီာ် ကဘျးပပါခဲတကဘျး

La Salle ကော်စပိုတပ်ဟေးလီကွဲလီကဝီ

La Salle SRA အါတကွာ အိထီအသးလါကမျာ်တပ်ဟေးလူခးပုဒ်တါဒိးထုဆဲထုဆဲဖိကီဖိတဖှ်တါဒိးဒါအါ ဖဲ တါဒိး ထီပဲတပ်ဟေးလူပုဒ်အကတီန့ဉ်လီ. တါတပျဲတပ်ဟေးလူပုဒ်ဒိးတါဒိးထုဆဲထုလါ တါသ့ဉ်ဒဲကဝီအလီဒိးဒဲ အခိအဃါဝးဒဲ အပူန့ဉ်လီ.

Split Rock Lighthouse ကော်စပိုကမျာ်ဖိကရါ

ကမျာ်ဖိကရါအကလံးစိးတကပအပူ တါလီကဝီ 50 အကုဉ်ယုဉ်ယုဉ်န့ဉ် အိထီအသးလါ ကမျာ်တပ်ဟေးလူခးပုဒ်အကီ ဘဉ်ဆဲကးတံအသးလါတါဒိးထုဆဲထုအကီန့ဉ်လီ.

Temperance River ကော်စပိုကမျာ်ဖိကရါ

Temperance River ကော်စပိုကမျာ်ဖိကရါအတါလီ 600 အကုဉ်ယုဉ်ယုဉ် အိထီအသးလါကမျာ်တပ်ဟေးလူခးပုဒ်အကီ ဘဉ်ဆဲ ကးတံအသးလါတါဒိးထုဆဲထုန့ဉ်လီ. တါလီအိဉ်သ့ဉ်လီအသးဖဲ Minnesota Highway 61 ကလံးစိး တကပ ဒိး အိဉ်စဲဘူးဒိး Cross River ခိခိကပလါအဖိခိန့ဉ်လီ.

Tettegouche ကော်စပိုကမျာ်ဖိကရါ

ကမျာ်ဖိကရါအကလံးထဲးတကပတဝဲ (3,700 အကုဉ်ယုဉ်ယုဉ်) န့ဉ်ဘဉ်တါသ့ဉ်ညါအါ နဲ Palisade Valley ယုဉ်န့ဉ် အိထီ အသးလါ ကမျာ်တပ်ဟေးလူခးပုဒ် ဒိးတါဒိးထုဆဲထုအကီန့ဉ်လီ.

အမဲကကော်စပိုပီဉ်ခိဉ်လီ

တါထူးထီဉ်ထီဉ်ခုဉ်ထံတါလီကဝီဒိးထံကီတါဒိးဒါတါမဲလံအလီ

အမဲကကော်စပိုဉ်တါဒိးဒါထီဉ်ခုဉ်ထံတါလီကဝီအလီ (WPAs) တဖှ်အိထီအသးလါကမျာ်တပ်ဟေးလူခးပုဒ်အကီ တလကွဲ တါလီလါတါတြီအါန့ဉ်လီ. ထံကီတါဒိးဒါတါမဲလံအလီ (National Wildlife Refuges (NWRs) တဖှ် ကးတံအသး မုတမု ဘဉ်လါတါဟ့ဉ်အခွဲလဲဆဲတစုဉ်န့ဉ်လီ. ဝံသးစူတျဲပီဉ်တဲသကိးဒိး NWRs လါအဘဉ်ဘျီးဘဉ်ဒါ ဒိး တါပုဆုတါလီစုဉ်စီဉ် လီကဝီ (Wetland Management District (WMDs) မဲန့ကွဲတဖှ် မုတမု fws.gov/refuges လါတါဘျဲလီတါလဲဆဲး တဖှ်အကီတက့.

တါဘျဲထီဉ်တဖှ်

- ပုဟေးလူခးတါမဲလံအဆဲးဖိလါအစူးကါကျဲဉ်တဖှ်, ပုဉ်ယုဉ်ဒိးပုဟေးခးဆဲကဆဲတဖှ်, ဘဉ်တါယုထီဉ်အါလါကစူးကါ ဒိး အိဉ်ဒိးတါခးတါလါတအိဉ်ဒိးတါအစုဉ်အပျဲဘဉ်န့ဉ်လီ.
- ပုလါအခးတါမဲလံအဖိတဖှ်န့ဉ် ကဘဉ်ကူသိး တါကူတါသိးအလွဲကပြါကပြါအဘီဂီ/အဂီစါ လါအဘဉ်လီဒိးမဲ ဒိး ကော်စပိုတါဘျဲတဖှ်န့ဉ်လီ.
- တါတြီတါပညိဉ်ခးတါန့ဉ်လီ.
- ဖဲတါပခးတါမဲလံအဆဲးဖိအကတီ, ထံဉ်လူပုတဖှ်ကဘဉ်အိဉ်လါ ပုလူပုအတါပုဆုကွဲထွဲအဖိလံန့ဉ်လီ. တါတပျဲ တါသိဉ်လီဒိးပျဲထွဲတဖှ်လါကထုဉ်ဖျဲလါအပျဲဘဉ်န့ဉ်လီ.
- တါတြီသိလုဉ်လါတါနီဉ်အါသ့တဖှ်လါ NWRs ဒိး WPAs အကီ တလကွဲတါပံပနီဉ်တါပတုဉ်သိလုဉ်လီကဝီ, န့ဉ်လီလါ ကျဲမုအပူ, ဒိးကမျာ်အကျဲမုပူတဖှ်န့ဉ်လီ. တါပျဲအခွဲလါကနီဉ်သိလုဉ်တဖှ်လါကျဲမုအကတဖှ်အဖိခိဉ် န့ဉ် ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် ကအိဉ်လါပုလူပုလါအကုအဂီတလါတပျဲတဖှ်အကီန့ဉ်လီ.
- စဲးချဲဖိတဖှ်တါတြီအါလါ WPA ခဲလါအဖိခိဉ်ဒိးဘဉ်တါတြီအါလါ NWRs အါတက့အဖိခိဉ်န့ဉ်လီ. တါပျဲစဲးချဲတဖှ်လါ တအိဉ်ဒိးတါဟ့ဉ်ပျဲခွဲလါ Tamarac ဒိး Mississippi ထံကီတါဒိးဒါတါမဲလံအလီအဖိခိဉ်တါလီတါကျဲအကွဲလီကဝီ လါ တါပံပနီဉ်လါအါအဖိခိဉ်န့ဉ်လီ.
- တါတြီတါသ့ဉ်လီဒဲကဝီ, မုဉ်အပုဉ်ဒိးတါပတုဉ်သိလုဉ်ဒိတနုလါ WPAs အဖိခိဉ် ပုဉ်ယုဉ်ဒိးတါပတုဉ် သိလုဉ် လီကဝီ ဒိတနုလါ NWRs အါတက့အဖိခိဉ်န့ဉ်လီ.
- တါတပျဲစါအသံတဖှ်ဘဉ်. တါတြီစုဉ်ကီးတါစူးကါထးပနဲ, ထးသ့, ထးပဝံ, မုတမု နီဉ်စဲဘဲတဖှ်လါအဒဲးစဲဘူးသ့ဉ် မုတမု တါအိဉ်ခးစဲတါလါသ့ဉ်, ဝံန့ဉ်လီထးပီလီတဖှ်လါကမါစါပုဟေးပုန့ဉ်လီ. တါပခးပုဉ်စါလါတါသးထီဉ်သး လါအါသ့တဖှ်တါကဘဉ်ဆဲလီပဲလီအါဒိးထူးကွဲအါတနုဉ်စုဉ်န့ဉ်လီ.
- တါစုလီခိဉ်ခိဉ်ခဲလါတါပံစိဉ်န့ဉ်လါ NWR မုတမု WPA အဖိခိဉ်တဖှ် တါကဘဉ်သးကွဲအါ ဖဲတါလူပု တနု န့ဉ် ဝံအလီခဲန့ဉ်လီ. တါအါပုဉ်ယုဉ်ဒိးသိလုဉ်ခဲလါ, စဲးချဲ, တညီ, ခဲမရဲလါတါစိကွဲအါလါတါလီယံ ဒိးတမု တယဉ်တဖှ်န့ဉ်လီ.
- တါစူးကါ မုတမု တါအိဉ်ဒိးသံးစိကံစိလါထံတါနီလါစုပုဖဲတါလူပုအါန့ဉ်တါတြီအါန့ဉ်လီ.
- တါတြီတါမေးဂီ, တါမဲဘဉ်အါဘဉ်သီ, တါနိးတါဘျး မုတမု တါသးကွဲစိဉ်ကွဲန့ဆဉ်တါဖိတါလံ မုတမု ပဒိဉ် တါစုလီခိဉ်ခိဉ်တဖှ်န့ဉ်လီ.

ဆဲးပီဉ်ထွဲထီဉ် ကဘျးပလါခဲတကဘျး

- တာ်ဟံစီန်နလီ၊ဟံပျီလီ၊ ဟံဟံလီ၊တာ်မုာ်တာ်ဘိဒီးဆဉ်ဖဲကီုဖိတဖဉ်လု၊ NWRs မုတမုာ်WPAs အဖီခိဉ်တသ့ဘဉ်.
- တာ်ကွံာ်လီ၊ ဆဉ်ဖဲကီုဖိအသဲစဉ်တဖဉ်, တမုာ်တဟံတဖဉ်, လုကီုပြဲတဖဉ်, သုဉ်မုဉ်တဖဉ် မုတမုာ် တာ်အကူအကုတဖဉ် တာ်တြီအီုနလီ.
- တာ်တြီတာ်ဒိဉ်တံာ်, ပံာ်, ဘူးတံာ်, နုဉ်, ထာ်ဖိုဉ်တံာ်ဖိုဉ်, မ၊ဘဉ်ဒိ မုတမုာ် စီန်ကွံာ်တာ်ဒီးတာ်လုတဖဉ်လီ.
- တာ်တြီတာ်ဘဉ်လီ၊ မုတမုာ် ဘူးလီ၊ မုတမုာ် ဟူးလူးပုဒီးတခွဲဆဉ်တဖဉ်နုဉ်လီ. တာ်အံးပုဉ်ဃုာ်ဒီးအသဲဒဉ်ဒီးဟီဉ်လုပနံာ် တဖဉ်လီ.
- တာ်တဘဉ်တိုာ်, ယီု, မ၊တံာ်တံာ်မံလုာ် ဝီဖျီ, မုတမုာ် လူးခးအီုဒီး ကဘီယူးလုပုနီဉ်တအိဉ်/ ဒြဉ်(drones) လု အယူးလုထံကီုတာ်ဒီးသဒါတာ်မံလုာ်အဖီခိဉ် မုတမုာ် တာ်ထုးထီဉ်ထီဉ်ဒုဉ်ထံတလီုကဝီုတဖဉ်အဖီခိဉ်နုဉ်တာ်တြီအီုနလီ.

တာ်ဒီးထုဆဲထု

ပုတဘဉ်ဒီးထုဆဲထုလု၊ ထံကီုတာ်ဒီးသဒါတာ်မံလုာ်အလီုလုတအိဉ်ဒီးတာ်ဟ့ဉ်ပျဲခွဲလု၊ တာ်ဟ့ဉ်တာ်ဒီးသဒါမဲနုကွံာ်ဘဉ်နုဉ် လီ. တာ်ထုးထီဉ်ထီဉ်ဒုဉ်ထံတလီုကဝီု(Waterfowl Production Areas (WPAs)တဖဉ် အိးထီဉ်လုတာ်ဒီးထုဆဲထုလု ကီုစဲဉ်တဘဉ် စုဉ်စုဉ်အတာ်ဘျုတဖဉ်အဂီု မုတမုာ်လုတာ်တြီအီုလီဆီဒုဉ်တာ်တစုဉ်နုဉ်လီ.

တာ်ကဝီုအယီု

ပုတဘဉ်စူးက၊ မုဉ်စူး၊ သိလုဉ်မံဉ်ညါမုဉ်အု, မုတမုာ် တာ်ကဝီုအယီုအဂုလုကလုကဝီုပညဉ်တံာ်, ဃုထံဉ်တံာ်, မုတမုာ် ခး ဆဉ်ဖဲကီုဖိတာ်မံလုာ်တမံလုာ်လီ၊ NWR မုတမုာ် WPA အပူအနုဉ်လီ.

ဃုအထီဉ်တာ်ဂုတာ်ကျိဘဉ်ဃးဒီး အမဲဂုကီုစာ်ဖိဉ်အဟီဉ်ခိဉ်လီတဖဉ်လု၊ Minnesota အပူလုအထုဉ်နံး အဖီခိဉ် ဖဲ fws.gov/refuges/hunting/

ထံကီုသုဉ်ပုဟီဉ်ခိဉ်လီတဖဉ်လု၊ မံဉ်နုဉ်စီထံဉ်(Minnesota) အပူ

ထံကီုသုဉ်ပုဟီဉ်ခိဉ်လီလု၊ မံဉ်နုဉ်စီထံဉ်အပူတဖဉ်အိးထီဉ်လု၊ ကမုာ်အဂုကစူးကါအဂီု, ပုဉ်ဃုဉ်ဒီး တာ်သုဉ်ဒဲကဝီု, တာ်ဟူးလူးခးပု, တာ်တခွဲညဉ်, တာ်ဒီးထုဆဲထု, တာ်နီဉ်သိလုဉ်လုမုဉ်ဖိအကျု, ဒီး သိလုဉ်လဲတလီုယံး (OHV) စူးကါအသး ဒီးတာ်တြီဟံပနီဉ်တနီုနုဉ်လီ.

မံဉ်နုဉ်စီထံဉ် (Minnesota) ကီုစဲဉ်တာ်ဟူးလူးခးပု, တာ်တခွဲညဉ်, တာ်ဒီးထုဆဲထု, တာ်နီဉ်သိလုဉ်လုမုဉ်ဖိအကျု, ဒီး OHV တာ်သိဉ်တာ်သိတာ်ဘျုတဖဉ် တာ်စူးကါအီုအီုသုလု၊ ထံကီုသုဉ်ပုဟီဉ်ခိဉ်လီတဖဉ်အဖီခိဉ်သု, တလုကွံာ်တာ်လု၊ တာ်ကွဲး ဟံဃုထီဉ်အီုလုလုာ် မုတမုာ် လုထံကီုသုဉ်ပုဟီဉ်ခိဉ်တာ်သိဉ်တာ်သိတာ်ဘျုတဖဉ်အပူနုဉ်လီ.

တာ်ဟံပနီဉ်လီတာ်လီုကဝီုလီဆီတဖဉ်လုထံကီုသုဉ်ပုဟီဉ်ခိဉ်လီအပူ, ဒ်အမုာ် ပုမုာ်ကုနာ်တာ်လီုကဝီုလုတာ်ဟံပနီဉ် လီ၊ အီု, နုဆဉ် တာ်လီုကဝီုလုသိလုဉ်တမုာ်တဖဉ် (Semi-Primitive Nonmotorized Areas), ဒီးတာ်ဃုထီဉ်သုဉ်ညါ နုဆဉ် တာ်လီုကဝီုတဖဉ် (Research Natural Areas) ကအိဉ်ဒီးတာ်တြီဟံပနီဉ်အထီဉ်-

- တာ်တုထီဉ်, တာ်ဟံလီ, မုတမုာ် တာ်ရုဉ်သဲကတီု၊ တာ်သုဉ်ထီဉ် မုတမုာ် တာ်လီုလုပုဒုဉ်ဝးတရုးဃာ်အီု တခါဂုတခါဂု ဖဲထံကီုသုဉ်ပုဟီဉ်ခိဉ်လီ တအိဉ်ဒီးတာ်ပျဲနုဉ် တာ်တြီဃာ်အီုလီ. စီုလုတာ်သုးထီဉ်သုးလီအီုသုတဖဉ် လုတအိဉ်ဒီး အုဉ် မုတမုာ် အခိဉ်ဒုး ဒီး လုတမုာ်ဟူးဂီု နုဆဉ်ကွံာ်ဂီုတဖဉ်နုဉ် တာ်ပျဲဟ့ဉ်ခွဲးအီုဖဲ လုအီုဂူ 15 သီ - လုခိဉ်စဲဘဉ် 31 သီနုဉ်လီ. ဒဲဒီးခးတာ် လုတာ်ဒုဉ်ဝးတရုးဃာ်အီုတဖဉ်နုဉ် တာ်စူးကါအီုသုလု, သနဲကု ပုတဘဉ်သုးကွံာ်အီု ဖဲမုာ်ဘဉ် အဆကတီုကိးနုဉ်လီ.
- တာ်ဟံတုာ်စီုလုတာ်သုးထီဉ်သုးလီအီုသု ဒီးတာ်နဲတဖဉ်လု၊ ထံကီုသုဉ်ပုဟီဉ်ခိဉ်လီတဖဉ်အဖီခိဉ် ဖဲတာ်ဟူးလူးခးပု အကတီု ကးတံာ်အသးဝံးအလီုခဲနုဉ် တာ်ကဟူးနုကွံာ်လုအဘဉ်လီဉ်မိဒီးသဲစးနုဉ်လီ.
- တာ်ဒီထံကီု မုတမုာ် တာ်စူးကါသိလုဉ်လဲတလီုယံး OHV လုတာ်ပတညဉ်တမံလုာ်အဂီုနုဉ်ဘဉ်တာ်တြီအီုနုဉ်လီ. တာ်အံး ပုဉ်ဃုဉ်ဒီး တာ်စူးကါ OHV လုတာ်မ၊န့တာ်မံလုာ်ဃးဒိဉ်အဂီု, တာ်အဆဉ်လုတာ်သုဒီးတာ်ဒီးထုဆဲထုတဖဉ်အဂီု နုဉ်လီ.
- တာ်ဘီးဘဉ်ရုလီလုတာ်ဟူးတာ်ဂဲတဖဉ် ဒ်အမုာ် တာ်ကုတာ်သိးဒီးတာ်နဲကွံာ်တဖဉ်တုဉ်သုဉ်သုဉ်တာ်တရုဉ်ကျဲးဒုးအိဉ်ထီဉ်လု တအိဉ်ဒီးတာ်စူးကါ တာ်ဟ့ဉ်စီဟ့ဉ်ကမီုလီဆီလုဘဉ်တာ်ထုးထီဉ်ဟ့ဉ်လီအီုလု၊ ထံကီုသုဉ်ပုဟီဉ်ခိဉ်လီပမုာ်ရုဉ်ကျဲးဘဉ်နုဉ်လီ.
- တာ်ဒိဉ်တံာ်မုတမုာ်တာ်မ၊ဟူးဂီုသုဉ်တဖဉ်,ပုဉ်ဃုဉ်ဒီးတာ်ဒိဉ်တံာ်ပံာ်ပျီတာ်ခးတာ်အကျိတဖဉ်,တာ်ဒီးသဒါအီုနုဉ်လီ.
- တာ်တုထီဉ်ဘီထီဉ်, တာ်ဆီတလဲ, မုတမုာ် တာ်ပ၊ဃာ်ကျဲးအကလုဉ်တဘိလံလုာ်, ကျဲးအကျိ, တာ်သုဉ်ထီဉ်ဆီလီ. မုတမုာ် တာ်မ၊ဂုထီဉ်တာ်အဂုတဖဉ်နုဉ်တာ်တြီအီုနုဉ်လီ. တာ်အံးပုဉ်ဃုဉ်ဒီးတာ်စူးကါ မုတမုာ် တာ်အိဉ်ဒီးစီုလု အသဲတဖဉ်, တာ်နဲ မုတမုာ် OHV အကျိနုဉ်လီ.

- တာ်တြီတာ်ဟံင်ကီး မုတမုာ် တာ်ဟံင်တွာ်နီၣ်ကစၢ်တာ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တမံၤလၢလၢ တာ်တကန့ၣ်ဃုာ်အီးတဖၣ်လၢ ထံကီၢ်သ့ၣ်ပုၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၢ်.
- တာ်တပျဲတာ်ခးကျိလၢ တာ်အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ, တာ်သ့ၣ်ထီၣ်, တာ်ဟးလိာ်ကွဲသ့ၣ်ဒဲအလီၢ်, တာ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တာ်ဟးလိာ်ကွဲအလီၢ်, မုတမုာ် တာ်အိၣ် အလီၢ်တဖၣ်လၢ 150 ပျၢ်အပူၤလၢထံကီၢ်သ့ၣ်ပုၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်အဖိခိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၢ်.
- တာ်ဟံင်လီၢ်တဲာ်တွာ်တာ်တမံၤတဃာ်, တာ်အကူၣ်အကူ, တာ်တဃာ် မုတမုာ် တာ်ကမံၤကမိလၢ ထံကီၢ်သ့ၣ်ပုၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်တာ်တြီအီးန့ၣ်လီၢ်.
- တာ်မးဟးဂီၢ် မုတမုာ် တာ်စိၣ်ကွံာ် န့ဆၢၣ်/လုၢ်လၢတာ်ဆဲးတာ်လၢ မုတမုာ် အမဲရကၤကီၢ်စၢဖျိၣ်တာ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တမံၤလၢလၢ န့ၣ် တာ်တြီအီးန့ၣ်လီၢ်.
- တာ်ကဘၣ်ကွဲထံကွဲဆဲးတာ်တြီမ့ၣ်အူတဖၣ်ဖဲတာ်စူးကါမ့ၣ်အူအခါန့ၣ်လီၢ်.

Chippewa ထံကီၢ်သ့ၣ်ပုၢ် (Beltrami, Cass ဒီး Itasca ဒီထံတဖၣ်)

- မိထီၣ်သိလုၣ်စူးကါဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ် (Motor Vehicle Use Map (MVUM)), မုာ်ဝဲသဲစးတာ်နဲၣ်ကျဲလၢ မိထီၣ်သိလုၣ်တဖၣ်လၢတာ်စူးကါအီးလၢသ့ၣ်ပုၢ်အကျဲတဖၣ်အဖိခိၣ်အဂီၢ်, ဒီးတာ်အံၤတၢ်မၤသီထီၣ်အီးတနံၤတဘျီ, လၢအမၤဘၣ်ဒိ နုတၢ်ဒီးသိလုၣ်သ့န့ၣ်လီၢ်. သ့ၣ်ပုၢ်အကျဲတဖၣ်လၢဘၣ်တာ်ဒုးန့ၣ်ဟံၤဖျါထီၣ်အီးလၢ MVUM အဖိခိၣ်တဖၣ်ဒီးလၢဟီၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ်အိၣ်ဒီး နီၣ်ဂံၤသၢ - မုတမုာ် လွံၤဖျၢၣ်အပနီၣ်န့ၣ်လီၢ်.
- သိလုၣ်လဲၤတာ်လီၢ်ယံၤ လၢပုၢ်ကျဲတဖၣ် (OHV) ဒီး သိလုၣ်လၢအိၣ်ဒီးလိာ်ပျဲလၢ ကနီၣ်လၢကျဲမုာ်ဖးဒိၣ်အဖိခိၣ်တဖၣ် (Highway Licensed Vehicles (HLV), ကနီၣ်ထဲဒၣ်လၢပုၢ်အကျဲမုာ်အဖိခိၣ် လၢတာ်ဟံပနီၣ်လီၢ်အီးလၢတာ်အိးထီၣ်အီးလၢ MVUM အဖိခိၣ်, လၢတာ်မၤန့ၢ်အီးသ့အကလီ ဖဲ ပုၤဟ့ၣ်ရၣ်ကျဲသ့ၣ်ပုၢ် (Forest Supervisors) မုတမုာ် ကီၢ်ရၣ်သ့ၣ်ပုၢ်ခိၣ်ဝဲဒၤဒးတဖၣ် (District Ranger Offices) န့ၣ်လီၢ်.
- ကျဲလၢတာ်ဟံပနီၣ်လီၢ်အီး, ကရၢၢ်ဃာ်အီး, အိၣ်ပုၤဒီးတာ်ဘၣ်အဘၣ်သီ, လၢတဖၣ်, သ့ၣ်တဖၣ် အဂၤတဖၣ်. မုတမုာ် တာ်တဟံပနီၣ်အိးထီၣ်အီးလၢ MVUM အဖိခိၣ်တဖၣ်န့ၣ် တာ်ကးတံာ်အီးလၢမိထီၣ်သိလုၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၢ်.
- မူခိၣ်ဖိသိလုၣ်တဖၣ် တာ်ကဘၣ်နီၣ်အီးလၢသ့ၣ်ပုၢ်အကျဲလၢတာ်ထဲၣ်အီးတမံၤလၢလၢအဖိခိၣ်ဒီး အိၣ်ဒီးမူခိၣ်ဖိ အတီၣ် 4 စုမုာ်ဒိၣ် မုတမုာ် အါန့ၢ်အန့ၣ်န့ၣ်လီၢ်.
- တာ်သ့ၣ်ဒဲကစီၢ်တာ်ဟးအလီၢ်တဖၣ်လၢ တာ်သ့ၣ်ထီၣ်အီးလၢတာ်ဟးလိာ်ကွဲအပူၤ လီၢ်ကစီၢ်လၢ တကတီၢ်အဂီၢ်လၢ အယံာ်န့ၢ် 14 သီတဖၣ်န့ၣ်တာ်တြီအီးန့ၣ်လီၢ်. ပုၤသ့ၣ်ဒဲကစီၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟံတွာ်တာ်သ့ၣ်ဒဲကစီၢ်လီၢ်တာ်ကျဲလၢအစုၤကတၢ် 24 န့ၣ်ရၣ် တချူးလၢအက့ၤကဒါက့ၤန့ၣ်လီၢ်.
- တာ်သ့ၣ်ဒဲကစီၢ်တာ်ဟးအလီၢ်အကတီၢ်လၢအယံာ်န့ၢ် 21 သီတပယုာ်ဃီဖဲတာ်လီၢ်တာ်ကျဲတတီၢ်, တတီၢ်လၢလၢလၢ ထံကီၢ်သ့ၣ်ပုၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ် (National Forest Land), န့ၣ်တာ်တြီအီးန့ၣ်လီၢ်.
- တာ်တွံာ်မုတမုာ်ဟံးန့ၢ်ကဒါက့ၤချဲဒီးသိလုၣ်တွံာ်န့ၣ်တာ်တြီအီး တလၢကွံာ်ဖဲ တာ်ဟံပနီၣ်လီၢ်န့ၢ်ချဲသ့န့ၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၢ်.

စူၣ်ဖဲရံယၢၣ်ထံကီၢ်သ့ၣ်ပုၢ် (Superior National Forest) (Cook, Lake ဒီး St. Louis ဒီထံတဖၣ်)

- တာ်နီၣ်မိထီၣ်လၢ စူၣ်ဖဲရံယၢၣ်ထံကီၢ်သ့ၣ်ပုၢ် (Superior National Forest) န့ၣ်တာ်ပျဲအီးထဲဒၣ်လၢ ကျဲဒီး ကျဲအကျဲတဖၣ်အဖိခိၣ် ဒိတာ်ဟံပနီၣ်လီၢ်အီးလၢ တန့ၣ်တဘျီမိထီၣ်သိလုၣ်စူးကါဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ် (Motor Vehicle Use Map) န့ၣ်လီၢ်. တာ်ကွဲဒိဟီၣ်ခိၣ်ဂီၢ်တဖၣ် တာ်မၤန့ၢ်အီးသ့ စူၣ်ဖဲရံယၢၣ် ထံကီၢ်သ့ၣ်ပုၢ် (Superior National Forest) ဝဲဒၤဒးတဖၣ် ဒီးလၢအုထၢၣ်န့းအဖိခိၣ် ဖဲသ့ၣ်ပုၢ်ပုၤယံၤသ့န့ - fs.usda.gov/superior
- မူခိၣ်ဖိသိလုၣ်တဖၣ် တာ်ကဘၣ်နီၣ်အီးလၢ ကျဲဃီၤဃီၤလၢတာ်လီၢ်ကစီၢ်လီၢ်လီၢ်ဆဲးအပူၤဒီး ပုၤအကျဲလၢတာ် ထဲၣ်အီးတဖၣ်ဒီး မူခိၣ်ဖိတီၣ် 4 စုမုာ်ဒိၣ် မုတမုာ် အါန့ၢ်အန့ၣ်န့ၣ်လီၢ်.
- တာ်သ့ၣ်ဒဲကစီၢ်တာ်ဟးအလီၢ်တဖၣ်လၢ တာ်သ့ၣ်ထီၣ်အီးလၢတာ်ဟးလိာ်ကွဲအပူၤ လီၢ်ကစီၢ်လၢတကတီၢ်အဂီၢ်လၢ အယံာ်န့ၢ် 14 သီတဖၣ်န့ၣ်တာ်တြီအီးန့ၣ်လီၢ်.
- တာ်သ့ၣ်ဒဲကစီၢ်တာ်ဟးအလီၢ်အကတီၢ်လၢအယံာ်န့ၢ် 14 သီတပယုာ်ဃီဖဲတာ်လီၢ်တာ်ကျဲတတီၢ်, မုတမုာ် ယံာ်န့ၢ် 30 သီတပယုာ်ဃီ လၢတတီၢ်လၢလၢလၢ ထံကီၢ်သ့ၣ်ပုၢ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်တဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်, တြီအီးန့ၣ်လီၢ်.
- တာ်လိာ်ဘၣ်တာ်ဟ့ၣ်လံာ်ပျဲတဖၣ်တန့ၣ်တဘျီလၢကန့ၣ်လီၢ်ဆူ ကီၢ်ဆၢထဲခနီၣ်လီၢ်ကစီၢ်တာ်လီၢ်လုၤပျီ (Boundary Waters Canoe Area Wilderness) အပူၤန့ၣ်လီၢ်. တာ်လီၢ်လုၤပျီတာ်ဘျုးတဖၣ်ဒီးတာ်သိၣ်တာ်သီတဖၣ် ဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤတမုာ်ခဲလၢာ်န့ၣ်လီၢ်.
- မိထီၣ်သိလုၣ်တဖၣ်ဒီးသိလုၣ်အကလုာ်အဂၤခဲလၢာ်ဒီး စဲးတာ်ပီးတာ်လီတဖၣ်ဘၣ်တာ်တြီအီးလၢ ကီၢ်ဆၢထဲခနီၣ်လီၢ်ကစီၢ်တာ်လီၢ်လုၤပျီ (Boundary Waters Canoe Area Wilderness) အပူၤတလၢကွံာ် လီၢ်ကစီၢ်လီၢ်တာ်လီၢ်ဆဲး န့ၣ်လီၢ်.

လာတာမနားအိတ်တိုက်တိုက်ကျိုအဂီ၊ ဆေးကျို - Chippewa National Forest, 200 Ash Ave. NW, Cass Lake, MN 56633, 218-335-8600, fs.usda.gov/chippewa; မှတမ့် Superior National Forest, 8901 Grand Ave. Place, Duluth, MN 55808, 218-626-4300, fs.usda.gov/superior

St. Croix National Scenic Riverway

လာတာမနားအိတ်တိုက်တိုက်ကျိုဘာဗးဒီးတိုက်ဒီးထုဆဲထု, လာတာတြိုအီဖဲထဲအကျို, ကွို nps.gov/sacn/planyourvisit/trapping.htm

ဒီထံပဟ်ဒ်ခိဉ်လီ

Cass ဒီထံပဟ်ဒ်ခိဉ်လီတဖဉ်

- သုဉ်စီတဖဉ်လာအမဟးဂီသုဉ်တဖဉ်တၢ်တပျဲအီဘာဉ် - ထးပနံ, ထးဝံဘိ, မှတမ့်ထးနီဉ်ဝံတဖဉ်န့ဉ်လီ. သုဉ်စီအသီခဲလၢလၢအမဟးဂီထံတဖဉ်တၢ်ကဘဉ်ထူးကွံဒ်အီ - တၢ်ကဘဉ်ထူးကွံဒ်သုဉ်စီအလီလၢတဖဉ် မှါလၢ တၢ်ဆါသုဉ်ဘဉ်လၢ လီၢကဝီၤအပူၤန့ဉ်လီ.
- ဒီထံပဟ်ဒ်ခိဉ်လီတဖဉ်တၢ်သုဉ်ထူးလီၤအီသု, ပြဲစတဲဒုစီ (Freestanding Stands), ဒီးသုဉ်စီတမံလၢလၢတမဟးဂီသုဉ်တဖဉ်န့ဉ်လီ.

Crow Wing ဒီထံပဟ်ဒ်ခိဉ်လီတဖဉ်

တၢ်ဟးလူၤပုၤစီလၢအသံတဖဉ် ဘဉ်တၢ်တြိုအီလၢတၢ်သိဉ်တၢ်သီန့ဉ်လီ.

သုဉ်ပဟ်ဒ်ခိဉ်လီ လၢ ဖါကီၢ်ရုဉ် (Pine County) ပဟ်ဒ်ခိဉ်လီအီ

- တၢ်အထုဉ် အဂၢၢ်အကျၢၤ/လာတာသုဉ်အီတသုတဖဉ်န့ဉ် တၢ်တြိုဃာ်အီလီ.
- တၢ်စူးကါ ထး, စၢ်ထးခိဉ်စု, ဒီးထးဝံဘိတဖဉ် လၢသုဉ်အလီၤန့ဉ် တၢ်တြိုဃာ်အီလီ.
- တၢ်အထုဉ် အိဉ်လီတံတံလၢ လါယနူၤအါရံ 1 သီ တုၤဆူ လါအီကူး 15 တဖဉ်န့ဉ် ဘဉ်သုဉ်သုဉ် ဖါကီၢ်ရုဉ် ကသုးကွံဒ်အီန့ဉ်လီ.
- ကီၢ်ရုဉ် တၢ်သုဉ်နီဉ်အပုၤ အတၢ်သိဉ်တၢ်သီ အလံာ်ကွဲးဒီးအလၢအပုၤန့ဉ် တၢ်ဒီးန့ဉ်အီသုဖဲ- co.pine.mn.us/government/ordinances.php

ကလုာ်ဒုဉ်ဟ်ဒ်ခိဉ်လီတဖဉ်

ဟ်ဒ်ခိဉ်လီဘဉ်ထွဲဒီး Red Lake Ojibwe Band

ဟ်ဒ်ခိဉ်လီဘဉ်ထွဲဒီး Red Lake Band of Chippewa Indians လၢ Beltrami, Koochiching, Lake of the Woods, ဒီး Roseau ဒီထံတဖဉ် ကးတံာ်အသးလၢ ကရူၢ်ကရူၢ်ဖဲလၢတမ့ၢ်ကရူၢ်တဖဉ် တလၢကွံဒ် တၢ်ဟ့ဉ်စီဟ့ဉ်ကမီၤလီၤလၢ ကလုာ်ဒုဉ်ကီဉ်ကးကရူၢ်ဘဉ်န့ဉ်လီ. ပုၤလၢအပံးန့ဉ်, အကျးစဲ, ဒီးစီဆူတၢ်တဖဉ်လၢတၢ်ရဲဉ်သဲကတီၤဟ်ဒ်ခိဉ်လီတဖဉ်လၢ Northwest Angle အဖီခိဉ်ဒီး Red Lake Band နီဉ်ဂံၢ်တလိဉ်ဘဉ်ကီၢ်စဲဉ်လံာ်ပျဲတဖဉ်ဘဉ်န့ဉ်လီ.

ကလုာ်ဒုဉ်ဟ်ဒ်ခိဉ်လီအဂၢၢ်တဖဉ်

Nett Lake လၢ Koochiching ဒီး St. Louis ဒီးထံတဖဉ်န့ဉ်တၢ်ကးတံာ်အီလၢ တၢ်ဟးလူၤခးပုၤအဂီၢ်ခိဉ်ဖျိကရူၢ်ကရူၢ်ဖဲလၢ တမ့ၢ်ကရူၢ်ဘဉ်, တလၢကွံဒ်တၢ်ခးထီဉ်ဒုဉ် ဖဲလၢယုာ်ဒီးကရူၢ်-ကရူၢ်တၢ်န့ဉ်ကျဲန့ဉ်လီ.

တၢ်ရဲဉ်သဲကတီၤဟ်ဒ်ခိဉ်လီအဂၢၢ်တဖဉ် ဘဉ်သုဉ်သုဉ်ကအိးထီဉ်အသးလၢ တၢ်ဟးလူၤခးပုၤ မှတမ့် တၢ်ဒီးထုဆဲထုဆူ ကရူၢ်ကရူၢ်ဖဲ လၢတမ့ၢ်ကရူၢ်လၢ အဟးလူၤခးပုၤ မှတမ့် ဒီးထုဆဲထုလၢ တၢ်ရဲဉ်သဲကတီၤ ဟ်ဒ်ခိဉ်လီအဖီခိဉ်တဖဉ် ကဘဉ် လူၤထီၤမၤထွဲ ကီၢ်စဲဉ် တၢ်ဘျဲခဲလၢ, ပုဉ်ယုာ်ဒီးလံာ်ပျဲန့ဉ်လီ.

တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိး

DNR တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိးဝဲလီၢ်

500 Lafayette Road

St. Paul, MN 55155-4040

651-296-6157 or 888-646-6367

လာ် TTY/TDD တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢအဂီၢ် ဆဲးကျၢပုၤဒီဗျီ မံၣ်န့ၣ်စီထံၣ် တၢ်ဆ့ၢ်စီ
ဟ့ၣ်ခီတၢ်က စီၣ်တၢ်မၤစၢ (Minnesota Relay Service)

ဖဲ 711 မ့တမ့ၢ် 800-627-3529. mndnr.gov

DNR တၢ်မၤလၢ်ဝဲဒၣး

မုၢ်န့ၣ်ကလံၤစိးဟီၣ်ကတီၤ

Bemidji လီၢ်ခၢၣ်သး

218-308-2651

Baudette လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-395-6031

Bemidji လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-308-2339

Crookston လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-687-2294

Detroit Lakes လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-846-8470

Fergus Falls လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-671-7968

Glenwood လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

320-634-7337

Karlstad လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-436-2427

Park Rapids လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-732-8452

Red Lake WMA

218-783-6861

Roseau River WMA

218-452-7610

Thief Lake WMA

218-633-7670

Thief River Falls လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-681-0946 Ext 222

မုၢ်ထီၣ်ကလံၤစိးဟီၣ်ကတီၤ

Grand Rapids လီၢ်ခၢၣ်သး

218-328-8861

Aitkin လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-429-3051

Brainerd လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-203-4301

Cloquet လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-878-5661

Cloquet/General Andrews Field Office

218-423-6026

Grand Marais (Two Harbors/ Grand Marais Field Office)

218-834-1453

Grand Rapids လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-328-8860

Tower လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-300-7861

Tower/Orr Field Office

218-757-3274

Two Harbors လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

218-834-1453

လီၢ်ခၢၣ်သး ဟီၣ်ကတီၤ

Regional လီၢ်ခၢၣ်သး

651-259-5756

Cambridge လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

763-284-7230

Carlos Avery WMA

651-539-3323

Forest Lake လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

651-539-3324

Little Falls လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

320-232-1063

Mille Lacs WMA

320-532-3537

Rochester လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

507-206-2859

Sauk Rapids လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

320-223-7840

Shakopee လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

952-496-4141 Ext 221

Vermillion Highlands WMA

651-322-4643

Whitewater WMA

507-796-3281

ကလံၤထံး ဟီၣ်ကတီၤ

New Ulm လီၢ်ခၢၣ်သး

507-233-1200

Appleton လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး/ Lac qui Parle WMA

320-734-4451

Marshall လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

507-537-6250

New London လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

320-354-2154

Nicollet လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

507-225-3572

Owatonna လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

507-414-6200

Redwood Falls Field Office

507-637-4076

Talcot Lake Field Office

507-873-5650

Windom လီၢ်ကတီၤဝဲဒၣး

507-832-6017

ပက်ကီဒ်လာအကွယ်တွဲနုဆာဉ်တၢ်အိဉ်ယၤ

888-MINNDNR (888-646-6367)

ကိး DNR တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဝဲလီၤလၢတၢ်န့ၢ်လီၤမၤန့ၢ် DNR တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီး
ဆဲးကျိးဘျးစးဒီး ပက်ကီဒ်လာအကွယ်တွဲနုဆာဉ်တၢ်အိဉ်ယၤညီညီအဂီၢ်န့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ်ပုၤဟးလူၤပုၤလၢတဖိးသဲစး (TIP)

800-652-9093

နမ့ၢ်ထီဉ်ပုၤမၤကမၢ်တၢ်အဖၢမ့ၢ် မ့တမ့ၢ် လိဉ်ဘၢဉ်လၢကဆဲးကျါ ပက်ကီဒ်လာအကွယ်တွဲ
နုဆာဉ်တၢ်အိဉ်ယၤ သတူၢ်ကလၢန့ၢ်, ကိးတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ်ပုၤဟးလူၤပုၤလၢတဖိးသဲစး (Turn in
Poachers) 24-န့ၢ်ရံၣ်ဂီၢ်အူလီၤတဲစိန့ၢ်တက့ၢ်.

န့ၢ်လီၤပဉ်ဃုာ်လၢ တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်လၢအဂ့ၢ်ဒိဉ် အပူၤ

တၢ်အိဉ်ဆိးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢအဂ့ၢ်ဒိဉ်
(Critical Habitat) လဲစ့ၣ်က့ၤလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ်အီၤလၢ
အပူၤကွီၣ်လၢတၢ်တထုးထီဉ်ရၤလီၤအီၤဒီးဘၣ်
လၢ မံၣ်န့ၢ်စိထီဉ် (Minnesota) တၢ်မံၤလၢ
ပုၤတ့တၢ်ဂီၤဖိ Les Kouba န့ၢ်လီၤ. ဖဲနပုၤ
Minnesota တၢ်အိဉ်ဆိးတၢ်လီၤတၢ်ကျဲလၢ
အဂ့ၢ်ဒိဉ် (Critical Habitat) လဲစ့ၣ်အက့
တမံၤလၢလၢ န့ၢ်, နစု \$30 တနံၣ်တကျိ
တၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျီ အံၤ တၢ်ထီဉ်ဒီးဒီလၢ-လၢ-ဒီလၢအဂီၢ်
ဒီးနီၢ်တဂၤတၢ်ဟ့ၣ်မၤဘျီတဖၣ်ဒီး DNR တမ့ၢ်တၢ်ဟးခး
တၢ်မံၤလၢ စုတၢ်ပတုၣ်ကွီၣ်စ့မိၤပုၤန့ၢ်လီၤ.

မံၣ်န့ၢ်စိထီဉ်တၢ်ကရၢကရိ (Call of the Moose
Minnesota) မ့ၢ်ပုၤမၤသကိးတၢ်လၢ Minnesota DNR
ဒီး Les Kouba Outdoors တဖၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၢ်လီၤ.
တၢ်န့ၢ်ဘျးအတီၤလၢ တၢ်ဆါတၢ်ပုၤလၢ
Call of the Moose Minnesota ဒွဲလၢတၢ်မၤဒီး
ပနံၣ် လၢအိဉ်ဒီးလဲစ့ၣ်တဖၣ် ဆီဉ်ထွဲမၤစၢၤ
DNR မူး(စ) (Moose) တၢ်ပၤဆ့ၢ်ရံၣ်ကျဲ
ဒီးတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ န့ၢ်လီၤ.

www.mndnr.gov
www.leskoubaoutdoors.com

မုၢ်ဟဲထီၣ်/မုၢ်လီၤန့ၣ်လံာ်တၢ်ဖျါ

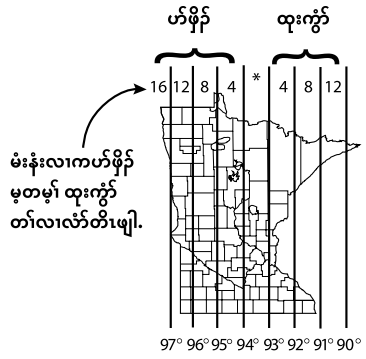
တၢ်ဟးလူၤခးပုၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤခွဲတီၤ န့ၣ်တၢ်ဒုးန့ၣ်အီၤလၢဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအဖိခိၣ် လၢခံတကဘျုးပၤန့ၣ်လီၤ. မုၢ်ဟဲထီၣ် ဒီး မုၢ်လီၤန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်တၢ်ကစူးကါအီၤလၢတၢ်ဟးလူၤခးပုၢ်တၢ်ပညိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢ “လံာ်တၢ်ဖျါအပူၤ” ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ် လၢတၢ်ဒုးန့ၣ်အီၤလၢလံာ်တၢ်ဖျါအပူၤလၢလံာ်ဒီးဖဲတၢ်အထွဲတကပအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢကဆၢတံာ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢဟီၣ်ကဝီၤ အဂၢၤအဂီၢ်, ဟံၣ်ပုၣ် မ့တမ့ၢ် ထူးကွံာ်, ဒ်အကြးဝဲဘၣ်ဝဲအသီး, တၢ်ဒုးန့ၣ်ခဲးန့းတဖၣ် ဖဲဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤအခိၣ်ထိးဖဲတၢ်ဒုးန့ၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢလံာ်တၢ်ဖျါအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ဒုးန့ၣ်အီၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ မုၢ်ဆါခိၣ်တၢ်ကဝီၤတၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ တၢ်ဆၢကတီၢ် (Daylight Saving Time) တုၤလၢလီၤန့ၣ်ဝဲဘၣ် 4 သီ, 2023 ဒီးလီၤခၢၣ်သးတီၢ်တဖၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ် (Central Standard Time) န့ၣ်လီၤ.

မုၢ်ဟဲထီၣ်/မုၢ်လီၤန့ၣ်လံာ်တၢ်ဖျါ လၢ 2023 အဂီၢ်

မုၢ်နီၤ	ယုၤလဲ မုၢ်ဟဲထီၣ်	ယုၤလဲ မုၢ်လီၤန့ၣ်	အီၤကွံာ် မုၢ်ဟဲထီၣ်	အီၤကွံာ် မုၢ်လီၤန့ၣ်	ခဲးပတတၢ် မုၢ်ဟဲထီၣ်	ခဲးပတတၢ် မုၢ်လီၤန့ၣ်	အီၤကထီၣ်ဘၣ် မုၢ်ဟဲထီၣ်	အီၤကထီၣ်ဘၣ် မုၢ်လီၤန့ၣ်	မုၢ်ဝဲဘၣ် မုၢ်ဟဲထီၣ်	မုၢ်ဝဲဘၣ် မုၢ်လီၤန့ၣ်	ခိၣ်ခဲဘၣ် မုၢ်ဟဲထီၣ်	ခိၣ်ခဲဘၣ် မုၢ်လီၤန့ၣ်
1	5:30	9:04	5:58	8:40	6:35	7:51	7:11	6:54	7:51	6:02	7:31	4:33
2	5:31	9:03	5:59	8:39	6:36	7:49	7:12	6:52	7:52	6:00	7:32	4:33
3	5:31	9:03	6:00	8:38	6:37	7:47	7:13	6:51	7:54	6:00	7:33	4:33
4	5:32	9:03	6:01	8:36	6:38	7:45	7:14	6:49	7:55	5:58	7:34	4:32
5	5:32	9:02	6:03	8:35	6:39	7:44	7:16	6:47	6:57	4:57	7:35	4:32
6	5:33	9:02	6:04	8:34	6:41	7:42	7:17	6:45	6:58	4:55	7:36	4:32
7	5:34	9:02	6:05	8:32	6:42	7:40	7:18	6:43	7:00	4:54	7:37	4:32
8	5:35	9:01	6:06	8:31	6:43	7:38	7:19	6:41	7:01	4:53	7:38	4:32
9	5:35	9:01	6:07	8:29	6:44	7:36	7:21	6:40	7:02	4:51	7:39	4:32
10	5:36	9:00	6:08	8:28	6:45	7:34	7:22	6:38	7:04	4:50	7:40	4:32
11	5:37	9:00	6:10	8:26	6:47	7:32	7:23	6:36	7:05	4:49	7:41	4:32
12	5:38	8:59	6:11	8:25	6:48	7:30	7:25	6:34	7:06	4:48	7:42	4:32
13	5:39	8:59	6:12	8:23	6:49	7:28	7:26	6:32	7:08	4:47	7:43	4:32
14	5:39	8:58	6:13	8:22	6:50	7:27	7:27	6:31	7:09	4:46	7:44	4:32
15	5:40	8:57	6:14	8:20	6:51	7:25	7:28	6:29	7:10	4:45	7:44	4:32
16	5:41	8:56	6:16	8:18	6:53	7:23	7:30	6:27	7:12	4:44	7:45	4:32
17	5:42	8:56	6:17	8:17	6:54	7:21	7:31	6:25	7:13	4:43	7:46	4:33
18	5:43	8:55	6:18	8:15	6:55	7:19	7:32	6:24	7:14	4:42	7:46	4:33
19	5:44	8:54	6:19	8:14	6:56	7:17	7:34	6:22	7:16	4:41	7:47	4:33
20	5:45	8:53	6:20	8:12	6:57	7:15	7:35	6:20	7:17	4:40	7:48	4:34
21	5:46	8:52	6:22	8:10	6:59	7:13	7:36	6:19	7:18	4:39	7:48	4:34
22	5:47	8:51	6:23	8:09	7:00	7:11	7:38	6:17	7:20	4:39	7:49	4:35
23	5:48	8:50	6:24	8:07	7:01	7:09	7:39	6:16	7:21	4:38	7:49	4:35
24	5:49	8:49	6:25	8:05	7:02	7:08	7:40	6:14	7:22	4:37	7:50	4:36
25	5:50	8:48	6:26	8:03	7:03	7:06	7:42	6:12	7:24	4:36	7:50	4:37
26	5:51	8:47	6:28	8:02	7:05	7:04	7:43	6:11	7:25	4:36	7:50	4:37
27	5:52	8:46	6:29	8:00	7:06	7:02	7:44	6:09	7:26	4:35	7:51	4:38
28	5:54	8:45	6:30	7:58	7:07	7:00	7:46	6:08	7:27	4:35	7:51	4:39
29	5:55	8:44	6:31	7:56	7:08	6:58	7:46	6:07	7:28	4:34	7:51	4:39
30	5:56	8:43	6:32	7:55	7:09	6:56	7:48	6:05	7:30	4:34	7:51	4:40
31	5:57	8:41	6:33	7:53			7:50	6:03			7:51	4:41

တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအဒူးန့ၣ်အသး လၢလံာ်တၢ်ဖျါအပူၤန့ၣ်
ကလိၤဆိလိာ်အသးလၢတၢ်လီၤတၢ်ကျဲၤလၢအလီၤတၢ်လီၤဆဲး
အလီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ န့ၣ်ကဝီၤအပူၤအဂီၢ်
တဲသကိးဒီးလီၤကဝီၤတၢ်ယူၤပျီ မ့တမ့ၢ် သမံသမံးကွၢ်လၢ
အထၢၣ်န့းအဖီခိၣ်ဖဲ - mndnr.gov/sunrise-sunset

မ့ၢ်ဟဲတီၣ်/မ့ၢ်လီၤန့ၣ်လံာ်တၢ်ဖျါလၢ 2024 အဂီၢ်												
မ့ၢ်နံၤ	ယၤန့ၣ်အါန့ၣ် မ့ၢ်ဟဲတီၣ်	ယၤန့ၣ်အါန့ၣ် မ့ၢ်လီၤန့ၣ်	မ့ၢ်တြၢအါန့ၣ် မ့ၢ်ဟဲတီၣ်	မ့ၢ်တြၢအါန့ၣ် မ့ၢ်လီၤန့ၣ်	မံာ်ဂ့း မ့ၢ်ဟဲတီၣ်	မံာ်ဂ့း မ့ၢ်လီၤန့ၣ်	အဖြဲၣ် မ့ၢ်ဟဲတီၣ်	အဖြဲၣ် မ့ၢ်လီၤန့ၣ်	မ့ၢ် မ့ၢ်ဟဲတီၣ်	မ့ၢ် မ့ၢ်လီၤန့ၣ်	ယုၤ မ့ၢ်ဟဲတီၣ်	ယုၤ မ့ၢ်လီၤန့ၣ်
1	7:52	4:42	7:33	5:21	6:52	6:00	6:55	7:41	6:03	8:18	5:30	8:52
2	7:52	4:43	7:32	5:22	6:50	6:02	6:53	7:42	6:02	8:20	5:29	8:53
3	7:52	4:44	7:31	5:24	6:48	6:03	6:51	7:43	6:00	8:21	5:29	8:54
4	7:52	4:45	7:30	5:25	6:46	6:04	6:49	7:44	5:59	8:22	5:28	8:55
5	7:51	4:46	7:29	5:27	6:45	6:06	6:47	7:46	5:57	8:23	5:28	8:56
6	7:51	4:47	7:27	5:28	6:43	6:07	6:45	7:47	5:56	8:24	5:28	8:56
7	7:51	4:48	7:26	5:29	6:41	6:08	6:43	7:48	5:55	8:26	5:27	8:57
8	7:51	4:49	7:25	5:31	6:38	6:09	6:42	7:49	5:53	8:27	5:27	8:58
9	7:51	4:50	7:23	5:32	6:36	6:11	6:40	7:51	5:52	8:28	5:27	8:58
10	7:50	4:52	7:22	5:34	7:36	7:12	6:38	7:52	5:51	8:29	5:26	8:59
11	7:50	4:53	7:20	5:35	7:34	7:13	6:36	7:53	5:49	8:30	5:26	8:59
12	7:50	4:54	7:19	5:37	7:32	7:15	6:34	7:54	5:48	8:32	5:26	9:00
13	7:49	4:55	7:18	5:38	7:30	7:16	6:33	7:56	5:47	8:33	5:26	9:01
14	7:49	4:56	7:16	5:39	7:28	7:18	6:31	7:57	5:46	8:34	5:26	9:01
15	7:48	4:58	7:15	5:41	7:26	7:19	6:29	7:58	5:45	8:35	5:26	9:01
16	7:48	4:59	7:13	5:42	7:25	7:20	6:27	7:59	5:43	8:36	5:26	9:02
17	7:47	5:00	7:12	5:44	7:23	7:21	6:26	8:01	5:42	8:37	5:26	9:02
18	7:46	5:01	7:10	5:45	7:21	7:23	6:24	8:02	5:41	8:38	5:26	9:03
19	7:46	5:03	7:08	5:46	7:19	7:24	6:22	8:03	5:40	8:40	5:26	9:03
20	7:45	5:04	7:07	5:48	7:17	7:25	6:21	8:05	5:39	8:41	5:26	9:03
21	7:44	5:05	7:05	5:49	7:15	7:27	6:19	8:06	5:38	8:42	5:26	9:03
22	7:43	5:07	7:04	5:51	7:13	7:28	6:17	8:07	5:37	8:43	5:27	9:04
23	7:42	5:08	7:02	5:52	7:11	7:29	6:16	8:08	5:36	8:44	5:27	9:04
24	7:42	5:10	7:00	5:53	7:10	7:30	6:14	8:10	5:36	8:45	5:27	9:04
25	7:41	5:11	6:59	5:55	7:08	7:32	6:12	8:11	5:35	8:46	5:27	9:04
26	7:40	5:12	6:57	5:56	7:06	7:33	6:11	8:12	5:34	8:47	5:28	9:04
27	7:39	5:14	6:55	5:58	7:04	7:34	6:09	8:13	5:33	8:48	5:28	9:04
28	7:38	5:15	6:53	5:59	7:02	7:35	6:08	8:15	5:32	8:49	5:29	9:04
29	7:37	5:17	6:52	5:59	7:00	7:37	6:06	8:16	5:32	8:50	5:29	9:04
30	7:36	5:18			6:58	7:38	6:05	8:17	5:31	8:51	5:30	9:04
31	7:35	5:19			6:56	7:39			5:30	8:52		

ကိုးပု

ပုၤတဲကျိးထံတၢ်တဖၣ် ချူးလာကစံးဆၢနတၢ်သံကွၢ်ခဲလၢာ်

လဲစ့ၣ်, ထါတၢ်ဒီးတၢ်ဆဲးလီၤမံၤ- မ့ၢ်တနံၤ-မ့ၢ်ယံၣ်နံၤ ဂီၤခီ 8 န့ၣ်ရံၣ်.- ဟါခီ 4:30 န့ၣ်ရံၣ်.
တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိးထံတၢ်တဖၣ် မ့ၢ်တနံၤ-မ့ၢ်ယံၣ်နံၤ ဂီၤခီ 8 န့ၣ်ရံၣ်.- ဟါခီ 6 န့ၣ်ရံၣ်, မ့ၢ်ယုနံၤ. ဂီၤခီ 8 န့ၣ်ရံၣ်.- ဟါခီ 4:30 န့ၣ်ရံၣ်.
888-MINNDNR or 651-296-6157

info.dnr@state.mn.us

mnwildlife

mn_wildlife

ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ပုၤဟးလူၤခးပုၤလၢတဖိးသဲးစး (Turn in Poachers)

24-န့ၣ်ရံၣ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူလီတဲစိ, , 800-652-9093

mn DEPARTMENT OF NATURAL RESOURCES

500 Lafayette Road
St. Paul, MN 55155-4040

888-MINNDNR or 651-296-6157

mndnr.gov

မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ် DNR န့ၣ် တြီယံဝဲ တၢ်ကွၢ်မံၣ်တၢ် လၢအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီးတၢ်ဖိးစၢၤမၤစၢၤတဖၣ်အပူၤ လၢအသုန့ၤထီၣ်အသးလၢ ကလုာ်ဒုၣ်, ဖဲးဘုၣ်လွၢ်, တၢ်စုၢ်တၢ်န့ၣ်, တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါ, ထံဂံၢ်ကီၢ်ထံး, မ့ၢ်ခွါသ့ၣ်ထံး, တၢ်ဆီဟံၣ်ဆီယီ မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဖိယီဖိ တၢ်အိၣ်သး, တၢ်တဆိၣ်သးမး, ကမုၢ်တၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤတၢ်အိၣ်သး, သးန့ၣ်လီၤ, မ့ၢ်ခွါတၢ်သးစဲ မ့တမ့ၢ် လီၢ်ကဝီၤ ပုၤကညီအခွဲး အယၢ်တဖၣ် ခိၣ်မံးရှုၣ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကတုၤအိၣ်စူးကါ မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ဃုာ်မၤသကိးတၢ်လၢ DNR တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တဖၣ် ဒီးတၢ်ဖိးစၢၤမၤစၢၤတဖၣ်အဂီၢ်, မ့တမ့ၢ် ဒ်သိးကယုထီၣ် လံာ်တီလံာ်မိအံၤ လၢကွၢ်ဂီၤဒိအဂၤတမ့ၢ်အဂီၢ်, ပုၤတဆိၣ်သးမး တဂၤစ့ၣ်စုၣ် လၢအလိၣ်ဘုၣ် တၢ်သးကျဲၤမၤစၢၤန့ၣ်တၢ် အကြးအဘၣ်တမံၤမၤတဖၣ်, ဝံသးစူၤ ဆဲးကျိး DNR ADA Title II ဖိးမံ မ့ဒါခိၣ်ဖဲ info.dnr@state.mn.us, 651-296-6157 တက့ၢ်. တၢ်ကွၢ်မံၣ်တၢ်တၢ်သံကွၢ်သံဒိးတဖၣ်ပုၤကြးဆုၤအီၤဆူ Minnesota DNR, 500 Lafayette Road, St. Paul, MN 55155-4049 န့ၣ်လီၤ.

© 2023, မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်ကီၢ်စဲၣ် (State of Minnesota),

န့ၣ်ဆၢတၢ်စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်ဝဲကျိၤ (Department of Natural Resources).

တၢ်စဲကျိးထုးထီၣ်အီၤ ဒီဖျိစူးကါ တၢ်ဒီးတၢ်လၢာ်-မဲၣ်ထံလီၤ.
ဝံသးစူၤ သူကဒါကွၢ်အီၤတက့ၢ်.

FAW_0006_24

မံၣ်န့ၣ်စိထံၣ်ကီၢ်စဲၣ်န့ၣ်ရံၣ်ဝဲဒၤး

ဆဲးလီၤမံၤဒ်သိးကဟ့ၣ်တၢ်ဖး

sos.state.mn.us/elections-voting

ကိုးစဉ်ဒီတဘွန် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ် လၢကမၤကွၢ် နတၢ်ဟံတၢ်ဆါယံထၢ

တၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ် လၢပုၤဘၣ်မၤအီၤသပုၤကတၢၢ်

တၢ်ဆုၤထီၣ် CWD တၢ်အိၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်လၢပုၤကတၢၢ်မၤအီၤသပုၤကတၢၢ် လၢ CWD ဟီၣ်ကဝီၤခဲလၢ်အပူၤ ဖဲကျိ (A) အခုအခါ အိၣ်ထီၣ်သး အနွံကတၢၢ်နံၤသဘျုး (နီၣ်ဝုဘၢၣ် 4 - 5) အခါန့ၣ်လီၤ.

လၢ CWD တၢ်ပၤတၢ်ဆုၤ ဒီး တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စူးတၢ် အဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ, ပုၤလူၤခးတၢ်မဲၤလၢ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်အိၣ်တမံၤလၢအဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ဟံအသးအိၣ် 1 နံၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူအဖိခိၣ်တဒုဖဲ 24 နံၣ်ရံၣ် တၢ်အိၣ်ထီၣ်ကျိ A အခုအခါ နွံကတၢၢ်နံၤသဘျုး န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်အိၣ် အလီၢ်အကျဲ, လၢပုၤမၤတၢ်ဖိမၤ မ့တမ့ၢ် လၢနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲမၤ, တဖၣ် ကအိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဟီၣ်ကဝီၤခဲလၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ် အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျုးပၤ 74 အပူၤလီၤ.

တၢ်မၤသကိးတၢ်ဆုၤလီၤတၢ်အိၣ်

DNR မၤသကိးတၢ်ဒီး ပုၤဆးက့ၤဆၣ်ဖိကိၢ်ဖိအဖဲဒီးတဒုတဖၣ် ဒီး ပုၤအဂၤတဖၣ် ဒိသိးကထၢဖျိၣ် တၢ်အိၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဟံတဖၣ် လၢတၢ်ဟံလၢ အဘၣ်တၢ်ဟံလီၤတၢ်တၢ်အီၤ လၢပုၤခးတၢ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ်အံၤ ကသုးကွၢ်ဝဲ တၢ်အိၣ်တဖၣ်အံၤ ဒီး ဆုၤထီၣ်အီၤဆူ DNR အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤအဂၤ လၢပုၤမၤသကိး တၢ်အံၤဟ့ၣ်လီၤအီၤတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကလိၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဘျးတၢ်လဲတမံၤမဲၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အစၢတဖၣ် တၢ်က တီၣ်ထီၣ်အီၤလၢ အိၣ်လဲ အဖိခိၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ် အစၢရီန့ၣ် တၢ်ဃုထံၣ်န့ၣ်အီၤလၢအိၣ်လဲ ကသ့ဝဲဖဲ- mndnr.gov/cwd.

လံာ်ပရၢတၢ်ဆုၤတၢ်အိၣ် (Mail-in sampling)

လၢကဆုၤလီၤ တၢ်အိၣ်တခါ လၢလံာ်ပရၢတၢ်အဂီၢ်, DNR အံၤ ကဟ့ၣ်လီၤကလီၤဝဲ တၢ်ပိးတၢ်လီၤတစူၣ် လၢအဟံဃုၣ် ဒီး တၢ်နီၣ်ကျဲတဖၣ်, ကယံၤလံာ်တဂီၢ်ဒိလၢအလိၣ်တဖၣ် ဒီး ဖျးစတံးထၢၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ပုၤလူၤခးတၢ်မဲၤတဖၣ် လံာ်လၢအမၤတၢ်ဃုထၢအံၤန့ၣ် အလီၢ်အိၣ်လၢ ကဘၣ်ထုးထီၣ်ကွၢ် ထီၣ်လွံၢ်ဒိၣ်ထီၣ် (lymph node) လၢတၢ်ဟံအံၤ အလီၢ်, ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ခးန့ၣ်တၢ်ဟံအလီၢ်အကျဲ ဒီး တၢ်လူၤခးတၢ်မဲၤလၢ တၢ်ဆဲးကျိး အဂ့ၢ်အကျိၤ လၢလံာ်တဂီၢ်ဒိ တဖၣ်အံၤအပူၤ, ဒီးဆုၤတၢ်ပိးတၢ်လီၤတစူၣ်အံၤဆူပုၤဆုၤပနံၣ်တၢ်ဘီၣ် (shipping vendor) အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပိးတၢ်လီၤ အစူၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်အကလီၤ ဒီး တၢ်ဃုန့ၣ်အီၤလၢ အိၣ်လဲ ဖဲ mndnr.gov/cwd သ့လီၤ. တၢ်လဲၤဟံးန့ၣ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤ အစူၣ်တဖၣ်အံၤဖဲ တၢ်မဲၤလၢ်အဝဲဒၢးတဖၣ်သ့လီၤ. ဝဲဒၢးတဖၣ်အံၤအစၢရီန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤလၢအိၣ်လဲ သ့စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခးန့ၣ်တၢ်အလီၢ်အကျဲ ကအိၣ်ဝဲဖဲလဲၣ်ဂ့ၢ်ဖဲလဲၣ်ဂ့ၢ်, ပုၤလူၤခးတၢ်မဲၤလၢ လၢကိုးစဉ်အံၤအပူၤ သက့ၤဆးဒးတဖၣ် စူးကါဝဲ လံာ်ပရၢတၢ်ဆုၤတၢ်အိၣ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤတစူၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအံၤ သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. အပူၤကွၢ်တနံၣ် တၢ်ပိး တၢ်လီၤအစူၣ် လၢတၢ်တစူၣ်ကါဘၣ်အီၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်သုးအီၤလၢတနံၣ်ညါအံၤအဂီၢ် သ့ဒီးန့ၣ်လီၤ. လံာ်ပရၢတၢ်ဆုၤ တၢ်အိၣ် တၢ်ပိးတၢ်လီၤ ကအိၣ်ဝဲ 10,000 စူၣ်ဃာ်ဃာ်, ဒီးပုၤဒီးန့ၣ်အီၤလၢ ဟံတုၤဆိ-မၤန့ၣ်ဆိ အဖိခိၣ် ကသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ် အိၣ်ဖဲ လံာ်ကဘျုးပၤ 77 အပူၤလီၤ.